

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА
ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
БОБУР НОМИДАГИ АНДИЖОН ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ
«МЕРОС» ХАЛҚАРО ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ЭКСПЕДИЦИЯ
ЖАМОАТ ФОНДИ

РУСТАМБЕК ШАМСУТДИНОВ

ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ ВА ФРОНТ ГАЗЕТАЛАРИ

Учинчи китоб

Тошкент
«Akademnashr»
2017

УЎК: 94(100)

КБК: 63.3(0)

Ш 22

Ш 22 Шамсутдинов, Рустамбек.

Иккинчи жаҳон уруши ва фронт газеталари [Матн] Учинчи китоб / Р.Шамсутдинов. – Тошкент: Akademnashr, 2017. – 448 б.

ISBN: 978-9943-4910-3-8

УЎК: 94(100)

КБК: 63.3(0)

Иккинчи жаҳон уруши инсоният бошига чексиз қулфатлар келтирган. Фашизм балоси инсоният келажagini жар ёқасига олиб келиб қўйган маҳалда ўзбек халқи ҳам унга қарши курашаётганлар сафида турди, галаба йўлида бор куч-имкониятларини ишга солди. Қўлингиздаги китоб архивлардаги фронтда чоп этилган газеталар материалларидан иборат. Халқимизга хос матонат ва жасорат намуналарига бой бўлган бу материаллар сизни бефарқ қолдирмаслигига ишонамиз. Китоб Иккинчи жаҳон уруши мавзусига қизиқувчи кенг китобхонлар оммасига мўлжалланган.

Илмий маслаҳатчи:

Наим Каримов, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган
фан арбоби, филология фанлари доктори, профессор

Масъул муҳаррирлар:

Маъмуржон Саидхонов, филология фанлари номзоди, доцент,
Музробжон Абдуллаев, тарих фанлари номзоди, доцент

Такризчилар:

Соибжон Ҳошимов, тарих фанлари номзоди, доцент,
Эргашали Эркаев, тарих фанлари номзоди, доцент

*Китоб Ўзбекистон фахрийларининг ижтимоий фаолиятини
қўллаб-қувватлаш «Нуроний» жамғармаси билан ҳамкорликда тайёрланди.*

ISBN: 978-9943-4910-3-8

© Рустамбек Шамсутдинов
«Иккинчи жаҳон уруши ва фронт газеталари».

Учинчи китоб
© «Akademnashr», 2017

КИРИШ

Мухтарам китобхон! Сизга тақдим қилинаётган **«Иккинчи жаҳон уруши ва фронт газеталари»** учинчи китобида 1-Белоруссия frontiдаги «Қизил армия», Хабаровскдаги «Бонг» ва «Сталин байроғи» газеталари ва уларда эълон қилинган материаллар ҳақида сўз юритилади. Айрим субъектив ва техник сабаблар туфайли «Сталин байроғи» газетаси ҳақида фикр юритиш имкони бўлмай қолди. Бу газета ҳамда ва ўзбек тилидаги бошқа газеталарнинг ҳозирча қўлимизга тегмаган сонларини излаш, топиш ва уларни ўрганиш асосида **«Иккинчи жаҳон уруши ва фронт газеталари»**нинг 4-китобини чиқариш ниятидамиз.

Мазкур 3-китобда келтирилган «Қизил армия» ва «Бонг» газеталарининг биринчи саҳифасида давлат, ҳукумат, бош қўмондон, фронтлар ҳарбий қўмондонликларининг қарорлари, фармонлари, буйруқлари берилган. Газета саҳифаларида ҳарбийларнинг душманга қарши жанговар фаолияти, қўлга киритган ютуқлари бериб борилган. Ўзбекистонлик аскарларнинг хат-хабарлари ҳам келтирилган. Республикамиздаги ижтимоий-сиёсий, иқтисодий, маданий жараённи, фронт ортидаги қаҳрамонона меҳнат, халқимизнинг ватанпарварликлари, аскарларнинг ота-оналари, яқинлари билан мактуб ва хабарлар билан алоқалари, жанггоҳлардаги, фронт ортидаги ҳолатни акс эттиручи расмлар газета саҳифаларидан ўрин олган. Тақдим қилинаётган материалларда ўша давр пафоси, руҳияти ўз аксини топган. Шу боис унинг мазмуни ва шакл-шамойилига бирон-бир ўзгартириш киритмасдан мақола ва хабарларни аслидаги ҳолатда берилди. Шунинг ҳам таъкидлаш жоизки, алоҳида жанговарлик намуналарини кўрсатган жангчилар, зобитлар, ҳатто медицина ҳамшираси бўлиш билан бирга ҳарбий операцияларда бевосита қатнашганлар, ҳарбийларда ватанпарварлик, жанговарлик, байналмилалчи-

лик руҳида тарбиялашга қаратилган айрим мақолалар, суратларни ўзбек газеталари бир-бирларидан олиб босиш ҳолатлари ҳам бўлган. Масалан, Раҳима Алимованинг жасорати, ибратли фаолияти «Ватан шарафи учун», «Қизил Армия», «Бонг» газеталарида берилган. Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари андижонлик Қўчқор Турдиев, фарғоналик Аҳмаджон Шукуров, бухоролик Тўхтасин Бобоевларнинг суратлари билан бирга улар ҳақидаги мақолалар бир неча ўзбек газеталарида чоп этилгани аниқланди. Бундай амалиёт бутун ҳарбийларни жанговарлик руҳида тарбиялаш ишига хизмат қилган, фронт қаҳрамонлари ҳақида бор ҳақиқат кенг кўламда оммалаштирилган. Ўзбек газеталари ўзаро яқин алоқада бўлган ва ўз фаолиятларини мувофиқлаштириб олиб борганлар.

Ватан ҳимоячилари сафида елкама-елка туриб, қўлни қўлга бериб душманга қарши курашда қудратли байналмилал куч бўлиб мислсиз жанговарлик, қаҳрамонлик намуналарини кўрсатган ўзбек, қирғиз, тожик, туркман, қozoқ, қoraқалпоқ, уйғур, рус, татар ва бошқа миллатларнинг маълум қисми юксак унвон – Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган шарафга муяссар бўлганлар. Улардан жалолободлик Рўзи Азимов, сайрамлик Тоштемир Рустамов, тошховузлик Жуманиёз Худойбердиев, аштлиқ Тўйчи Эрийгитов, ҳисорлик Шўтал Ўрозовлар ҳам Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига мушарраф бўлганлари ҳақида ҳам мазкур китобда маълумотлар келтирилган.

Андижон вилоятига бағишланган 1941 – 1945 йиллардаги урушда ҳалок бўлган ва бедарак йўқолган жангчилар ҳақидаги 3 жилдлик «Хотира» китобида («Ўзбекистон» нашриёти, 1994 й.), 2005 йили «Янги аср авлоди» нашриётида чоп этилган «Хотира» китоби қўшимча жилдда, 2008 йили нашр этилган «Хотира» китоби қўшимча жилдда номлари киритилмай қолган уруш иштирокчиларининг маълум қисми фронтлардаги ўзбек тилида чиққан газеталарда ва одамлар қўлида сақланаётган ҳужжатларда сақланаётгани маълум бўлди. Бу борада биргина мисол келтирамиз: Андижон вилояти Пойтуғ шаҳри Шодлик маҳалласи фуқароси Бахтиёр Ҳасанович Абдуллаевнинг шахсий архивида бир қанча ҳужжатлар сақланаётганлигининг гувоҳи бўлдик. Улардан икки нафар уруш иштирокчисининг мукофот варақасининг асл нусхасини келтирамиз:

«Наградной лист

1. Фамилия, имя и отчество – Кадыров Камильжон.
2. Звание – Гвардии кроснармейц
3. Должность, часть – телефонист 2 дивизиона 44 гвардейской Пушечной, Артиллерийской, Одесской, Краснознамённой бригаде

Представляется к ордену «Красная звезда».

4. Года рождения 1921.
5. Национальность узбек.
6. Партийность член ВЛКСМ.
7. Участие в гражданской войне, в последующих боевых действиях по защите СССР и Отечественной войне (где, когда). В Отечественной с 6-го сентября 1942 года. Сталинградский, Донской, Южный, 4-й Украинский, 3-й Украинский, 1-й Белорусский и др.
8. Имеет ли ранения и контузии в Отечественной войне. Ранен не был.
9. С какого времени в Красной Армии. С 8-го июня 1942 года.
10. Каким РВК призван. Избаскентский РВК Андижанской обл.
11. Чем ранее награжден и дата награждения. Медалью «За отвагу» от 3 марта 1945 года, «За боевые заслуги» от 28 августа 1943 г. «За оборону Сталинграда».

12. Постоянный домашний адрес представляемого к награждению и краткое, конкретное изложение личного боевого подвига.

Тов. Кадыров является примерным телефонистом взвода. Свою работу выполняет умело. В боях за г. Берлин прокладывая связь на ПНП находящийся в боевых порядках пехоты, попал под сильный оружейной и автоматный огонь противника. Пулей заклинило катушку тов. Кадыров в этот момент проявил находчивость, снял барабан и в ручную ползком размотал 400 метров кабеля. Связь было проложено во время. Тов. Кадыров отлично владеет своей специальностью и в своей боевой работе повседневно помогает товарищам.

За мужество и находчивость проявленной в уличных боях г. Берлина тов. Кадыров ... (*неразборчиво*) был представлен на награждения орденом Красная Звезда.

8 мая 1945 г. командир 1/44 св. П.А.О.К.Бр.

Гв. Майор Ларионов.

Мухрда «Пушечная артиллерия Одесская Бригада» деб ёзилган.
 Совет Иттифоки Қаҳрамони унвонига такдим қилинган мана бу
 мукофот varaка расмини айнан келтирамиз.

Всё графы заполняются полностью

НАГРАДНОЙ ЛИСТ

- Фамилия, имя и отчество Рахманов Ахмедбек
- Звание Сержант
- Должность, часть Командир пушечной 167-й
объекта 282 Свердловского стр. полка 175 Удской стр. дивизии
- Представляется к Званию „Сержант Советского Воинка“ посмертно
- Год рождения 1924
- Национальность Узбек
- Партийность Член ВКП(б)
- Участие в гражданской войне, последующих боевых действиях по защите СССР и отечественной войне (где, когда) С 11 июля 1943. Центр фронта. С 25.11.1944 года по настоящее время
- Имеет ли ранения и контузии в отечественной войне Реское ранение в живот 11.12.1943
- С какого времени в Красной Армии С 1942 года
- Каким РВБ призван Удмуртский РВБ Английской службы в 1942 году
- Чем ранен, награжден (за какие отличия) Медалью „За отвагу“ приказ из 17.11.1943 г.
282 Свердловского стрелкового полка 175 Уд.
- Постоянный домашний адрес представляемого и награжденному и адрес его семьи

И: Краткое, конкретное изложение личного боевого подвига или заслуг

14 марта 1944 года в бою за деревню Виноки Овлинского р-на, Ровенской области Рахманов, совершил несколько героических подвигов. На рассвете начал бой с форсированной рекой Винокой, на выносе были залпы. Ввиду большого артиллерийского обстрела и пулеметного огня противника, боевые действия осложнились тем, что противник на тонком льдовом мосту был расположен. Рахманов, не имея возможности в этот час форсировать реку, подошел к немецкой противотанковой пушке, уничтожил ее с помощью из автомата, с пушки захватил.

Спродвижению нашей пехоты, немецкий танкетный автомобиль Рахманов, один из пулеметов автомата одного из танкетных пулеметчиков, а также взял в плен.

За этот бой Сержант Рахманов захватил одну противотанковую пушку, два автомата и два пулемета, взял в плен 9 немцев, а в плен из них пулеметом автомата 5.

Рахманов, уходя за собой бойцов Рахманов был всегда впереди в строю. Вперед, за танкетой, захватив все отходы своего взвода, и воевшие раненые и убитые.

Командир (начальник) _____ (звание)

11 Апрель 1944

Совет Иттифоқи Қаҳрамони Одилбек Раҳмонов Ўзбекистон тарихидан жой олган, Хотира китобларида келтирилган ўзбекистонлик Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари рўйхатига киритилмай қолганлиги ва жамоатчилик бундан беҳабарлиги маълум бўлди. Шунингдек, «Қизил Армия» газетасида ўзбекистонлик Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига эга бўлган Ш.Сулаймонов, Ҳасан Эркаевлар ҳақида Ўзбекистондаги Хотира китобида ҳам ва бошқа манбаларда ҳам учратилмаган. Демак, Ўзбекистон бўйича Иккинчи Жаҳон урушида Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига мушарраф бўлган юртдошларимиз сафи яна 3 нафар (Ш.Сулаймонов, Ҳасан Эркаев, Одилбек Раҳмонов) Совет Иттифоқи Қаҳрамонига кўпайди.

Яна бир ҳужжат келтирамиз. Новгород области Мостки қишлоғининг 2 километр ғарбида номаълум аскар қабрини очиш вақтида ўзбек пичоғи аскар жасади орасидан топилган. Иккинчи жаҳон урушида ҳалок бўлган кўплаб юртдошларимизнинг жасадлари Россия, Украина, Белоруссия, Болтиқ бўйи, Шарқий Европа мамлакатлари ҳудудларида тупроқ остидадир. Ўша ҳудудлардаги инсонпарвар кишилар сазой-ҳаракатлари билан номаълум аскарлар топилиб, уларнинг номлари аниқланмоқда. Бу хотира ёдгорликларини излаб топиш, тизимга солиш халқимизга, айниқса ёшларга улар ҳақидаги бор ҳақиқатни қолдириш муҳим хайрли ишлардандир.

Ўзбек тилидаги фронт газеталари фаолияти ҳақидаги материалларни тақдим қилар эканмиз, шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, бу газеталарда фаолият кўрсатган муҳаррир ва мухбирлар фаолиятида, умуман, журналистикада замонавий уруш мавзuidан иборат тамомила янги мавзу, янги йўналиш юзага келди. Ўзбек миллий журналистикасида янги авлод майдонга келди. Унинг кўплаб вакиллари тез орада Иккинчи Жаҳон урушидаги буюк ғалабага ўзларининг улкан ҳиссаларини қўшган ўзбек ҳарбийларининг

жанговар фаолиятини ва фронт ортидаги халқимизнинг меҳнат жасоратларини бадиий сўз билан ифода этган ёзувчи ва драматургларнинг ҳам янги авлоди етилди. Уларнинг сермахсул ижодий фаолияти туфайли кўплаб қиссалар, романлар, пьесалар, бадиий ва ҳужжатли фильмлар яратилди. Уларда халқимизнинг ер юзидаги фашизм балосини йўқ қилишдек буюк, оламшумул, тарихий ғалабада ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшгани ўз ифодасини топган. Ана шу асарлар шу бугунги кунгача ҳам халқимизнинг маънавий-маърифий ҳаётида қудратли куч бўлиб хизмат қилмоқда.

БИРИНЧИ БОБ

«ҚИЗИЛ АРМИЯ» ГАЗЕТАСИ

Мазкур газета тахламаси Москва шаҳридаги Россия давлат кутубхонаси махсус фондида сақланмоқда. Бизнинг тасарруфимизда газетанинг 1944 йили нашрдан чиққан 2 – 3-, 5 – 12-, 14 – 18-, 19 – 21-, 23 – 33-, 35 – 47-, 49-, 52-, 53-, 56 – 58-, 60 – 61-, 64 – 65-, 69 – 79-, 81-, 82 – 85-, 87 – 89-, 92 – 101-сонлари, яъни жами 81 сони мавжуд. 1944 йилгача газетанинг 107 сони чиққанлиги маълум, демак, 26 сони қаердалиги ҳозирча номаълум. Газетанинг 1945 йилдаги 1-, 3 – 14-, 16 – 17-, 19 – 26-, 28 – 44-, 46 – 93-, 95 – 98-сонлари тахламалари ихтиёримизда. Аммо унинг 10 та сони қаерда сақланаётгани маълум эмас. Шу боис газетанинг ана шу сонларини қидириш иши давом этади.

Газетанинг бошдан-охиригача Н.С.Потапов масъул муҳаррир бўлган. Масъул муҳаррир ўринбосарлари Ж.Азизхонов, М.Исмоилий, Й.Билоловлар бўлган. Ҳабиб Турсунов, Мирзакалон Исмоилий, С.Жамолов, Ботир Раззоқов, М.Холбеков, Ғ.Қодиров, Қулмат Қўзибоев, Ў.Аҳмаджонов, А.Убайдуллаевлар фаол мухбирлар эди. Газета 4 саҳифадан иборат бўлган, баъзи ҳолатларда 2 саҳифани ташкил этган. Аввалги газеталар каби бу газетанинг биринчи саҳифасида давлат, ҳукумат, бош қўмондон, фронтлардаги ҳарбий қўмондонликларнинг расмий материаллари бериб борилган. Газета ўз саҳифаларида ҳарбийларнинг душманга қарши жанговар фаолияти, қўлга ки-

ритган ютуқлари бериб борилган. Ўзбекистонлик аскарларнинг хат-хабарлари ҳам бериб борилган. Ўзбекистондаги ижтимоий-сиёсий, иқтисодий, маданий жараёни, фронт ортидаги қаҳрамонона меҳнат, халқимизнинг ватанпарварликлари, аскарларнинг ота-оналари, яқинлари билан мактуб ва хабарлар билан алоқалари, жанггоҳлардаги, фронт ортидаги ҳолатни акс эттирувчи расмлар газета саҳифаларидан ўрин олган. Бундай амалиёт бутун ҳарбийларни жанговарлик руҳида тарбиялаш ишига хизмат қилган, фронт қаҳрамонлари кенг оммалаштирилган. Ўзбек газеталари бир-бири билан яқин алоқада бўлган ва ўз фаолиятини мувофиқлаштириб олиб борганлар.

1944 ЙИЛ 4 ЯНВАРЬ. №2 (107)

Газетанинг биринчи саҳифасида старший сержант Собиржон Укеновнинг «Агитатор газетадан қандай фойдаланиши керак» номи мақоласи чоп этилган. Унда мана бу фикрлар келтирилган:

«... Яқинда «Қизил Ўзбекистон» газетасининг навбатдаги сони келиб қолди. Унда Совет Иттифоқи Қаҳрамони ўзбек Аҳмаджон Шукуров¹ тўғрисида материал бор экан. Ҳеч шубҳа йўқки, суҳбат учун дарҳол шуни танладим. Суҳбатга тайёрланишда жангчиларнинг эътиборини ҳарбий таълимга – интизом ва тартибга, шу жумладан, шахсий қуролга муносабат масаласига қаратмоқчи бўлдим. Бу мавзунини таваккалчилик билан танладим. Бўлинмамизга кўпчилиги ўзбеклардан иборат кўпгина янги жангчи келган эди. Баъзи ўзбек жангчилари қуролни яхши асрашнинг аҳамиятига у қадар тушунмай, эътиборсизроқ қарадилар.

Мен ўзбек жангчиларини йиғиб, «Қизил Ўзбекистон»ни кўрсатдим. Ўзбек газетасининг фронтга келгани ва унда ўзбек қаҳрамони ҳақида ёзилгани жангчиларни суюнтирди. Газета ўқиб эшиттирилгандан сўнг:

– Оғайнилар, Шукуров бирдан қаҳрамон бўлдими? – деб улардан сўрадим. – Йўқ, йўқ. Шукуров қаҳрамон бўлишга кўп тайёрланди. Кучини, вақтини аямай, саботини, ботирлигини, ҳарбий маҳоратини

¹ Совет Иттифоқи Қаҳрамони Аҳмаджон Шукуров сурати «Иккинчи жаҳон уруши ва фронт газеталари» китобининг 1 – 2-жилдларида берилган.

Полк агитатори капитан Қ.Жумантоев ғайриус жангчилар блан суҳбат қилаётир.

*Н.Бодё фотоси**

оширди. У буни нимадан бошлади? У ҳар бир солдат каби ўз қуролини яхши ўрганишдан бошлади.

Пахтакорга кетмон қандай керак бўлса, жангчига ҳам қурол шундай керак. Мана фронтга келдинглар. Ҳар бирингиз учун шону шараф ва қахрамонликка йўл очилди. Ҳар бирингиз ғайрат қилсангиз Аҳмаджон Шукуровдек қахрамон бўлишингиз мумкин. Ҳар кун эрталаб, ҳар бир жангдан ё юришдан кейин ўз қуролингизни яхшилаб тозалаб қўйинг. Ҳаммангиз ҳам шундай қиялпсизми, йўқми? Қани, милтиқларингизни бир текшириб кўрайлик-чи.

2 – 3 кишининг милтиғи ёмонроқ тозаланган экан, ўртоқларининг олдида жуда хижолат тортишди ва бундан кейин қуролларини яхши тозалаш ва асрашга ваъда беришди.

Суҳбат охирида: «Ким Шукуров тўғрисидаги хабарни ўқимоқчи?» – деб сўрадим. Истовчилар кўп чикди. Мен газетани топшириб ким-кимга беришини аниқладим. Шу блан суҳбатни тамом қилдим».

* Ишлатилган фотосуратлар архив материалларидан олинганлиги сабабли сифатсизроқ бўлиши мумкин.

ЧОНҒИЧИЛАР ҲАМЛАСИ

Тайвоканен батальони пухта тайёргарликдан кейин йўлга чиқди. Батальон, немисларнинг мудофаа линиясидан айланиб ўтиб, орқадан душманга зарба бериши керак эди. Ярим соатчадан кейин батальон олдинги линияга келди ва Днепрдан ўтиб, дарё бўйи блан юқорига қараб юрди. Чонғичиларнинг пиймалари шилип-шилип сувга тўлиб, кийимлари оғирлашган бўлса ҳам, улар сра бўш келмай илгариларай бердилар.

Соат 4 да батальон Прибор қишлоғининг жанубий чеккасига етиб келди. Душман гарнизонини ҳар томондан бирданига ўраб олиш ва қириб ташлаш учун кучлар тақсимланди. Сигнал блан чонғичилар қишлоққа кирдилар ва немислар турган уйларга гранаталар ташлай бошладилар. Душман гарнизонида ваҳима бошланди. Кўчага қочиб чиққан гитлерчиларни автоматчиларимиз қириб турдилар.

Уйларнинг бирига оддий аскар Исаев граната ташлаб бир тўда гитлерчини ўлдирди. Қочиб чиққан фрицларни эса сержант Колодкин ўз автомати блан отиб ўлдирди. Колодкин группаси ўнга яқин фашистни ўлдириб, дивизиянинг алоқа узели ва олти автомашинасини яксон қилди.

Бошқа бир ерда группаларимиздан бири немис қоровулига йўликиб қолди. Немиснинг «ҳалт!» деган овози эшитилди. Старший сержант Телешев ўзини йўқотмади, у немисчани билар эди. Немисча қилиб «ўз одамларингиз» деб ажавоб берди ва яқин келиб бир немисни чавоқлаб, иккинчисини отиб ўлдирди. Оддий аскар Жеребецкий бурчакка беркиниб олган бир немис офицерини отиб ташлади.

Тайвоканен батальонида дадил қилган ҳамласи натижасида душман пиёда аскарлар дивизияси ва артиллерия полкининг штабларини тор-мор қилди ва 200 тача гитлерчи солдат ва офицерни ўлдирди.

Шу вақт қўшинларимиз фронт бўйлаб ҳужум қилдилар ва кечга қадар 20 дан ортиқ қишлоқни гитлерчилардан тозаладилар.

Майор А.Ризенко

РЎПАРАДАН УРИБ

Немис танклари ва ўзиюрар тўплари қарши атакага ташландилар. Комсомол аъзоси **Ғ.Собиров** уларнинг ўз тўпини очиқ позицияга судраб келди ва фашист бронясига қарши яккама-якка жанг бошлади.

Душман танклари унинг устига қараб ўрмалаб келавердилар. Лекин баҳодир Собиров қўрқмади, дадил туриб ўқ узди. Бир танкдан буриқсиб тутун чиқди ва у тақа-тақ тўхтади. Кейин иккинчи бир танкни ҳам уриб мажақлади.

Даҳшатли, қаттиқ бу жангда комсомол аъзоси баҳодир Собиров душманнинг икки танкини ва икки ўзиюрар тўпини яксон қилди.

Ленин-Сталин комсомолининг баҳодир аъзоси ўртоқ Собировга шарафлар бўлсин.

Комсомол ташилотчиси Н.Горчаков

ОНА ТИЛИДА СУҲБАТЛАР

Бизнинг бўлилмамиздаги ғайриус миллат жангчилари учун икки группа ташкил қилинди. Парторг гвардиячиси сержант Мавлонов ва партия кандидати младший сержант Муҳаммадов ўртоқлар Сталиннинг доно сўзларини жангчиларга ўзбек тилида тушунтириб бердилар.

Суҳбатларда СССР халқларининг дўстлиги, сўз ва матбуот эркинлиги каби масалалар мукамал тушунтирилди.

Бу суҳбатлар муваффақият блан ўтаётир.

Гвардиячи лейтенант В.Тепляков

ҒАЗАБ ВА МУҲАББАТ

*Шеъримда бор сўнмас қасос олови,
Ғазабнинг қиличи, севгининг сози.
Жангларнинг шовқини, зафар олови,
Тўпларнинг садоси, гулларнинг нози.
Бир қўлимда қилич, бир қўлимда бахт,
Бахтимни сақлайман қиличим блан.*

*Истагим: ҳур бўлсин доим пойтахт,
Истагим: Яшнасин мангу гул Ватан.
Халқига муҳаббат, душманга ғазаб,
Нафрат блан тўла шоир мияси.
Ғазаб, севинч, нафрат, муҳаббат блан
Жаранглар шеъримнинг симфонияси.*

Уйғун

1944 ЙИЛ 14 ЯНВАРЬ. №5 (110)

ЛЕНИН КУНЛАРИ АРАФАСИДА

Тошкент. Андижон областининг шаҳарлари, колхоз ва совхозлари-да Ленин кунларига тайёргарлик иши кенгайтириб юборилди. Ленин районининг парткабинети «20 йил Ленинсиз Ленин-Сталин йўлида» деган мавзуда фото-ҳужжат ва адабиёт кўргазмаси уюштирди.

«Ленин ва Сталин – Қизил Армия ташкилотчилари», «Ленин ватанни ҳимоя қилиш ҳақида» деган мавзуларда колхоз ва шаҳар агитаторларига маслаҳатлар берилмоқда.

ФАШИСТЛАРНИ БОПЛАБ УРИШНИ ЎРГАНДИМ

Менинг кўзимни боғланг-да, кўл пулемётимни беринг. Мен уни дарҳол бўлақларга ажратиб, яна қайтадан йиғаман. Борингки, душман ўқи узилган жойни ҳам нишонга олиб ота биламан. Бу ишда сраянглишмасам керак.

Ўртоқларим менга:

– Ҳай, Акбар, яхши пулемётчи бўлиб олдинг, энди бизга ҳам ўргат, – дейишади.

Мен жон-дилим блан ўргатаман. Нимага десангиз, мени ҳам ҳақиқий пулемётчи қилганлар бўлди. Илгари отган ўқларим яхши натижа бермас, нишонга тегавермас эди. Бир кун ефрейтор Клишников ёнимга келди-да, бошини чайқаб:

– Акбар, ўртоқ Сталин фашистларни қандай қириш кераклигини буюргани эсингдами? – деб сўради.

– Эсимда. Мен ҳам дохийимиз буюрганча қиришни хоҳлайман-у, лекин эплай олмаяпман, – дедим.

– Ундай бўлса, мен ёрдам бераман, – деди Клишников ва катта ака муҳаббати блан менга пулемётни ипидан-игнасиғача ўргатди.

Тинчлик кунларида ўз ҳаётимизни йўлга солишда астойдил ёрдам берган рус халқининг баҳодир ўғли – дўстим, катта қардошим Клишников жанг майдонида лаънати душманни ҳам қириш санъатини ўргатди.

Куролимни яхши ўрганиш ва дадил курашиш орқасида ҳозирча 15 га яқин фашистни ўлдирдим. Бундан кейин жанговар ҳисобимни тинмай ошириб бораман.

Қизил аскар А.Шарипов

СТАРШИЙ СЕРЖАНТ РАҲМОНОВНИНГ ҲУШЁРЛИГИ

Старший сержант Раҳмонов аэродромни кўриқлаш группасида командирлик қилади.

Бир кун ғира-шира пайтида Раҳмонов объект томонга қараб кетаётган бир одам қорасини кўриб қолди. Бу номаълум киши жуфтакни ростлаш пайига тушиб қолганда уни Раҳмонов ўз аскарларининг ёрдами блан тутиб олди. Немис жосуси объектнинг аҳамиятини библиб олмоқчи бўлиб келган экан. Лекин Раҳмоновнинг хушёрлиги у малъуннинг кирдикорига ҳалал берди.

Лейтенант В.Зотов

АЛОҚАЧИ ОҒАЕВНИНГ ЧАҚҚОНЛИГИ

Душман тўплари минут сайин телефон симларини узиб турди. Гвардиячи оддий аскар ўртоқ Оғаев ўз жонини аямай душманнинг тўп-миномёт ўқлари остида жанг майдонига 50 марта келиб, узилган симларни улади. Довюрак Оғаевга шарафлар бўлсин!

Гвардиячи оддий аскар Л.Тушин

РАНГЛИ ПАХТАЛАРДАН ГАЗМОЛЛАР

Тошкент. Тошкент ип йигирув-тўқимачилик фабрикаси рангли пахтадан биринчи туркум газмол тўқиб чиқарди.

Бу хил рангли пахта-гўза Ўзбекистон далаларида етишади. Унинг ранги яшил ва кулранг бўлади. Шундай пахта толасидан тўқилган газмоллар бўялган ипдан тўқилган газмоллардан анча пишиқ бўлиб чиқди.

ЯНГИ ТЕАТР БИНОСИ

Тошкент республика пойтахтида 800 кишилик янги театр биноси куриб бўлинди. Бинони архитектура ва бадиий жиҳатдан зийнатлашда Ўзбекистоннинг энг яхши наққошлари қатнашди.

Шоир Ҳамид Олимжоннинг «Муқанна» номли пьесасини сахнага қўйиш блан очилган Тошкент область музыкали драма ва комедия театрининг томошасини республика пахтакорлари курултойининг делегатлари, Ўзбекистон ҳукумати ва коммунистлар партияси раҳбарлари, санъат ходимлари келиб кўрдилар.

МЎРИДА КУЗАТУЧИ ФРИЦ БОР ЭКАН...

Немислар эгаллаб турган уй мўрисидан ҳар сафар ракета отилганда немис миномётчилари бизнинг траншеяларимизга мина ёғдиришар эди. Оддий аскар Жеребков бундан шубҳаланиб:

– О падар лаънати, у ерга немис кузатучиси беркиниб олганга ўхшайди, – деди.

Шу вақт мўридан яна ракета отилди ва ўқ-дори ташиб турган жангчиларимиз ёнига бир неча мина келиб тушди. Бу Жеребковнинг шубҳасини ҳақиқатга айлантирди. У танкотар милтиғини олиб мўрини мўлжаллади ва боплаб нишонга урди. Мўри йиқилганидан кейин немислар нишонга отолмай қолдилар.

Оддий аскар Жеребков ўзини ҳар вақт ҳушёр тутиши орқасида немис кузатучисини билиб олди ва уни яқсон қилди.

Қизил аскар В.Қурдоев

КОМАНДИР БУЙРУҒИНИ МАНА ШУНДАЙ БАЖАРИШ КЕРАК

Алоқачи Асқаров тезлик блан команда пунктига чақирилди. Қоронғу туша бошлаган эди. Асқаров снаряд гильзасидан ясалган жинчирок ёритиб турган землянкага кирди.

Чарчаган, томоғи хириллаган офицер Сливкин телефонга кичкириб сўзламокда эди. У алоқачини кўриши бланок бурилиб қаради ва:

– Келдингми? – деб сўради.

– Келдим.

– Бир иш бор, Кулимбет, – деди офицер алоқачининг юзига тикилиб, – шу пакетни гвардиячи лейтенант Флиппенкога тез олиб бориб бериш керак. Алоқа узилган. Душманга йўлиқиб қолишинг мумкин. Эҳтиёт бўл. Тез бор...

Асқаров чакқон орқасига бурилди ва бир минутдан кейин қоронғи ўрмонда кўздан ғойиб бўлди. Ҳадемай миналар портлаб турган ерга якинлашди. Бирдан немис автоматларининг ўкига йўлиқиб тўхташга мажбур бўлди. Ўқлар унинг ён-атрофидан визиллаб ўтмоқда эди. Асқаровнинг миясига «учрадим-ку» деган фикр келди. Дарҳол ўзини дўнг орқасига олди. Шу он ракета ёриди. У бир группа немисни кўрди. Асқаров ракета ўчиши бланок ўз автоматидан ўт очди ва олдинга қараб югурди. Немислар тартибсиз равишда ўт очдилар. Кулимбет немис автоматларидан чиқаётган ўқнинг қаёққа учаётганини ҳисобга олиб аниқ отиб бораверди. Кейин немисларга граната ирғитди. Гитлерчилар орасида дод-фарёд кўтарилди. Немислар отишдан тўхтадилар.

Асқаров қишлоққа келди ва пакетни офицерга тоширди.

Жанговар топшириқни шараф блан бажарган Кулимбетнинг кўкрагини «Жасурлиги учун» медали безади.

ОЛДИНГИ ЛИНИЯДА СУҲБАТ

Полк агитатори капитан Шокиров блиндажига йигирмадан ортик энг яхши жангчилар ва младший командирлар тўпланди. «Ҳарбий ишни худди Лениндек ўрганайлик», «Ватанни Лениндек севайлик», «Ильич васиятларини шараф ва иқтидор блан бажарайлик» деган мавзуларда яхши тайёргарлик блан агитаторлар учун семинар ўтказилди.

Семинардан сўнг улар ўзининг бутун ҳаётини инсоният оламига берган доҳий ва устоз ҳаёти ва фаолияти ҳақида ўртоқларига сўзлаб бериш учун рота ва взводларга тарқалдилар.

Полкнинг энг яхши агитаторлари оддий аскар Геращенко, сержант Сакаров, младший лейтенант Гадиёв ва бошқалар жангчилар блан В.И.Ленин ҳақида мазмунли ва жонли суҳбат ўтказдилар.

Улар ўз суҳбатларида «**Агитатор блокноти**»дан ва Ленин ва Сталин раҳбарлиги остида совет ҳокимиятини ҳимоя қилган граждандлар уруши ветеранларининг ҳикояларидан фойдаландилар.

Сержант К.Иванов

1944 ЙИЛ 28 ЯНВАРЬ. №9 (114)

ҚАСОС ҲИСОБИ

Куйдирилган қишлоқларни, куллар устида йиғлаб ўтирган етим болаларни кўрганингда кўлинг автоматни яна ҳам маҳкамроқ ушлайди, юрагингда душманга нафрат яна ҳам жўшиб-қайнайди. Бу харобалар ва кўз ёшлари босмачи немисларнинг қолдирган изидир!

Совет Иттифоқининг бутунлиги, жонажон Ватанимнинг озодлиги учун лаънати одамхўрлардан – немис-фашист йиртқишлардан сўнгги жангларда йигирмадан ортиғини ўлдирдим.

Бу гитлерчи одамхўрларга энг тўғри жавобдир.

Гвардиячи оддий аскар С.Жамолов

БОТИРЛИК

Сержант Турғунбой Темиров командирлик қилган пулемёт расчёти душманнинг олтинчи қарши атакасида ҳам ютиб чиқди. Пулемёт қизиб кетди. Ўқлар тугай бошлади. Аммо ўзбек халқининг фарзанди жангни давом эттираверди.

– Бир қадам ҳам орқага чекиниш йўқ! – деб қичқирди у. Жангчилар унинг ботирлигидан рухланиб чекинмадилар.

Уруш қизиб турган пайтда взвод командири ярадор бўлиб қолди. Сержант Темиров командирликни ўз устига олди ва оташин сўзлар ва шахсий қаҳрамонлик намуналари билан жангчиларни илҳомлантириб немислар устига бостириб борди. Душманнинг қарши атакаси қайтарилди.

Бу ҳақиқий ботирлик – ҳарбий қасамга содиқ бўлишнинг меvasидир. Сержант Темиров ҳарбий қасамига содиқ бўлгани учун душманни енгди ва 20 дан ортиқ немис солдат ва офицерини ўлдирди.

Старший сержант И.Шатаев

1944 ЙИЛ 11 ФЕВРАЛЬ. №12 (117)

Совет Иттифоқининг Қаҳрамонлари

ТЎХТАСИН БОБОВ

Днепрдан ўтилиши мўлжалланган жойни шу кеча разведка қилиш керак эди. Командир бу масъул вазифани младший сержант Тўхтасин Бобоевнинг бўлимига топширди.

Разведкачилар кенг дарёдан шарпасиз сузиб ўтиб, ўнг қирғоққа чиқдилар.

– Окоп қазиб беркининглар! – дея буйруқ берди Бобоев жангчиларига буюрди.

Қаҳрамон Тўхтасин душманнинг мудофаа системасини синчиклаб разведка қилгач уч жангчи билан душман траншеясига бостириб кирди ва автомат ўқлари ҳамда гранаталар билан ўнта гитлерчини ўлдирди.

Бобоев разведка натижасини қўмондонликка маълум қилиб, ўз бўлими блан Днепрнинг ўнг қирғоғида қолди ва душманнинг жон-жаҳди блан қилган атакаларини бир неча кунгача қайтариб турди.

Шу жангларнинг бирида гитлерчилар Бобоев разведкачиларини орқадан келиб ўрамоқчи бўлдилар. Абжир Тўхтасин фашистларнинг бу ниятини пайқади ва уларни яқин келтириб туриб рўпарадан қаттиқ ўққа тутди. Тўхтасиннинг ўзи тўрт фашистни, разведкачилари эса 15 дан ортиқ фрицни ўлдирди.

Бобоев разведкачилари: «Ўлсак ўламиз, лекин чекинмаймиз!» – деб турдилар ва оқибат енгдилар. Днепрнинг ўнг қирғоғида разведкачилар қўлга киритган шапалоқдек ер ҳадемай кучли, кенг плацдармга айланди.

МАҲМУД ОҚТЎҒОНОВ

Гвардиячи младший сержант Маҳмуд Оқтўғонов мўйсафид Днепрдан ўтибоқ ўқчи аскарларимиз қаторида душман траншеясига бостириб кирди ва у ерда маҳкам жойлашиб олиб, немисларнинг ўтхоналарига ўзларининг «совғалари»ни юбора бошлади.

Душманнинг пулемётлари, пиёда аскарларимизнинг йўлларини тақ-тақ тўсиб бош кўтартирмай қўйди. Вазият жиддийлашган эди.

– Шошма, таъзирингни мен бераман, итваччалар! – деди Маҳмуд танкотар милтиғини душман пулемёти томонга тўғрилаб.

Маҳмуднинг ғазаби қайнаган эди. Шундай бўлса ҳам, сра ҳовликмай душман пулемёти вайсаб турган нуктани обдан нишонга олди ва бирин-кетин икки ўқ узиб пулемётни бостирди.

Ўнг томонда немисларнинг яна икки пулемёти тақирламоқда эди. Довюрак Маҳмуд уларнинг ҳам кулини қўққа совурди.

Душманга қаттиқ нафрат ва Ватанга муҳаббат туйғуси блан тўлган баҳодир совет жангчиси Маҳмуд Оқтўғонов, яраланган бўлишига қарамай, гитлерчиларнинг бир неча қарши атакасини қайтарди.

АГИГАТОР МАҲМУДЖОНОВ

«Қизил юлдуз» ордени блан мукофотланган гвардиячи старший сержант Одил Муҳаммаджонов фақат тажрибали жангчигина эмас, яхши командир ва ғайрирус миллатлар орасида тажрибали агитатор ҳам.

Унинг қуролдош ўртоқлари козоқ Жунусов ва Дусумбоевлар рус тилини яхши билмайдилар. Муҳаммаджонов уларга Октябрь революциясининг 26 йиллиги ҳақида ўртоқ Сталин докладини ва 309-нчи буйруғини ўз она тилида тушунтириб, Совет информация бюросининг сводкаларини, газеталардан қизиқ-қизиқ хабарларни ўқиб беради.

Муҳаммаджонов қилинадиган жанглар ва жанговар вазифалар ҳақида ғайрирус жангчилар блан суҳбат ўтказиб туради. Муҳаммаджоновнинг оташин, большевистик сўзлари блан чиникқан гвардиячи Жунусов сўнгги бир жангда маҳорат кўрсатди. У немисларнинг қарши атакасини қайтариш вақтида бир неча фрицни отиб ўлдирди. Буларнинг биттаси офицер эди. Мана шу жангдан кейин у «Жанговар хизматлари учун» медали блан мукофотланди.

Муҳаммаджонов ғайрирус жангчиларнинг ҳар қандай эҳтиёжларига катта эътибор блан қарайди. Бир кун у:

– Оиланга хат ёзасанми? – деб Жунусовдан сўради.

– Савод чатоқ, – деди у.

Муҳаммаджонов Жунусов номидан унинг оиласига хат ёзди. Хатда Жунусовнинг эсон-омонлиги, гитлерчилар блан гвардиячасига курашиб ҳукумат мукофотига сазовор бўлганини айтди.

Яқинда бу хатга жавоб келди. Гвардиячи Жунусовнинг отаси оиласининг яхши яшаб юрганлигини, у ўз жанговар ўғли блан фахрланишини ёзган.

Гвардиячи оддий аскар А.Черняков

ТОШКЕНТДА ТРОЛЛЕЙБУС

Яқин вақтларда Ўзбекистон пойтахти янги транспорт блан боийди. Тошкент кўчаларида троллейбус катнай бошлайди.

Ҳозир қурилиш ишлари тамомланди. Троллейбус чертёжлари ҳам тайёрлаб кўйилди. Троллейбус учун кетадиган материаллар Тошкент корхоналарида ишланади. Троллейбус йўллари жадал халқ методлари блан қурилажак.

1944 йилининг биринчи ярмида троллейбус йўлининг биринчи навбати, яъни 11 километри қурилиб бўлади.

Биринчи навбатда, троллейбуслар Полиграф, Карл Маркс, Навоий, Хадра, Сталин кўчалари, Революция сквери, Шевченко кўчасидан вокзалгача қатнайди.

Троллейбус қуриш методлари блан танишиш учун Москвага тўрт мутахассис инженер жўнаб кетди.

Қизил Армиянинг 26 йиллиги арафасида

МЕНИНГ ТУҲФАМ

Икки йилдан бери улуғ ватан уруши фронтида лаънати немисларга қарши жанг қиламан. Ўтган йили шонли Қизил Армиянинг 25 йиллигини 3 немиснинг ёстиғини қуришиб қарши олган эдим.

Бу йил қасос ҳисобим анча ортди. Жонажон Қизил Армиямизнинг ғолибона ҳужум операцияларида ўзим ҳам анча чиникдим. Отган ўқим хато кетмайдиган бўлди.

Бир мисол: ўрмон йўли блан олдинги линияга кетаётган эдим. Нима бўлдию юз метрча наридан бир куён югуриб ўтиб қолди. Одамсиз ўрмонда куённинг безовта бўлиши мени шубҳага солди. Дарахт орқасига ўтиб пойлаб турдим. Бир вақт ўрмон йўлига қараб тўртта немис автоматчиси келаверди.

– Ҳа, даъюслар, – дедим ичимда. Кейин автоматимни тўғрилаб бир қатор ўқ уздим. Учаси тил тортмай юмалади. Тўртинчиси эса қўлини кўтариб таслим бўлди.

Бу фрицни қисм штабига келтириб:

– Байрамга биздан тухфа, – дедим.

Командирим кулиб:

– Баракалла, тил тутиб келганинг муносиб тухфа бўлди, – деди.

Сержант Ботир Раззоқов

Мени кут

Адҳам РАҲМАТ.

Билгинки, жоним, ба'зан оқолда,
Ўқлар ёмғури ёрилган тобда,
Мен-ла ҳамроҳ ушбу винтовка,
Интизор бўлган онларни унут.
Ҳар эрта тонгда туриб мени кут.

Милтигим тушмас асло қўлимдан,
Номардман агар кўрксам ўлимдан,
Номини унут қайтсам йўлимдан,
Бутун ёронлар қайтганида кут.
Шодлик қўшигин айтганида кут.

Юлдуз чарағон ойдин кечада,
Муҳаббат сувин ичган қўчада,
Билмайман, жоним, соат нечада,
Тўрғайлар сайраб учганида кут.
Борлиқни шодлик қучганида кут.

Ерларда майса ўсганда буткул,
Қирларда лола, боғларда булбул,
Гулдаста ясаб, бинафшалар юл,
Баҳорги ёмғур ёққанида кут.
Сувлар шарақлаб оққанида кут.

Ишда чечан бўл, орқада қолма,
Елғизлигингни кўнгилга солма,
Нюформон гулин тўққанда олма,
Қумри, са'валар сайраганда кут.
Бутун коинот яйраганда кут.

Эккан чигитинг қулоқ отганда,
Бўйинга бўйи бориб етганда,
Қулча ой чиқиб келаётганда,
Ой блан бирга бориб мени кут.
Сунбул сочинини ҳилпиллатиб кут.

Хатларим агар етиб борса кеч,
Яқин келтирма хафалиқни ҳеч,
Кўнгилдан барча ҳасратларни еч,
Бўсалар берган ўша жойда кут.
Апрель ўтса ҳам, майли майда кут.

Мен ҳам қайтаман, тездан қайтаман,
Сен блан бирга қўшиқ айтаман,
Ғолиблар ичра мен ҳам биттаман,
Фашист йирткичи бўлади қапуд.
Худди ўша қуи, ёрим, мени кут.

Ишқомда узум пира олганда,
Чарос қизили лабда қолганда,
Булбуллар сайраб, сайраб толганда,
Тонг еллари-ла елиб мени кут.
Ёру-дўстлар-ла келиб мени кут.

Ёстикқа қўйиб азиз бошингни,
Оқизмағил ҳеч қўздан ёшингни,
Ичмай совутма иссиқ ошингни,
Интизорликка тўйган қуни кут.
Қўлингга хиёна қўйган қуни кут.

ВАЪДАСИГА ВАФО ЭТДИ

Қисмимизда яхши-яхши жанговар комсомоллардан анчагина бор. Улар ўз қаҳрамонликлари ва ҳарбий усталиклари жиҳатидан ҳамма-га ҳар вақт ибрат бўлиб келадилар.

Ўртоқ Иванов бўлинмасининг комсомол ташкилотчиси сержант Тўхтамурод Холмуродов, асли, автоматчи бўлса ҳам, комсомол мажлисларининг бирида мерганликни ҳам ўрганишга ва шонли Қизил Армиянинг 26 йиллигига 5 гитлерчини ўлдиришга ваъда берган эди. Ўзбек халқининг азамат ўғли комсомол Тўхтамурод ўз ваъдасига вафо қилди. Бўлинма мергани рус Евашев ёрдами билан мерганликни аъло даражада ўрганиб олди ва Белоруссия ўрмонларида гитлерчи аблаҳларни ва уларнинг «каккулари»ни хатосиз отиб ўлдирадиган бўлди.

Ҳозир унинг жанговар ҳисоби ўлдирилган 8 немисга етди.

– Бу ҳали ҳолва, – дейди Тўхтамурод.

Ленин-Сталин комсомоли етиштирган совет йигитининг нафрат ва қасос кучини фашист итваччалар ўзларининг аччиқ тажрибаларида кўражаклар.

Агитатор Соат Раҳмонов

1944 ЙИЛ 29 ФЕВРАЛЬ. №18 (123)

ГИТЛЕРЧИЛАРГА ҚИРОН КЕЛТИРАМИЗ

Узоқни кўручи севикли доҳийимиз ўртоқ Сталин 1941 йил 3 февраль куни радиода сўзлаган нутқида: «**Гитлернинг фашист армияси ҳам Наполеон ва Вильгельм армиялари сингари тор-мор келтирилиши мумкин ва тор-мор келтирилади**», – деган эди. Барча совет кишилари, ҳатто бутун дунё бу ҳикматли сўзнинг ҳақиқатга айланганлигини ўз кўзлари билан кўриб турибдилар.

Жонажон Москва ёнида, қаҳрамон Сталинград бўсағаларида, Орёл қирғинларида, Корсунь куршовида ўлгудек таъзирини еган, дабдаласи чиққан, шонли рус қурулининг даҳшатидан ўтакаси ёрил-

ган немис-фашист галалари шонли Қизил Армиянинг нималигини неча бор ўз аччиқ тажрибасида кўрди.

Мукаррар ҳалокатини сезган ва буни равшан кўриб турган гитлерчи босмачилар совет ерининг ҳар бир қаричига чирмашиб олаётган бир пайтда ўртоқ Сталин бизга шундай деб таълим берди: **«Қақшатқич зарбаларимиз кучининг муттасил ўсиб боришигина душман қаршилигини синдириши ва бизни қатъий ғалабага келтириши мумкин».**

Доҳийимизнинг бу янги таълим ва таъбири тез кунда амалга ошажак ва лаънати гитлерчилар батамом маҳв этилажак. Бунинг учун ғолибона Қизил Армиямиз, қаҳрамон совет халкимиз гаровдир.

Оддий аскар Ў.Равшанов

ДУШМАНГА ОМОНСИЗ ЗАРБА БЕРИШ УЧУН

Бизнинг қисмимизда партия ташкилотининг раҳбарлиги блан ғайриус миллат жангчилари орасида маданий-оммавий ишлар кенг йўлга қўйилди. Агитатор гвардиячи лейтенант Нарзи Хўжаев Олий бош қўмондон, Совет Иттифоқининг маршали ўртоқ Сталин буйруғини кенг муҳокама қилиб, унинг ҳар бир моддасини яхши ўқиб олдилар.

Майор Карпилов ташаббуси блан қисмда деворий газета чиқарила бошлади. Газетага ўзбек, тожик, қозок, қирғиз жангчилар актив қатнашмоқдалар.

Қисмда шу куни концерт кечаси уюштирилди. 2 пардали пьеса ўйналди ва 20 номердан иборат концерт берилди. Бу кечада туркман Комолов, тожик Сулиев, бошқирд Мамедов ва бошқа кўп жангчилар ўз номерлари блан қатнашиб ҳаммани хурсанд қилдилар. Концертдан сўнг ўртоқлик зиёфати берилди ва бу дўстона суҳбатда жангчилар улуғ саркардамиз Сталиннинг кўрсатмаларини тўла бажаришга, ўз жанговар билимларини янада оширишга, гитлерчи фашистларни узил-кесил тор-мор қилишга шайланганликларини изҳор қилдилар.

Умр Хўжаев

ЖАНГГА БОРА ТУРИБ ҒАЛАБАНИ ЎЙЛАЙМАН

Жангга бора туриб ҳамма вақт севикли Ватанимиз ҳақида, душманни енгиш ҳақида ўйлайман.

Тунов куни бизнинг қисмимиз ҳужумга ўтганида немислар бизни тўп, замбараклар блан қарши олдилар. Мен душман снарядлари олдидида эсанкираб қолмадим, балки, командирим ўргатганидек, эҳтиётлик ва эпчиллик блан илгарилай бордим. Шерикларим ҳам мендан қолишмадилар. Ҳаял ўтмай душманнинг ажалхонасини мажақлаб ташладим ва икки гитлерчини асир олдим.

Мен ҳужумда немис траншеясига ҳаммадан олдин бордим ва улар ҳали кочиб улгурмаслариданоқ таппа босдим. Мен ўртоқ Сталин топшириғини ана шундай бажара бошладим. Бу жангим учун қўмондонлик мени «Қизил юлдуз» ордени блан мукофотлади.

Одий аскар А.Исмоилов

ҚЎЛ ЖАНГИ

Федорчук милтиғини кўздан кечира туриб дўсти Муродовга:

– Гранатадан кўпроқ олсак дейман, – деди.

– Тўғри айтасан.

Муродов жонажон ўртоғи Федорчук блан тайинланган маррага тонг-саҳарда етиб олди.

Артиллериянинг биринчи даҳшатли наъраси ҳужум бошланганидан дарак берди. Икки дўст ўз тўпларимизнинг снарядлари ёрилган жойлар яқинидан юриб душман позициясига яқинлаша борди.

Тўпларимиз ўз ўтларини душман позициясининг ичкарисига кўчиришлари бланоқ жангчилар ДЗОТ ўринларидан турдилар ва «ура» садолари блан немис окопларига ташландилар.

Алоқа йўлидан кетиб бораётган икки дўст бир тўда гитлерчига тўқнаш келди. Федорчук эпчиллик блан граната ташлаб фашист итваччаларни саранжомлади. Илон изларидек чўзилган окоплардан яна бешта фашист пайдо бўлди. Уларни қаҳрамон дўстлар қўл жанги блан қарши олдилар. Довюрак Муродов блан Федорчук бу беш гит-

лерчини милтиқ қўндоқлари блан ўлгудек уриб, кейин найза суқиб ўлдирдилар.

Қисмимизда бу довиорақларни қўл жангининг устаси деб атайдилар.

Старшина И.Шурупов

ЖАНГГА, БОТИРЛАР!

*Қўрқув нима билмас дадил юрагинг,
Йўлбарс каби кучли сенинг билагинг,
Қўлларингда мажақланар врагинг,
Ватанимни сақлаш эрур тилагинг.
Мақсадимиз элни асраш, армиям!
Ғайратда сен шерга ўхшаш, армиям,
Ёв устига денгиздан тош, армиям!
Алпомишининг бедов оти остингда,
Етмиш отар автоматинг олдингда,
Олмас пўлат қилич-найза қўлингда,
Ёв жасади пойандоздир йўлингда,
Ғайратда сен шерга ўхшаш, армиям.
Ёв устига денгиздай тош, армиям!
Ватан учун урушаётир йигитлар,
Жангда дадил от ўйнатур йигитлар,
Фашистларни тутиб отур йигитлар,
Ёв кўксига найза ботир йигитлар.
Мақсадимиз элни асраш, армиям!
Ёв устига денгиздай тош, армиям!*

Халқ шоири Фозил Йўлдош

ДУШМАННИ ҚИРИШНИ ЎРГАНДИМ

Мен Қизил Армия сафига келганимда ҳеч қандай қуроладан фойдаланишни билмас эдим. Саркардамиз ўртоқ Сталиннинг буйруғига амал қилиб тезда қуролни ўрганишга бел боғладим. Сержант Ҳакимов менга миномёт қисмларини ва ундан қандай отиш кераклигини ўргатди. Мен буни дарров ўрганиб олдим.

Ҳозир миномёт бўлимида мўлжалчи бўлиб хизмат қилмоқдаман. Отган минам қоқ марказга тушиб гитлерчиларни яксон қилмоқда. Дохийимизнинг 16-нчи буйруғини бажариш учун ўлимдан ҳам тоймай курашаман.

Ефрейтор М.Холбеков

ЭЛЕКТРЛАШТИРИШ УЧУН ХАЛҚ КУРАШИ

Усмон Юсупов, ЎзК(б)П МК секретари

Улуғ Ватан уруши кунларида республика партия ташкилоти ва ўзбек халқи олдида кечиктириб бўлмайдиган масала, қисқа муддат ичида қудратли энергетик база яратиш, янги гидростанциялар қурилишини ривожлантириш масаласи келиб туғилди. Материал ва меҳнат ресурслари чекланган мураккаб уруш шароитида бу масалани одатдаги метод блан ҳал қилиш мумкин эмас эди. Янги гидростанциялар қурилишини кам маблағ ва кам меҳнат сарф қилиб ҳақиқатан жадал метод блан амалга ошириш учун бошқача йўл ва усул топиш керак эди.

Бундай улуғ ишни ташкил этиш учун ҳаммадан олдин эски, шаблончасига ишлашни билмайдиган, илғор революцион фан, халқ оммасининг битмас-туганмас куч ва қувватига суяниб, ижодий иш қилишга қобилиятли мутахассис кадрларга эҳтиёж зўр эди.

Бундай мутахассис кадрлар бизнинг республикамизда бор эди, уларни партия сабот блан тарбиялади, уларни халқ билади, ҳурматлайди ва уларга тегишли баҳо беради. Янги қурилишда асосан проектчилар, йирик ирригацион канал, гидротехник иншоотларни яратувчилар ишлайдилар. Бу мутахассис кадрлар халқ ирригация қурилишларида жиддий синовлардан ўтдилар, ўз билимлари ва хотираларини халқ тажрибалари блан бойитдилар, ҳар қандай мураккаб ишлаб чиқариш масалаларини ташкилотчи ва давлат арбоби сифатида ҳал қилишни ўрганди.

Улуғ Ленин, мамлакатни электрлаштириш плани «партиямизнинг иккинчи программасидир» деган эди. Ленин васиятига содиқ бўлган ўртоқ Сталин, ҳар қандай тўсиқлик ва қийинчиликларга қарамай, Лениннинг электрлаштириш планини дадиллик ва кескинлик

блан амалга оширмоқда. Мамлакатимиз мушкул аҳволда турган, Москвани душман хавф остида қолдирган бир пайтда, 1941 йил ноябрда СССР Иттифоки ҳукумати Ўзбекистонда учта йирик электростанция қуриш тўғрисида қарор чиқарди. Бизнинг қўшинларимиз Сталинград бўсағасида ҳужумга ўтиш арафасида турганда, 1942 йил 18 ноябрда ўрток Сталин Ўзбекистонда бешта янги гидростанция қуриш тўғрисидаги қарорга қўл қўйди. Ниҳоят, уруш даврининг қийин шароитига қарамай, ҳукумат бизга янги қурилиш учун ярим миллиард сўмдан ортиқ пул ажратди.

Бу гоё ва фактлар омманинг тушунчасига сингиб кетди, қийинчиликларни қаҳрамонона енгишда у халқни ҳаракатга келтиручи куч сифатида хизмат қилди. Халқ қурилишида қатнашаётган колхозчилар ўз колхозларида икки-уч кишининг хизматини қандай ўтаб келган бўлсалар, жанговар постда ҳам фидокорона меҳнат қилиб ғалаба соатини яқинлаштирмоқдалар. Улар электр энергияси саноат корхоналари учун қанчалик керак бўлса, қишлоқ хўжалик машиналар ва минерал ўғит ишлаб чиқариш учун ҳам шунчалик керак деб тушунадилар ҳамда гидростанция қурилиши колхоз қишлоқларини ёри-тажагини, колхозчилар ҳаётини яхшилажагини англайдилар.

Мана шунинг учун ҳам халқ ҳар қандай қийинчиликлар блан ҳисоблашмай янги гидростанциялар қуришни ўзининг ватанпарварлик бурчи деб ҳисоблайди. Янги қурилиш эса оммага коммунистик тарбия беручи мактаб сифатида хизмат қилмоқда.

1943 йили янги гидростанцилар қурилишида тўққиз миллион кубометр миқдорида ер ишлари бажарилди, етмиш минг кубометрдан ортиқ бетон қўйилди, бир юз саксон миллион сўмдан ортиқ пулдан тўла фойдаланилди.

1944 йил охирида биз ишлаб чиқарадиган электроэнергия блан халқ хўжалигида унга бўлган эҳтиёж ўртасидаги тенгсизликни тугатишимиз керак. Бундан ташқари, электрлаштиришнинг белгиланган программасини амалга ошириш саноатнинг яна ҳам кучли ривожланишини таъминлайди, янги ишлаб чиқаришни ташкил этишга, хомашё ресурсларидан кенг фойдаланишга имкон беради.

Ўзбек халқи гидростанцияларни тез, арзон ва мустаҳкам қуришни билиб олди. Улуғ Лениннинг васиятига амал қилиб, ўрток

Сталиннинг чақиригидан илҳомланган Ўзбекистон большевиклари республикани электрлаштириш ишини охиригача олиб боражаклар ва бу асосда Совет Ватанимиз эҳтиёжи учун, фронт эҳтиёжи учун, ўзбек халқи маданиятининг бундан кейинги гуллаши ва фаровон турмуши учун зарур бўлган маҳсулотларнинг ортишини таъминлаяжак.

ҚАҲРАМОНЛАР ЖЎРАСИ – УСМОНОВГА ШАРАФЛАР

Икки кеча ва икки кундуз

Сирдарёнинг муздек сувларида балиқ каби яйраб-яшнаган Жўрахон дунёда бундан ҳам катта, бундан ҳам шўх ва серсув дарё бўлиши мумкинлигини хаёлига ҳам келтирмаган эди. Унинг назарида, Сирдарё Ховос райони учунгина эмас, балки бутун дунё учун об-ҳаёт каби туюларди. Илк баҳор. Шафтолилар, олмалар, ўриклар гуллаб, чамандагул ва обиравон кўйлак кийган қишлоқ қизларидек ўз латофати-ла юракларни жизиллатган дамларда Сирдарёнинг жўшқин сувлари кўпирар ва ранго-ранг гуллар: момақаймоқлар, подагуллар, лолақозоклар, кўм-кўк майсалар гиламига ёстангиси келгандек қирғоқларда тошишга интилар экан, Жўрахон буни кўриб:

– Эҳҳа, менман деган сувчи ҳам бу дарёдан ўтолмайди, – деяр эди...

Сирдарё сувларидек жўшқин йиллар ўтди. Табассум истаб, баҳор куёшига лаб чўзган гуллардан шарбат мевалар етишгани каби, Усмон аканинг гулбоғида битган Жўрахон ҳам тоғни урса талқон қилгудек норғил йигит бўлиб ўтишди. У Ховос районининг ўрта мактабларидан бирида тарих, географиядан дарс бериб юаркан, Волга, Дон, Шимолий Донецк дарёлари теварагида улуғ жиҳод аланга олган эди. Жўрахон бу муқаддас оловни кучайтириш кераклигини тушунар, бу олов ўчгудек бўлса, фашист юҳоси буюк Волганинггина эмас, балки Сирдарё, Амударё ва ўзбек халқининг орзу гули бўлган Катта Фарғона каналининг сувини ҳам қуритажагини англай эди. Европанинг кўпгина давлатини бутунича ютиб юборган фашист ялмоғизи улуғ Совет Ватанимизнинг ажралмас бўлаклари бўлган гўзал Белоруссияни, жонажон Украинани, шифобахш Қиримни, Шимолий

Кавказни қонларга ботириб, куйдириб, курийтиб келмоқда эдики, на инсон қони блан ва на қон колбасаси блан тўя олган фашист ҳаромиларини тез тўхтатишгина эмас, улоқтириб ташлаш, улоқтириб ташлашгина эмас, қириб ташлаш кераклигини Жўрахон жуда яхши англарди.

Тинч қурилиш йилларида жисмоний ё ақлий меҳнатдан ва бу меҳнат роҳатидан ўзгасини билмаган, жамият эътиборини қозонгудек бирор хислат блан танилмаган оддий кишилар улуг ватан уруши майдонларида нафрат ва муҳаббат намуналарини намойиш этар экан, Жўрахоннинг Сирдарё бўйларида якка толдек сўппайиб қололмаслиги табиий эди. Унинг ҳамқишлоғи Болтабой Сталинград ёнидаги жангларда граната блан бир немис танкини мажақлаган ва автомати блан йигирма фрицни ўлдирган экан, нима учун Жўрахон бу улуг жиходдан четда қолсин?

Болтабой қахрамонлик кўрсатган жанг майдонида урушлар тарихидаги энг катта жиходлардан бири тугаб, совет куролининг қудрати бутун дунё таҳсинига сазовор бўлган ва Волга қирғоғида абадий осойишталик қурилган кунларда Жўрахон бир неча ойлик пухта ҳарбий таълимдан кейин ўзи каби абжир, қийғирдек олғир, қиличдек кескир ўртоқлари блан фронтга жўнади. Бутун таълим кунларида, сафар чоғларида, кейинча жанг майдонларида ҳам Болтабой Жўрахоннинг кўз олдидан кетмади. У ҳар бир қадамида Болтабой сингари ҳаракат қилишга ва ундаги ҳарбий қувлик, абжирлик ҳам уддабуронлик каби совет жангчиларига хос энг яхши сифатларни ўзига ҳам кўчиришга тиришди. Жўрахон Болтабойни ғолиб қилган нарсга фақат қўлидаги куролигина эмас, балки дадиллиги, усталиги, ҳарбий қувлиги ҳам эканлигини фаҳмлар ва мутлақо шундай деб ўйлар эди. Унинг ўйи, ниҳоят, тасдиғини топди. Шонли Қизил Армия қўшинлари немис-фашист талончи армиясининг «гули»ни, яъни энг баттарини, энг каллакесар галасини дабдала қилгандан кейин душманга яна янги, катъий ўнгланмас зарба беришга тайёрланиб турган ёз кунларининг бирида Жўрахон қисмига фронтнинг донгдор мергани, ўзбек халқининг атоқли ўғли

Совет Иттифоқининг
Қахрамони,
старший сержант
Жўрахон Усмонов.
Подшивалов фотоси

Бобокул Афзалов меҳмон бўлиб келди. Бобокул ёш жангчилар блан қилган суҳбатида душманни қириш санъатидан сўзлаб шундай деди:

– Урушда фақат қурол блангина эмас, балки дадиллик, усталик, ҳарбий қувлик блан ҳам енгадилар. Қурол сўзининг замирида мутлақо юқоридаги сўзлар ҳам бўлиши керак. Бу сифатлардан маҳрум бўлган, яъни душмандан кўрққан, жангда укувсизлик кўрсатган ва соддалик қилган жангчининг қўлидаги қурол ҳар қанча даҳшатли бўлганда ҳам, кўсовдан фарқ қилмайди. Яшашни истаган киши ўлимдан кўрқмайди.

Жўрахонга бу сўзлар шундай туюлдики, гўё Бобокул ўз фикрини эмас, балки Жўрахоннинг миясида қайнаган фикрларни ўқигандек бўлди.

– Тўғри, ўртоқ старшина, – деди Жўрахон ҳақлиги исбот этилган кишидек қувониб. – Менинг ўртоғим Болтабой ҳам дадиллиги, усталиги ва ҳарбий қувлиги учун бир танкини пачақлаб, йигирма гитлерчини ўлдирган эди.

Бу дилда туғилган фикрнинг биринчи марта тилга кўчиши эди. Энди қуролни, Бобокул Афзалов айтгандек, ўз замиридаги маънолари блан эгаллаш керак. Бунинг учун Жўрахон вақт ҳам топади, имконият ҳам. Унинг қисмида жанг сандонидан чиққан довор йигитлар қўп.

Жўрахон Русланов деган бир рус йигит пинжида ўз қуролининг устаси бўлиб етишди, унинг обрўи кундан-кунга ошди ва старший сержант даражасига кўтарилди.

... Шавкатли қўшинларимиз Орёл ёнида бижғиган немис балчилини депсаб тўғонларни ўпирган баҳор селидек ғарб сари оққанда Жўрахон қизил байроқли қисм сафида шарафли йўл босиб ўтди. Унинг ҳар бир куни ажойиб қаҳрамонликлар яратди. У рота комсомол ташкилотчиси сифатида ҳар бир жангчига фидокорлик, доворлик намуналарини кўрсатди.

Жанг қуюнлари блан тўлиқ бу зафарли йўл Ватан кўксида қумуш ипдек чўзилиб ётган кенг бағирли сойга келиб тақалганди, қоронғи кечаларнинг бири дарёга кўприк бўлди. Бир тўда совет жангчиси сойнинг ул юзига ўтди. Улар ўнг қирғоққа ташланган мустаҳкам қаддам бўлиб қолдилар. Немисларнинг на кутириб отган ўқлари, снарядлари, миналари ва на кетма-кет қилган мувафаккиятсиз ҳамлалари уларни чекинтира олди.

– Арслон изидан, йигит сўзидан қайтганми? Йўқ, ўлсак ўламизки, лекин бир кадам ҳам тисарилмаймиз! – деди комсомол ташкилотчиси, старший сержант Усмонов.

Жўрахон кўмондонлигида қолган ўн ботир маҳкам туришга қарор берди ва душман ҳамласини қарши олиш учун окоп қазिशга киришди. Лекин бу иш осон бўлмади. Қирғоқда тупроқдан сра асар йўқ, фақат кум. Курак урилган сари шириллаб кум тўкилади ва окоп шаклини бузади.

Кўкда сузишган қора булутлар ер хархашасидан безгандек қайларгадир югуради. Тўлин ой чимматини қия очган жонон янглиғ гоҳ кўриниб, гоҳ яшинади. Орқада шувуллаб оқаётган сой эса жўраларга мадад тилаб, уларни дуо қилаётгандек бўлади.

Шарк уфқида куёш зар пойандозини ёйганда немисларнинг 13 атакаси қайтарилган ва жўралар сафи анча сийраклашиб, ўқ-дорилар тамом бўлган эди.

– Шивелёв, – деди Жўрахон пулемётчи рус йигитга, – ўликларнинг ўқларини, гранаталарини йиғ, мен ҳозир келаман.

Жўрахон ўз қурбонига ташланиш учун ерга сурғалиб борган қоплон сингари душман пулемёти томонга ер бағирлаб сурилди. Шу вақт унинг кўзига Болтабой кўринди. У ҳам фашист танкига шундай ҳамла қилган бўлса керак. Тепаликдаги бир бута тагида немис пулемётчиси жўралар устига ажал оташларини пуркамоқда эди. Жўрахон орқадан эмаклаб келди ва тиззаланиб туриб немис бошига граната урди. Граната қаҳқаҳаси немис пулемётчи блан телефончи фарёдини ўчирди.

Жўрахон пулемётни олиб қайтаркан, унга бир фашист граната ирғитди. Усмонов эса граната портлашга ҳам улгурмай уни дарҳол ердан олди ва фашистларга қайтариб ташлади. Учиб кетаётиб портлаган бу граната яна икки немисни саранжомлади.

Кетма-кет қилган атакалари блан ҳам мувафаққият қозонолмаган гитлерчилар энди жўраларни тўп ва миномётларга тута бошладилар. Марҳаматсиз ва саноксиз ёғилган снарядлар, миналар кумларни дарахт бўйи совураб, жангчиларни ва уларнинг курулларини кум тоғлари блан босар эди. Кум босган автоматлар ишламай қолганда уларни сержант Қомаров дарёда ювиб, кўйлаги блан артиб бериб турди.

Жўралар чекинишни эмас, балки олға босишни ўйлар ва кадам-бакадам илгарилар эдилар. Энди улар яйдоқ қирғоқда эмас, ўрмонда позиция эгалладилар. Забардаст дарахтларнинг ҳар бири жўраларга

хам никоб, ҳам қалқон бўлди. Улар пулемётларини дарахт панасига ўрнатиб гитлерчиларнинг янги атакасини кутдилар. Ҳадемай гитлерчилар қораси кўринди. Жўралар уларни ялангга келтириб туриб сасиқ алафлардек уриб ташладилар.

Сойнинг ғарбий юзига ташланган мустаҳкам қадам аста-секин кенгайди ва бора-бора кучли плацдармга айланди.

Ўзбек халқининг қаҳрамон ўғли Жўрахон Усмонов бошлиқ бир тўда совет жангчиси икки кеча ва икки кундуз фашист итваччаларга қарши курашиб Ватанимизга бўлган чексиз муҳаббат ва душманга қарши қаттиқ нафрат намунасини яна бир бор намоиш этди.

Ватан ўз амрини шараф блан бажарган фарзандларига ҳамма вақт пешвоздир. Сирдарё бўйида ўсиб, сой ёнида ёвни яксон этган ва эгаллаган маррасини кўлида маҳкам тутган Жўрахон Усмоновни СССР Олий Советининг Президиуми 1944 йил 16 январдаги фармонида Совет Иттифоқининг Қаҳрамони деган олий ном блан бахтиёр этди.

Жўрахон Усмонов. Сирдарё областининг Ховос районидаги Сават қишлоғида туғилган. Миллати ўзбек. 1943 йилдан КПСС аъзоси. Тўлиқсиз ўрта мактабни тугатган. Дзержинский номидаги колхоз комсомол ташилотининг секретари бўлган. 1942 йилдан Совет Армиясида.

1942 йил мартдан Улуғ Ватан уруши фронтда. 273-ўқчи полки (Марказий фронт 65-армиянинг 69-ўқчи дивизияси) взвод командири ёрдамчиси катта сержант Ж.Усмонов 1943 йил 29 сентябрда ўтар кечаси Карповка қишлоғи (Гомель областининг Лоев райони)да Сож дарёсини кечиб ўтиш пайтида душманнинг 13 қарши ҳужумини қайтарган, 10 гитлерчини ер тишлатган. Оғир ярадор бўлган.

1944 йил 15 январда Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилган. «Ленин» ордени, 1-даража «Ватан уруши», «Қизил юлдуз» орденилари блан мукофотланган.

1945 йил 14 февралда жароҳатдан вафот этган. Сават қишлоғида дафн этилган. Қишлоқдаги мактаб ва Ховос посёлкасидаги кўча унинг номи блан аталган. Ҳарбий қисм рўйхатида абадий ёзиб қўйилган.

Адабиётлар: ЦАМО СССР, ф-33, оп-793756, д-49, л-92; 90/75-76; 94/113-119; 113/183-200; 66/171-189; 141/25-26; 142/200-203².

² Жасоратнома. Ўзбек совет энциклопедияси. – Тошкент, 1990. – Б.300 – 301.

Немис-фашист босқинчиларга қарши жангларда сержант Хусаинов қўрқмас, баҳодир жангчи бўлиб етишди.

Сержант Хусаинов бошчилигидаги беш разведкачи бир кун қирқ чоғлиқ гитлерчига дуч келди. Разведкачилар дадил жанг бошладилар. Хусаинов бошчилигидаги қахрамонлар ўнтача фрицни ўлдириб, учтасини асир туширдилар ва қолганларини тўзғитдилар.

Бўлим командири сержант Хусаинов ўз жангчиларини севади ва ўзидек қахрамонларча кураштириш учун уларда дадиллик, ботирлик ва ҳарбий қувлик хислатларини тинмай ошириб боради. Немис босқинчиларга қарши Ватан жанглирида кўрсатган қахрамонлиги учун уни қўмондонлик «Қизил юлдуз» ордени блан мукофотланди.

Суратда: Сержант Хусаинов

ЎЗБЕК ХАЛҚИ ЖОНИНИ ҲАМ АЯМАЙДИ

Тошкент. Улуғ доҳийимиз ўртоқ Сталиннинг Қизил Армия 26 йиллиги кунларидаги буйруғини ўзбек халқи катта шод-хуррамлик блан қарши олди ва корхоналар, колхозлар, муассасаларда кўп кишили митингларда меҳнаткашлар доҳий буйруғини шараф блан бажаришга аҳд-паймон қилдилар.

Митингга сўзга чиққан стахановчи Тошматов шундай деди:

– Жонажон совет Ватанимизнинг содиқ қўриқчиси ғолибона Қизил Армиямизни зарур нарсалар блан таъмин қилиш учун, бизнинг қатъий ғалабага келтиручи доҳий буйруғини астойдил бажариш учун ўзбек халқи жонини ҳам аямажак.

ҲАР БИР ЖАНГЧИ УЧУН ҚАҲРАМОНЛИК ЙЎЛИ ОЧИҚ

Немис-фашист босқинчиларга қарши улуғ ватан урушида барча совет халқларининг фарзандлари лаънати душманга қаттиқ нафрат ва жонажон Ватанга чексиз муҳаббат блан, доно йўлбошчимиз ўртоқ Сталиннинг ҳикматли таълими блан курулланиб, жанг майдонида қаҳрамонлик намуналарини кўрсатмоқдалар.

Қўрқоқ халқ нафратига, қаҳрамон авлод муҳаббатига сазовордир. Қаҳрамон кишилар қалбида абадий яшайди, у тилларда дoston, дилларда бўston бўлади. Халқ қаҳрамонлари Жалолиддин, Муқанна, Рустам, Алпомиш образлари неча асрлардан бери яшаб келганидек, Ватанимиз озодлиги ва мустақиллиги учун курашда мўъжизалар яратган Совет Иттифоқининг қаҳрамонлари **Қўчқор Турдиев, Аҳмаджон Шукуров, Жўрахон Усмонов** ва бошқалар ҳам халқ қалбида абадий обида бўлиб қолади.

Бизнинг фронтимизда немис-фашист газандаларни муқаддас қасос гурзиси блан янчган Жўрахон Усмоновнинг босиб ўтган жанговар йўли ҳар бир совет жангчиси учун ибратлидир. Сирдарё бўйида туғилиб-да, сойнинг ғарбий қирғоғида немис одамхўрларни кийратган ўзбек ботири Жўрахон Ватанни кўз қорачиғидай асраш, давлат сири ва ҳарбий сирни маҳкам сақлаш, душманларни шафқатсиз қириш тўғрисида ичган ҳарбий қасамини ҳар вақт кўз ўнгида тутди, дохий Сталиннинг таълимига ва буйруқларига амал қилиб ўз курулини мукамал ўрганди, жангда ва кундалик ҳаётида Қизил Армия пиёда аскарларининг жанговар уставиға мувофиқ хизмат қилди, Совет Ватанимизни, унинг озодлик ва ҳурлигини, мустақиллиги ва равнақини ўзининг азиз жонидан ҳам ортиқ севди. Мана шу олийжаноб хислат ва фазилат Жўрахонни Совет Иттифоқининг қаҳрамони даражасига кўтарди.

Муқаррар ҳалокатини равшан кўриб турган немис-фашист босмачилар бутун дунё нафратига сазовор бўлган йиртқиқчилигини яна ҳам ошириб, ўзининг чекиниш йўлларини гуноҳсиз совет кишиларининг ўликлари шаҳар ва қишлоқларимизнинг вайроналарига тўлғазиб кетмоқдалар.

Пешона теримиз блан бунёдга келтирилган социалистик халқ бойлигимизни, бутун дунёга кўзқўзлашга арзигулик чарогон маданиятимизни немис ёввойиларига оёқости қилдириб қўймаймиз. Гуноҳсиз кексалар, аёллар ва болаларимизнинг тўкилган ҳар томчи қони учун гитлерчи одамхўрлар қонини дарё-дарё тўкмоғимиз, қон учун қон, жон учун жон олмоғимиз керак.

Мукаддас қасос жанглари шонли қаҳрамонларимиз сонини кун сайин оширмоқда.

Яшашни истаган киши ўлимдан қўрқмаганидек, қаҳрамон бўлишни истаган киши ҳам даҳшат ва нафрат блан ёвни яқсон қилиши керак. Шу йўлдан борган ҳар бир совет жангчиси учун қаҳрамонлик эшиги очикдир.

ЯНА ЕТТИ ГИТЛЕРЧИГА ЎЛИМ БЕРДИМ

Яқинда гвардиячи бронтешучи Аверьянов икковимиз разведкага бордик. Немисларнинг мудофаасига яқинлашгач уларнинг ўт очиш нуқталарини билиш ниятида ўқ уздик.

Бизнинг тўсатдан қилган бу ҳужумимиз немисларни довдиратиб қўйди. Фрицларнинг баъзилари окопларидан чиқиб қоча бошладилар, қолганлари эса ўзларини ўнглаб олиб бизга ўқ отишга киришдилар.

Аверьянов ярадор бўлди. Мен дарров унинг қуролини олдим ва мўлжал блан ўт очиб 3 та гитлерчини ўлдирдим.

Ўша куни разведкамиз яхши натижа берди. Биз гитлерчиларнинг кўпгина ўт очиш нуқталарини емириб ташладик. Бундай воқеалар ниҳоятда кўп бўлган. Ҳар сафар мен гитлерчиларнинг таъзирини берман, улар мендан омон қутулмайдилар.

Яқинда менинг жанговар ҳисобим яна ошди. Ажойиб бир ҳодиса юз берди. Бизнинг взвод ўнг тарафда эди. Олдинда ботқоқлик ва чангалзор кўринар эди. Ана шу чангалзордан бир тўда немис чиқиб қолди. Биз барча қуроллардан ўт очдик. Кўп немис ўлди, баъзилари қочиб кетди.

Мен шу куни милтиқ блан тўрт гитлерчини отиб ўлдирдим ва командиримнинг ташаққурига сазовор бўлдим.

Гвардиячи оддий аскар Ғ.Қодиров

АВТОМАТЧИ КАРИМ ЁРМАТОВ ШУНДАЙ ҲАРАКАТ ҚИЛДИ

Чакалакдан душман пулемёт тинмай отиб турар эди. Уни ҳаммадан олдин ефрейтор Карим Ёрматов кўрди. Жанг куюнлари орасидан ғарб сари узоқ йўл босиб ўтган тажрибали Карим кўзидан қочиб қутулолмаслиги табиий эди.

Коммунист Карим Ёрматов душман пулемётини кўргач уни яксон қилиш учун эмаклаб йўлга тушди, таълим вақтида ерда сирғалиб юришни ўргангани ҳозир жуда қўл келди. У сездирмасдан ва имилламасдан душманга тез яқинлашди ҳам дадил унга граната ташлади. Гитлерчилар ўлди. Карим ўртоқларининг олдига қайтмади. У пулемётдан хабар олиш учун гитлерчилар келади деб кутиб турди. Ҳақиқатан ҳам, бироздан кейин ўнта гитлерчи келар эди. Яхшигина ниқобланиб олган Карим фрицларнинг ҳаммасини автоматдан отиб ўлдирди.

Совет аскарлари бу ёқдан ёриб ўтди деб ўйлаган гитлерчилар ўз кучларининг бир қисмини Карим томонга ташлаганларида асосий кучларимиз немис позициясига ўпириб кирдилар ва у ердан фашистларни қувиб чиқардилар.

Биз «Шухрат» ордени кавалери Карим Ёрматов блан фахрланамиз.

Оддий аскар А.Палешчук

ЎРТА ОСИЁДА БАҲОР

Давлатга 5 минг центнер ортиқча тамаки топширилди

Тошкент. Ўзбекистон колхозлари давлатга тамаки-махорка топшириш планини орттириб бажардилар. Бу йил ўтган йилгидан 15 минг центнер тамаки топширилди. Колхозчилар юқори ҳосил учун астойдил курашганлари орқасида шундай ғалабага эришдилар.

Самарқанд областининг кўпгина районларида ҳозирданоқ тамаки экишга тайёрлик қилиб кетди.

ЭЪЗОЗ ЙИГИТ

Январнинг сўнги кунлари. Лайлак-кор лоппилаб ёғмоқда.

«Тил» тутиб келтириш тўғрисида топшириқ олган ва бунинг бутун тайёр-гарлигини кўриб қўйиб, фақат коман-дагагина қараб қолган бир туркум раз-ведкачи гулхан ёнида ўзларининг сев-ган ашулаларини айтмоқдалар. Ашула тамом бўлгач, Эгамберди Қурбонов менинг ёнимга келди ва:

– Ўртоқ комсорг, разведкага кетаё-тирман. Бу хавфли, шу блан баравар, шарафли вазифа. Шундай олийжаноб вазифани комсомол сафида туриб ба-жаришни истайман, – деди.

Унинг бу истаги мени кувонтирди. Вақт зик эди. Разведкадан кейин ариза-сини кўришга ваъда бердим.

Разведкага жўнаш тўғрисида команда келганда улар белларига гранаталар, бўйинларига автоматларини осиб турар эдилар.

... Ўрмон яланглигида эмаклаб кетаётган оппоқ халатли развед-качиларни қордан ажратиб бўлмас эди. Тун қоронғисини ора-сра немисларнинг отиб турган ракета-ларигина бузади. Шундай пайт-ларда жангчилар қимир этмай ётиб оладилар. Ғоят зўр эҳтиёткор-лик ва усталлик блан разведкачилар душман траншеясига яқинлаш-дилар.

ДЗОТ ёнида турган соқчини саранжомлаш учун бир киши бо-риши керак эди. Эгамберди бориш истагини айтди ва командир ижозати блан эмаклаб кетди. У қорда сурғалиб траншеяга етди ва соқчи траншеяга кириб кетиши бланок бирин-кетин граната ирғита бошлади. ДЗОТ ичида портлаган гранаталар гитлерчиларнинг фарё-дини кўтарганда Эгамбердининг дўстлари ҳам етиб келган эдилар. Қурбонов ДЗОТдан бир ярадор немисни тутиб чикди.

Ефрейтор Н.Халитов душман ўқлари остида миналарни тозалаб қўшинларимизга йўл очиб берди.

Н.Цидильковский фотоси

Бошқа ДЗОТлардаги гитлерчилар ўқ довули ёғдира бошлаганларида Эгамберди ва унинг дўстлари «тил» ҳамда муҳим жиҳатлар блан аллақачон узоқлашиб кетган эдилар.

Ғалаба тонги Эгамбердини тилагига етказди. Уни комсомол сафига қабул қилдик. Қўмондонлик эса «Шуҳрат» ордени блан мукофотлади.

Ўзбек халқининг қахрамон ўғли Эгамберди Қурбонов қисмимизда катта ҳурмат ва муҳаббат блан эъзозланди.

**Младший лейтенант А.Колотов,
қисм комсомол ташкилотчиси**

ШОГИРДЛАРИМ

Бундан бир ойча илгари командирим қисмимизга янги келган жангчилардан Силаев блан Фахриддинов ўртоқларни ўзим каби яхши мўлжалчи қилиб тайёрлаш вазифасини менга юклаган эди. Мен командиримнинг бу муҳим топшириғини шараф блан бажардим.

Оз вақт ичида шогирдларим жанг майдонида немисларга қирғин келтириб шуҳрат қозондилар. Ҳарбий техникадан мохирлик блан тўла фойдалана билишимизга ишонган командиримиз янги жанговар топшириқ берди. Яқинда бир аҳоли пункти учун бўлган даҳшатли жангда бизнинг тўпимиз асосий кучларнинг ҳужумини қўллаб турди.

Батарея командири жангчи Силаев ва Фахриддиновларнинг ўзига алоҳида тўп биркитиб қўйди. Бу ҳар иккала жангчи топширилган даҳшатли қуролни пухта ўзлаштириб, немисларга қирғин келтирмоқда.

Сержант Ў.Делимбетов

МАРДУ МАЙДОН ҚИЗЛАР

Ҳар балодан ҳам баттар бўлган гитлерчилар кишилар бошига не хил қўйлар солмади?

Ҳур яшаб ўрганган халкимиз қулликка кўна олмас эди. У қўзғалди. Ёвуз душманнинг қоранияти халқ ғазабига учради. Шонли Қизил Армиямиз уларни тор-мор қилиб, она юртимиздан супуриб ташламоқда. Гитлерчи газандалар муқаррар ҳалокат соатларини чўзиш учун хилма-хил найранг ишлатмоқдалар. Брок жангчиларимиз бераётган даҳшатли зарба уларга омон бермаётир. Фашистлар фақат эркак жангчилардангина эмас, балки қиз-жувон солдатларимиздан ҳам унутилмас «сабоқ» олмоқдалар. Разил немиснинг тушига ҳам кирмаган ўзбек қизи Зебо қаҳрамон йигитларимиздек душманга ўлим бермоқда. Андижонлик бу жасур қизнинг мерганларча отган ҳар бир ўқи гитлерчи бошига бало бўлди. Жанг майдонида яраланган солдат ҳамширанинг кадрини яхши билади, чунки у ўлимдан қутқазади, даҳшатли ўтлар ичида ярасини боғлайди, даволайди.

Медицина хизматининг капитани Собира Мажидова, медицина хизматининг старший лейтенанти Марям Юсупова ана ўшандай нажотбахш, дилбар жувонларки, улар ўз ҳаётларини хавф оғушига отиб ярадор жангчи ва офицерларни уруш оловидан олиб чиқадилар. Мана шунинг учун ҳам Соҳиббоев ҳам Зуев, Маматов каби ўнлаб жангчилар ўз ҳаётларини сақлаб қолган опаларини ҳеч вақт унутмайдилар ва уларнинг номларини оташин ҳурмат ва муҳаббат блан тилга оладилар.

Тўғри келса қилич блан, тўп, замбарак блан, милтиқ, автомат блан гитлерчиларга қиргин келтираётган қиз-жувонларимиз саноксиз. Уларнинг Ватанга бўлган оташин муҳаббати, душманга бўлган

Медицина хизмати
старший лейтенанти
Марям Юсупова

чексиз ғазаб ва нафрати голибона курашимизнинг туганмас қудрати-га зўр куч бўлиб қўшилади ва ўзбек халқи ўзининг шундай мардона кизлари билан фахрланади.

Гвардиячи старший лейтенант Мели Жўраев

ДАДИЛДАН БАЛО ДАФ

Немисларнинг техникаси илгариги дабдабасидан анча тушиб қолди. Афтидан, саноксиз талафотларининг ўртасини тўлдира олмай қолдилар, шекилли, танк ва айропланлари камайиб қолди. Тўғ-рисини айтганда, душман техникасини камайитиришда шонли Қизил Армиямизнинг «ғамхўрлиги» катта бўлди. Уларнинг «фердинанд» ва «йўлбарс»лари ҳам совет куролининг даҳшатига чидаш беролмай қолди. Буни мен ўз тажрибамда кўрдим. Душман танклари ҳайбат билан бостириб келганда қўрқиб-писиш эмас, дадил қарши олиш ва заиф жойидан шартта отиш керак. Дадил кишидан танкгина эмас, бало ҳам қочади. Мен пиёда аскарларимизнинг ҳаракатиغا ҳалакит бериб турган душмanning 2 та ўт очиш нуқтасини танкотар милтиғим билан емириб ташладим. Танкотар милтиғининг кучи катта. У билан душмanning ҳар қандай техникасини мажаклаш мумкин. Унинг зарбидан танк, бронемашина соғ қолмаганидек, ДОТ ва ДЗОТлар ҳам омон қолмайди. Танкотар милтиқ 200 – 250 метр масофадан отса жуда яхши натижа беради. Биронтешучилар шуни яхши эсда тутишлари керакки, ўз куролларини билишдан ташқари жангда дадил ва мустаҳкам ҳам бўлиш лозим. Немис-фашист итваччаларига қақшатқич зарба бериш, уларнинг техникасини пачақлаш ва бузиб ташлаш учун бизда барча имкониятлар бор. Ғалабалар қозониб қаҳрамон бўлишни истаган ҳар бир жангчи немисларни кўпроқ ва даҳшатлироқ қириши керак. Дадил ва ботир жангчи учун душмanning ўзигина эмас, унинг «йўлбарс»лари, «фердинанд»лари ҳам қўрқинч туғдиrolмайди.

Бронтешучи Ҳайдар Луқмонов

СЕРЖАНТ ЁҚУБОВ ДУШМАННИНГ БИР ТАНКНИ БУЗДИ

Лейтенант Рябов бўлинмасининг ўқчи аскарлари яқинда бир биронтешучининг довяраклиги ва моҳирлигини кўриб қойил қолдилар. Уларни қойил қолдирган баҳодир сержант Ёкубов бўлди.

Душман қарши атакага ўтиб бизнинг позициямизга бир қанча танк ташлади. Уддабурон Ёкубов дарҳол олдинга чикди ва ёнбошдан туриб олдинги танкни ўққа тутди. Бўлинмамиз турган жойга ёриб ўтмоқчи бўлган бу танк сержант Ёкубовнинг ўқини еб бузилди. Қолган танклар шармандаларча орқасига қайтди.

Шундай қилиб, душманнинг қарши атакаси Ёкубов зарбаси блан барбод бўлди.

Қизил аскар Р.Камаев

ҲИЙЛА БЛАН ЕНГДИК

Пистирмадан қочаётган душманнинг икки пулемёти ҳужумимизга ҳалакит бермоқда эди. Уни бостириш вазифаси бизга юкланди.

Биз беш киши эдик. Ўқчи Ҳакимов чап томондан, автоматчи Винников ёндан эмаклаб борди. Мен ва яна икки жангчи рўпарадан ҳаракат қилдик.

Шу тариқа немисларни алдаб Винников ва Ҳакимов душманнинг пулемёт расчётини беҳосдан ўққа тутди ва уларни ўлдирди.

Шундай қилиб, командиримизнинг жанговар топширигини муваффақият блан бажардик.

Гвардиячи младший сержант М.Бойжонов

ДОҲИЙ БУЙРУҒИНИ ЎРГАНМОҚДАЛАР

Майор Бўлатов бўлинмасининг партия ташкилоти олий бош қўмондон ўрток Сталиннинг 16-нчи буйруғини ўрганиш ишини уюштиришда ғайриус миллат жангчиларига алоҳида эътибор бермоқда. Партия ташкилотчисининг топшириғига кўз ёш коммунист Қаямов бу ишда жонбозлик кўрсатди. У татар, қozoқ ва бошқа миллат жанг-

чиларига ўртоқ Сталиннинг буйруғини дона-дона қилиб тушунтириб берди. У баъзи жангчилар блан алоҳида-алоҳида, баъзан эса группа шаклида суҳбат ўтказди. Қаяюмовнинг бу усуллари жуда қўл келди. Ҳозир бўлинмадаги ғайриус жангчилари дохий талабига ва буйруғига тўла амал қилиб ўз қуролларини яна ҳам пухта эгаллашга ва лаънати немис-фашист галаларини тагин ҳам шафқатсизроқ қиришга интилмоқдалар. Улар жонажон Ватанимизнинг озодлиги ва мустақамлиги учун, разил душман устидан тўла ва қатъий ғалаба қозонишимиз учун жонларини аямай қурашажақларини айтмоқдалар.

Старшина И.Слободской

«ОТАЖОН, ЗОЯ УЧУН ҚАСОС ОЛИНГ»

Тошкентлик гвардиячи Маво Мамедов мерганлик ҳунарининг бутун даҳшати блан гитлерчи аблахлардан 25 тасини ўлдириб «Жасурлиги учун» ва «Жанговар хизматлари учун» медалларига сазовор бўлганда 11 ёшли қизи Райҳондан шундай бир хат келди:

«Отажон, сизнинг мерган бўлганингиз ва қаро ерга киргур фашистларни омонсиз қираётганингизни эшитиб бошим осмонга етди, сиздай отам борлиги учун қувондим. Отажон, яқинда мактаб кутубхонасидан бир журнал олиб ўқидим. Унда немис одамхўрлар осиб ўлдирган Зоя Космадемьянская тўғрисида ёзилган экан. Шундай ақлли, шундай чиройли бир қизни осиб ўлдирган жувонмарг немисларга қаттиқ ғазабим келди. Фронтга бориб ўша қиз учун қасос олгим келди. Лекин, нима қилайки, ёшман, мени аскарликка олмайдилар. Отажон, Зоя учун қасос олинг! Агар немис қўлингизга тушса, сиз ҳам осиб ўлдинг! Сра шафқат қилманг!

– Қасос! Гуноҳсиз аёллар, маъсум болалар, муштипар кексаларнинг тўкилган қонлари, осилган жонлари учун қасос! Буни куйдирилган қишлоқлар, вайрон этилган шаҳарлар, дорга осилган Зоялар, топталган ерлар, ҳатто немис йиртқиқларнинг минг километр узокдан кўриб турган гўдаги, 11 ёшли Райҳонни талаб қилаётир! – деди Маво ва яна ҳам қаттиқ ғазаб блан гитлерчиларни биттама-битта теришга киришди. Ўзбек халкининг қасоскор ўғли қалбида қайнаган интиқом олови душманга кечаси ҳам, кундузи ҳам омон бермади.

Унинг жанговар ҳисоби ортгани сайин шонли кўкраги ҳам янги медаллар блан безала борди. 81 немисни қаро ер қарига киргизганда «Шухрат» ва «Қизил юлдуз» орденлари кўксини гулистон қилди. У немисларни қандай овлаганини эслаб шундай деди:

– Бир кун пулемёт ёнида турган немис офицерини отиб ўлдирдим. Буни гитлерчиларнинг мергани сезиб қолди ва мина отмоқчи бўлди. Лекин мен бўш келмадим. Урушда ҳийла ишлатмаган киши панд ейди. Мерган, айникса, ҳийлага қув бўлиши керак. Мен ҳам ҳийла ишлатдим. Каскамни окоп лабига қўйиб, ўзим бир неча метрча нарига беркиниб олдим. Бир вақт немис мергани каскамга қараб отди. Мен унинг яширинган жойини билиб олдим ва нишонга олиб уни ҳам отиб ўлдирдим. Ҳар немисни ўлдирганимда Райҳона: «Кам бўлманг, қўлингиз дард кўрмасин, отажон!» – дегандай бўлди.

Лейтенант Абубакир Ражабий

1944 ЙИЛ 17 МАРТ. №23 (128)

ДОҲИЙ НОМИ БЛАН ЖАНГГА!

Ўртоқ Сталиннинг 16-нчи буйруғи жанг олдидан қозоқ ва ўзбек жангчиларга ўқиб берилди. Бу ишни қисм агитатори Иранда Ўрозбоева уюштирди. Сўнгра жангчилар баланд руҳ ва жўшқин туйғу блан сўзладилар. Жангчи Қаюпов:

– Ўртоқ Сталиннинг буйруғи ғалаба етакчисидир. Биз доҳий буйруғини шараф блан бажарамиз! – деди.

– Агар улуғ саркардамиз ўртоқ Сталин жанговар билимимизни ошириш, интизомли ва тартибли аскар бўлишни, командирларнинг буйруқ ва топшириқларини сўзсиз бажаришни талаб этган экан, доҳий талабини бажону дил ерига етказамиз, – деди ўзбек Аҳмаджонов.

Улуғ Сталин буйруғини шараф блан бажаришга аҳд қилган ўғил болаларнинг сўзи ишидан фарқ қилмади.

Пулемётчи Тулеген Қаюпов пиёда аскарларни ўз пулемётининг ўти блан қўллаб борди. У ўз позициясини тез-тез ва усталик блан ўзгартириб илгари босди ҳам олдингилар қаторида немис траншеяси-

га етиб келди. Пулемёт ўқлари блан гитлерчиларни омонсиз қирди. Шу муносабат блан қисм командири унга қуйидагича табрикнома юборди:

«Усталик блан ҳаракат қилиб душман траншеясига бостириб кирдингиз, 26 немисни ўлдирдингиз, жасурлик ва мардлик намунасини кўрсатдингиз. Қўмондонлик бу ғалабангизни тақдирлаб сизни «Қизил байроқ» ордени блан мукофотлашга тақдим қилди».

Агитатор Ўрозбоева бу табрикномаларни жангчиларга ўкиб берди. Қўмондонликнинг катта эътибори блан руҳланган ҳар бир жангчи фашист итваччаларга қарши курашга шер бўлиб кирди.

Майор А.Биекенов

ДУШМАНГА АСЛО ТИНИМ ЙЎҚ

Яқинда даҳшатли жанг бўлди: қисмимиз немисларнинг қаттиқ ўрнашиб олган жойига беҳосдан бостириб кирди. Бошлаб хужумимизни қайтаришга уриниб кўрди, бўлмади. Автоматчиларимиз ва, айниқса, пулемётчиларимиз жуда усталик блан фрицларни раҳмсиз қиравердилар. Менинг миномёт расчётим ҳам бўш келмади. Биз душман орқасига дўлдек мина ёғдириб уларнинг мадад кучларини бош кўтаришга қўймадик, ниқоблаб қўйган ва пулемёт ҳамда автомат нишонига ўнғайсиз бўлган ҳамма ўт очиш нуктаси ҳам емирилди. Қутурган итдек чирмашиб олган немислар пачакланган техникасини ташлаб шармандаларча тисландилар.

Душманларга сра-сра тиним бермаймиз. Уни бугун шу кичик участкадан улоқтирган бўлсак, эртас, индин қочиб борган янги жойидан ҳам улоқтириб ташлаймиз. Улуғ саркардамиз, дохийимиз биздан шуни талаб этади.

Сержант Х.Мустақимов

ЧАКАЛАКЗОРДА

Брянск ўрмонларида икки оёқли ваҳшийларни омонсиз қийратиб оширган тажрибам Белоруссия ўрмонлари ва ботқоқ-чакалакзорларида жуда аскотди.

Автоматчи Поляков иккимиз аввал чиқдик, чакалакзорларда писиб ётдик. Қоронғи тушганда бешта немис разведкачиси ўрмондан чиқиб келаверди. Биз жим ётавердик. Улар яқинлашиб келганда Поляков бирдан тарсиллатиб отди. Икки фриц йиқилди, учтаси эса мен томонга қараб қочди. Лекин менинг қасоскор қўлларим уларни ҳам юмалатди. Кейин иккимиз душман разведкачиларининг қурол ва хужжатларини олиб қайтдик.

Тонготарга яқин бўлимимиз хужумга ўтиб немисларнинг чакалакзордаги майда группаларини қириб ташлади.

Сержант Яхёкулов

ПИСТИРМАДА ТУРИБ

Икковлари ҳам ниҳоят абжир ва тетик эдилар. Пистирмада ёнма-ён ётиб душман томонга узоқ назар солдилар.

Учта фашист ўз окопидан секин кўтарилди ва аста-секин эмаклаб биз томонга яқинлашаверди. Кетма-кет қўққисдан узилган ўқ икки фашистни тил торткизмай юмалатди, довдираб қолган биттаси учинчи ўқ блан чалқанчасига кетди.

Пистирмадан туриб уч фрицни ўлдирган гвардиячи сержант Ми-хаил Буров блан гвардиячи оддий аскар Муродов душманнинг станокли пулемётини ва хужжатларини олиб келди.

Гвардиячи лейтенант Ш.Уммаев

ГИТЛЕРЧИЛАРНИ УЛОҚТИРДИК

– Огонь! – тўсатдан команда бериб қолди лейтенант Кунько.

Тўп кетма-кет тинимсиз отилиб турди. Бир қанча танк ва ўзиюар тўплар мадади блан қарши атакага ўтган гитлерчилар энди тартибсиз тўзғаб кетди. Ўқчи бўлимлар тўпларимизнинг ёрдами орқасида душманнинг пиёда аскарларини хийла блан тез ўраб олди ва қира бошлади.

Тўп расчётларимиз ниҳоят эпчил ва аҳиллик блан душманга даҳшат солавердилар. Немисларнинг дабдабали техникаси тўпларимиз зарбасига бардош беролмади. Уч соатча чўзилган жанг натижасида

гитлерчилар пачақланган танк, ўзиюрар тўп ҳамда солдат ва офицерларнинг ўнлаб ўлигини қолдириб тезгина чекиндилар.

Шу кунги жангда Ҳафизов, Грязнов ўртоқларнинг тўп расчёти, айниқса, зўр маҳорат кўрсатди.

Старшина Н.Ҳайитметов

«ЙЎЛБАРС»И ҲАМ ФОЙДА БЕРМАДИ

Бир кун биз немисларни энг муҳим тепаликдан суриб чиқардик ва уни мустақкам туриб мудофаа қилдик. Немислар қарши атакага ўтдилар, бироқ бизнинг қақшатқич зарбамизга чидаш беролмай чекинишга мажбур бўлдилар. Бир оздан кейин яна хуруж қилган эди, ўлгудай саваладик.

Немисларнинг жазаваси тутди: тагин бош кўтардилар. Пиёда аскарлар блан бирон иш чиқаролмаслигини амалда кўрган душман энди «йўлбарс»ини ишга солди. Лекин бу ҳам фойда бермади.

Бу сафар бронтешучи Кличихин жонимизга аро кирди. У ўз тўпини дарҳол ўнглаб, душман танкини нишонга олди. Узоқдан ўкириб келаётган «йўлбарс» бирданига така-тақ тўхтади. Клячихиннинг танкотар тўпи «йўлбарс»нинг худди мотор қисмини пачақлаган эди. Немисларнинг ишонган тоғи – машинаси ҳам ёнида, учинчи қарши атаки эса қайтарилди.

Ҳозирча немис танкларини мажақлаш менга насиб бўлмаётир, лекин танкотар тўпим блан душманнинг бир неча бир ДЗОТини буздим ва анчагина пулемётини мажақлаб ташладим. Шу муваффақиятларим натижасида «Жасурлиги учун» медали блан мукофотладилар ва бўлим командирлигига кўтарилдим. Шу кунларда мен Олий бош қўмондонимиз улуғ Сталин буйруғини аёло бажариш учун бўлимимдаги жангчилар орасида тинмай иш олиб бормоқдаман.

Сержант У.Музаффаров

ҚАҲРАМОН МОСКВАДА

Совет Иттифокининг Қаҳрамони Аҳмаджон Шукуров Москвада бир неча кун турди. Бир қанча завод ва фабрикаларга бориб ишчи ўзбеклар билан кўришди.

Жонажон Москвамизнинг меҳнаткашлари совет халқининг асл фарзанди Аҳмаджонни кучоқ очиб қабул қилдилар. Қаҳрамонимиз борган заводларда мажлислар бўлди. Ўртоқ Шукуров немис босқинчиларга қарши курашда Қизил Армия қозонган ва қозонаётган улуғ ғалабалардан ва ўзи эришган муваффақиятлардан сўзлаб берди.

Оддий колхозчини қаҳрамон қилиб етиштирган шонли офицерларга ишчилар ташақкур ва миннатдорчилик билдирдилар.

Фронт орқа томонининг меҳнаткашлари Совет Иттифокининг Қаҳрамони Аҳмаджон Шукуровга душманни қириш каби улуғ савоб ишида яна янги муваффақиятлар тилаб, немис-фашист босқинчилари устидан қозонадиган ғалабамиз соатини яқинлаштириш учун яна ҳам фидокорона меҳнат қилишга ваъда бердилар.

**Ўзбекистон ССР Халқ Комиссарлари
Совети Раисининг ўринбосари Я.Алиев**

ОНА ЮРТИМДА

Кишлоққа чошгоҳда етиб келдим. Кўзлари шодлик билан чاقнаган хотиним ва ўғлимни бағримга босдим, юз-кўзларидан ўпдим.

Кўчамиз одамларга тўлиб кетди. Каттадан кичик қўлимни қисиб мени табриклади. Илгари мен ишлаган колхоз аъзолари, ёр-оғайнилар, қавм-қариндошлар кўргани ва табриклагани келган эдилар.

Кечқурун колхозда катта тўй бўлди. Турли ноз-неъматлар, мевачевалар, қанд-қурслар ва вино-мусалласлар билан тўлиқ дастурхон теварагида ёшу қари ғуж бўлиб ўтирар, ҳамма мени ҳурмат билан дастурхонга таклиф қилар эди.

Лаънати душманни шафқатсиз қириб жонажон совет Ватанимизни фашист итваччалардан қаҳрамонларча тозалаётган ғалибона Қизил Армия саркардаси севиқли маршалимиз улуғ Сталин соғлиғига биринчи қадахни кўтардик.

Дўстона суҳбатда шонли қўшинимизнинг мислсиз ғалабаларидан, улуғ ватан уруши майдонида ўзбек жангчилар қозонаётган шон-шарафлардан сўзлаб бердим.

Колхозчилар ҳам меҳнат фронтидаги ўз муваффақиятларини бир-бир айтиб бердилар. Колхоз ҳовлисига кирдим. Қўй-сигирларни, омбордаги донларни кўриб бошим осмонга етди.

– Ўтган йили колхозимиз, – дейди раис, – мамлакатга, фронтга бир неча минг пуд пахта, ғалла ва бошқа озиқ-овқат берди. Колхозчиларимиз тўқ, яхши таъминланган.

– Биздан хавотир бўлманглар, болаларим, – деди ҳосилот раиси, – қишлоғимиз маъмур. Ишқилиб, уруғинг қуригур фашистларни тезроқ ва кўпроқ қиринглар, душманни ерга кирғизиб келинглар.

Мен ҳамқишлоқларимга, ўзбек халкига ваъда бериб:

– Танимда жон бор экан, лаънати душманни яна ҳам шафқатсиз қираман, – дедим.

Совет Иттифоқининг Қаҳрамони А.Шукуров

АРСЛОНИМ КЕЛДИ	
(Совет Иттифоқи Қаҳрамони Аҳмаджон Шукуровга)	
Кушлар, йўлларига чиқинг саф чекиб, Шараф майдонидан арслоним келди. Хушхонлар, ошикинг; қолманг кечқиб, Боғимга энг азиз меҳмоним келди.	Булбуллар куйларди уни чаманда, Энди чаманимга ўғлоним келди.
Куйлангиз, қозонган улуғ шонини, Куйлангиз, зафарининг достонини, Куйлангиз, саломат, сихат жонини, Ёвни қон қакшатиб, полвоним келди.	Мадҳингни янгаттил эй юрак, эй саз! Оз бўлар кўрсатсанг ҳар қанча ғ'зоз. Ше'рим йўлларига бўлсин поёндоз, Бўстонибга марду-майдоним келди.
Мардимнинг шавкати эшитилганда, Юрак мисра'ларга жойланди манда.	Севинч майи тўла олтин пиёла, Унинг шавкатини айлар ҳавола. Қумрилар куйласин, очилсин дола, Боғимга энг азиз меҳмоним келди!
	Ҳамид ҒУЛОМ.

ШУҲРАТИНГИЗНИ ЯНА ҲАМ ОШИРИНГИЗ

Фронт жангчилари! Ўзбек халқининг азамат ўғли, социалистик Ватанимизнинг оташин ватанпарвари, донгдор куролдошингиз Аҳмаджон Шукуровга Совет Иттифоқининг Қаҳрамони деган олий ном берилиши блан сиз қадрдон ҳимоячиларимизни қизғин табриклайман. Ўзбек халқи ўзининг илгариги пахтакори, сизларнинг ҳозирги куролдошингиз блан фахрланади.

Ўзбек халқи Қизил Армиянинг Ватан уруши фронтларида қозонаётган порлоқ ғалабаларига жавоб юзасидан социалистик мамлакатимизнинг қудратини яна ҳам ошириш учун республикамизни электрлаштиришга қаттиқ бел боғлади. Фақат сўнгги 2 йил ичида янги гидроэлектростанция қурдик, яна 10 та электростанция қурмоқдамиз.

Совет жангчилари! Ғолибона байроғингизни яна ҳам баландроқ кўтариб ғарб сари борингиз, душманни яна ҳам шафқатсизроқ қирингиз, совет Ватанимиз учун курашда шуҳратингизни тагин ҳам оширингиз!

Гвардиячи оддий аскар
Тўққиз Қўзибоев яқинда
разведкага бориб душманнинг
иккита юк машинасини қўлга
туширди.

*Н.Цидильковский
фотоси*

**Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг
секретари Ф.Йўлдошбоева**

АЗИЗ МЕҲМОН

Совет Иттифоқининг Қаҳрамони Аҳмаджон Шукуровнинг ўз қишлоғига келиши Киров районидаги барча колхозчиларнинг тантанали тўй-томошасига айланди. Ҳамқишлоқлари уни қўлларида кўтариб, энг ширин таомлар, қўлбола паловлар блан меҳмон қилдилар. Аҳмаджонни ўз уйига таклиф қилган кишиларнинг саноғи бўлмади. Фронтчиларнинг оналари, кекса оталари уни кўриб ўз ўғилларини

кўргандек хурсанд бўлдилар. Қаҳрамонимиз кирган уйларга пойандозлар солинди.

Колхознинг чевар аёллари севикли қаҳрамонимизга юрак меҳри блан тикилган ажойиб дўппилар, самжияк бекасам тўнлар кийгиздилар, шойи қийиқлар боғлатдилар. Элу юрт Аҳмаджон блан, Аҳмаджон эса қаҳрамон халқи блан хушнуд, бахтиёр бўлди. Аҳмаджонни элу юрти яқин ва қатъий ғалабамизнинг даракчиси каби бошига кўтарди. Каттаю кичик қувонди.

У хар бир уйда, хар бир дастурхон – зиёфат устида энг тўрда, энг азиз инсон бўлиб ўтирди. Колхозчилар унинг оёғига қўй сўйиб кабоблар қилдилар, энг яхши қўлбола пиволар блан сийладилар. У ўзининг гражданлик, харбий бурчини аъло бажаргани, бахт-тахтимизга қасд қилиб келган ёвуз душманларни немис-фашист йирткичларини омонсиз қиргани учунгина бундай иззат ва ҳурматга эришган эди.

Ўзбек халқи жангчиларга ёзган тарихий хатда **«Сизларни ёвуз душманга қарши кундан-кунга даҳшатли ва ғазаблироқ...»** курашга чақириб, **«душманга нафрат – уни ўлдириш, қириб ташлаш демакдир»** деган эди. Кимда-ким ўз халқининг, ўз юртининг нақазини ғайрат ва шижоат блан бажарса, ундай киши халқ қалбида абадий яшайди.

Қадрдон жангчилар! Сизлар ҳам Совет Иттифоқининг Қаҳрамони Аҳмаджон Шукуров блан ёнма-ён туриб совет Ватанимизни фашист босқинчилардан мардона ҳимоя қилаётгисизлар. Сизларнинг қаҳрамонона ғалабаларингиз блан руҳланган совет кишилари ҳам меҳнат фронтида сизлардан қолишмасликка тиришмоқдалар. Фронт учун, ғалабамиз учун зарур бўлган ҳамма нарсани етказиб бериш устида тинмай ишламоқдамиз.

Районимизнинг меҳнаткашлари 1943-нчи хўжалик йилини муваффақият блан ўтказдилар. Колхозчилар давлат олдидаги барча мажбуриятларини муҳлатидан олдин бажардилар. Маҳаллий саноат ишчилари ишлаб чиқариш планларини анча орттириб бажардилар, мамлакатга аъло сифатли маҳсулот бердилар. Биз, мамлакат ичкарисининг меҳнаткашлари, аввалгидек ҳалоллик блан меҳнат қилажакмиз ва берган ваъдаларимизни шараф блан бажаражакмиз. Арслон

изидан, йигит сўзидан қайтмас деган боболаримиз. Боболаримизнинг бу ажойиб урф-одатлари қонимизда абадий яшайди. Бизнинг сўзимиз битта бўлади!

Биз қаттиқ ишонамизки, севикли доҳийимиз ва улуғ саркардамиз ўртоқ Сталин раҳбарлигида ғалабадан ғалабага бораётган қаҳрамон Қизил Армия ва шонли совет халқи лаънати гитлерчи одамхўрларни тез кунда ер блан яксон қилади ва ҳар бир совет жангчиси ўз уйига, ўз юртига Аҳмаджон Шукуровдек азиз ва севикли киши бўлиб қайтади.

**Ўзбекистон К(б)П Киров РКнинг секретари Юсупов.
Район ижроия комитетининг раиси Убайдуллаев**

1944 ЙИЛ 28 МАРТ. №26 (131)

ОЛИЙЖАНОБ МАҚСАДНИ БАЖАРГАНДА

«Бу воқеа тунда юз берди. Биз аллақачон Днепрнинг ўнг қирғоғига ўтиб олган эдик. Немислар тўхтовсиз қарши атака қилардилар. Биз кичик штурмчи отряддан иборат жуда оз киши эдик. Шунга қарамай, ишғол этган маррага маҳкам тирмашиб олдик. Қоронғи тун бўлса ҳам, немислар баландликда бўлгани учун, ҳаракат қилучи ҳар бир фрицнинг гавдаси яққол кўриниб турар ва бизнинг мерганлик блан узган ўқимиз уларни ўлимга дучор қилар эди. Брок душман қарши атакасини давом эттирди. Бизнинг ўқимиз тугаб қолди. Жангнинг энг шиддатли пайти келди: найзабозлик, қўл жанги бошланди. Бу ерда ботирлик ва моҳирлик блан ҳаракат қилмоқ керак.

Уруш даврида куракча блан ҳаракат қилишни яхши ўрганиб олган эдим. Бу жуда асқотди. Мен куракчани маҳкам ушлаб олиб у блан ўнгдан ва сўлдан, олдиндан ва орқадан келган немисларнинг миясига қарсиллатиб солавердим. Куракча блан немисларнинг найзаларини ҳам қайтардим. Бир ҳўкиздай фриц найзасини тўғри кўкрагимга қадаб келди. У бағримга найза санчиб умримни хазон қилмоқчи бўлди. Мен унинг найзасини ўнгга қайтариб, куракча блан бошини

ёриб ташладим. Дўстларим ҳам фрицларга найза санчиб, қўндоқ ва куракча блан уриб додини бердилар. Жанг майдони фашистларнинг ўлиги блан қопланди. Немислар чекиндилар.

Ўнг томонимизда ниқобланган немис станокли пулемёти борлигини сезиб қолдим. Бу запасдагиси бўлса керак деб ўйладим. Тонг отиши блан немислар бу пулемётдан тўсатдан ўт очсалар керак. Пластунчасига, шарпа чиқармай у пулемёт томонга эмаклаб бордим. Қарасам, икки немис солдати мудраб ўтиришипти. «Қўлимдаги куракча блан биттасини-ку ўлдирарман, шу вақт иккинчиси мендан илгари ҳамла қилиб қолиши мумкин», – деб ўйладим. Яна яқинроқ бордим. Улардан беш кадамгина беридаман, биттасининг қўлида тўппонча бор. Чаққонлик блан бир ирғидим-да, зарб блан бошига уриб ҳалиги немисни кулатдим. Унинг қўлидаги топпончасини тортиб олиб иккинчи немисни ҳам отиб ташладим.

Ўлжа пулемёт блан немисларнинг қарши атакаларини яна қайтаравердик. Патронлик ленталар етарлик эди. Тонг отиши блан бизнинг бўлинмамиз дарёдан кечиб ўта бошлаганларида тўсатдан чап томондан немис станокли пулемёти ўқ ёғдириб қолди.

– Содиқ! – деб чакирди мени командир. – Бу сенинг «ризкинг». Душман пулемётчиларининг кунини калта қилишга сен устасан. Бор!

Мен ўз командиримнинг ишончини оқладим. Бир неча минутдан сўнг душманнинг станокли пулемёти мажакланди. Бу сафар фашист пулемётчисини бўғиб ўлдирдим. Ўлжа қилиб олинган иккинчи пулемётнинг ўти ҳам немисларга томон жўнатилди. Бизнинг қисмларимиз Днепрдан муваффақиятли ўтиб ҳужумни давом эттирдилар.

Биз Днепр ўнг қирғоғидаги украин қишлоғига кирдик. Ёниб кул бўлган уйлари, ранги заъфарон, оқ соч хотинни ва унинг қўлидаги ўласи бўлиб қолган гўдакни кўрганимда халқимнинг нақази ёдимга тушди:

«Руснинг уйи – сенинг уйинг, украин ва белоруснинг уйи – сенинг уйингдир. Чунки СССР шундай бир иттифоқ оиладирки, бу оиланинг ҳар бир аъзоси ўз хонасида турса ҳам, ҳовли, тирикчилик ва рўзғор жиҳатдан шерикдир... бу ҳовлида биронта уй қуйиб, биронта биродаримиз хонасидан маҳрум бўлган бўлса,

бу кетган ва йўқолган уйни қардошларимизга қайтариб бериш, оила аъзоларининг сонини камситмаслик сенинг вазифангдир, эй ўзбек жангчиси!»

Биз, Ўзбекистон ўғиллари, ўз халқимизнинг нақзини бажариб бутун совет халқининг озодлиги ва бахти учун жанг қилаётирмиз, ҳаммамизники бўлган умумий еримизни фашист ваҳшийлардан то-залаётирмиз. Биз жонажон совет ерлари бўйлаб ғарб сари бормоқ-дамиз, бизга ғалла-нон берган ва бундан кейин ҳам беражак кадр-дон еримизни душмандан озод этаётирмиз. Минглаб тракторлари Ўзбекистон пахта далаларида ишлаётган Харьковни озод қилдик. Озодлиги ва бахтига биз ҳам шерик бўлган украин ва белорус кар-дошларимизни қутқараётирмиз. Мана шу олийжаноб мақсад мени ботир қилди ва қахрамонлигим ҳам шу мақсаднинг самараси бўлди».

Жангчи ўзбеклар! Душманни уришни Қахрамон Алиназаровдан ўрганингиз. Олий бош қўмондон Совет Иттифоқининг маршали ўр-тоқ Сталиннинг буйруғини тўла бажарингиз. Фашист жаллодларни қирингиз ва уларни жонажон еримиздан ҳайдангиз. Унутмангизки, немиснинг кўкрагига санчилган ҳар бир ўқ бизнинг ғалаба қилиш соатимизни яқинлаштиради. Ғалабаларимизнинг тантанаси учун олға!

КОММУНИСТ ОММА ЕТАКЧИСИДИР

Собир Саидов жангдан бўшаган вақтларда ВКП(б) уставининг ўзбек тилида босилган нусхасини чўнтагидан олади-да, блин-дажда милтиллаб турган жинчироқ ёнига ўтириб ўқий бошлайди. Собиржон партиянинг ҳақиқий аъзолигига ўтиш учун кунт блан та-йёрланаётганини ўртоқлари яхши билишади ва унга ҳар тарафлама ёрдам беришга югиришади.

Ўзининг тайёргарлиги тўғрисида у шундай дейди:

– Коммунистлар партиясига мансуб бўлишдек катта бахт йўқ. Улуғ доҳиймиз ўртоқ Сталин Владимир Ильич вафотида: «Ўртоқ Ленин асос солган ва раҳбарлик қилган партиянинг аъзоси деган номдек юқори нарса йўқ», – деб айтган эди. Мен ҳам ана шундай юқори номга эришиш учун тинмай тайёрланаётибман. Партия аъзо-

си партияга муносиб сиёсий онгга, садоқатга эга бўлиши ва фронтда ҳам, меҳнатда ҳам бошқаларни ўз орқасидан эргаштириши керак. Коммунист – жамиятнинг авангардидир. У ҳар бир ишда олдинда бориши, айниқса, ўртоқ Сталиннинг буйруқларини бажаришда, ўз куралини мукамал ўрганишда ва лаънати душманни қақшатқич қийратишда ҳаммага ибрат бўлиши керак.

Пулемётчи Саидов ўзининг бу ҳаққоний сўзларини амалда ишбот қилди. Интизомли, онгли, камтар бу йигитни бўлинмадаги барча жангчилар ва офицерлар ҳурмат қиладилар. У душманга қарши фидокорона кураши, Ватанимизга бўлган чексиз муҳаббати ва шонли большевистик партияга садоқати орқасидангина бундай иззат ва ҳурматга эришди.

Саидов бирон иш қилиши лозим бўлса, буйруқ берилишини кутиб ўтирмайди. У дарҳол шу ишга тушади ва бошқаларга ибрат кўрсатиб ҳамма жангчиларни ўзига эргаштиради.

Душманга қарши курашда бу сифатини яна ҳам равшан намойиш қилди. Душмандан тортиб олинган ҳар бир маррани дарҳол мустаҳкамлайди. Ўз пулемёти учун майдонча куради, запас позиция ва алоқа йўллари ясайди, ўртоқларига ёрдам беради. Белоруссиянинг захкаш, ботқоқ ерларига қазилган траншеялардан сув чиққудек бўлса, ўзи челақда чиқариб ташлайди.

Тиришқоқ Собиржон ўзининг қўл пулемётидан ташқари станокли пулемётдан, автоматдан, тўппончадан ҳам қотириб отади. Немисларнинг автомат куралидан ҳам отишни ўрганиб олди. У йигит кишига қирқ бир ҳунар оз, қанча ҳунар ўргансанг, шунча соз дейди.

Комсомолларга пулемётни ўргатиш тўғрисида комсорг берган топшириқни Саидов жон-дили билан бажарди. Ҳозир бўлинма комсомолларининг ҳаммаси пулемётни аъло даражада ўрганиб олдилар.

Ёш коммунист Саидов ҳар ишда, душманга қарши курашда, ўқиб-ўрганишда ҳаммага ўрнак бўлаётир ва қуролдош ўртоқларига етакчилик қилаётир.

Гвардиячи младший сержант Ф.Велижанский

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЧИСИНИНГ СУҲБАТИ

Душманни каттиқ мустаҳкамланган истехкомидан улоқтириб ташлаб шонли пиёда аскарлар каторида биз, тўпчилар, ҳам қишлоққа кириб келдик. Бу ерда битта ҳам граждан аҳолиси кўринмагани ва уйларнинг ловуллаб ёнаётгани биз учун янгилик эмас эди. Ғарб сари босаётган ғалаба йўлимизда бундай мудҳиш манзараларни кўп кўрдик. Бу манзаралар лаънати душманга қарши нафрат ва ғзабимизнигина оширади.

– Мана душман қадами теккан ерлар! – деди партия ташкилотчиси старший сержант Акимов. – Топталган муқаддас ерларимиз, куйдирилган шаҳар ва қишлоқларимиз, фашист куллигига ҳайдаб кетилган, дорларга осилган гуноҳсиз кишиларимизнинг оху зорлари бизни қасосга, жадал ғарбга чакиради.

Кейин ўртоқ Акимов, Олий бош қўмондон, Совет Иттифоқининг маршали ўртоқ Сталиннинг 16-нчи буйруғидан мисоллар келтириб шундай дейди:

– Ўртоқ Сталин: **«Гитлерчи босмачилар ўз ҳалокатлари яқинлашганини ва бизнинг еримизда қилган ёвузликлари учун интиқом олиниши муқаррарлигини кўриб ҳалокатга маҳкум кишилар жаҳли блан қаршилиқ кўрсатмоқдалар»**, – дейди. Ҳақиқатан ҳам, душман ўлиб-тирилиб қаршилиқ кўрсатмоқда, чекинган йўлларида қишлоқ ва шаҳарларимизни ёндириб кетмоқда. Лекин душманнинг бу ёвуз тадбирлари ҳам қутқазолмайди. Биз ўртоқ Сталиннинг совет жангчилари олдига қўйган улуғ вазифаларини астойдил бажаришимиз, қуролимизни яна ҳам мукаммал ўрганишимиз ва жар ёқасига келтириб қўйилган немис-фашист йиртқичларни қақшатқич зарбаларимиз блан жарга қулатишимиз керак.

Доҳий буйруғи блан қанотланган тўпчилар совет кишисининг ғзаб ва нафратини намоиш қилиб пиёда аскарлар каторида даядил жангга кириб кетдилар. Сержантлардан Иброҳимов, Латипов, мўлжалчи Худойберганов, Олимов, Иванов ўртоқлар қаҳрамонлик

намунасини кўрсатдилар. Бу азаматлар жангда душманнинг 2 батареясини, 2 танкини, 3 ўзиюрар тўпи, 8 пулемётини мажақлаб, гитлерчиларнинг 4 блиндажини кўкка совурдилар. Душманнинг қарши атаксини қайтаришда эса пиёда аскарларимизга ёрдам бериб бир неча фрицни ер қаърига киргиздилар.

Мўлжалчи Худойберганов қизғин жангдан сўнг пешана терларини артиб шундай деди:

– Биз, совет жангчилари, Ватанимиз берган дахшатли қуролни маҳкам ушлаб ва доҳий буйриғини астойдил бажариб фашист йиртқични узил-кесил эзиб ташлаяжакмиз. Бунинг учун қонимизни ҳам, лозим бўлса, жонимизни ҳам аямаймиз!

Ватан урушининг оловларида чиникқан тошкентлик йигитнинг бу сўзларида ўз бўлинмасидаги барча тўпчиларнинг ирода ва интилишлари тўла ифода этилган эди.

Старшина Назир Ҳайитметов

КОММУНИСТЧАСИГА КУРАШАМАН

Улуғ саркардамиз ўртоқ Сталиннинг буйруғига мувофиқ мен ўз милтиғимни яхши ўргандим ва мерганлик ҳунарини ҳам яхши ўргандим.

Ҳозирча 25 тагина немисни ерга қапиштирдим. Бу, албатта, оз. Бундан кейин ҳам душманни аёвсиз қийратиш менинг Ватан олдидаги шарафли бурчимдир. Дастлабки мувафаккиятим «Жанговар хизматлари учун» медали ва аълочи мерган нишони блан қайд қилинган экан, бу менинг зиммамга душманни яна ҳам шафқатсиз қайтариш вазифасини юклайди.

Фронтга келганимда Ленин комсомолига аъзо эдим, ҳозир шонли коммунистлар партияси сафига қабул қилиндим. Бу эса жанг майдонида бошқаларга ибрат бўлишим кераклигини далолат қилади. Мен буни англайман, бошқаларга ибрат бўлиш учун курашаман.

Оддий аскар М.Орипов

УРГУТДАН КЕЛГАН БУРГУТ

Бизнинг Тўлан жуда кўп жанглarda бўлган. Немисларнинг ма-наман деган хийлагарлари ҳам Тўлан тузоғидан қочиб қутулол-майди.

Тунов кун бўлинмамиз душманнинг каттагина группасига қарши катта жанг қилди. Немислар чангал орасига беркиниб жон-жаҳдла-ри блан қаршилиқ кўрсатар, турли қуроолардан тинмай ўқ узиб йў-лимизни тўсишга интилар эдилар. Улар автоматчи ва пулемётчила-рини чакалакка яшириб, қолган группасини орқага олиб қочдилар. Уларнинг найранглари бизни ғафлатда қолдирмади. Тўлан ёнига икки жангчини олиб разведкага борди ва чап томонимизда, чангал-лар орасида душман автоматчилари яшириниб ётганини билиб кел-ди. Мен бу уч кишига душман автоматчиларини қириб ташлаш тўғ-рисида буйруқ бердим.

Тўлан шериклари блан чангалзор ичига эмаклаб кетди ва кўздан ғойиб бўлди. Душман автоматчиларини тугатгач:

– Сталин учун, Ватан учун олға! – деб команда бердим.

Тағин ҳаммадан илгари Тўлан ва унинг шериклари душман му-дофаасига ёриб кирдилар. Даҳшатли отишмалар қўл жанги блан ал-машди. Шу пайт ўнг қўлимдан яраландим. Тўлан жангчиларни бўш келмаслик, охириги нафас қолгунча немислардан қасос олишга ча-қирди ва фрицларни раҳмсиз равишда қираверди. Тўланнинг милтик қўндоғи блан беш гитлерчини уриб ўлдирганини кўрдим.

Кенг кўкрагида ялтираб турган «Қизил юлдуз» ва «Шуҳрат» ор-денлари кейинги жанглarda 42 немисни ўлдиргани ва 8 фрицни асир туширганининг жонли шохидидир.

Қуёшли Ўзбекистоннинг Ургут районида келган Тўлан Солиев гитлерчи калхатларга бургут каби даҳшат солмоқда.

Сержант К.Аргашен

ҚАНЧА ЙИРОҚ КЕТСА ШУНЧА ТЕЗ КЕЛУР

*Сен дединг, гўзал қиз: «Жангдаги ёрим
Мени ташлаб кетди зоят йироққа.
Тугади чидамим, сабру қарорим,
Тоқат қилолмайман ортиқ фиरोққа.
Мен қайтиб келар деб ҳар кун кутаман,
У эса кун сайин кетар узоқлаб.
Мен эса кун сайин зардоб ютаман
Ҳижрон китобини аста варақлаб».
Сабр айла, қиз, сабр дилнинг нақшидир,
Сен зориқиб кутган шонли кез келур.
Қанча йироққа кетса, шунча яхшидир,
Қанча йироққа кетса, шунча тез келур.*

Уйғун

ЭЛ-ЮРТИМ СЎЗИ ЭСИМДА

– Душманга шафқатсиз бўл, ота-боболаринг каби ботирларча жанг қил. Ватанимиздан бало тезроқ даф бўлсин. Улуғ дохийимиз Сталин биздан шуни талаб қилади, – деб фронтга жўнатган меҳрибон ўзбек халқимнинг бу нақзи юрагимда ҳар вақт яшайди. Бу нақаз улуғ Ватанимиз қалби – жонажон Москвамиз ёнидаги дахшатли жангларда белимга мадор бўлди, Орёл олдидаги курашларда билагимга қувват бўлди. Ҳозир жонажон Она Ватанимизнинг ажралмас қисми Белоруссия учун олиб бораётган жангимда яна янги далда бўлди.

Ватаним кўлимга автоматни тутказиб:

– Гитлерчиларни қанча кўп ва қанча тез қирсанг, бахт-саодатга, катъий ғалабага шунча тез эришасан, – деди.

Ватаним топширган ажойиб қуролни сабот блан ўргандим, ҳарбий билимимни кун сайин оширдим. Командирларимнинг буйруқларини тўғри ва ҳалоллик блан бажардим.

Қуролимни яхши асраганим учун у менинг юзимни ерга қаратмади. Дўстларимни севинтириб, душманларимни қайғуртирди.

Оз вақт ичида автоматим блан 30 немисни ўлдирдим, гранаталарим блан душманларнинг кўп блиндажларини, ДЗОТларини емирдим, унда бўлган фрицларни ер қаърига киргиздим. Мен бу ғалабага факат ўз қуролимни яхши билганим, курашда қув ва абжир бўлганим учунгина эришдим. Қўмондонлик мени ҳамма вақт севади ва тақдирлайди. Ҳатто энг нозик пайтларда масъулиятли вазифаларни менга юклайдики, бу жангчи учун ғоят зўр шарафдир.

Яқинда бир группа жангчи блан «тил» келтириб «Жасурлиги учун» медали олдим. Ҳали жанглар олдинда. Совет жангчиси ўзининг ҳарбий онтига қандай содиқ эканлигини, душмандан нафратланиш нималигини, гвардиячи жанг майдонида нималар кўрсатишга қодир эканини гитлерчи аблахларга мен ҳали кўрсатажакман.

Гвардиячи сержант А.Остонов

ЎЗБЕКИСТОНДА

Тошкент. Ўзбекистон далаларида 13 мингдан ортиқроқ трактор ишлаётир. Пахта майдонининг ярмидан кўпроғи ҳайдаб бўлинди.

Қорақалпоқ АССР, Хоразм ва Бухоро областларининг колхозлари буғдой ва арпани батамом экиб бўлиб, энди пландан ошириб экмоқдалар. Фарғона областида қанд лавлаги экиш плани 70 процентдан ортиқроқ бажарилди.

1944 ЙИЛ 4 АПРЕЛЬ. №28 (133)

ҚАРДОШЛИК ЁРДАМИ

Ўзбекистон колхозчиларининг Украина колхозларига инъомлари

Ўзбекистон колхозлари Украинанинг озод қилинган районларига қардошлик ёрдами тариқасида бир эшелон от юбордилар. Яқин кунларда Андижон ва Тошкент областларидан 2000 бош қўй ва 300 бош иш ҳайвони жўнатилади.

Озод қилинган районларда чорвачиликни тиклаш учун Ўзбекистон колхозлари 9 минг бош иш ҳайвонлари инъом қилдилар.

АНДИЖОНДА ГАЗОПРОВОД ҚУРИЛИШИ

Андижон шаҳрида Ўрта Осиёда биринчи ўлароқ газопровод қурилиши бошланди. «Андижон» нефть конидан шаҳарга қадар асосий магистраль қурилади. Яқин ойларда 16 километрлик металл ва асбест-цемент трубаси ўрнатилади.

Нефть конидаги табиий газларнинг бой запаси бу арзон ёнилғидан шаҳар ва аҳоли учун кенг фойдаланиш имконини беради.

1944 ЙИЛ 7 АПРЕЛЬ. №29 (134)

УЛУҒ ВАТАННИНГ ШАВКАТЛИ ЎҒЛИ

Лейтенант Иброҳим Муҳаммедов Ўзбекистондан Улуғ Ватан уруши фронтига жўнар экан, ўртоқ Сталин топшириқлари ва буйруқларини намунали бажариб, Ватанга астойдил хизмат қилишга аҳд қилган эди. Азамат Муҳаммедов ўзининг бу олийжаноб аҳдига яраша хизмат қилди. У жанг майдонларида оғир ярадор бўлган бир неча ўнлаб жангчилар ва командирларимизнинг қурол-аслаҳалари блан душман ўқлари остидан олиб чиқди. Муҳаммедовнинг фидокорона хизмати натижасида бир қанча Ватан ҳимоячисининг азиз жони сақланиб қолди.

Ўртоқ Муҳаммедовнинг бу олийжаноб хизматиға қўмондонлик юқори баҳо берди ва унинг кўкрагини I даражали «Ватан уруши» ва «Қизил юлдуз» орденлари блан беади.

Бу улуғ хизмат унинг кўкрагини орденлар блан безабгина қолмади, у шу хизматлари орқасида коммунистлар партияси сафига киришдек шарафга ҳам эришди.

Исмоил Маҳмудий

ДОҲИЙ БУЙРУҒИ БЛАН ИЛҲОМЛАНИБ

Ўртоқ Сталиннинг 16-нчи буйруғи блан илҳомланган лейтенант Кунько тўпчилари немис ҳаромзодаларни шафқатсиз кирмоқдалар. Тўп расчётининг артиллерия разведкачиларидан Оқил Маҳмудов, Мамажон Саидов келтирган аниқ маълумотлар натижасида душмanning бир неча танкини мажакладик, 2 кузатиш нуқтасини, 3 ўт очиш нуқтасини, 2 ДЗОТини емирдик ва юзлаб гитлерчини ер қаърига киргиздик.³

Ўзбек халқининг азамат ўғиллари тошкентлик Маҳмудов ва Саидов ўртоқлар қўмондонлик томонидан «Қизил юлдуз» ордени ва «Жасурлиги учун» медали блан мукофотландилар.

Сержант Назир Ҳайитметов

Совет Иттифоқи
Қаҳрамони капитан
Ш.Сулаймонов.³

Н.Бодё фотоси

ЎЗ ҚУРОЛИМИЗНИ ЭҒАЛЛАМОҚДАМИЗ

Мен Қизил Армия сафига янги келган вақтимда ҳеч қандай қуролдан фойдаланишни билмас эдим.

Зенит тўпларининг қисмини ўрганиб олишимга бўлим командири ўртоқ Эршев яхши ёрдам кўрсатди ва мени мўлжалчи қилиб қўйди. Душман аэропланларига отаётган ўқим нишонга тегиб ҳозирок бир нечасини кулатдим. Тепамизга учиб келган немис аэропланлари ўз зарбаларини мўлжалдаги объектларга ташлай олмай, фойдасиз ерларга ташлаб кетишга мажбур бўлдилар.

Расчётимизга янги келган ўртоқларимиздан Саидов ва Абдуллаевлар ҳам зенит тўпининг қисмларини ўрганиб олишга киришдилар.

Қизил аскар Тоғай Холиқулов

³ Совет Иттифоқи Қаҳрамони Ш.Сулаймонов ҳақида маълумот интернетда ва «Жасоратнома»дан топилмади. Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига эга бўлган ҳисобдаги Ўзбекистон Қаҳрамонлари рўйхатида келтирилмагани аниқланди. Демак, Ш.Сулаймоновнинг ҳаёти ва тақдири тўғрисида илмий кидирув ишлари олиб бориш зарурияти туғилди.

ҲАРБИЙ ОНТГА ЯРАША КУРАШ

Бугун ертўлада Ильич лампаси ёнди. Буни магорист қизил аскар Алексей Ефимов келтирди. Шундай маросимларда бизнинг Ефимов ҳамма вақт ташаббус кўрсатади.

Қизил аскарлар, сержантлар катта иштиёқ билан ертўлага тўпландилар. Улар ўзларининг ҳарбий онтларини қанчалик бажарганликлари ҳақида бир-бирларига ҳисоб бермоқчилар ва фашистларни тезроқ ва кўпроқ ўлдириш соҳасидаги илғор тажрибаларни ўртоқлашмоқчилар.

Кечаги жангда қўл пулемёти билан 12 немисни ўлдирган Михаил Аврин йиғилишга раислик қилди. Рота командири лейтенант Петровнинг сўзларини жангчилар катта ҳурмат ва чексиз муҳаббат билан тингладилар.

ОНТИМИЗ ВАТАН УЧУНДИР

Лейтенант Петров очиқ чехра билан сўз бошлаб, жиддий талаблар қўйди.

– Ҳарбий онт жангчининг ҳаёт-мамотидир. Улуғ дохийимиз жонажон Сталин биздан Ватанимизга садоқатли бўлишни, ёвуз душманни жасурлик ва ботирлик билан қиришни талаб қилади. Ватанни ҳимоя қиламан деб онт ичган ҳар бир жангчи душман устидан қатъий ғалаба қозониш йўлида жонини ҳам аямади. Кейинги икки жангда ротамизнинг жангчилари душманга қарши курашда ўз онтларига яраша ҳаракат қилдилар. Совет жангчиси деган унвонингизни оқлаш учун ҳарбий онтингизга садоқат кўрсатиб Ватанимизни немис босқинчиларидан қатрон қилишингиз, бу олийжаноб мақсад йўлида қаттиқ туриб курашишингиз керак.

Кенг ягринли, забардаст бир жангчи ўрнидан турганда ҳамма унга тикилади. Бу Тошкентдан келган татар йигити Абдул Холиков эди.

ВАТАН ИШҚИ – ЮРАК ТОҒИДИР

Қизил Армия сафига кира туриб ичган қасамим ёдимда: «... ўз Халқимга, ўз Совет Ватанимга ва Ишчи-Дехқон Ҳукуматига то сўнгги нафасимга қадар садоқатли бўлиб қолишга қасамёд

қиламан», – деб онт ичган эдим. Немис газандалар Ватанимга босиб келдилар, ота-онамни қийнаб ўлдирдилар, укамни ва ёш синглимни Германия каторгасига ҳайдаб кетдилар. Мен уйимни ва совет Ватанимни талаган босқинчилардан қаттиқ қасос олишга ва Ватанимни то сўнгги нафасимга қадар ҳимоя қилишга тайёрман.

Душмандан ўч олиш учун икки йилдан буён жанг қилмоқдаман. Ўз пулемётим билан 76 немисни ўлдирдим. Қўмондонлик «Қизил юлдуз» ва III даражали «Шухрат» ордени билан мукофотлади. Ҳали қасосим тугаган эмас. Босқинчилар тухуми қуримагунча қасос ўтим сўнмайди! Ватанга бўлган чексиз ишқу муҳаббатим ёвуз душманга қарши жангларда юрагим тоғидир.

Оддий аскар ўзбек Соли Аскаровнинг ўз она тилида сўзлаган оташин нутқи жангчиларга ниҳоят ёқиб тушди.

БИЛГАНИНГНИ БИЛДИР

«Мен ҳарбий ишни астойдил ўрганишга... қасамёд қиламан», – деб ичган онтимиз ҳаммамизнинг эсимизда. Онтимизга вафо қилиб жанговар билимимизни муттасил ошириб боришимиз керак.

Ҳозирги замон урушида ҳарбий билимсиз ҳеч нарса қилиб бўлмайди. Улуғ саркардамиз ўртоқ Сталин ҳам биздан шуни талаб қилади. Ватан менга ишониб топширган қурол – даҳшатли «максим»ни яхши билиб олдим. Бутун деталлари ва қисмларини кунт билан ўргандим. Тунов кунги жангда ўқчиларимизнинг ҳужумига қандай мадад берганимни ўзларингиз кўрдингиз. Агар яхши парвариш қилсангиз, пулемёт сизни сра дард қолдирмайди. Мен немисларнинг икки взводча солдат ва офицерларини 40 минутда қириб ташладим. Ҳозир қирғиз йигити Турган Орнитаев, жангчи тожик Сафарзодаларни ўзимдек уста пулемётчи қилишга уринмоқдаман. Совет жангчисининг энг яхши хислатларидан бири шуки, у сталинча дўстлик руҳида етишган. Шунинг учун ҳам жангда ва меҳнатда бир-бирини қўллаб-қўлтиқлайди ва билганини билмаганга билдиради. Бу ҳам ғалабамизнинг муҳим шартларидан биридир.

Соли Аскаровнинг нутқини қаттиқ қувватлаб сўзлаган тажрибали ва машҳур рус солдати Алексей Смирнов жанг майдонида юз берадиган ажойиб воқеалардан ҳикоя қилди.

ҚОННИ ҲАМ, ЖОННИ ҲАМ АЯМАСДАН

Янгигина онт ичган дўстларим блан яқинда жангга кирдим. Тўғри айтиш керакки, бизнинг жангчилар немисларнинг мудофаа пунктини ёриб киришда шерларча ҳаракат килдилар. Мен яраландим, аммо жанг майдонини ташлаб чиқишни ўзимга эп кўрмадим. Ҳали кучим бор эди, немисларни қийратишда давом этдим. Оз ўтмай яна бир дайди ўқ чап елкамга тегди, йиқилдим. Шу вақт ҳарбий онтим кўз олдимга келди: «... **душманлар устидан тўла ғалаба қозониш учун ўз қонимни ва жонимни ҳам аямайман**», – деган эдим. Бу онтим гўё тилга киргандек, «Нега ётибсан, эр-йигит, муқаддас онтинг ёдингдан чиқдими?» – дегандек бўлди. Бир уялиб кетдим. Кейин азот ўрнимдан турдиму шерикларимга етиб олдим.

Шундай, қадрдон жангчилар, ҳарбий онтингизга садоқатли бўлсангиз сизни ғалаба йўлидан душмангина эмас, тўкилган қонингиз ҳам тўхтата олмайди. Ҳарбий онтига яраша курашиб, дохий Сталин кўрсатган йўлдан борган ҳар бир совет жангчиси муқаррар ғалаба қозонади.

Гвардиячи старший лейтенант М.Жўраев

1944 ЙИЛ 11 АПРЕЛЬ. №30 (135)

ЁШ КОММУНИСТ АГИТАТОР

Сержант Қорибек Жумабоев – жасур автоматчи. У гитлерчиларни аёвсиз киргани орқасида икки марта «Жасурлиги учун» медали блан мукофотланди.

Қисм партия ташкилоти Жумабоевни ВКП(б) каторига қабул қилди ва уни қуйи агитатор қилиб тайинлади. Жумабоев жангчиларга кундалик газеталарни ўқиб беради, Ватан уруши фронтларида ва чет элларда бўлаётган аҳволларни тушунтириб боради.

Партия сафига кириш учун тайёрланаётган ғайрирус миллат жангчиларига ВКП(б) уставини ўрганишда яқиндан ёрдам бермоқда.

Сержант А.Шукуров

ЖАНГ ОЛДИДАН

Старший сержант Одил Турсуновнинг жанговар ютуқлари

Жангчилар бир зумдаёқ тўпландилар. Лейтенант Геращенко старший сержант Одил Турсунов оиласига ёзган хатини ўқиб берди: «Хурматли Турсун ота!

Она Ватанимизга жанг солган ёвуз душманларни киришда ўғлингиз Одил ботирлик кўрсатмоқда. Карачаев райони ёнида бўлган бир кунлик жангда Одил бўлими душманнинг 3 атакасини қайтариб, гитлерчиларни раҳмсиз равишда савалади. Унинг довураклиги ва ҳарбий маҳорати орқасида қисмимиз немисларнинг мустаҳкам мудофаасини ўпирди. Шу жангда ўғлингиз Одил 7 немисни ўлдириб, икки унтер-офицерни асир туширди. Унинг жанговар хизмати «Жасурлиги учун» медали блан тақдирланди. Биз старший сержантимиз Одил Турсунов блан фахрланамиз. Шундай ботир ўғилнинг отаси бўлишингиз учун ҳар қанча қувонсангиз арзийди. Жанговар салом блан: бўлинма командири лейтенант **Н.Геращенко**».

Бу хат жангчиларни ниҳоят хурсанд қилди. Улар баланд руҳ блан жангга тайёрландилар.

Тунда немисларга қарши ҳужум бошладик. Старший сержант Одил Турсунов кўкрагига энди III даражали «Шухрат» ордени ҳам қадалди.

Қизил аскар А.Сафаров

МЕНИНГ ЁРДАМЧИЛАРИМ

Мен командирлик қилаётган ўқчилар ротаси немис босқинчиларга қарши қилинган жангларда ғоят чиниқди.

Ротамдаги илғор ва донгдор жангчиларнинг кўпчилиги ёшлар-комсомоллардир. Улар ҳар доим, ҳамма соҳада бошқа жангчиларга ибрат бўлиб келмоқдалар. Яқинда бўлган бир дахшатли жангда немисларнинг 8 атакасини қайтардик. Шу куни комсомоллардан қизил аскар ўзбек Пўлат Ёдгоров, қозоқ йигити Муҳаммаджоновлар, айникса, ботирлик кўрсатдилар.

Биз хужумга тайёрландик. Курол-аслаҳа ва ўқ-дориларимиз етарлик. Жанг тартибида тахт турдик. Мен немис мудофаасини ўпириш ва ундаги фрицларни кириш тўғрисида топшириқ олдим.

– Атакага! – дея команда беришим бланок Муҳаммаджонов, Жутенов, Ёдгоров ва яна икки жангчи тезда окопдан чиқиб, душман траншеяси томонга яшиндай югурди. Жутенов ва Ёдгоров қўл пулемётидан жуда усталик блан ўқ узиб бордилар. Тиконли симлардан ўтиб гитлерчиларнинг траншеясига ташландик. Траншеяда қўл жанги бошланиб кетди. Қозоқ йигити ботир Муҳаммаджонов бир ўзи 4 фриц блан олишди ва ҳаммасининг ҳам жонини олди. Муҳаммаджонов уч жойидан ўқ еб жуда ҳолдан тойган эди. Мен унга жангдан чиқишни буюрдим. Бироқ комсомол Муҳаммаджонов унамади, немисларни қийратишда давом этди.

Биз душман турган тепаликни олдик. Жангда ўзини кўрсатган ва бевосита менга ёрдам берган 7 комсомол жангчини қўмондонлик III даражали «Шухрат» ордени блан мукофотлади. Тепаликни олишда ва душман мудофаасини ўпиришда ажойиб қаҳрамонлик намунасини кўрсатган кизил аскар ўзбек Пўлат Ёдгоров «Қизил юлдуз» ордени блан тақдирланди.

Старший лейтенант Иброҳим Содиқов

ЎЗБЕКИСТОН ДАЛАЛАРИДА

Тошкент. Республика пахтакорлари ҳар гектар ердан ўрта ҳисоб блан 13 центнердан ҳосил олиш тўғрисида ўртоқ Сталинга берган ваъдаларини бажариш юзасидан пахта майдонларига 35 ярим миллион арава гўнг тўкдилар. Бухоро областидаги пахта майдонининг кўп қисми икки марта ҳайдалди. Бу ерда экиш планининг учдан бир қисми бажарилди. Фарғона ва Наманган областларида экиш планининг тўртдан бир қисми бажарилди. Бир қатор участкаларда яғана ишлари бошланди.

ДУШМАН ПАНД ЕДИ

Ўқчи Раҳмонов олдинда борди

Тўпларимиз душман мудофаасига ўт очиши бланок лейтенант Олейченков «олға!» дея команда берди. Жангчилар аҳиллик блан ердан кўтарилдилар.

Снарядларимиз портлаётган жойларга ёндашиб илгарилаётган жангчилар олдида ўзбек йигити мерган Зоҳид Раҳмонов борди, унинг даҳшатли куролидан душман бошига тинмай ўт ёғиб турди.

Ана душман траншеялари. Немислар алоқа йўлларида энгашиб қочмоқдалар. Раҳмонов икки фрицнинг пусиб кетаётганини йироқдан кўриб қолди ва дарров мўлжалга олди. Гитлерчилар беркиндилар ва совет жангчисига панд бериб қаршилиқ кўрсатмоқчи бўлдилар. Брок азамат Раҳмонов уларни омон қўймади. Гитлерчилар пусиб ётган траншеяга граната ирғитди. Олға босаётган жангчиларимиз траншеяда чўзилиб қолган икки хирсдай немис ўлигини кўрдилар. Бу итваччаларни ўзбек халқининг азамат ўғли Раҳмонов ўлдирган эди.

Сержант Малик Ёдгоров

ЖАНГЛАРДА ТОБЛАНДИМ

Новобихон учун қиёмат жанг бўлди. Немислар сон-саноксиз талафот кўрсалар ҳам, бу ердан сра-сра чиқиб кетишни ўйламас эдилар. Биз бўш келмадик, зарба устига зарба бериб фрицларни раҳмсиз равишда қийратавердик. Ниҳоят, душманнинг тарвузи қўлтиғидан тушди, ҳарчанд тиришиб кўрса ҳам бўлмади, охири Новобихондан айрилди. Шу жангда қўл пулемётим блан гитлерчиларнинг 30 солдатини ва 5 офицерини отиб ўлдирдим.

Қисмимиз янги топириқ олди: Днепр дарёсидан ўтишимиз ва ўнг қирғоқда жанг қилишимиз лозим. Командиримиз старший лейтенант Долженко жангчиларнинг қарийб ҳаммаси блан бир-бир сўзлашиб чиқди. Тўғриси айтганда, юрагимизга катта далда берди.

Ўнг қирғоқда жанг қизғин бўлди. Биз коронғидан фойдаланиб илгарилай бордик. Немислар мудофаасидан фақат 200 метрча бери-

да тўхтаб пайт пойлаб ётдик. Душман мушаклар отиб атрофни ёритар, бироқ бизни кўролмас эди. Қишлоқ чеккасидаги 2 та уйга ўт кўйди. Ловуллаб ёнаётган ўт алангасида бизни кўрмоқчи бўлди. Мен тез-тез ўрнимни алмаштириб турдим.

Пиёда аскарларимиз ётиб келгач, командир мени яна илгари бо-ришга буюрди. 100 метр илгари сурилиб немисларнинг сим ғовла-рига йўлиқдим. Граната ташлаб симларни уздим, йўл очилди. Ўнг томонда кичик тепалик бор эди, чакконлик блан шу тепаликка чиқиб олдим. Давидов кетимдан қолмади. Бу қулай жойдан фойдаланиб не-мислар бошига 23 дисканинг ўқини ёғдирдим.

Шу жангда алоҳида маҳорат кўрсатганимни тақдирлаб кўмондон-лик мени III даражали «Шухрат» ордени блан мукофотлади. Сўнгги жангдан кейин эса партия ташкилоти мени ВКП(б) аъзолигига кан-дидат қилиб қабул қилди. Кейин бўлим командирлигига кўтарилдим.

Ҳозир қисмимизга анчагина ёш жангчи келди. Душманга қарши курашда орттирган бой тажрибамни уларга ўргатмоқдаман. 10 кун ичида жангчи Султон Муҳаммадов қўл пулемётни яхши уқиб олди. Энди у ҳам фашистларни менга ўхшаб кирмоқда.

Старший сержант Ориф Каримов

НАЙЗАГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЧА ТАҚИБ

Душман хужумимизга қаттиқ қаршилиқ кўрсатиб, қарши атака бошлади. Улар бизнинг батареямизга ўқ довули ёғдирдилар. Батарея командири сафдан чиққанда младший сержант-коммунист Халилов унинг ўрнини эгаллади ва:

– Огонь! – деб қичқирди.

Тўпчиларимизнинг даҳшати гитлерчиларни ётқизди. Шу вақт Халилов чўнтагидан бир парча қизил латта чиқариб найзасига қада-ди ва уни байроқдек кўтариб:

– Менинг ортимдан олға, ўртоқлар! – деб қичқирди.

Қаҳрамон Халиловдан илҳомланган пиёда аскарлар азот ўринлари-дан туриб олға ташландилар ва гитлерчиларни улоқтириб ташладилар.

Ефрейтор К.Каримов

Оддий аскар ўзбек Йўлдош Маҳкамов рус тилини ёмон билгани учун унга оддий аскар Шоназар Мингбоев Совет информбюросининг сводкасини ўқиб ва тушунтириб бермоқда.

КОМАНДИР СУҲБАТИ

Гилам солинган кенг чодирда қозок, ўзбек, татар, тожик, грузин жангчилар ўтириб қозок халқ ашуласи «Қора тўрғой»ни пластинкадан тингламоқда эдилар. Чодирга командир кириб келди. Жангчилар дув ўринларидан туриб командирга салом бердилар. Дўстона суҳбатда командир Олий бош қўмондан ўртоқ Сталиннинг 16-нчи буйруғи ва бу буйруқда жангчилар олдига қўйилган вазифалар ҳақида гапирди. Командирнинг сўзини қозок Суенов таржима қилди.

Иш кўрган ўзбек жангчи Хатамбоев сўз олди.

– Ўртоқлар, – деди у, – бизнинг вазифамиз улуғ Сталинизмнинг буйруғини ҳалоллик ва жадаллик блан бажаришдир. Совет жангчисининг сўзи битта бўлади: ўртоқ Сталиннинг буйруғини аъло даражада бажарамиз ва биз душманни Украина фронтининг жангчиларидек қайтарамиз.

Кейин қозоқ Тутунбоев сўзга чикди. Қаттиқ жангларда тобланган ва совет қуролининг қудратини курашларда намойиш қилган бу йигит шундай деди:

– Мен ҳозир ўз уйимда, ўз оилам олдида ўтиргандекман. Командиримизнинг суҳбати жуда руҳимни кўтарди. Мен душманни яна ҳам қаттиқроқ қақшатиш учун командиримизга чин қалбимдан ваъда бераман.

Ўзбек Сафар Алиев жангчиларни интизом ва тартибни мустаҳкамлашга, командирларнинг буйруқларини аниқ ва тез бажаришга, ўз қуролларининг даҳшатли ўти блан душманни қаттиқ қақшатиб қардош Белоруссияни тезроқ душмандан тозалашга чақирди.

Суҳбатдан сўнг командир энг яхши жангчиларга совға ва мукофот берди. Сафар Алиев блан Тутунбоевга соат, Хатамбоевга «Жасурлиги учун» медали топширди.

Кейин концерт берилди. Ўртоқ Виноградов скрипкада грузин халқ ашуласи «Сулико»ни, татар халқ куйи ва шарқ навоси «Чўпон»ни чалиб берди.

Эски солдат Хатамбоев ўзбекча ўйинга тушди.

Суҳбат кўнгилли ўтди. Жангчилар лаънати душманни яна ҳам қаттиқроқ ва тезроқ қақшатиш иштиёқи блан тарқалдилар.

Н.Рошчинский

Газетанинг 3-бетида капитан Ҳабиб Турсуновнинг *(кейинчалик ЎзФА академиги бўлган – Р.Ш.) «Ўзбек халқининг қаҳрамонона ўтмиши»* номли публицистик мақоласи берилган. Унда ўзбек халқининг тарихидаги қаҳрамонлардан баҳодир Алпомиш, Рустам, Равшанбек, Муқанна, Жалолиддин, Темур Малик каби халқ қаҳрамонларининг хотираси ҳали-ҳамон халқимиз қалбида, хотирасида сақланаётгани кўрсатилган. Шоир Ҳамид Олимжоннинг «Муқанна» номли тарихий драмасида Ватанни ҳимоя қилиш ғояси Муқанна тилидан куйидаги сатрларда ифода қилинган:

*«Шу тупроқда менинг онам тузилган,
Боболарим шу тупроқда қўмилган;*

*Шу тупроқда киндигимнинг қони бор;
Шу тупроқда авлодимнинг номи бор.
Жон сақлашга чақирмагин мени, паст!
Шу тупроқдан чекинмайман бир қадам».*

Жумладан, мақолада шундай сатрлар мавжуд: «Халқимиз ўзбек халқининг ва бутун совет халқларининг қаҳрамонона традицияларига содиқ бўлишни биздан талаб қилди. Ўзбек жангчилари халқ нақзини шараф блан бажармоқдалар. Советлар Иттифоқи Қаҳрамонларининг олтин рўйхатига ўзбек халқининг 25 дан ортиқ баҳодирлари номи ёзилди. Фронтизмизнинг жангчиси қаҳрамон Камол Пўлатов Сталинград остоналарини муҳофаа қилиб энг нозик пайтда бир боғлам граната блан ўзини олдинда келаётган немис танки остига юборди. Совет Иттифоқининг Қаҳрамонлари Аҳмаджон Шукуров ва Қўчқор Турдиев душман истеҳкомларини штурм қилиб жасурлик ва қаҳрамонлик кўрсатдилар. Совет Иттифоқининг Қаҳрамони Тўйчи Эрийгитов ўз танаси блан немис пулемёт нуқтасининг амбрузасини тўсиб, азиз ҳаёти эвазига ўртоқларининг муваффақиятли ҳужумига йўл очиб берди. Баҳодирлик ва жасурлик кўрсатгани учун 1944 йил 1 январгача 9.812 ўзбек Совет Иттифоқининг орден ҳам медаллари блан мукофотланди...

Ҳозир уруш давомида ўзбеклардан минлаб жангчи тарбияланди ва чиниқди, моҳир офицерлар етишди. Ўзбек халқи ўзининг биринчи генерали, «Суворов» орденининг кавалери Собир Раҳимов блан фахрланади.

Улуғ Ватан уруши Совет Иттифоқи халқларининг, шу жумладан, ўзбек халқининг барча қаҳрамонлик сифатларини, талантларини очиб берди. Энди бизда қаҳрамонлик оммавий тус олди.

Жангчи! Қаҳрамонлар қаторини янада кўпайтир. Душманни тўхтовсиз мажакла, унга омон берма! Халқимизнинг шонли традицияларига содиқ бўл!»

СОҒИНУВ

(Жангчи куйлари – «Галдир» вазнида)

*Дўстлар, ёдимга тушиди яшинаган гулзорлар,
Пахтазорлар, қорли тоғлар, яллалар, анҳорлар.*

*Мевалар айлар хумор, соғинтирур ҳаддан зиёд,
Бирга ўйнаб, бирга ўсган севгили дилдорлар.*

*Жангда ҳам ёдимда: соз, меҳнат, муҳаббат боз аро,
Роҳату айшу фароғат, яллалар, «Гулёр»лар.*

*Ёв блан майдон аро қилмоқдаман жангу жадал
Ўйнасин деб ҳур Ватанда кўзлари хумморлар.*

*Э сабо, борсанг салом айт, биз унутмаймиз ҳамон,
Бизни ҳам ёдида тутсин ошнолар, ёрлар.*

*Келтиринг, қушлар, хабар жаннат каби Фарғонадин,
Соғиниб хатсиз, хабарсиз, чекмайик озорлар.*

*Бер хабар, Ўйгун, қариндош, ёрлар сабр айласин,
Қайтамиз, албат, кўришгаймиз яна дийдорлар.*

Ўйгун

1944 ЙИЛ 21 АПРЕЛЬ. №32 (137)

ИТ ҚАВЛИДА

Мен бостириб кирган траншеядан бир фриц чиқиб қоча бошлади.
Бир-икки «халът» деб қичқирдим. Лекин тўхтамади.

Ўқ отсам ерга михлашим турган гап эди. Лекин найза санчиб ўлдирмоқчи бўлдим. Орқасидан ғизиллаганимча югурдим ва ҳаш-паш дегунча етиб олдим. Немис мени кўриб додлади ва гардонидан найза еб йиқилди.

Ит эмган фрицни ит қавлида ўлдирдим.

Сержант Л.Тошматов

ЁНБОШДАН ҲУЖУМ ҚИЛИБ

Қисмимиз гитлерчиларга қарши уч кечаю уч кундуз тинмай жанг қилди. Душман қўлдан бой берган позициясини қайтариб олиш учун ҳўб уриниб кўрди. Кўраётган беҳад талафотларига қарамай, ўзию-рар тўп ва танклар мадади блан устма-уст қарши атакага ташланди. Лекин бу атакалар, совет жангчиларининг пўлатдек мустаҳкам сабо-ти ва қакшаткич зарбасига учраб кунпаякун бўлди.

Шу жангда менинг автоматчилар бўлимимга алоҳида вазифа юк-ланди. Ён томондан туриб қўққисдан ўқ узишимиз ва душман пуле-мёт расчётини киришимиз керак эди.

– Қани, орқамдан юраверинг! – дея автоматчиларимни бошлаб кетдим. Чакалакларни паналаб боравердик. Бир ярим километр ча-маси юрганимиздан кейин каттагина саёз сойга дуч келдик. Бошлаб ўзим кечиб ўтдим, сўнгра бошқалар ҳам ўтишди. Яна ёнлаб илгари-лай бордик.

– Ўртоқ командир, ана шу кўриниб турган тепалик бағрида не-мисларнинг пулемёт нуктаси бор, – деди кеча разведкадан қайтиб келган қизил аскар Петров.

– Мен уни аниқ биламан.

Бўй бериб ўсган буталар орасига уч автоматчимни жойлаб, ўзим уч автоматчи билан ўнг томондаги дарахтлар панасига ўтдим.

Тонготар пайтида бир тўда гитлерчи окопдан кўтарилиб, эмакла-ган ҳолда биз томонга йўл олди. Субҳидам ғира-ширасида гитлерчи-ларнинг қораси яққол кўриниб турар эди. Автоматчиларни огоҳлан-тирдим:

– Ҳушёр бўлинглар!

Фрицлар яқинлашиб келганда биз уларни бирданига ўққа тутдик. Кутилмаган бу даҳшатли зарба немисларни саросимага туширди. Улар ҳам милтик, автомат ва пулемётлардан тартибсиз ўқ ота бош-ладилар. Ботир автоматчиларим сра бўш келмадилар. Ниҳоят, гит-лерчилар бизнинг зарбамизга чидаш беролмай 15 минутчадан сўнг чекинишга мажбур бўлдилар. Худди шу пайт бизнинг ўқчиларимиз «ура!» садолари остида чап томондан етиб келдилар.

Немисларга озмунча қирғин келмади. Фақат менинг автоматчила-римгина 30 немисни ўлдирди ва 4 фрицни асир туширди.

Жонажон совет Ватани олдидаги хизматимни қўмондонлик олий мукофот блан тақдирлади. Қисм командири менга «Қизил юлдуз» орденини топшира туриб:

– Сен ўзбек халқининг муносиб фарзандисан, сенга бизнинг ишонч ва ҳурматимиз катта, – деди.

Сержант Холмирза Пўлатов

ДУШМАН ЎТИ ОСТИДА

Сержант Ғафур Тоҳировни қисмимиз жангчилари «куймас» деб атайдилар. Мен ҳам унинг чиндан куймас киши эканига ишондим.

Яқинда душман тўплари ва миномётлари бизнинг жанговар тартибимизни қаттиқ ўққа тутдилар. Шу вақт бўлинманинг телефон сими узилиб қолди. Буни улашга фақат Тоҳировгина моҳир. Душман ёғдириб турган ўқлар ҳам унга қор қилмайди. У турли манёврлар блан ўзини сақлаб, узилган симларни барвақт улаб келади.

Ўзбек халқининг азамат ўғли Тоҳиров бу сафар ҳам симни улаб келди ва кўкрагидаги «Қизил юлдуз» ордени ёнига III даражали «Шуҳрат» ордени ҳам тақиб олди.

Лейтенант П.Лосев

ҒИП БЎҒИБ

Иккаласи траншеяга тушди-да, дарров писиб олди. Мен қимир этмадим. Фрицларнинг айёрлигини шеригим Аграший ҳам сезиб ётган экан.

– Собиров, хушёр бўл! – деди.

– Кўриб турибман.

Озгина вақт ўтар-ўтмас гитлерчиларнинг биттаси бошини кўтарди. Тўсатдан отилган ўқ уни тамом қилди.

– Қойилман, Аргашин!

Ўзбек тилини сувдек биладиган дўстим менинг табригимга жавоб қайтарди:

– Ҳеч гап эмас!

Навбат меники эди. Бу икки фрицнинг секин-секин орқага че-
кинишидан ўқ-дориси бизникига ўхшаб тамом бўлганига шубҳам
қолмади. Фриц ётган траншеяга дадил сурғалиб бордим. Гира-шира
қоронғи пайт эди. Писиб олган гитлерчи тепасига бирданига бориб
қолганим учун довдираб қолди.

– Қўлингни кўтар, даъюс!

У немисчасига ғужурлади ва кўзларини шох-сокқа қилиб менга
ташланди.

Аввал менинг елкамга ва бошимга бир-икки мушт туширди. Мен
ўхшатиб калла қилдим. Фриц ағдарилди. Мен арслондек устидан
босдим. У қанча ҳаракат қилса ҳам тагимдан чиқа олмади. Шеригим
сержант Аргашин етиб келгунича немис солдати жон берди. Мен
уни ғип бўғиб ўлдирдим.

Сержант ҳам, ўз навбатида:

– Қойилман! – деди.

Қизил аскар Сано Собиров

1944 ЙИЛ 1 МАЙ. №35 (140)

ГВАРДИЯЧИ

Минг тўққиз юз қирқ учинчи йил-
нинг дилбар май куёши ўн беш кун-
дан бери Орёл-Курск ярим доирасида
жилва отади ва муздек ер бағрида улуғ
қасос қуролларини ғазаб чакмоғида
қайраб ётган кишилар вужудини иси-
тиб ўтади. Любаш ва Османь кишлоқ-
ларининг ғарбида ўз забардаст қара-
ғайлари блан май куёшига лаб чўзган
кекса ўрмон кулранг шинелга бурка-
ниб, тинимсиз кундузлари ва уйқусиз
тунлари келажак улуғ айёмга тайёрла-
нади. Кўкдан ҳаёт асари кўринмаган бу

Хусндор қилиб ёзилган сатрларни
шошиб ўқий бошлади.

... Умар пулемётни орқалаб саёз сойдан тиккасига кечиб ўтди.

азамат ўрмонда турли оғир ишлар блан машғул кишилар кайнашади.

Ўрмон шаркида, Любаш қишлоғи доирасида мудофаа чизигининг иккинчи эшелони ер бағрини тилкалаб ўтади. Сталинграднинг завод районида, стадионда фашист лавасини ўз кўкси блан тўсган шонли гвардиячи қўшилма шу ерда «дам» олаётган гвардиячилар окоплар, траншеялар, алоқа йўллари қазиш, блиндажлар, ДЗОТлар ясаш, ўз куролларини яна ҳам мукамалроқ

билиш, келажак ҳал қилучи жангларга зўр бериб тайёрланиш блан банд эдилар.

Гвардиячилар тилида дам деб аталган шу қизғин иш кунларида гвардиячи оддий аскар Умар Усмоновга юртидан хат келди.

Умар хатни олиб, уч тамға босилган конвертга қаради ва ёзучининг номини ўқиб аллақандай бўлиб кетди. Бирдан юраги ўйнади, толиқишни билмаган кучли оёқлари титради, юзидан қони қочди. Конвертни йўғон бармоқлари орасига олиб шартта йиртди ва ичидан оппоқ, тиниқ қоғозга чевар қиз кўли блан тикилган кашта сингари хусндор қилиб ёзилган сатрларни шошиб ўқий бошлади.

«Умар ака, – деб бошланган эди хат, – менинг мактубимни олиб ажабланарсиз. Қиз кишининг аввал хат ёзиши одоб ҳукмида бўлма-са ҳам, мени мажбур қилган ҳоллар бўлди. Фронтга кетганингизга ярим йилдан ошди, лекин Сиздан хат келмагани эмас, овозангиз чиқмагани мени ажаблантиради. Эшитишимга қараганда, гвардиячи эмишсиз. Ростми? «Қизил Ўзбекистон»да жуда кўп қаҳрамонларни, ҳатто бир-икки немисни ўлдирганларни ҳам ёзиб чиқишяпти. Шуларнинг ичидан Сизни қидираман, лекин қани топсам! Кеча ўртоқларим Зулфия, Шаҳодат, Зухра мени жуда ёмон ерга қаратишди. «Улар акангизнинг йўғон гавдаси фронтда ингичка бўлиб қолганга ўхшайди, кўринмай кетдилар!» – дейишди. Мен индай олмадим. Ер ёрилмадию ерга кирмадим. Ундан баттарроғи бўлдим. Хуллас, гап шундай, Умар ака!»

Умар қизарди. Гўё ичига гулхан ёкилгандек, кўзларидан хижолат
оташи кўринди. Бироздан сўнг хатнинг давомини ўқиди:

«Умар ака, шоир Уйғуннинг «**Жангчи дўстимга**» шеъридан бир
парча ёзиб юбордим. Ўқиб кўринг-чи, қалай ёзилипти:

*«... Мард бўлиб қайтсанг элингга,
Ҳамма халқ пешвоз чиқар.
«Келди голиб мардимиз», – деб
Мақтаган овоз чиқар,
Талпиниб қаршингда қушдек
Севгили ёринг чиқар,
Барқ уриб шафтоли, олманг,
Нашватинг, норинг чиқар.
Даста-даста гул кўтарган
Қизчалар – гуллар чиқар.
Соз чалиб барно санамлар,
Зулфи зунбуллар чиқар...»*

Ғалабангизга интизор ва овозангизга умидвор бўлиб қолучи
Дилбар».

Дилбарнинг бу иловаси нақадар жозибали ва ёқимли бўлишига
қарамай, Умарга ёр шапатисидек туюлди. Мардлигини кўрсатмаган
киши олдида ким чиқади? Ҳеч ким! Демак, Умар тўғри тушунган.
Дилбар ўз ўпкалари ва киноялари билан ҳақли эди.

Умар бир жавоб ёзиб ҳали мардликни кўрсатиш учун қизғин
жанглар бошланмаганини, бунга зўр бериб тайёрланаётганлигини
билдирмоқчи бўлди. Лекин эски ўжарлиги тутиб ёзмади.

Май ўтди, қизғин ишлар билан тўлиқ июнь ҳам ўтди. Июлнинг
бешинчи куни сахарлаб фронт чизиғи устида дахшатли снарядлар
чакнади. Умар қисми бу дўзах оловларидан анча узоқда бўлса ҳам,
момогулдурак каби бўқирган тўплар наъраси ва ини бузилган қо-
воқарилардек ғўнғиллашган бомбардимончи аэропланлар шовқини
бахузур эшитилиб турар эди. Шу сабоҳ немис-фашист армияси ҳу-
жумга ўтди. Гитлернинг айтишича, бу қатъий ҳужум немислар ғала-
басини ҳал қилиши керак эди. У юзлаб танклар орқасидан ҳужум-

Шу вақт Умарнинг пулемёти
тилга кирди...

га ташлаган пиёда аскарларини учига темир қопланган пона сингари пўлат мудофаамизга ҳарчанд киргизмоқчи бўлса ҳам, совет кишилари имкон бермадилар. Бу улуғ жиҳоднинг даҳшатли гулхани Понири темирйўл станциясида ловулаганини бутун дунё кўриб турди. Кишилиқ бахтини ва эркини бўғиш учун бошланган бу сўнгги фитна фақат совет халқининггина эмас, балки хурриятпарвар оламнинг ҳам дикқатини ўзига жалб қилди. Бу олов Умар Усмонов хизмат қилаётган гвардиячи кисмни ўз ёнига тортганда Умар ста-

нокли пулемётни орқалаб саёз сойдан тиккасига кечиб ўтди.

... Гвардиячи лейтенант Тимошенко дурбинни кўзидан олиб:

– Командасиз ўт очма, оғир бўл, – деди пулемёт ёнида ётган Умарга.

Кичик тепалик ёнидан ғарбга чўзилган кенг пасқамликда 50 дан ортиқ танк ва орқада кумирсқа каби ҳад-ҳисобсиз гитлерчи кўринди. Дунёни шовқинга тўлдириб, даҳшат ва ҳайбат блан келаётган «йўлбарс»лар, «қоплон»лар, «фердинанд»лар бундай даҳшатли кураш-ни кўрмаган Умарнинг вужудини электр токидек титратди, устидан совуқ сув қуйгандек бўлди. У танклардан бир зумгина кўзини узиб теварагига қаради: командири ўз окопида дурбин блан хотиржам кузатмоқда, ўнг томондаги пулемёт ячейкасида Содиқжон ҳам пинак бузмай кутмоқда, орқада, чапда, ўнгда танкотар милтиқлари блан душман танкларини қарши олишга шайланиб ўртоқлари ётмоқда. Ҳамма одатдаги қиёфада.

– Майли, – деди ёрдамчиси Вася гўё унинг безовта бўлаётганини сезгандек.

– Нима майли? – деб сўради Умар.

– Келишаверсин. Қанча яқин келишса, ўлимга шунча тез етишади.

Танклар ўз тўпларидан гумбурлатиб ота бошладилар. Снарядларнинг бири келиб командир окопи ёнида портлади. Гвардиячи

лейтенант Тимошенко ҳалок бўлди, Умарнинг ёрдамчиси Вася калласидан жараланди, орқада яна кимдир ингради...

Шартли сигнал блан танкотар ва милтиқларимиз потирлатиб ўт очди. Содиқжоннинг пулемёти ҳам какради. Немис танқларидан бир қанчаси ёнди, саккизтаси турган ерида туриб қолди, гитлерчи солдатлар эса ер бағирлаб ётдилар. Кейин кимнинг зўри бландир ўринларидан туриб яна олға югурдилар. Шу вақт Умарнинг пулемёти тилга кирди, 50 дан ортиқ гитлерчини кирди. Бу ғалаба Умарга далда берди.

Пиёда аскарларнинг ётиб қолганлигини кўрган фашист танқлари қайта-қайта кутирган денгиз тўлқинларидек яна юриш бошладилар. Бу сафар уч танқ Умар окопига қараб юрди. Ўнг томонда ўлиб ётган Тунякнинг танкотар милтиғини олиб танқлардан бирини бензин бакига отиб ёндирди. Учинчи танқ тўғри Умар устига бостириб келди. Умарнинг кўзларини қон босди, кўз ўнги туманланди, лекин ўзини йўқотмади, дарҳол милтиқни олиб окоп тагига ётди. Танқ окоп устида бир икки айланиб эзгилади. Умар ўз устига шовуллаб тупроқ тушганини, бу тупроқ ҳамон оғирлашиб борганини сезса ҳам, тирсакланиб ётаверди. Танқ ўтиб кетишини сезиши бланок даст ўрнидан турди ва гранатани олиб:

– Мана меҳнатингнинг кираси, даъёус! – дея иргитди.

Портлаган танқ қопқоғи кўтарилди ва ичидан уч фриц отилиб чикди. Умар етиб бориб бирининг лунжига чўқмоқ сингари метин мушт туширди. Гитлерчи гандираклаб йиқилди ва мияси блан танқ ғилдирагига урилди. Иккинчи фрицни бўғиб ўлдирди. Учинчисини эса аллаким отиб ташлади.

Алоқа йўлида кузатиб турган рота командири, гвардиячи старший лейтенант Иванов Умарнинг забардаст гавдасини кучоқлаб:

– Яша, ўғлим, минг яша! Ватан сенинг қаҳрамонлигингни унутмайди. Гвардиячи шундай бўлиши керак! – деди.

Душман фитнаси битирилиб, кўксига I даражали «Ватан уруши» ордени тақилганда Умар кулимсираб:

– Дилбар, гвардиячилигим рост экан, – деди ёр хатини ва командир сўзини эслаб.

М.Калон

ДОҲИЙНИНГ БУЙРУҒИ

*(Ўртоқ Сталиннинг
Биринчи буйруғига)*

Эй жангчи, қахрамон, баҳодир эрлар,
Эй зафар қозониб ўрганган шерлар,
Буюрди энг буюк дохий-қўмондон:
Боскинчи итларга берманг ҳеч омон!
Бу буйруқ иттифок, саодат учун,
Бахт учун, тенг ҳуқуқ, адолат учун.
Бу буйруқ этажак оламни бўстон,
Инсонни ваҳшийлар зулмидан халос;
Бу буйруқ жангчига берар шараф-шон,
Бу улуг команда, бебаҳо олмос.
Бу буйруқ – кучга куч, дилларга илҳом,
Жангчига ирода, ҳар ишга асос.
Ёвларни йўқликка сур деган олам
Элининг энг ўтли нафрати – қасос.
Ер юзин фашистдан тозалаш учун
Энг буюк ватаннинг одил қасами –
Ватандош шерларнинг ҳақ кураш учун
Ғарб сари ташлаган зафар қадами.
Бу буйруқ – улуг куч, зафарга маёк,
Фашизм устидан энг сўнгги хужум,
Эй дўстим, яшин бўл, ёвни ўтда ёқ,
Абадий қайта бош кўтармасин шум!
Эй буюк Ватаннинг қахрамонлари,
Тозаланг фашистдан бутун ер шарин.
Бахт-иқбол олгучи олам эллари
Бу зўр кучингизга десин офарин!
Уринг, эй жангчилар, эй партизанлар,
Душманнинг куллари кўкка соврилсин.
Яшиндек урингиз, чақинг чақинглар,
Нафрат ўтларида машъум ковролсин.

Бешафкат ур кўкда, денгизда, ерда,
Дунёда қолмасин фашистдан нишон!
Дохий фармонига отланган қўшин
Ғалаба қозонар, топар шараф-шон!

Комил Қулжонов

ЮҚОРИ ҲОСИЛ УЧУН

ҒИЖДИВОН. Республика колхозчилари пахтадан юқори ҳосил олиш учун ўртоқ Сталинга берган ваъдалари ва майолди социалистик мусобақасида олган мажбуриятларини бажариб пахта майдонида қаҳрамонларча ишламоқдалар. Кекса пахтакорлардан Зокир бобо Кенжаев, Болта Жабборов ва стахановчилардан Навруз Жўраев, Ражаб Омоновалар меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар.

1944 ЙИЛ 4 МАЙ. №36 (141)

СТАЛИН – ҒАЛАБА ДЕМАҚДИР

Олий бош қўмондонимиз, Совет Иттифоқининг маршали ўртоқ Сталиннинг 70-нчи буйруғи биз учун жанговар программадир. Ватанимиз озодлиги ва мустақиллиги учун, душман устидан тўла ғалаба қозониш учун Қизил Армия ва бутун совет халқи олиб бораётган қаҳрамонона курашга буйруқда сталинчасига соддагина қилиб яқун ясалган.

Душман босиб олган ерларимизнинг тўртдан уч қисми озод килинди. Ўнлаб шаҳар ва минглаб кишлоқларимиз яна бахтиёр совет оиласига қайтди. Миллионлаб кишиларимиз фашист асоратидан қутқазилди. Қизил Армия мамлакатнинг муҳим саноат марказлари – Донбасни, Кривой Рог рудасини, Никополь марганецини Ватанга қайтариб олиб берди. Ғаллакор, бадавлат Украина бутунлай деярли душмандан тозаланди.

Лекин олдинда ҳали оғир жанглар кўп. Бизнинг яқин вазифамиз лаънати гитлерчиларни совет тупроғимиздан бутунлай қувиб чиқариш, Европанинг Гитлер асоратига тушиб қолган халқларини

кутқазиш, немисларни урушга ва босқинчиликка бўлган иштиёқларини умрбод йўқотишдан иборатдир. Бу олийжаноб вазифани шараф блан бажарамиз, чунки Сталин биз блан, Сталин эса ғалаба демакдир.

Сержант Сафарбой Ўрозметов

МАМЛАКАТИМИЗ ДАЛАЛАРИДА

ТОШКЕНТ. Ўзбекистонда сариқ тамаки экиш бошланди. Ленин номли, Андреев номли, Громов номли ва Комсомол районидаги энг катта тамаки колхозлари экишни олдин бошладилар.

Республиканинг қишлоқ хўжалик артеллари парникларда тамаки кўчати ўстириш планини орттириб бажардилар.

1944 ЙИЛ 6 МАЙ. №37 (142)

ЎҚ ВА СЎМ БЛАН

Ватан урушининг узоқ йўлларида ўтдим. Душмanning қабих қилмишлари – ёвузликларини кўрдим. Булар совет кишисининг ғазабини оширади, душманни тезроқ янчишга, қасос олишга қақиради.

Доҳий буйруғини жонимиз борича бажариб немис йиртқични ўзининг ифлос инида янчамиз ва жонажон совет Ватанимизни яна хур-озод қиламиз.

Учинчи давлат ҳарбий заёми ҳар бир совет кишисидан Ватан олдидаги ўз бурчини бажаришни талаб қилар экан, биз бу талабни ҳам бажонидил бажарамиз. Жамғарган пулларимизни Ватан мудрофаасига тутамиз ва лаънати душманни ўқ блангина эмас, совет сўми блан ҳам қақшатамиз.

Мен янги заёмга ёзилиш блан душманга етказиладиган зарбага ўз хиссамни қўшганим учун мамнунман.

Оддий аскар Абдуғафир Сулаймонов

ОЙДИНЛИ ЙЎЛДАН БОРИБ

Ўрмондаги дала клубимиз олдига дув йиғилдик. Агитатор гвардиячи ефрейтор Жуманазар Ражабов Совет Иттифоқининг маршали ўртоқ Сталиннинг 70-нчи буйруғини газетадан дона-дона қилиб ўқиб ва тушунтириб берди.

Сўнгра ўзбек, козоқ ва туркман жангчилари оташин нутқларида яраланган немис йиртқични тезроқ эзиб ташлашга бўлган ирода ва интилишларини изҳор қилдилар.

– Улуғ дохиймиз айтганидек, – деб сўз бошлади гвардиячи старший сержант ўзбек Қосимов, – энди вазифамиз «Бутун» еримизни фашист босқинчилардан озод қилиш ва Совет Иттифоқининг давлат чегараларини бутунича, Қора денгиздан Баренц денгизигача тиклашдан иборатдир. Бунинг учун бутун ҳарбий билимимизни, ғазаб ва нафратимизни душманни тор-мор қилишга қаратишимиз, қонларимиз эвазига қўлга киритилган жонажон еримизнинг бир қаричини ҳам душманга бермаслигимиз керак. Менинг бўлимим кечаги жангда битта ҳам талафот бермай 37 немисни ўлдирди ва душманларнинг битта ўзинорар тўпи ҳам бир кичик танкини пачақлади. Дохий буйруғини бажариб ярали немис йиртқични ўз инида эзиб ташлаш учун шайланганмиз!

Машхур разведкачи, 4 орден ва икки медаль блан мукофотланган тежанлик туркман, гвардиячи оддий аскар Нурли Митдиев бундай дейди:

– Сталин – ғалаба байроғимиздир. Биз ҳар жангда улуғ Сталин номини тилга олиб, душманни ҳар вақт енгиб келдик. Душман орқа томонида бўлган бир жангда қўл пулемётим блан 23 немисни ўлдирган эканман, бу одамхўр Гитлернинг қора юрагига мен суққан наштардир. Кетма-кет мағлубиятлар, ўртоқ Сталин айтгандек, гитлерчиларни чиндан ҳам ярали йиртқичга ўхшатиб қўйди. Энди уни ярасини шифолашига қўймай дабдала қилишимиз ва дохийнинг 70-нчи буйруғини шараф блан бажаришимиз керак.

Икки «Қизил юлдуз» орденли козоқ Соутбек Нураминов фикрини шундай баён қилди:

– Мен саманимга минсам, қиличим душман бўйнини узмай қўймайди. Нимага десангиз, аввало, жангда усталик ва қувлик ишла-таман, жангда душманга қарши ғазаб ва нафрат блан ёнаман, до-ҳиймизнинг буйруқларини ҳар вақт қўз ўнгимда тутаман. Яқинда разведкага бориб 4 немис офицерининг калласини ифлос танидан жудо қилдим ва ҳужжатлирини олиб қайтдим. Ҳали немис йиртқич батамом дабдала қилингани йўқ. Уни ўз инигача изма-из қувиб бо-риш ва эзиб ташлаш блан бирга Европадаги мазлум халқларни ҳам фашистлар асоратидан қутқозишимиз керак. Бунинг учун совет жангчиси жонини, қонини ҳам аямайди ва фашист йиртқични ер юзидан батамом йўқ қилмагунча, жонажон совет еримизни Гитлер сариқ вабосидан тозаламагунча, доҳий Сталинимиз: «Баракалла, со-вет жангчилари, ярали немис йиртқични ифлос инида эзиб менинг буйруғимни, Ватан буйруғини аъло бажардингиз!» – демагунча қа-сос қуролимизни қўлдан бермай солишамиз.

Ўртоқ Сталиннинг биринчи май буйруғи ҳамма жангчиларга ет-казилди. Гвардиячилар улуғ Сталин буйруғини завқ блан ўрганиб, уни амалга ошириш устида зўр бермоқдалар.

Гвардиячи қизил аскар Саъдулла Эржонов

1944 ЙИЛ 12 МАЙ. №39 (144)

СОВЕТ ЖАНГЧИСИНИНГ ЖАВОБИ

Доҳиймиз ўртоқ Сталин ўзининг биринчи май буйруғида ярали немис йиртқични ўз инида дабдала қилиш йўлида тинмай курашиб, яқинда ўтказилган разведкада лаънати гитлерчиларни анча қакшат-дим.

Душманнинг орқа томонида ўз қўл пулемётим блан бир немис офицери ҳам 17 солдатини ўз қора конига ботирдим. Бу эса доҳи-йимиз буйруғини бажаришга киришган совет жангчисининг жаво-бидир.

Ефрейтор Розик Худоёров

ВАЗИФА БАЖАРИЛДИ

«Немис кўшинлари, – дейди ўртоқ Сталин ўзининг 70-нчи буйруғида, – ҳозир яраланган йиртқичга ўхшаб қолдики, ярасини шифолаш учун ўз ини – Германия чегараларига сургалиб кетишга мажбур бўлаётир. Лекин ўз инига кириб кетган ярали йиртқич хавфли йиртқичлигини ташламайди». Ўртоқ Сталин бу йиртқични изма-из қувиб бориш блан бирга немислар асоратига вақтинча тушиб қолган қардошларимизни ҳам тутқунликдан озод қилиш вазифасини юклади.

Шу улуғ вазифани бажариш юзасидан мамлакатимизнинг ботир жангчилари зўр бериб немис-фашист галаларини ғарбга томон қувиб бормоқда.

Мен ҳам бошқалар каби ўз ишлаб турган пахта пунктимни ташлаб қўлимга қурол олдим ва душманимизга қарши бир йилдан буён жанг қилмоқдаман. Биринчи жангда 4 немисни, иккинчисида 2 немисни ўлдиришга муваффақ бўлдим. Бу, албатта, оз. Жонажон еримизни, қардош халқларимизни бутунлай озод қилмагунимизча биз жанг майдонидан кетмаймиз. Душманга шафқатсиз бўлиш биз ўзбек азаматларнинг ҳам қонимизга сингиб кетган. Халқимиз нақази, доҳийимиз буйруғи учун жонимизни ҳам аямаймиз.

Оддий аскар Маматхон Тошматов

АЛОҚАЧИ ТОЖИЕВ БИР НЕМИСНИ АСИР ТУШИРДИ

Телефончи кизил аскар Тожиев алоқа линияларини тузатаётиб қишлоқ четроғидаги бир уйдан дуқуллаган овоз эшитди. Тожиев бу уйда ҳеч ким турмаслигини билар эди, шунинг учун у шубҳали шарпа чиққан уйга биқиниб борди. Эшикни чўрт очди ва ўртасида турган бир немис солдатни кўрди. Дарров милтиғини ўқталиб совет жангчиси немисга қараб қичқирди:

– Хенде хох!

Гитлерчи эсанкиради ва бирдан қўл кўтарди.

(Ўз мухбиримиздан)

Младший сержант Мама-
жон Эгамбердиев жанг-
ларда баҳодирлик блан
курашади.

*Н.Цидильковский
фотоси*

Рус бўлмаган жангчилар орасида иш олиб боручи полк
агитатори старший лейтенант К.Е.Бижанов оддий аскар-
лардан Т.Умурзоқов, Я.Ҳамроев, Н.Аббосов, С.Эргашев ва
С.Зикряпов ўртоқларга газета ўқиб бераётир.

Н.Бодё фотоси

БАХТИМДАН ЎРГИЛАЙ

«Максимка»мизни пана жойга ўрнаштирдик, атрофини хас-чўп-
лар блан ниқоблаб кўринмайдиган қилиб қўйдик.

Пулемёт нуктасини кўздан кечириб юрган взвод командиримиз
лейтенант Орлов олдимга келиб:

– Мана бу ишинг жуда ўринли, – деди.

– Буйруқ кутамиз, ўртоқ лейтенант, – дедим.

Менинг бу сўзим командиримизга ёқди, шекилли, у кулимсиради
ва яна жиддий тус олиб:

– Ҳушёр бўлингиз, буйруқ шу! – деди.

Ҳужум бошлашимиздан икки соат илгари бўлим командири ҳам-
ма жангчиларга асосий мақсадни бирма-бир тушунтириб чиқди ҳам
топшириқни муваффақиятли бажариш йўллари кўрсатди:

– Вазифа ниҳоят оғир, – деди старший сержант Талманов. – Лекин
биз – совет жангчилари дадиллик блан бажара оламиз. Ҳар ким ўзи-
га юкланган вазифани бажариш учун астойдил киришса, қўлига

ишониб топширилган даҳшатли қуролдан тўла ва тўғри фойдаланса, шубҳасиз, душман тор-мор келтирилади. Биласизки, «большевиклар ололмайдиган ҳеч қандай қўрғон йўк!»

Ўқчилар маррага етганларида ўт очишга буйруқ олдик. Ёндан туриб душман траншеясига ва тепаликдаги таянч пунктига «максимка»дан дўлдек ўқ ёғдирдик. Жангчиларимиз даҳшатли «ура» кўтардилар. Биз, пулемётчилар, ҳам пиёда аскарлардан қолмай ўз позициямизни ўзгартира-ўзгартира гитлерчиларга хужум қилиб бордик. Немислар қаттиқ туриб олдилар. Совет жангчилари уларнинг мудофаа даврасига ўжарлик блан ёриб кириб тепаликка чиқа бордилар. Мен ўз пулемёт расчётим блан ўнг томонда душманга ўт очмоқда эдим. Шу он менинг ёнимдаги чакалакзорда немис танки кўриниб қолди.

– Танкни кўрдингми? – деди ёрдамчиси Солибоев.

– Ҳовликма, кўриб турибман!

Ён ҳалтамдаги икки бутилкани олдим-да, «максимка»ни Солибоевга топшириб чангаллар орасидан душман танки томонга эмаклай кетдим. Танк нима учундир ўт очмай, бир жойда турар эди. 20 метр қолганда бир ўрага тўғри келдим. «Жуда соз», – дедим ўзимча. Обдан пойлаб туриб танкнинг бензин бакига икки бутилкани устма-уст иргитдим. Бахтимдан ўргилай, немис танки гуриллаб ёниб кетди. Кейин ўз расчётим ёнига қайтдим.

– Дўндирдинг! – деди севинган дўстим, пулемётчи Салоҳ Солибоев.

Немислар таянч пунктини ташлаб чекинишга мажбур бўлдилар.

Бу жанг мени икки ёқлама хурсанд қилди. Бири лаънати душман устидан ғалаба қозонганимиз бўлса, иккинчиси «Жасурлиги учун» медали билан мукофотланганим ва шонли Ленин-Сталин комсомол сафига қабул этилганим бўлди.

Қизил аскар Ҳиммат Бобоёров

РАЗВЕДКАЧИ ҚАНДАЙ БЎЛИШИ КЕРАК

Бўлинмамизга бир қанча янги жангчилар келди. Буларнинг орасида элдошларим ҳам бор. Улар менинг кўкрагимда товланиб турган «Қизил юлдуз» орденини, II ва III даражали «Шухрат» орденларини

кўриб ажабландилар, ўз муомаласи ва хатти-ҳаракатидан тиришқоқ ҳам сермароқ кўринган ёш жангчи Ҳасанбой Сотиболдиев:

– Ўртоқ гвардиячи сержант, бу орденларни қандай олдингиз? – деб қизикди.

Мен қисқагина қилиб айтиб бердим.

... Разведкачи қийғирдек олғир, сичқондек муғамбир, тулпордек чопқир ва ёсумандек сермакр бўлиши керак. Бусиз командирнинг кўз-қулоғи бўлиш мумкин эмас. Командир душман манзилида қилиниб турган ҳар бир икир-чикирни ҳам разведкачи орқали кўриб туриши керак. Шу сабабли разведкачининг иши ғоят муҳим ва шарафлидир. Мана шундай шарафли ишки, аъло бажарганим учун кўкрагим орденларга тўлди.

Масалан, ўтган ҳафта ўз группам билан «тил» тутиб келтириш учун душманнинг орқа томонига ўтдим. Ҳақиқатда эса бунга пухта тайёрланишим керак. Етарли даражада ўқ-дори, граната олиб тун қоронғисидан чакалақзорга кириб кетдик ва шарпа чиқармасдан душман манзилига бориб олдик. Разведкачининг қулоғи қуённикидек динг бўлиши, ҳар қандай нозик шарпани ҳам фарқ қилиши керак. Бирдан ўрмон сўқмоғида енгил оёқ шарпаси эшитилиб қолди.

– Ёт, – дедим йигитларга. Ҳаммамиз буталар панасига ётдик. Шу вақт бештача гитлерчи келаверди. Шерикларимга шивирладим:

– Ёнимиздан ўтиши билан ҳамла қиламиз!

Гитлерчилар гурунглашиб ўтиши бланок коплондек уларга ташландик. Биз ҳам беш киши эдик. Менга ҳўкиздеқ фриц тўғри келди. Дандон сопли ўзбекча пичоғимни яғринига ботириб олдим. Бу орада бошқа шерикларим ҳам учтасини ростлашди. Биттасини кекиртагидан маҳкам бўғиб ўлганларнинг хужжатлари билан олиб келдик.

Шу операцияда битта ҳам ўқ узмадик. Қўрқсак ё иш кўзини билмасак ўқ узиб ўзимизни фош қилиб қўйган бўлур эдик.

Мана шундай, йигитлар, разведкачи худди шундай бўлиши, даядил ҳаракат қилиши керак.

Гвардиячи сержант Ўктам Қорахўжаев

ПЎЛАТДЕК МЕТИН МУДОФАА

Бўлинмамиздаги рус бўлмаган миллат жангчилари мудофаамизни пўлатдек метин қилиш устида зўр бериб ишламоқдалар.

Ўзбек фарзанди Ҳасанов командирлиги остидаги взвод жангчилари мудофаа ишлари юзасидан ўз нормаларини доимо ошириб бажармоқдалар. Булар қўмондонликнинг ҳар бир топшириғини ўз вақтида ва аъло даражада бажариш учун жонбозлик кўрсатадилар.

Оддий аскарлардан Жигитов, Усарев, Давлатовлар мудофаа ишларида, айниқса, ўртак кўрсатмоқдалар. Младший сержант ўзбек Мадрахимов, қозоқ Камаевлар ўз нормаларини икки марта ошириб бажардилар. Бўлим командири Камаев кўп марта жангга кирди ва унда кўрсатган маҳорати ҳамда қахрамонлиги учун «Қизил юлдуз» ордени билан мукофотланди. Старшина Ҳасанов бўлса взвод жангчилари орасида яхшигина агитаторлик ҳам қилади. У жангчилар билан ўртоқ Сталиннинг буйруқлари, Қизил Армиянинг ғалабалари, қундалик ахборотлар ҳақида тез-тез суҳбат ўтказиб туради.

Старшина Ҳасанов жангчилари ўртоқ Сталиннинг биринчи май буйруғини пухта ўрганаётирлар.

Младший сержант Ўйсенбоев

1944 ЙИЛ 15 МАЙ. №40 (145)

АРТИЛЛЕРИЯ – УРУШНИНГ ХУДОСИДИР

Улуғ доҳийимиз ўртоқ Сталин артиллерия – урушнинг худосидир деб айтган эди. Ватан уруши тарихида ўзининг ажойиб ғалабаси билан шуҳрат топган совет артиллерияси ниҳоят бой тажрибаларга эгадир. Зирҳланган фашист ҳарбий машинаси ўзининг шунча дабдабаси билан ҳам бизнинг артиллериямизга чидаш беролмади. Жанг майдонларида пачақланган минглаб душман танклари, ўзиюрар тўплари, бронопоездлари совет ҳарбий техникасининг порлоқ ғалабасига гувоҳ бўлолади.

Қизил Армиямиз Гитлер армиясини мағлубиятдан мағлубиятга учратар экан, ҳар сафар ҳам артиллериямизнинг даҳшатли бонги эшитилади. Душман техникасининг майибланиши, борган сари

ўлимга юз ўгириши, шубҳасиз, бир жихатдан совет артиллериясининг таъсири ва зарбаси орқасидадир. Тўп-замбаракларимиз, бронетешар куролларимиз гитлерчиларнинг мақтанчоқ техникасига гўр қазиди. Босиб ўтган порлоқ йўлларимизда – озод қилган минглаб шаҳар ва қишлоқларимизда фашист ҳарбий техникасининг «муҳташам» вакиллари ўз ожизликларидан зорлангандек кўкрагини ерга бериб ётади. Буларнинг ҳаммаси совет артиллериясининг қудрати ва совет тўпчиларининг маҳорати орқасида бўлди.

Уруш тажрибалари танкка қарши курашда энг яхши ва бопта курол тўплар эканини кўрсатди. Тўплар ўти қоплаган участка танк ўтолмайдиган мустаҳкам қўрғонга айланди. Жуда кўп жангларда юз берган ҳодисалар шуни таъкидлайдики, тўпларимиз ўрнашган жойларда немисларнинг ҳар қандай ҳаракати пучга чиқади, қаттиқ зарбага учрайди ва душман мағлубиятга юз тутайди.

Нима учун бизнинг тўпларимиз бу қадар даҳшатли ва душманга ажал ёғдиручи? Шунинг учунки, совет Ватанни ёвуз босқинчиларни раҳмсиз қириш учун ўз ўғилларини ўзи қуроллантирган. Совет ватанпарварлари – тўпчилар эса бу қуролдан тўла-тўқис фойдаланадилар. Тўпдан тўла ва тўғри фойдаланган совет жангчиси фашистларга ва унинг мақтанчоқ ҳарбий техникасига даҳшатдир. Душман техникасини енгилш учун ҳар бир тўпчи ўз қуролининг устаси бўлиши, дадиллик ва ботирлик блан курашиши керак. Совет тўпчиларининг енгучилик хислати ана шундадир.

Совет тўпи ва тўпчиларининг пухталиги, айниқса, Сталинград бўсағаларида намоиш бўлди. Орёл ёнидаги жангларни эсга олайлик. Душман мудофаамизга ёриб кирган участканинг ҳар бир километрига 60 танк ва ўзинюар тўп ташлади. Бироқ совет артиллерияси, совет тўпчиси сра эсанкирамади, балки душман техникасини ўлимга чорлади. Фашист ва ваҳшийлар саноксиз талафотга учрадилар. Биринчи уч кун ичидаёқ 1539 танк йўқотдилар. Тўп қиручиларимиз икки кунлик жангда душманнинг 335 танкини мажақлаб ташладилар.

Тажрибасини кун сайин бойитаётган тўпчиларимиз тарихи Ватан урушининг олтин саҳифасидан фахрли ўрин олади. Тўпчиларимиз яраланган йиртқични ўз уясида эзиб ташлаш вазифасини бажаришда катта роль ўйнадилар. Ўзбек йигити старший сержант **Олимжон**

Умурзоқовнинг тўп расчёти 70 дан ошиқ душман танкини пачаклади. Жанглarning бирида тўп командири Умурзоқов каттиқ яраланган бўлса ҳам, бостириб келаётган душмanning икки «йўлбар»ини борса келмасга юборди. Унинг расчётидаги ўзбек **Раҳимжон Маматқулов** гарангсираб қолган бўлса ҳам, душманларни даф қилгунча майдондан чиқмади.

Шонли тўпчиларимизнинг қўлида бўлган даҳшатли куруллар одамхўр гитлерчиларни аёвсиз қираверади. Улуғ дохийимиз Сталин томонидан олдимизга қўйилган жанговар вазифани бажариш, яъни ярали йирткични ўз уясида эзиб ташлаш вазифаси – совет жангчиларининг мукаддас бурчидир. **Тўпчилар! Фашистларга ўт очинг! Унинг кулбасини кул қилинг!**

ПАРТИЯ ЙИҒИЛИШИДА

Кенг, ёруғ ертўлага тўпланишган қисм коммунистлари кеча бўлиб ўтган жангга якун ясамоқдалар. Парторг Е.Понков ўзининг мазмунли докладада партия ташкилотининг фаолиятини равшан ифодалади.

– Коммунистларимиз гитлерчиларга чинакам даҳшат бўлиб қолдилар, – деди у. – Қизғин курашларда тобланган партия ташкилотимиз жанг тажрибасини кун сайин бойитмоқда. Ташкилотимиз ўзини кўрсатган, илғор кишилар ҳисобига сўнгги уч ой ичида уч баравар ўсди. Коммунистлар жангларда жасурлик ва қаҳрамонлик намуналарини кўрсатмоқдалар. Масалан, Ҳофизов, Маҳмудов, Ефимов, Турсунов, Михайлов, Раҳмонов ва бошқа коммунистлар кураш майдонидаги жонбозликлари учун орденлар билан мукофотландилар. Бу ажойиб жангчилар билан тўпчиларимиз фахрланса арзийди.

Парторг ўз доклади охирида коммунистларни ютуқлар олдида ҳовлиқмасликка чақирди ва ҳали катта жанглар олдинда эканини таъкидлади.

«Қизил юлдуз» ордени ва 2 марта «Жасурлиги учун» медали билан мукофотланган тажрибали жангчи, коммунист Ҳофизов сўзга чикиб шундай деди:

– Артиллерия разведкачиси тошкентлик Одил Маҳмудов яқинда портлаган снаряддан яраланиб, гаранг бўлгани ҳолда курашни давом эттирди ва тўпларимиз учун аниқ ориентирлар белгилашга муваффақ бўлди. Тўпларимиз душманларнинг 2 кузатиш пунктини, 2

танкини ва 1 ўзиюар тўпини бузди. Коммунист Маҳмудов ўз ҳарбий билимини кундан-кунга ошириб бормоқда.

– Олий бош қўмондон ўртоқ Сталиннинг буйруқлари блан яхши курулланган қисм коммунистлари менга кўп ёрдам бердилар, – деди қисм командири, орденли Иванченко. – Немисларга қарши қилган жангларимизда коммунистлар ҳамма вақт илғор бўлдилар, қаҳрамонларча курашдилар. Партиясиз жангчиларни қизгин курашларга бошлаб кирдилар, душманларга қақшатқич зарба бердилар.

Сўзга чиққан кўп коммунистлар партия ташкилотининг ғоят зўр ютуқларини бирма-бир санаб ўтиш блан бирга айрим коммунистларнинг камчиликларини кўрсатиб, уларни қаттиқ танқид ҳам қилдилар.

Йиғилишда доҳийимиз ўртоқ Сталиннинг буйруқ ва кўрсатмаларини аъло даражада амалга ошириш тадбирлари белгиланди ва коммунистларни яраланган немис йиртқични ўз уясида эзиб ташлаш учун яна ҳам жонбозлик кўрсатиш ва ҳал қилучи жангларда қизил аскарлар оммасини ўз орқаларидан эргаштириш ҳақида дастурлар берилди.

Старшина Назир Хайитметов

КИЧКИНА ДЕМАНГ УНИ...

Майда буталар панасига яшириб қўйилган танкотар замбаракни кўриб:

– Вой-бўй, мунча кичкина, сўлақмондек кап-кагта танкни бу қандай қилиб буза олади?! – деб ўйлаган киши бошқа биров эмас, худди менинг ўзим эдим. Мени шу замбаракка ўқ ташучи қилиб тайинладилар. Бу кичкина замбаракнинг кучини урушда синаб кўрмаган бўлсам ҳам, ўз вазифамни ҳалоллик блан бажаришдан ташқари ўқловчи, мўлжалчи, қулфчи вазифаларини ҳам қунт блан ўрганиб бордим. Ахир боболаримиз: «Йигит кишига етмиш хунар оз», – деган. Айниқса, ҳозирги пайтда Ватан уруши фронтида йигит кишига, яъни совет жангчисига ҳар бир хунар шундай аскотиб қоладики, буни амалда кўриш мумкин.

Масалан, бир жангда тўпларимиз душман истеҳкомлари кулларини кўкка совургач, пиёда аскарларимиз қишлоққа бостириб кирганларидан биз ҳам ўз миттимизни судраб етиб бордик. Мен снаряд келтиргани кетдим. Қайтиб келсам мўлжалчи, ўқловчи ва қулфчи қаттиқ ярадор бўлиб инграшиб ётипти. Қонга беланиб ётган тўп командиримиз:

– Тўйчи, замбаракни тўғрила! – деди рўпарани ишора қилиб.

Қарасам: устида автоматчилар ўтирган тўрт танк биз томонга қараб келаётир. Ҳақ гапни айтганда, устимдан бир челақ совуқ сув қуйиб юборилгандек бўлди. Тўпни қунт блан ўрганган бўлсам ҳам, лекин жангда отиб кўрмаган эдим. Бунинг устига, яна тўрт танк бос-тириб келаётир. Тагин қандай танклар! Ҳар бири замбарагимизга 20 – 30 баравар келади. Ўзимни қўлга олдим. Юрагимнинг ўйнаши ҳам босилди. Лекин отиб ўрганмаганлигим ишнинг анча белига тепди. Бўлмаса, сра ҳовлиқмай, шошилмай мўлжалга олиш ва бир снаряд блан олдинги танкни уриш мумкин эди. Замбаракни тўғрилагунимча танклар 400 – 500 метрга келишиб қолди.

Дархол снарядни солиб отдим. Мўлжалга олиш эсимдан чиққан бўлса керак, снаряд танклардан анча берида портлади.

– Ҳа-ҳа, – дедим командиримизнинг сўзини эслаб: «Танкни брон-тешар снаряд блан уриш учун шундай мўлжалга олиш керакки, танк «Б» даражасидаги қўшув (жам) белгиси ўртасига тўғри келсин». Мен ҳам худди шундай қилдим. Танк қўшув белгисига тўғри кели-ши бланоқ замбаракнинг автомат спускини босдим. Снаряд мўлжал-га тегди. Олдиндаги танкни тутун босди, кейин аланга кўтарилди. Қолган уч танк кичкина миттининг зарбидан кўркиб қочди.

Душман танкларига қарши биринчи курашим шундай ўтди. Ке-йинги жангларда сра ҳовлиқмай, шошилмай курашадиган бўлдим. Кичкина замбаракнинг номини «танкотар» деб қўйганлари бежиз эмаслигини амалда кўрдим. Мен бу замбаракнинг қудрати нақа-дар зўрлигини ёш тўпчиларга ўргатмоқдаман. Шогирдларимдан Шишов, Бакаев, Фиколонич ва бошқалар тўпчиларнинг ҳамма кас-бини, яъни мўлжалчи, ўқловчи, қулфчиликни мукамал ўрганиб ол-дилар. Бошимдан ўтган ҳодиса тўпчи ҳамма хил ҳунарни билиши, жойи келганда мўлжалчи ё ўқловчи бўлиб ишлаши кераклигини кўрсатди. Айниқса, ҳозир ҳал қилучи жанглар олдида ҳар бир бўш минутдан фойдаланиб тўпчи тўпини, пулемётчи пулемётини, мино-мётчи миномётини мукамал ўрганиб олиши ва қатъий жангларда совет кишисининг маҳоратини, уddaбурунлик ва эпчиллигини, лаъ-нати душманга бўлган қаҳр ва ғазабини намойиш қилиши керак.

Сержант Тўйчи Мусаев

АГИТАТОРЛАР ДИҚҚАТИГА

Фронтизмизга «Қизил Армия агитатори блокноти»нинг 1944 йилда чиқарилган 3-нчи сони келди.

Ўртоқ Сталиннинг сурати ва 16-нчи буйруғи блан очилган блокнотда Ўзбекистон ССР Халқ Комиссарлари Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ Абдуллаевнинг «Ўзбекистоннинг биринчи металлургия заводи» сарлавҳали мақоласи; Совет Иттифоқининг Қаҳрамони А.Шукуровнинг «Душманни гвардиячасига ураман» деган хабари ва бошқа кўп материаллар босилган.

Агитаторлар блокнотдан кенг фойдаланишлари керак.

КЕЛ

(Қиз тилидан)

Кел, ҳаётим, шавкатим, от ўйнатиб мардона кел!

Кел, кўнгил дарёсида ётган асл дурдона, кел!

Интизордир йўллارингга гуллаган водий, чаман,

Мевазор, гулшан, хиёбон, лоззор, гулхона, кел!

Йўлларингга гул сочай пешвоз чиқиб қаршингга мен,

Чарх уриб бошингда минг карра бўлай парвона, кел!

Айлагил васлингга ҳамдам ошиқи шайдони, жон,

Куймасин ҳижрон ўтида ўртаниб жонона, кел!

Бўлди, бас, кутдирма ортиқ, тоқатим тоқ, ўргулай,

Интизорлик торта-торта бўлмайин девона, кел!

Кел, фақат бор битта шартим: қўймагил ёвдин асар,

Сўнгра голибларча тулпор ўйнатиб мардона кел!

Кел, саодат соқчиси, бахтингга мен Уйғун бўлай,

Сен зафар гулшанларидан гул сочиб ҳарёна кел!

Уйғун

ОҚ ИТ, ҚОРА ИТ – ҲАММАСИ ҲАМ БИР ИТ

Гвардиячи оддий аскар Нуралимов икковимиз душманнинг қатнов йўлини кузатишга чиқдик. Катта йўл бўйидаги чакалакда, кўприк рўпарасида пойлаб ётдик. Бир оздан кейин сўқмоқ йўлдан бир тўда венгер чиқиб қолди. Шеригим:

– От итваччаларни! – деди.

– Оқ ит, қора ит – ҳаммаси ҳам бир ит! – дедим.

Ҳақиқатан ҳам, мамлакатимизга қурол блан келган ҳар бир киши бизнинг ашаддий душманимиздир. Уларни фақат ўлдириш – қириш керак.

Венгерлар кўприкдан ўтишлари бланок автоматларимиз тилга кирди. Ўз мудофааси доирасида беташвиш юрган бу итваччалар тагидан арраланган дарахтлардек гурсиллаб йиқила бошладилар.

Гвардиячи оддий аскар Тўракул Жалолов

Гвардиячи оддий аскар туркман Нурли Митдиев қўл пулемётининг иккинчи расчёти
гвардиячи оддий аскар Тўракул Жалолов блан бирга разведкачиларга мадад бермоқда.

А.Зенин фотоси

ДУШМАННИ ГВАРДИЯЧАСИГА УРИШ КЕРАК

1937 йилдан буён жонажон Қизил Армия сафида хизмат қилиб келмоқдаман. Шу давр ичида солдатликнинг барча аччиқ-чучукларини татиб кўрдим. Жуда кўп жангларда иштирок этдим. Уч бор ярдор бўлдим. Сталинград бўсағаларида бўлган даҳшатли жангларда, Орёл атрофида қонли курашларда, улуғ Днепр дарёсидан ўтиш кунларида анча бой тажрибаларга эга бўлдим.

Взвод командирининг ёрдамчиси бўлиб ишлаётганимга ҳам яқин икки йилдан ошди. Командирларимдан талай нарсаларни ўргандим. Ҳарбий билимимни кун сайин ошириб бормоқдаман. Ҳарбий таълимни ўрганишда қанчалик чалишсам, жангчиларга ўргатиш учун ҳам шунча ғайрат қиламан. Ватан уруши даврида ҳарбий билимни ўрганмасдан кўр-кўрона ҳаракат қилиш блан гитлерчи каби ёвуз душманни енгилш нихоят оғирдир. Она Ватанни ҳимоя қилиш, фашист босқинчилардан юртимизни батамом озод қилиш, яраланган йиртқич ҳайвонни ўз уясига қувиб бориб эзиб ташлаш учун ҳарбий ҳунарнинг ҳамма меваларидан фойдаланиш зарур.

Мен ҳамма вақт урушга киришда жангчиларимизни тетик ва зийрак бўлишга ундайман. Чунки душман ўки ҳар қандай паҳлавонни ҳам аямайди. Ўзингга эҳтиёт бўлмадингми, тамом, дайди ўқнинг қай томондан келганини пайқамайсан. Қув ва ҳушёр бўлсанг жангда муқаррар ғолиб чиқасан.

Бир кун бизнинг бўлимга махсус жанговар топшириқ берилди. Командиримиз топшириқ бергандан сўнг: «Ҳушёр бўл, дадил бўл, вазифа чакана эмас», – деб алоҳида огоҳлантириб ҳам қўйди. Мен жангчиларимга топшириқнинг оғир эканини айтдим ва: «Биз гвардиячилар бу жанговар вазифани ҳам илгаригидек муваффақиятли бажара оламиз», – дедим. Иш бошланди. Шунча тайинлашимга қарамай, жангчи Тўлан Собиров анқовлик қилиб ҳадеб орқада қолаверди. Оқибат яхши бўлмади, Собиров сафимиздан чиқди. Мен бошқа жангчиларга бепарволикнинг натижаси хавфли бўлишини яна таъкидладим. Сўзимни диққат блан тинглаган ва айтганимдек ҳаракат қилган жангчилар блан қўмондонлик топширигини аъло бажара олдим.

Ҳужум қилиш ва атакага бориш пайтида жангчи дадил бўлиши блан бирга душманни кузатиш ва қуролини ҳар доим душманга ўқ-

талиб отиб бориши керак. Бора туриб куролдан ўқ чиқариш, душманга даҳшат солишгина бўлмай, балки унинг қаршилигини синдириш учун ҳам асосий восита бўлади. Атака ёппасига кўтарилиб, ўқ узиб борилса – душман бош кўтаролмайди, талафотдан кўрқиб ётади. Қисмимизга яқинда келганларга бу тартибни қонун сифатида ўргатишга тўғри келди. Кета туриб ўқ узишнинг яхши натижаларини амалда бир неча бор кўрган жангчиларим йўл-йўлакай отиб боришга уста бўлиб қолдилар. Яқинда душман траншеясига қилган бир хужумимизда шу усулни қўлладик – ҳамма жангчиларим баралла ўқ чиқариб бордилар. Жуда кам талафот блан душман устидан ғолиб чиқдик. Бирор позицияни эгаллаганда жангчи дарров ерга ётиши, ўз ўрнини тез-тез ўзгартириб туриши ва ўзига окоп қазий бошлаши керак. Агар жангчи ўрнини тез ўзгартирмаса ҳалок бўлиши турган гап. Окоп қазииш жангчини сақлайдигина эмас, балки душманга зарба бериш учун ҳам қулайлик беради. Бир аҳоли пунктига хужум қилганимизда Эшонтўраев деган бир жангчимиз мўлжаллаган позициямизга бормасданоқ ҳалок бўлди. Сабабини аниқласам, у бошқа жангчилар каби ҳаракат қилмапти, биринчи келган жойидан кўзғалмапти, окоп қазимапти. Эшонтўраевнинг хатоси бизда иккинчи қайтарилмайди.

Биз гранатани осонлик блан қўлга олиш учун чап чўнтакка солишни лозим топдик. Дарҳақиқат, чап чўнтақдан гранатани ўнг қўлга олиш ва ирғитиш жуда қулай бўлди. Гранатани бўлар-бўлмасга отаверишни тақиқ қилдим. Гранатани сра шошмасдан, душманга 30 – 35 метр қолгандагина ирғитилса катта фойда беради. Мен ўз жангчиларимга урушга кирмасдан олдин ўтказган хомаки урушларда граната ташлашни машқ қилардим. Кейинчалик бунинг қанчалик фойда берганини жангчиларим амалда кўрдилар. Бизнинг ирғитган гранаталаримиз блан нобуд бўлган душманлар сон-саноксиз.

Гвардиячи ўзининг мустаҳкамлиги, жасурлиги, душманга нисбатан шафқатсизлиги, ҳарбий техникани яхши эгаллагани ва ҳарбий билимни тинмай ошириб бориши блан ажойибдир. Буни мен Ватан уруши тажрибаларида ҳар доим кузатиб бормоқдаман.

**Гвардиячи старший сержант Эшон Исахонов,
«Жасурлиги учун» медали ва «Қизил юлдуз»
ордени блан мукофотланган**

Партиявий-сиёсий ишлар

УДДАБУРОН ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЧИСИ

Бўлим агитатори ва жасур жангчи, старший сержант Аҳмад Ёкубов.

М.Марков фотоси

Тўпчилар қисмидаги жангчи коммунистлар старший сержант Горбуновнинг қисмда парторг бўлиши учун аҳиллик блан овоз бердилар.

Горбунов парторг бўлиши бланок бошлаб партия активларини жамғарди ва улар блан иш бошлади. Партия активлари ёш парторг-ни илгаритдан яхши танир ва севардилар. Улар Горбеновни партия ташкилоти ишида ҳар доим қўллаб-қўлтиқлайдилар. Парторг қўмондонлик-нинг жанговар топшириқлари қисмда намунали бажарилиши учун коммунистларни сафарбар қилади, командирларга ҳар томонлама қўмаклашади.

Бир кун коммунист Ширшов ўз командири-нинг буйруғини бажаришга бўйин товлаб машғулотга қатнашмасликка уриниб кўрди. Парторг бу фактни дарров танқид остига олди. Ширшов блан алоҳида суҳбатлашди. Унга командир буйруғини бажармаслик ҳарбий интизомни бузишгина эмас, балки партия ички интизомига хилоф эканини англатди. Ёш коммунист Ширшов ўз хатосини пайқади, ўзбошимчаликни ташлашга, ҳарбий ва партия интизомини мустаҳкамлашга қаттиқ ваъда берди. Тез кунлар ичида Ширшов бутун қисмда энг яхши ва илғор жангчи сифатида танилди.

Қисмда оммавий-тарбиявий ишларни йўлга қўйишда, жангчилар блан машғулотлар ўтказишда парторг қисм командирларига актив ёрдам беради. Коммунистларни машғулотларга узлуксиз қатнашишда, ҳарбий қуроолларини аёло даражада ўрганишда авангард бўлишга чақиради. Қисм командири Горбунов яқинда орденли коммунист мўлжалчи Переславцевга жанговар топшириқни аёло бажаргани учун ташаккур билдирди. Орденли старший сержант коммунист Дяченко жангчи ўзбек йигити **Отаназаров**ни бир неча кун ичида мохир мўлжалчи қилиб тайёрлади.

Қисмда «Жанговар варақа» мунтазам равишда чиқиб туради, бунга коммунистлар актив қатнашадилар. Турли сиёсий темаларда тез-тез суҳбатлар ўтказилади. Сўнгги ўн кун мобайнида қисм командири Горбунов «ҳарбий интизом», қисм командирининг сиёсий ишлар бўйича ўринбосари Сергеев «сиёсий ҳушёрлик» темаларида лекция ўқидилар. Лекцияларга жангчилар, айниқса, коммунистлар актив қатнашдилар.

Ўтган бир неча немис босқинчиларга қарши кўчма замбаракдан ўт очиш тўғрисида қўмондонликдан буйруқ олинди. Бу жанговар буйруқни бажаришга оғир табиий шароит тўсиқ бўлолмади. Ўт очиш позициясига кўчма замбарак ўз муддатида ўрнатилди. Ўт очиш командасига 2 орденли коммунист Романов раҳбарлик қилди. Жанговар буйруқ муваффақиятли бажарилди.

Рота коммунистларни ҳар ишда ибрат бўлиб оммани ўз орқасидан етакламоқда.

Младший лейтенант Отахон Тожибоев

ОТЛИҚЛАР ДАҲШАТИ

Совет Иттифоқининг Қаҳрамони старшина Вали Набиев

Гвардиячилар турган участка темир қўрғонга айланади ва душманга даҳшат бўлиб қолади. Бизнинг зарбамиз нақадар қақшатқич эканини гитлерчи газандалар ҳўб татиб кўрдилар. Шунинг учун ҳам улар гвардиячиларга юзма-юз келишдан безиллайдилар.

Гвардиячилар қудратли совет куралининг ҳамма хилини моҳирлик билан ишга соладилар, ҳарбий билимларини тинмай оширадилар. Душман устидан ғолиб чиқиш учун лозим бўлган барча тадбирни кўрадилар. Масалан, менинг бўлимимга душманнинг орқа томонига ўтиб тўсатдан ҳужум қилиш вазифаси топширилди. Бу фахрли топшириқни бажариш учун олдиндан пухта тайёргарлик ўтказдик.

Разведкамиз аниқлаган тор сўкмоқ йўлдан отларимизни етаклаб ўтдик. Қисм командири тайинлаган ўрмонга тонготарда етдик. Гвардиячиларнинг курулларини, кейин отларини бирма-

Набиев Вали
Набиевич

бир текшириб чиқдим. Ҳамма нарса жойида. Чавандозларим ўзларининг вафодор дўстлари – отларига заррача ҳам озор бермаганлар. Ҳолбуки, бутун кечаси блан ўрмон-ботқоқлик ва тиканли чакалазорларда, баъзан отда, баъзан пиёда юриб 62 километр йўл босган эдик.

Жангчиларга навбатма-навбат дам олишни буюриб, қилинажак операция ҳақида кичик командалар блан яна бир марта суҳбатлашдим. Мақсадни ҳаммага тушунтирдим.

Иш бошлашимизга ҳали анчагина вақт бор эди. Шунинг учун бўш вақтдан фойдаланиб гвардиячи йигитларга жанговар тартибда от блан ҳужум қилиш, душман позициясига дадиллик ва усталик блан бостириб бориш лозимлигини тушунтирдим. Гвардиячи отлиқлар душман орасига қиличдек ёриб кириши, ҳужумга қуюндек кўтарилиши кераклигини айтдим.

Бутун куни блан тайёрлик кўрдик. Энди жангчилар ҳам, отларимиз ҳам жангга тахт бўлди. Қуёш баланд дарахтлар орқасига ўтди, ўрмонга қоронғи туша бошлади. Тахминан соат 9 ларда отларимизнинг айилини тортдик. Жанговар тартибда ҳужум маррасига йўлландик. Катта ботқоқликдан аста-секин ўтганимизда соат 12 дан ошган эди. Разведкачиларим ҳам ўз вазифаларини ўташ учун тайинланган ерга жўнадилар. Биз маррага етиб, белгиланган сигнални кутдик.

Роса соат 3 бўлди, бирдан артиллериямиз душман позициясига қараб дахшатли ўт очди, бошқа қуроллар ҳам ваҳимали шовқин кўтарди. Ҳар икки томонда зўр отишув бошланди. Биз жим турдик, чунки ҳали сигнал берилмаган эди. 30 минутчадан кейин пиёдаларимизнинг ҳужум бошлагани ҳақида радио орқали ахборот олдик. Сўнгра ҳавода ола-була ракета порлади.

– Сталин учун, душманни тор-мор қилиш учун олға, ўртоқлар! – дея команда бердим.

Отларимиз елдек учди. Ҳадемай гитлерчиларнинг чап ёнбошидан чиқиб қўққисдан ўт очдик. Автомат, қўл пулемёти, станокли пулемёт ва кичик тўпимиз тўхтовсиз ишлади. У томондан қилинаётган ҳу-

жумга қарамай, душман бизга қарши айрим куч ташлади. Уларнинг нияти маълум эди. Немислар шу томондан ўпириб ҳалиги ўрмонга яширинмоқчи эдилар. «Бўш келманг, гвардиячилар!» – дедим. Жангчиларим отларни чакалакзорга ҳайдаб, қулай бир жойга ўрнашиб олган эдилар. Душман бизнинг зарбамизга узоқ чидаш беролмади, уч марта қарши атакага ўтди, бироқ саноксиз талафот бериб ўнг томонга чекинишга мажбур бўлди.

«Душман мудофаасини ўпиринг, кучлари ажралиб қолсин» деган буйруқ олдим. Менинг ихтиёримга берилган миномётчи ва пулемётчиларни шу ўнғай жойдан туриб ўт очишга ва бизни қўллашга буюрдим. Қиличларимизни кинидан суғурдик, отларимизга қамчи бердик. Душман ўтига эҳтиёт бўлиб тепалик ёнбошидан четлаб кетавердик. Разведкамиз аниқлаган хавфсиз участкага борар-бормас душман мудофаасига шиддат блан ёриб кирдик. Душман қаторларини бузиб асосий кучимизга бориб қўшилдик. Гитлерчилар кучи иккига бўлинди. Душманнинг парчаланган группаларини пиёда аскарларимиз артиллерия мадади блан киришга киришдилар.

Гвардиячи отлиқларнинг яшиндек учқирлиги, қиличдек кескирлиги ва хужумга бургутдек ташлангани орқасида гитлерчиларнинг каттагина группаси тор-мор келтирилди.

Шу жангда алоҳида ботирлик блан курашган Абдурахмон Шайматов, Кунцов, Антипов, Отажонов ўртоқлар орденлар блан мукофотландилар.

Набиев Вали Набиевич. 1916 йил 31 январда Бухоро областининг Гиждувон районидаги Нағзақаран қишлоғида туғилган. Миллати – тожик. 1943 йилдан КПСС аъзоси. 7 синфни тамомлаган. Қишлоқ хўжалигида ишлаган. 1936 – 1938 йилларда ва 1941 йил декабрдан Совет Армиясида. 1938 йилда Ҳасан кўли районидаги жангларда қатнашган.

1943 йил январдан Улуғ Ватан уруши фронтида. 60-гвардиячи отлиқ аскарлар полки қиличбозлар взводи (Марказий фронт 7-гвардиячи отлиқ аскарлар дивизияси) командири ёрдамчиси, гвардиячи старшина В.Н.Набиев 1943 йил 18 сентябрда Чернигов областининг Мена районидаги Березна посёлка районида бўлган жангда душман мудофаасини разведка қилиб, яхши ҳимоя қилинмаган участка-

ни топган ва Березнага ёриб кирган. Взвод шу областнинг Бегач, Лопатин қишлоқларини озод этишида қатнашган. Автоматчилар группаси билан бирга биринчилардан бўлиб Днепр дарёсини кечиб ўтган ва эскадроннинг ҳам кечиб ўтишини таъминлаган.

1944 йил 15 январда Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилган.

«Ленин» ордени, «Меҳнат Қизил байроқ», «Хурмат белгиси» орденлари ва медаллар билан мукофотланган.

Урушдан кейин армия сафидан бўшатилган. Ёшдудон шахрида яшайди. Ўзбекистон КП МК ҳузуридаги партия мактабини, Бухоро қишлоқ хўжалик техникумини битирган. Ёшдудон район колхозлараро маиший хизмат комбинати бошлиғи бўлиб ишлаган.

Адабиётлар: ЦАМО СССР, ф-33, оп-793756, д-33, л-1; 48/129-260; 67/72/74; 112/325; 142/122-125⁴.

КУТ

(Йигит тилидан)

Қайтаман албатта, дилдор, қайтаман, мардона кут,
Қайтаман, қўнглингни шод эт, бебаҳо дурдона, кут.

Интизорсан йўлларимга, яхши англайман, фақат
Қайтаман, сабр айла бироз, тошмасин паймона, кут.

Гул юзим, гулдаста ушлаб қаришлар чоғинг келур,
Мен бориб ҳуснинг чирогига бўлай парвона, кут.

Қайтаман, гулишанда албат бирга бўлгаймиз яна,
Қуйма, бас, ҳижрон ўтида ўртаниб, жонона, кут.

Тоқатинг тоқ, менда ҳам ҳажрингда тоқат қолмади,
Интизор бўл, майли, аммо бўлмагил девона, кут.

⁴Жасоратнома. – Тошкент: Ўзбек Совет Энциклопедияси Бош редакцияси, 1990. Б.199 – 200.

*Сен амин бўл, қўймагайман асти душмандан нишон,
Сўнг шарафлар бирла золиб қайтаман, мардона кут.*

*Қайтаман, иқбол гули, бахтингга мен Уйғун бўлиб,
Сен муҳаббат гулианида гул сочиб ҳар ёна кут.*

Уйғун

304-НЧИ ТОШКЕНТ ҲАРБИЙ ГОСПИТАЛИНИНГ 75 ЙИЛЛИГИ

Тошкент ҳарбий госпиталининг ташкил топганига шу йил май ойида 75 йил тўлди. СССР Олий Совети Президиуми госпиталнинг катта хизматларини тақдирлаб, госпиталь врачларидан, илмий ходимларидан ва ёлланиб ишловчи хизматчиларидан бир қанчаларини орденлар ва медаллар билан мукофотлади.

Ўртоқ Сталин госпиталнинг 75 йиллигини ва олий мукофот билан тақдирланганини табриклаб телеграмма юборди.

ДЕҲҚОНОБОД РАЙОНИ ЧОРВА МАҲСУЛОТИ ТОПШИРИШ ПЛАНИНИ БАЖАРДИ

Қашқадарё область Деҳқонобод районининг колхозчилари, ишчилари ва хизматчилари ўзбек халқининг ўртоқ Сталинга ёзган хати (қасамномаси) юзасидан олган мажбуриятларини бажариб давлатга чорвачилик маҳсулоти, чунончи, гўшт, ёғ, пишлоқ, жун, тери, қоракўл, тухум ва мўйна топшириш йиллик планини муддатидан илгари бажардилар.

ЮҚОРИ ВОЛЬТЛИ ЭЛЕКТР ТОКИ

Республиканинг пойтахти – Тошкентни айлантириб юқори вольтли электр сими ўтказилди. Бу янги линиянинг эксплуатация қилиниши, шаҳардаги ишлаб чиқариш корхоналарини электр энергияси билан таъминлашни бирмунча яхшилади.

«Ўзбекэлектросетьстрой»нинг бинокорлари ва монтажчилари юкори вольтли линиясининг иккинчи навбатини ҳам қуришга киришдилар. Бу электр линияси эса аҳолининг маиший эҳтиёжини анчагина таъминлайди.

Жангчилар кутубхонаси

«УНИ ФАРҲОД ДЕР ЭДИЛАР»

Шоира Зулфия Исроилованинг Ватан уруши майдонларида шахид бўлган артист Қобилқорига бағишланган «**Уни Фарход дер эдилар**» (Ўзбекистон давлат нашриёти, 1943 йил, Тошкент) номли китоби яқинда босмадан чиқди.

Қобилқори образида Қизил Армия жангчисининг эрк ва озодлик учун жанг қилиши, унинг онгли кураши гўзал ифода қилинган гўзал ифода қилинган. Қобилқори улуғ ватан уруши саҳнасида ҳам Фарход каби куйлайди:

*«Эдим юртимда санъаткор
Ки, бунда жанг қилучиман,
Матон жркни олмоққа
Келибман ушбу майдона».*

Ҳар бир жангчидек Қобилқорининг қалби ҳам Ватанга садоқат ва яшашга муҳаббат ўти блан жўш уради.

*– Йўқ, – деди у, – ўлгим келмайди,
Кўзларимни юмгим келмайди.
Бу бўстонни керак сақламоқ,
Бу бўстонда керак яшамоқ.*

Қўшиқда ўлимдан кўркмаслик, ғалабамизга ишонч, ёвдан қасос олишга чақириқ шахид жангчининг васияти шаклида бериладики, бу китобхонларда зўр таъсир қолдиручи эмоционал ифодага эгадир.

Қўшиқнинг композицион тузилиши мураккаб эмас. Қаҳрамоннинг кечинмаларини ифодаловчи психологик ҳоллар ва кўринишларнинг усталик блан боғланиб берилиши асарнинг жанг хусусиятларига уйғун тушган.

ЯНГИ КИТОБЧАЛАР

Яқинда фронтизмизга ўзбек тилида чиққан янги китобчалар келди. Булар орасида шоир **Ойбекнинг** «Буюк шоир» деган романидан парча, ёзувчи **Абдулла Қаҳҳорнинг** «Дардақдан чиққан қаҳрамон» номли хикояси, **Чустийнинг** шеърлари ва **Темир Фаттоҳ** тўплаган «Қўшиқлар» бор. Жангчилар! Бу бадиий китобчаларни олиб ўқинг, фойдаланинг.

1944 ЙИЛ 25 МАЙ. №42 (147)

ҚУРОЛИНГ ДАҲШАТИ ЯНА ҲАМ КУЧЛИ БЎЛСИН!

Шонли Қизил Армиямиз кишилиқнинг ашаддий душмани – немис-фашист галаларини ҳалокат жари ёқасига келтириб қўйди. Гитлерчилар ярали йиртқиқча ўхшаб қолдилар. Ҳозир у ярасини даволаш ва яна пайт пойлаб бизга ҳамла қилиш ниятида уясига сурғалиб бормоқда. Лекин ярасини даволаш учун унга зинҳор имкон бермаслик керак. **«Мамлакатимизни ва биз блан иттифоқчи бўлган мамлакатларни қулликка тушиш хавфидан ҳалос қилмоқ учун ярадор қилинган немис йиртқиқни кетма-кет қувиб бориш ва уни ўз уясида тамомила янчиб ташлаш керак» (И.Сталин).**

Бўлажак жанглар ўтган жангларга қараганда анча оғир бўлади. Улуғ доҳимий ўртоқ Сталин бу масъулиятли, лекин шарафли вазифани бажариш учун бизда бўлган барча имкониятни равшан кўрсатиб берди. Совет жангчилари гитлерчи бандитларга қарши курашда ажойиб бой тажриба оширдилар, улуғ жиҳодда тобланиб, тарих кўрмаган қаҳрамонлик мўъжизаларини бунёдга келтирдилар. Кечагина ҳеч кимга таниш бўлмаган кишилар бугун ўз қаҳрамонликлари блан оламга доврұқ чиқармоқдалар.

Душманга қарши ва унинг дабдабали бронлашган машиналарига қарши курашиш учун бизда ҳамма имкониятлар бор. Аввало, совет жангчисининг иродаси ва унга топширилган даҳшатли қурул олдида гитлерчиларнинг танклари, бронлашган поездлари, ҳатто совет кишиларини кўрқитмоқчи бўлган «йўлбарс»лари ҳам

ожиз бўлиб чиқди. Бизнинг тажрибакор ва қув жангчилари блан душманни зада қилди. Яқинда бўлиб ўтган бир даҳшатли жангда Совет Иттифоқининг Қаҳрамони старшина **Вали Набиев** бўлимидаги Совет Иттифоқининг Қаҳрамони оддий аскар татар Файзулла Ғабдурашитов ва яна уч оддий жангчи ўз қуроллари блан немисларнинг бронлашган икки машинаси ва 2 та ўзиюарар тўпини ишдан чиқардилар, 51 та фашистни ўлдирдилар, 3 офицерни асир туширдилар. Совет Иттифоқининг Қаҳрамони Соловьев бўлимидаги қўш орденли оддий аскар қозоқ Соутбек Нуралимов, орденли оддий аскар ўзбек Тўраҳон Жалолов иккаласи 20 немис блан кечгача олишдилар ва охири немислар анча талафот бериб чекинишга мажбур бўлдилар.

Қизгин ва даҳшатли кураш ҳали олдинда. Совет жангчиси ўзининг ҳарбий билимини тобора ошира бориши, билмаганини билиб олиши ва ўз тажрибасини қуролдош ўртоқлари блан баҳам кўриши керак. Ватанимиз топширган даҳшатли қурол зарби блан немисларни қаттиқ қақшатиш лозим.

Маълумки, немислар ҳар қандай жангда, ҳатто катта-кичик атакаларда ҳам бронларга бурканиб, танклар ва ўзиюарар тўплар орқасига яшириниб келадилар. Агар уларнинг брони парчалаб ташланса, танклари мажақлаб юборилса, фашист солдати жанг қилишдан ва бостириб келишдан кўрқади. Шунинг учун даставвал унинг танкини дадиллик ва усталик блан пачақлаш, сўнгра эса гитлерчи галаларни омонсиз кириш лозим.

СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ ГИМНИ

*(Сергей Михалков ва Эль-Регистан шеъри,
А.В.Александров музикаси)*

*Ҳур республикалар бузилмас союзин
Уюштирди мангу Улуғ Рус халқи.
Халқлар хоҳиши-ла бирлашган ва қодир
Совет Иттифоқи, яша ва балки!*

*Озод Ватанимиз, топил шароф ва шон,
Халқлар дўстлигин суянган тоғи!*

*Элтсин зафарлардан зафарларга томон
Халқнинг байроғи, совет байроғи!*

*Бўрон оша боқди бизга эрк қуёши,
Улуғ Ленин ёритди йўлимизни.
Улгайтирди содиқ қилиб халққа Сталин,
Руҳлантирди меҳнат, мардликка бизни.*

*Озод Ватанимиз, топгил шараф ва шон,
Халқлар дўстлигин суянган тоғи!
Элтсин зафарлардан зафарларга томон
Халқнинг байроғи, совет байроғи!*

*Жангларда ўстирдик армиямизни биз,
Шум босқинчиларни супуриб йўлдан,
Авлодлар тақдирин жангда ҳал этамиз,
Шарафга элтамиз сени, эй Ватан!*

*Озод Ватанимиз, топгил шараф ва шон,
Халқлар дўстлигин суянган тоғи!
Элтсин зафарлардан зафарларга томон
Халқнинг байроғи, совет байроғи!*

Таржимага қатнашдилар: **Ҳамид Олимжон, Ойбек, Уйғун, Га-
фур Ғулом, Миртемир, Темур Фаттоҳ, Жуманиёз Шарипов**

ФАШИСТ ТАНКИНИ МАЖАҚЛАНГИЗ!

Замбарагимиз душманнинг 8 танкини бузди

Немислар бу сафар ҳам қарши атакага ўтиб танкларини ишга солдилар. Бундан уч кун илгари ҳам шундай воқеа юз берган эди. Биз танко-тар тўпимиз билан бир мўлжалдаёқ уларнинг асосий мададкори – танкни пачақлаган эдик. Гитлерчилардан жанг қилиб олган тепалигимиз танк чиқолмайдиган бўлгани учун чап томондаги дарахтчалар орасига яширилган бир танк ҳадеб ўқ узаверди. Расчётимиз командири менга: «Душман танкини пойланг, уни йўқотиш керак!» – деб буйруқ берди.

Пойловчи Жуманазар Ражаббоев эпчиллик блан тўпнинг стволини кичик дарахтларга тўғрилади. 15 минут ўтгандан кейин танк яна хужу килди. Командир Петров кузатиш пунктдан туриб команда берди: «Душман танкига ўт очинг!» – деди. Ражаббоев танкотар тўпдан устмает уч ўқ узди. Дарахтлар орқасидан бурксираб тутун кўтарилди. Бизга халакит беручи душман мададкорининг хужури энди абадий тўхтади.

Танкотар тўпимиз расчёти ҳисобига немисларнинг 8-нчи танкини пачақлаганимиз ёзилди.

Гвардиячи оддий аскар Саъдулла Эржонов

ҲУШЁР ҚОРОВУЛ

– Фронтида душман кўшинларимиз турган ерларни билишга ва мудофаанинг заиф жойларини топишга тиришади. Ҳамма жангчилар қоровуллик хизматини ҳалол бажаришлари, ҳушёр бўлишлари, постда ҳар қандай шубҳали кишиларни тутиб олишлари керак.

Гвардиячи оддий аскар Азим Оллониёзов бу сўзларни ўз командири оғзидан қайта-қайта эшитган эди. Командир сўзи жангчи учун муқаддас. Азим буни яхши тушунар ва хизматни ўз жойига қўяр эди.

Бир кун ўрмон йўли олдидаги постда турган эди. Бирдан енгилгина оёқ товуши эшитилди. Азим теваракни синчиклаб қаради. Учта номаълум киши ўрмон ичидан яшириниб келмоқда. Оллониёзов постда ҳушёр бўлиш кераклиги тўғрисида командири айтган сўзини эслади.

– Тўхта! – деб қичқирди қоровул. – Қўлларингни кўтар!

Шундай қилиб, Оллониёзов мудофаамиз ичига киришни мақсад қилган учта шубҳали кишини тутиб олди.

(Ўз мухбиримиздан)

КОЛХОЗДАН ХАТ

Наманган областига қарашли Янги Қўрғон районидаги ўртоқ Сталин номли колхоз аъзоси Сония Пўлатова деган таниш қиздан яқинда хат олдим. Сония шундай деб ёзади:

«Салом, қимматли дўстим Шомурод! Мендан ва барча колхозчилардан сизга оташин салом.

Сизларнинг жанговар ютуқларингизни ҳар вақт кузатиб борамиз ва фронтда лаънати душман устидан қозонаётган ютуқларингиз блан қувонамиз.

Мен бор кучим блан фронтчасига ишляпман. Бизнинг колхозимиз давлатга пландагидан икки баравар озиқ-овқат берди. Фронтга жуда кўп иссиқ кийим ва 4 минг килограмча озиқ-овқат юбордик.

Колхозчилар меҳнат куни юзасидан кўп ғалла, сабзавот ва пул олдилар. Мен 750 меҳнат куни ишладим.

Қаро ерга киргур гитлерчи жувонмаргларни сра раҳм қилмай қиринглар, совет еримизни улардан тезроқ озод қилинглар ва ғалаба блан кириб келинглар. Шомурод ака, бу талаб фақат меникигина эмас, ҳамма колхозчиларники».

Мен бу хатни ўзимнинг жанговар ўртоқларимга ўқиб бердим. Қатъий ғалабамизга кўзлари нигорон бўлиб турган совет Ўзбекистонимиздаги элдошларимизга лаънати душманни яна ҳам қаттиқ қақшатишга ваъда берамиз.

Қизил аскар Шомурод Шосаидов

Старший сержант Пиримкулов оддий аскарлардан Абдуқодир Шаропов, Абдулла Ҳайитов, Қодир Мансуров ва Исахон Исҳоқов ўртоқларга янги келган газетани ўқиб бераётир.

Н.Цидильковский фотоси

Партиявий-сиёсий ишлар

КОММУНИСТЛАРИМИЗ НЕМИСЛАРНИ ҚИЙРАТМОҚДАЛАР

Коммунист ўз бўлинмасидаги жангчиларга ҳар соҳада: интизомда, командирнинг жанговар топшириғини бажаришда, окоп қазиб мустаҳкамланишда, душман истеҳкомини штурм қилиш ва ёвни шафқатсиз қиришда ибрат бўлиши керак. Коммунистнинг обрўйи қанча немисни ўлдирганига боғлиқдир. Мен парторг бўлганим учун бу масалада коммунистларни кўп огоҳлантираман.

Агар ўзим фашистларни қирмаган бўлсам, жанговар ҳисобимни очмаган бўлсам бу ҳақда коммунистлар ва партиясизлардан юқоридаги талабни қила олмаган бўлур эдим. Мен ротада писарлик қиламан. Шунинг учун атакага бормаслигим ҳам мумкин эди. Лекин бўлинмамиздаги жангчилар ўз парторги душманни қандай қиришини кўриши керак. Сталинград ёнида анчагина немисни ўлдирганимга қарамай, бу ротага кейин келганим учун янги жорий ҳисоб очдим.

Ҳужум операциялари вақтида ўз позициямни яхшилаб қишлоқ четига бостириб кирдик ва бир қанча уйни эгалладик. Биз тўрт ўртоқ энг нариги уйга кирдик. Бу уй немисларга яқин эди. Эрталаб фашистлар бизни қишлоқдан суриб чиқариш учун қарши атака қилдилар. Бизни чалғитиш учун ўнг томондан 26 кишини юбордилар-да, штурмчилар группаси гранаталар блан биз ёққа келаверди. Уйда биз турганимизни билмай битта-битта яқинлаша бошлади.

Ўртоқ Курочкин икковимиз эшикни очиб қўйиб бекиниб турдик. Бир фашист муйилишдан ўтиши бланок Курочкиннинг найзасига учраб ўлди. Уни ичкарига судраб киргиздик. Иккинчиси келиши блан уни гип бўғиб ичкарига тортдим ва кўндоқ блан миясига бир уриб «тинчитдим». Учинчисини ҳам уриб миясининг қатигини чиқардим. Тўртинчи фриц чап бериб Курочкинга ташланди. Лекин бу ҳам зарбамдан омон қолмади.

Энди бу ёққа келучи немис йўқ эди. Шунинг учун ўнг томондан ҳужум қилаётган 26 бандитни ўққа тутдик. Мен иккитасини ўлдириб, тўрттасини ярадор қилдим.

Парторг фақат суҳбатлар, мажлислар ўтказишнигина эмас, балки немисларни ўлдиришни ҳам билажагини жангчилар амалда кўрдилар.

Немисларнинг атаксини қайтариш жангида коммунист Абросимов 45 миллиметрли тўпнинг сафдан чиққан расчёти ўрнида бир ўзи ишлади. У душман атаки қайтарилгунча курашиб бир неча ўнлаб гитлерчини қирди.

Ёш жангчи – партия кандидати Шкитин блан тузукчасига гаплашишга мажбур бўлдим. Бу йигит ҳамма нарсани: устав қоидалари ва душман найрангларини яхши билади. Мен унга:

– Битта ҳам немисни ўлдирмаганингдан кейин шунча билимингдан нима фойда? Бундай қилиқ коммунистга ярашмайди, – дедим.

У гапимга тушунди ва мерганликни ўрганишга киришди. Зехнли бу йигит оз кунда мерганликни ўрганиб, яқинда менинг кўз олдимда икки фрицни ўлдирди. Бу Шкитин қўлида ўлган 24-нчи ва 25-нчи фашист эди.

Партия ташкилотимиздаги беш коммунистнинг ҳаммаси, жумладан, рота командири ҳам бир нечалаб немисни ўлдирди. Лекин бу ўлдирганларимиз озлигини, ҳар бир коммунист жанговар ҳисобини орттириб бориши кераклигини биламиз, чунки рота партия ташкилотимизнинг обрўи биз ўлдирган немислар сонига, бизнинг шахсий ғайратимизга боғлиқдир. Обрўининг таъсири қанчалик улуғ эканлигини шундан билиб олиш мумкинки, ротамиздаги 7 ёш жангчи-комсомол коммунистлардан ибрат олиб мерганликни ўрганди ва ҳар бири 10 дан 27 гача гитлерчини қирди.

Старший сержант Б.Сотиболдиев, рота парторги

Жонажон Ватанимизда

ЎЗБЕКИСТОН КОНСЕРВА ЗАВОДИ ЯРИМ ЙИЛЛИК ПЛАНИ БАЖАРДИ

Тошкент, 21 май (ТАСС). Ўзбекистоннинг илғор корхоналари ярим йиллик планни муҳлатдан олдин бажармоқдалар. Республиканинг консерва саноати ярим йиллик ишлаб чиқариш программасини муҳлатдан олдин бажарди. Ҳамма консерва заводлари янги мевалардан консерва ишлаб чиқаришга киришдилар.

КОСОН АРПАСИ

ҚАРШИ. Қашқадарё областининг колхозларида баҳори арпа ўрими ва янчиш кун сайин кучаймоқда. Ҳозирча колхозлар бир ярим минг гектар ердан ҳосилни йиғиб олдилар.

Ўрим-йиғим блан бир қаторда янчиш ва янги ҳосил ғаллани давлатга топшириш ишлари ҳам қизиб бормоқда. Косон районидаги Калинин, Киров номли ва «Қизил қаҳрамон» колхозлари ғалла тайёрлаш пунктига ўнлаб центнер ғалла топширдилар. Шунингдек, Чироқчи районидан ҳам янги ҳосил ғалла кела бошлади.

Косон районидаги тайёрлаш пунктлари янги ҳосил ғаллани қабул қилишга яхши тайёрландилар. Ғалла омборлари ремонт қилинди, торози ва бошқа асбоблар тахт қилиб қўйилди.

ЯНГИ ОПЕРА ТЕАТРИ

Ўзбекистоннинг янги опера театри қурилиб бўлиш олдида турипти. Театрга қириладиган катта эшик, даҳлиз, тамоша зали ва хизматхоналар тайёр бўлди. Энди нақшкорлик ва безак ишлари бошланди.

Пардоз ишларида Ўзбекистоннинг халқ усталари катта жонбозлик кўрсатмоқдалар.

1944 ЙИЛ 31 МАЙ. №43 (148)

ПУХТА МУДОФАА – ҒАЛАБА КАЛИТИДИР

Ҳозир биз мудофаа ишларини бажармоқдамиз. Жангчилар ўзларига топширилган жанговар вазифани аъло даражада ўташ учун жон-диллари блан ғайрат қилмоқдалар.

Яқинда агитатор ўртоқ Содиков бизга улуг доҳиймиз ўртоқ Сталиннинг биринчи май буйруғини тушунтириб берди. Ҳали гитлерчиларга қарши даҳшатли жанглар олдинда. Ҳарбий билимини оширмаган жангчи душманга қарши курашишда толиб қолиши турган гап. Демак, тинмай ҳарбий билимимизни ошириб боришимиз лозим.

Командиримиз лейтенант Дектов раҳбарлигида биз ёш жангчилар ўзимизга ишониб топширилган қуролларни пухта ўрганмоқдамиз. Бўлинмамиздаги сержант коммунист ўртоқ Хўжаев ҳарбий билимини оширишда ҳаммага намуна бўлаётир. У ҳар турли милтиқ ва пулемёт қисмларини жуда яхши билиш билан бирга улардан мерганларча ота оладиган ҳам бўлди, ҳозир окоп ва траншея қазииш ишларида унинг олдида тушадиган жангчи йўқ деса бўлади.

Совет Иттифоқининг
Қаҳрамони, гвардиячи
старшина Наби Валиев.
А.Зенин фотоси

Старшина М.Худойбердиев

НАВОИЙ ИЖОДИЁТИГА БАҒИШЛАНГАН ИЛМИЙ СЕССИЯ

Ўрта Осиё давлат университетининг Филология факультети ва Тарих-филология илмий-текшириш институти 8 – 9 майда Алишер Навоий ижодиётига бағишланган илмий сессия ўтказди. Сессияни САГУ ректори академик Т.А.Саримсоқов очди.

СССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси В.М.Жирмунский «Навоий ижодиётининг дунё аҳамияти» деган темада доклад қилди. Проффессор Абдурахмон Саъдий ўзининг «Навоий ижодиётини ўрганишнинг навбатдаги вазифалари» деган темадаги докладыда Ватан уруши шароитида Алишер Навоийнинг ижодини ўрганиш соҳасида катта илмий ишлар қилинганлиги ҳақида муфассал тўхтаб ўтди. Булардан ташқари, Ўзбекистон Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси профессор А.А.Семеновнинг «Навоий ва Султон Ҳусайн Мирзонинг муносабатларига доир» деган, шоир Шайхзоданинг «Навоий ижодида ватанпарварлик мотивлари» деган темада қилишган мазмунли илмий докладлари тингланди.

ДУШМАННИ ЯНЧИШ УЧУН

Олий бош кўмондонимиз, Совет Иттифоқининг маршали ўртоқ Сталин буйруғидан илҳомланган жангчиларимиз ҳарбий ва жанговар билимларини ошириш учун қаттиқ ҳаракат қилмоқдалар.

Қисмимизга янги келган жангчилардан Далабой Бегимбоев ва Азимов ўртоқлар қўл пулемётидан аъло отадиган бўлдилар. Яқинда ўтказилган синовда бу ҳар иккала жангчи никобланган мўлжалга отиб 8 ўқдан 6 тасини тегизди. Шунингдек, Анвар Сафаров, Чучан Сафаров, Келди Азимов, Ҳ.Қиличев каби оддий аскарлар бешотар милтиқдан отиб «аъло» баҳо олдилар.

Ҳарбий таълимни ўрганишда жангчиларга намуна бўлган ва ўз билганларини ўртоқларига тинмай ўргатган оддий аскарлардан И.Низомов, А.Сафаров ва Ёкубовларга кўмондонлик младший сержант унвони берди.

Младший лейтенант Эргаш Мамонов

ДУШМАННИ ҒАФЛАТДА ҚОЛДИР!

**Совет Иттифоқининг Қаҳрамони гвардиячи
лейтенант М.Майрамов**

Душман, айниқса, мудофаа вақтида турли хийла-найранглари қилиб кўради. Фақат содда, бўшанг ва бефаҳм кишиларгина унинг тузоғига илиниши мумкин. Яраланган немис йиртқич ҳайвон ҳозир ўзининг барча айёрликларини ишга солмоқда. Лекин ҳушёр совет жангчиларимиз ўзларининг ҳарбий қувлиги блан душман найрангини ўз вақтида фош қилибгина қолмай, балки уни алдаб туриб омонсиз қақшатмоқдалар.

Биз мудофаа қилиб турган участкада баъзан сув куйгандек жимжитлик бўлар эди. Ҳатто айрим жангчилар окоп ва траншеялардан чиқиб рўй-рост юрсалар-да, гитлерчилар сра ўқ узмас эдилар. Улар бу найранглари блан бизни ғафлатда қолдириш, ўт очиш тартибимизни вайрон қилиш мақсадини илгари сурмоқчи бўлганлар. Брок фашистларнинг ифлос мақсади бизнинг зийрак ва тажрибадор жангчиларимиз томонидан дарров фош қилинди.

Жангчиларимиз душманнинг ўқ отиш нуқталарини тез-тез ўққа тутдилар, айрим ва тўдалашган солдатларини отиб ўлдиравердилар. Шундан кейин немислар ҳам бизга қарши турли қуроолардан ота бошладилар. Жангчиларимизнинг қувлиги ва ўт блан бир-бирларига ёрдам беришлари натижасида душманнинг дўлдек ёғдирган ўқи ҳам натижа бермади. Машхур пулемётчи бошқирт Нажиб Бўлатнинг ўт очиш нуқтасини гитлерчилар ўққа тута бошладилар. Шу пайт гвардиячи оддий аскар ўзбек **Махмуд Мансуров**

М.Майрамов

қўл пулемёти блан фашист пулемётчисини кўкқисдан қақшатди. Сўнгра гитлерчилар Махмуд Мансуровга ёпишдилар. Ўрнини тезда ўзгартириб олган Нажиб Бўлат пулемёти яна дахшатлироқ сайради. Махмуд ҳам энди ўз ўрнини ўзгартириб олишга улгурган эди. Гитлерчиларнинг мерганлари совет жангчиларининг қопқонига илинишга мажбур бўлдилар.

Душманни чалғитиш учун, аввало, унинг ўт очиш системасини яхши аниқлаш ва шунга қараб ўз позициясини ўзгартириш керак бўлади. Демак, ўзбошимчалик блан жойдан жойга кўчиш ҳам яхши фойда бермайди. Гвардиячи оддий аскар тожик Бобозода ўзининг станокли пулемёт расчёти учун олти жойга ўт очиш позицияси ясади ва ҳаммасини душман томондан кўринмайдиган қилиб ниқоблади, бир позициядан иккинчисига ўтиш йўлларини ҳам аниқ белгилаб қўйди. Немислар бизга қарши турли қуроолардан ёппасига ўқ узганларида Бобозоданинг ўт очиш позицияси катта иш берди. Душманлар қанча ҳаракат қилсалар ҳам, Бобозоданинг асосий ўт очиш нуқтасини фош қилолмадилар.

Гвардиячи қизил аскар Циганов бешотар милтиғи блан уч-тўрт отганидан кейин дарров кўчиб, немисларни яна қақшатаверади. Циганов усулини қўллаган жангчиларимиз душман ўқиға сра дучор бўлмаганликларини ҳар доим гапирадилар.

Олдинги позицияда турган жангчи ҳушёр бўлиши ва атрофни синчиклаб кузатиши керак. Яқинда гвардиячи оддий аскар Козаченко бизнинг ўқ очиш нуқтамизга яқин бир пана жойга келиб, пулемёт

расчётимизни мўлжалга олиб турган немисларнинг машхур снайперини отиб ўлдирди. Шунингдек, Солибек Нурматов ҳам дурбин билан биз томонни кузатаётган бир гитлерчи офицерни нишонга тўғри олди.

Ҳозир биз немисларга бир дам тинчлик бермай қўйдик. Бўлим командирларимиз ўз участкаларида жанговар хушёрликни кундан-кунга оширмоқдалар. Совет жангчиси душманга нисбатан айёр, қув ва зийрак бўлиши керак. Уни ҳамма вақт чалғитиши ва қўққисдан хужум қилиб янчиб ташлаши керак. Ҳар бир жангчи улуғ рус лашкарбошчиси Суворовнинг **«душман сенинг очик майдондан келишингни кутиб... ўлтирганида сен баланд тоғлардан, қалин ўрмонлардан ўт ва қўққисдан ёққан қордек унга ҳамла қил, қиймала, қис, эсини йиғиштириб олишга қўйма, қўрққан киши – ярим мағлуб бўлган кишидир»** деган таълимини ҳар доим ёдида тутиши шарт.

ЁҚИМЛИ КОНЦЕРТ

Биз шифоланаётган госпиталда ярадорлар учун тез-тез тамошалар берилиб турилади. Бундан ташқари, рус бўлмаган миллат жангчиларининг ташаббуси билан ҳам концертлар берилмоқда.

Яқинда агитатор Тошпўлатов раҳбарлигида махсус кеча ўтказилди. Концерт бошланишдан аввал ўртоқ Тошпўлатов доҳийимиз ўртоқ Сталиннинг 70-нчи буйруғини газетадан ўқиб берди ва Қизил Армиямизнинг янги ғалабалари ҳақида гапирди.

Ўйин бошланди. Сержант Рўзиматов «Тоҳир-Зухра», «Гулсара» пьесаларидан парчалар ва бошқа ашулалар айтиб берди. Сержант Камолов жангчилар тўқиган «Биз ғолиб» деган кўшиқни айтиб ўзининг ёқимли овози билан ҳаммани хурсанд қилди. «Устозим» ашуласини айтган сержант Ўтаганов катта олқишларга сазовор бўлди.

Сержант Ф.Тошпўлатов

ЖАНГЧИЛАР АЛЬБОМИ

Ўртоқ Аскаленов командирлик қилаётган қисмда агитаторлар ташаббуси билан «жангчилар альбоми» тайёрланди. Бу альбомда қисмдаги ўзбек жангчиларининг фашистларга қарши қилган даҳшатли жанглари фото-расмлар билан жуда чиройли қилиб тасвирланган. Агитатор Султонов ва Маннон Халилов ўртоқлар Чернигов шаҳри учун бўлган қонли курашнинг актив иштирокчиси – ўзбек қаҳрамонлари ҳақида ажойиб хотиралар ёздилар.

Жангчилар альбомни кўриб ниҳоятда хурсанд бўлдилар ва ўз қисмларининг шуҳратини кўтарган дўстларидан ибрат олмакдалар.

ҚИЗИЛ АРМИЯ АГИТАТОРИНИНГ БЛОКНОТИ

Ўзбек тилида чиқадиган «**Қизил Армия агитатори блокноти**»-нинг 4-нчи сони фронтимизга келди ва қисмларга тарқалди. Блокнотнинг бу сонидан қуйидаги материаллар босилган:

1. Ҳарбий таълимни мукаммаллаштириш ва душманни тагин ҳам қаттиқроқ уриш керак.
2. Пиёда аскар ҳужумда қандай ҳаракат қилмоғи керак.
3. Қизил Армиянинг ҳусни ва ғурури.
4. Гвардиячи ўзбеклар.

Булардан бошқа яна бир қанча фойдали материаллар ҳам босилганки, агитаторлар ўз ишларида блокнотнинг бу сонидан кенг фойдаланишлари керак.

ОТЛИҚЛАР ҚЎШИҒИ

*Отга миндим мен йигит номусиму орим учун
Ҳам диёрим, гулга тўлган яхши рўзгорим учун,
Кўзи шахло, ўзи барно, севганим ёрим учун,
Кўкка чирмашган фараҳбахш ялла ҳам торим учун,
Эл учун, бахтим учун ҳам дўсту ҳамкорим учун.
Асрамак касбим менинг сизни чаманлар, боғлар,
Мард бўлгин деб онам боғлатди бу белбоғлар,*

*Орзуси энди ушалсин ўглидан шул чоғлар,
Энг улуғ хизмат муяссардур менга, ўртоқлар,
Чин гувоҳ сизлар зафар топмоққа иқрорим учун.
От қўйиб етгунча саҳролар танобинг тортайин,
Қочма, ёв, бир ҳамлада юзлаб ҳисобинг тортайин,
Ҳар қасос олганда найзамга кабобинг тортайин,
Тебратиб Собир қалам заррин китобинг тортайин,
Йўлни оч, ер курраси, ботир зафардорим учун.*

Собир Абдулла

1944 ЙИЛ 4 ИЮНЬ. №44 (149)

ЖОНИНИ ОЛГАН ЭКАН...

Улар сув тўсиқларидан ўтишиб аҳоли пунктига қараб жадал киришди. Олдинда пулемётчи ўзбек Ориф Каримов борар эди. Немислар яқин масофадан туриб уларни тўсатдан ўққа тутди. Совет жангчилари душман дўқидан ҳайиқмадилар, балки ўжарлик блан сургалиб илгарилайвердилар.

– Бўш келманг, дўстлар! – деди Каримов қўл пулемётидан тўхтов-сиз ўқ узаётиб.

Дўстлар аҳиллик блан ўт очиб Каримовни қувватладилар. Қиёмат жанг бўлди. Улар душман мудофаасининг биринчи чизигини босиб олдилар. Аламига чидолмаган немислар ўзиюарар тўплари блан қарши атакага ўтдилар. Лекин совет жангчиларининг саботини синдиришга муваффақ бўлмадилар. Жангчиларимиз гитлерчиларнинг атакасини қайтарибгина қолмай, душманни иккинчи қатор траншеяларидан ҳам суриб чиқардилар.

Бўлиб ўтган бу жангда Ориф Каримов немисларнинг 3 пулемётини бузди, бир ўзиюарар тўпини тўхтатди, 35 гитлерчини ер тишлатди.

– Хужум қилиб борар эдик, – дейди Каримовнинг қуролдош шериги, қизил аскар Курдюков, – мўлжалга 20 метрча қолганимизда душман пулемёти жаврадию дарров жимиди. Кейин билсак, бизнинг машҳур пулемётчимиз Ориф унинг жонини олган экан.

Қизил аскар Курдюковнинг бу сўзларини эшитган ва III ҳам II даражали «Шухрат» орденлари кўкрагида товланиб турган бугдойранг бир йигит камтарлик блан кулимсиради. У бухоролик собиқ колхозчи Ориф Каримов эди.

Младший сержант Султон Махмудов

Жанглар тажрибасидан

МАНЁВР БЛАН ЎТ ОЧ

Миномёт тузилиш жиҳатидан оддий қурол бўлса ҳам, лекин даҳшати жуда зўрдир. Агар усталик блан мина ёғдирилса, ҳар қандай қалъани ҳам яксон қилади. Миномётнинг яна бир ажойиб хислати борки, у ёпиқ позициядан кўринмайдиган нишонга, яъни тепаликнинг бир томонидан нариги томонига худди девордан ошириб ташланган тошдек ота олади. Миномёт ўтидан бинолар, тепаликлар, ҳатто пастак тоғлар орқасидаги душман ҳам қочиб қутулолмайди. Миномёт душманнинг аскарларинигина эмас, ҳатто танкларини ҳам баҳузур ишдан чиқара олади. Унинг кучидан тўла фойдаланиш учун миномётчи қув ва ботир бўлиши керак. Шунинг учун мен ўз тажрибаларимни сизлар блан баҳам кўрмоқчиман.

Миномёт расчётининг командири гвардиячи старший сержант Олимжон Умурзоқов.
Суратчи: А.Зенин

Бир йил илгари мен оддий аскар эдим. Кўп жангларда иштирок қилдим. Жойи келганда қиличим блан, тўғри келганда автоматим блан ўнлаб гитлерчига қирон келтирдим.

Ўтган йил ёз пайтида мени миномёт расчётига ўтказдилар. Командирларимизнинг ёрдами блан бу қуролдан мустақил фойдаланадиган бўлдим. Расчётимиз ҳужум жангларида ҳам, мудофаа пайтларида ҳам гитлерчиларни қийратишда катта шухрат топди. 6 ой ичида мўлжалчиликдан расчёт командирлигига кўтарилдим, билимим ҳам, мартабам ҳам ошди. Бу орада кўп тажриба орттирдим.

Душман ўтидан устин чиқиш учун ҳар вақт манёвр қилиш керак. Миномётнинг душман тўпи ҳам, бошқа қуроли ҳам уролмаслиги учун ўт очиш позициясини тез-тез алмаштириб туришинг керак. Бунинг учун запас позициялар қилиб қўйиш зарур.

Бўлиб ўтган бир жангда миномётимизни бир кун ичидаёқ 9 жойга кўчирдик. Бу қувлигимиз бизга қанчалик кўл келган бўлса, душманни шунча алдади. Унинг ўтлари фақат эски ўрнимизнигина кўпорар эди. Лекин улар бизнинг миномётимиз ўтидан қочиб қутулолмадилар.

Миномёт кўпинча ҳужумчиларга мадад беради. Миномёт, пиёда аскарларимизнинг ҳужумини қўллаганидек отликларнинг душман устига бостириб боришини ҳам қўллайди. Қисмимиз бир катта аҳоли пунктига мудофаа қурган немисларни суриб чиқармоқчи бўлди. Менинг расчётимга жанговар тартибда бориб душман траншеялари-га мина ёғдириш ва душман солдатларини бош кўтаришга қўймаслик вазифаси юкланди. Миномёт расчётимиз бошқа ўт очиш воситалари сингари ҳужумчилар билан барабар ҳаракат қилди. Натижа ёмон бўлмади. Отликларимиз ҳужум маррасига етишганларида биз ўт очдик. Тўпчилар ҳам аввал тайёрлаб қўйилган позицияларидан туриб даҳшат солавердилар. Отликлар аҳоли пунктининг чап томонидан ҳужум бошладилар. Шу вақт ўнг томондан анчагина гитлерчи қарши атакага югурди. Мен миномёт ўтини у томонга бурдим. Гитлерчиларнинг кўпи ўлди, қолганлари тумтарақай қочди. Душман томонидан отилаётган оғир тўп снарядлари биздан ўтиб нарига тушар эди.

Миномёт отучи ўзбек Маматқул Райимжонов ва мўлжалчи туркман Умар Қурбон ажойиб миномётчи бўлиб етишдилар. Айниқса, мудофаада турган вақтимизда бу икки жасур жангчи қарши атакага ўтмоқчи бўлган 100 дан ортиқ гитлерчини қириб ташлади. Яна бир кун Райимжонов душман тўпининг расчётини ҳалок қилди.

Улуғ доҳимий ўртоқ Сталин яраланган ваҳший ҳайвонни уяси-гача қувиб бориш ва ўша ерда янчиб ташлаш керак деб буюрди. Биз совет қуралининг шуҳрати ва шонини кўтаручи миномётчилар Ватан урушининг ажойиб бой тажрибаларини тинмай ўрганишимиз ва гитлерчи йиртқични ўз уясида дабдала қилиш учун жанговар билимимизни яна ҳам оширишимиз керак.

Гвардиячи старший сержант Олимжон Умурзоқов

Жонажон Ватанимизда

МЎЛ МЕВА ҲОСИЛИ

Тошкент, 2 июнь (ТАСС). Ўзбекистоннинг боғчилик совхозларида мева ҳосилини йиғиб териб олиш қизгин бормоқда. Қулупнайларни йиғиб олиш тугади, гилослар териб олинмоқда. Яқин кунларда боғларда эртаки шафтоли ва олма йиғиб олиш бошланади. Бу йил совхозлар 5 минг тоннача мева қурутадилар.

Суратда: Колхозчи ўзбек қизи Ойша Эшқувватова рус жангчи йигит Ваняга совға-салом юбораётир.

МИРЗАЧЎЛДА УЗУМЧИЛИК СОВХОЗИ

Мирзачўлнинг шарқ томонида бошланган канал қурилиши тамом бўлди. 25 километр узунликдаги бу канал Сирдарё сувини чўлнинг узоқ ичкарасига олиб киради ва юз йиллардан бери қақраб ётган чўлнинг 1600 гектарини суғоради. Бу жойда катта узумчилик совхозини ташкил қилинади.

1944 ЙИЛ 7 ИЮНЬ. №45 (150)

АВТОМАТ ДАҲШАТИ

Беш автоматчи немисларнинг ён томонига ўтиш ва уларга тўсатдан ҳамла қилиш тўғрисида буйруқ олдик. Пиёда аскарларимиз каттик «ура!» овози блан югурганларида биз ҳам ён томондан кўкқисдан шиддатли зарба бердик. Автоматчиларимиз бутун қудрати блан душманга даҳшат ва ғулғула солди. Мен унинг қудратига қойил бўлдим. Эндиги жангларда автоматимдан янада кўпроқ фойдаланажакман. У солдатнинг яқин дўсти. Автоматни яхши парвариш қилсанг, кўз қорачиғидай сақласанг — у сени дард қолдирмайди, душманни бехато қиради.

Старший сержант Камол Аҳмедов

ЗЕНИТЧИ КОМИЛ

Жасур пулемётчи,
Совет Иттифоқининг
Қаҳрамони гвардиячи
старший сержант
Темурбўлат Холиқов.
М.Нидзе фотоси

«Қизил юлдуз» орденли зенитчи Комил Юсупов хушёрлик блан ҳавони кузатар эди. Соат 7 ларда 6 немис аэроплани ниҳоят баланддан учиб ўтди, ҳадемай яна икки аэроплан пайдо бўлди.

– Бу сафар албатта ураман, – деди Комил ўртокларига.

Ҳавода мўлжал қидириб юрган бир аэроплан ўт олди.

Пиёда аскарларимизнинг жанговар тартибини бузишга интилган яна икки немис аэропланини ҳам зенитчи Комил уриб туширди.

Кейинги уч кун ичида старший лейтенант Ткаченко зенитчилари немисларнинг 6 аэропланини ҳавода ёндирдилар.

(Ўз мухбиримиздан)

БЛИНДАЖДАН ЧИҚҚАНДА

Оддий аскар Латипов душман томонни кузатиб туриб немис блиндажини кўриб қолди. Бироз вақтдан кейин у ердан бир гитлерчи чиқиб, яқиндаги траншеяга томон йўлланди. Латипов учун бу энг қулай пайт эди. У бу пайтдан тез фойдаланди. Азамат мерган мўлжални тўғрилаб отдию гитлерчини юмалатди.

Латипов бу блан кифояланмади, ўрнидан туриб кетмади. У ўлик олдига немисларнинг келишини билар эди. Ҳадемай блиндаждан яна бир немис чикди-да, эҳтиёт блан ўлик томонга юрди. Латипов уни ҳам қорага олди. Хатосиз отган ўқи блан бу итваччани ҳам ер тишлатди.

(Ўз мухбиримиздан)

Бронтешучи оддий аскарлардан Ёқубов (унгда) блан Антуғонов ўртоқлар сўнгги жангларда душманнинг бир неча бронемашинаси ҳам тўп ўрнатилган бронетранспортини мажақлади.

О.Мартинов фотоси

ИККИ ДЎСТ ЎТ ОЧГАНДА...

Мен ҳар қачон тажибали ва иш кўрган командирларнинг жанг санъатларини эгаллашга ҳаракат қилдим. Старший сержант Шнедир мен блан қилган суҳбатида сўнгги бир жангда унинг бўлими немисларни жуда усталик блан қийратганини сўзлаб шундай деган эди: «Душманга ҳар сафар бошқача ва турли хилда ҳужум қилиш керак. Душманга алданма, уни алдаб ғафлатда қолдир!»

Бўлинма командирининг кўрсатишича, менга сайхон – майдонни эгаллаш ва шу ердан ҳужумга ўтишга тўғри келди. Кечаси маррага бориб олдик. Жангчиларим тонг отгунча барча ҳозирликларни кўрдилар. Асосий окоплардан ташқари сохта ячейкалар ва запас ўт очиш нуқталари ясадик.

Эртаси тонг отишига яқин ҳужум бошладик. Немислар турли қуроллардан ўт очиб бизнинг ҳужумимизни тўхтатишга уриндилар. Лекин бу беҳуда эди. Баҳодир миномётчиларимиз, тўпчиларимиз ва пулемётчиларимиз бизга мадад бериб турдилар. Ўқчиларим тўғридан юзма-юз бораверадилар, мерганимиз Хонбеков ёнбошдан туриб душман пулемётчиларини бирин-кетин тераверади, Собиров

бошлиқ автоматчилар группасига чап томондан ва Қирғизбой Абду-раззоқовнинг станокли пулемёт расчёти ўнг томондан ҳаракат қилдилар. Қоронғи тушиши бланок автоматчи ҳам пулемётчиларимиз ҳужум районимизнинг анча ичкарасига кириб шиддатли ҳужум бошладилар.

Тўпларимизнинг ҳайбатли ўтлари гитлерчиларни эсанкиратиб қўйди. Улар рўпарадаги чучелаларимизга қараб ўт очдилар. Шу пайтда пулемётчиларимиз, мерганимиз ва автоматчиларимиз душманнинг олдинги линиядаги барча ўт очиш нукталарини яқсон қилдилар. Қўққисдан қилган ҳужумимиз натижасида гитлерчиларнинг кўрсатган қаттиқ қаршилигини синдириб қўмондонликнинг буйруғини шараф блан бажардик.

Бўлинмадаги жангчилар бу ҳужумда ҳам аввалдагидек алоҳида ботирлик кўрсатдилар. Чап қўлидан ва кейинроқ елкасидан ярадор бўлган ўзбек Соли Мўминов жанг майдонидан чиқиб кетмади, балки у қочиб бораётган гитлерчилар тўдасини қувиб етди ва ўлжа олган қиличи блан 3 фрицни қиймалаб ташлади. Жангчи тожик Алиев ҳужум қилиб бора туриб траншеяда писиб ётган 5 немисга дуч келиб қолди. Мард Алиев улардан заррача ҳайиқмади, дадиллик блан:

– Қўлларингни кўтар, бўлмаса, отиб ташлайман! – деди.

Талвасада қолган гитлерчилар қўл кўтаришди. Алиев милтиғини ўқталганича 5 та фрицни штабга ҳайдаб келди.

Бўлимимда жангчилар немис босқинчиларни янада шафқатсиз кириб ташлаш, яраланган йиртқич фашистларни ўз инида узил-кесил тор-мор этиш учун мардоналик блан илгари бормоқдалар.

Сержант Матёқуб Одамбоев

1944 ЙИЛ 17 АВГУСТ. №64 (169)

ТОҲИРНИНГ МИНОМЁТИ

– Душман тўп расчётини шафқатсиз кириб ташланг, пиёда аскарларни шиддатли зарбага учратинг ва ер тишлатинг! – деб буйруқ берди гвардиячи лейтенант Саримсоқов.

Буйруқ – қонун. У мутлақо бажарилиши керак. Миномётчи Тоҳир куролини бўй бериб ўсган арпалар орасига ўрнатди ва ўқ-дориларни ҳам яқинроқ ерга ташиб келтирди.

– Миномёт расчёти тайёр, буйруқ кутамиз, ўртоқ командир, – деди Тоҳир.

Тоҳирга команда берилди. Олинган мўжал жуда аниқ бўлгани учун немисларнинг ишонган бирдан-бир тўп расчёти кул-кул бўлди. Жон талвасасида қолган фашист тўпчилари ва пиёда аскарлари қоча бошладилар. Хужумга шиддат блан ташланган ўқчиларимиз чекиниб бораётган немис газандаларни тутдай тўқдилар. Маҳорат блан жанг олиб борган Тоҳирнинг миномёти шу жангда 17 гитлерчини қириб ташлади ва душманнынг уч тўп расчётини кул-кул қилди.

АСРАЙ ОЛМАГАН ҚЎРҒОН

(Махсус мухбиримиздан)

Кожуховка блан Кожухов орасида фақат бир ярим километр. Немислар шу участкани ўз мудофаси учун ғоят қулай марра деб топдилар ва Самака қишлоғидан чекинмай туриб Кожуховка блан Кожухов ўртасига иншоот қура бошладилар. Душман ўз мудофааси учун танлаган бу участка ҳақиқатан ҳам жуда ўринли эди.

Самака қишлоғи орқали катта йўлга чиқилади. Икки километр чамаси ғарбга томон юрилса, баланд тепалик – буғдойзор келади. Чап ёнбошда буталар, ўнг ёқда эса чакалакка улашиб кетган тепалик бор. Тепаликдан ва Кожуховка қишлоғидан Самака даласи ҳамда барча тармоқ йўллар кафтдек кўриниб туради. Самакадан чекинган душман то Кожуховга қадар бўлган катта, кичик ва ҳатто сўқма йўлларгача мина «экиб» кетди. Душман мудофаа учун керак бўлган ҳамма чорани кўрган, чунки танк ва ўзиюрар тўпларимиз ҳали жангга солинмаган эди. Шундай бўлса ҳам, гитлерчилар танкотар тўп ва милтиқларни мудофаасининг энг қулай ерига ўрнаштириб, катта тош йўли ҳамда қишлоқ йўлларига танкка қарши мина экиб ташлади. Йўл бўйларига автоматчилар блан мерганларни жойлади. Миномёти эса Самаканинг орқа томонига мина отиб турди.

Ўқчиларимизнинг қақшатқич зарбасига чидолмаган гитлерчилар Самакани ташлаб қочишга мажбур бўлдилар. Қожуховка участкасига ўтиб бироз тинчланмоқчи бўлган душман ҳисобидан адашди. Немисларнинг «одам юрса оёғи, куш учса қаноти қуядиган» мудофаасини бир неча бор ёриб ўтган азамат совет жангчилар Самакада ҳам тиним бермай унинг мудофаасини ўпиришга киришдилар. Жасур минорларимиз, душманнинг дўлдек ёғдираётган ўқларга қарамай, ўз ишларини давом эттирдилар.

Лейтенант Илюшин бошлиқ минёрлар группаси 45 минутда 612 та турли минани топди ва қишлоқдан чиқиш йўлларини тозалади. Минёр ўзбек Қодир Тўлаганов, украин Пономаренко, татар Ғали Абишев, рус Потаповлар душмандан ниқобланган ҳолда бир соат ичида 3 километр йўлни минадан тозаладилар. Тўпларимиз, пулемётларимиз, замбаракларимиз, миномётларимиз душман техникаси ва мудофаасига қарши даҳшатли ўт очиб турди. Фрицларнинг тун коронғусида кўр-кўрона отаётган ўқ ва снарядлари гоҳ биздан ўтар, гоҳ бизга етмай қолар эди. Тонг ёришар-ёришмас танкларимиз етиб келди.

Танкларимиз зўр даҳшат ва ҳайбат блан душман мудофаасини ўққа тутдилар. Душман тиш-тирноғи блан қаршилиқ кўрсатди. Барча қуроллари ишга солди. Лекин бизнинг танкларимиз ҳайқирганича фашистлар инини эзмалай кетдилар. Довюрак Медведев танки душманнинг 6 та тўпини ишдан чиқарди, 8 та машинасини мажаклади ва 7 жойдаги ўт очиш нуқтасини емириб ташлади. Қишлоққа бурилишдаги ғиштин уйга немис штаби ўрнашган эди. Самарин атрофдан кўрсатилаётган қаршилиқларни синдириб ўз танкини ғиштин уйга бурди ва уни ўз ўқи блан ёндирди. Танк орқасидан изма-из келаётган пиёдалар қишлоқни гитлерчилардан тозалашга киришдилар, тўпларимиз, миномётларимиздан қочиб бораётган душман бошига ажал уруғини ёғдириб турди.

Немисларни «бузилмас» қўргон ҳам асрай олмади, уни танкларимиз қулатди ва душман юрагига яна бир найза санчди.

Гвардиячи старший лейтенант М.Жўраев

Жанговар тажрибалардан

СУВ ТЎСИҚЛАРИДАН ҚАНДАЙ ЎТИШ КЕРАК

Совет Иттифоқининг Қаҳрамони Пирим Нурмонов

Хужум қилиб бораётган вақтларда кўпинча дарёлардан тўхтамай, йўл-йўлакай ўтишга тўғри келади. Чунки бу вақтларда махсус сузиб ўтиш анжомларини кутиб ўтиришга фурсат бўлмайди. Бундай ҳолларда хужум қилиб боручиларга майда-чуйда, тўғри келган сузиш қуроллари катта ёрдам беради.

Бу қўл остидаги оий майда сузиш қуроллари нималардан иборат ва улардан қандай фойдаланиш керак? Бу саволга мен бўлимимизнинг жанговар тажрибасидан намуналар кўрсатиш ёрдами билан жавоб бераман.

Бизга бир дарёдан ўтиш керак эди. Дарёнинг кенглигини, чуқурлигини ва оқимнинг тезлигини илгаридан билиб олган эдик. Бўлимда 4 – 5 киши сиғадиган биттагина қайиқ бор эди. Мен у қайиқни пулемётчиларга бердим. Чакқон ва кучли жангчилардан Иринзов ва Барховларни эшакчиликка қўйдим ва ўзим ҳам қайиққа ўтиришга қарор қилдим.

Қолган жангчилар учун плот (сол)лар яшаш зарур эди. Бу ишни жангчи Майборода бошқарди. У жангчилардан Лебедев ва Стрелкалар билан бирга ишлаб узун ходалардан рама ясадилар ва унинг тагига бўш бензин бочка ўрнаштирдилар. (Бу бочка дарё бўйидаги қишлоқдан топиб келинди.) Жангчилар қамиш ва хивич боғламлари тайёрладилар. Бу боғламларни рама устига ўрнатдилар, похолдан ясалган арқонлар билан маҳкам боғладилар. Шу билан «кема» ҳам тайёр бўлди.

Шундай қилиб, икки группа дарёдан бахузур ўта бориши мумкин эди. Бироқ қайиқ билан кема бузилиб қолиши ёки душман томонидан мажакланиши ҳам эҳтимол эди. Мана шунинг учун бўлимдаги ҳар бир жангчи махсус шахсий сузиш воситаларига эга бўлсин деб буй-

Пирим Нурмонов

руқ бердим. Бундай вақтларда плашпалатка, анжом халтачаларини хашак ва похоллар блан тўлатдилар. Шу блан улар ишончли сузиш воситаларига эга бўлдилар. Баъзилар бўш туника идиш, автомобиль камери, бензин банкалари топиб олдилар. Бу нарсалар эса сув ўт-майдиган қилиб тиқинланган, беркитилган ва улар сузиш воситалари сифатида иш бериб қолиши мумкин эди.

Шуни ҳам айтиб ўтмоқ керакки, айрим хода, ёғоч, қуруқ новдачалар, брезентлардан ҳам сузиш куруллари сифатида яхши фойдаланиш мумкин.

ПИРИМҚУЛ НУРМОНОВ

1911 йил 20 апрелда Самарқанд областининг ҳозирги Пайариқ районидаги Оққўрғон қишлоғида туғилган. Миллати ўзбек. 1943 йилдан КПСС аъзоси. Ўрта мактабда ўқиган. Колхозда механизатор бўлиб ишлаган. 1937–1940 йилларда ва 1941 йил июндан Совет Армиясида. 1942 йил июндан Улуғ Ватан уруши фронтида. 178-гвардиячи ўқчи полки (3-Украина фронти 6-армиянинг 60-гвардиячи ўқчи дивизияси)нинг бўлинма командири, гвардиячи катта сержант П.Нурмонов Запорожье областининг Запорожье районидаги Разумовка қишлоғи районида Днепр дарёсини кечиб ўтишида ўртак кўрсатган. 1943 йил 26 октябрда ўз бўлинмаси билан бирга биринчилардан бўлиб дарёни кечиб ўтган ва плацдарм учун бўлган жангда граната ташлаб душман пулемёти ҳамда 8 гитлерчини яксон қилган. Бўлинма тун бўйи душманнинг шиддатли қариши ҳужумини қайтарган. 1944 йил 22 февралда Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилган. «Ленин» ордени, «Қизил юлдуз», 3-даража «Шуҳрат» орденлари, медаллар билан мукофотланган.

1945 йил армия сафидан бўшатишган. Колхоз, қишлоқ совети раиси, бригада бошлиғи бўлиб ишлаган. 1978 йил 10 декабрда вафот этган. Оққўрғон қишлоғида дафн этилган. Ўзи туғилиб ўсган колхозга П.Нурмонов номи берилган. Адабиётлар: ЦАМО СССР, ф-33, оп-793756, д-34, л-205; 48/228; 90; 89-101; 158/65-66; 142/134-137⁵.

⁵ Жасоратнома. – Тошкент: Ўзбек Совет Энциклопедияси Бош редакцияси, 1990. Б.206.

ГВАРДИЯЧИЛАРИМИЗГА

*Салом сизга, ватандошлар, мард ҳамшаҳарлар,
Қутлуг бўлсин ҳаммангизга улуг фахрли ном!
Қутлуг бўлсин доҳий топиширган байроқ,
Оталардан, оналардан, дўстлардан салом!*

*Сиз, асллар, тугилгансиз шараф-шон учун,
Помир бўйлаб лочин каби учгансиз отда.
Фарғонада дарёдан зўр канал қазгансиз,
Зарафшоннинг олтини бор сизнинг қанотда.*

*Букун жангда қилар экансиз ёвни яксон,
Найзангиздан учар экан душманлар боши.
Минг ваҳшийни тўғрар экан ҳар қиличингиз,
Шод бўламиз, яқин келур енгув қўёши.*

*Баҳодирлар яшасин деб қувонади эл,
Қиз-келиндар ботиришимиз соғ бўлсин дейди;
Саҳар туриб тилак тилар ота-оналар,
Кўкраклари орден тўла тоғ бўлсин дейди.*

*Қани, шерлар, олға ҳамон, ғалаба томон!
Душманларни даҳшат блан қувинг беаёв.
Бу дунёга келганига бўлсин пушаймон,
Ўзбекистон мардини ҳам билиб қўйсин ёр!*

Ҳамид Олимжон

АГИТАТОР АКБАРОВ ҲАММАГА НАМУНА

Бўлинмадаги жангчилар Акбаровни ботирлиги ва ҳарбий моҳирлиги учун севадилар. У жангчиларни ўзининг большевистик сўзи ва жанговар ишлари блан руҳлантиради.

Қисм хужум қилмокда эди. Душман ўқи взвод командири Васильевни ҳалок этди. Акбаров командирликни ўз устига олди ва: «Ўртоқлар! Командиримиз Ватан йўлида қони учун душманга қарши олға!» – деб қичқирди.

Барча жангчилар агитатор орқасидан дадил интилдилар, душман траншеясига ёриб кирдилар ва қўл жанги бошладилар. Акбаров 8 немисни ўлдирди. Жанг муваффақиятли тугади.

Жангдан кейин Акбаров ўз взводидаги жангчиларни тўплади ва ҳозиргина тамомланган жанг ҳақида суҳбат ўтказди. У жангда намуна кўрсатганлар ҳақида сўзлади ва бундай якун ясади:

– Бу топширикни биз аъло бажардик, лекин бу блан эсанкираш ярамайди. Ватан биздан яна дурустрок жанг қилишни ва барча совет ерини фашист ифлослардан тезроқ озод этишни талаб этади.

Эртасига жанг янада қизгинроқ бўлди. Акбаровнинг взводи душман позициясини ёриб ўтиб чекинаётган немисларни изма-из қувиб кетди. Немисларнинг катта бир группаси взводни ён томондан айланиб ўтиб уни қуршаб олишга интилди. Акбаров жангчиларнинг руҳини кўтарди, уларни мардона, ботирона курашга отлантирди. Жангчилар душманни яқинга келтириб туриб ўт очдилар. Душманнинг биринчи қатордаги кучлари тутдай тўкилди. Акбаров взводни атакага кўтарди.

Жанг Акбаров взводининг ғалабаси блан тугади. Душман 50 дан ошиқ ўлик қолдириб орқасига қайтиб кетди.

Майор М.Махмудов

1944 ЙИЛ 3 СЕНТЯБРЬ. №69 (174)

МЕНИНГ ТЎПЧИЛАРИМ

Ёзги хужум бошлаганимиздан буён танкотар тўп расчётимнинг душман танкини, ўзиюрар тўп ва машиналарини пачақлагани ҳақида катта ҳисоб дафтари очса бўлади. Мен бу ерда фақат тўпчиларимнинг маҳоратини ва уларнинг ўз ишларига қанчалик моҳир бўлганликларини кўрсатмоқчиман. Айниқса, Половников ўқловчи бўлган

тўп расчёти кейинги кунларда оламшумул ишлар қилди. Белани деган поляк қишлоғида немислар пиёда аскарларимиз ҳужумини тўсмоқчи бўлиб танк ва ўзиюлар тўпларини ўрмоннинг чеккасидан бизга қарши қўйди. Тўпчиларимиз қақшатқич зарба беришга киришдилар. Ҳаммадан илгари ўзига яхши, қулай жой танлаган ўзбек жангчиси Бозорбой Гултоевнинг тўп расчёти немис техникасининг қарши ҳужумини тўхтатишга мажбур бўлди. Ўрмон чеккасига бекиниб биз томонга тартибсиз ўт очаётган душман «фердинанд»ини ёнбошидан тўғри мўлжалга олди ва бир зумдаёқ чилпарчин қилди. Тўп расчётининг пойловчиси Саркисов ярадор бўлиб қолганида ўқловчи Половников дарров унинг ўрнини босди. Шу жангда 7 кишилик расчётдан 2 тўпчиси саломат қолгани ҳолда душманнинг 6 қарши атаксини қайтарди.

Сержант Татаринов бошлиқ расчёт немис пиёда аскарлари ва машиналари ғуж бўлиб қолган жойни нишонга олиб унга катта талафот етказди. Шу жойда гитлерчиларнинг 82 солдат ва офицери қириб ташланди, юклатилган 19 та араваси, 12 юк машинаси яксон этилди. Татаринов расчёти Венгрут шахридан чиқаверишда, Попов қишлоғида ҳам жангчиларимизга мадад бериб гитлерчиларни тутдек тўкаميز. Тўпчи Потилловкин мерганларга ажойиб ўт очиб пиёда аскарларимиз ҳужумига ҳалақит бериб турган немис пулемёт нуқталаридан 5 тасини яксон қилди. Олтиндан қимматли Украина ерларида, жондан азиз Белоруссия ўрмонларида душманга қандай зарба берган бўлсак, қардош поляк халқининг ерларини немис босқинчилардан озод қилиш учун ҳам шундай даҳшатли жанг қилмоқдамиз.

Гвардиячи лейтенант Султонали Саксонбоев

ДУШМАНГА ТИНИМ ЙЎҚ

Тўп отишмалари узокқа чўзилмади. Миномётчиларимиз иш бошлади. Туни блан жавраган душман пулемёти тонготарда жимиб қолди. Жанг тўлқини энди шаҳарнинг ғарбий томонига оғди. Шаҳар остонасига чирмашиб чекинишни ҳаёл қилмаган душман совет жангчиларининг зарбаси блан беихтиёр қўзғалишга мажбур бўлди.

Тўғрироғи, немислар шаҳардан 12 километр нарига улоқтириб ташландилар. Шаҳар атрофидаги сарой ва бузилган уйларга яшириниб нажот ахтарган немис итваччаларнинг ҳам доди берилди. Кўчаларни, кўрғонларни яраланган немис ваҳшийларидан тозалаб бораётган Ботиржон Ўруновнинг пулемётчилар группаси ажойиб қаҳрамонлик кўрсатди. Шаҳар ёнбошидаги Турна деган бир хуторда 75 та немис солдати писиб олиб ҳужум қилиб бораётган пиёда аскарларимизни автоматдан ўққа тутаетган эдилар.

Ўрунов группаси жуда оҳисталик ва ҳушёрлик билан хуторнинг ўнг ёнбошига ўтди ва пулемётларини душман траншеясига тўғрилаб бўлиқ арпалар орасида ўқ узишга тайёрланди. Икки томондан кетма-кет ва қисқа-қисқа сайраган пулемёт траншеядаги немисларнинг шўрини қуритди. Писиб ёнган фрицлардан биттаси ҳам соғ қолмади. Ярим соатга чўзилган жангдан сўнг хуторнинг чап бикинидаги окопдан байроқ кўтарилди. Ўлмай қолган 25 немис солдати ва икки унтер-офицери асир тушди. Қуёш ботаётганида Острув-Мазовецки душмандан батамом тозланди. Шу участкада ҳужум қилаётган гвардиячиларимиз қардош поляк халқининг яна бир шаҳрини озод қилиб немисларни изма-из қувиб кетдилар.

Гвардиячи старший лейтенант М.Жўраев

ТЎПЧИ ЖЎРАҚУЛ ТЎРАЕВ

Младший сержант Тўраев урушгача Жиззах районида колхозда ишлар эди. Ҳозир у тўпчи. 1941 йилдан бери у фронтда. Уч йил урушда Тўраев бой тажриба орттирди ва бир неча бор ўзини кўрсатди.

Бир кун младший сержант ўзбек Жўракул Тўраевнинг тўпи пиёдаларимизни душманнинг даҳшатли қарши атакасидан сақлаб турган эди. Немислар кеча қўлдан берган тепаликни қайтариб олиш учун роса чирандилар. Улар жангга 27 та танк ва бир батальонча автоматчиларни ташладилар. Танклар йўл-йўлакай тўп ва пулемётлардан ўқ ёғдириб тепаликка келавердилар. Душман снарядлари худди ўт очиш позицияси ёнида ёрилар эди. Тўраев ярадор бўлди, лекин жанг майдонини ташлаб кетмади. Тўпнинг мард расчёти

бирпасдаёқ немисларнинг уч танкини мажақлади ва иккитасини ёндириб юборди. Гитлер машиналари чекинишди. Бизнинг тўпчиларимиз эса душман автоматчиларини киргинга солдилар. Тўп ўти ва милтиқдан отилган ўқлар блан немис пиёдаларининг икки взводи қирилди.

Қутурган душман бутун тўпларидан ўт очди. Тўраевнинг тўпи ишдан чиқди. Ўқловчи Кубелевский ҳалок бўлди. Тўраев иккинчи марта яраланди, лекин, шунга қарамай, автоматдан ўқ ёғдираверди. Жўрақул Тўраев мислсиз ботирилиги блан ўртоқларни руҳлантирди. Баҳодир жангчилар душманни маррадан ўтказмадилар.

Мард тўпчи младший сержант Жўрақул Тўраевга Совет Иттифоқининг Қаҳрамони унвони берилди.

ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛИ

Сержант Собир Қобиров бўлими ўрмондан айланиб ўтиши бланок душман қаршисига дуч келди. Немислар ҳали ўриб улгуролмаган буғдойлар орасида писиб олиб пулемётдан тинмай ўт очар эдилар. Душманнинг бундай ҳийла ва найрангини кўп кўрган Собир довдираб қолмади. Ўз бўлимини усталик блан курашга бошлади. Пулемётчилар сержантнинг ҳар бир буйруғини одатдагидай тўғри ва ҳалол бажардилар, пулемётларини ўнғай ерга ўрнаштириб уларни ҳас-чўп блан никобладилар. Гитлерчиларнинг Сарнакидаги қаттиқ қаршилиги дарё тошқинига чидаш беролмаган тўғондек дабдала қилинди. Сержант Қобиров бўлими ёнбошдан ҳужум қилиб Сарнакига ёриб кирди. Ўз кучларига керагидан ортиқча баҳо берган немислар Сарнаки шаҳарчасида қисмларимиз томонидан чамбарчас боғланиб қолганликларини сезмай қолдилар. Шунинг учун ҳам улар шаҳарчанинг шимолроғида қимирламай турар эдилар. Ҳаммадан илгари немис мудофаасини усталик блан ёриб ўтган ва шаҳарга биринчи бўлиб кирган сержант Собир Қобиров бўлими 50 немисни ўлдирди ва 102 гитлерчини ҳамма техникаси блан асир туширди. Қозонилган ғалабани нишонлаш учун Сарнаки ёнида ўтказилган жангчилар йиғилишида сержант Қобировга «Қизил байроқ» ордени топширган қўмондонлик вакили Кузнецов шундай деди:

– Қардош поляк халқини озод қилишда қаҳрамонларча курашган ўзбек халқининг асл фарзанди, бизнинг ботир сержантимиз Собир Қобиловга учинчи ордени топираман. Сержантнинг йўли порлоқ йўл, ҳамма Қобилов йўлидан бориб, Қобиловдек курашиши керак.

Сержант Толиб Отабоев

БОЗОРБОЙНИНГ ҲУШЁРЛИГИ

Гарнизон ширин уйқуда. Ўрмон деярли хавфсиз. Бозорбой патрулда эди. Душман чегараси узоқ бўлса-да, лекин унинг айғоқчилари исковуч итдек санғиб юриши Бозорбойга аён. Ҳали тонг отишига анча вақт бор. Ҳаво булут бўлганидан ўрмонни зимистон қоплаган. Қоровул ўз постида укки сингари кўзларини ўрмон ичкарасига ташларди. Бозорбой бир нарсанинг шарпасини пайқади ва аста-секин ерга ётди. Ҳа... ерга ётсанг ўрмонда шитирлаган нарсани тезроқ ва аниқроқ сезасан. 100 метрча нарида бир нарса йилт этдию яна йўқолди.

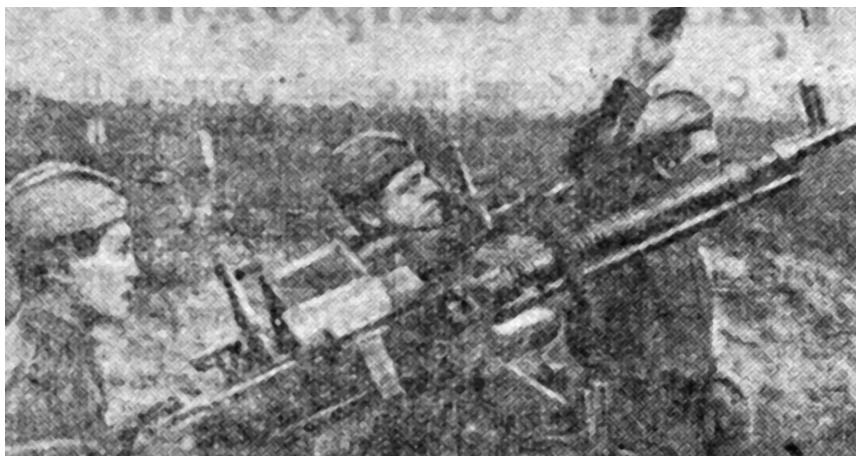
– Сен ҳунагани кўлга тушираман, – деди ўзича ғижиниб Бозорбой. Қора, ниҳоят, аниқлашди. Бозорбой тезда ўз бошлиғи ва шерикларига «ёввойи қуён» ҳақида шипшитиб қўйди. Бир дамда халқа ясалди ва у тобора қисилиб борди. Автоматлардан овоз чикди. Командир буйруғи блан тонг отгунча халқа сақланди. Кун ёриша бошлаши блан халқа орасини тозалаш бошланди. Ўрмонда «ўралашиб» юрган қора душман айғоқчилари экан. Етти кишидан иборат душман совет аскарларини ғафлатда босмоқчи бўлган. Бироқ бизнинг ҳушёрлигимиз душман айғоқчиларини тузоққа илинтирди. Сержант Бозорбойнинг ҳушёрлиги ҳаммага намуна бўлди. Ўзи бош бўлиб гитлерчиларнинг икки обер-лейтенантини ва 5 солдатини тирик қўлга туширди. Қўмондонлик Бозорбой Абдусолиевни II даражали «Ватан уруши» ордени блан мукофотлади.

(Ўз мухбиримиздан)

ИККИ «МЕССЕРШМИТТ»НИ УРГАН БОТИРЖОН

Худди туш пайти эди, ҳужум қилиб бораётган жангчиларимиз тепасида бир «Мессершмитт» қўқисдан пайдо бўлиб қолди. Буталар орасига ниқобланиб олган пулемётчи Ботиржон Ўрунов ёнбошдан пастлаб келаётган немис калхатини мерганларча пойлаб урди. Бундан олдин ҳам жасур пулемётчи Ўрунов бир немис аэропланини йиқитган эди. У бундай бўлди: қисм ҳужумга тайёрланиб турган кеч ҳавони булут босди, аммо немис аэропланлари учишдан тўхтамадилар. Шу пайт бир «Мессершмитт» пастлаб учиб пулемётдан ўқ узди, бизнинг жангчиларимиздан 3 кишини ярадор қилди. Немис аэропланига қараб ўқ узишга ҳеч ким улгуролмади. Ўрунов эса «шу хунаса немис омон кетадими» деди ва жуда яқин ҳамда паст учиб келаётган «Мессершмитт»га қарата пулемётидан бир сидра ўқ узди. Аэроплан ҳавода бир томонга оғдию ерга шўнғиди.

Гвардиячи лейтенант А.Ҳалим

Гвардиячи младший сержант Маликовнинг пулемёт расчёти сув тўсиқларини ўққа тутиш блан бирга душмanning бир тўсиқларини уриб туширди. Суратда (чапдан): биринчи расчёт гвардиячи, оддий аскар Уразумбек Ускунбоев, иккинчи расчёт гвардиячи, оддий аскар Н.Максимов ва расчёт командири, гвардиячи младший сержант Маликов душман аэропланига қараб ўқ узмоқда.

МИРЗАЖОНОВЛАРНИНГ ҲАЙБАТИ

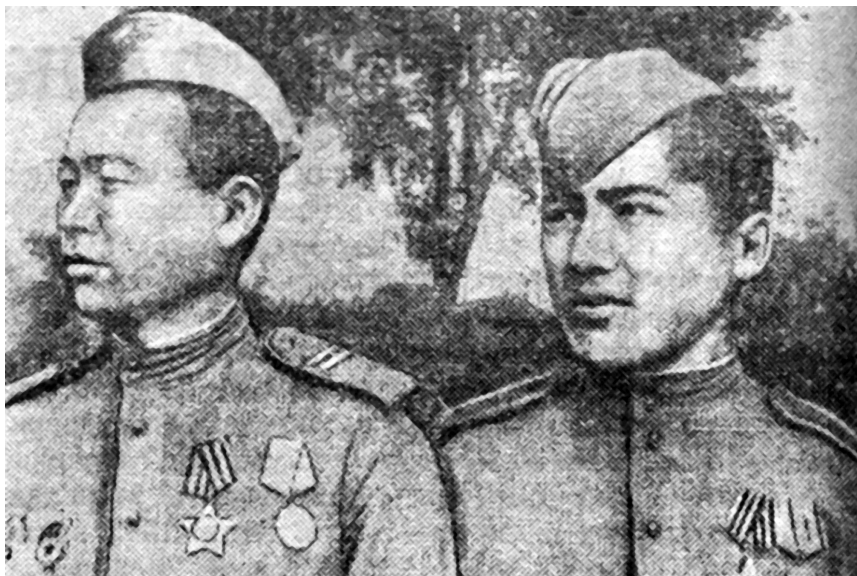
Иккала Мирзажонов ҳам тенгқур. Ҳозир эса иккаласи бир қисмда ва бир бўлимда пулемётчи. Бири андижонлик бўлиб, исми Ботир, иккинчисининг исми Каримжон. У Наманган областининг Норин районида. Ботир оддий аскар, Каримжон эса сержант. Ҳар иккиси ҳам жангда душманга қарши шер каби отилди. Уларнинг станокли пулемёти озмунча немиснинг ёстиғини қуритмади. Улар ўз қуролларининг устаси. Шунинг учун ҳам икки йиллик жангда уларнинг пулемёти озгина бўлса-да шикаст емади. Польшанинг бир катта аҳоли пунктида немислар қаттиқ қаршилиқ кўрсатдилар. Ҳатто бир кунда 7 марта қарши атакага ҳам ўтдилар. Лекин совет жангчиларининг кучли зарбаси душманнинг қарши атакасини синдирди. Пулемётчи Мирзажоновлар гитлерчиларни қишлоқдан улоқтириб ташлашда ажойиб ботирлик кўрсатдилар. Асосий қисмларимиз ҳужумга ўтмай туриб жасур пулемётчилар душманнинг ёнбошидан зарба бера бошладилар. Мирзажоновлар пулемёти душман планини пучга чиқарди. Саросимага тушиб қолган душман ҳеч нима қилишга улгурмади, жадал чекинди. Пулемётчи Мирзажоновлар қочаётган душман солдатини тутдек тўкавердилар. Бир соатча чўзилган жангдан кейин душман 5 та тўп, 6 пулемётини ва 17 солдат ҳамда офицерининг ўлигини қолдириб қишлоқдан бутунлай чекинди. Қўмондонлик бу икки жасур пулемётчини III даражали «Шухрат» ордени билан тақдирлади.

Гвардиячи лейтенант Ҳалим Ашуров

1944 ЙИЛ 7 СЕНТЯБРЬ. №70 (175)

ҚЎЛ ПУЛЕМЁТИ ЎТИ ОСТИДА

Жангчилардан Маматов билан Иззатов жўхори экини орасидан яшириниб боришиб немисларнинг траншеяларига яқинлашдилар. Взвод штурм билан душман устига бостириб борди. Гитлерчилар жангчиларимизнинг бу шиддатли ҳужумларини тўхтатишга ҳаракат қилдилар. Лекин немис газандаларига қарши ғазаб ўти билан ёнган, қасос олиш учун арслондек бораётган Маматов билан Иззатов ён то-

Немис-фашист босқинчиларга қарши курашда маҳорат кўрсатган гвардиячи
младший сержант Н.Абдуллин ва гвардиячи қизил аскар М.Юнусовлар III даражали
«Шуҳрат» ордени блан мукофотландилар.

мондан ўтиб немисларни рўпарадан сидра-сидра ўққа тутдилар ва кўз очиб юмгунча гитлерчиларни тутдек тўкдилар. Шундай қилиб, қўл пулемётчи Маматов блан унинг шериги Иззатов шу жангда қўп гитлерчини қириб, немис траншеяларини ишғол қилдилар.

(Ўз мухбиримиздан)

ДУШМАННИ ҚАҚШАТДИ

Бўлинмамиз немисларни изма-из кувиб борар эди. Катта тош йўлни кесиб ўтганимиздан кейин гитлерчилар қаттиқ қаршилиқ кўрсатдилар. Турли қуроллардан ўт очиб ҳаракатимизни тўхтатмоқчи бўлдилар. Жасур жангчи Зафаров, ниҳоят, чаққонлик блан душманнинг ёнбошига ўтиб автомати блан унинг пулемёт нуқталарини мўлжалга олди. Катта йўлнинг чап биқинидан туриб жавраётган душман пулемёти ҳам бирпасда жимиб қолди. Ўқчиларимиз йўли очилди, ҳужум

майдонимиз кенгайиб борди. Қишлоққа кираверишда ҳам Зафаров немисларни анча қийратди. Яна бир жангда 16 немисни отиб ўлдирди.

Қизил аскар Юлибой Қўчқоров

ЖАНГОВАР ДЎСТИМ

Тўриқ отимнинг лақаби «Арбо». Унинг жанговар йўли менинг жанговар ҳаётим блан чамбарчас боғланган. Мен уни ҳамма вақт яхши парвариш қиламан, вақтида ем-хашак бераман, суғораман. «Арбо» доим тоза туради, мен уни ўз вақтида қашлайман, тарайман, юваман. У менинг барча сўзимни уқади, имо-ишораларимга тушунади. Мен «Арбо»ни қанча севсам, у жонивор ҳам мени шунча яхши кўради. Икки йил ичида мен у блан қанча сойларни кечдим, қанча ботқоқликлардан ўтдим, аммо бирор ерда тўхтамади ва тихирлик қилмади. Жанг майдонида ҳам юзимни ерга қаратмади.

Гвардиячи старший сержант Ў.Умаров

УЙГА ЙЎЛНИ ОЛАР БЎЛСАНГ...

*Ер юзига галва солган,
Босқинчилик машиқин олган,
Одамликдан чиқиб қолган
Немисни ур жадаллаб!*

*Жон Ватаннинг тупрогини,
Қон томридек йўл-рогини,
Озод қилдик гўлбогини
Ўвни уриб жадаллаб.*

*Энг ёввойи йиртқич каби
Қонга бўяб оғиз-лаби
Сурбет бўлиб турган дами
Немисни ур жадаллаб!*

*Қўни кетиб, ози қолди,
Ўвуз душман ҳолдан толди,
Ҳалокатга юз ҳам олди,
Немисни ур жадаллаб!*

*Волгада қўп қаттиқ урдик,
Ғарбга қараб йўлни бурдик,
Ғалабанинг завқин сурдик
Ўвни уриб жадаллаб.*

*Тезде Берлин борар бўлсанг,
Ўв бағрини ёрар бўлсанг,
Уйга йўлни олар бўлсанг
Немисни ур жадаллаб!*

Доно Оқилов

ЎЗ ИШИНИ ЯХШИ БАЖАРАДИ

Қуддус Ғалиев 45 миллиметрли тўп батареясида энг яхши агитатор ҳисобланади. У ўз суҳбатларини кундалик жанг тажрибалари билан боғлаб боради. Душманни ўлдириш истаги билангина қурол билан тор-мор этиш керак. Бунинг учун эса ўз қуrolингни мукамал билишинг лозим. Қуддус Ғалиев ўз батареясидаги жангчиларга танкларни қандай қилиб мерганларча отишни, гранаталардан қандай фойдаланишни ҳам ўргатади. Ўзи эса бу қуrolларни энг аъло даражада билади. У отган битта ҳам ўқ беҳуда кетмайди. Суҳбатларни жангчиларнинг ўз она тилларида ўтказганлиги учун унинг ҳар бир сўзи қизиқиб тингланади.

Я.Ёқубов

Гвардиячи старший сержанта Қуддус Хайсин моҳир командир.

А.Зенин фотоси

«ШУХРАТ» ОРДЕНИ КАВАЛЕРИ

Мўъжаз бир қишлоқ учун жанг бормоқда. Немислар ҳар бир уйни ўт очиш нуқтасига айлантирганлар. Жангчиларимиз даҳшат билан ҳужум қилиб олға ташланмоқдалар.

Жангчилар орасида сержант Абдурауф Салимов алоҳида моҳирлик билан ҳаракат қилди. У бир уйдан иккинчисига эпчиллик билан ўтиб пулемётини ўрнаштирди ва немисларга рўпарадан ўт очди. Пулемётчи Салимов босиб ўтган ерда немис босқинчиларининг ўнларча ўлиги қолди.

У жангда ярадор бўлди, лекин отиш тўхталмади:

– Буйруқни бажармагунча жанг майдонидан кетмайман, – деди.

Баҳодир пулемётчи Салимов III даражали «Шухрат» ордени билан тақдирланди.

М.Илёсов

ОРҚАДАН ТУРИБ...

Гвардиячи сержант
Қутибой Омонбоев.
А.Зенин фотоси

Гвардиячи старший лейтенант Ўрозбоев эскадрони сойдан кечиб ўтганида қуёш эндигина ботган эди. Отларимиз жуда тетик, ўзимиз дадил эдик. Ўрмон орқасига қўниб дам олдик. Эскадрон командири:

– Ҳали манзил йироқ, лекин душман яқин. Ҳар бир отлиқ жангчи душманга қарши жангга шайланиб туриши керак, – деб бизни огоҳлантирди.

Ўзимиз овқатландик, отларни боқдик. Буйруқ берилди.

Йўлландик. Ой тепага келганда биз баландликдан ошиб, кенг сой бўйлаб кетдик. Ҳаммамиз жанговар топшириқни яхши уқиб олганмиз, шу кечаси душман орқасига ўтишимиз, пиёда аскарларимиз хужум бошлаши блан орқадан келиб қўққисдан душманга зарба беришимиз керак.

Манзилга етдик. Гвардиячи старший лейтенант Ўрозбоев жангчиларни ва куролларимизни бирма-бир кўздан кечирди. Отларга ем бердик. Радио ўқчиларимизнинг хужумга ўтганларини хабар қилди. Бизга ҳам команда берилди.

Қиличларимиз киндан суғурилди, отларимизга қамчи берилди. Душман мудофаа маррасини ушлаб қолиш учун ўлиб-тирилиб қаршилиқ кўрсатди. Биз чап ёнбошдан бориб катта йўлни кесиб қўйдик. Душманнинг мадад кучлари бизни босиб ўтолмади.

Гвардиячи сержант Ёлқин Жумаев бошлиқ отлиқлар тўдаси гитлерчиларнинг майда группаларига қарши жанг қилиб борди. Чекинаётган фрицлар эса гвардиячи оддий аскар Мамат Рустамов пулемётига дуч келдилар. Ўқчиларимиз даҳшати зўр келди, гитлерчилар ёппасига чекина бошладилар. Биз катта йўлдан ўтишга қўймадик. Душман ўрмонга бурилди. Ўрмон ботқоқликдан иборат эди. Биз ҳам писиб боравердик. Ўрмон чеккасида 5 та танк, 4 та тўп ва бир қанча автомашинасини ташлаб қочган душман, барибир, қутула ол-

мади. Ўқчиларимиз ва пулемётчиларимиз аҳиллик блан ҳали чапдан ўкка тутиб, немис батальонини батамом қириб ташладилар.

Қўмондонликнинг жанговар буйруғи бажарилди. Ўқчиларимиз блан бирга яна ғарбга томон илгарилаб кетдик.

Гвардиячи сержант Я.Тарнакпаев

ШАВКАТЛИ МЕҲНАТ ВА ЖАСУРЛИК

Қаршибой Қизил Армия сафига ҳамма оғаларидан кейин чақирилди. Катта акаси Ростов бўсағасида немисларга қарши курашган кезлари. Қаршибой тракторнинг ёзги ремонти блан банд эди. Қаршибой 1942 йилнинг ёзи ва кузида колхоз даласидан юқори ҳосил олиш учун фидокорона курашди. Кузги шудгардан қутилгач ҳарбий комиссариат чақирди. Жиззах МТС коллективи ўзининг энг яхши тракторчиси Қаршибойни Ватан урушига жўнатар экан, меҳнатда шавкат қозонган Қаршибойнинг Ватан душманларига қарши курашда ҳам намуна кўрсатишга қаттиқ ишониб қолди. Қаршибой жонажон коллективининг ишончига лойиқ хизмат қилиш учун ниҳоят тиришмоқда.

– Ўз биродарларимнинг юзини ерга қаратмайман, – дейди Қаршибой.

Дарҳақиқат, эр йигитнинг сўзи блан иши ўртасида фарқ бўлмайди. Қаршибой Ватанга ва ўз коллективига бўлган чин муҳаббатини душмандан қасос олиш блан исботламоқда. Дастлабки кунларда ўкчи бўлиб жанг қилди. Қаршибой Витебск олдида бўлган қизғин жангларда душман мудофаасини ўпирган ботирларнинг биринчи қаторида бўлди. Унинг бу бошланғич, аммо ажойиб жанги яшин тезлигидай бутун қисмга тарқалди: у душман траншеясини тозалаб бораётганда кўкатлар панасида биқиниб ётган 7 фриц совет жанчисини «бирёқлик» қилмоқчи бўлди. Аммо Қаршибой уларнинг тузоғига илинмади: пулемёт учун тайёрланган чуқурга яширинди ва аланглаб, ҳовлиқиб келаётган биринчи фрицни автомат қўндоғи блан уриб ўлдирди. Сўнгра бошқаларини саранжомлай кетди. 10 минут ичида 7 фрицни қириб ташлади. Қўмондонлик Қаршибойни кўплар қаторида «Жасурлиги учун» медали блан мукофотлади. Идрокли бу йигит жанг майдонида минёрлик ҳунарини – таълимини

ўрганиб олди. У ўзининг уддабуронлиги ва жангда ташаббускорлиги орқасида тез ўсди, оз вақт ичида сержантлик даражасига кўтарилди ва минёрлар бўлимининг командирлигига тайинлайман. Захлаб қолган чаён янглиғ душман ўз инига қоча туриб заҳар сочишга интилади. Совет кўшинларининг қудратли хужумини бир оз бўлса ҳам тўхтатишга уриниб турли найранг ишлатмоқда. Танкимизга, пиёда аскарларимизга қарши миналар қўймоқда, йўлларни бузиб, кўприкларни портлатмоқда. Бироқ совет кўшинларининг даҳшатини тўхтатиш қийин. Шавкатли меҳнатга юз ўғирган сержант Қаршибой Абдурашулов душманнинг қанча-қанча миналарини топди ва уларни зарарсизлантирди. Совет танклари учун хужум йўлини очиб берди, пиёда аскарларимизга эса мадад берди. Қаршибой тўғри келган тақдирда душман техникасини ҳам мажақлашга, танкларини ёндиришга тайёр. Унинг бўлими немис мудрофаасини ўпиручиларга йўл очиш ниятида бир шаҳарчага борадиган кўчани душман минасидан тозалар эди. Минёрлар душманнинг тинмай очган ўти тагида фидо-корона ишладилар. Улар 45 минут ичида 100 дан ошиқ танкка қарши минани топдилар. Жанговар вазифани бажариб бўлганларида шаҳарнинг ўнг ёнбошидаги тепаликдан душман танкининг башняси кўринди. Сержант эсанкираб қолмади, балки душман танкини мажақлаш пайига тушди. Минёрларига кўчани миналашни буюрди ва ўзи бир солдат блан буталар орасига яширинди. Кетма-кет келаётган иккита ўзиюрар тўп катта кўчага бурилди ва пишқириб илгарилайверди. Зўр суръат блан келаётган «фердинанд» кўкқисдан минага йўлиқди: портлади, пачақланди. Орқасига қайтмоқчи бўлган иккинчи ўзиюрар тўп эса буталар орасидан ирғитилган ёнилғи шишлар блан ўт ичида қолди. Қаршибой ҳозиргача икки бор қон тўқди, лекин ўзини дадил тутиб, ҳамон душманни қийратиб бормоқда. Шавкатли меҳнат эгаси бу жасур йигитнинг тоғдек кўкраги «Жасурлиги учун» медали ва «Қизил юлдуз» ордени блан безанган. 11 боланинг онаси, жиззахлик қаҳрамон она – Хадичанинг кенжа ўғли Қаршибойнинг қисқача жанговар йўли ҳозирча шу.

Гвардиячи старший лейтенант Мели Жўраев

БИЗНИНГ ҚЎМОНДОН

*У бузолмас бирор нўлат қалъа йўқ;
Немисларга азроилдир ва офат!
Ҳар режаси қуришар юз ёв полкини,
Номи Гитлер ўғри учун қиёмат!..*

*Пойи теккан ерда унар шаҳарлар,
Мазлум халқнинг тинар кўздаги ёши.
Япроқ ёзур ҳаёт баҳор қўйнида
Нур сочганда элга эрклик қуёши!..*

*Афсонавий қаҳрамонлар бўлур мот,
Қаршисида тоғлар букар тизини.
Озод халқнинг олқишига сазовор;
Жангчи машғал қилур йўлга кўзини!..*

*Ватан унга умид блан боқмоқда,
У доҳийга ўгилдан ҳам зиёда.
Биз ҳам унга сўнмас умр тилаймиз,
Қуёш блан тенг яшасин дунёда!..*

Старшина Насрулло Даврон

ИККИ ЗАЛП НАТИЖАСИ

Миномёт батареямизни ўт очиш нуктасига жойлаштирганимизда командиримиз Анисимов:

– Душманга қарши атакага ўтиши мумкин, тайёр турингиз! – деб огоҳлантирди. Разведкачилар душман тайёргарлиги ҳақида аниқ маълумот келтирган эдилар. Ҳамма ўз постида хушёр эди. Ўқдорилар эса старли. Гвардиячи сержантлардан Жапаридзе, Матвеев ва гвардиячи младший сержант Скороходовнинг миномёт расчётлари яна илгарироқ сурилди. Қуруллар тайёрланган нуқталарга ўрнатилди, табиий ва сунъий нарсалар блан никобланди. Бу сафар бизнинг позициямиз анча ўринли ва қулай ерда эди. Орқамизда буталар,

олдимизда эса кичик сой. Немислар ротага сой ёнидаги йўл орқали танклар ёрдами билан атакага ўтдилар. Ҳамма қуролларидан қийғос ўт ёғдирдилар.

– Тайёрланинг! – деди командиримиз. Гитлерчилар сой ёқасига келдилар ва биз томондан ҳали қаршилиқ кўрсатилмагани туфайли сувдан кеча бошладилар, танклари кўприк ахтардилар.

– Душман атакаси қайтарилсин! Фашистларга ўнғолмас зарба берилсин! – деган буйруқ берилди. Миномёт расчётларимиз баралла ўт очди. Ҳали ўнгдан, ҳали чапдан берилган зарбамизга душман тоқат қилолмади. Сув ичида ва сой қирғоғида қақшаб қолган фрицларга танклари ҳам мадад беролмай қолди. Анчадан бери муйилишда «безрайиб» турган «йўлбарс»ни ҳам энди ўт қоплади. Бу бизнинг биринчи залпимиз эди. Иккинчи залпимизни немислар эртасига татиб кўрдилар. Бу жангда бизнинг пиёда аскарларимиз ажойиб маҳорат кўрсатдилар. Янги куч билан қарши атакага ўтган гитлерчилар биз билан бир соатча олишди, лекин миномётимизнинг сўнгги залпига сра тоқат қилолмади. Пиёдаларимиз душмanning 5 танкини пачақлаганларида бизнинг миномёт расчётимиз 150 га яқин фрицни қаро ерга қапиштирди.

Гвардиячи ефрейтор Отабой Мадрахимов

ИЛҒОР РАДИСТЛАР

Бир тўда разведкачиларимиз билан душман орқасига ўтиб борган радист Черский қўмондонликка жуда муҳим маълумотлар етказди. Гитлерчилар разведкачиларимизни қуршамоқчи бўлиб ҳаракат қилаётганларида асосий кучларимиз босиб келиб душманни тилка-пора қилдилар. «Қизил юлдуз» ордени ва «Жасурлиги учун» медали билан мукофотланган Черский билан бир қаторда радистлардан Уткин, Хонкелдиев, Баурин, Борадиевлар ҳам ўз постларида фидокорона ишламоқдалар. Буларнинг радиолари ҳар вақт алоқани таъминлайди. Бўлиб ўтган жанг операцияларида қўмондонлик радио бўлимидан миннатдор эканини изҳор қилди ва ташаққур билдирди.

Гвардия старший сержанти Ўринбой Умаров

САЙДАҲМАТ БЎШ КЕЛМАДИ

Жангчилар команда блан атакага қўзғалдилар. Атакадан олдин Жанабоевнинг расчёти сафдан чиқарилган эди. Лекин у бўш келмади. Ўзининг жанговар дўстлари олдида: «Сизларнинг конингиз учун қасос оламан!» – деб қасамёд қилди. Унинг бир ўзи бутун расчёт учун ишлади – душманни қаттиқ ўққа тутди. Совет жангчилари сувдан ўтдилар. Қахрамон қозоқ йигити Жанабоев мерганларча отган ўқлари блан траншеяда 17 немисни ўлдирди. Яраланган бўлса-да, жангдан чиқмади. Илгариги жангларда «Жасурлиги учун» медали блан мукофотланган Сайдахмат яна ҳукумат мукофотига тақдим қилинган.

Младший сержант А.Уйсимбоев

1944 ЙИЛ 14 СЕНТЯБРЬ. №72 (177)

МАРД МАЙДОНДА БИЛИНУР

– Мард майдонда билинур, – дейилади халқ мақолида. Халқимиз жуда дуруст айтган. Халқимизнинг асл фарзандлари ҳужум жангла-рида зўр мардлик кўрсатмоқдалар.

Душман мудофааси ўпирилгандан бери Н-нчи бўлинмада рус бўл-маган миллат жангчиларидан 17 киши Совет Иттифоқининг орден ва медаллари блан мукофотланди. Ўзбек йигити, гвардиячи сержант Ҳасан Эркаевни⁶ жанговар усталиги ҳам ботирлиги учун Ватанимиз III даражали «Шуҳрат» ордени блан мукофотлади. Ўзбек халқининг атоқли фарзанди ўртоқ Эркаев кўпни кўрган, зўр жангларда чиниқ-қан гвардиячи. У ўзининг станокли пулемётидан ўқ довули ёғдириб пиёда аскарларимизнинг олға ҳаракат этишлари учун кўп йўл очди. Кўп немисни кирди. Жанг бораётган пайтда гитлерчилар икки немис танкида автоматчилардан десант туширади. Эркаев ўзини йўқотиб

⁶ Совет Иттифоқи Қахрамони Ҳасан Эркаев ҳақида маълумот интернетда ва «Жасоратно-ма»дан топилмади. Совет Иттифоқи Қахрамони унвонига эга бўлган ҳисобдаги Ўзбекистон Қахрамонлари рўйхатида келтирилмагани аниқланди. Демак, Ҳасан Эркаевнинг ҳаёти ва тақ-дири тўғрисида илмий кидирув ишлари олиб бориш зарурияти туғилди.

кўймай, совуққонлик кўрсатиб «максим»и блан гитлерчиларнинг таъзирини берди ва уларни тутдай тўкди.

Гвардиячи ефрейтор комсомол Исроил Шоиров ҳам гитлерчиларга қарши қаттиқ жанг олиб борди. У бир аҳоли пункти учун бўлган жангда фашистлар ўрнашган ерга биринчи бўлиб отилиб кирди ва қўл жангида 9 фрицни ўлдирди. Шоировнинг бу қаҳрамонлигини Ватан тақдирлаб уни «Шухрат» ордени блан мукофотлади.

(Ўз мухбиримиздан)

МАРД КОМСОМОЛ

Комсомол пулемётчи Нурқосимовга пиёда аскарларимизнинг ҳаракатини ўз станокли пулемёти блан қўллаш вазифаси юкланди. Сержант Нурқосимов мумкин қадар душманнинг ён томонига яқин келиб пулемётини ўрнаштирди. У атакага сигнал берилгунча душманнинг мудофаа линиясини жуда синчиклаб кузатди. Ўқчиларимиз атакага кўтарилишлари бланок душман пулемёти қаттиқ ўқ ёғдира бошлади. Нурқосимов душман пулемётига қарши шиддатли ўт очди ва немисларнинг пулемёт расчётини тор-мор қилди. Сўнгра у ўз позициясини ўзгартириб, душман окопларини ўққа тутди. Гитлерчилар траншеяларига яшириндилар. Жангчиларимиз шу пайтдан фойдаланиб душман устига бостириб бордилар ва немисларни траншеяларидан қувиб чиқардилар.

Гвардиячи сержант Ҳасан Эркаев

ВОҲИДОВ ВАЪДАСИДА ТУРДИ

Қисмимиз Буг дарёсидан ўтиб, немисларни анча жойгача жанг блан қувиб борди. Ўртоқ Пешенков командирлик қилаётган ўқчилар бўлинмаси, айниқса, гитлерчиларнинг таъзирини берди. Дам олиш вақтимизда агитатор суҳбат ўтказиб, ҳозирги жангларимиз маваффақиятларини ва айрим жангчиларнинг душманга қарши курашда кўрсатган маҳоратини сўзлаб берди. Ўрмон ёнида икки соатга чўзилган бир жангда Азиз Воҳидов бўлими гитлерчиларнинг майда группаларини жуда ҳам қийратди. Буталар ва ўтлар орасига ҳамда

траншеяларга биқиниб қаршилиқ кўрсатган фашистлар Воҳидов бўлимига бас кела олмади. Воҳидов жангчилари автомат, гранаталар блан душманни дуч келган жойида қақшатаверди. Совет пулемётчилари фрицларни бош кўтаришга қўймадилар. Гранаталар душман траншеясини емирди. Моҳир командир душманга катта талафот бериб, уни енгди.

– Мен Ўзбекистоннинг катта саноат корхоналарида ўн йил ишладим. Ишлаб чиқаришда ҳамиша илғорлар қаторида бўлиб келдим. Мени Ватан урушига йўллаган дўстларим душманга шафқатсиз бўлишни, Ватан амрини ҳалол бажаришни таъкидлаган эдилар. Мен ўз дўстларим насиҳатини бажаришим керак. Немисларга қарши мен блан бирга кўтарилган ҳар бир жангчи совет солдатига хос ҳислатни – Ватанини севишни унутмаслиги керак, – деди Воҳидов ўз курулдош шерикларига. Азиз Воҳидов душманга қарши шердек отилади. Унинг жангчилари эса Воҳидовдан заррача четда қолмайди. Воҳидов ўз бўлимини усталик блан душман устига бостириб боради. У ўз жангчиларига улуғ лашкарбоши Суворовнинг «Душманга қанча яқин борсанг, шунча яхши» деган сўзини ҳар вақт уқтиради. Висла дарёси ёнида жанг қилган Азиз Воҳидов бўлими душмanning икки таянч пунктини ўпирди ва гитлерчиларнинг беш қарши атакасини қайтарди. Воҳидов жанг қизиб бораётган бир пайтда душман томонидан отилган гранатани портлашига қўймай эпчиллик блан ердан олди ва фрицлар турган траншеяга қайтариб иргитди. Ўша кунги қонли жангда шахсан Азиз Воҳидовнинг ўзи 10 га яқин немисни ўлдирди. Қисм партия ташкилоти ўзбек халқининг содиқ фарзанди, Ватан уруши жангларида чиниққан ва тажрибали Азиз Воҳидовни улуғ Ленин-Сталин партияси қаторига қабул қилди.

Гвардиячи младший сержант Маннон Халилов

ПАРТИЯ САФИГА ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

Миномётчи Ҳайдар Кабиров партия ташкилотига берган аризасида:

– Жангга киришни истайман. Разил душманга қарши бутун кучимни, ҳатто жонимни ҳам аямай жанг қиламан. Мени ВКП(б) аъзолигига кандидат қилиб олишингизни ўтинаман, – деб ёзган эди.

Кабилов бу ваъдасини бажарди. Жангда зўр маҳорат қозонди ва партия ташкилоти Кабиловнинг илтимосини қондириб уни партия сафига қабул қилди.

Ҳужум жанглари вақтида Н-нчи бўлинмада рус бўлмаган миллат жангчилари орасида партия сафига кириш анча кўпайди. Партия ташкилоти жанглarda кўп маҳорат кўрсатган 12 кишини ҳозир ўз сафига қабул этди.

(Ўз мухбиримиздан)

1944 ЙИЛ 17 СЕНТЯБРЬ. №73 (178)

ҒАЙРАТЛИ АГИТАТОР

Н-нчи қисм агитатори тошкентлик Абдуқодир Ашуров ҳали жуда ёш, жуда эпчил, сўзга бурро, русчани анча яхши билади, бу ёш йигитни кўрган киши унинг маданиятли йигитчаларимиздан бири эканлигини дарров пайқаб олади.

Агитатор Абдуқодир рус бўлмаган миллат жангчилари орасида агитаторлик қилади. Жангчиларни партия ва ҳукуматимизнинг муҳим қарорлари, ўртоқ Сталиннинг буйруқлари блан доим таништириб боради, кундалик жанглarda қозонилган муваффақиятларни сўзлаб беради. Ҳар куни жангчиларимизга янги газеталар ва журналларни ўқиб эшиттиради, жангчиларнинг уйларига хатлар ёзиб беришда катта ёрдам қилади. Мана шу сабабли жангчилар уни жуда ҳурматлайдилар.

Қисмда жуда шуҳрат қозонган, жангчиларимизни ўз иши блан янада янги ғалабалар сари илҳомлантириб бораётган ёш коммунист Абдуқодир Ашуровни қўмондонлик «Қизил юлдуз» ордени блан мукофотлади ва младший лейтенантликдан лейтенантликка кўтарди.

(Ўз мухбиримиздан)

ЎРТОҚЛАРИМГА МАСЛАХАТ

Қизил Армия сафига келганимда рус тилини билмас эдим. Ишчи-деҳқон Қизил Армияси қаторида уч йил юриб рус тилини ўрганишга яхши қунт қилдим. Ҳозир рус тилида бемалол гапира оламан ва ўқув-ёзувни ҳам яхшигина биламан. 1941 йилдан бери Қизил Армия сафидаман. Шу давр ичида қуrolни дуруст ўргандим, миномёт мўлжалчиси бўлдим, «Жасурлиги учун» медали ҳамда «Аълочи миномётчи» значоги блан мукофотландим. Сиёсий жиҳатдан ўсдим. Ўз взводимда агитатор бўлдим ва ВКП(б) қаторига кирдим. Рус бўлмаган миллат жангчиларига менга ўхшаб рус тилини ўрганишга ғайрат қилишларини маслаҳат бераман. Қатъий туриб рус тилини ўрганган жангчи учун ўз ҳарбий усталигини ошириш ҳам осон бўлади.

Старший сержант, козoқ П.Азимбоев

Редаксиядан: ўртоқ Азимбоев хабарчаси рус тилида хатосиз ва жуда саводли ёзилган. Бу хабарча «Красная Армия» газетасида ўзгартиришсиз босилган.

ЖАНГ ИЛҒОРЛАРИ

Младший лейтенант Долженко командирлик қилаётган 45 миллиметрли танкка қарши тўпчилар взводи душманга аскар ва техника жиҳатидан катта талафот етказмоқда. Немислар ҳужумимизни тўхтатиш учун автоматчилар группаларини ва пулемётчиларини қўйиб бир аҳоли пункти олдида қаттиқ қаршилиқ кўрсатдилар. Яхши ташкил қилинган разведка натижасида душманнинг олдинги линияси ҳамда ўт очиш нуқталари аввалдан аниқланган эди. Қаттиқ жанг бошланди. Қаҳрамон тўпчилар душманга қирон келтира бошладилар. Старший сержант Урусов командирлигидаги тўп расчёти, айниқса, маҳорат кўрсатди. Мўлжалчи Бошлаковнинг бир ўзи немисларнинг бир группа автоматчисини ва 3 пулемёт нуқтасини яқсон қилди. Взводнинг бошқа тўпчилари ҳам қаҳрамонона жанг қилдилар. Душман қаттиқ зарбага учратилди. Тўпчилар орасида Исаев Мирзаев, аравакашлардан Сомов, Масловский, қизил

аскар Трожак ўртоқлар жанговар топшириқни аъло даражада бажармоқдалар. Яқинда бўлиб ўтган даҳшатли бир жангда Исаев ва Мирзаевларнинг тўпи олийжаноб ишлади: немисларнинг қарши атаксини қайтарди, душман техникасига катта талафот етказиб пиёда аскарларимизга мадад берди. Қизил аскар Трожак душман ўти остида бир неча бор бизнинг олдинги позициямизга ўқ-дорилар ташиб борди. Отига ва аравасига заррача шикаст етказмади. Взвод командири ўртоқ Долженко ўз тўпчиларини дўстона ишлашга, жангга пухта тайёрлашда яхши ишлагани учун жанг вақтида ВКП(б) сафига қабул қилинди.

Лейтенант Илёс Муслим

БОТИРДАН ЁВ ҚОЧАР

Бўлинма Нарев дарёсига келиб етди. Лекин дарёнинг ул юзида ўрнаштирилган 75 миллиметрли тўпдан немислар рўпарадан туриб тўғри мўлжал блан отишда давом этар эдилар. Қандай бўлмасин бу тўп расчётини яксон этиш лозим эди. Бу кийин, мардлик талаб этучи жанговар вазифани бажаришни қизил аскар Собир Зоҳидов ўз устига олди. У сездирмай дарёдан ўтди, тўп ўрнашган ерни ёқалаб бориб, кейин расчётга яқинлашди ва гранаталар отди. Саросимага тушган немисларни қочишга мажбур этди. Битта гитлерчини эса қўл жангида ўлдирди ва тўпни қўлга туширди. Шу равишда бўлинманинг олға ҳаракат қилиши таъминланди.

(Ўз мухбиримиздан)

1944 ЙИЛ 28 СЕНТЯБРЬ. №76 (181)

БАҲОДИР ПУЛЕМЁТЧИ

Оддий аскар Очил Қодиров – қўп жангларда бўлган, катта тажриба орттирган жангчиларимиздан бири. Жангларда зўр маҳорат қозонгани учун Қодиров уч марта орден блан мукофотланишга сазовор бўлди. Унинг кўкрагини иккита «Қизил юлдуз» ордени блан III даражали «Шухрат» ордени безаб турипти. Яқинда бўлиб ўтган

бир жангда ўзбек халқининг баҳодир ўғли Очил Қодиров шараф ва қаҳрамонлик намуналарини кўрсатди. Қодиров расчётининг мадади билан бўлинма хужум бошлади. Бу жангда Қодиров пулемётидан дўлдек ўқ ёғдириб ўз бўлинмасининг олға томон ҳаракат қилишига имконият берди, Қодировнинг ўзи эса биринчи бўлиб аҳоли пунктига бостириб кирди. Даҳшатли жанглар бошланди. Немислар қарши атакага ўтдилар. Қодиров пулемётини қишлоқ чеккасидаги бир ғиштин сарой тепасига ўрнатиб, душманнинг ўзиюрар тўпларини пойлаб ётди. Улар 150 метрча яқин келган чоғда совет пулемётчиси ўз пулемётидан мерганларча сидра-сидра ўқ узиб душманнинг десант туширилган 5 та тўпини шикастлантирди ва пиёда аскарларини кирди. Десантларидан маҳрум бўлган немис танклари орқасига бурилиб қочишга мажбур бўлди. Шу равишда душман атакиси барбод қилинди. Қодировнинг шахсан ўзи 40 та фашистни ўлдирди. Эртаси составида Қодиров бўлган бўлинма жангчилари аҳоли пунктларини душмандан тозалаб ва немисларнинг кўпгина пистирмаларини тор-мор этиб, жадаллик билан дарёга томон бостириб бордилар. Шу пайтда немислар пиёда аскарларимизнинг дарёнинг ғарбий қирғоғига ўтишларини тўхтатиб қолиш илинжида яна қаттиқ қаршилик кўрсатдилар. Лекин довюрак Қодиров пулемётини кўтарганича биринчи бўлиб сувдан ўта бошлади. У душман ёғдириб турган ўқлар остида гитлерчиларга юзма-юз бораверди ва шундай қилиб дарёнинг ҳарбий қирғоғига чиқиб олди. Қирғоққа чиқиши биланоқ пулемётини ўрнатиб, душман траншеяларига қарата шиддатли ўт очди. Ён томондан ўт очилишини кутмаган гитлерчилар саросимага тушиб траншеялардан чиқиб қоча бошладилар. Бўлинманинг жангчи ва офицерлари бир минут ҳам тўхтамай Қодиров кетидан дарёнинг қирғоғига сузиб чиқа бошладилар. Фашист ўқи Қодировни ярадор қилди. Аммо қонга беланган ботир жангчи ўз пулемётини ташламади, жангчи дўстлари қирғоққа чиқиб олгунларича чекиниб бораётган гитлерчиларни ўққа тутаверди. Шундай қилиб, пулемётчи Қодировнинг қаҳрамонлиги бутун бўлинманинг дарёдан ўтишини таъминлади.

Капитан У.Балхашев

ОСТАНАҚУЛОВНИНГ ЖАНГОВАР ИШИ

Душманнинг орқа томонига ўтиб «тил» келтиришда маҳорат қозонган младший сержант Б.Ўринбоев.

Санакул Останакулов рус бўлмаган миллат жангчилари орасида ўзининг энг яхши ишлари блан танилган, катта обрўйга эга агитаторлардан. Яхши ишлаши туфайли у III даражали «Шухрат» ордени блан мукофотланган. Останакулов ҳамма вақт жангчилар блан мустаҳкам алоқада бўлиб, уларни кундалик воқеалар блан ўз вақтида таништиради, жанг қаҳрамонларининг традицияларини жангчиларга мунтазам суратда ҳикоя қилиб туради, жангчиларни ҳужумга янада рағбатлантиради. Бироқда бўлган жангда кишиликнинг ёвуз душмани гитлерчиларга қарши қаҳрамонона жанг қилган юрагида душманга ғазаб ўз Ватанига муҳаббат ўти ёнган младший сержант Жўлдибек Аҳмедовнинг овозаси тезда қисмга тарқалди.

У шу жангда чап қўлидан оғир ярадор бўлса-да, жанг майдонини ташлаб чиқмади. Гитлерчиларни аёвсиз қиришда давом этди. Жанг вақтида взвод командири сафдан чикди. Шунда Аҳмедов взводга командирликни ўз устига олиб жангчиларни икки марта атакага қўтарди. Взвод Аҳмедов бошчилиги остида 20 та гитлерчини қирди. Аҳмедовнинг ўзи эса ўнг қўли блан жанг қилиб 4 та гитлерчини ўлдирди. Бу қаҳрамонлик Аҳмедовни ҳукумат мукофотига тақдим этди. Агитатор Останакулов Аҳмедовнинг бундай қаҳрамонлигини жангчиларга тўла сўзлаб берди. Бундан илҳомланган жангчилар Аҳмедов сингари мардона жанг қилишга ваъда бердилар. Бундан ташқари, Останакулов полкда жангчилар блан суҳбат ўтказиб, уларга Польша тупроғида ўзларини қандай тутишлари кераклигини сўзлади. Шу вақтда жангчи Орипов сўз олиб:

– Қардош поляк халқини немис газандалардан тўла озод этиш учун баҳодирларча жанг қилишга ваъда берамиз. Польшада ўзимизнинг чинакам озод этучи, интизомли совет жангчиси эканлигимизни кўрсатамиз, – деди. Бундан сўнг сўзга чиққан қизил ас-

кар Ҳасан Саидов ҳам жангчиларни қаҳрамонона жанг қилишга чақирди. Агитатор Останақулов ҳамиша шундай ажойиб суҳбатлар, докладлар ўтказиб жангчиларни яна янги ғалабаларга илҳомлантириб туради. Шу сабабли қисмда Останақулов катта обрўй қозонган.

Лейтенант М.Илёсов

БЎШ ВАҚТЛАРИМДА

Н-нчи қисмнинг клуби қошида тузилган қизил аскарлар ансамбли ўзининг кўп йиллик иши хизмат кўрсатди. Унинг майда бригадаларга бўлинган концерт группаларини ҳамма вақт деярли олдинги чизикда – землянка ва траншеяларда учратасиз. Жангчилар концерт бригадасининг ажойиб концертларини марок блан тинглаб яхши дам оладилар. Ансамблнинг катнашчиси Абдулла Хўжаевни ҳамма бўлинмадаги жангчилар яхши билардилар, у ўзининг завқли ашула ва лапарлари, рақслари блан фақат рус бўлмаган жангчиларнинг гина эмас, балки турли миллатлардан иборат жангчиларни хурсанд қилмоқда.

Капитан Муҳиддин Икромов

ҚАҲРАМОНЛАР ҚИССАСИ

Нарев дарёсида жанг борарди. Тўп, миномёт, пулемёт ва милтиқлардан отилган ўқларнинг ларзаси блан тўлқинига тўлқин қўшилиб, жилваланиб турган бу энсизгина дарё ўз озод қилучиларини зориқиб кутар, кумиш сингари мусаффо бўлиб кўзга чалинар эди. Наревнинг ул юзида неча қатор траншеялар, ДОТ ва ДЗОТлар, тиканли сим тўсиқлар илонизи сингари буралиб кетган. Уларнинг орқасида эса юксак тоғ гўё «ўтолмас қўрғон» сингари гавдаланарди. Буларнинг ҳаммаси гитлерчи газандалар бино қўйиб барпо қилган, «ўтолмас қўрғон» деб атаган истехкомлар эди. Қардош поляк халқини ҳам тезроқ бахт-саодатга етказиш, уларни одамхўр гитлерчилар зулмидан абадий озод қилишга интилан баҳодир жангчиларимиз олдида бу истехкомлар бир пучак нарсдай туюларди.

– Бизлар Днепр, Сож, Буг дарёларидан мардоналик блан ўтиб разил душманни дабдала қилганмиз. Бу мардлик дунёга ғулгула солган қўмондондикларнинг буйруғини кутамиз, жангга тайёрланамиз! – дедилар жангчи ва командирларимиз.

– Даставвал кимнинг бўлинмаси ўтаркан? – деб кизиқиб сўради командирдан тошкентлик баҳодир йигит Шамохун Абдурахмонов. Унинг қалбида Ватанга чексиз муҳаббат, гитлерчи жаллодларга ғазабланиб, кўз олдида эса ота-оналари ва халқнинг васияти намоён эди. Шу туфайли мард Шамохун гитлерчиларни изма-из қувиб дабдала қилишга бутун борлиғи блан берилган. Старший лейтенант Михаил Мясоедовнинг ротаси Нарев дарёсидан биринчи бўлиб ўтиш учун буйруқ олди. Бу шу ротадаги оташин жангчи Шамохунни ортиқ севинтирди. Жангчиларимиз жанговар буйруқни бажаришга киришдилар. Шамохун кийимларини ечиб ва бўғзидан дарёни кечиб биринчи бўлиб сувга ташланди. Унинг орқасидан ротанинг бир қисм жангчилари пулемёт, миномёт, милтиқ ва гранаталар блан қуролланишиб дарёдан сузиб ўта бошладилар. Қоронғи кечада усталик блан бажарилган бу операция яхши натижа берди. Орадан кўп вақт ўтмай гитлерчилар буни пайқаб қолдилар ва турли қуроллардан ўқ ёғдира бошладилар. Лекин ўлимдан тап тортмас, мардлик иродаси блан тўлган баҳодир жангчиларимиз дарёнинг ул юзига ўтиб оладилар ва дарҳол жангга киришдилар. Жангчиларимизнинг биринчи сафида довюрак Шамохун борар эди. Дарёдан ўтгач кўп жангларда маҳорат қозонган Шамохун душман траншеяларидан биқиниб ўтиб баланд тоққа чиқиб олди ва тоғ тепасидан туриб гитлерчиларга ҳамла қилди, гранаталар отиб немисларни траншеялардан қувиб чиқарди. Бошқа жангчилар ҳам шу ҳийла мардона ҳаракат этиб немисларни тирқиратиб юбордилар ва тоғ орқасидаги тош йўлига чиқдилар. Траншеяларда, тоғ оралиқларида гитлерчиларнинг саноқсиз ўлиги қолди.

Қоронғи тун. Тош йўлидаги жанг қизғин тус олди. Жангчилар олдида ботирларча жанг қилаётган Шамохун:

– Дўстларим, гранаталарингизни шу ерда ишлатиб қолинг! – деб қичқирди. Жанг қаттиқ гранаталар жангига айланди. 15 та

баҳодир жангчимизга қарши штрафчилардан тузилиб келтирилган бир батальон гитлерчилар ўларча маст ҳолда қарши атакага ташландилар. Шамохун Абдурахмоновнинг ўзи эса 7 немисни ўлдирди. Шу орада рота командирининг таҳлика остида қолди. Баҳодир, ўлимдан қўрқмас Шамохун ўз танаси блан командири-ни тўсиб қаҳрамонларча ҳалок бўлди. Даҳшатли жанг 15 та баҳодир жангчимизнинг ғалабаси блан тугаб, тош йўли гитлерчиларнинг саноксиз ўлиги блан қопланди. Қонхўр гитлерчиларни шафқатсиз кирган 15 та баҳодир жангчимизнинг бу қаҳрамонлик қиссаси ҳеч унутилмайди. Немис газандаларига қарши жангда ҳалок бўлган довюрак Абдурахмоновнинг хотираси эса абадий сақланажак!

И.Муслим

Младший лейтенантлардан батарея командири Турсун Нахимов (чапда) ва машина командири Олимжон Тожибоевлар фронтга узоқ Тожикистондан келганлар. Улар бир-бирлари блан эскидан қадрдондирлар. Бир уйда яшаб, бир мактабда тарбия олишган. Ҳозир улар бир бўлинмада мардоналик, усталик блан жанг қилаётирлар. Яқинда бўлиб ўтган жангда ҳар иккаласи ҳам зўр маҳорат кўрсатди.

А.Зенин фотоси

ДАДИЛЛИК БЛАН

Гвардиячи старший лейтенант Тугузовнинг бўлинмаси «тил» ушлаш ҳамда душманнинг ўт очиш нуқталари қаерларда жойлашганлигини синчиклаб билиб келиш учун буйруғ олди. Дарёнинг ғарбий қирғоғига ўтиш учун қайиққа ўтириб эҳтиётлик блан жўнадик. Дарёдан телефон алоқаси ўтказиш анча қийинчилик туғдиргани учун мен бўлимим блан биргаликда рация олиб кетдим. Жуда эҳтиёткорлик блан дарёдан ўта бошладик. Душман тўхтовсиз ракеталар ташлаб, дарёни ўққа тутиб турар эди. Мен қайси жойдан ўқ узилаётганини синчиклаб билишга муяссар бўлдим ва бу ҳақида радио орқали тез хабар қилиб турдим. Бўлимим дарёдан ўтишда давом этди. Лекин немисларнинг траншеясига 15 – 20 метрча қолганда уларнинг ити сезиб қолиб бирдан ҳура бошлади. Немислар бутун куролларида дарёни кўзлай ўқ ёғдирдилар. Радио орқали буни дарҳол хабар қилдим. Ўт очиш нуқталари ҳақида мукаммал маълумот бердим. Тўп ва миномётларимиз нишонни кўзлаб шиддатли ўт очдилар. Разведка туфайли немисларнинг ўт очиш нуқталари яксон этилди, траншеяларидаги салдатларга катта талафот етказилди. Биз эса дарёни эпчиллик блан сузиб ўз қисмимизга омон-эсон етиб келдик.

Гвардиячи старший сержант Ў.Умаров

1944 ЙИЛ 5 ОКТЯБРЬ. №78 (183)

ЎЗБЕКИСТОНДА

Ўзбекистон Республикаси фронт линиясидан анча узоқда. Лекин бу узоқлик географик жиҳатдан бўлган узоқликдир. Фронт линияси ҳар бир Ўзбекистон меҳнаткашининг ҳамиша кўз олдида туради. У ҳар бир меҳнаткашнинг фикрида ва ишида акс этади. Сўнгги уч йил мобайнида, қийинчиликларга қарамай, бизда саноат ишлаб чиқаришнинг ҳажми бир ярим ҳиссадан ҳам кўп ўсди. Урушга қадар оғир саноат корхоналарининг салмоғи фақат 14 процентни ташкил қилар эди. 1943 йилда у 50 процентга етди. Бу эса республиканинг хўжалик тараққиёти қайси томонга қарата йўналтираётганини

очиқ кўрсатди. Уруш даври ичида илгари Ўзбекистонда бўлмаган саноат кохоналари: авиация саноат корхоналари курол-аслаҳа, ўқ-дори, машинасозлик, электр ускуналари ҳамда металлургия корхоналари бунёдга келтирилди. Республикамиз уруш кунларида Совет Иттифоқининг ғарбий областларидан кўчириб келтирилган кўпгина заводни ҳам қабул қилиб олди. Бу заводлар Ўзбекистон шаҳарларида монтаж қилиниб, дарҳол ишга тушди ва Қизил Армия ҳам Ҳарбий денгиз флотига зарур бўлган маҳсулотларни ишлаб чиқара бошлади. Биз барча саноатимизни тезда уруш талабларига мос келадиган ҳолга кўчирдик. Илгари тинчлик даврига хос маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган корхоналар бир неча ҳафтанинг ичидаёқ баъзан бир неча кун ичида мудофаа учун даркор маҳсулотлар ишлаб чиқаришга кўчдилар. 1941 йилнинг кишидаёқ Ўзбекистондан фронтга тўплар, миномётлар, снарядлар жўнатилди. Ўзбекистон Республикаси – Совет Иттифоқининг асосий пахта базаси. У мамлакатимизда йиғиб олинадиган барча пахта толаларининг учдан икки қисмини беради. Аммо ҳозир республикамиз фақат пахта республикаси эмас. Энди бизда кенг ривожланган ҳарбий саноат ҳам бор. Нефть топиш ишлари кенгайтирилмоқда; уруш даври ичида нефть ишлаб чиқариш бир ярим ҳиссадан ҳам ортиқ ўсди. Ўзбекистоннинг халқ хўжалигини тилга олар эканлар, кўмирнинг кўпгина запаслари ҳам мавжуддир, уларнинг сони республикамизни Иттифоқимизда учинчи ўринга қўтаради; сийрак учрайдиган металлар – вольфрам, молибден сингарилар ўз запаслари эътибори блан олдинги ўринлардан бирини ишғол қилади; ўз металлургиямизнинг кенг ривожланиш истиқболи катта. Ўзбекистон меҳнаткашлари Ватан уруши жангчиларига ёзган хатларида: **«Ўзбекистон каттакон сандиққа ўхшар. Унда шунча бойлик борки, ақлинг шошар»**, – деб жуда тўғри айтинглари. Бу ерда Ўзбекистоннинг янги қурилишлари учун характерли бўлган алоҳида хусусиятларни айтмасдан ўтиб бўлмайди. Бу хусусиятлар қурилишларнинг умумхалқ иштирокида, уларнинг кучи блан бунёдга келишидан иборатдир. Чўлу биёбон ерларни меҳнат аҳлига бўйсундириш, фойдаланилмай ётган ерларга экин экиб яшнатиб гулистонларга айлантириш. Сон-саноксиз колхозчилар жазирама саратон кунларида даштларга чиқиб Фарғона каналини қурганларидан бошлаб шундай

оммавий ҳаракат ривож топдики, ҳар бир катта қурилишда халқ, давлатга ҳар томонлама ёрдам кўрсатиб, ўз меҳнати ҳамда маблағи блан иштирок қилиб келмоқда. Биз сўнгги уч йил ичида 4 та янги гидроэлектростанция (улардан 3 таси 1943 йилда ишга тушди) қурдик. Бу ишлар ёрдам беришлари орқасида бажарилди. Ҳозир ўз қудрати эътибори блан Совет Иттифоқида учинчи ўринни оладиган ГЭС барпо қилинмоқда. Уни халқ қураётир. Бу қурилишда меҳнатда ажойиб, чинакам қаҳрамонлик кўрсатилди: 10 ой ичида айланма канал қурилиб бўлди ва дарё янги ирмоқлар бўйлаб оқа бошлади. Худди шундай усул блан яна олтита гидроэлектростанция қуриляётир. Шу қурилишларда ишлаётган Ўзбекистон колхозчилари ва колхозчи аёллари ўз олдиларига барча фабрика ҳам заводларни энергия блан таъминлаш, республикамизнинг барча шаҳар ва қишлоқларини электрлаштириш вазифасини кўйдилар. Гидроэлектростанцияларни қуриш тезлаштирилган усуллар блан бормоқда. Колхозчилар ҳамда колхозчи аёллар металлургия заводи қурилишида ҳам актив қатнашмоқдалар. Ҳозир бу заводнинг бир мартен печи ишга тушиб маҳсулот бера бошлади.

Хат ташуци С.Файзуллин ҳар қандай жанг шароитларида ҳам, тинч соатларда ҳам расчётда ҳозир. Унинг келиши жангчилар ва офицерларни жуда қувонтиради.

Суратда: сержант Файзуллин (ўнгда) лейтенант И.Г.Столяров командирлигидаги ўзюрар тўп расчётига янги газета ва хатлар тарқатмоқда.

А.Зенин фотоси

Ўзбекистон ўз тарихида биринчи марта металл ишлаб чиқараётир. Республикада дон экинлари майдонлари йилдан-йилга кенгайиб бораётир. Бунинг орқасида ҳар йили бизга келган 45.000 вагон ғалла фронт эҳтиёжи учун берилди. Энди ўз қандимиз ҳам бор: 1942 йилда бизда биринчи марта қанд лавлагиси экилган эди. Ўзбекистонда вужудга келган қанд заводлари ҳам ўз хомашёларига эгадир.

Совет Иттифоқининг Қаҳрамонлари орасида 30 дан ортиқ ўзбеклар бор. Улар ўз қаҳрамонликлари билан Ватан уруши тарихи саҳифаларидан мангу жой оладилар. Ўзбек Вали Набиев қаҳратон январь кечаси бир гуруҳ жангчилар билан мудофаанинг олдинги қаторида ётган эди. Немислар ёмғирдек ўқ ёғдирди. Пулемёт расчёти сафдан чиқди. Набиев устига немис автоматчилардан ўттизтаси бостириб келаверди. Набиев немислардан кутулиб қолди: ёрдамга келгунларича гоҳ автоматидан ўқ уза-уза жангни давом эттирди. Кейин эса Набиев Днепрдан ўтишда ҳам иштирок қилди. Душман жойлашган ерга у эллик мартадан ортиқ разведкага борди. У қайда бўлмасин, фронтнинг истаган участкасида, бу жангчи ўзбек ўзини камолотга етказган жонажон Ўзбекистонини ҳам мудофаа қилаётганини англади. Урушга қадар «Бирлашган» колхозининг бригадири бўлиб ишлаган Пиримқул Нурмонов Сталинградни мудофаа қилди, Кубанни немислардан озод этди, Украина далаларида душманни кириб ташлади. Унинг командаси остида бўлим жангчилари қайиқда Днепрдан ўтдилар, немисларнинг тепаликдаги муҳим истеҳкомларини штурм қилдилар ва эгалладилар. Нурмонов немисларнинг 14 марта қилган қарши атакларини қаҳрамонларча қайтарди. Қисмлар билан алоқа узилиб қолган чоғда унинг ўзи Днепрдан ўтди ва алоқани тиклади. Совет ҳукумати Нурмоновга Совет Иттифоқининг Қаҳрамони номини беришни лойиқ топди. Ўзбек халқи жанг майдонида қаҳрамонлик кўрсатган Самарқанд театрининг собиқ актёри Совет Иттифоқининг Қаҳрамони Боис Эргашевнинг номини тилларда дoston қилмоқда. Қочиб кетаётган душманни изма-из қувиб бориб Боис Эргашев ўз жангчи ўтоқларидан ажралиб кетади ва немисларнинг орқа томонига ўтиб қолади. Душман навбатдаги қарши атакани бошлайди. Эргашев хавф остида қолади: унинг ёни-берида немислар чопиб ўта бошлайдилар. Жангчиликка хос баҳодирлик ва усталик унга

ёрдам берди: у ўзини ўликка солди, солдатларни ўтказиб юборди, кейин эса немисларнинг пулемёт расчётига бостириб бориб уни тормор этди ва немисларни аёвсиз ўққа тутди. Бу душманни ваҳимага солди ҳамда немис солдат ва офицерларининг анча қисмини қириб ташлашда жангчиларимизга ёрдам берди. Уруш фронтларида маҳорат қозонган ва хизмат қилган жангчилари рўйхатига абадий тиркалган ўзбекларнинг номлари машҳурдир. Кўп жангчи ўзбеклар жангларда ўзларининг моҳирликларини, довюракликларини ҳамда фидокор ватанпарвар эканликларини кўрсатдилар. Отда чоғиб бориб немис офицерини эгардан юлқиб олган ва тақимга босиб келтирган Аҳмад Алиевнинг номи, ўз гавдаси билан душман пулемётининг оғзини беркитган ва бу қаҳрамонлик орқасида ўзини ўлмас баҳодирга айлантирган Тўйчи Эрийгитовнинг номи, гранаталар боғлами билан ўзини душман танки остига ташлаган Камол Пўлатов ва бошқаларнинг номлари халқ хотирасида абадий яшайди.

Ўзбеклар ўз қардошлари – руслар, украинлар, белоруслар, грузинлар, қozoқлар, туркманлар ва СССРнинг бошқа халқлари билан бирликда мана шу хилда жанг қилмоқдалар. Ватан уруши даврида ўзбеклардан ихтисосли офицер кадрлар ўсиб чиқди; улар жанг санъатини эгалламоқдалар, жанг тажрибалари асосида таълим олмоқдалар, ўз қаҳрамонликлари билан Совет мамлакатада донг чиқармоқдалар. Ўзбек халқининг ватанпарварлиги турли-туман формаларда ифода қилинди. Хусусан, муҳофаа фондида ҳамда танк колоннасида маблағ тўплашдаги ватанпарварликни эслаб ўтайлик. Ўзбекистон меҳнаткашлари шу мақсад учун 500 миллион сўмдан ортиқ пул бердилар, Қизил Армия жангчиларига ва Ҳарбий денгиз флотига 500 вагондан ортиқ совғалар – гуруч, ёғ, гўшт, мевалар ҳам бошқа озиқ-овқатлар, иссиқ буюмлар юбордик. Ўзбекистон Республикаси кўп йилдан бери Қизил байроқли Болтиқ флоти кемаларидан бирини ўз оталиғига олиб келаётир. Республикамиз немис босқинчиларга қарши жанг қилаётган жангчиларнинг оилаларига катта эътибор бермоқда ва ғамхўрлик кўрсатмоқда. Қардошларча дўстлик ҳисси яна шу билан ифодаланадики, ота-оналаридан ажралган кўп минглаб болалар республикамызда боқувга олиниб, яхши тарбия қилинаётир. Колхозчилар етимларга оталик ғамхўрлиги кўрсатиб, ўз болалари-

дай тарбияламоқдалар. «Башарти дўстингнинг бошига кулфат тушса, унинг учун ўзингни қурбон қилишга тайёр бўл», – дейилади ўзбек мақолида. Немис оккупацияси кунларида яксон этилган районларга ҳам катта ёрдам бермоқдамиз, у ерларга хайвонлар, озиқ-овқат ва бошқа нарсалар юбориб турмоқдамиз.

Биз катта вазифалар олганмиз. Ўтган йилга нисбатан пахта ҳосилини икки ҳисса оширишимиз лозим. Ўртоқ Сталин номига юборган ўз хатида, бу хатга юз минглаб киши қўл қўйган, ўзбек халқи 1944 йилда пахта ҳосилини узил-кесил ошириш, мамлакатимизни муҳим стратегик хомашё блан таъминлашга қасамёд қилган эди. Бутун куч бу вазифани бажаришга йўналтирилди. Дон экинлари ҳосилини оширдик. Колхоз хайвонотининг туёғи ҳам ҳар турли моллар бўйича 5 дан 18 процентгача ортмоқда. Республикамиз ерларида топилган конларни Қизил Армия, Ҳарбий денгиз флотига қуроолларни ишлаб чиқариш учун бирмунча қўп қўмир, нефть, ҳар хил мадад беришга мажбур этамиз. Иккита янги нефть конининг эксплуатацияга берилиши, нефть топишнинг 65 процент оширилиши, Бойсун ҳамда Шортун районида коксланадиган қўмирнинг ўзлаштирилиши, Оҳангарон конида қўмир қазиб чиқаришнинг 3 – 4 ҳисса оширилиши, янги гидроэлектростанцияларнинг ишга солиниши – буларнинг ҳаммаси Ўзбекистон халқ Ҳарбий денгиз флотига ёрдами кучайтиради. Бу ишларга кишиларимизнинг бутун меҳнатлари бағишланган. Уларнинг фикри-зикри буни бажариш блан банд. Ўзбекистон олимлари республика халқ хўжалиги проблемаларини ҳал қилишда жонбозлик блан ишламоқдалар. Айниқса, худди уруш кунларида, 1943 йилнинг охирида, Ўзбекистонда Фанлар академияси – республиканинг экономика, хўжалик ва маданият масалалари блан банд бўлган илмий фикрнинг штаби барпо этилиши характерлидир. Бундай муассасанинг вужудга келиши, бунинг устига, худди уруш кунларида ташкил топиши совет фанининг, ўзбек халқи маданиятининг ўсганлигига ёрқин гувоҳлик беради. Бу йиллар маданиятнинг ҳамма соҳаларида – ҳам адабиёт (бунинг ижодий кучи анча мустаҳкамланди), ҳам театр санъати, ҳам музика, ҳам кинематография соҳаларида эришилган катта муваффақиятлар блан ҳам характерлидир. Энди немис босқинчилар устидан ғалаба тантаналаримиз яқин. Ўзбек халқи

Совет Иттифокининг барча халқлари блан қўлга қўл бериб, жанго-вар дўстона оилада Ленин-Сталин партияси атрофига янада жипс-роқ тўпланиб бу ғалабалар сари жадал йўл олмоқда.

**П.Маҳмудова, Ўзбекистон ССР Олий Совети
Президиуми Раисининг ўринбосари**

«ҚАДРЛИ АКАЖОН, СЕН УЧУН ҚАСОС ОЛМОҚДАМАН»

Нурилла урушдан илгари колхознинг стахановчиси эди. Унинг акаси Абдул эса 1941 йилда – Ватан урушининг дастлабки кун-лариёқ қўлига курул олиб Ватан мудофааси учун кетган. Немис-фашист газандаларга қарши қаттиқ курашган Абдул Эшбобоев 1942 йил ёз палласида ярадор бўлиб ўз элига қайтди. Шу кунларда колхоз-чи Нурилла Қизил Армия сафига қақирилди. Абдул укасини урушга жўнатар экан: «Мен колхозда ишлайвераман, фронт учун, жонажон Қизил Армия учун қўлимдан келганча ёрдам беравераман. Сен, ука, мен учун ва қон тўккан ҳамма ёр-биродарлар учун қасос ол», – дея насиҳат берди. Оддий аскар Нурилла ўз қасамёдини ва акасининг ўғитини ҳар вақт ёдида тутди, жангга кирганда немисларга қарши шерларча курашди. Бир кун немис пулемётчиси бир том тепасига биқиниб олиб ҳужум қилиб бораётган пиёда аскарларимизга ўз ўти блан халақит берди. Сержант Проховацкий қизил аскар Нурилла Эшбобоевга душман пулемёт расчётини тезда тугатишни буюрди. Жангчи Эшбобоев секин-секин паналаб том тагига келди ва немис пулемётининг ўт очаётган ўрнини яхши аниқлади ва пойлаб туриб граната ирғитди. Душман пулемёти жимиб қолди. Худди шу кун у душман траншеясига биринчи бўлиб ёриб кирди, қўл жангида 6 немисни ўлдирди. Нурилла Эшбобоев ҳозир бўлинмамизда аълочи ва жасур жангчи ҳисобланади. Яқинда Нурилла акаси Абдулга мана шундай мазмунда хат ёзди:

«Қадрли акажон, сен учун қасос олмоқдаман. Сенинг исмингда жорий ҳисоб очдим. Ҳозир бу жорий ҳисобда 8 фашистни ўлдирганим ёзилди. Бу, албатта, бошланғич ишим. Мен, сен айтганча, немис йиртқичлардан сен тўккан қон учун, биродарларимизнинг берган

жони учун қаттиқроқ қасос оламан. Танамда қоним бор экан, қўлим милтиқ тута олар экан, душманга қарши омонсиз курашаман ва уни ўз уясида янчиб ташловчиларнинг олдинги қаторида бўламан».

Старший сержант Аҳад Ашуров

ДЎСТОНА ОИЛАДА

Мен командирлик қилаётган зенит тўпи расчётини «дўст оила» деб атайдилар. Бизга берилган бу ном бежиз эмас, албатта. Биринчи мўлжалчи қозоқ, иккинчи тожик, учинчи номер татар, тўртинчи номер украин, бешинчи ва олтинчи номерлар туркман, машинамининг шофёри эса рус жангчиларидир. Уларнинг ҳаммаси жуда тотув яшайдилар ва аҳиллик блан ишлайдилар. Биз анчагина жангларда қатнашдик. Пиёда аскарларимизни душман аэропланидан қўриқлаб турдик. Бўлиб ўтган бир жангда сув тўсиқларидан ўта бошлаган пиёда аскарларимизга фашист калхатлари хужум қилиб қолди. Биз зениткамиз ўти блан уларни сув тепасига келишга қўймадик. Ўша куни расчётимиз душманнинг «Хейнкел-111» номли аэропланини уриб туширди. Яқинда бизнинг расчёт яхши таёргарликнинг ажойиб натижасини кўрди. Бизнинг районга разведка қилиб юрган «Фокке-Вульф 189» (Рама)ни уриб йикитдик. Шунингдек, икки разведкачи немисни асир туширдик. Бизнинг дўст оилани қўмондонлик тақдирлади. Мўлжалчилардан Ўрозов ва Саидов III даражали «Шухрат» ордени блан, 3-, 4-, 5-нчи номерлар «Жасурлиги учун» медали блан мукофотландилар. Ҳозир жанговар тайёргарлигимизни яна ҳам ошириш ниятида машинамизни тинмай ўрганмоқдамиз.

Гвардиячи старший сержант Бердибой Ботмонов

ИШ КЎРГАН РАЗВЕДКАЧИ

Янги разведкачига масъулиятли топшириқ бердилар: душман орқасига ўтиши ва «тил» тутиб келтириши керак. Тўхтабоев бир группа абжирлар блан йўлга чиқди. Улар ботқоқликдан ўтдилар, лойлардан кечдилар ва, ниҳоят, немисларнинг мудофаа позициясидан ошиб катта йўл бўйида пистирма ясадилар. Узоқ вақт ўтмади,

Раҳимжон
Тўхтабоев

икки немис булар томонга қараб кела бошлади. Тўхтабоев сра ҳовлиқмади ва ўртоқларини ҳам тинчланишга ундади. Фрицлар жуда яқин келганларида Тўхтабоев пистирмадан ирғиб чикди ва тезлик блан бир гитлерчини бўғиб олди, разведкачиларнинг бу қадар эпчиллиги немис унтер-офицерини ғинг дейишга ҳам қўймади, у Тўхтабоев тузоғига илинганича штабга асир бўлиб келишга мажбур бўлди. Жасурлар келтирган «тил» қимматли маълумотлар берди. Тўхтабоев сўнгги уч ой ичида ўз шериклари блан биргаликда 25 немисни ушлаб келтирди, булардан учтасини шахсан бир ўзи тутди ҳамда 20 немис солдат ва офицерини ўлдирди. Раҳимжон Тўхтабоев ёш жангчиларни тарбиялайди ва ўз тажрибаларини улар блан ўртоқлашади. Мана у нималар дейди:

– Биринчидан, буйруқ олдингми, тамом. Фақат уни қандай қилиб бажариш тўғрисидагина ўйла. Бутун куч-қувватинг блан жанговар топшириқнинг аёло бажарилиши учун тириш, бир секунд ҳам бошқа нарсага хаёл берма. Мен ишимнинг бошидан то охиригача шундай қиламан ва енгиб чиқаман.

– Иккинчидан, разведкачи учун ҳар нарсадан муҳими атрофини тинмай кузатиб боришдир. Мен ўз хатти-ҳаракатимни ҳамма вақт атрофни кузатиш блан боғлаб бораман. Айниқса, душманнинг орқа томонига ўтган чоғимда ҳар бир шарпани сезиш ниятида атрофни зийраклик блан синчиклаб текшириб тураман. Бу ҳол разведкачига далда беради, топшириқни бажаришга бўлган ишончини тобора оширади.

– Тўртинчидан, ниқобланиш жуда ҳам зарур. Мен ҳамиша борадиган томонларимизнинг шароитларига ва вақтга қўра ҳамма майда-чуйда нарсаларни кечаси таёрлаб қўяман. Ўтган бир қишда мен ботқоқликлардан кечиб душман орқасига ўтдим. Шунда оқ яхтагим кир бўлиб қолибди. Биламанки, қордан борганимда бу яхтак блан мени дархол фош қилишлари мумкин. Ўйлаб бунинг ҳам йўлини топдим: ички оқ қўйлагимни устимга кийиб олдим ва шу тарзда ҳа-

ракат қилдим. Мени энди немислар кўрмадилар, фош қилолмадилар. Ниқобланиш учун ҳамма нарсадан – буталардан, ўтлардан, дарахтлардан ва бошқалардан тўла фойдаланаман. Шунинг учун душман мени фош қилолмайди.

– Бешинчидан, разведкачи учун қурол – энг яхши дўст. Ҳаракат пайтларимда жуда қийин ва турли ҳолларни кечирдим, лекин мен ўзимни сра ёлғиз ҳис қилмадим. Чунки мен блан бирга ўз кадрдоним – совет автомати ҳамроҳ эди. У менга ҳеч тихирлик қилмайдди. Автоматимни тозаламай туриб ўзим ювинишга тутинмаيمان. Шунинг учун ҳам қурол мени доғда қолдирмаслигига қаттиқ ишонаман. Разведкачи душман қуролини ҳам билиши зарур. Жангларда душман қуролидан кўп фойдаланишга тўғри келади.

Разведкачи албатта ботир ва жасур бўлмоғи лозим. У баъзан душман ўти ичида қолиб оғир аҳволга тушиши мумкин, шунинг учун ҳам разведкачи чидамли ва ташаббускор бўлиши мутлақо зарур. Мана, бир кун разведкачи келди, у бир ўзи, бунинг устига, ўқ-дориси тугаб қолди, фақат биттагина гранатаси қолган, холос. Бирок Иванов саросимага тушмади, ўзига қулай позиция топиб немисларнинг яқин келишларини кутди. Немислар бўлса совет жангчисини тириклайин тутмоқчи бўлдилар. Иванов қулай фурсат топиб туриб граната ирғитди. Уч гитлерчи қулади ва иккиси орқасига қараб қочди. Разведкачи ўз ҳаққоний ишига ва кучига ишонади, Дадил туриб, моҳирлик блан ҳаракат қилган разведкачининг иши ҳамиша ўнгидан келаверади.

Капитан Ҳабиб Турсунов

ЖАНГЧИЛАРНИНГ ҒАЗАБИ

(Махсус мухбиримиздан)

Даҳшатли жанглар бўлиб ўтган ерга келдик. Бу жойлар уч – тўрт қатор траншеялар, миналанган ерлар, бетонли ДОТлар, гир айлантрилиб ишланган тиканли сим тўсиқлар блан қопланган. Польшада абадий қишлоқмоқчи бўлган гитлерчилар бу ерларда ўзларига қабр топиб, қудратли қуrolимизнинг «алласи»да абадий уйқуга кетганлар... Улар жирканч гавдалари блан ўзларига паноҳ истаб қазиган

чуқурларида ит ўлиги каби ётардилар... Ёниб кул бўлган уйи олдида қўлида чинқириб йиғлаб турган неварасини кўтарган поляк кампири Наталина ҳеч ўпкасини туюлмади:

– Итга – ит ўлими! Жаллодларга бу ҳали камлик қилади, – деди. Ўт ичида қолган Уджинёк қишлоғида гитлерчилар уйдан, бола-чақаларидан, қавм-қариндошларидан маҳрум қилган бундай аёлларни ҳисобсиз топиб бўларди. Бошига оғир мусибат тушган Наталинани бир тўда жангчиларимиз юпатиб:

– Йиғламанг, онажон! Бу кўз ёшларингиз учун гитлерчи жаллодлардан яна аёвсиз қасос оламиз, – дедилар.

М.Илёс

1944 ЙИЛ 8 ОКТЯБРЬ. №79 (184)

ПОЛЯК ҚИЗИ

*Олтин сочлари тўзиб,
Юмма-юм кўз ёш тўкиб,
Турганида кўп ўксиб
Кўрдим поляк қизини.*

*Бизни кўриб: – Бахт! – дейди,
– Келди шодлик вақт, – дейди,
– Қочди ёв бадбахт, – дейди
Яшинатиб шод кўзини.*

*Фриц отган отасин
Ҳам меҳрибон онасин,
Ўтга ёққан хонасин,
Сўлдирган гул юзини.*

*Узди гуллар бир паста,
– Дзень добре! – деб аста,
Берди бизга гулдаста
Топиб эрк кундузини.*

Лейтенант Н.Эгамназаров

МУҲИМ ИШ СОҲАСИ

Жангчилар орасида, айниқса, рус бўлмаган миллат жангчилари орасида агитация ишларини ҳар томонлама ривожлантириш соҳасида большевистик матбуот муҳим ўрин тутиб келмоқда. Жангчиларимизни партия ва ҳукуматимизнинг муҳим қарорлари, ўртоқ Сталиннинг буйруқлари ҳамда кундалик воқеалар блан узлуксиз ва

Ўз вақтида таништириб бориш, газета ҳам журналларда босилаётган ажойиб шеър, ҳикоя ва мақолаларни ҳам қолдирмай ўқиб бериб туриш жангчиларни келгуси ҳал қилучи жангларга муносиб равишда тайёрлашда муҳим ўрин тутadi. Қисмларимизда бу муҳим иш соҳаси сиёсий бўлимларнинг бевосита раҳбарлиги, агитаторларимизнинг бу ишга катта ғайрат блан киришишлари орқали ижобий натижаларга сабаб бўлмоқда. Рус бўлмаган миллат жангчилари орасида газета ва журналлар ўқиб бериш, бу ишни бир минут ҳам кечиктирмай амалга ошириш йўлида қисмларимизнинг кўпларида ажойиб ишлар қилинди. Бу эса жангчиларимизнинг кундалик воқеалар блан ўз вақтида танишиб боришларига, ҳужум жангларига бир минут ҳам тўхтамай тайёргарлик кўриб боришларига, ҳал қилучи жангларга шайланиб тайёр бўлиб туришларига катта имконият бераётир.

Жангчиларимизнинг онглари тинмай ўстира боришда партия ва ҳукуматимизнинг муҳим қарорларини, ўртоқ Сталиннинг буйруқларини жангчиларга тез етказишда рус бўлмаган миллат жангчилари орасида иш олиб борган агитатор йигитларимизнинг қилиб келган ишлари ҳам, айниқса, мақташга сазовордир. Қисмларимизда бу соҳада иш олиб бориш натижасида кўп агитаторларимиз, чунончи: Ашуров, Орипов, Ғаниев, Тошбоев каби ўртоқлар жанговар топшириқларнинг муваффақиятли равишда бажарилишига қўмондонликка яқиндан ёрдам бердилар. Уларнинг номи бошқа қисмларга дoston бўлиб, агитаторлар бундан кўп ўрнат олиб иш кўрмоқдалар. Номлари айтиб ўтилган агитаторларнинг яхши ишлари газетамиз саҳифаларида бир неча бор ёритилди. Сиёсий бўлимларимиз рус бўлмаган миллат жангчиларини яна янги ғалабаларга илҳомлантирган кўпгина агитаторларимиз блан фахрланади. Жангчиларга кундалик газеталарни ва ўртоқ Сталиннинг буйруқларини, Совет информация бюросининг ахборотларини, чет элларда бўлаётган воқеаларни мумтазам суратда етказиш блан бирликда ажойиб шеър, ҳикоя ва мақолаларни ҳам доимо ўқиб бериб туриш лозим. Айниқса, Алексей Толстой, Илья Эренбург, Константин Симонов ҳамда бошқа талантили ёзувчиларимизнинг жангчиларни ватанпарварлик руҳида тарбияловчи асарларини ва мақолаларини жангчиларга яна кўпроқ ўқиб бериш ишларини кенг равишда

ташқил этиш керак. Қисмларимизда бу соҳада ўз ишлари блан танилган агитаторлардан Шатаев, Маҳкам Тошбоев, Ашуров ўртоқларнинг алоҳида ишларини бу ерда кўрсатиб ўтиш лозим. Ўлим жари ёқасида турган, ҳурриятпарвар кишилиқнинг ёвуз душмани – немис-фашист босқинчиларни ўз инида узил-кесил дабдала қилиб ташлаш учун жангчиларни қаҳрамонликларга руҳлантиришда агитаторлар янада ғайрат блан ишлашлари, ҳал қилучи ҳужумларга ўз қисмлари жангчиларини тарбиялаб боришлари муҳим ўрин тутади. Газета ҳам журналларда босилаётган янгиликларни ўз вақтида жангчиларга етказиш унутилмас муҳим вазифадир. Буни агитаторларимиз доим ёдларида тутишлари керак.

М.Илёс

ТЕПАЛИК БИЗДА

Қаршимиздаги бир тепалик мудрофаа учун жуда қулай эди. Тепаликка биқиниб олган душман бизнинг ҳамма ҳаракатимизни кузатиши мумкин эди. Шунинг учун ҳам немислар бу маррада қаттиқ туриб олдилар ва тепаликка уланиб кетган йўлларни эса пулемётдан, миномётдан ўққа тутиб мудрофааларини янада мустаҳкамладилар. Синчиклаб текширган разведкамиз душманнинг ўт очиш нуқталарини аниқлади. Тўпларимиз душман артиллериясига тўсатдан ҳужум қилди ва кейин штурм блан тепаликка бостириб борди. Қаттиқ ва даҳшатли жанглардан сўнг душманни тепаликдан улоқтириб ташланди. Артиллерия кузатиш пунктимиз блан алоқа ўрнатиш лозим бўлиб қолди. Немисларнинг қарши атакага ўтиши ҳаммамизга аён эди. Ҳар қандай қаршиликка зарба бериш учун тайёр туриш лозим. Командир телефон линияси ўрнатиш ва аппарат олдида муомала қилиб туришни қизил аскар Алексеевга топширди. Қийинчиликларга қарамай, жасур Алексеев душман ўти остида алоқа линиясини тиклади. Немислар йигирма марта алоқа симини уздилар, Алексеев йигирма марта ҳам симларни улади ва телефоннинг тўхтовсиз ишлашини таъминлади. Кетма-кет ўт ҳужумидан кейин немислар танк ёрдами блан қарши атакага ўтдилар. Алексеев ўрнашган окопга уч танк йўллаб қолди. Душман танклари кела туриб пиёда аскарлари-

мизнинг жанговар тартибига қарата ўқ узар эдилар. Совет жангчиси шундай даҳшатларни писанд қилмай ўз ишини давом эттирди, кузатиш пунктида туриб ҳамма керакли маълумотларни телефон орқали етказиб турди. Танклар бизнинг кузатиш пунктимизга суқилиб келавердилар. Гитлерчилар кузатучиларни ҳамда алоқачини сезиб қолдилар ва граната ташлаб совет жангчиларини ўлдирмокчи бўлдилар. Танклардан бирининг копқоғи очилди ва бир немис бош чиқарди. Алексеев отди. Гитлерчи гранатасини ирғита олмади, танкда осилиб қолди. Узоқ ўтмай иккинчи немис бош чиқарди, бироқ граната отиш бунга ҳам насиб қилмади. Тўпларимизнинг ўтлари душман машиналарини орқага қайтишга мажбур қилди. Немислар улоқтириб ташладилар. Тепалик, одатдагидек, қаттиқ мустаҳкамлигича совет жангчилари қўлида қолди.

Капитан И.Содиқов

Сапёрлик санъати

ЖАНГ ТАЖРИБАЛАРИДАН

Жар ёқасига келтирилган, жон талвасасига тушган гитлерчилар ҳужумимизни тўхтатишга, ўзларининг ҳалокат соатларини чўзишга уриниб жанг майдонларида танкка, пиёда аскарларимизга қарши миналар қўмишга ҳамда тиканли сим ғовлар ясашга зеб бераётирлар. Аммо гитлерчиларнинг бу «тараддуд»ларининг ҳам чуви чиқмокда. Энг қийин шароитда, пиёда аскарларимиз олдида ҳаракат қилиб борган сапёрлар жангчиларимизга, танкларимизга йўл очиб беришда катта маҳорат ва мардлик кўрсатдилар. Ҳужум жангларида кўп бўлган, сон-саноксиз участкаларга қарши қўмилган миналардан тез, довюраклик блан тозалашда ажойиб усталик кўрсатган сапёрларнинг ишлари мақташга арзийди. Сапёрлар орасида ўз усталиклари блан танилган кўпгина жангчилар борки, уларнинг жанг тажрибалари ҳақида қитдай сўз юритишга тўғри келади.

Н-нчи қисм жангчилари орасида сапёр Ўспан Қударов жуда шуҳрат қозонган. Қозоғистонлик бу йигит – собиқ колхозчи йигит – сапёрлик ишига шундай моҳир бўлиб кетганки, унинг ҳақида батальон

командири завқ блан сўзлаб берди. Уста сапёр Қударов блан унинг иш тажрибаси ҳақида суҳбатлашишга тўғри келди.

«Мина кўмилган жойларни ажрата билиш лозим, – деб сўз бошлади Қударов, – иш тажрибаси буни кўрсатди. Немислар танкка ва пиёда аскарларга қарши миналарни ерга кўмганларида мина кўмилмаган ерларни ёлғондан қазиб, устига тупроқ тортиб қўядилар. Бу сапёрларни чалғитиш илинжида қилинган беҳуда уринишдир. Мен буни ўтган йил фаҳмлаб қолган эдим. Бундан ташқари, кўмилган миналарни ҳам ажрата билиш ва дарҳол зарарсизлантириш керак. Башарти ер текис бўлса, мина излагич блан қидириш керак. Агар ўтлоқ ер учраса, шупателдан фойдаланиш лозим. Мина борлиги билинса, агар у шрапнель мина бўлса, предохранитель чекани солиб минани зарарсизлантириш даркор. Бунда дастлаб запалини олиш керак. Ёғоч мина бўлса, оҳиста ушлаб запали олинади. Қўл запалли миналарни тўғри қазимай, ҳар томонидан қазиш лозим. Бунинг учун жуда эҳтиётлик блан қазиш керак. Баъзан эҳтиётсизлик орқасида кўнглисиз ҳодисалар юз беради».

Ўспан Қударов шу равишда сапёрлик санъатини эгаллаб олган. Яқинда у бир соатнинг ичида танкка қарши 70 та минани, пиёда аскарларга қарши 100 тача минани зарарсизлантириб пиёда аскарларимиз ҳамда танкларимизга йўл очиб берди. Унинг иш тажрибаларини қисмдаги сапёр ўртоқлари ҳам қунт блан ўрганаётдилар.

Лейтенант И.Муслим

1944 ЙИЛ 15 ОКТЯБРЬ. №81 (186)

КОММУНИСТ ҒОЗИЕВНИНГ РАСЧЁТИ

Гвардиячи старший лейтенант Чувискин командирлик қилаётган тўп расчётларидан бирида агитатор коммунист Ғозиев яхши иш олиб бормоқда.

Гвардиячи сержант Ғозиев кундалик ниформациялардан ташқари «Совет жангчиси чегарада», «Қизил Армия немисларнинг асосий

кучларини тор-мор этди», «Европа консулътатив комиссиясининг иши» деган мавзуларда суҳбатлар ўтказди.

Гвардиячи сержант Ғозиев жангларда ўз курулини аъло даражада билучи мард жангчи эканлигини кўрсатди. Унинг жанговар ишлари ва қизгин сўзлари жангчиларга катта таъсир қилмоқда. Унинг тўп расчёти ҳисобида немисларнинг яксон этилган ва ишдан чиқарилган олти танк ҳам бронемашинаси бор.

Гвардиячи сержант Д.Оқбоев

1944 ЙИЛ 19 ОКТЯБРЬ. №82 (187)

МОҲИР МЕРГАН

Лўппидан келган қирғиз йигити Абдижалил Тўхтамуродов ўз юртида колхознинг табелчиси эди. У ҳали ёш солдат. 1943 йилнинг августидоғина шонли Қизил Армия сафига чакирилган.

У фронтга келган кунидан бошлаб мерганчиликни касб қилиб олди ва жангга биринчи кирган кунларида бу унга қийин туюлди. Аммо унинг ён кўшниси – курулдош дўстлари ҳар куни бир-икки фрицни қулатади.

– Нега сен урмайсан, кўзинг нобобми? – деб таъна қилгандай сўз отди баъзилар.

– Қайдам, – деб жавоб қайтарди.

Абдижалил ишининг кўзини, жангчига хос хилларини секин-секин ўргана бошлади. Ёш мерганимиз сўнгги бир ой ичида 12 фрицни ўз мерган милтиғи блан мўлжалга олиб урди. У кечаси овга бориб, тонг-сахарда ўлжа блан қайтади.

Сўнгги ови ҳақида Тўхтамуродов бундай дейди:

– Мен кечаси душман томондан чиқаётган ўқ нуқталарини яхши кузатаман. Тонг отган замон уни нишонга оламан. Кейинги кунларда 3 та душман пулемётчисини отиб ўлдирдим.

Сержант Б.Сафарғалиев

ҚУВОМИДДИННИНГ УСТАЛИГИ

Гвардиячи младший
сержант Маннон
Халилов моҳир жангчи
ва қисмнинг энг кўзга
қўринган агитаторла-
ридан бири.

Ойдинли кеча эди. Икки совет пулемётчиси душман томонини синчиклаб кузатар эдилар. Ой ўрмон орқасига ўтиши блан икки соя ҳам пичан гарам ёнидан биз томонга ўрмалади. Шарпани сезган Қувомиддин шериги туркман боласи Аннабердиевни огохлантирди:

– Фриц итлар келяпти!

– Мен ҳам кўриб турибман.

Ўсиқ ўтлар орасига кириб ғойиб бўлган икки шарпа 20 минут ичида анча беридан – бизнинг мудофаа линиямизга яқин бир қиялик ёнидан чиқди. Ғира-шира ойдин шарпалар ҳаракатини якқол акс эттирарди. Ой биз томонда бўлгани учун шарпалар сояси улардан анча нарида кўринар эди. Жимлик фурсатларидан фойдаланмоқчи бўлган фрицлар борган сари бизнинг линиямизга яқин келдилар.

– Ўт очайми? – деб сўради Митти Аннабердиев.

– Бир оз сабр қил, иккимиз бирдан бошлаймиз, – деб жавоб берди Қувомиддин Аҳроров.

200 қадам чамаси яқин келган гитлерчиларнинг разведкачилари совет қўл пулемётининг ўтига дучор бўлдилар. Мақсадига ета олмаган икки немиснинг документлари ва автоматларини ўз командирига етказган икки совет жангчиси олий мукофотга сазовор бўлди.

(Ўз мухбиримиздан)

БЕРДИҚУЛОВНИНГ ЎЛЖАСИ

Ёш жангчига «Жасурлиги учун» медали топширдилар. У олган мукофотида қувонса ҳам, у қадар мағрурланмайди. «Мен ҳали Ватан олдидаги бурчимни адо қилганимча йўқ», – дейди Бердиқул.

Яқинда унга биринчи жанговар топшириқ берилди. У душман мудофааси линиясидан ўлжа келтириши керак.

– Буйруғингизни бажо қиламан, – дея жавоб берди ёш солдат командирига.

Тун қоронғуси совет жангчисининг йўлдоши бўлди, уни ниқоблади. Бердикул старший сержант Колпаков блан душман мудофаасидан аста ўтиб, бир тепалик тагида ўт очаётган пулемёт нуқтасига қараб ёнбошдан сургалиб боравердилар. Тахминан ўн метр масофа қолганида совет жасурлари азот туриб, яшин тезлигида душман пулемётчиларига ташландилар. Старший сержант Колпаков биринчи номер пулемётчини отиб ўлдирганида Бердикул иккинчи номер пулемётчи немисни бўғиб жонини олган эди.

Бердикул Қораев станокли пулемётни судради, старший сержант Колпаков душманнын 2 милтиғини ва ҳамма ўқ-дориларини кўтарди...

Бердикул Қораевга ҳозир аълочи жангчи, ефрейтор унвони берилди.

(Ўз мухбиримиздан)

ҚОНЛИ ҚАСОС ЙЎЛИДА

«Кетмон» колхози урушдан олдин ҳам Бойсун районида илғорлар қаторида турар эди. Колхоз Ватан уруши кунлари, айниқса, ҳар томонлама ўсди. 1941 йил ҳамма экинларидан мўл ҳосил олди, давлат планларини ва бошқа мажбуриятларини муддатдан илгари ошириб бажарди.

Ватан уруши колхоздан фақат ғалла, пахтагина эмас, балки қўлига қурол ушлаб душманга қарши курашучи йигитлар ҳам талаб қилди. Колхозимиз урушнинг дастлабки йили 15 дан ортиқ ёш йигитини армияга узатган бўлса, 1942 йилда 20 дан ортиқ ботир колхозчини фронтга йўллади. Мен ҳам шу 20 колхоз ботирининг бири эдим. Бизни фронтга жўнатган колхозчилар колхозда қандай фидокорона ишлаган бўлсак, Ватан уруши майдонларида душманларга қарши яна ҳам омонсиз курашмоғимизни ва гитлерчи босқинчилардан қонли қасос олишимизни қатъий таъкидлаган эдилар.

Мен бошқалар қаторида қўлимга ишониб топширилган қуролимни яхши ўрганиш учун қаттиқ ҳаракат қилдим. Ўтган йили Орёл ёнида немисларнинг танкига, машинасига қарши курашувчилар қаторида

бўлдим. Мен бўлим командирим блан бирга ярадор бўлганимиз ҳолда станокли пулемёт блан немисларни уст-устига қилган 5 қарши атакасини қайтардик, душманнинг бир взводи тамом қириб ташланди.

Бу йил яна қонли жанглarda иштирок этдим. Ковелдан то Висланнинг ўнг қирғоғигача газанда немисларни қаттиқ қақшатиб келган Қизил байроқли қисмнинг илғор жангчилари қаторида бўлдим. Бу йил ҳам яна бир мартаба ярадор бўлдим, аммо шерикларим сафидан чиқиб кетмадим. Ҳозир станокли пулемёт расчётининг ўқ ташучисиман. Бизнинг расчёт «Қизил юлдуз» ордени блан мукофотланган сержант Нестеренко командирлигида ҳужум жангларига пухта тайёрланмоқда. Расчётимиздаги ҳамма жангчи пулемётнинг истаган номерининг вазифасини бемалол бажара олади.

Колхозчиларнинг нақзини бажариш учун ҳамма имконият менинг қўлимда, мен ҳар вақт енгучиларнинг олдинги қаторида бораман.

Қизил аскар Турди Суйимов

1944 ЙИЛ 22 ОКТЯБРЬ. №83 (188)

ТОШТЕМИР РУСТАМОВГА АБАДИЙ ШАРАФЛАР БЎЛСИН!

Улуғ совет Ватанимиз учун бўлган жангларнинг бирида оддий аскар – ўзбек Тоштемир Рустамов зўр қаҳрамонлик кўрсатди. Қозоғистоннинг Сайрам районидаги «Инқилоб» колхозининг бу собиқ кетмончиси бир кун ичида 20 дан ортиқ гитлерчини ўлдирди ва жангчиларимиз ҳужумига тўсқинлик қилаётган душман пулемётининг оғзини танаси блан ёпиб жанговар вазифанинг бажарилишини таъминлади. СССР Олий Совети Президиумининг шу йил 3 июндаги фармони блан Тоштемир Рустамовга Совет Иттифоқининг Қаҳрамони номи берилди.

Яқинда Н-нчи қисм жангчилари Совет Иттифоқининг Қаҳрамони Тоштемир Рустамов юртига делегация юбордилар.

Биз тубанда Сайрам колхозчиларининг хати ҳамда делегация аъзоларининг таассуротини босамиз.

Пулемёт расчётининг баҳодир жангчилари – С.Ҳасанов ва Б.Жабборов
ўртоқлар сўнги жангда 12 немисни ўлдирдилар.

А.Зенин фотоси

Тоштемир

Бу воқеа ўтган йилнинг октябрь ойларида бўлган. Офицер Марковнинг ротани душманга қарши ҳужумга бошлади. Атакага дадил борганлар каторида қизил аскар Тоштемир Рустамов бор эди. Тоштемир автомат блан бир немис офицерини отиб ўлдирди ва душман траншеясида қаттиқ қаршилиқ кўрсатаётган 4 фрицга граната ирғитди. Немисларнинг уч қатор траншеясини тозалаб ўтганларида сайрамлик Тоштемир 19 немис солдатини ва бир офицерини ўлдирган эди.

ДЗОТга ўрнашилган душман пулемёти ротанинг илгарилашига халақит берар эди. Пулемёт нуқтаси ниҳоят беркитилган ва расчётни ўққа тутиш ҳам мумкин эмас эди. Ҳужум қилиб бораётган гитлерчилар ерга ётиб олдилар. Тоштемир ғазабланди, «Сен жимимасанг, мен жимитаман, итвачча!» – деди-да, гранатасини маҳкам ушлагани ҳолда пулемёт ротасига томон сургалиб ўтди. У ДЗОТга яқинлашиб келганида бир немис офицери сезиб қолди ва Тоштемирга тўппонча-

дан ўқ узди. Тоштемир тўппончадан ўқ узди. Тоштемир оғир ярадор бўлди. Лекин ҳаракатини тўхтатмади, қонга белангани ҳолда жавраб турган душман пулемётига ташланди ва гавдаси блан пулемёт оғзини ушлади.

Рота душманнинг бу сўнгги тўсиғидан ҳам ўтди, позициямиз яхшиланиб, қўмондонликнинг жанговар топшириғи шараф блан бажарилди. Тоштемир Рустамовнинг доврўғи яшин тезлигида бутун қисмга тарқалди. Ботир Рустамовнинг номи қисмнинг доимий рўйхатига ёзилди. Ҳар кун подёмдан кейин ва кечаси, тушдан кейин йўқлама вақтида улуғ ўзбек халқининг содиқ ўғли Тоштемирнинг номи баланд овоз блан чақирилади ва ҳамма баб-баравар унинг номи қаторимизда эканини, гўёки биз блан бирликда душманга қарши уришаётганлигини тасдиқ қилади.

**Старшина Аҳмаджон Ҳусайнов,
қўш орденли қаҳрамоннинг юртига бориб келган делегат**

Ғалаба сари олға!

Н-чи қисм жангчилари, сержантлари ва офицерларига

Қимматли ўртоқлар, Ватанимизнинг шонли ҳимоячилари!

Бизнинг собиқ колхозчимиз, сизнинг қуролдош дўстингиз Тоштемир Рустамов Ватан олдидаги ўз бурчини совет жангчисига хос ботирлик блан бажарди. Унинг жанговар йўли ва қаҳрамонлик образи халқимиз тарихида абадий яшайди, олтин саҳифаларидан ўрин олади, авлоддан-авлодга кўчади.

Ҳозир жанг майдонларида фашизм машинасини мажақлашингиз, гитлерчи газандаларни тор-мор келтиришингиз бизни фахрлантиради, бизнинг ғалабага бўлган ишончимизни кучайтиради, билагимизга куч, белимизга қувват беради. Ўзбек халқининг асл фарзанди, қаҳрамон Тоштемир учун олаётган қасосингиз бизни жуда қувонтиради. Эл-юртимиз ва бутун халқимиз сиздан шуни умид қиладики, немис йиртқични тезроқ гумдон қилинг, ер юзидан супириб ташланг.

Фронтдаги ғалабалар бизни ҳам йилдан-йилга, ойдан-ойга яна жиддий ишлашга, ердан нимани ундириш мумкин бўлса, уни кўпроқ

ундиришга чорламокда. Фидокорона курашимиз натижасида ердан ундираётган ҳосилимиз тобора ошмокда. Пахта ҳосили ўтган йилга қараганда икки баравар ошди. Пахтанинг аёло нави ҳам ортди. Бу йил ерларимиздан ўрта ҳисоб блан 15 центнердан ҳосил олмоқчимиз. Фронтда курашаётган Рзоев оиласи Рузвонхоннинг мўл ҳосил звеноси ҳар гектар ердан 50 центнердан ҳосил олмоқда.

Колхознинг барча аъзоси – мўйсафид оталар, кампир оналар, ўсмир болалар фронт учун, Қизил Армия учун кечаю кундуз фидокорона ишламоқдаларки, уларнинг меҳнат унуми кун сайин ўсиб бормоқда. Агар бизнинг ҳосилимиз қанча кўпайса, сизнинг белингиз ҳам шунча маҳкам бўлади. Қаҳрамоннинг хотини Қумри, уларнинг қариндошлари Зайнаб Ҳакимова, Майрам Мусаева кунлик нормаларини 250 процентдан бажармоқдалар. 60 яшарли чўпонимиз ўрток Ботирбек Қўзибоев 100 қўйдан 142 қўзи олди. Оқсоқолимиз ўрток Абдуллаев план бўйича 14 бия ўрнига 20 бияни бокди ва ҳаммасини тойчалади.

Қимматли жангчиларимиз! Биз Қаҳрамон Рустамовнинг улуғ мардлигига ва Қизил Армиянинг янги ғалабаларига жавобан тубандаги мажбуриятларни устимизга оламиз: бу йил давлат мажбуриятларини тўла бажариш блан бирга пландан ташқари давлатга 12 центнер гўшт, 2000 литр сут, 200 килограмм жун топшираимиз. Мамлакатимизга кам деганда 3500 центнер пахта берамиз, бу ўтган йилга қараганда 2080 центнер ортиқдир.

Биз колхозимизга Совет Иттифоқининг Қаҳрамони Рустамовнинг номини бердик. Биз ҳам бу баланд номни фахр блан юқори кўтариб борамиз ва ғалаба учун керак бўлган ҳар бир ишни жон-дил блан бажарамиз.

Ватанимизнинг шаън-шавкати учун, олға!

Совет Иттифоқининг Қаҳрамони Рустамов номидаги колхоз аъзоларининг топширувчи: **Қумри Рустамова** – қаҳрамоннинг хотини, **Озод Абдукаримова** – колхоз раиси, **Рузвон Исаева** – мўл ҳосил звеносининг бошлиғи, **Абдужаббор Шорасулов** – партия ташкилотининг секретари, **Абдулла Холмуротов** – тракторчи ва бошқалар.

Сайрамда

Н-нчи қисм жангчилари ўз қаҳрамонлари сайрамлик Тоштемир Рустамовнинг колхозига эсдалик хат ёздилар ва майор ўртоқ Н.Вишневский ҳамда мустақиллиги учун немисларга қарши омонсиз жанг қилаётган колхозчи йигитларнинг жанговар ишларини ота-оналарга, опа-сингилларга ва ёр-биродарларга етказди.

Қаҳрамоннинг қишлоғи одатдагидан бошқача, колхозчилар руҳи жуда кўтарилган. Меҳнат қаҳрамонлари Тоштемир дўстларини ўраб олдилар, ёшлар, қарилар, эркак-аёллар ва болалар фронтдан келган делегацияни қувонч блан қарши олди.

Учрашув тантана устига тантана, чунки бугун колхоз ойлик пахта териш планини 13 кун илгари бажарган.

Президиум столи ёнида ўтирган машҳур пахтакор, Совет Иттифокининг Қаҳрамони Тоштемирнинг хотини Қумри Рустамова ва меҳрибон онасининг бўйнини кучоклаб ўтирган уч ёшли Бектемирнинг чехраларида ғалабага ишонч, душманга ғазаб аломатлари сезилиб турар эди.

Тоштемирнинг жангдаги ғалаба йўли колхозчиларни ниҳоят қизиқтирди. Қизил Армиянинг қудратли кучига қойил қолган колхозчилар фронт орқасида туриб ғалаба учун фидокорона ишлаётганларини ва пахта ҳосилини яна ҳам оширажакларини изҳор қилдилар.

Фронтчилардан сўнг сўзга чиққан қаҳрамоннинг хотини Қумри Рустамова оқ олтин – пахтадан мўл ҳосил олиш учун олиб борган курашлари ва фронтга керак бўлган барча хомашёни кўпроқ ундириш тadbирларини айтиб ўтди.

– Қадрли фронтчилар, – деди у сўзининг охирида, – кирон келгур немисларни шафқатсиз қиринг, чунки душман устидан қозонадиган узил-кесил ғалабамиз Рустамов учун энг яхши ёдгордир.

Капитан М.Нурматов

Шаънимга яраша

Тоштемирнинг Ватан уруши фронтига кетган кунидан бошлаб мен колхозда садоқат блан ишлаб, унинг ёлғиз ўғли Бектемирни тарбиялашга киришдим.

Қаҳрамоннинг фронтга кетганига уч йил бўлди. Бу уч йил давомида мен эримга берган ваъдамни бажариб, колхоз стахановчиларининг олдинги сафида бўлдим. Бултур звеномиз мўл ҳосилга эришди, бу йил бўлса ҳар бир гектардан 50 центнердан ҳосил олмоқчимиз.

Тоштемир фронтда азиз Ватанимизни ҳимоя қилиб қаҳрамонларча ҳалок бўлди. Бу бизнинг оила учун катта талафот. Бироқ унинг номи совет халқининг эсида абадий қолади. Менинг ўртоғимга Совет Иттифоқининг Қаҳрамони деган ном берилгани мен учун катта шарафдир.

Тоштемирнинг кетмони менинг қўлимда. Бу кетмон блан мен колхоз далаларида яна ғайрат блан ишлаб, ғалаба учун қўлимдан келган ишни қиламан. Ёлғиз ўғлим, ўртоғимдан ёдгор қолган Бектемирни вояга етказиб, оиламизнинг улуғ шарафига муносиб равишда Ватанимизга хизмат қиламан.

Яхши биламанки, менинг меҳнат frontiдаги ҳар қандай фидо-корлигим қаҳрамон эрим азиз жонини аямай курашган улуғ ғалабамизни яқинлаштиради.

Қадрдон жангчилар, сиз қуролдош дўстингизга, мен қаҳрамон эримга яраша шараф блан курашайлик ва тез кунда зафар блан юз кўришайлик.

Совет Иттифоқининг Қаҳрамони
Рустамовнинг хотини Қумри ва
унинг ўғли Бектемир

Қумри Рустамова

Тоштемир Рустамов

1906 йилда Чимкент областининг Сайрам районидаги ҳозирги Қорабулоқ қишлоғида туғилган. Миллати – ўзбек. Бошланғич маълумотли. Ўз қишлоғида трактор бригадасининг бошлиғи, «Инқилоб» колхозида пахтачилик бригадаси бошлиғи бўлиб ишлаган. 1942 йил апрелдан совет армиясида. Шу йилдан Улуғ Ватан уруши fronti-

Тоштемир Рустамов

да. 1083-ўқчи полки (Фарбий фронт 5-армиясининг 312-ўқчи дивизияси)нинг ўқчиси, оддий аскар Т.Рустамов 1943 йилнинг 18 августидида Смоленск областининг Дорогобуж районидаги Борисовка қишлоғи учун бўлган жангда душман хандақига бостириб кирган. Қўл жангида ҳамда автоматдан ўт очиб ва гранаталар иргитиб бир неча гитлерчини ер тишлатган ва бу блан ўртоқларининг олға силжиишига имкон яратган. Хужум қилаётган аскарлар душман ўқ ёмгири остида қолганда ўз танаси блан душман ДЗОТи амбразурасини беркитган.

1944 йил июнда (вафотидан сўнг) Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилган. «Ленин» ордени блан мукофотланган. Смоленск областининг Дорогобуж районидаги Алексино қишлоғида дафн этилган. Тошкент шаҳридаги мактаблардан бири ва Сайрам районидаги Белие Води қишлоғидаги мактабга Т.Рустамов номи берилган.

Адабиётлар: ЦАМО СССР, ф-33, оп-793756, д-41, л-144-145; 23/235-238; 42/193-194; 48/268; 144/67-74; 142/154-157.

1944 ЙИЛ 26 ОКТЯБРЬ. №84 (189)

ҲУЖУМ МАРРАМИЗ

Яқинда командиримиз бўлинмамизга янги участка берилганида у ерга жуда қисқа муддат ичида мудофаа қуришимиз лозимлигини билдирди. Менинг бўлимимга 60 метр узунликдаги шағалли ер тўғри келди. Унинг устига, душман бу ерни тез-тез ўққа тутиб турар эди. Биз биринчи кунлари оз-оз кишидан участкага яқин бориб душманлар характерини ўргандик. Менинг аниқлашимча, немислар кундузгига караганда кечаси «активлашар» экан. Бизга берилган мудофаа участкаси қоронғи тушиши бланок ўққа тутилар эди,

⁷ Жасоратнома. – Тошкент: Ўзбек Совет Энциклопедияси Бош редакцияси, 1990. Б.244.

кундузлари эса анча жимжитлик ҳукм сурарди. Биз шу жимжитлик пайтлардан тўла фойдаланиб жадаллик блан мудофаа ишини ривожлантирдик.

6 кунда траншея қазиб бўлдик. Кейин керакли участкаларни душман разведкасига қарши курашишга қулайлаштирдик. Мудофаа линиямиз бўйлаб тахминан 10 – 15 метр нарида тиканли сим тўсиғи қилинди. Траншеямиздан алоқа йўлига ҳам чиқиш осонлаштирилди. Кузатиш пунктлари ҳамда пулемёт, милтиқ ячейкалари ишланди. Траншея ичида иккита кенг блиндаж ясадик. Бу ерда бўлим жангчилари дам оламиз, ҳордиқ чиқарамиз.

Агитаторимиз деярли ҳар куни Совет информация бюросининг ахборотини ҳамма жангчиларга етказиб туради. Партия, комсомол йиғилишларимиз ҳам шароитга қараб ўтказилиб турилади.

Қўмондонликнинг буйруғига асосан участкамизда кундузи ҳеч ким кўринмайди. Ҳамма ишимиз ва ҳаракатимиз траншея ичида оҳисталик, эҳтиётлик блан бажарилади. Душман бу томондан сра хавфсирамайди, лекин кечаси қоронғида атрофдан душман устига ўқ дўлини ёғдирамиз.

Ҳозир ўқчиларимиздан Бондарёв ва Азимов ўртоқлар мерганликка ўрганмоқдалар. Шу оз давр ичида Бондарёв 4 та, Азимов 6 та гитлерчини отиб ўлдирдилар.

Қурулларимиз тихирлик қилмайди, бу деярли тоза тутишдан, ўз вақтида мойлашдан ва унга яхши муомала қилишдандир. Бундан бир неча кун илгари бутун қисм бўйича жанговар қурулларнинг тутилиши ва аҳволини кўздан кечирилди. Комиссия бўлимимда автомат, пулемёт ва милтиқларнинг аҳволи яхши бўлгани учун менга ташақкур эълон қилди. Жанговар хизматларимни тақдирлаб қўмондонлик «Жанговар хизматлари учун» медали ва III даражали «Шуҳрат» ордени блан мукофотлади.

Сержант Исмаилла Нуриллаев

УСТА КОМАНДИР

Немис-фашист босқинчилар жангчиларимиз эгаллаган позицияларга турли куролларидан тўхтовсиз ўқ ёғдириб турар эди. Олдиндан яхши ташқил этилган разведка немисларнинг янги авантюра бошлаш илинжида қаттиқ қарши атакага зўр бериб тайёрланганликларини тўпчиларимизга маълум қилди.

– Дадил бўлинг, немис газандаларга яна шиддатлироқ ўт очинг, – деб ўз расчётидагиларга далда берди командир Қўзибеков.

Тўп расчёти пухта ишлади. Расчётдагилар уста командирнинг айтганича ҳаракат қилдилар. Қўзибековнинг ҳар бир командаси бўйича душманнинг кучли ўт очиш нуқталарига кетма-кет даҳшатли ўт очилди. Отилган снаряднинг биттаси ҳам хато кетмай гитлерчиларнинг устига ажал ўти сочди. Оз вақт ичида немисларнинг етти ДЗОТи яқсон этилиб, анча пиёда аскарлари қириб ташланди. Расчёт ўз зиммасига юкланган вазифани яхши бажарди. Душманнинг кучли ўт очиш нуқталарини яқсон этишда ва қаттиқ қарши атакларни барбод қилишда яхши иш олиб боргани учун кўмондонлик Қўзибековни «Жасурлиги учун» медали блан мукофотлади.

Қизил аскар Бекжон Болтаев

ПУЛЕМЁТЧИНИНГ ҚАҲРИ

Тожикистоннинг Қўрғонтепа деган шаҳрида ўт ўчиручи бўлиб хизмат қилган Абдижалил Жалилов ҳозир қисмимизнинг атоқли пулемётчиси.

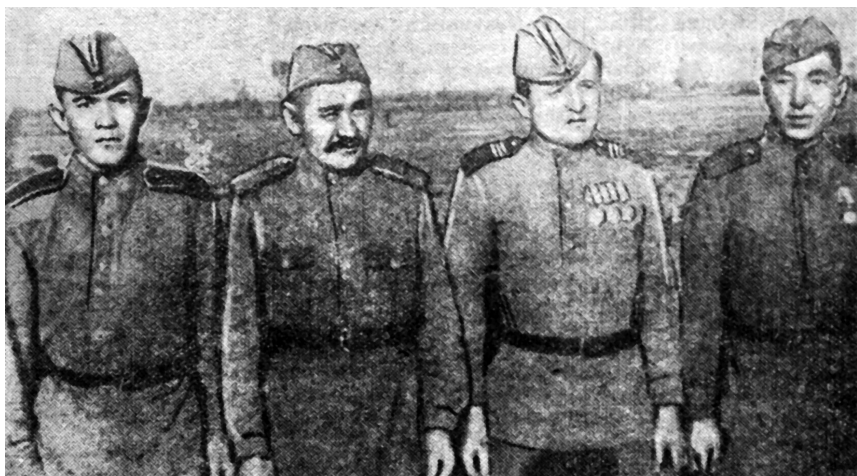
– Ватанингга муҳаббатинг зўр бўлса, ҳар нарса қўлингдан келади, – дейди жангчи Абдижамил.

Ёзги ҳужумимизда немислар бу янги жангчининг зарбасига учраб бир позициясидан айрилганлари ҳаммамизнинг эсимизда. Бўлинмамиз душман мудофаасини емириб ўтганидан кейин қишлоқ чеккасида немислар қулай ўрин топиб ҳужумимизни тўхтатишга

уриниб кўрдилар. Лекин пулемётчимизнинг қаҳрига дучор бўлиб қолдилар. Жасур пулемётчи кишлоқ йўлини четлаб бориб ўз расчёти блан душман миномётчиларини ўққа тутди. Ўқ ёғдираётган миномёт жимиди. Шу пайт чеккадаги томдан яна бир пулемёт овоз чиқарди. Жалилов эса дарҳол душман пулемётчисининг орқасига ўтиб олди ва ҳийла ишлатиб уни ҳам енгди.

«Қизил юлдуз» орденига сазовор бўлган оддий аскар пулемётчи Абдижалил Жалилов мудофаада турганимизда ҳам немисларнинг бир неча бор додини берди. Бир кун қаршимиздаги ўрмондан немис автоматчилари тинмай ўқ узиб бостириб келавердилар. Ўз ишига пишиқ пулемётчи заррача ҳовликмади, довдирамади, гитлерчиларнинг якин келишларини совуққонлик блан кутди ва кейин пулемёт ўтига дучор қилди. Немис автоматчилари мақсадларига ета олмадилар, траншеямиздан 400 метрча нарида ерга қапишиб қолдилар.

Сержант Ф.Нистеренко

Сўнгги жангда капитан К.Космачов бўлинмасининг тўпчилари алоҳида маҳорат кўрсатдилар. Суратда (чапдан): оддий аскар ўқловчи Д.Абдусатторов, ўқ ташучи Д.Бахимбетов, сержант мўлжалловчи М.Тугушиев, оддий аскар ўқловчи Е.Пирназаров ўртоқлар.

А.Зенин фотоси

ТУТИЛГАН УЧ «ТИЛ»

Гитлерчилар «тил» олиб кетишни кўзлаган эдилар. Тун қоронғи-сида хашак уюмлари панасида чегара линиямизга яқинлашдилар. Қаршидан келган ефрейтор Соат Маллаев фриц жосусларнинг ҳам-ма ҳаракатларини пайқаб қалин ўт ичида жимгина турарди. Совет жангчиси ўз шериги сержант Поповнинг ҳам немислар «қилиғи»-дан хабардор эканини сезар эди. Сержант Попов ефрейтор олди-га сургалиб келди. Имо блан гитлерчи-разведкачиларни таппа босиш кераклигини англатди. Шундай қилдилар.

Икки автоматчи пусиб ётган уч фрицни тўсатдан босди.

– Жим, даъюслар, – деди автоматини ўқталиб ефрейтор, – қўлга тушдиларинг!

«Тил» олиб кетишга келган уч немис «тил» бўлиб бизнинг штаб-га томон ҳайдалдилар.

Бу «Қизил юлдуз» орденли ефрейтор Соат Маллаевнинг қозонган иккинчи ғалабаси эди.

(Ўз мухбиримиздан)

ОНТИМГА ЯРАША ХИЗМАТ ҚИЛАМАН

Ўзбекистоннинг Кармана районидаги 7 йиллик мактабни битирган-нимдан сўнг Учтут қишлоқ советида секретарь бўлиб ишлаб юрдим. Ватан уруши кунлари қўлга қурол олиб, улугъ юртимизнинг мустақил-лиги учун курашаётган акаларимнинг фашист одамхўрларга бераёт-ган зарбаларига шахсан иштирокчи бўлишни орзу қилган эдим.

Ўтган йил ёзида бу тилагимга эришдим. Жонажон Қизил Армия сафига чақирилдим. Менга қўл пулемёти топширдиладар. Шерикларим каторида Ватанга садоқатли бўлиш учун онт ичдим. Шу куни коман-дирлардан бири:

– Сен ўзбек ўғлонисан, қасамга яраша хизмат қилишинг керак, – деб таъкидлади.

Ҳарбий тайёргарлигимиз ёмон бўлмади, бир мен эмас, балки бу-тун бўлинмамиздаги ёш жангчилар ўз ҳарбий билимларини оши-

ришга жиддий киришдилар. Қўмондонлик бизга қуролимизни аъло даражада эгаллаганимиз учун икки бор ташаккур билдирди.

Қуrolни яхши эгаллаш ва ҳарбий билимни ошириш, замонамизнинг талабига лойиқ солдат бўлиш учун рус тилини ўрганиш мутлақо зарур. Кексалар ва кўпни кўрган кишилар рус тилини ўрганмаган киши кейин афсусланади дер эдилар.

Армияда рус тилини ўрганиш учун ҳамма имконият мавжуд. Мен шу бир йил ичида рус тилини яхшигина ўргандим. Илгари саводли ёзиш у ёқда турсин, тўғри муомала қилишни ҳам билмас эдим. Ҳозир қисмимиздаги барча рус дўстларим блан худди ўзларидек бемалол сўзлашавераман. Рус тилида чиққан адабий китобларни ва турли журналларни шариллатиб ўқийман. Бўлимда ҳозир агитаторман. Агитация учун истаган адабиётлардан тўла фойдалана оламан.

Немис-фашист газандаларга қарши курашда илғор бўлиш ҳар бир совет жангчисининг бурчи. Бўлим командиримиз младший сержант Алипов блан биргамиз. У кўп нарасада менга ёрдам бериб келади. Шимолий Бугдан ўтиш вақтимизда бошқаларга намуна бўл деб таъкидлади сержант. Мен қўл пулемётимни кўтариб ҳаммадан олдин дарёдан ўта бошладим. Ефрейтор Матухин пулемётининг иккинчи номери эди, у автомати блан мени гитлерчилардан қўриқлаб борди. Буг дарёсининг ул юзида плацдармни кенгайтириш учун бошлаб биз жанг қилдик. Хоразмлик Норим Қурбонов ҳам биз блан эди. У Дувумка деган Польша шаҳарчасини эгаллашда ажойиб маҳорат кўрсатди. У йиқилган уйнинг ғиштин девори панасида туриб қарши атакага ўтган гитлерчиларнинг бир взводча солдатини қириб ташлади. Мен ўнг томонда туриб шаҳарчага кираверишдаги кўчани ўққа тутдим. Бу кўча немисларнинг асосий кучлари қаршилиқ кўрсатиши мумкин бўлган участка ҳисобланар эди. Қисмимиз шаҳарчани ўраб олгунларича ҳар қайсимиз ўз позициямизда мустаҳкам туриб олдик.

Мени «Жасурлиги учун» медали блан тақдирладилар. Висла дарёсидан ўтганимдан кейин Ленин комсомоли сафига қабул қилиндим. Ҳарбий билимимни тинмай оширишим натижасида қўмондонлик менга ефрейтор унвони берди.

Ефрейтор Тўра Ражабов

***Озод Ватанимиз топгай шараф ва шон
халқлар дўстлигин суянган тоғи***

ҚАСОСКОР

Ефрейтор Саидкарим
Қосимхўжаев. Бу
ўзбек йигити ўзининг
мерганлик милтиғи
блан 16 гитлерчини
ўлдирди.

Комил Жўраев ҳар қандай мушкилотни осонлаштиришга тиришади. У қоронғи блиндажга келиб кираркан, ой шуъла сочгандай бўлади, сукунат йўқолиб, қувончли товуш янграйди:

– Қани, дўстимиз Комил, ўтир, – деб уни қарши оладилар қуролдош дўстлари.

– Сен ёнимизда бўлсанг, биз ўзимизда қучқувват ҳис қиламиз.

Дарҳақиқат, Комил энг моҳир, севикли жангчи. У Максим Горкий қуйлаган «Лочин» сингари учишни, эркин яшашни севгучи ботир. У шу туфайли ҳам биринчи бўлиб атакага ташланади, толиқишни билмайди, душманни ҳамиша енгилни истайди.

Комил Жўраевнинг кўкрагида «Жасурлиги учун» медали ярқираб туради. Кўп ўтмай бу медаль блан орден ҳамсоя бўлажак. Негаки унинг сўнгги жанглarda кўрсатиб келаётган маҳорати улуғ мукофот эгаси бўлажакига далолат қилади.

Шиддатли жанглardan бири. Комил Жўраев немисларни изма-из қувиб бориб анча олдинга кетиб қолди. Бир ўзи бир неча немисга қарши ташланди. Шу жангда уч немисни отиб ўлдирди. Гитлерчилар бу довьоракнинг даҳшатидан тумтарақай қочишга мажбур бўлдилар.

Комилнинг қўли ярадор бўлиб қолди, лекин у кишлоқ буткул озод этилмагунча сафдан чиқиб кетмади, жангни давом эттирди.

– Қувингиз ваболарни! – деб қичқирди у қуролдош ўртоқларига ва уларни жангга руҳлантирди.

Взвод командирининг ёрдамчиси – азамат Комил жангчи дўстларини ботирлик, Ватанга муҳаббат руҳида тарбиялайди. Солдатлар

уни ҳам командир, ҳам ўртоқ сифатида ҳурматлайдилар ва у блан бирликда жангга борганларида ўзларини тетик ҳис қилдилар.

Кечалари, жанг тугаган пайтларда Комил ўйга чўмади. Жонажон Ўзбекистони, ота-оналари, қариндошлари, ёр-дўстлари бир-бир кўз олдидан ўтади. Соғинади. Соғиниш кучайган сайин автоматини яна ҳам ғазаб блан маҳкамроқ қисади, душман томонни синчиклаб кўздан кечиради.

Младший сержант Комил Жўраев Нарев дарёсининг ул юзидаги плацдармни кенгайтириб, Берлинга биринчилар сафида ҳужум қилиб боришни истади.

Ғ.Қутий

ДЎСТЛИК – ДУШМАНГА ОФАТДИР

Севастополь, Киев, Қирим...

Хоразмлик Бекжон Болтаев 1942 йилдан бери немис-фашист босқинчиларга қарши жанг қилиб келаётир. Юқорида номи зикр этилган қаҳрамон шаҳарлар учун қилинган даҳшатли жангларда Бекжон ажойиб маҳорат кўрсатган. Бекжон Болтаев ўзи босиб ўтган ғалаба йўлини бизга завқ блан сўзлаб берди: 26-нчи Севаш номи блан донғи кетган дивизияда қандай жанговар иш олиб борганини, сўнгги кунларда эса Польша тупроғида ўз қуролдош дўстлари – Рўзимат Розиков, Котенко, Сабко, Жунуй Турумбоев ўртоқлар блан биргаликда қардош поляк халқининг бахти-саодати учун немис-фашист аблаҳларга қарши яна порлоқ ғалабага эришаётганини ҳикоя қилди.

122 миллиметрли Гаубица...

Бу қудратли замбарак озмунча гитлерчининг ёстиғини қуритмади. Шу расчётдаги иноқ оила – турли миллатлардан иборат қуролдош дўстлар – ажойиб мардлик, узилмас дўстлик, Ватанимиз муҳаббат намуналарини кўрсатмоқдалар.

Яқинда ўз қуролдош ўртоқлари блан бирликда немисларнинг 5 ДЗОТини яқсон этди, сон-саноксиз гитлерчиларни қириб ташлади. Қўмондонлик Бекжонни «Жасурлиги учун» медали блан, шунингдек, мардона жанг қилган дўстлари – Розиковни 2 бор «Жасурлиги учун», Жунуй Турумбоевни «Жанговар хизматлари учун» медаллари

блан мукофотлади. Тўп командири старший сержант Пилсин ҳам хукумат мукофотиға тақдим этилди.

Расчётдагилар Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 27 йиллигини яна зўр ғалаба – гитлерчиларни тағин ҳам аёвсиз тор-мор этиш блан кутиб олишға ваъда бердилар.

М.Илёс

НАКАЗНИ ЯХШИ БАЖАРМОҚДА

Гўзал Фарғона йигити Маҳкам Эргашев жангга кириш олдидан уйидан хат олди. Оиласидагилар унга: «Немисларни кўпроқ кир!» – деб ёзиптилар.

Уста пулемётчи Эргашев бу наказы ҳозир яхши бажармоқда. Сўнгги вақтларда немислар 8 марта атака бошладилар, лекин Эргашев пулемётининг ўтига дуч келиб зўр талафотларга учрадилар.

Бу фарғоналик йигит Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 27 йиллигини шундай ғалабалар блан қарши олаётир. У III даражали «Шуҳрат» ордени блан мукофотланди.

Младший лейтенант Ғ.Нурмухаммедов

ЖАНГДА ЎСГАН БОТИР

Мен Қурбоновга завқ блан суқланиб тикиламан. Унинг иши ҳам, ҳаёти ҳам мени кизиқтиради.

У уруш бошида партиясиз, оддий солдат эди. Жонажон Ватан учун борган муқаддас жанглар уни тамоман ўзгартирди, оддий аскарликдан майор ва бўлинма командири даражасигача кўтарди.

Жангда Қурбонов бир қатор мардликлар кўрсатди. Ўзбек халқининг қаҳрамон ўғли майор Қурбоновни ҳукуматимиз олий мукофот – II даражали «Қутузов», «Қизил байроқ» ва «Қизил юлдуз» орденлари блан мукофотлади.

Р.Асадуллин

КУҶЧАМИЗДА ТҶҲ БҶЛУР!

*Ёв ғаласи Эдилга
Бало каби оққанда,
Катта қайғу ҳар дилга
Ҳасрат ўтин ёққанда
Доҳиймиз деган эди:
«Куҷамизда тўй бўлур!»
Икки йил ўтар-ўтмас
Куҷимиз бўлди биллур.
Куҷимиз бўлди биллур –
Бунинг учун жанг қилдик,
Ҳар қадамда ёвларнинг
Аҳволини танг қилдик.*

*Бугун улуг айёмдир –
Катта тўй арафаси.
Ер юзига аёндир –
Келди зафар шарпаси.
Келди зафар шарпаси –
Ёв инида қуришди.
Тутқин элнинг анчаси
Кишианидан бўшалди.
Ҳур элларнинг зарбаси
Ёвни абад йўқ қилур.
Ана шунда, э дўстлар,
Куҷамизда тўй бўлур!*

Доно Оқилов

1944 ЙИЛ 10 НОЯБРЬ. №89 (194)

БЕРЛИН УСТИГА ҒАЛАБА БАЙРОҒИ ТИКАМИЗ

Мен ўртоқ Сталин докладини радио орқали мароқ блан тингладим, кейин газетада завқланиб ўқиб чикдим. Доҳийимиз ўртоқ Сталиннинг доно гаплари ғалабамиз йўлини кўрсатиб турипти. Армиямизнинг ҳозирги жанговар вазифаси ўртоқ Сталин буйруғида аниқ кўрсатилган: «Қизил Армия ва иттифоқчиларимизнинг армиялари Германиянинг ҳаёт марказларига қатъий ҳужум бошлаш позициясини ишғол қилдилар. Ҳозирги вазифа Бирлашган миллатлар армияларининг шиддатли қисуви блан қисқа муддат ичида гитлерчилар Германиясини емиришдан иборатдир».

Командиримиз буйрукни ўқиб эшиттиргандан кейин бўлинмамиздаги жангчилар ҳаддан ортиқ севиндилар. Чунки совет халқининг порлоқ мақсади кундек равшан тасвирланган. Биз фашист йиртқични ўз уясида дабдала қилиш учун отланганмиз, биз Берлинга томон борамиз. Берлин устига ғалаба байроғини тикамиз. Узил-кесил ғалабамиз соати яқинлашди.

Мен жангларда чиникқан, душманни гумдон қилишни ва енгишни ўрганиб олган совет солдатиман, мени ҳозир қисмда ва расчётимда энг кадрли мўлжалчи-миномётчи ҳисоблайдилар. Ўртоқ Сталин буйруғини ўқир эканман, унда ўз аксимни кўргандек бўлдим. Чунки мен шу Ватан уруши даврларидагина ўсдим, чиникдим. Душманга қарши курашда тажрибам, билимим тобора ошди. Мен каби совет жангчилари ўз қисмимизда ўнлаб топилади.

Мўлжалчи Абдусаттор Юсупов Сталинградда, Курск ва Белоруссияда немисларга қарши курашда мен блан бирга бўлди. Ҳозир у II даражали «Ватан уруши» ордени, «Жасурлиги учун» ҳамда «Сталинград мудофааси учун» медаллари блан тақдирланди. «Қизил юлдуз» орденли Алимжонов ҳам бизнинг тенгдошлардан, у шу давр ичида оддий аскарликдан сержантликка ва бўлим командирлигигача ўсди.

Техникамиз бизни сра доғда қолдирмади. Биз ўз куролимизни пухта ўрганиб олганмиз. Немис йирткичларни шу куролимиз блан қақшатдик ва бундан кейин ҳам қаттиқроқ қақшатамиз.

Гвардиячи сержант Абдурахим Ортиқов

Сўнги жангларда маҳорат кўрсатган жасур миномётчилар (чапдан): взвод командири лейтенант П.Жулмин, старшина Т.Отаев, сержант С.Байрамов ўртоқлар. Булар сув марраси учун бўлган жангларда 50 тача немисни қириб, душманнинг уч ўт очиш нуқтасини бостирдилар.

А.Зенин фотоси

МЕНИНГ ОНТИМ

Мен кўпдан бери улуғ Ватанимизнинг мустақиллиги ва халқимизнинг бахт-саодати, бизга қардош халқларнинг немис-фашист газандаларга қарши шафқатсиз жанг қилиб келмоқдаман. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 27 йиллиги кунда доҳийимиз, севикли маршалимиз ўртоқ Сталиннинг гавҳардан асил, дурдона сўзлар блан ёзган буйруғи ва юрагимизнинг чуқур еридан ўрин олган кенг мазмунли доклади мени ҳам катта ғалаба сари илҳомлантирди.

1-нчи номер пулемёти бўлиб, жангда пиёда аскарларимизга дадил йўл очиб берган бўлсам, олдинда турган ҳал қилучи жанглarda ҳам немисларни шафқатсиз қиражакман. Бу менинг сўнгги жанглarda халқимга берган онтимнинг катта тантанаси бўлажак.

Оддий аскар Ёқуб Шукуров

ЯГОНА ҚАРДОШЛИК ОИЛАСИ

Совет ватанпарварлигининг ажойиб қудрати Ватан уруши йилларида, айниқса, бўртиб кўринди. Миллатлар дўстлиги яна мустаҳкамланди, бир-бирига бўлган муҳаббати ортди.

Мен командирлик қилаётган бўлимда ўзбек, рус, украин, татар, қозоқ ва белорус жангчилари бор. Улар мамлакатимизнинг узоқ бурчакларидан келиб Ватанимизнинг бутунлиги учун, халқларимизнинг илгаригидек шод яшаши учун астойдил курашмоқдалар.

Фарғонадан келган ўзбек, оддий аскар Абдурахмон Жавлонов қозоғистонлик қизил аскар Белолкин Жусуповни урушдан олдин танимас эди. Ҳозир улар жуда қадрдон бўлиб олганлар. Душманни омонсиз қириш уларнинг ягона мақсади. Ўртоқ Сталин докладини газетадан ўқиб чиққан Жавлонов ўз ўртоқларига юракдан гапириб бундай деди:

– Ўртоқ Сталин бизни ҳаётбахш олийжаноб турмушга йўллаётганини ҳар соат, ҳар минут сезиб турардим. Ҳозир бўлғуси зўр ғалаба йўлимизнинг жуда яқин эканини тасаввур қилиб турибман.

Доҳийимизнинг ҳикматли сўзлари қатъий ғалабамизнинг ғоят яқинлигига катта ишонч ва севинч туғдиради. Бунинг учун илгари боришимиз, душманни қаттиқроқ уришимиз керак. Албатта енгиб чиқамиз, чунки орқамизда қудратли Ватанимиз туради, кўп миллатли халқимиз туради.

Бўлимимдаги гвардиячи солдатлар ўз уясида янчиб ташлаш ниятида шерларча илгарилаб бормоқдалар. Одамзоднинг эркига қарши бош қўтарган фашист аблахларни биз ўртоқ Сталин доклади ва 220-нчи буйруғи асосида ер юзидан бутунлай супуриб ташлаймиз!

Гвардиячи старший сержант Жангиботиров

ҒАЛАБАМИЗ УЧУН

Биз немис-фашист ифлосларни қаҳрамонлик блан Сталинград ёнида мажақлаб ташлаб улуғ Ватанимизга ва севикли доҳийимиз ва маршалимиз Сталинга бўлган чексиз садоқатимизни кўрсатган эдик.

Қардош поляк халқини немис-фашист босқинчилардан тўла озод қилиш жанглирида ўзбек халқининг вакилларида бири сифатида қатнашиб келмоқдаман. Сўнгги жангларда ўз сапёр шерикларимдан қолишмай танкларимизга йўл очиб бердим. 5 – 6 соат ичида танкка қарши 70 – 80 тача минани зарарсизлантирдим.

Улуғ доҳийимиз Сталиннинг буйруғи ва доклади кўп жангчи ўртоқларим қаторида мени ҳам узил-кесил ғалаба сари илҳомлантирди. Мен бутун кучимни немис-фашист босқинчиларни бутунлай дабдала қилишга беражакман.

Оддий аскар Саид Хурсанов

ЖАНГЧИНИНГ МАҲОРАТИ

Қизил аскар Солихон Жўлибоев 1942 йилнинг ёзидан бери немисларга қарши жанг қилмоқда. Фронтга келгунга қадар у Қозоғистонда ном чиқарган тракторчи эди. 1941 йил кузида ер ҳайдаш планини 172 процент бажарди. Қишки ремонтда унинг трактори ҳар жиҳатдан сифатли чиқди. 1942 йил кўкламида ҳам Жўлибоев ер ҳайдашда

Қора кубда МТС бўйича биринчиликни олди. У бошлиқ бўлган бригада бир тоннага яқин ёнилғини тежади.

Жўлибоев икки марта ярадор бўлди. Бир шаҳар учун бўлган штурмнинг ўзида 10 дан ошиқ гитлерчини ўлдирди. Калинин шаҳри атрофида бўлган жангларнинг бирида Жўлибоев пулемётчи шериги блан бирга немис ротасига қарши турди. Ўз позициясида қаттиқ туриб 50 гитлерчини қириб ташлади. «Жасурлиги учун» медали ўша жангларига жонли шохиддир.

Бўлинмамиз Калинин деган Польша қишлоғида душмanning алоҳида группасига қарши икки кечаю икки кундуз жанг қилди. Фашистлар бу қишлоқни қўлдан бермаслик учун жон-жаҳдлари блан тиришиб қўрдилар. Бор техникаларини, шу жумладан, танкларини ишга солдилар. Бироқ бизнинг зарбамиз устун чиқди. Гитлерчилар 5 танкдан, 70 дан ортиқ солдат ҳамда офицердан айрилиб чекинишга мажбур бўлди. Биз қишлоқни эгалладик.

Шу даҳшатли жангда Жўлибоев бўш келмади. Ўтмиш тажрибалари асосида ёнилғи солинган шишалар блан душман танкига қарши олишди. Бало-қазодек бизга босиб келаётган немис машинаси Жўлибоев шишасининг ўти ичида қолди.

Жанг майдонида «Қизил юлдуз» ордени блан тақдирланган оддий аскар — ўқчи Жўлибоев Висла дарёсининг ўнг қирғоғида ҳам немисларга омон бермади. Бу ерда душмanning икки пулемётчисини ўлдириб, қурол-аслаҳаларини ўлжа туширди.

Ефрейтор Бахтжон Қорақулов

1944 ЙИЛ 2 ДЕКАБРЬ. №94 (199)

ЎРТОҚ СТАЛИН ДОКЛАДИ ВА БУЙРУҒИНИ ҚАНДАЙ ЎРГАНАЁТИРМИЗ

6-нчи ноябрь кечкурун ўртоқ Сталин докладини радио орқали барча жангчиларга эшиттирдик, эртасига эса ўртоқ Сталин доклади ва 220-нчи буйруғи босилган газетани бўлинмаларда ўқидик. Шундан кейин уни моддама-модда чуқур ўрганишга киришдик.

Бўлинмамининг партия ташкилоти бу масалада ажойиб эпчиллик ва моҳирлик кўрсатди. Коммунистлардан Қодир Жуманов, Карим Сотиболдиев, Жунус Хўжамкулов, Аҳад Шафиуллин ва бошқа ўртоқлар айрим бўлимларга бориб рус бўлмаган миллат ишларини ривожлантириб юбордилар.

Бунга қадар коммунистларни ва қуйи агитаторларни тўплаб, улар блан қисқа, лекин мазмунли семинар ўтказдик. Ўртоқ Сталин докладида кўрсатилган зарбалар қизил қалам блан чизилган харита олдида мукамал суҳбат ўтказилди. Бу кўрсатмали харита зарбалар ўрнини яққол кўрсатиб берганидек, ўтган йил давомида ғарбга қараб босган йўлимизни ҳам намойиш этар эди.

Қизил Армия зарбалари чизилган хариталар олдида агитаторлар рус бўлмаган миллат жангчилари блан суҳбат ўтказдилар. Суҳбат бўлинманинг жанговар ҳаёти блан, айрим жангчиларнинг қаҳрамонлиги блан боғлаб олиб борилди.

Суҳбатда сўзга чиққан ёш коммунист – гвардиячи сержант Қувондиқ Халилов бундай деди:

– Мен ўртоқ Сталиннинг аввалги буйруқларига тўла амал қилиб куролимни – қўл пулемётимни яхши ўрганганим учун бу йил ёздаги ҳужум жангларимизда 23 гитлерчини ўлдирдим ва шу кўрсатган қаҳрамонлигим учун улуғ Ленин-Сталин партиясига кандидат сифатида қабул қилиндим ҳам. «Қизил юлдуз» ордени блан мукофотландим. Мен доҳий буйруғини аниқ бажаришим гаштини сурган кишиман. Ҳеч сўз йўқки, улуғ доҳийимизнинг мана бу буйруғини ҳам сўзсиз ва аниқ бажариб озод совет Ватанимга, қуёшли Ўзбекистонимга ёруғ юз блан қайтиб бораман.

Ёш коммунист Халилов сўзи суҳбатни яна қизитди. Бўлак жангчилар ҳам чиқиб ўз тажрибалари ва ютуқларидан гапириб бердилар.

– Ўзбекларда «Бугунги ишни эртага қўйма!» деган гап бор, – дея кекса жангчи Қозоқбой Тўрабоев сўз бошлади. – Лашкарбошимиз бизга бугун яхшилаб тайёрланиб, эртага баччағар немисни дабдала қилишни топширипти. Ҳақ гап. Улуғ доҳийимиз совет ерини душмандан тозаланг деб буюрган эди, кўпчилик эканмиз, унинг устига, зўр эканмиз, Ватанимизни қорабошлардан тозалаб қўйдик. Энди

душманни ўз инида – Берлинда янчинглар деяпти. Бу вазифани ҳам албатта бажарамиз. Бу иш оғирроқ, буни ўртоқ Сталиннинг ўзи ҳам таъкидлайди. Оғир ишни ҳайбаракаллачилик блан саришта қилиб бўлмайди. Унга тайёрланиш керак, заминини пишириш керак. Лашкарбошимиз шундай деяпти. Бундан чиқди, бугун зўр бериб тайёрланишимиз, эртага фашист алвастиларни ер қаърига киргизишимиз керак. Белида белбоғи бор, унинг устига, гвардиячи деган катта номи бор йигит ўзини ҳам, улуғ элини ҳам уятга қолдирмайди.

Улуғ Сталин буйруғи ва докладини чуқур ўрганган турли миллат жангчилари эртага душманни ўз инида дабдала қилиш учун бугун ўз ҳарбий билимларини зўр бериб оширмоқдалар.

**Гвардиячи старшина Фозил Қосимов,
рота партия ташкилотчиси**

Ботир разведкачи, гвардиячи сержант Б.Ўралбоев «тил» тутиб келтиришда катта маҳорат кўрсатмоқда. У ўзи тутиб келган гитлерчини қисмга топшираётир.

А.Зенин фотоси

КОЛХОЗ МАШИНАСИ

Боядан бери ҳазилнамо гапираётган офицер энди жиддийлашди.

– Истасангиз муфассал айтаман, «колхоз машинаси»нинг ўзига хос тарихи бор, – деди.

Биз жон деб тинглашимизни билдирганимизда гвардиячи капитан яна очилди.

– Июль ойининг бошларида бизга бир гуруҳ янги жангчилар келди, – деб сўз бошлади у, – улар орасида ўзбек йигитлари анчагина бор эди. Истараси иссиқ, кўринишда йигит, аслида, анча ёшни уриб қўйган бир ўзбек солдат менга ёқиб қолди. Мен ундан сўрадим:

– Жангда бўлганмисан?

– Жанг қилгани келдим, ўртоқ гвардиячи капитан, – деб дадил жавоб қайтарди солдат.

Бу солдат дастлабки кунлар бошқалар сингари оддий милтиқ блан «ов»га бориб юрди. Мен унинг ҳамма хатти-ҳаракатига разм солиб, кузатиб бордим. У жуда одобли. Аскарликнинг барча одатларига тез бўйин сунди, ички қоидаларига қаттиқ риоя қилди. Таълимда бошқаларга ибрат ва ўртоқларига маслаҳатгўй бўлди.

Бир кун туш пайти эди. Жангдан сўнг ўрмон оралаб кетаётсам, катта қайин тагида бир неча ўзбек солдати давра олиб уймалашяпти. Мен уларга яқинлаша бордим. Ҳалиги солдат чаққон ўрнидан турдида, шерикларига диққат деб, менга рапорт берди. Билсам, улар немис пулемётини қисмларга ажратиб машқ қилаётган эканлар. Узоқ назар солдим. Ўқчи ўзбеклар душман пулемётини ҳам пухтагина ўқиб олиптилар. Ўзимча «қойил» деб қўйдим.

Кўп кун ўтмади. Бўлим командири сержант Иванов менга ҳалиги ўқчи ўзбекнинг «ови» яхши бўлаётганини айтди. Мен унга мерган милтиғи берилишини буюрдим. Уч кундан сўнг жангчи Отамуҳаммедовнинг тўккиз фрицни ва икки немис офицерини нишонга олиб ургани ҳақидаги хабар бутун қисмга тарқалди.

Мен уни штабга чақирдим ва сўрадим:

– Жанг қилдингми?

– Худди шундай, ўртоқ командир, – деди у.

Мерган блан анча суҳбат қилдим. 43 ёшли бу солдат Ўзбекистондаги машҳур узум мутахассисларидан бири ҳисобланар экан. Тошкентнинг Қорасув районидагилар эса «академик» деб аташар эканлар. Дарҳақиқат, академик бўлишга арзийдиган ишлар қилибди. Ўша атрофдаги боғларнинг деярли ҳаммаси шунинг қўлидан бир-бир ўтган. 24 йиллик меҳнати самарасида у Тошкент узумзор боғларида жуда кўп хил янги навли тоқлар ўстирган. Баъзи навлари «Нажмиддин насли» деб унинг номи блан юритишаркан. Бутун Иттифоқ кишлоқ хўжалик виставкасида ҳам унинг тоқ навдалари макталишга сазовор бўлган.

Айтишига қараганда, «академик» бўлиб кетишининг ҳам ўзига хос важи бор. Кунлардан бир кун қўшни боғлардан бирида қандайдир бир агроном пайдо бўлган. Боғбонлар агрономни ўраб олишиб турли саволлар блан гангитиб қўйишган. Соли боғбон деган бир мўйсафид эса агрономга бақатерак баргини кўрсатиб:

– Бу тоқнинг ҳосили қалай бўлади? – деб сўраган.

Агроном баргнинг у ёғ-бу ёғини ағдариб:

– Чакки эмас, ҳосили дуруст бўлади, – деган.

Шу-шу бўладию ўша атрофдаги боғбонлар халиги агрономга жуда ажабланганлар. Бунга Нажмиддин Отамуҳаммедовнинг қони қайнаган, феъли бузилган ва аччиқ блан ҳақиқий агроном бўлишга онт ичган.

Гвардиячи капитаннинг тафсилоти бизни ортиқ мамнун қилди. Хурсанд бўлдик. Суҳбатдан бўшаб кетаётганимизда постда турган икки «Шуҳрат» орденли ўзбек солдатини кўрдик. «Колхоз машинасининг хўжайини ана шу йигит» дейишди. Биз унга дурустроқ тикилдик. Солдат уялди, шекилли, астагина ерга қаради.

Гвардиячи лейтенат М.Жўраев

ЁВНИ ЕНГИШ УЧУН

Жанг тажрибаларини ўртоқлашамиз

Дрогобичдан ўтганимиздан кейин мени иккинчи марта «Жасурлиги учун» медали билан мукофотладилар. Лекин ўзимча ўйлаб боқсам, мукофотга лойиқ ҳали кўп курашишим лозим экан. Душманга қарши жанг қилиш анчайин иш эмас, ҳарбий билимимни нечоғлик оширмоқ, қўлга ишониб топширилган курулни ҳамда совет заводлари ишлаб чиқараётган турли-туман ажойиб ҳарбий техникани ҳам мумкин қадар ўрганмоқ зарур.

Ҳарбий машқинг қанча яхши бўлса, техникани қанча кўп ва пухта ўргансанг, ёвни шунча тез ва осон енга оласан. Мен буни ўз жанг тажрибамда кўрдим. Урушнинг дастлабки кунлари милтиқдан бошқа ҳеч нарсани билмас эдим. Командирларим маслаҳатини бажо келтириб қисмдаги имкониятлардан фойдалана бошладим. Гранатанинг ҳамма типларини ўргандим. Улардан қаерда, қандай фойдаланиш лозимлигини яхши уқиб олдим. Кейинги жангларда граната билан душманларга озмунча зарба бермадим.

Улуғ доҳийимиз ва саркардамиз ўртоқ Сталиннинг доклади ҳам 220-нчи буйруғи мени жуда руҳлантирди. Биз, совет жангчилари, душманни ҳар қандай қийин шароитда ҳам енга оладиган кучга эгамиз. Гитлерчи йиртқичларни бутунлай янчиб ташлаш учун барча имкониятлардан тўла фойдаланишимиз зарур.

Немис-фашист йиртқични ўз инида дабдала қилиш учун даҳшатли курулларимизнинг бутун кучини яна моҳирлик билан кўрсата билиш санъатини кунт билан эгаллаб бориш, турли куруллардан ўт очишни ўрганиш лозим. Бу эса немис-фашист йиртқичнинг узил-кесил янчиб ташланиши учун гаровдир.

Ефрейтор Иброҳим Бобоев

АЪЛОЧИЛАР

Капитан Сергеев қисмидаги миномётчилар сиёсий ва ҳарбий машғулотларни аъло даражада ўзлаштириб, улуғ дохийимиз ва саркардамиз ўртоқ Сталиннинг олдимизга қўйган вазифаларини шараф блан бажаришга жиддий киришдилар.

Миномётчилар ўз қуролларини яна мукаммал эгаллаш, строевой ҳамда сиёсий тайёргарликларини кунт блан ошириб бориш йўлида бутун диққатларини бериб шуғулланмоқдалар.

Яқинда бўлиб ўтган синовнинг натижасидан маълум бўлишича, жангчилардан Риутин, Тагиев, Карбов, Макаров, Жилмухамедов, Қўшиғалиев, Маркашев, Кудрявцев, Орлов ва бошқа ўртоқлар машғулоти диққат бериб ўзлаштирганлар.

С.Насриддинов

1944 ЙИЛ 6 ДЕКАБРЬ. №95 (200)

ГВАРДИЯЧИ

Гвардиячи аскар армиянинг гули эканлигини, ҳар қандай мушкулотдан устун бўлиб чиқиши кераклигини, душманни ғафлатда қолдириб, ғалаба нашъу намоси блан тантана қилажагини сталинободлик ўзбек йигити Абдумўмин Сафаров тез англади. У гвардиячи қисмга келиши бланок ғолиблар урф-одати ва сифатини ўзига олди ҳам кўп ўтмай яхшигина гвардиячи бўлиб етишди.

Армияга чақирилмасдан бурун рус тилини қанча ёмон билса, ҳозирги замон қуроллари: автомат, қўл пулемёти ва турли гранаталарни ҳам шунча ёмон билар, тўғрироғи, сра ҳам билмас эди. Ҳозир ўз қуролини яхши эгаллагани каби ҳарбий муғамбирлик, моҳирлик ва эпчилликни ҳам беш бармоғидек ўрганди.

Ҳозирги тинч тайёргарлик кунларида ҳарбий билимини яна ҳам орттирган Абдумўмин ўртоқ Сталиннинг 220-нчи буйруғини бажариш ҳамда лаънати душман устидан тезроқ ғалаба қозониш учун гвардиячасига шайланиб турмоқда.

Гвардиячи старший сержант Ж.Усмонқулов

ПУЛЕМЁТИМ БЕРЛИН КЎЧАСИДА ҲАМ ҚАҚРАЙДИ

Немислар бизни кул қилмоқчи ва улуғ Сталин Конституцияси бундан келтирган ҳуқуқларни биздан тортиб олмоқчи бўлган, бунга эришолмадилар.

Қисмимизга янги келган жангчилар Сталинграддан шу ергача курашиб келганимни ва пулемётимни кўз қорачигимдек асраганимни билиб ажабланадилар. Улар пулемётимни асрасам, пулемёт ҳам мени асрашини билмайдилар.

Озод Ватанимиздан узокда, қардош мамлакат тупроғида туриб ўтган жангларга назар солсам, улуғ дохийимизнинг «Душманни ўз тупроғида дабдала қиламиз!» деган сўзи яқин кунларда бажарилажиги яна ҳам каттиқроқ ишонаман. Бунинг учун қурол-аслаҳамизни яна ҳам мустаҳкамроқ билишимиз, ўртоқ Сталиннинг барча буйруқларини пухта ва аниқ бажариб, гитлерчиларга сўнгги, қатъий, ҳалок этучи зарба беришимиз керак.

Мен Сталинграддан олиб келган пулемётим қатъий жангларда ўз ишини қилади ва у Берлин кўчасида ҳам қақрайди.

Гвардиячи младший сержант Ҳасан Исмоилов

ЖАСОРАТ

Унинг жанговар фаолияти 1942 йилнинг кузидан бошланди. Даставвал Кавказ тоғлари этагида душманга юзма-юз келган ўзбек йигити оддий аскар Муҳиддин Жўраев Донбасс конлари ёнида гитлерчиларга қарши қиёмат жанг қилди. У бош бўлган фашистларнинг бутун бир ротасини тўзғитди: немислар таслим бўлдилар, техникалари ўлжа тушди.

«Жасурлиги учун» медали блан мукофотланган Жўраев бундан бир неча кун илгари яна бир ажойиб жанговар вазифани дўндириб бажарди: ярим кечада бир шериги блан мудофаа линиямиздан ўтиб бориб пистирма ясади ва тонготарда немисларнинг икки разведкачисини бизнинг штабга ҳайдаб келди. Муҳиддин Жўраев сўнгги жасорати блан қисмда катта обрўй қозонди.

(Ўз мухбиримиздан)

БИР ЖАНГ ТАРИХИ

Мен буни ёш жангчиларга ибрат бўлиши учун айтиб бермоқчиман. Нимага десангиз, душманга қатъий ўлим келтиручи жанглар энди келади. Агар қатъий штурмда ҳам шундай курашсак кўпдан бери интизор бўлиб турган ғалабамизга тезроқ ҳам камроқ талафот блан эришамиз. Ота-боболаримиз айтгандек, ақл ёшда эмас, бошда.

Бу воқеа Висланинг ул юзидаги плацдармимизда бўлди. Маълумки, гитлерчилар ҳар қандай табиий тўсқинга ишониб ва чирмашиб олганларидек, Вислага ҳам шундай қаттиқ ишонган ҳам унга таяниб йўлимизни тўсмоқчи бўлган эдилар. Лекин совет жангчиларининг ўжарлиги душманнинг ниятини чилпора қилди. Дарёдан ўтдик. Аммо у ёқда қаттиқ ва қонли жанглар бўлди. Немислар бизни дарёга ағдариб ташлашга тиришиб кечаю кундуз атакабозлик қилдилар.

Мен танкотар милтиғим блан яширин позиция сақлаб ётган эдим. Рўпарамиздан 4 немис танки келаверди. Орқа томонимда пиёда аскарларимиз ўз окопларида михдек бўлиб ётар эдилар.

Олдинги танк мўлжалга келганда занжирини мўлжаллаб отдим. Танк тўхтади. Лекин мен позициямни ўзгартиргунча устимга снаряд ёғдирди. Снаряд парчаларидан бири милтиғимни пачаклади. Шу орада орқадаги танк шахдам келиб мени эзмोकчи бўлди. Лекин мен қўрқмадим, шошмадим. Дарҳол танкка қарши гранатадан бирини олиб отдим. У танкни қўпориб ташлади. Ёнимдаги бронтешучи Русланов учинчи танкни ишдан чиқарди. Тўртинчи танк эса яқин ҳам йўламай орқасига қочди.

Шундан кейин гитлерчилар яна 7 та танк юбордилар. Лекин улар танкотар тўпчиларимиздан ортмади.

Эскиларнинг «Қўрққанга қўшалок кўринади» деган гаплари рост. Қўрқмаганга танк ҳам қўрқинчли эмас экан.

Юқоридаги жанг бизнинг ғалабамиз блан тугади. Немислар бизни дарёга ағдариб ташлай олмадилар. Балки кўпгина аскар ва техникасидан ажраб, энди бизнинг зарбамизни кутиб турибдилар.

Гвардиячи ефрейтор Қўлдош Ғунонов

ВОЛГАДАН ВИСЛАГАЧА

Гвардиячи старший лейтенант Соболев батареясининг наъраси 1942 йил 19 ноябрдаёқ гитлерчилар Германиясини ларзага келтирган эди. У вақт батарея Сталинграднинг ғарби-шимолида, Қалач ёнида гумбурлаб фельдмаршал Паулюс каллакесарлари бошига ажал уруғини ёндирган эди. Ундан кейин бу шонли батарея Курск доирасида, Бобруйск ёнида, Брест жанубида, Висланинг ул юзида янгради. Унинг азамат снарядлари неча юзлаб гитлерчини, уларнинг мустаҳкам қўрғонларини, даҳшатли техникасини қаро ерга қориштирди.

Шу батареянинг гвардиячи старший сержанти Тўрақул Ҳамрокулов командирлигидаги оғир тўп расчётида шараф блан келаётган мўлжалчи, гвардиячи сержант Қобил Арслонов, ўқловчи гвардиячи ефрейтор Каримжон Ҳусанжонов, ўқ ташучи гвардиячи оддий аскар Иван Пономарёвлар Ватан олдида, бахтиёр авлодимиз олдида, бутун олам олдида унутилмас, бебаҳо хизмат қилди.

Гвардиячи старший лейтенант Соболев ўз йигитлари ҳақида ғоят камтарлик блан шундай дейди:

– Тўрақулнинг кўкрагидаги мана бу «Қизил юлдуз» ордени, – дейди у гвардиячи старший сержант Ҳамрокуловнинг орденларидан бирини кўрсатиб, – Сталинград ғалабасидан хотира. У вақт бунинг тўпи немислар мудофаасини ўпиришда дoston бўларлик иш қилди. Бу тўпини ялангга олиб чиқиб гитлерчиларни рўпарадан отиб берди. Лекин шундай мерганлик, чакқонлик блан отиб турдики, душман аскарлари сра бош кўтаролмади. Шунда пиёда аскарларимиз ёриб кирдилар. Мана бу II даражали «Ватан уруши» орденини эса Бобруйскда немисларнинг учта ўрта танкини пачақлагани учун олди...

– Ҳақиқатан ҳам, – дейди III даражали «Шухрат» орденининг кавалери, гвардиячи сержант Қобил Арслонов, – ўртоқ Сталин айтганидек, «Артиллерия Сталинград ва Воронеж ёнида, Курк ва Белгород ёнида, Харьков ва Киев ёнида, Витебск ва Бобруйск ёнида,

Ленинград ва Минск ёнида, Ясси ва Кишинёв ёнида немис қўшинларини тор-мор қилишда Қизил Армияни таъминлаган куч бўлди». Энди Берлиннинг ўзгинасида қатъий ғалабамизни таъминлайдиган куч яна артиллерия бўлажак. Бунинг учун биз совет тўпчилари қонимизни ҳам, жонимизни ҳам аямаймиз.

«Қизил юлдуз» орденли Каримжондан кейин III даражали «Шуҳрат» ордени кавалери, гвардиячи оддий аскар Иван Пономарёв:

– Совет халқининг кучига тенг келадиган куч йўқ, – дея сўз бошлади. – Бизнинг кучимиз халқларимиз орасидаги сталинча дўстликда. Мана, бизнинг тўп расчётимизда 2 ўзбек, бир тожик ва бир рус бормиз. Ҳаммамиз ҳам ака-укадек, бир онадан туғишган кишилардек яшаймиз. Ҳақиқатан ҳам, ҳаммамизнинг онамиз битта. У совет Ватанимиз. Биз шу онанинг болаларимиз. Бизни ғолиб қилган шу улуғ дўстликдир. Бундан кейин ҳам шу улуғ дўстлик байроғи остида курашамиз ва, шубҳасиз, ғолиб бўлиб чиқамиз.

Гвардиячи младший лейтенант Али Ваҳобов

УСТА ПУЛЕМЁТЧИ

Пулемётчи Муриббеков кўп жангларда маҳорат қозонган йигит. Унинг бўлимга тўхтовсиз мадад бериши орқали Прага ёнидаги қаттиқ жангларда катта ғалаба қозонилди.

Муриббеков ҳозир бўлинмада пулемётни бошқа жангчиларга ҳам ўргатиб уларни сўнгги ҳал қилучи жангларга тайёрланмоқда.

Старший сержант Ў.Раимбердиев

ФАШИСТ ЙИРТҚИЧИНИНГ УЯСИ ҲАР ТОМОНДАН ЎРАЛДИ

Мен тинчгина меҳнат блан умр кечириб келган мўмин киши эдим. Одам ўлдириш у ёқда турсин, пашшага ҳам озор бермас эдим. Лекин еримизга бало-қазодек бостириб келган немис-фашистларни ўлдиришга ўргандим. Бошқа чора ҳам йўқ. Агар мен уларни ўлдирмасам, улар мени ўлдиришади. Немисларни ўлдириш эса, ўзбек халқи ўз мактубида таъкидлаганидек, улуғ савобдир.

Ойнинг ўн беши қоронғи бўлса, ўн беши ёруғ дейдилар. Энди бизнинг ёруғ кунларимиз келди. Фашист йиртқичининг уяси эса ҳар томондан ўралди. Биз шу ўровни яна ҳам торайтириб, лаънати гитлерчиларнинг кекирдагини шартга узиб ташлашимиз керак.

Сўнгги жанглarda бўш келмадим. Душманнинг довулдек ўқи-га қарамай, олға босдим. Баччағарларнинг ўқи кийимимнинг етти еридан тешиб ўтди, лекин уч еримдан ярадор бўлсам ҳам жанг қилдим.

Энди, баччаталоқ гитлерчиларни ўз инида ўраб олганимизда қараб турармидим? Бўладиган курашда кўтариб уришни биздан кўрасиз.

Гвардиячи оддий аскар Н.Шарипов

СТАЛИНГРАДДАН КЕТАЁТИБ

Мен бошқирд йигитиман. Лекин менинг ғарбга солган йўлим Сталинграддан бошланади. Мен душманни астойдил дўппослашни Сталинградда ўргандим ва бу олийжаноб хунаримни Харьков шахри, Днепр, Буг, Висла дарёлари ёнида бўлган жанглarda яна ҳам оширдим.

Мен бу маҳоратга ўртоқ Сталиннинг илгариги буйруқларини чин қалбимдан бажариб, ўз кулолимни мукаммал ўрганиш орқасида эришдим. Мен пулемётимни яхши ўрганганим учун унинг воситаси блан душман аскарини тўдалаб қирдим.

Энди олдимга қарайман, нимага десангиз, у ёқда катта жанглар, шарафли ишлар бор. Мен фақат олдинга интиламан, чунки ғалаба фақатгина олдинда. Лекин у ерга ёлғиз бормаيمان: шарқдан Қизил Армия, ғарбдан иттифоқчиларимизнинг армиялари бир-бирлари блан учрашганда инглиз ё американ солдати:

– Қайдан, комрад? – деб сўраса:

– Сталинграддан келаётибман! – деб жавоб бераман.

Гвардиячи младший сержант Ҳ.Исломов

ГИТЛЕРЧИЛАР ҚОНЛИ РЕЖИМИ КУНИ ҲИСОБЛИ БЎЛИБ ҚОЛДИ

Мен армияга ўз майлим блан келганман. Совет Ватанизмининг тақдири ҳал этилаётганда, душманга қарши барча совет халқи қўзғалганда қирғиз халқи ва унинг ўғиллари четда қолмаслиги табиий эди.

1941 йилдан бери Ватан уруши фронтида озмунча немисни ўлдирмадим. Уларни то Сталинграддан тортиб қийратиб келаман.

Қирғиз чавандоз бўлади. Қамчиси аччиқ келади, қиличи эса ёв бошини хатосиз олади. Душман менинг қаҳримга кўп учради.

Ватан урушида ўтган ҳар бир кун бизнинг умримизга, эркимизга кун бўлиб қўшилса, гитлерчилар қонли режимининг кунини қисқартириб бормоқда. Ўтган йили шу вақтларда Днепр теварагида эдик. Бу йил эса Ватанизимиз чегарасидан ҳатлаб ўтиб, Германия территориясига кирдик. Кун сайин маррага – Берлинга яқинлашиб бораётирмиз.

Улуғ саркардамиз: «Қани, туғонларим, олға!» – дейиши блан мен ўз бўлимим блан олдинда бўламан ва лаънат босган гитлерчилар Берлинига биринчи бўлиб киришга ҳаракат қиламан. Қудратли Ватанизим ишониб топширган қуролнинг бутун даҳшати блан газандаларни бутунлай тилка-пора қиламан.

Гвардиячи старший сержант Ж.Усмонқулов

СЎНГГИ МАРРАГАЧА

Армия ажойиб мактаб бўлар экан. Энди мени эски Абдумўмин деб бўлмайди. Фронтга келганимдан бери кўп нарсани ўргандим: рус тилини ҳам билиб олдим, қисталоқ гитлерчиларни гумдон қиладиган бўлдим.

Совет замонидагина биздақа камбағалларнинг томига офтоб тушди. Рўёбга чиқдик. Бахт деган нарсани ўз кўзимиз блан кўрдик. Лекин бизнинг бахтимизга немислар қасд қилишди. Шунинг учун биз уларни қираётирмиз.

Ўзбекнинг қасами қаттиқ бўлади. Мен ҳам душманни инида янчаман деб қасам ичганман. Шунинг учун сўнгги марра – Берлинга қараб бораман. Менинг аҳду паймоним шу.

Гвардиячи оддий аскар А.Сафаров

Агитатор қизил аскар А.Бўтабоев ўртоқ Сталиннинг 1944 йил 6 ноябрда қилган доклади юзасидан рус бўлмаган миллат жангчилари блан машғулот ўтказаётир.

А.Зенин фотоси

КЕЙИНГИ ЗАРБАМИЗ

Душманга тиним бермаслик бўлинмамизнинг асосий вазифаси эди. Биз шундай қилдик ҳам. Қаршимизда турган душман, гарчи юрагини ҳовучлаб турган бўлса ҳамки, қулай фурсат топиб туриб ҳамла қилмоқчи бўлади. Биз буни амалда бир неча бор кўрдик. Шунга нисбатан биз душманга озгина бўлса ҳам тиним бермаймиз.

Мерганларимиз ҳар кун кам деганда беш-олти фрицни қулатади. Яқинда ўкчи мерган Кучакбоев биринчи «овга» чиқишидаёқ олти гитлерчини нишонга олди, сержант Чубанков эса еттитасини ўлдирди. Мерганларимиздан Расулов: «... нариги томонда бош кўтарган ҳар қандай шарпа жонидан жудо бўлади», – дейди. Дарҳақиқат, Расулов жуда тўғри айтади. Чунки немислар ҳам буни кундалик зарбамиздан яхшигина сезиб олдилар.

Разведкачиларимизнинг берган маълумотларига асосан душманнинг ўт очиш нуқталарини вақти-вақти блан ўққа тутамиз. Командирларимиз, айниқса, кечаси мўлжалга қараб ўқ узишни таъкидлайдилар. Қўл пулемётчи Чертко тунги ўт очишда ҳаммага намуна бўлди.

Аввал душманнинг ўт очиш нуқтасини аниқлаб олади, кейин душман ўтига чап бериб яқин боради ва ўқ узади. Шунинг учун ҳам унинг ўқи зое кетмайди. Кейинги бир ой ичида пулемётчи Чертко душманнинг 5 та пулемёт расчётини ишдан чиқарди.

Участкамизда душманга сра тиним йўқ. Ҳали разведкачиларимиз, ҳали мерганларимиз, ҳали ўқчиларимиз, ҳали пулемётчиларимиз, ҳали миномётчиларимиз гитлерчиларнинг додини беряптилар.

Сержант А.Бобоев

1944 ЙИЛ 13 ДЕКАБРЬ. №97 (202)

ЕФРЕЙТОРНИНГ ТАЪРИФИ

Ефрейтор Гулмуротнинг жанговар ишини ҳеч ким Нуриллаевдек таърифловмайди. Нуриллаев Гулмуротнинг дўсти ва қуролдоши. У иккови бирга атакага борган, иккови бирга Буг ва Висла дарёларидан кечиб ўтган.

– Мен у блан траншеяда танишдим, – дейди сержант Нуриллаев Гулмурот ҳақида, – ўзи бизнинг элатдан. Илгари Термиздаги «Қизил Гулистон» колхозида табелчи эди. Ҳозир ажойиб жангчи. Ёзги ҳужум пайтида бўлинмамизда командир топшириғини энг аъло бажарган жангчи Гулмурот бўлди. У атакага олдин кўтарилиб, дадиллик ва усталлик блан ўзига шикаст етказмай душман траншеясига бостириб борди. Шериклари блан бирга немислар траншеясида жанг қилиб 18 фрицни ўлдирди, 9 тасини асир туширди.

Польша тупроғига ўтганимизда ярадор бўлган Гулмурот госпиталга боришни ўзига эп кўрмади ва ярасини ўзи боғлагани ҳолда биз блан бирга гитлерчиларга қақшатқич зарбалар бериб Вислагача келди. Висла дарёсидан ўтишда ҳам у яна алоҳида намуна кўрсатди. Дарёнинг нариги бетига ўтиб пулемёт блан душман ҳамласини қайтариб турди ва бўлинмамизнинг тўла равишда зарар кўрмай сувдан ўтишини таъминлади.

«Жасурлиги учун» медали ва «Қизил юлдуз» ордени Гулмуротнинг босиб ўтган жанговар шонли йўлига гувоҳлик беради. Гулмурот яқинда яна бир совет жангчига хос, ўрнак бўларли иш қилди. Тунда

уч жангчи блан пистирмада ётиб бизнинг линияга ўтаётган немис разведкачиларидан 5 тасини қўлга туширди.

– Биз немис-фашистни ўз ерида тор-мор қиламиз. Менинг фикри-зикрим улуғ саркадамиз ўртоқ Сталин айтган ҳал қилучи вазифани ҳам шараф блан бажаришдир, – дейди ефрейтор Гулмурод Ҳамонов.

Командирларнинг ва жангчи дўстларнинг ҳурматига сазовор бўлаётган ефрейтор Ҳамонов бўлим командирлигига тайинланди.

Олдимизда турган қизгин, ҳал қилучи жанглар ўз қуролларимизни яна қунт блан ва мукамал равишда эгаллашимизни талаб қилади.

М.Жўраев

ГВАРДИЯЧАСИГА КУРАШГАН ЭКАНМИЗ

Гвардиячи младший сержант Кенжа Бекниёзов улуғ ватан урушининг дастлабки йилида ўзиюрар тўп у ёқда турсин, ҳатто оддий замбаракни ҳам кўз олдига келтиролмас, тўғриси, билмас эди. У вақтдан бери қўп толлар кесилди. Турли қурол-аслаҳа блан мамлакатимиз, даставвал, Қизил Армия бойибгина қолмади, кишиларимиз у қуролларни беш бармоқдек ўрганиб олдилар, уларнинг бутун даҳшатини душман бошига ёғдирадиган бўлдилар.

Хоразмлик Кенжа Бекниёзов ҳам ўзиюрар тўпга минди. У ўқловчи бўлиб хизмат қилучи ўзиюрар тўп даҳшатини, у ёғдирган балоларни немислар татиб кўрдилар.

Варшава ёнида бўлган жангда Кенжаларнинг ўзиюрар тўпи муҳим вазифани бажариб хилватдан душман танкини ўққа тутди, унинг пулемёт ва тўп нуқталарини емирди.

– Биз, – дейди Бекниёзов, – ўша жангда бир қадам ҳам чекинмай ё бир зум бўлса ҳам тўхтамай олдинга босдик. Йўлимизни тўсиб чиққан душман танкларини кета туриб янчиб бордик. Бизнинг ўзиюрар тўпимиз шунда унутилмас иш қилди. Бўлимларимизни қуршаб олишга интилган душман танкларини тўзғитиб гитлерчилар планини барбод қилди. Сўнгги жангларда ҳақиқатан ҳам гвардиячасига курашган эканмиз, нимага десангиз, ҳозир бизнинг қисмимизга ҳукумат гвардиячи бўлиб курашажагим учун қувонаман. Гвардиячи эса ғалабадан ўзгасини билмайди.

Гвардиячи сержант Х.Каримов

Сўнги жангларда бир неча немисни қириб жасур жангчилар. Суратда (чапдан): старшина Шовалиев, оддий аскар Шоаҳмед Абакаев, оддий аскар Усурбой Жипс ўртоқлар.

А.Зенин фотоси.

АБДУЛЛАНИНГ МЕДАЛИ

– Онам мени фронтга жўнатаётиб: «Лоақал медаль блан қайт, болам», – деган эди. Онамнинг орзусини ерига етказдим. «Жасурлиги учун» медали блан мукофотландим, – дейди Абдулла Иброхимов ўз медалидан қувониб.

Абдулла бу ҳаққоний қувончга эришиш учун кўп ғайрат қилди. Бўлинма танг аҳволга тушиб, душман пулемёти жангчиларимизни ер юзлатиб қўйганда Абдулланинг миясида шу фикр исёнга келди: «Онанг орзусини бажарадиган пайт келди, Абдулла! Тур ўрнингдан, югур, дадил ва шахдам қадамлар блан олдинга югур. Душманга атака қил. Сен ёлғиз эмассан, сени ўртоқларинг қўллайди, улар ҳам сен блан бирга олдинга ташланишади!»

Абдулла даст ўрнидан турди. Автоматини ўнг қўлида азот кўтариб:

– Олға, ўртоқлар! – деб кичкирди ва тез, шахдам орқасидан бошқа жангчилар ҳам қўзғалдилар. Абдулла душман траншеясига етмай яраланди. Лекин унинг ботирлиги блан қўзғалган қуролдош ўртоқ-

лари немислар траншеясига етиб бордилар ва душманни улоқтириб ташладилар.

Мана шу жангда оддий аскар Абдулла Иброҳимов «Жасурлиги учун» медали блан мукофотланди.

(Ўз мухбиримиздан)

ТАҚДИРЛАНИШ ТАРИХИ

Қизил аскар Бекимбет Нурабулаев **Қорақалпоғистон**дан келган. Бу абжир йигитнинг ўтмиши у қадар қизиқарли бўлмаса-да, бўлинма-миздаги жанговар хизмати ҳамма вақт эслашга арзийди.

У тўрт дўсти блан немисларнинг катта бир группасига қарши тўрт кун жанг қилди. Бўлинма-миз қўмондонликнинг жанговар топшири-ғини бажариб немисларни чакалакзордан қувиб чиқарди. Бизнинг бўлим эса қайинзорнинг чап ёнбошидан ўтиб тепалик орқасидаги кенг яйлоқда тўхталиб қолди. Немислар бизни уч томондан қисиб келавердилар. Душманнинг пулемёт, миномёт ва автомат ўти анча жангчимизни, шу жумладан, бўлим командиримизни сафдан чиқар-ди. Нурабулаев 3 жангчи блан немисларнинг даҳшатини қайтариб турди.

– Рус, бўлди, асир туш! – дея бақирди немислар.

Ғазабланган жасур жангчи Бекимбет:

– Рус асир тушмайди, унинг укаси қорақалпоқ енгилмайди, – деди ва шерикларига: «Немис даҳшати унинг талваса олдидаги дўки, Ватан учун, дохий Сталин учун маҳкам туринг!» – дея коман-да берди.

Тўрт совет жангчиси ўз позициясидан заррача чекинмади, то сўнгги ўқи қолгунча гитлерчилар тўдасига қарши олишди. Тўртинчи кун асосий кучларимиз фашист газандаларни бу ердан тумтарақай қилди.

Шимолий Бугдан биринчи кечиб ўтиб, дарёнинг ул юзида уч не-мисни ўлдирганида Бекимбетнинг кўкрагидаги «Жасурлиги учун» медали ёнига III даражали «Шухрат» ордени ҳам тақилди.

Сержант Адман Жонамонов

ЖАНГЧИНИНГ СЕВГИСИ

*Вафоли Санобар, азиз номингни
Жангларда такрорлаб қилганимда ёд
Уфқда кўргандай ой жамолингни
Узоқ ўлкаларда бўламан дилишод.*

*Вафоли Санобар, тоғларда оҳу,
Кўнглимни банд этган Шарқдаги кундуз.
Жангларда йўлимни босса қоронғу,
Ҳамиша нур сочдинг мисоли юлдуз.*

*Вафоли Санобар, дилдорим Лайли,
Карпатда жанг қилган лочинингга боқ,
Ишқингга содиқ у, севгинг туфайли
Оловлар ичида саломат ҳар чоқ.*

*Вафоли Санобар, эй тоза санам,
Олисдан келаркан зулфларнинг ҳиди,
Кўкракни кўтариб, завқланиб мен ҳам
Ўқларни сочаман, жанглар қизийди.*

*Вафоли Санобар, Сирнинг бўйида
Йўлимга чароғлар ёқибсан қатор,
Яқинда, энг улуг зафар тўйида,
Бораман элларни этиб бахтиёр!*

Аширмат

САРИМСОҚОВНИНГ НАЙЗАСИ

Биз турган участканинг чап ёнбошидаги буталар орасидан вақт-бевақт қўл пулемётининг овози эшитилиб турар эди. Командиримиз:

– Эҳтиёт бўлинглар, душман пулемёти борган сайин яқинроқдан овоз чиқаряпти, – дея бизни огоҳлантирди.

Икки кундан сўнг бизнинг траншея атрофларида отилган ўқнинг излари кўринди. Бўлим командиримиз ефрейтор Тожиқов бизга қараб:

– Энди бунинг додини бермасанглар бўлмайди, – деди.

Гарчи аниқ буйруқ бермаган бўлса ҳам, лекин душмanning ўтини бостириш ҳар биримизнинг жанговар бурчимиз эканини англадик. Мен ва ўқчи Холмат Саримсоқов кечаси бута орасига узоқдан айланиб ўтдик ва паналаб бориб душман ўти чиққан жойга тахминлаб судралдик. Қулай ерга етганимизда жим писиб ётдик. Атрофни туман босгани учун яқиндаги нарсани ҳам кўриш анча қийин эди. Ҳали тонг отишига анча бор. Душман пулемёти одатдаги хуружини бошлади. Сидирға ўт очди.

Саримсоқов мени туртди ва «беш метр келади» деб пичирлаб гапирди.

– Жим, ховлиқма! – дедим унга.

У эмаклаб мендан узоқлашди. Ўн минут ўтар-ўтмас «эх, вой» деган садо кўтарилди. Шеригимга бирор нарса бўлди, шекилли, деб овоз чиққан томонга югурдим.

– Мен бу ерда, даъюсни боладим, – деди ва мени чақирди.

Борсам, Саримсоқов бир фрицни белидан найза санчиб ўлдирибди. Ўлжа қўл пулемётини олиб қайтдик.

Ўқчи Саримсоқовнинг қўмондонлик томонидан топширилган топшириқни аъло даражада, мардлик блан бажарганлиги бутун қисм жангчиларини яна руҳлантирди.

Оддий аскар А.Беков

Жангда маҳорат кўрсатган автоматчи-десантчилар (чапдан): гвардиячи қизил аскар А.Мақсудов, гвардиячи қизил аскар А.Йўлдошев, гвардиячи младший сержант М.Канчанов ўртоқлар.

А.Зенин фотоси

Эл-юртдан хат

ОНАЖОН

Тўрақўргон районидаги «Қизил байроқ» колхози ўтган йилга қараганда бу йил пахтадан мўл ҳосил олди. Пахтанинг сифати ҳам яхши бўлди.

Колхоз давлат мажбуриятларини муддатидан олдин ва ошириб бажарди; ўз ҳосилидан Бош кўмондон фондига ҳамда фронт учун алоҳида маблағ ажратди.

Ўтган йил армияга чақирилган ва ҳозир фронтда немис-фашист газандаларга қарши қахрамона курашаётган пулемётчи ефрейтор Фазлиддин Сайфиддинов ўша «Қизил байроқ» колхозида фронт учун фидокорона меҳнат қилаётгач онасидан хат олди. Меҳрибон онаси – Зулфияхон ўзининг кичик мактубида кенжа ўғли Фазлиддинга бундай деган:

«Улуғ доҳийимиз, жондан азиз Сталинимиз сизнинг фронтдаги ғалабамизни ойдан ҳам равшан қилиб тасвирлаб берди.

Мен эса ўз ўғлимнинг ғолиблар сафида жавлон уриб Берлинга боражагидан хабардор бўлиб колхозимизни яна гуллатиш учун бор кучим блан ишламоқдаман. Яша, ўғлим, сенга узоқ умр тилаб қолучи: Онажонинг».

Бўлим жанговар топшириқ олгани учун Фазлиддин онасига жавоб қайтаришга улгурмади. Улар немисларни тепаликдан улоктириб ташлаш учун ҳужумга бордилар. Кечаси блан жанг қилдилар. Душман қанча ҳаракат қилса ҳамки тепаликни қўлида сақлаб қоллолмади. Бизнинг жангчилар немисларни улоктириб ташладилар. Атакачиларнинг олдинги қаторида борган ефрейтор Фазлиддин Сайфиддинов душманнынг уст-устига қилган қарши атакасини қайтаришда қўл пулемёти блан ўқчиларга катта мадад берди. Шахсан бир ўзи 10 гитлерчини ўлдирди.

Энди Фазлиддин ҳам онасига мактуб ёзди:

«Меҳрибоним онажон!

Мактубинг боланг кўнглини чоғ қилди, белига мадор берди, кучига куч қўшди. Яша, онажон! Мен ҳозир кеча жанг блан немислардан олган тепаликдаман. Бу тепалик қардошимиз поляк халқининг гўзал тупроғида. Немислар бу ерни ҳам бизнинг баъзи ерларимиз каби вайрон қилган.

Мен эса соғман, жангчиларнинг илғорлари сафидаман, бугун мени «Жасурлиги учун» медали блан мукофотладилар. Ўзимда йўқ хурсанд бўлдим. То сўнги қоним қолгунча тугалловчи вазифамни ҳам аъло бажараман. Колхозимизни гуллатиш ва фаровон турмуш учун яна яхшироқ меҳнат қилавер. Дийдор кўришиш кунларимизга оз олди, онажон! Соғиниб қолучи ўғлинг Фазлиддин».

– Мактубим колхозга боргунча мен ҳам анча ерга бориб қоламан, кўп душманни кириб қоламан, – дейди Фазлиддин. Фазлиддинлар бўлинмаси гитлерчиларга шафқатсиз зарба бериб ғарбга қараб шерларча интилмоқда.

Гвардиячи старший лейтенант М.Жўраев

Рота агитатори, гвардиячи сержант Н.Алиев рус бўлмаган миллат жангчилари
блан ўртоқ Сталин докладини ўрганмоқда.

А.Зенин фотоси

Бўлинманинг комсомол ташки-
лотчиси, сўнги жангларда маҳор-
рат қозонган старшина Р.Исҳоқов.

Н.Цидильковский фотоси

Душман қарши атакасини қайта-
риш вақтида қизил аскар
А.Икромов йигирмадан ортиқ
гитлерчини ўлдирди.

БИР СЕЗОНДА 27 ТОННА ПАХТА

Ўзбекистон ССРдаги «Дальверзин» совхозининг звено бошлиғи **Мунисхон Нурмонова** пахта теришда ғоят катта рекорд қўйди. Мунисхон бир сезонда 27.044 килограмм пахта териб Ўзбекистонда ўз рекордлари блан ҳаммага маълум бўлган атокли теримчилардан ҳам ўзиб кетди. У бир вақтнинг ўзида иккала қўли блан пахта терди. Ёрдамчиси унинг кейинидан юриб терилган пахталарни ташиб турди.

АТАКАНИНГ НОЗИК ПАЙТИДА

Душман сойнинг ул юзига маҳкам ўрнашиб олиб сувдан ўтишга интилган жангчиларимизни бош кўтартирмай қўйди. Шу чоғ тўпчиларимиз мададга шошилди. Уларнинг даҳшатли снарядлари жавраб турган немис пулемётлари ҳам миномётларининг овозини ўчирди.

Тўпчиларимизнинг даҳшатли снарядлари душман мудофаасида ёрила бошлаши бланок олдинга жила кетган жангчиларимиз сойдан эсон-омон ўтиб олдилар. Соининг ул юзига қазилган душман траншеясида ва автоматчилар, тўпчиларимиз ўқини ичкарига кўчиришлари бланок яна тилга кирди. Маррага бир неча ўн метр қолганда жангчилар ерга ётишга мажбур бўлдилар. Лекин атаканинг шу кизик пайтида қудратли овоз янгради:

– Сталин учун, Ватан учун олға, ўртоқлар!

Қаддини баланд ростлаб, ўнг қўлидаги автоматни азот кўтарган холда олға чорлаган у довюрак йигит ефрейтор Аҳмад Тошнӣёзов эди. Душман ўқлари ёнидан виз-виз ўта бошлаши бланок сайрамлик ўзбек йигити дадил илгари югурди ва хаш-паш дегунча немис траншеясига ҳатлаб тушди.

Атаканинг нозик пайтида ўз дўстларини ғалаба сари кўзғатган ефрейтор Тошнӣёзовни кўмондонлик «Қизил юлдуз» ордени блан мукофотлашга тақдим этди.

Сержант Н.Раҳматуллин

ТЎХТА, ҚЎЛИНГНИ КЎТАР!

Траншеяга кираверишда турган қоровул буталар орасидан чиқиб ўрмалаётган шарпани сезди. Аввал жим турди. «Қани, бериок келверсин-чи, додини берай», – деб ўйлади ва милтигини ростлаб ўқталди. Шарпа қоровулдан ўн беш кадамча нарида тун қоронғусидан фойдаланиб секин-секин иккинчи траншеяга ўтмоқчи бўлди. Қоровул кимир этмади ва бирдан:

– Тўхта, қўлингни кўтар! – деб даҳшат блан яқин борди.

Шарпа қочмоқчи бўлди, лекин чакқонлик блан санчилган милтик найзаси уни типирлатиб қўйди.

Тунда бизнинг чегара линиямизда юрган бу шарпа немис разведкачисининг айғоқчиси экан, у энг олдин ўтиб, сўнгра буталар тагига биқинган шерикларини сигнал блан чақирмоқчи экан. Аммо душман муродига етолмай ҳушёр қоровулимиз – оддий аскар Мажид Бекбоев тузоғига илиниб қолди.

(Ўз мухбиримиздан)

ФИДОКОР ОФИЦЕР, ОТАШИН КОММУНИСТ

Тинчлик кунларида ёш авлодни маърифат ва маданият блан қуроллаб, инсонпарварлик хизматлари блан Ватан олдида буюк самимият кўрсатган илгариги ўқитучи Тиллабой Нурмуҳаммедов 1941 йилдан бошлаб совет Ватанимизни душмандан кўриқлаб келади.

Офицер Нурмуҳаммедов душманга қарши курашда фақат қурол блангина эмас, балки оташин агитаторлиги блан ҳам фидокорлик кўрсатиб келади. У қатнашган Курск, Днепр, Лоев, Бобруйск жангларисида совет қуроли нақадар ғалабали гурлаган бўлса, ўша ерларда Тиллабойнинг оташин сўзлари, йигитларимизни зафар курашига чорлаб шунчали янгради.

Бўлинма штабида парторглик қилучи бу ўзбек офицери:

– Коммунистнинг сўзи битта бўлади. Душман устидан узил-кесил ғалаба қозонгунимизча қаламимни ҳам, жонимни ҳам аямай қурашаман! – дейди.

Ўзбек халқининг қасоскор ўғли Нурмуҳаммедов охиригача курашади!

(Ўз мухбиримиздан)

ЯХШИ ЎЗЛАШТИРДИЛАР

Майор ўртоқ Осадчий командирлик қилаётган Н-нчи бўлинмадаги рус бўлмаган миллат жангчилари яқинда ўз жанговар ва сиёсий тайёргарликларига дастлабки якун ясадилар. Қодир Шокиров, Раимбердиев, Муримбеков ўртоқлар машғулотда намуна кўрсатганликлари қўмондонлик томонидан алоҳида қайд қилинди.

(Ўз мухбиримиздан)

Жонажон Ватанимизда

ТАНК ВА АЭРОПЛАНЛАР ҚУРИШ УЧУН

Тошкент. Наманган область Наманган районининг Дерозлик кишлоқ советидаги Сталин номли колхознинг аъзолари Ўзбекистон ССРнинг 20 йиллиги номидаги танк колоннаси ва авиа эскадрилья қурилишига ўз ихтиёрларидаги жамғармаларидан 300 минг сўм беришга қарор қилдилар.

Колхоз раиси Нуриддин Убайдуллаев 50 минг сўм, партия ташкilotининг секретари Абдуллажон Машраббоев 30 минг сўм, ҳосилот кенгашининг раиси Шарафбой Ботиров 30 минг сўм, бригадирлардан Дарвеш Убайдуллаев ва Абдуллажон Ражаббоев 10 минг сўмдан пул бердилар.

ВАТАНИМИЗ МУДОФААСИ УЧУН

Бухоро (ЎзТАГ). Бухоро областидаги медицина ходимлари Ўзбекистон ССРнинг 20 йиллиги номида танк колоннаси ва авиа эскадрилья қуриш учун маблағ тўпламоқдалар. Конимех район соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири Тамарина биринчи бўлиб бир минг сўм пул берди. Бухоро шахрининг ўзидагина бир неча кун ичида 71 минг сўм пул тўпланди. Врачлардан Фукс 1.800 сўм, Дудник 1.100 сўм, Бойбурина 700 сўм пул берди. Маблағ тўплаш давом этмоқда.

ЯРАШДИ

Гуллар безаниб, боғ ила бўстонга ярашди,
Таққанда ани яшнади, жононга ярашди.
Такмас эди ёр, гулни тақиб, айлади парвоз,
Эллик юзига, сурмаси мужғонга ярашди.
Ёр кутмак ила сўғмас эди кўнглига ҳаргиз,
Атлас танига, дўпписи райхонга ярашди.
Ёр келганидан топти хабар, завқ ила шошди,
Товус каби ул қадди хиёбонга ярашди.
Кулмас эди ул, кулди букун йўлини пойлаб,
Кулганда икки кулгичи ширмонга ярашди.
Мард келди букун йўлга тўлиб, шер салобат,
Кенг кўкраги жанг кунлари майдонга ярашди.
Бошланди висол базми, тугаб қайғию-ҳижрон,
Ёрнинг келиши, ўйлаки, давронга ярашди.
Аввалда араз бирла қилиб ноз, чиқа қолмай,
Сўнг чикди, салом берди, қадрдонга ярашди.
Қолган эди ул, ёри кетиб, боғида ёлғиз,
Боғ тўлди, йиғит ҳовли-ю, айвонга ярашди.
Ҳижрон не керак, сўзла висол базмини Собир,
Чунким: бу — инсон муждаси девонга ярашди.
Собир /АБДУЛЛА.

1944 ЙИЛ 24 ДЕКАБРЬ. №100 (205)

БИРИНЧИ БЕЛОРУССИЯ ФРОНТИДАГИ ЎЗБЕК ЖАНГЧИЛАРИДАН ЎЗБЕК ХАЛҚИГА МАКТУБ

Қимматли ота ва оналаримиз, оға-ини ва опа-сингилларимиз, хотин ва болаларимиз! Сизларга жанговар қизил аскарлик саломимизни юборамиз.

Бундан икки йил муқаддам Сизлар хат орқали бизга мурожаат қилган эдингиз. У вақт Сталинград устида қора булутлар пайдо бўлган вақт эди. Фашист чигирткалар Москвадан йироқда эмас эди, улар Кавказ тоғларига яқинлашган, Ленин шахрини ҳалқа сингари қисувга олиб камал қилган эдилар.

Сталинграднинг барча қаҳрамон ҳимоячилари билан бирликда ўзбек жангчилари мислсиз мардлик, темир интизом, жасорат ва ғалаба қозониш намуналарини кўрсатдилар.

ҚИММАТЛИ ОТА ВА ОНАЛАРИМИЗ, ОҒА-ИНИ ВА ОПА-СИНГИЛЛАРИМИЗ, ХОТИН ВА БОЛАЛАРИМИЗ!

Сизлар бизга: «Немисларни шафқатсиз қириб ташланг, жангда баҳодир ва довюрак бўлинг, ўзбек халқининг шонли анъаналарига содиқ ва муносиб бўлиб чиқинг!» – деб айтган эдингиз.

Бугун биз Сизларни ишонтириб айтмоқчи бўламизки, ғалаба байрамида Сизларнинг олдингизда юзимиз ерга қарамайди. Ўзбекистон ўз фарзандлари билан фахрлана олиши мумкин. Фақат бизнинг фронтимизнинг ўзи ўзбек халқининг 14 Қаҳрамонини: **Пўлатов, Шукуров, Узоқов, Турдиев, Якубов, Қорабоев, Набиев, Усмонов, Рустамов, Бобоев, Эргашев, Аминов** ва бошқаларни етиштириб чиқарди.

Тошкент Ворошилов номидаги Сельмаш заводидаги инженер-ри Қосим Якубов фронтга келган чоғида оддий аскар эди. Тезда у сержант бўлди, кейин эса жангда қаҳрамонлик ва моҳирлик кўрсатгани учун офицерликка кўтарилди. Старший лейтенант Якубов икки орден билан мукофотланган. У Днепрдаги жангларда, айниқса, маҳорат кўрсатди. Сентябрь кечаларининг бирида у 28 жангчига бош бўлиб кенг Днепр дарёсидан ўтди ва немисларнинг қаттиқ қарши атакаларини узлуксиз қайтариб олти кечакундуз плацдармни ушлаб турди. Шу қаҳрамонлиги учун Қосим Якубовга Совет Иттифоқининг Қаҳрамони деган юксак ном берилди.

Ҳамшаҳаримиз – Совет Иттифоқининг Қаҳрамони Аҳмаджон Шукуров фақат бир жангнинг ўзида станокли пулемёт ўти билан 100 дан ортиқ гитлерчини қириб ташлади ва 37 фрицни асир тушишга мажбур этди.

Бошқа бир жангда Совет Иттифоқининг Қаҳрамони Тоштемир Рустамов ўзини ўлмас шухрат билан қоплади. Шу жангда у 19 немис солдатини ўлдирди.

Эпчил гвардиячи отлик аскар, Совет Иттифоқининг Қаҳрамони Узоқовни бутун фронт танийди. Бир кун у ўз ўртоқлари билан худди бўрондек немис қисмининг орқа томонига ёриб ўтди ва у ерда бир неча ўнлаб гитлерчини қириб ташлади.

Самарқанд область Митон районидаги «Иттифок» колхозининг собиқ аъзоси, уч орденли оддий аскар Очил Қодиров яқинда бўлиб ўтган жанглarda янгидан маҳорат кўрсатди. Жанглarning бирида у 40 гитлерчини отиб ўлдирди.

Андижонлик довюрак разведкачи Раҳим Тўхтабоев душманнинг орқа томонида усталик билан ҳаракат этиб қисқа вақт ичида 25 «тил» тутиб келтирди.

Фронтимиздаги ғалаба жангларида айрим ўзбек жангчиларигина эмас, балки жонажон Ўзбекистонимизда тузилган бир қатор қўшилмалар ҳам маҳорат кўрсатдилар. Ўзбекистонда тузилган Н-нчи ўқчи дивизияси аъло даражада жанг қилгани учун гвардиячи дивизияга айлантирилди ва «Қизил байроқ» ҳамда «Суворов» орденлари билан мукофотланди. Шу дивизиянинг 625 ўзбек жангчиси Совет Иттифоқининг орден ҳам медаллари билан мукофотланган. Жанглarda мардлик ва жасурлик кўрсатганликлари учун қўшилманинг 52 жангчиси ва офицерларига Совет Иттифоқининг Қаҳрамони номи берилди.

Тўп командири сержант М.Фафуровнинг расчёти сўнгги жангда немисларнинг
2 танки ва бир ўзинюрар тўпини мажақлади.

А.Зенин фотоси

1944 ЙИЛ 29 ДЕКАБРЬ. №101 (206)

ЖАСУР КОМАНДИР

Гвардиячи младший сержант Парда Сафаров оддий аскарлигида қандай маҳорат блан курашиб доврўг чиқарган бўлса, ҳозир уста, абжир бўлим командири деган ҳаққоний шуҳрат қозонди.

Таълим жанги бошланди. Сафаров бўлими тепалик ёнбағридаги «душман» ўт очиш нуқтасини қуршади ва уни гранаталар ташлаб емириши керак.

Пардага бу вазифа таниш. У ҳақиқий жангларда бундай ҳодисага кўп учраган. У жангларда орттирган бой тажрибасидан фойдаланиб жангчиларни олдинга бошлаб борди. Уларни тўпчилар ўз снарядлари блан қўллаб турдилар. Парданинг йигитлари снарядлар тушган ерга мумкин қадар яқинлашиб ҳамон илгариладилар.

– Граната ирғитингиз! – дея команда берди Сафаров жангчилари «душман» ўт очиш нуктасига яқинлашганлариди.

Гвардиячи оддий аскар Дорошченко гранаталари душман «ини»-ни емирди. Жасур командир Парда Сафаров бўлими жанговар топишириқни шараф блан бажарди.

Гвардиячи ефрейтор М.Мирзағалламов

МЕНИНГ РАСЧЁТИМ

Хужум килиб бораётган ўқчиларимиз душманнинг қаттиқ қаршилигига дуч келдилар. Душман бир участкада илгаритдан тайёрлаб қўйган мудофаа нуктасига келиб олиб, пана жойларга ўрнаштирилган пулемёт нукталаридан ўқ ёғдира бошладилар.

Ўқчиларимиз, пулемётчиларимиз пана жойлардан ўт очиб турар эдилар. Артиллерия разведкаси кечаси блан душман ўт очиш нукталарини аниқлади. Тўғри координатлар белгилангандан сўнг: «Сизнинг расчёт ишлаши керак», – деди батарея командири. Мен расчётни олдиндан огоҳлантирган эдим.

Ўқловчи Лейшенко ўз ишини тезлик блан бажариши бланок оту-чи Саид Ахтиялов белгиланган нуктага биринчи минани юборди.

– Жуда соз, давом эттиринг! – деб буйруқ берди кузатиш пунктида турган командир телефон орқали.

Гитлерчиларнинг пана жойлардаги ўт очиш пунктлари менинг миномёт расчётим ўқига учраб вайрон бўлди.

Расчётимдаги барча номерда хизмат қилучилар ўз вазифаларини моҳирлик блан бажаришдан ташқари шерикларининг ўрнини ҳам истаган вақтда алмаша оладилар.

Гвардиячи старший сержант Н.Холматов

БАХТ КЕЛТИРГАН ЖАСОРАТ

– Сержант Шермат Мирзаев душманнинг уч танкини бузди!

Тўғри, старший сержант Устюгов тўпида мўлжалчи бўлиб кура-шучи манкентлик Мирза аканинг баҳодир ўғли Шермат жангда немисларнинг уч танкини ёндирди, 150 солдат ва офицерини ўлдирди.

Душман танкини яқсон
этган гвардиячи сер-
жант Хурсанд Каримов

Ўрмон четидаги якка уй панасидан чиқиб келаётган танкларни кўрганда Шермат кўркмади. Шундай қудратли оғир тўп блан қуролланган киши учун душман танки кўрқинчли эмаслигини у билар эди. Душман танкини тўплар блангина эмас, жасорат блан ҳам енгиш мумкин. У буни ҳам билади.

– Қисталоклардан сра кўркмадим. «Мени эзмокчи бўлиб келаётган сенмисан, итвачча?!» – деб уриб бердим. Биринчи танкни ёнилғи бакидан ёндирдим, қолган икки танкни эса занжиридан пачақладим, – дейди Шермат.

III даражали «Шухрат» ордени блан мукофотланиб, 1500 сўм сийлов олганда Шермат ўз жасоратининг ҳақиқатан ҳам бахт келтирганига ишонди.

Сержант М.Ғафуров

1945 ЙИЛ 6 ЯНВАРЬ. №1 (207)

Жонажон ватанимизда ЯНГИ ҲУНАР МАКТАБИ

Фарғона (ЎзТАГ). Фарғонада пахта заводлари учун токарлар, слесарлар, темирчилар, электромонтёрлар тайёрлайдиган 13-нчи ҳунар мактаби ташкил этилди. Ҳунар мактаби ихтиёрига шаҳарнинг энг яхши биноларидан бири берилди. Ўқувчиларнинг маданий дам олишини уюштириш учун кино аппарати ўрнатилган катта клуб жиҳозланмоқда.

МЕРГАННИНГ ҲИСОБИ

Илгари 24 немисни уриб шуҳрат қозонган мерган ўзбек Ашур Бобоев ўзининг янги ҳисоби ҳақида бизга бундай деди:

«Немислар чегараси блан бизнинг линиямиз ўртасида бир ўпқон бор эди. Душман мергани ўша ерга келиб олиб бизни бош кўтаришга қўймади.

Қоронғи тушди. Мен ўпқонга томон судралдим. Борсам, у ерда ҳеч ким йўқ. Туни блан «ҳақ» деб биқиниб ўтирдим. Тонг ёришмасдан бурунроқ ҳалиги немис «олғири», одатдагидай, шу томонга йўлланди, мен ҳар қандай ҳужумга тайёр эдим. Лекин немис ўпқонга эмас, балки ўзи қазиган ячейкага ёнбошлади. Оз вақт ўтар-ўтмас у мижджа қокди. Илк тонгда уни маҳкам босдим ва камарим блан қўлини боғладим, ўпқон чуқурга ётқизиб қўйдим. Тонг отиб кетди, қайтиш оғир. Ўз мерганидан хавфсиз бемалол юрган душманлардан бештасини қулатдим. Қоронғи тушиши бланок немис мерганини тирик олиб кетдим».

Капитан А.Ҳафизов

Гвардиячи
младший сержант
Маннон Халилов.
Н.Цидильковский
фотоси

ЙЎЛДОШ

– Дадил дард қолмас деган гапнинг ҳақлигига аниқ ишондим, – деб сўз бошлади ефрейтор Йўлдош Ортиқхўжаев. Унда шундай ишонч туғдирган ходиса қуйидагича бўлган.

Қуршовдаги немисларни кириш юзасидан қизгин жанг борар, ҳар бир совет жангчиси, шу жумладан, чимкентлик ўзбек йигити Йўлдош ҳам шердек олишар эди.

Бир гала немис ёш ўрмондан чиқди ва Йўлдош эгаллаб турган позиция томонга бостириб келаверди. Немислар маст, ўлган-қолганига қарамай келмоқда. Ёулдирашиб жаврашади, тинмай отишади. Гитлерчилар 50 метрча яқинлашганларида Йўлдошнинг автомати тилга кирди. Уч немис тил тортмай ўлди.

Эртасига Йўлдош капитан Влиницин блан ўрмон ёнидаги йўлда кетаётганида дарахтлар орасидан ўққа тутилди. Лекин у қўрқмади. Капитан иккиси дадил ўрмонга кирди ва пистирмада ётган 32 гитлерчини асир туширди.

Младший сержант Ў.Аҳмаджонов

Тор-мор ўлғуси

Ёв тугаб, юртлар аро бир мангу баҳор ўлғуси,
Тонгда гуллар хуснига булбул харидор ўлғуси.
Нур сочиб кўкдан қуёш оламни этганда ёруғ,
Душманам ер остида тупроққа хўб хор ўлғуси.
Яхшига гулшан аро гуллар эгодур бошини,
Ҳар киши бўлса ёмон ҳар ерда ул хор ўлғуси!
Тоғлари, дар'ёлари, водиси бепоён диёр,
Боғларингда мевалардан шарбат анҳор ўлғуси.
Илму-сан'ат ҳам ижодга катта очилган эшик,
Мақсади ифлос кишига бир умр тор ўлғуси.
Халқимиз бахти учун парвона ғамхўр доҳимиз,
Энг ёвуз, маккор душман энди тор-мор ўлғуси!

Гвардиячи младший лейтенант

А. УБАЙДУЛЛАЕВ.

- Немис босқинчиларга қарши жангларда ажойиб мардлик ва жасурлик кўрсатган жангчилар (чапдан): 1. Пулемётчи гвардиячи сержант Абдулхай Абдурахмонов. 2. Тўпчи-мўлжалчи сержант Маҳкам Ғафуров. 3. Уч орденли лейтенант Туркман Садинов. 4. 15 гитлерчини ўлдирган ефрейтор Деҳқонбой Қодиров. 5. «Қизил юлдуз» ордени блан мукофотланган қизил аскар Расул Хўжамов

«ОКОП ЖУРНАЛИ»

Н-нчи гвардиячи қисмда «Окоп журнали» чиқа бошлади. Журналнинг навбатдаги сўнгги сони чиройли муковада бўлиб, нафис суратлар ва фото расмлар блан безалган. Журналда гвардиячи қисмнинг 50 дан ошиқ илғор кишилари ҳақида қисқа ва жуда мазмунли хабарлар ёзилган. «Окоп журнали»нинг биринчи хабарида бундай жангвар ахборот бор:

«Сержант Николай Миркулов автомати қанча-қанча душманга офат ёғдирди. Висла бўйида бўлган қаттиқ жангда жасур Миркулов бир ўзи 12 гитлерчига бас келди, уни тутмоқчи ва «тил» қилиб олмоқчи бўлган душманларни кириб ташлади. Ҳозир Миркулов ёш автоматчиларга бош бўлиб ўз хунарини ўргатмоқда».

– Младший сержант, – деб ёзилипти 5-нчи бетида, – ўзбек йигити **Холмат Баратов** бўлими таълимда биринчиликни олмоқда, кечаги отишмада унинг бўлимидаги ҳамма жангчи нишонни «аъло» даражада урди.

«Окоп журнали»ни жангчилар, сержантлар ва офицерлар катта қизиқиш блан севиб ўқимоқдалар ҳамда қўлдан-қўлга узатмоқдалар.

(Ўз мухбиримиздан)

1945 ЙИЛ 13 ЯНВАРЬ. №3 (209)

Жонажон Ватанимизда

ЎЗБЕКИСТОН САНЪАТИ ГУЛЛАМОҚДА

Ўзбекистон Республикаси барпо этилган кунда атиги 5 театр бор эди. 20 йил ичида Ўзбекистон Социалистик Республикасининг санъати гуриллаб ўсди. Ҳозир республикада 42 театр, шу жумладан, 2 опера ва 16 драма театри мавжуд. Ўзбек санъатининг усталари ичида Сталин мукофотининг 3 лауреати, республиканинг 38 халқ артисти, 27 хизмат кўрсатган санъат арбоби бор. 100 га яқин санъат ходимлари СССР орденлари ва медаллари блан мукофотланган.

ЎзССР халқ артисти М.Ашрафий томонидан биринчи ва иккинчи симфониянинг яратилиши Ўзбекистоннинг музика ҳаётида катта воқеа бўлди. Биринчи марта ўзбек миллий балети яратилди. Илгари Ўзбекистонда музика ўқув юртлари йўқ эди. Ҳозир эса 11 та ҳар хил музика мактаблари ишламоқда. Буларда ўқиб турган ўзбек ёшларининг сони 500 кишини ташкил қилади.

АВТОМАТ – ДАҲШАТЛИ ҚУРОЛ

Капитан Мамисбедашвили бўлинмасининг автоматчилари Қудрат Ғафуровнинг келишган мўйловигагина эмас, унинг жасурлиги, чаққонлиги, ишчанлиги ва автомати блан душманга солган даҳшатиға ҳам қойилдирлар.

Бу мўйловли ўзбек йигити ёзги жангларда қандай ғайрат ва шиддат блан курашган бўлса, ҳозирги таълим – ўрганиш даврида ҳам шундай фидокорлик блан ўзини танитди.

– Ҳозир энг муҳим вазиға эгаллаган марраимизни пухта сақлаш блан барабар кун сайин ҳарбий билимимни орттириб боришдан иборат. Мана мен автоматимни ипидан-игнасиғача билиб олдим. Яхши ўрганиб олган кишининг қўлидаги автомат даҳшатли қуролдир, – дейди оддий аскар Ғафуров.

Оддий аскар А.Иброҳимов

ДУШМАН ТРАНШЕЯСИДА

Душманнинг тиканли сим тўсиқларидан 50 метрча бериғроқда ётишди. Уларға мадад беручи – қизил аскар Пилипенко ва ефрейтор Василенко бошлиқ автоматчилар группаси тиканли тўсиқлар тағиға бориб яширинди. Тун қоронғусида оддий аскар Эгамберди Қутлиев командасидаги сапёрлар йўл очишға киришдилар. Улар немис траншеясиға борар йўлни синчиклаб текширдилар. Мина олинди, йўл тозаланди. Соат 4 га яқинлашди.

– Анави ерда пулемётнинг боши кўриняпти, – дея шипшита бошлади Гезь группа командири старший сержант Петровға, – олдида немис ҳам бор.

Петров душман орқасига ўтишни ва тўсатдан зарба беришни кўзлади. Гезь составида бир группа жангчи пулемёт олдида дежур турган немисга томон сургандилар. Разведкачилар бу ерда блиндаж ҳам бор эканини пайқадилар.

– Демак, бу ерда немис биттагина эмас, – деди Гезь ва траншеяга граната ирғитди. Унинг кетиданок ефрейтор Беседин ҳам танкка қарши гранатани блиндажга қараб отди. Гранаталар кетма-кет портлади. Ҳаммаёқ тутин блан қопланди. Блиндаждан чиқиб қочмоқчи бўлган бир фриц отиб ўлдирилди.

Разведкачилар чакқонлик блан траншеяга ташландилар. Разведкачилар пулемётни ва ярадор қилинган немисни олиб орқага қайтдилар. Шу пайт душманнинг бир группа автоматчиси ўт очиб қолди. Бизнинг мададкор автоматчиларимиз уларга қарши олишдилар. Совет автоматчилари душман автоматчиларини ерга ётишга ва ночор чекинишга мажбур қилдилар.

«Тил» тайинланган ерга келтирилди. Ботир разведкачиларимиз иккинчи сафар шундай қилиб шикастсиз ўз жанговар топшириқларини шараф блан бажардилар.

Капитан Х.Ҳафизов

1945 ЙИЛ 17 ЯНВАРЬ. №4 (210)

АЖОЙИБ МАРДЛИК КЎРСАТДИЛАР

Оддий аскар Қорабоев кейинги ўн кун ичида жангчилар ўртасида ўз жанговар иши блан донг чиқарди. Жанг блан бўлган разведкада Қорабоев группаси 3 немисни ўлдириб, 7 тасини қўлга туширди. Усталик блан қилинган жангда Қорабоевларнинг ўқчи-автоматчи группаси ҳеч қандай зарар кўрмади, техникаси шикаст емади.

Ўқчи Қорабоев бу ажойиб жанги ҳақида бундай дейди:

– Немислар бизни қўлга тушириш учун уриниб кўрдилар, лекин уларнинг хийла-найранги ўтмади. Биз дадил босиб бориб пистирма қуриб ётган немисларни таппа бўғдик.

Гвардиячи оддий аскар Зокиржон Тўрабоев. У ўз миномётидан немисларни шафқатсиз қириб ташлаш блан бирга бўш вақтларда скрипка чалиб жангчиларнинг вақтини хуш қилади.

Н.Цидильковский фотоси

Душманни алдаш ва уни усталик блан тўсатдан босиб олиш уруш санъатининг энг муҳим фазилатидир.

Разведкачилар душманнинг орқа томонига бориб ўз вақтида келтирган қимматли маълумотлари жангнинг муваффақиятини таъминламоқда.

Ефрейтор Гулмурод Ҳамонов

АЁВСИЗ ЎЧ ОЛМОҚДАМАН

Мен фронтга келганимда танкчи бўламан деб ўйламаган эдим. Душманга офат келтираётган бу қудратли машинани тўла-тўқис эгаллаш мен учун жуда қийин туюлар, танкчилар қисмидаги жанговар дўстларим олдида ўзимни заиф ҳис қилар эдим. Тажрибали жанговар дўстларимга танкчи бўлишга жуда қизиққанлигимни билдиришим бланок улар дарҳол менга ёрдам кўрсата бошладилар. Кўп ўтмай танкда жанг қила билишни ўргандим. Анча жанглар менинг бу қудратли машинага бўлган ҳавасимни яна орттирди, чунки совет танклари душманга чиндан офат келтираётганини амалда билдим.

Мен ҳозир танк ҳайдовчисиман. Кўп жангларда қўмондонлик томонидан юкланган шарафли топшириқни аъло даражада бажарганим учун ҳукуматимизнинг олий мукофотига сазовор бўлдим.

Шу кунларда отамдан хат олдим. Бу хат мени зўр қайғуга солди. Отамнинг «Укаларингдан айрилиб қолдим, немис-фашист газандалардан шафқатсиз қасос ол!» деган сўзлари мени яна даҳшатли жангларга йўллади. Мен бутун қалбимдан ғазабга тўлганим ҳолда укаларим кони учун немис босқинчилардан шафқатсиз қасос олмоқдаман. Қудратли танким ҳал қилучи жангларда йиртқич душманни яна аёвсиз кириб унинг мудҳиш уяси – Германияга даҳшат блан бос-тириб боради.

Отамнинг хатини, унинг менга қилган насиҳатини шу янги жангларда укаларим учун йиртқич қонхўрлардан қаттиқ ўч олиш блан бажаришга қасамёд қиламан.

Танк ҳайдовчи старшина Т.Убайдуллаев

БАТАНПАРВАР ҚИЗЛАР

Ватанпарвар қизларимиз дала госпиталларида ярадор жангчилар учун ўз қонларини бериб уларнинг тезда сафга киришларига катта ёрдам қилмоқдалар.

Ўз қонини ярадор жангчилар учун бериб келган Нина Гончаровани ҳурмат қиладилар ва завқ блан тилга оладилар.

Медицина хизмати лейтенанти Юченко фақат бир йилнинг ичидагина ярадор жангчилар учун 11 литр қонини берди. Медицина ҳамшираси Хотякова 1941 йилдан бери қонини бериб келмоқда. У 6 литр қон берган. Донор қизлардан Зинаида Семьёновна Туманова 29 марта қон берди.

Сиёсий ходимлар донорлар ўртасида катта сиёсий-оммавий ишлар олиб бормоқдалар. Энг яхши донорларнинг номлари жангчиларимизга кўпдан маълум.

Ватанпарвар қизларимиз жангчиларнинг ҳаётини сақлаб қолишдаги ғамхўрликлари учун «СССРнинг фахрий донори» деб аталган кўкрак значоги, медаль ҳам орденлар блан мукофотландилар.

Старший лейтенант Б.Усмонов

ЖАНГОВАР ЙЎЛЛАРИМ

Мен **Андижон** шахридаги Сиёсий маориф техникумини 1939 йили тамомлаб, Жалакудук районидаги Коммунизм номидаги мактабда ўқитучи бўлиб ишладим.

Озод она Ватанимизга Германия қонхўрлари ифлос тумшуқларини суққанларидан кейин, 1941 йилнинг ноябрь ойида шавкатли Қизил Армия сафига чакирилган эдим.

Армияга узатаётиб меҳрибон онам:

– Севгилим ўғлим, сен армия сафига боришинг блан тезликда ҳарбий техникаларни ўрган ва командирларинг берган топшириқларини чакқон бажар, боболаринг Алпомиш ва Гўрўғлидек қўрқмас ботир бўлгин, – деб насиҳат қилди.

Армияга келганимдан сўнг онамнинг насиҳатларини бажариш учун қисмимизда очилган кичик командирлар тайёрлаш мактабига кирдим. Мактабда танкотар милтиқни, пулемёт, миномётлар каби бир қанча қуроолларни тез кунда ўрганиб, мактабни 5 ой ичида аъло битирдим. Менга сержант унвони бердилар. Бизлар Сталинград шахрига етиб келдик. У вақт Сталинграднинг атрофи немис босқинчилар блан ўралган эди. Бу урушда ўз бўлинмам блан бирга қаҳрамонларча жанг қилдим. Бир неча марта атакаларга кирдик.

Менинг бўлимимда 3 та танкотар милтиқ бор эди. Бу қурооллар блан бир қанча немис машинаси ва танкларини ишдан чиқардик. Бир кунлик жангда бўлимимдаги жангчилардан Абдурасул Боқиев танкка қарши милтиқ блан душманнинг 1 та кичик танкини, 2 юк машинасини ва бир қанча пулемёт нуқталарини йўқ қилди. Мен ўз автоматим блан 4 немис солдатини ўлдирдим.

Ғазабларга ғазаб қўшилди, дўстларимнинг қонига қон олиш учун ғазабландим. Менинг жанговар хизматларим учун икки «Жасурлиги учун» медали блан мукофотладилар ва партия сафига қабул қилдилар.

Мени оқ сут бериб ўстирган онамнинг насиҳатини ҳамиша эсда тутаман.

Гвардиячи старший сержант Ў.Умаров

ЯНВАРЬ ДОВУЛИ

Висла дарёсидан эсган даҳшатли январь довули немис-фашист газандаларга яна офат келтириб уларни ғарбга қувмокда.

Баҳодир жангчиларимизнинг шиддатли ҳужуми блан дарёнинг муз-либоси қарқиллаб ёрилди. Бўрон борган сари зўрайиб, ҳеч қандай тўсиқни писанд қилмай ўз ҳукмини сураётир...

Табиатнинг турли ўзгаришларига, шарқнинг жазирасига, тундра совуқларига бардош берган рус солдатларига ҳар қандай қахратон совуқлар писанд эмас.

Нихоят, қўпдан орзу этилган тилак – немис газандалари устига сўнгги, ҳал қилучи ҳужумга ўтиш тилаги рўёбга чиқди. «Ҳужумга!» дея берилган сигнал жангчиларимизни ғарб сари шиддат блан бошлаб бормокда.

Ҳужумимиз худди довул сингари қўзғалди.

Январь довули сўнгги ҳал отучи довул. У кишиларнинг қазаби блан бирга қўзғалган қатъий, тўхтамас довул! Бу довул Висла ёнидан қўзғалди, энди у Берлин ёнидаги Шпрее дарёсининг нариги юзида тинчланиши мумкин, холос.

Мели Жўра

БИЗНИНГ ЗАРБА

Менинг бўлимим ҳужум жангларида немисларни аёвсиз қириб шуҳрат қозонмокда.

Жангчиларим худди шердек курашаётирлар. Автоматчи оддий аскар Бозорбой Эшмирзаев бир жангда душман траншеясига ҳаммадан олдин ташланди. У шериклари етиб келгунча 8 гитлерчини ўз пулемёт нуктасида отиб ўлдирди. Траншеяларни тозалаб бораётганида қаршилиқ кўрсатган 3 немис пулемётчини граната отиб қириб юборди.

Бўлимим заррача шикаст кўрмай душманнинг 3 траншеясини ҳам жанг блан босиб ўтди.

Қўл пулемётчи Аҳмаджон Эшмуродов ўзининг II номери Денингов блан бирликда тепалик ёнида душманнинг бир группа ўқчиларини қириб пулемёт нуқтасини тез жимитиб қўйдилар. Биринчи марта душманга қарши курашишларига қарамай, ўз вазифаларини аъло бажарганлари учун қўмондонлик бу икки жангчини ҳам «Жасурлиги учун» медали блан мукофотлади.

Зарбамиз бирдан иккинчиси кучлироқ бўлмоқда. Ҳозир ўндан ошиқ Польша қишлоғини озод қилишда шахсан менинг бўлимим иштирок этди. Жангчиларимнинг руҳи баланд, душманга бўлган ғазаби ҳар қачонгидан кўра кучлироқ. Улар: «Биз душманни ўз уясида тамомила мажақлаб ташламай туриб жонажон ва муқаддас вазифамизни бажарган ҳисоблаймиз», – дейдилар.

Гвардиячи младший сержант Жума Қодиров

ЁНИЛҒИ ШИШАСИ БЛАН

Биз немисларни станция ёнига қувиб борганимизда жангчиларимиз ўз ўтларини душманнинг энг орқа томонига кўчирдилар. Муйилиш панасида ва том бўғотида писиб ётган душман автоматчилари ҳадеб ўқ узаверди. Пулемётчимиз Дўшанов немис автоматчиларини жимитиб қўйиш бланок бирдан «йўлбарс» пайдо бўлди. У ҳали ўқ узишга улгурмаган ҳам эдики, ўқчи Рўзи Холматов чаққонлик блан дадил югуриб бориб ёнилғи солинган икки шишани устма-уст ирғитди. Танк тез бурилдию пишқириб тўхтади ва бирдан ўт ичида қолди. Бўлинмамиз жангчилари икки жанг ичида душманнинг 2 та танкини ва 3 тўпини ишдан чиқардилар.

Гвардиячи младший сержант Х.Отамуродов

ЎЗБЕК ЎҒИЛЛАРИГА!

*Янчиб ташла ёв бошин,
Марду майдон ўғлисан!
Йўл олгин мисли яшин,
Ўзбекистон ўғлисан!*

*Она сутин оқлагин,
Куйлаб Ватан номини.
Ёрга вафо айлагин,
Бажар эл фармонини.*

*Жангда шер бўл, мардона,
Алпомишдай қилич сол!
Гўрўглидек мастона
Ёвдан чексиз қасос ол!*

*«Гвардия белгиси»
Олга ундайди ҳамон.
Душманни енг яна ҳам,
Жадал бос Берлин томон!*

Берди Ҳамраев

1945 ЙИЛ 31 ЯНВАРЬ. №8 (214)

ТЎПЧИЛАРГА МИНГ РАҲМАТ

Душман мудофаасини ўпириб шиддатли ҳужумимизни давом эттиришимизда тўпчиларимиз бизга катта мадад кўрсатдилар. Биз ҳужум маррасида атакага тайёрланаётганимизда тўпчиларимиз душман мудофаасини қўққисдан даҳшатли ўт остида қолдирдилар.

Дарҳақиқат, шундай бўлиб чиқди. Ўқчилар атакага кўтарилдилар. Биз душманнинг мудофаа линиясига борганимизда у жой худди кузги шудгор сингари бўлиб қолипти... Биз унда писиб ётган гитлерчиларнинг таъзирини бераётганимизда тўп снарядлари энди душман мудофаасининг узоқ ичкарасида ёрила бошлаган эди.

Биз блан бирга кетма-кет ҳаракат қилаётган тўпчиларимизнинг ўти борган сайин кучайиб, даҳшати тобора зўраяверди. Биз шу имкониятдан фойдаланиб душманни изма-из қувиб боравердик. Ҳар ерда кўрсатган қаршилигини синдириб баҳодирлик блан илгарилашда давом этдик.

Дарёнинг нариги бетида душман пиёда аскарининг бир группаси қарши атакага ўтди. Мен пулемёт расчётимни қулай жойга ўрнатиб гитлерчиларни кириб ташлайвердим. Тирик қолганлари пулемёт ўтига чидаш беролмай тартибсиз ҳолда қочдилар. Тўп даҳшати

яна ошди. Биз илгариладик. Душман хуружи пасайди. Мен тўпчиларнинг манёврига қойил қолдим. Бизга мадад берган тўпчиларга минг раҳмат.

Гвардиячи ефрейтор Абдулхай Ҳафизов

БИТТА ЎҚ ҲАМ БЕҲУДА КЕТМАДИ

Мен пулемёт расчётида ҳал қилучи ва шарафли вазифани – ўқ ташучилик вазифасини адо этаман. Ҳар қандай қурол ҳам ўқсиз, снрядсиз ишга ярамаслиги ҳаммага аён. Лекин ўқни ўт очиш позициясига етказиш ва кучайиб бораётган жанг бўрони остида ўз расчётини ўқ-дори блан узлуксиз таъмин қилиш жуда оғир ва маъсулиятли иш. Бунинг учун ҳаммадан илгари довюраклик, дадиллик ва эпчиллик блан ҳаракат этиш лозим.

Пиллица дарёси ёнида қаршилиқ кўрсатган душман группаси ҳамма қуроллардан ўт очиб бизни бош кўтаришга қўймади. Командиримиз, гвардиячи лейтенант Колесников бизнинг расчётни илгарига писиб боришга ва қарши атакага ўтмоқчи бўлган душман пиёдаларини ўққа тутишга буюрди. Пулемёт ўт очиш нуқтасига ўрнатилди. Мен яшиқчадаги 2 лента ўқдан ташқари яна уч лентани тўлдирирли запас ғамлаб пулемёт нуқтасидан 6 – 7 метр орқарокда чуқурга келтириб қўйдим. Расчётимиз иш бошлади. Икки лента ўқ тугамасданоқ гитлерчиларнинг қарши атакаси қайтарилди. Расчётимиз шу жангда 41 та немисни қириб ташлади.

Гвардиячи оддий аскар Аҳмад Худойбердиев

НЕМИС МЕРГАНИ АҒДАРИЛДИ

Бир неча соатлаб пойласам ҳам қаршимизда биқинган немис мерганини топа олмадим. Кеч пайти ўрмон чеккасидаги қайин дарахти панасида ниманингдир беҳосдан қимирлаганини сездим. Мен блан бирга «ов»га чиққан мерган Авдиенко ҳам дарахтнинг қимирлашидан хабардор экан.

– Пайқадингми? – деб сўради у.

– Пайқадим.

Жуда синчиклаб кузатиб турдим. Немис мергани оҳисталик блан дарахтга чирмашиб туша бошлади. Дарахтнинг яланғоч бир жойида уни яққол кўрдим ва мерган милтиғимнинг тепкисини босдим. Шу пайтда Авдиенко милтиғи ҳам отилди. Немис мергани дарахтдан ағдарилиб тушди.

Кузатучимизнинг айтишига қараганда, немис мерганига қарата отилган икки ўқ ҳам худди мўлжалга теккан.

Старший сержант Содиқ Умурзоқов

ТИЛ ТУТИБ КЕЛТИРДИЛАР

Қисм командири капитан Макаров старшина Йўлдошев ва Нежников ўртоқларга аҳоли яшайдиган пунктга бориб душман жойлашган ерларни разведка қилишни ва контрол асир қўлга туширишни юклади. Мард жангчилар кечаси ҳеч сездирмасдан аҳоли пунктига йўл олдилар. Усталик блан ҳаракат этиб душман жойлашган ерни аниқладилар. Душман траншеясининг бир чеккасида ухлаб ётган немис солдати кўрдилар. Шу пайтда Йўлдошев блан Нежников сездирмай эмаклаб боришиб фрицни таппа бўғдилар ва қисмга олиб кетдилар.

Довюрак жангчилар бу қахрамонликлари учун III даражали «Шуҳрат» ордени блан мукофотландилар.

Сержант М.Мақсудов

1945 ЙИЛ 3 ФЕВРАЛЬ. №9 (215)

МУЗ УСТИДА ЖАНГ

Содиқов бўлими немис ўқчиларини изма-из кувиб катта кўл ёкасига келди. Кўл музлаган эди. Немис солдатлари муз устидан қочаётганларида Содиқов жангчилари тезлик блан ёнбошдан ўтиб уларнинг йўлини тўсиб қўйдилар. Пулемётчи Анваров блан автоматчи Савин ўт очишиб 10 дан ортиқ гитлерчини муз устида қапиштирдилар.

Сержант Содиқов ярадор бўлган бир жангчининг милтиғини олиб, музда ҳамла қилаётган немис мерганини отиб ўлдирди. Совет

жангчилари дадиллик блан муз устига тушиб немисларга яқинлашдилар. Отишмалар тўхталиб, қўл жанги бошланди.

Бир немис ефрейтори сержант Содиқовга ҳамла қилиб уни ярадор қилди. Шу пайтда ўқдек отилиб келган младший сержант Саламанов немис ефрейторининг биқинига найза санчди ва ўз командирининг ҳаётини сақлаб қолди.

Автоматчи Савин қочиб бораётган бир немис офицерини автомат қўндоғи блан уриб музга кулатди, сўнгра отиб ўлдирди. Оддий аскар Хўжаев блан жангчи Замотин 5 немис солдатини қўл ёнида ўраб олишиб қуролсизлантирдилар ва асир туширдилар.

Муз усти гитлерчиларнинг ўлиги блан қопланди. Сержант Содиқов жангчилари ҳужумни муз устидан қуруқликка кўчирдилар.

(Ўз мухбиримиздан)

ДУШМАННИ ЎРАБ ОЛДИЛАР

Немислар сув маррасида кўприкни портлатиш илинжида қаттиқ қаршилиқ кўрсатдилар. Биз бўш келмадик.

Гвардиячи младший сержант Корниенконинг станокли пулемёт расчёти менинг бўлимим блан бирликда доим аъло даражада ҳаракат этди. Шу пулемётни ва қўл пулемёти расчёти – жангчилардан Напаров блан Ҳафизовни бир группа ўқчиларим блан бирга маълум ўринда қолдириб кетдим ҳамда дашманга ўт очишни буюрдим. Бу гитлерчиларни қалғитиш учун кўрилган тадбир эди. Кейин ўзим автоматчилардан Васильчин блан Аҳмедовни ёнимга олиб дарё бўйлаб кетдим. Сўнгра биз қалин буталар орасидан писиб бориб бир группа немис автоматчиларининг орқа томонига ўтиб олдик.

Тўсатдан берилган зарба гитлерчиларни гангитиб қўйди. Тум-тарақай қочишга уринган гитлерчиларни тезда ўраб олиб қириб ташлавердик.

Тонг отган чоғда ўз манёвримизнинг натижасини кўрдик. Тўққиз гитлерчи отиб ўлдирилган, 13 таси эса асир олинган эди.

Гвардиячи сержант Ў.Содиқов

БЎЛҒУСИ

*Эрта-индин бошкесарлар хок-тўпон бўлғуси,
«Гитлер тор-мор бўлди!» – деб дунёга эълон бўлғуси.
Тикланиб Берлин самосига бизнинг байроғимиз,
Шод, хуррамлик келиб, турмуш паровон бўлғуси.
Сўнгра ҳеч қандай булут тўсмас тиниқ осмонимиз,
Куй бўлиб янграр бутун тилда бизнинг достонимиз,
Ортда яшинаш рўй бериб, тинчлик намоён бўлғуси.
Тўлғазиб тур меваларга, э она юрт, боғни,
Ғолиб ўғлонларга тўн бирлан шоҳи белбоғни,
Чунки Даврон, қаҳрамонлар бирла меҳмон бўлғуси.*

Насрулла Даврон

ШАФҚАТСИЗ ЎЧ ОЛАЁТИРМАН

Мен урушнинг биринчи кунидан буён гитлерчи аблахларни қақшатиб келаман. Ҳозир жанговар ҳисобимда ўлдирилган 43 гитлерчи бўлгани каби, портлатилган бир фашист танка ва бир неча ДЗОТи ҳам пулемёт нуктаси бор. Буларни шунинг учун қирдим ва емирдимки, фашист босқинчилар Ватанимиз ва халқимиз озодлигига, жумладан, менинг ҳурлигим ҳам бахтимга қасд қилган эди.

Яхши биламанки, агар душманни мен ўлдирмасам, у мени ўлдиради, агар уни ўз уясида дабдала қилмасам, у яна бош кўтариб келади. Мен унинг уясига қасос олиш учун бораётирман, Кўкрагимни II даражали «Ватан уруши», «Қизил юлдуз» ҳам III даражали «Шуҳрат» орденлари блан безаган озод Ватанимизнинг шон ва шуҳрати учун немис йиртқични ўз уясида бутунлай янчиб ташлайман.

Гвардиячи старшина Одил Шукуров

ЗАФАР КЕЛДИ

(Ўзбек жангчиси тилидан)

*Бизларнинг донгимизни
Етказ Ўзбекистонга.
Меваю пахталарнинг
Макони – гулистонга.*

*Кўзимиз нуридирсан,
Кўнгилда зўр муҳаббат.
Халқимиз ботирлиги –
Зафарга тухфа, албат.*

*Бизларга баён айлаб
Ютуқдан номалар ёз.*

*Юрак шодликка тўлсин,
Мардликка ундасин боз.*

*Қўлларда қиличимиз
Ёвларнинг бошин олди.
Тинглангиз, қадрдонлар,
Зафарга яқин қолди!*

*Порлоқдир жанг йўлимиз,
Улуғ байрамда кутинг.
– Мардларим, хуш келибсиз, –
Деб даста гуллар тутинг.*

**Гвардиячи младший лейтенант
А.Убайдуллаев**

Жонажон Ватанимизда

ФАРҒОНА ЁҒ ЗАВОДИДА

Фарғона. Бир қанча вақтдан буён кейинда қолиб келган Фарғона ёғ заводи ўз коллективининг бутун кучини сафарбар қилиш ва цехлар ҳамда бригадалар ўртасида социалистик мусобақани кенг ёйиш орқасида Иттифоқ Озиқ-овқат саноати халқ комиссарлигининг қорхоналари ўртасида илғорлар қаторига чиқди.

Бу ерда стахановчиларнинг сони ошмоқда. Қолипчи Юсупова, мастердан Жук ва кўпгина бошқа ўртоқлар қунига бир ярим нормадан ишламоқда. Слесарь Баранов ҳамиша икки кишининг ишини ўтамоқда. Завод декабрь планини 116 процент бажарган эди. Ҳали ҳам суръат бўшашмаётир.

ЯНГИ КОЛХОЗ ГИПРОЭЛЕКТРОСТАНЦИЯСИ

Самарқанд (ЎзТАГ). Самарқанд районидаги «Коммунизм» ва «Социализм» колхозларига хизмат қиладиган гидроэлектростанция ишга солинди. Янги гидростанция қурилиши блан кўпгина колхозларнинг уйларига электр чироғи киргизилди. Шунингдек, колхознинг тегирмони қувват олди.

50 ЦЕНТНЕР УЧУН КУРАШ

Тошкент. Колхоз аъзолари ўтган йилги ишларга якун ясаб, бу йил пахтадан янада юқори ҳосил етиштиришга ва давлатга ҳар гектардан камида 50 центнер ҳосил топширишга қарор қилдилар.

Машҳур пахта устаси, «Меҳнатда ўрнатқан кўрсатгани учун» медали блан мукофотланган ўртоқ Ўрин Муродов бошчилигида пахта экиладиган ерларга яқин берилмоқда. Барча колхозчилар гўнги ташиш нормаларини мунтазам равишда ошириб бажармоқдалар. Нуралиева, Тошева, Оллобердиева, Омонбоева сингари стахановчилар кунига икки-уч норма ишламоқдалар.

1945 ЙИЛ 7 ФЕВРАЛЬ. №11 (217)

«МИССЕРШМИТТ» ҚУЛАДИ

Танқларимиз ўтаётган кўприкни душман ҳаводан туриб кўпормоқчи бўлди. Ҳавонинг туманлигига қарамай, икки «Миссершмитт» кўприк тепасида пайдо бўлди.

Зенитчи Ҳасан Омонов душман аэропланини ўққа тутди. Ваҳимага тушган душман аэроплани дастлаб юқорилай бошлади ва хира пашшадек яна кўприк тепасида айлана бошлади. Бу ерни кўз қорачиғидай кўриқлаб турган зенит тўпчилари уни ваҳимага солди. Икки марта айланган «Миссершмитт» учинчи бор айланишида сержант Омоновнинг мерганларча отган зенит тўпи ўқи блан ерга қулади.

(Ўз мухбиримиздан)

ЙЎЛДОШ ОХУНБОБОВЕВГА ҲАЙКАЛ

Ўзбекистон Республикасининг йигирма йиллиги юбилейини байрам қилиш кунида Охунбобоев районининг меҳнаткашлари ўзларининг севиқли ҳамқишлоқлари – Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг собиқ раиси ўртоқ Йўлдош Охунбобоевга ҳайкал ўрнатдилар.

Ўртоқ Охунбобоевнинг ҳайкалини ҳайкалтaroшлардан Г.Г.Массон ҳамда М.Г.Гришшун ўртоқлар ишладилар. Ҳайкал постаменти-нинг бўйи 5 метр, монументининг бўйи эса 275 сантиметр қилиб ишланган.

ДУШМАН ДОТИ ЕМИРИЛДИ

Бундан уч кун илгари разведкага борган Ҳожи Тўлаганов немисларнинг янги ДОТ қурганини аниқлаб келган эди. Разведкачи Тўлаганов илгари борган сўқмоқ йўлдан Мирза Жалиловни бошлаб кетди.

Улар қоронғуда ўрмон оралаб душман ДОТи қурилган участкага яқинлашдилар.

«Хавфсиз» жойга ўрнатилган ўт нуқтасидан гитлерчилар ҳали бизга ҳамла қилганича йўқ; фақат қилиши лозим бўлган қарши атакани бошлашга уринар эди. Икки жасур жангчи жуда эпчиллик блан немислар ДОТидан 25 метрча бериюкдаги пана жойга писиб олдилар ҳамда сабр қилиб қулай фурсатни кутиб турдилар.

Гранаталар отишга тайёрланди, автомат ҳам ҳар эҳтимолга қарши қўйилди. Жалилов пистирмадан чиқиб яна илгарирокқа сурғалиб борди. Қўпорилган ДОТ тупроғи олачипор бўлиб кўринди. Жалилов азот турди ва кучини тўплаб мўлжалга қарата икки граната ирғитди. Кетма-кет портлаган граната ДОТ тупроғини осмонга кўтарди. Қўшни окоплардан ёрдамга қўзғалган фрицлар Тўлаганов автомати ўқига грифтор бўлиб ер тишладилар.

Гвардиячи оддий аскар А.Зиёмуҳамедов

ДУШМАН АДАБИНИ ЕДИ

126 немис солдати ва 5 офицери асир тушди

Бу сафар менинг бўлимимга 25 километр йўлни марш блан босиб ўтиш буюрилган эди. Маршрут бўйича қор босган даладан юриб Германия чегараларига қараб илгарилаб боравердик. Тахминан 17 километр юрганимизда катта ўрмонга дуч келдик. Менинг чап ва ўнг ёғимда ўкчилар бўлими ҳаракат қилар эди.

– Энди ўрмон ёқалаб ўтинг! – деб буйруқ бердим.

Пастак ва дароз қайин дарахтларини туман қоплаган. Кечга яқин шундай туман бўлдики, ҳатто очик ерда ҳам киши ўзидан 10 метр наридаги нарсани кўролмади. Биз яна илгарилайвердик. Кичик тепаликдан ошганимизда қўшни бўлимда қаттиқ отишма пайдо бўлди. Мен ўз алоқачимни кутдим. Оддий аскар Омонов биз блан тенг ҳаракат қилаётган чап томондаги бўлимга душман группаси ҳамла қила бошлаганини айтди.

Кўп ўтмай янги топшириқ олдим: қўшнимизни қувватлашимиз керак.

Бўлимим кишиларини жой-жойига қўйдим ва душман келиб қолиши мумкин бўлган томонларга асосий кучни беркитдим. 27 минутдан сўнг чап томондаги кучларимизга чидаш бера олмаган душман ўрмон чеккасида намоён бўлганини разведкачиларим менга хабар қилдилар. Биз ҳар қандай ҳужумни даф қилишга тайёр эдик.

Автоматчилар, ўкчилар ҳамда қўл пулемётчиларим бирдан ёппасига ўт очдилар. Гоҳ ўнгдан, гоҳ чапдан даҳшатли ўтга дучор бўлган душман талвасада қолган илондек атрофга тўлғониб кўрди. Тартибсиз ўқ узди, граната ташлади, мушаклар отди. Лекин биз ҳар қачонгидек тартибли ва мўлжал блан узлуксиз ўқ узавердик.

Қўшнимиз – ўкчилар бўлими ҳам тинмай даҳшат солди. Миноётчиларимиз, тўпчиларимиз ҳам бизга мадад бера бошладилар. Ўрмон ичидан отилган душман артиллериясининг снарядлари дарахтларга тегиб ёрилар эди.

Ўрмон атрофи бизнинг қўлда. Душман ҳамма кучлари блан ўрмон ичида қолди. Унинг қаршилиги борган сайин сустлашаверди. Аммо, аксинча, бизнинг қуроллар даҳшат устига даҳшат солдилар.

– Атакага!

Ҳаммамизга жанговар буйруқ берилди. Ўнгдан ҳамда чапдан қисув бошланди. Ўрмон чеккасидан 2 та танк биз томонга юриб келаверди. Гвардиячи оддий аскар Усмонов танкотар милтиғи блан душманнинг бир танкини ишдан чиқарди. Позициямизга томон келаётган иккинчи танк ҳам ариқ ёнида, ўт ичида қолди. Уни гвардиячи младший сержант Қолибонов танкка қарши граната блан яксон этди.

Азонга якин бизга катта мадад келди: ўзиюрар тўпчилар ўрмон ўртасидан кесиб ўтган йўлни эгалладилар. Шу вақт мен ўз бўлимимни ўрмон ёқалаб душманнинг орқа томонига олиб ўтдим. Автомат, қўл пулемёт тўхтовсиз ишлади. Менинг бўлимимга қарши турган 14 немис солдати асир тушди.

Кундуз соат 11 ларда немислар қаршилиги бутунлай синдирилди. Мен бўлимимга асирларни ҳайдашни буюрдим. Қуршовда тирик қолган 126 немис солдати ва 5 офицери таслим бўлди.

Гвардиячи старший сержант Абди Назаров

МИНЁР ҚУТЛИЕВ

Хоразмлик Эгамберди Қутлиев гвардиячилар қисмида ўз ҳарбий хунари блан шўҳрат топди. Ўтган йил ёзда бўлган ҳужум жанглирида Эгамберди разведкачилар блан бирга бориб душман миналаган ерларни тозалади ва разведкачиларга йўл ҳозирлади. У блан бирга ҳаракат қилган разведкачилар ўз жанговар вазиятларини муваффақиятли адо этдилар. Улар немис мудофаасининг ҳамма тўсиқларини ва ўт очиш нуқталарини аниқлаб келдилар.

Бу сафар Эгамберди бизнинг танкларимиз учун йўл очиб берди. У ўз группаси блан ҳамон олдинда бориб душман тўсиқларини бузмокда. Ҳамма нарсасидан айрилиб қочиб бораётган душман бизнинг йўлимизга турли ғов солмокда.

Танкларимиз Нитце дарёсига қурилган янги кўприкдан ўтганларида душман минасига учраб қолдилар. Немислар бу ерда тиш-тирноқлари билан қарши туриб танкимиз йўлини тўсмоқчи бўлдилар. Жангчи Эгамберди ўз группаси билан душман ўтига қарши борди. Ниҳоят усталлик, чаққонлик билан танкка қарши қурилган тўсиқларни бузди ва асосий йўлга қўмилган 700 дан ошиқ минани зарарсизлантирди. Немисларнинг узоқ вақтга мўлжалланган бу мудофааси 45 минутга зўрға чидади.

Минёрлар қаҳрамонларча ҳаракат қилмоқдалар. Эгамберди бошлиқ 6 минёр душмanning уч танкини ўз минаси билан портлатиб юборди. Ўқчиларимиз ҳужум қилиб бораётганларида катта ариқнинг нариги бетида сим тўсиқларга дуч келдилар. Улар тажрибада кўрганларича бу ерда миналанган майдонча борлиги тахминланар эди. Эгамбердининг группаси бу ердаги миналарни олаётган чоғида душман танки қарши атакага чоғланди. Тажрибали жангчи душман миналарини танк келиши мўлжалланган йўлга кўчириб қўмди ва граната билан қуролланиб пистирмада ётди. Пишқириб келаётган душман танки ўқчиларимизга икки снаряд отди. Лекин кўп ўтмай ўз минаси билан портлаб ўт ичида қолди.

Жанг майдонида III даражали «Шухрат» ордени билан мукофотланган оддий аскар Эгамберди Қутлиев ўз ғалабасини борган сайин кўпайтирмоқда.

М.Жўраев

Ҳужум қилиб бораётган қўшинларимизга ўз вақтида кўприк солиб берган сапёрлар. Чапдан: старший сержант В.Муродов, қизил аскар В.Нечаев, ефрейтор А.Фомин, қизил аскар А.Бажинов, младший сержант П.Глухов, сержант М.Дубаев, старший сержант Ф.Коваль, старший сержант С.Багин, қизил аскар И.Дмитров ва сержант Д.Чаплигин.

А.Симонов фотоси

УСТА САПЁРЛАР

Хужум килиб бораётган бўлинмаларимиз Н. шахрига келиб етганларида немисларнинг шаҳар ёнидаги икки кўпригини портлатиб бузиб кетганликларини кўрдилар. Аммо дарё у қадар чуқур эмас эди, танк ва пиёда аскарларимиз шиддат блан кўприклар ёнидан ўтиб кетдилар.

Қаттиқ жанг бошланди. Колонналаримиз, автомашиналаримиз тўхтовсиз олға йўл олавердилар. Кўприкларни тез тузатиш ёки янгидан солиш лозим эди.

Душман ўти остида кўприкларни тузатишга киришиб Хўжаев блан Раҳимов ўртоқлар зўр ғайрат блан кўприкни тикладилар. Серғайрат Раҳимов уч киши кўтарадиган ёғочларни ёлғиз ўзи елкасида ташиб турди, довюрак Хўжаев эса ўқ ёмғири остида дадил ишлаб кўприкни тузатди.

Кўприклар солиниб бўлиши бланок қисмларимиз шаҳарга етиб келдилар.

Командир:

– Жуда катта хизмат кўрсатдингиз, раҳмат сизларга, – деб сапёрларнинг қўлларини қисди.

Р.Асадуллин

1945 ЙИЛ 10 ФЕВРАЛЬ. №12 (218)

КЎЧА ЖАНГЛАРИДА

Жанг Германия шаҳарларининг кенг ва тор кўчаларида бўлаётир. Тошкентлик оддий аскар Абдуҳаким Зиёмуҳаммедов Ландсберг кўчасида бўлган қонли жангда қўл пулемёти блан 13 немис солдатига қарши 2 соат олишди. Душман уй томларидан ва теварак-атрофларидан тинмай ўқ узса ҳамки, ботир совет жангчисига бас келолмади. Пулемётини, милтиғини, автоматини ташлаб шармандаларча бошқа кўчага қочишга мажбур бўлди. Тез манёвр ясаган

Зиёмухаммедов нариги кўчада жанг қилаётан ўқчиларга мадад беришга киришди.

Шнайдемюлда энг катта кўча қонхўр Гитлер номи блан аталади. Газанда Гитлер буйруғига асосан бу кўчанинг ҳар бир деворига, муйилишига ёпишиб нажот кутган немис солдатлари ёвуз мақсадларига етолмадилар. Ғиштин ва цементли бинолар тўпларимиз зарбидан кулади.

Станция ёнида бўлган қаттиқ жанг қўл жангига айланиб кетди. Пулемётининг ўқ-дориси тамом бўлган Зиёмухаммедов қўл жангига қўшилди. У оддий аскар Зуеддинов блан бирга немисларнинг 5 солдатини уриб ўлдирди.

Ўртоқ Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатининг собиқ стахановчиси Абдуҳаким Зиёмухаммедов муваффақиятли жанг қилиб Берлин сари дадил илгариламоқда.

М.Жўраев

Қўмондонликнинг жанговар топшириғини шараф блан бажариб келаётган артиллерия расчёти. Чапдан: гвардиячи старшина Н.Булавинцев, гвардиячи сержант А.Шукуралиев, гвардиячи қизил аскар А.Лисютин, гвардиячи сержант Ж.Қурбонбеков, гвардиячи қизил аскар Т.Исҳоқов, гвардиячи қизил аскар П.Доценко.

А.Симонов фотоси

РАЗВЕДКАМИЗ НАТИЖАСИ

Теварак-атрофи қалин ўрмон блан ўралган Шнайдемюль шахри Берлин учун дарвоза ҳисобланади.

Бу ерда душманнинг ўт кучи активлашди. Унинг ниқобланган ўт очиш нуқталарини фoш қилмай туриб тўпларимизни ишга солиш мантиқсиз бўлар эди. Биз илгаридек чуқур разведкани давом эттирдик. Мен ўз группам блан кузатиш пунктининг кўрсатмаси асосида шахар чеккасидаги ўрмон оралаб илгариларимиз. Оқ халатимиз қор босган ўрмон ичида бизни хатарли кўздан асради. Биз уч киши эдик. Ҳар қайсимиз маълум маршрут блан алоҳида ҳаракат қилдик. Аммо мақсад ҳамда вазифа битта: душманнинг ДЗОТини кидириб топиш эди.

Мен белгиланган жойга борганимда ой хира нур соча бошлаган эди. Худди шу пайтда душман тўплари хуружга кирди. Ҳамма атроф гумбурлади. Мен писиб ётган ердан озгина нарида гумбурлаётган овоз душманнинг олти оғизли миномёти овози эди.

Тонготарда тўпларимиз сайради. 30 минут ичида катта шахар зилзила келди. Ўқчиларимиз шахарга бостириб кирдилар. 5 соатга чўзилган кўча жангларидан сўнг шахар душмандан бутунлай тозаланди. Бизнинг батарея немисларнинг 6 ДЗОТини ҳамда 7 та пулемёт нуқтасини яқсон қилди. Бу бизнинг сўнгги бир разведкаимиз натижасидир.

Оддий аскар Шоислом Исабоев

ДУШМАН ЯКСОН ЭТИЛАДИ

Н-нчи бўлинма комсомоллари йиртқич фашистлардан шафқатсиз ўч олишда совет жангчисига хос ажойиб қаҳрамонлик кўрсатмоқдалар.

Танкчи старший сержант Голодин биринчи жанглардаёқ бир взводга яқин фашистни кириб ташлади. Гвардиячи младший лейтенант Тегенцев душманнинг 50 солдати ҳамда офицерини ўлдирди.

Танк ҳайдовчи Цветковнинг танки гитлерчиларнинг додини бераётди. У усталик блан манёвр қилиб бир неча ўнлаб гитлерчиларни кирди. Сўнгги жангда Цветковларнинг экипажи душманнинг 80 та автомашинасини, 170 га яқин солдат ҳамда офицерини тор-мор қилди.

(Ўз мухбиримиздан)

ЎҚЧИЛАРГА ЙЎЛ ОЧИЛДИ

Пиёда аскарларимиз блан бирликда кетма-кет ҳаракат қилиб борар эдик. Тонготарга яқин бир қишлоққа яқинлашдик. Немислар бу ерда бизга қаттиқ ўт оча бошладилар. Автомат ва қўл пулемёти тинмай жавради. Ҳали ўнгдан, ҳали сўлдан ўқ товуши эшитилиб турди.

– Ўт очишга тайёрланинг! – деб буйруқ берди тўп командири, гвардиячи старший сержант Искиданенко.

Ўт очиш нуқтамиз анча олдинда, тўғри мўлжалга ўрнаштирилган эди. Душман томонидан отилган ҳар қандай ўқ бошимиздан ошиб кетар, бизга ва қуролимизга шикаст бермас эди.

– Тайёرمىз, – дедим душман пулемёти нуқтасини мўлжалга олиб.

Тўп арқончасини силтадим. Биринчи нишонимиздаёқ немис пулемёт расчёти ишдан чикди. Иккинчи, учинчи ва тўртинчи марта отган снарядимиз бошқа томонда овоз чиқараётган пулемётларни жимитиб қўйди. Немислар қишлоқни ташлаб саросимага тушиб орқага чекланди.

Хужум маррасида писиб ётган ўқчилар очилган йўлдан бирдан нига атакага кўтарилдилар. Биз ўтимизни энг ичкарига кўчирганимизда пиёда аскарларимиз қишлоқнинг нариги томонида душманни қақшатар эдилар.

Гвардиячи младший сержант Ҳакимжон Исмоилов

ҲАҚҚОНИЙ КУРАШДА

Уруш бошланиши бланоқ Адҳамов улуғ ватан химояси учун узок Хоразмдан ҳаққоний курашга йўл олди. Ватанимизнинг содиқ фарзандлари қаторида Адҳамов ҳам гитлерчи газандалардан озод қилиш жангларида иштирок этди. Украина, Белоруссияни душмандан озод қилиш жангларида Адҳамов душманга қарши шердек олишди.

Хоразмлик йигитнинг қилган жангини кўриб қисмдагилар уни «кўркмас» деб атадилар. Адҳамов уч бор ярадор бўлишига қарамай, совет жангчисига хос бўлган бурчни бажариб келмоқда.

Қисм командири жангчи Адҳамовнинг машина ҳайдашни билишидан хабардор бўлиб унга жанговар машинани топширди. Ҳозир Адҳамов қисмда шофёр бўлиб ишламоқда. У ғалаба соатини яқинлаштириб ўз машинаси блан фронт линиясига ўқ-дори, керакли ҳарбий юкларни тез етказиб бермоқда. Жанговар топширикни ўз вақтида бажариб, ботирлик ва фидокорлик блан ўз бурчини бажараётир.

Қизил аскар И.Тўлаганов

УСТА ЖАНГЧИ

Қизил аскар Эрмонов ўзига топширилган қуролни жуда севади, уни ҳар вақт жангга тайёр ҳолга келтириб, кўз қорачиғидай асрайди. Эрмонов жангга кирганида қуроли уни танг ҳолда туширмаслигини яхши англайди. Ўз милтиғи блан у кўп жангларда гитлерчиларни шафқатсиз қириб ташлаган.

Плацдармда кетаётган қаттиқ жангларда Эрмонов, айникса, катта маҳорат блан жанг қилаётир. У қуролдош ўртоқларидан кейинда қолмай 41 гитлерчини отиб ўлдирди. Яқинда бўлиб ўтган бир жангнинг ўзида 9 гитлерчини қириб ташлади.

Ўрта Чирчикдан фронтга келган собиқ колхозчи Эргаш Эрмонов уста жангчиларимиздан ҳисобланади. У Берлин устига ғалаба байроғини тиклаш соатини яқинлаштириш учун мардона жанг қилмоқда.

Қизил аскар Т.Бобоев

ЖАНГОВАР ДЎСТЛИК

Младший лейтенант Белоусов командирлик қилаётган взвод жангчилари турли миллатлардан иборат бўлиб, булар жуда иноқ яшайдилар.

Қозоқ йигити оддий аскар Маҳаммадёр Давлатбоев, қирғиз ефрейтор Шоаҳмед Сапанов, оддий аскар ўзбек Маҳаммад Иброҳимов, оддий аскар чуваш С.Лисин, рус оддий аскар М.Николаев – буларнинг

ҳаммаси бепоён Ватанимизнинг турли бурчакларидан келган баҳодир жангчи йигитлардир. Бу довюрак йигитлар зенит тўпи расчётида хизмат қиладилар. Жанговар хизматларини эса Сталинграддан бошлаганлар. Совет Украинаси ва Белоруссиясини немис газандалардан озод қилиш жангларида бу азаматлар катта шуҳратларга сазовор бўлдилар. Ҳозир бу дўстона йигитларимиз кун сайин қаттиқ тус олаётган жангларда зўр маҳорат блан ишлаб ҳаво қузғунларини ер блан яксон қилмоқдалар. Бу расчёт ҳисобида немисларнинг уриб туширилган 7 аэроплани ёзилган. Ҳаво ўғриларини янчган бу уста зенитчиларнинг ҳаммаси ҳукуматимизнинг мукофотлари блан тақдирланганлар.

(Ўз мухбиримиздан)

1945 ЙИЛ 28 ФЕВРАЛЬ. №16 (221)

ТўЛАГАН ТОЛИПОВ ҚЎЛ ПУЛЕМЁТИ БЛАН «ЮНКЕРС»НИ ҚУЛАТДИ

Олдинги линиямиз тепасида бугун ҳам эрта бланок бир неча «Мессершмитт» пайдо бўлди. Зенитчиларимиз ўти немис аэропланларини «уним»ли ишлашга қўймади, тўзғитиб юборди.

Кўп ўтмасдан ҳавода шовқин солиб немис «Юнкерс»и учди. Зенитчилар яна оломон қилдилар. Ўқчи-пиёда аскарларимиз ҳам зенитчиларимизга мадад бериб пулемётдан, милтикдан ўт очдилар.

Олдинги линиядаги бир йўлни қўриқлаб турган қўл пулемётчи Тўлаган Толипов куралини II номерни бажаручи Галушко елкасига ўрнатиб чаққонлик блан сидра-сидра ўқ узди. «Юнкерс» тутун ичидан қолди ва пастлаб бориб йиқилди.

(Ўз мухбиримиздан)

ТОЖИАЛИНИНГ ЖАНГОВАР ЙЎЛИ

Серқуёш Ўзбекистоннинг Марғилон шаҳрида туғилиб ўсган Тожиали Бобоев урушдан илгари ўз ота касби шоҳи тикучилик иши блан шуғулланарди. У ўз касбини яхши эгаллагани учун артелдагилар ҳамма вақт ҳурмат қиладилар.

Кўп вақт ўтмай Бобоев шоҳи артелининг бош устаси этиб пастдан юкорига кўтарилди. У ишлаб чиқариш планини ортиғи блан бажариб коллективда ҳамиша ҳурматга сазовор бўлди.

Бобоев Ватан уруши бошланиши бланок Қизил Армия сафига қакирилди. У ҳарбий ҳаётни ўрганди ва ҳарбий техникани пухта ўзлаштириб борди.

Оддий аскар Тожиалиев биринчи кундаёқ кўл пулемётини иштиёқ блан ўргана бошлади. Кўп ўтмай пулемётни мукаммал эгаллади. Украина, Белоруссия ерларини душмандан озод қилиш жангла-рида иштирок этди ва ўз пулемёти блан 37 немисни қириб ташлади. Ҳозир Тожиали Одер плацдармида ҳам немисларни шафқатсиз қираётир.

Совет жангчисининг шахтини қайтариш учун немислар бир неча бор қарши атакага ўтдилар, лекин жангларда чиниққан жангчилар ўз марраларидан қўзғалмай душман ҳамласини қайтардилар. Икки кеча ва уч кундуз жанг қилган совет жангчилари орасида пулемётчи Бобоев ўз ёрдамчиси – иккинчи номер пулемётчи Бобоматов блан бирликда 21 немисни қириб ташлади, 3 немисни асир олди.

Бобоев ва шериги Бобоматовнинг кўрсатган қаҳрамонликлари учун қўмондонлик уларнинг иккиласини ҳам ҳукумат мукофоти-га тақдим этди.

Оддий аскар Эргаш Эрмонов

РЕЙВЕЙНДА ЖАНГ

Саҳардаёқ Одер дарёсидан ўтиб Рейвейн қишлоғи ёнига бориб олдик. Немислар қишлоқ атрофини ва йўлини миналаб, ўзлари уйла-рига яшириниб олганлар. Минёрларимиз бизга йўл очиб бердилар. Бўлинма командири капитан Осинь қишлоқ чеккасидаги уч қаватли икки бинони эгаллашга бўйруқ берди.

Мен ўз пулемётларимни бинонинг икки ёнбошига – пистирмага ўрнаштирдим. Ўқчиларимиз атрофдан секин-секин бинога яқин-лашиб келавердилар. Биз ўт очмасдан олдин немислар биз турган участкага пулемёт, автомат ва милтиқдан ўқ ёғдира бошладилар. Шу қийин фурсатда менинг пулемётчиларим иш бошлади. Биз уларнинг

ўт очаётган ҳамма нуқталарини яхши кўриб олган эдик. Шунинг учун ҳам ўт манёвримиз душманнинг ўтидан юқори турди. Мен ўзим немисларнинг 3 пулемёт нуқтасини емириб ташладим. Пулемётчи гвардиячи оддий аскар Фурсиевич ва гвардиячи младший сержант Хатам Арслонов 4 ўт очиш нуқтасини емирди.

Биз, пулемётчилар, чап томондаги бинога ҳаммадан илгари кириб олдик. Сўнгра ўқчилар ҳам ўнг томондаги бинони немис ўқчиларидан тозаладилар. Командирларимиз ва бўлинма жангчилари икки бинога жойлашиб олиб душманларнинг Одер дарёсига борар йўлини тўсдилар. Гитлерчилар бизга қарши катта куч блан атака қилмоқчи бўлдилар. Аммо биз бинонинг атрофларидан шундай даҳшатли ўқ ёғдирдикки, ҳатто бинони снарядга тутган икки ўзиюрар тўпнинг ҳам овози ўчиб, гитлерчилар шармандаларча чекинишга мажбур бўлдилар.

Асосий кучларимиз ва ҳамма тўпчиларимиз дарёнинг чап қирғоғига бутунлай ўтиб олгунларича душманга қарши қаттиқ жанг қилиб турдик. Икки кечаю икки кундуз жанг кетди. Артиллериямиз иш бошлаб бизга мадад бергач, кишлоқнинг бошқа бинолари ҳам душмандан тозаланди.

Гвардиячи старший сержант Қ.Каримов

ТОҲИРЖОННИНГ БОТИРЛИГИ

Тоҳиржон ўз взводи блан шавкатли Қизил Армиямизнинг 27 йиллигини муносиб равишда кутиб олиш учун плацдармни кенгайтириш жангларида мардона жанг қилди. Немислар унинг взводи жойлашган ерга кўп куч ташладилар. Қизғин жанглар бошланди.

Лейтенант ўз жангчиларига душманга қарши ўқ довули ёғдиришни буюрди. Немислар тартибсиз ҳолда ўт очдилар. Шу жангда Тоҳиржоннинг бир расчёти ярадор бўлиб сафдан чиқди. Сон жиҳатидан кўп бўлган душман олға силжишга уринди. Шу пайтда лейтенант Тоҳиржон дарҳол станокли пулемёт ёнига ётиб ундан даҳшатли ўт очди. Унинг узган ўқлари хато кетмади. Плацдармни кенгайтириш жангида Тоҳиржон ўз взводи блан 103 гитлерчини қириб ташлади.

Взводдагилар ўзларининг командирини севадилар ва унинг ҳар бир буйруғини ўз вақтидан кечиктирмай бажарадилар. Лейтенант Одамқулов жангчилари шу кунни немисларни тутдай тўкиб 1 станок-ли пулемёт, 2 қўл пулемёти, 3 автомат ўлжа олдилар.

Қизил аскар Т.Бобоматов

АВТОМАТЧИЛАР ЗАРБАСИ

Старший сержант Носир Нуржонов ўзининг автоматчилар группаси блан олдинда ҳаракат қилар эди. Унга қаршидаги ўрмонни душмандан тозалаш вазифаси топширилди.

– Бу ер ғалаба йўлимизни очади, – деди у автоматчиларига мурожаат қилиб. – Биз ўрмон жангида ҳам енгиб чиқишимиз керак!

– Ғалаба ҳамма вақт биз блан, – дейишди автоматчилар.

Шерларча одимлар блан илгариласган автоматчи Ўрозалиев ўрмон ичига ҳам ҳаммадан олдин кирди. Улар дароз дарахтларнинг барча атрофини синчиклаб кўздан кечириб бордилар.

– Ўша кўринаётган қалин дарахтлар тагида гитлерчилар уяси бўлиши эҳтимол, – деб огоҳлантирди старший сержант.

Улар автоматларини ўқталиб ҳар қандай балони ҳам даф қилишга тайёрланиб борар эдилар. Душман қимирлай бошлади. Совет автоматчилари ҳали ўқ узмаслариданок, «кўрққан олдин мушт кўтарар» дегандек, гитлерчи солдатлар ваҳимага тушиб тартибсиз ўқ уза бошладилар. Старший сержант Нуржонов:

– Ўт очинг! – деб команда берди.

Автоматчилар дарахтлар орқасидан туриб даҳшатли ўқ уздилар. Уларнинг автоматлари тинмай сайраса ҳамки, маълум мўлжал, маълум тартиб сезилар эди. Шунинг учун ҳам совет автоматчилари душманга анча талафот етказдилар.

Дастлаб Нуржонов икки автоматчи блан бирга душман «кўрғони»га яқин борди. У жойда душманнинг асосий ўт очиш нуқтаси бўлиб, бизнинг ҳаракатимизга тўсқинлик қилиб турар эди. Нуржонов қўлидаги гранатани «кўрғон»га иргитди, унинг кетидан жангчилар ҳам граната отдилар. Душманнинг ўрмон мудофааси емирилди. Автоматчилар ёппасига «ура» кўтардилар ва атакага ташландилар.

Душман ўрмон панасидан фойдаланиб қаттиқ қаршилик кўрсатса ҳам, икки соатдан ортиқ жанг қила олмади. Автоматчиларнинг бири-биридан қаттиқроқ зарбалари гитлерчиларни таслим бўлишга мажбур қилди.

Немис-фашист босқинчи солдатларининг 23 тасини қирган 13 совет автоматчиси тушки овқат вақтида 31 гитлерчини ўрмондан тутиб асир туширдилар.

Гитлерчилар Германиясини узил-кесил тор-мор бўлишга маҳкум этаётган шавкатли Қизил Армиямизнинг шонли 27 йиллиги муносабати билан довурак автоматчиларимиз яна янги ғалабалар сари, кишилиқнинг ёвуз душмани бўлган фашист йиртқиқларини тамомила мажақлаб ташлаш учун ғарб сари шиддат билан бормоқдалар.

Оддий аскар Йўлдош Аҳмедов

ЖАНГЛАРДА ТОБЛАНГАН ЙИГИТ

Улуғ Ватан уруши бошланиши бланок Салмон Саидов ҳам ўз сафдошлари қаторида шонли Қизил Армия сафига чақирилди. Салмон фронтга жўнаган чоғда колхозда турли мевалар, қовун-тарвузлар ғарқ пишган вақт эди. У ўша вақтларни ҳамон кўз олдига келтиради.

Салмон Сталинград ёнидаги жангларда иштирок этди. У ўз ўртоқлари ёрдами билан қўл пулемётини пухта билиб олди.

Пулемётчи Салмон Днепр, Донец, Буг, Висла дарёларидан ўтиш вақтларидаги даҳшатли жангларда иштирок қилиб, қўл пулемёти билан гитлерчиларни аёвсиз қирди.

Коммунист Салмон Саидов ҳозир Германия ерларида жанг қилмоқда. Одер плацдармида бораётган жангларда сон жихатидан кўп бўлган душманга қарши мардларча жанг қилди. Салмоннинг мерганларча отган ўқидан 8 гитлерчи ер тишлади. Ҳозир Салмоннинг ҳисобида ўлдирилган 27 гитлерчи ёзилган.

Жангларда пўлатдек тобланган ботир йигит Салмон Саидовни қўмондонлик ҳукумат мукофотига тақдим этди.

Қизил аскар О.Адҳамов

5 МИНУТДА 3 ТАНК ПАЧАҚЛАНДИ

Биздан бир чакирим наридаги тош йўлда душман танки гумбурлаб юрар ва бизни ваҳимага тушириш ниятида жўрттага шовкин солар эди. Гвардиячи капитан Феськов кеч соат 8 ларда тўп расчётимиз олдига келиб:

– Огоҳ бўлинг, немислар хуружга кирди, – деб таъкидлади.

Кечаси блан одатдан ташқари жимжитлик ҳукм сурди. Гвардиячи сержант Алиев: «Бугун бир нарсанинг шабодаси борга ўхшайди, дўстлар!» – деб бизни ҳар эҳтимолга тайёр туришга чакирди. Воқеа биз ўйлагандек бўлиб чиқди.

Немислар 15 та танк мадади блан қарши атакага ташландилар. Биз қўшни қисмга тақашган чегарани кўриқлар эдик. Бу жойда душман участкасига уланиб кетган бир йўл бор. Бу бизнинг орқа томонимизга ўтиш учун бирдан-бир қулай йўл эди. Гитлерчилар 3 танкни 60 та десант-солдати блан шу йўлдан юбориб, қолганларини олдинги линиямизга қарши қўйган.

Шу кун атрофни туман босган эди. Мен жуда яқин ердан танк овозини эшитдим ва тўпчи-мерган, тўпимиз командири, гвардиячи старший сержант Ившинга:

– Танк келаётир! – деб хабар қилдим.

– Майли, яқин келаверсин! – деди.

3 та танк қатор келаверди. Биз йўл тўғрисидаги буталар орасида тўпимизни тўғрилаб – отишга тайёрлаб турдик. Олдингиси худди рўпарамизга келганида бир снаряд йўлладик. Танк тўхтади, тутуни кўкка бурқсади. Иккинчи снарядни энг орқа томонда келаётган танкка отдик. Снарядимиз танк башнясига теккани туфайли танк у қадар зарарланмади ва тезда орқасига бурилиб қочаётган эди, учинчи снарядни йўлладик. Ниҳоят, у ҳам пачақланди. Ўртадаги «Т-4» бизнинг ўт очиш нуқтаимизни ахтараётганида тўртинчи снарядимизнинг келиб тушиши блан аланга ичида қолди. Ваҳимага тушган десантлар орқага қоча бошлаганларида пистирмада ётган пулемётчиларимиз уларнинг ҳаммасини қириб ташладилар.

3 та танкни 5 минут ичида ишдан чиқардик. Бу ерда шундай чакқонлик блан манёвр қилинмаса, душман танки бизга зарар еткази-

ши турган гап эди. Биздан нарида турган тўпчи гвардиячи сержант Василий Кулагин расчёти ҳам 4 та танкни пачақлади. 7 та танкидан, бир неча ўнлаб десантчи солдатидан ажралган душман тўзғиб қочишга мажбур бўлди.

Гвардиячи оддий аскар Т.Муҳаммадёров

РАДИСТНИНГ ЯНГИ ҲАЁТИ

Бизнинг радист Мирсолининг жанговар ҳаёти сўнгги бир жангда, айниқса, равшанроқ кўринди. Қисмимиз фашист ўғрилари ўз ерида ҳам қақшатар эди. Бизнинг штурмчи отрядимиз душманни омонсиз қийратиб жуда ичкарига томон илгарилади. Асосий кучларимиз блан алоқамиз узилиб қолди. Ўлжа радио бор, бироқ радист йўқ. Душман бизни ўраб олди.

Оддий жангчи Мирсоли немислардан ўлжа қилиб олинган радиони ишга солиш мумкинлигини ўз командирига баён қилди:

– Ўртоқ гвардиячи капитан, рухсат берсангиз, мен бу радиони гапиртираман, ишга соламан.

Оғир пайтлардаги операцияларни ҳал қилишда жангчининг ташаббуси қанчалик қимматли эканини амалда синаб кўрган командир:

– Қисм командири блан алоқа боғлаб кўр, – деди.

Ўрмонда бўлган жангда қўл пулемёти блан 13 гитлерчини дабдала қилган ва ўқ-дориси тугаган чоғда қўл жангига ўтиб 3 немисни бўғиб ўлдирган ўзбек йигити Мирсоли Аҳмедов ўзининг ишбилармандлиги орқасида немис радиосини «жонлантирди».

– Ўртоқ капитан, «Днепр» сизни чақиради, – деди чехрасида севинч пайдо бўлган Мирсоли.

– «Днепр», биз белгиланган жойдамиз, немис қутуриб ёпишмоқда, ёрдам!

Симсиз алоқа яна бирдан узилди. Душман ўти борган сайин кучайди.

– Қўл жангига тайёр тулинг! – деб огоҳлантирди гвардиячи капитан Орлов. – Биз ҳар қачонгидек енгиб чиқамиз!

Тобора кучайган ўқ товушлари бирдан пасайиб қолди. Шу пайтда бир неча гитлерчи қамишлар орасидан эмаклаб радист турган пана ерга интила бошлади.

Иш кўрган гвардиячи радист гитлерчиларнинг ўз сояларидан ўзлари кўркишларини яхши биларди. Фрицлар қамиш орасидан чиқмаслариданоқ Мирсоли ўқи йўқ пулемётини ўқталиб:

– Хенде хох! – деди.

Совет радистини қўлга тушириш учун отланган гитлерчи разведкачилар қалтираб қўл кўтардилар.

Биз жангга тайёр турганимизда орқадан даҳшатли ўқлар товуши эшитилди. Қарийб 40 минутга чўзилган отишмалардан кейин бизга таниш бўлган «ура!» овози янгради. Олдинги отряддаги пиёда аскарларимиз бизга келиб қўшилдилар.

Шу кунги жангдан сўнг қисмимиз командири наманганлик Мирсоли Аҳмедовнинг кўкрагига III даражали «Шухрат» орденини тақиб қўйди.

Гвардиячи старший сержант Қ.Шарипов

МАНЁВР КУЧИ

Икки йилчадан буён душманга қарши ўқ узаётган миномёт расчётларим шу вақтга қадар ҳеч шикастланмасдан ишламоқда. Бунинг асосий сабаби жанг майдонида усталик блан манёвр қила билишдадир.

Душман ўз чегарасига ўтгандан кейин техникасининг бутун кучини ишга солди, ўт кучи тобора ошди. Унинг ўтидан омон қолиш ва, ўз навбатида, унга зарба бериш учун ҳаммадан олдин қуролларни яхши, пана жойларга ўрнаштириш ҳамда усталик блан ўт очиш лозим бўлади. Ҳар бир мина мўлжалга бориб тегса, душманга зарба берса, расчётни душман фош қила олмайди. Ғалаба кенгаяди.

Катта бир дарё бўйида менинг расчётим ажойиб бир манёвр қилди. Пиёда аскарларимиз дарёдан ўта бошлаганларида миномётларимиз атрофдаги буталар орасига биқинган эди. Немислар ўтни кучайтирганларида биз жим турдик, лекин кузатишни бир зум ҳам тўхтатмадик. Душман ўқи, снаряди биздан ва пиёда аскарларимиз бошидан ошиб анча наридаги ўрмонга бориб тушар эди. Гитлерчи

кузатучилар ва разведкачилар бизнинг асосий кучларни шу ўрмонда деб тахминлар эдилар. Ҳақиқатан ўрмонда ҳеч нарса йўқ эди. Шу пайтда биз уларнинг 10 дан ошиқ ўт очиш нуқтасини аниқлай олдик ва ўзимизга бир неча запас нуқталар тайёрладик.

Гал бизга келди. Гвардиячи сержант Абдусаломов командирлик қилаётган миномёт расчёти энг олдин ўқ узди. У уст-устига 8 марта отди. Координат бўйича отилган ҳар бир мина нишонга бориб тегди. Унинг расчёти тезда ўз ўрнини ўзгартирди. Гвардиячи старшина Мотигин расчёти катта йўл устида тўпланган душман машиналарига қарата ўт очди. Масофа яқин эди. У ерда ҳаракатсиз қолган 5 та юк машинаси ва от-араваларни кузатдик. Гвардиячи старшина ўз миномётини чакқонлик блан дарёнинг ул юзига олиб ўтди ва олдинга сурди.

Одер ёнида «Қизил юлдуз» ордени блан мукофотланган гвардиячи младший сержант Ҳалим Солиев расчёти бир соат ичида 11 жойга кўчди ва узлуксиз ишлаб душман пиёда аскарларига қирғин келтирди. Батареям қисмимизнинг бутун техникаси ва тўла состави блан дарёдан ўтиб олишини таъминлади.

Ўт нуқтасини тез-тез ўзгартириш ҳамда усталик блан ўт очиш натижасида олдимизга қўйилган жанговар вазифани аъло даражада бажармоқдамиз. Кейинги 5 кун ичида 20 марта қарши атакага ўтган гитлерчиларнинг ер блан яксон бўлишида бизнинг батарея озмунча хизмат қилмади.

Биз, миномётчилар, улуғ дохийимиз ва саркардамиз ўрток Сталиннинг ҳар бир сўзини шараф блан бажариб Берлин устига ҳам минани шафқатсиз ёғдирамиз ва гитлерчиларнинг тухумини куритамиз.

Гвардиячи старший лейтенант С.Аҳметов

1945 ЙИЛ 3 МАРТ. №17 (222)

ЯХШИ РАЗВЕДКА

Участкага янги келдик. Қаршимизда бўлган душман турли найранглар ишлатиб ўзининг ўт очиш нуқтасини яширар, баъзан пулемётдан ўқ узса, сағал ўтмай миномётдан ўт очарди.

– Ҳаммаси гитлерчиларнинг шаблонлашган найранги, – деди тажрибали разведкачимиз Ортиқов. – Уни фош қиламиз!

Кеч кириши бланқ разведкачиларимиз тўқай ичига кириб кетдилар. Ортиқов бошлиқ икки киши қишлоқдан бериқоқдаги буталар орасида яшириниб ётди. Яна икки жангчи сой бўйидаги тол панасида писиб турди.

Фрицлар, одатдагидек, хуружга кирди. Ҳали ўнгдан, ҳали чапдан ўт очдилар. Разведкачиларимиз душманнинг ўт нуқталарини синчиклаб аниқладилар. Разил гитлерчилар бир оз пулемётдан ўт очиб, сўнгра шу нуқтага миномёт ёки бошқа қурол ўрнаштирар, пулемётни эса яна бошқа жойга қўчирар эканлар.

– Масала ҳал бўлди, душман сири аён, – деди Ортиқов ўз шерикларига, – энди бу ердан битта «тил» ҳам олиб боришимиз керак.

Разведкачилар гвардиячи сержант таклифини маъқулладилар. Отишмалар бирпас тинчигандан кейин гитлерчилар типирчилай бошладилар. Автоматни орқасига осиб энгашиб келаётган бир фриц тўппа-тўғри Ортиқовлар яшириниб ётган ўпқонга келди. Уни совет разведкачилари бўғиб олдилар.

Тонг отмасдан 5 совет ботири бўлимга келдилар.

– Ўт очиш нуқталари аниқ, «тил» ҳам бор, – деб рапорт берди командирга гвардиячи сержант Ражаб Ортиқов.

– Офарин, баракалла, – деди командир.

Туш пайтида тўпларимиз ишга тушди. Миномётчиларимиз тўпчиларимизни қувватладилар. Душман батареяси 30 минутга чидаш бера олмади, овози ўчди.

Гвардиячи старшина Мамат Болтабоев

«ЙЎЛБАРС» ЁНДИ

Икки кунгача катта йўлда душман танкини пойладик. Баъзи маълумотларга қараганда, шу кунларда немислар танк мадади блан қарши атакага ўтиши кутилар эди. Лекин негадир шахдидан қайтди, шеклли, яна одатдагидек чакана «юриш» бошлади.

– Сиз сўқмоқ йўлни мудофаа қиласиз, – деди гвардиячи лейтенант Ҳамраев.

Тўпимизни кечасиёк янги жойга кўчирдик. Мўлжалчи Савен кузатиш пунктига борди. Биз батарея блан энди алоқа ўрнатганимизда немис танкининг овози эшитилди. Мен Савенни чақирдим. Савен тўпни ҳозирлади, гвардиячи сержант Хонсуворов запас снарядни яқинга олиб келди.

– Бу ердан шубҳаланмайди, шекилли, бемалол келаётир, – деди Савен танкларнинг сўқмоқ йўлга бурилганини аниқ кўриб.

– Ўзингга эҳтиёт бўлсанг бўлди, жазосини берамиз, – дедим.

– Шундай бўлсин! – деб бизни қувватлади Хонсуворов.

Мен бундан бир сўқмоқ йўлдан ўтганимда биздан озгина наридаги боткоқликни кўрган эдим. Немис танки худди ана шу жойга келганида кучайиб шовкин солди ва куч блан қуруқликка ўтиб тезрок йўрғалай бошлади.

Биз йўл рўпарасида эдик. Танк бизга аниқ кўринди. Илгари кўриб, мажаклаб юрганимиз «йўлбарс» экан.

– Ҳовлиқмасдан аниқ мўлжал ол! – деб буюрдим.

– Хўп бўлади! – деди мўлжалчи.

Арконча тортилди. Биринчи снаряд «йўлбарс»нинг ён томонини пачақлади, лекин яна ҳаракат қилаверди.

– Савен, яна от! – дедим кўзимни танкдан узмай.

Бу сафар снаряд тегиши блан «йўлбарс» бирдан ёна бошлади. Башнясидан чиқмоқчи бўлган танк экипажи ўт ичида қолди.

Гвардиячи старший сержант Халил Ёров

ПОСТДА СЕРГАКЛИК

Улуғ дохийимиз ўртоқ Сталин ўзининг олийжаноб буйруғида, айниқса, ҳозирги ҳал қилучи жанглар пайтида хушёрликни яна ҳам ошириш лозимлигини таъкидлаб ўтди. Капитан Логвинен командирлик қилаётган бўлинма жангчилари дохийнинг 5-нчи сонли буйруғидан илҳомланиб немис-фашистларга бўлган ғазабларини яна кучайтирдилар ва ҳар соҳада хушёрликларини оширдилар.

Немислар ўзларининг маккор ишларини авж олдириш илинжида биз турган жойларга ўз агентларини ва ҳар турдаги разведкачилари-

ни юбормокдалар. Штабимиз ўрнашган Н-нчи шаҳарчасида яқинда бир воқеа бўлиб ўтди. Воқеанинг тўла тафсилоти қуйидагича.

Гвардиячи оддий аскар Мансур Камолов блан гвардиячи младший сержант Белоусов кўчада патруллик қилар эдилар. Ҳаво булут, кўча одатдан ташқари қоронғи... Соат 3 лардан ошганида кўчага яқин бир майдончадан уч шарпа чиқиб тўппа-тўғри соқчилар томонга бостириб келаверди. Камолов блан Белоусов секин ўзларини бино орқасига олдилар ва шарпадан кўз узмай кузатиб турдилар. Шарпа борган санин яқин келаверди, ораларида 15 қадам масофа қолганида тўсатдан:

– Ким, тўхта! – деб қаттиқ қичқирдилар.

Қора шарпалар типирчилаб қолиб милтиқдан икки-уч марта тартибсиз ўқ уздилар. Совет жангчилари бу шубҳали кишиларга қараб автоматдан ўт очишга мажбур бўлдилар. Немислар томонидан юборилган ҳар учала шахс ҳам ерга ётди.

Текширишда аниқланишича, булар қизил аскар кийимини кийиб олган фрицлар экан. Ўз постида хушёр тургани ва жасурлик кўрсатгани учун гвардиячи оддий аскар Мансур Камолов блан гвардиячи младший сержант Михаил Белоусов ҳукумат мукофотига тақдим этилдилар.

Гвардиячи оддий аскар Тўра Хўжаев

БОТИР НАЗАР

Мен уни Висла дарёси бўйида учратган эдим. У тошкентлик маҳсидўз экан. Уруш бошланмасдан илгари Тошкент пойабзал фабрикасининг машҳур стахановчиси бўлган. Бу ерда у яна янги шухрат қозоништи: «Ботир Назар» деб ном олипти.

Бугдой рангли, дароздан келган, камгап – сипо ўзбек йигити биз блан қилган бу сафарги суҳбатида, аввалгидек, камтарлик қилди. Унинг жанговар ҳаётини муфассал тасвирлаб берган гвардиячи капитан Самсонов:

– Ўтга тушса бутун чиқадиған жасур бизда шугина десам янглишмайман, – деди.

Абдулла Назар ҳозир гвардиячи старший сержант, ўқчилар бўлимига командирлик қилади. Унинг бўлими ўз қисм тарихида фахрли ўрин тутади. Ҳатто гвардиячилар бу бўлим жангчисини ҳам «Ботир назар» деб аташади.

Кўкраги шарафли орденлар блан ясанган ўзбек йигити Абдулла Назар ёвуз йиртқични ўз уясида янчишдек вазифани бажаришим блан ўзимни бахтиёр санайман дейди.

М.Жўра

1945 ЙИЛ 10 МАРТ. №19 (224)

ШУҲРАТ ЭГАЛАРИ

Старший лейтенант Тюсин командирлик қилаётган рота жангчилари немис босқинчиларга қарши олиб борилаётган жангларда ниҳоят чиникдилар ва жанг санъатини пухта ўргандилар. Буларнинг ҳар бири ўз куралининг устаси бўлиб етишди.

Улуғ Ватан уруши бошлангандан қизғин жанглар ичида ҳаёт кечириб келаётган ўқчи ротанинг жангчилари жонажон совет еримизни разил душмандан тозалаш жангларида мислсиз қаҳрамонликлар яратиб, Олий бош қўмондон, Совет Иттифоқининг маршали ўрток Сталиннинг икки бор ташаккурига сазовор бўлдилар.

Жангларда шуҳрат қозонган жангчилардан козоқ йигитлари – Бардош Эсимов, Муҳамбетов, рус йигити Моторин, ўзбек Бобоев, Исаев, украин Қазаренко ўртоқлар уста жангчилардан ҳисобланадилар. Буларнинг ҳар бири бир неча ўнлаб гитлерчини қирган ва кўп-лаб «тил» тутиб келтирган баҳодир жангчилардандир.

Бу азаматлар қўмондонлик томонидан ҳукумат мукофотига тақдим этилдилар.

(Ўз муҳбиримиздан)

НЕМИС ЗАРБАМИЗНИ УНУТМАС

Машҳур мерганимиз Бобо Ашуров ўрток Сталиннинг 5-нчи сонли буйруғини ўқиб жуда завқланди. У ўртоқлари блан қилган ўзаро суҳбатида фикрини бундай изҳор қилди:

– Ҳар биримиз Берлин томон интиламиз. Бизнинг қатъий ғалабамиз йироқ эмас. Жангчи қатъий жангга кириб душманга зарба бер-

маса, унинг қиймати бир пул, тўғриси, совет аскарлари учун шармандаликдир. Мен ҳозиргача шу мерган милтиғим билан 19 гитлерчини ерга қапиштирдим.

Мерган ўз ваъдасига муносиб жанг қилмоқда. У сўнгги беш кун ичида 6 фашистни отиб ўлдирди. Ундан ўртак олган старшина Темуров олдинги линияга бориб, мерган милтиқ билан землянкадан землянкага чошиб ўтаётган немис алоқачисини қақшатди. Шу пайтда землянкадан бир немис офицери чиқди. Темуров уни ҳам мерганларча нишонга олди ва отиб ўлдирди.

Олдинги линиядаги жангчилар севиқли доҳийимиз буйруғига ўз жанговар фаолиятлари билан жавоб бермоқдалар.

Ефрейтор Умар Қодиров

УЙ ИЧИДА ЖАНГ

Гвардиячи младший лейтенант Ососков командирлик қилаётган штурмчи группа Н-чи шаҳарчанинг ёнгинасидаги қамоқхона биносигача биқиниб бориб олди. Немислар қамоқхонанинг учинчи ва тўртинчи қаватларидаги деразалардан туриб автоматдан, пулемётдан ҳамда мерган милтиғидан ўққа тутар эдилар.

– Марра бизники, – деди гвардиячи оддий аскар Усмон Салимов шериги, гвардиячи оддий аскар Евгений Кипнякка.

Ўртадаги уй эшиги ҳам очилди. Бунда 20 та немис солдати бор экан. Бири дераза ёнида, бири эса бурчакдаги тешикдан биз томонни кузатиб турар ва автоматчилари қаёққадир тартибсиз ўқ узар эди.

Гвардиячининг беҳосдан «Хенде хох» овози гитлерчиларни доводиратиб қўйди. Бундай пайтларни жуда кўп кўрган Салимов фурсатни қўлдан бермай автоматидан тез-тез ўқ узди. 8 немисни ўлдириб, 12 тасини асир туширди.

Бир соат ичида бино гитлерчилар пистирмасидан бутунлай тозаланди. Ўз командирининг жанговар топшириғини аъло даражада бажарган бу баҳодир йигитлар яна олдингилар қаторида шаҳарнинг ичкарисига қараб йўл олдилар.

Гвардиячи старший лейтенант М.Жўраев

РОТАМИЗНИНГ ҚУДРАТИ

Старший лейтенант Абдулов командирлик қилаётган автоматчилар ротаси душманга қарши жангларда ўз олдига қўйилган жанговар вазифани шараф билан бажариб келмоқда.

Рота жангчилари – азамат автоматчилар улуг ватан урушининг дахшатли жангларида чиниқдилар ва ўз ҳарбий усталикларини жанг тажрибаси билан оширдилар.

Автоматчилардан оддий аскар Ашуров, Раҳимов, Муҳиддинов, Бойгилдинов, Умирбоев, Бакланов, Нишев, Ғойибов ўртоқлар энг уста жангчилар бўлиб етишдилар.

Биз ўз группамиз билан немислар турган бир қишлоққа жўнадик. Разведкачиларимизнинг маълумотларига кўра, бу қишлоқда немислар кўп куч тўплаб, ҳужумимизни қайтариш учун тайёргарлик кўрсатмоқда экан.

Бизга ёрдамчи кучлар берилди. Биз қоронғи тушиши биланок паст-баланд ерлар орқали ҳеч товуш чиқармай қишлоқ яқинига бордик. Сўнгра ўт очиш командаси берилди. Баҳодир совет жангчилари турли қуроллардан ўт очдилар. Шаҳарнинг кўп ерларида катта ёнғинлар пайдо бўлди, немислар бизга қарши тартибсиз равишда отиб туришларига қарамай, биз ҳужумни давом эттирдик.

Взвод командири, лейтенант Виктор Струнов қишлоқ уйларини жуда эҳтиётлик билан қараш, немисларнинг қай томондан бизга қаршилиқ қилаётганликларини аниқлаб, шунга мувофиқ ҳаракат этиш ҳақида огоҳлантирди. У ўзи билан бирга бир тўда автоматчиларни олиб қишлоқнинг ичкарисига ёриб кирди.

Жангчилардан Муҳиддинов, Ашуров, Раҳимов, Бакланов, Ғойибов, Аҳмедов ва бошқалар шу жангда алоҳида жанг намуналарини кўрсатдилар.

Ротамизнинг қудрати ниҳоят зўр. Шахсий составдагиларнинг ҳаммаси ҳам оташин жанглarda чиниқдилар. Бизлар фақат шу қишлоқнинг ўзида 200 дан ортиқ гитлерчини қириб ташладик ва 20 тасини асир олдик.

Оддий аскар Халил Ҳалимов

ДУШМАН ПИСТИРМАСИ ТУГАТИЛДИ

Қош қорайди дегунча душман пулемёти хуруж қила бошлайди. Тартибсиз отилган пулемёт ўқлари дарё бўйида ҳаракат қилаётган пиёда аскарларимизга ҳалакит берар эди. Офицер Лесовой гвардиячи сержант Арслон Қодировга:

– Душман пулемётини топ ва овозини ўчир! – деб буйруқ берди.

Пулемётчи Арслон Қодиров ўз расчёти гвардиячи сержант Зинов блан кундуз куниёқ душман пистирмасини излашга киришдилар. Сойдан ўтдилар, чакалакзорни оралаб тепалик ёнига бордилар. Дамбанинг орқа томонида немислар мудофааси бор эди.

– Пулемёт шу атрофда бўлиши керак, – деди Арслонов сержант Зиновга.

– Менингча, шундай, пистирма шу ерда! – ишонч блан гапирди Зинов.

Улар ҳамма пана жойларни синчиклаб текшира бошладилар. Зинов ўнг томонга, Қодиров чап томонга эмаклаб кетди. Бир оздан сўнг улар белгиланган жойга келдилар.

– Қоронғи тушгунча пойлашга тўғри келади, – деди Қодиров.

Икки жасур гвардиячи пулемётчи қош қорайгунча қимирламай, тоқат блан душман пистирмасини пойладилар.

Ғира-шира ойдинда уларнинг барча қилмишлари Қодировларга кўриниб турар эди.

– Қўлга тушдилар! – деди пичирлаб Зинов.

– Тўғри! – деб тасдиқлади Қодиров.

Гитлерчи пулемётчилар ҳали ўт очишга улгурмаслариданок Қодировнинг қўл пулемёти беҳосдан сайраб қолди. Бир сидра чиқарилган ўқ блан ҳар иккала фриц тамом бўлди. Икки гвардиячи сержант – Қодиров блан Зинов жанговар топшириқни аъло даражада бажариб сойдан ўтдилар.

Гвардиячи сержант Махмуд Умаров

ҲАЁТИМИЗ, БАХТИМИЗ ЙЎЛИ ОЧИҚ

– Ҳаётимиз, бахтимиз йўли очик, – деб сўз бошлади старший лейтенант Умар Шарипов, – улуғ саркардамиз, жонажонимиз Сталин бизга янги мадад бағишлади. Биз энди гитлерчи йиртқични ўз уясида янчиб ташламоқдамиз. Фақат шу бир ҳужумимиздаёқ фронтимизнинг қисмлари 570 километр илгарилаб душманни қақшатди. Қасос жанги ҳар вақт ғалаба блан тугалланади. Биз қасос жанги олиб бормоқдамиз. Зарбамиз бундан кучлироқ бўлади.

Бундан уч кун илгари немисларнинг икки пулемёт нуқтасини емирган ва 17 фрицни қириб ташлаган қўл пулемётчи Халил Ашуров бундай деди:

– Доҳийимиз нимани айтса, албатта, шу юзага чиқади. Ўртоқ Сталин ғалабамиз яқинлигини айтди. Биз Берлин устига ғалаба байроғимизни тикишимиз керак. Шунинг учун эндигина зарбамиз ҳар қачонгидан ҳам кучлироқ бўлиши шарт.

Н-нчи гвардиячи қисм жангчилари плацдармни кенгайтириш учун бўлган шу кунги ҳужум жангида яна янги ғалабага эришдилар. Анчадан бери Катта дамба ёнида қаттиқ қаршилиқ қилаётган гитлерчилар тўдасини улоқтириб ташладилар. Бу жангда пулемётчи Халил Ашуров ва лейтенант Шарипов жангчилари алоҳида маҳорат кўрсатдилар.

Гвардиячи старший сержант Норим Ғафуров

БИР ЎҚ БЛАН ҚУЛАТДИ

Олдинги линиямиздаги бир участкада немис мергани пайдо бўлди. У қимир этган кишига ҳамла қилаверди. Бир кун туш пайтида немис мергани ўқчи Собиржон Сотволдиевга ҳам ёпишди, у турган траншеяга икки-уч ўқ узди. Бироқ Собиржон немис мерганига тутқич бермади, балки нарироқдан бориб уни кузатиб турди. Учинчи ўқ узган гитлерчи мерган ўзини фош қилиб қўйди.

Бизнинг қув аскаримиз Собиржон оддий милтиқ блан немис мергани турган дарахтни мўлжаллаб бир ўқ узди. Дарахт қаттиқ силкинди. Кузатучимиз, немис мергани дарахтдан кулаб тушди.

(Ўз муҳбиримиздан)

ХАТ КЕЛДИ

*Севганимдан бугун менга хат келди,
Томирга қон, қўлларга қувват келди.
Қўлда ўткир ғазаб шамишрин ушлаб,
Хаёлимда, ёнимга бир улфат келди.
Муштоқона мактуб мардни уйғотиб,
Менга вафо, ёвга вабо дард келди.
Ёв устидан тўла зафар қозониб,
Ёр-ла дийдор кўришмоққа вақт келди.
Ёвуз ёвни ўз инидан янчмоққа
Ҳамиджон Тожига ғайрат келди.*

Сержант Ҳамиджон Тожи

1945 ЙИЛ 17 МАРТ. №21 (226)

ҲАЛҚА ИЧИДА

Гвардиячи старший лейтенант Осакин жанговар буйруқ олди. У плацдармнинг сўл биқинидан ҳаракат этиб асосий кучларимиз етиб келгунча диққатини ўзига жалб қилиб туриши ва пайти келганда ўз жангчилари блан бирликда душман ҳамласини қайтариши лозим.

Унинг бўлинмаси ўз вазифасини жуда усталик блан бажарди. Дастлаб 5 автоматчи – Азимов, Белов, Власов, Хисматуллин ва Гулушко паст арча дарахтлари ичидан боришиб немислар мудрофаа қилиб турган тепаликни баралла ўққа тутдилар. Кутилмаган бу зарба гитлерчи бандитларни эсанкиратиб қўйди. Тепалик орқасига яширинган куроллари арчаларга қараб ўт очганда автоматчиларимиз аллақачон сой бағрида янги позиция эгаллаган эдилар. Душманнинг чираниб отган миналари, снарядлари фақат арча дарахтларинигина «безовта» қилди.

Немислар ҳамласи тўхташи блан бизнинг автоматлар ёнбошдан овоз чиқардилар. Тагин отишмалар бошланди. Бу сафар беш автоматчи шарқ томонга ўтиб олди. Ўтга ўт блан жавоб қайтариб шарқ томондан даҳшат бошлаган автоматчиларга гвардиячи старший лейтенантнинг ҳамма ўқчилари қўшилди. Улар шиддатли хужум бош-

ладилар. Ҳали ўнгдан, ҳали чапдан, ҳали ёнбошдан калтакланган немислар шошиб-пишиб тепаликни ташлаб қочдилар. Бироқ асосий қисмларимизнинг ҳалқаси ичида қолдилар. Уст-устига зарба еган душман ҳалқадан чиқолмай шармандаларча таслим бўлди.

Гвардиячи младший лейтенант А.Қўзиев

ПИСТИРМАДА

Немис офицери «тил» бўлиб келди

Командиримиз белгилаган ориентирдан бориб йўлдан нарирокдаги буталар орасида яшириниб ётдик. Бизга берилган аниқ маълумотга қараганда, бу тор кўчадан немисларнинг қандайдир махсус қисми жойлашган штабгагина қатнашлари мумкин эди. Бугун тун одатдан ташқари қоронғи бўлди. Агар машиналарнинг чироғи ёки шалдираши бўлмаса, кўчадан ўтган нарсанинг шарпасини сезиш қийин.

Бу йўлдан узоқ вақтгача «пашша» ҳам учмади. Ҳавода булут қуюклашди, чакмоқ чакиб, ёмғир шивалади. Шнелни бурканиб ётавердик. Шеригим – оддий аскар Лесовой ивиб кетганидан:

– Бошқа жой қуриб қолдими? – деб тўнғиллади.

Мен жавоб бермадим. Ётавердик.

Жуда олисдан машина фонари бир ёндию дарров ўчди. Дўстим севинганидан:

– Кел, тезроқ бир иш чиқарайлик! – деди.

Лойда шитирлаган машинанинг овози эшитилди. Мен гранатани тўғрилаб йўлга эмаклаб бордим. Лесовой автоматини хозирлади.

Машина рўпарага келиши блан бир гранатани ирғитдим. Портлаш юз берди, лой сачради, енгил машина ағдарилиб пачақланди. Шу пайтда Лесовой автомати ҳам сайради. Иккаламиз чаққонлик блан машина ёнига келдик. Шофёр ўлган, бир немис офицери сумкасини қучоқлагани ҳолда яшириниб олган эди.

Шиддатли ҳаракатимиздан эсанкираб қолган немис офицерини машина тагидан чиқардик ва қуролсизлантириб, келган йўлимиздан ҳайдаб штабимизга олиб кетдик.

Гвардиячи младший сержант С.Холхўжаев

«ФЕРДИНАНД» ЯКСОН ЭТИЛДИ

Хужум қилиб бораётганимизда ёнбошимиздаги буталар орасидан душман тўпининг овози эшитилди. Кейинроқ жуда авжига чиқиб бизни ўтга тутат бошлади. Биз ўзимизни панага олдик.

Гвардиячи оддий аскар Абдухалил Соатов танкотар милтиғи блан душманнинг бир неча бронлашган машинасини пачақлагани ҳаммамизга маълум эди. У бу ерда ҳам иш кўрсатди. Шериғи Иван Козлов блан бирга буталар ёнига эмаклаб борди ва узоқ кузатиб ётди. У ердан туриб ўт очаётган немисларнинг ўзиюрар тўпи – «фердинанд»и экан.

– Бас, иш тамом, – деди шериғига у.

Яна илгарироққа эмаклаб борди ва милтиғини қулай жойга ўрнаштирди. «Фердинанд» ўз позициясини ўзгартириш учун кўзгалмоқчи бўлиб қимирлаган чоғда Абдухалил мерганларча кетма-кет икки ўк узди. Ўзиюрар тўп тутун ичида қолди. Унинг экипажи ваҳимага тушиб ўрмон ичига қочиб қутулмоқчи бўлган эди, лекин автоматчиларимиз ҳаммасини ўша буталар орасида қириб ташладилар.

Гвардиячи младший лейтенант А.Рамазонов

ЖАСУР ЖАНГЧИ

Тошкент Октябрь районлик Йўлдош Тошхўжаев кўп жанглarda қатнашиб келмоқда. У 1942 йилда кўнгилли равишда Қизил Армия сафига кирган эди. Жанг даврида у куролларни пухта ўрганди ва ўзига топширилган курол блан душманни обдан қақшатди.

Тошхўжаев бир жангда душманнинг 2 пулемёт нуктасини яксон қилди, 4 фрицни ўлдирди. Бундан ташқари, бир кун жанг блан разведка қилиб борганида 5 фрицни ер тишлатиб, 1 тасини тутиб келтирди, немисларнинг икки қўл пулемётини ўлжа туширди.

Жасур жангчи Тошхўжаевнинг жанглarda кўрсатиб келаётган маҳорати учун қўмондонлик уни икки марта «Қизил юлдуз» ордени ва «Жасурлиги учун» медали блан мукофотлади.

Сержант Ҳ.Тожиев

БИЗ – ҒОЛИБЛАРМИЗ

Тўпимиз командири, гвардиячи старший сержант Литвиненко расчётимизнинг шуҳратини оширди. Висла дарёсидан то Одер бўйигача жанг блан босиб ўтган йўлимиз қисмимиз тарихида шарафли ўрин олди. Ҳамма биздан ўрнат олишни, биз блан тенглашишни истайди.

Расчётимиздаги беш киши Совет Иттифоқининг турли миллат ўғилларидан иборат. Гвардиячи старший сержант Григорий Литвиненко белорус, мўлжалчимиз, гвардиячи ефрейтор Василий Кондратов рус, гвардиячи оддий аскар Хайсин Чернов чуваш, гвардиячи қизил аскар Давлат Тожиев тожик, мен эса ўзбек. Бироқ ҳаммамиз бир оилада ўсиб етишган ака-укалардан фарқ қилмаймиз. Сўнгги кунларда бир-биримизга бўлган муҳаббатимиз, айниқса, жўшқинланди. Дарҳақиқат, Ватан урушининг олийжаноб ғалабалари бизни қувонтирмай, кимни қувонтирсин? Биз – ғолиблармиз. Ғалабамизни яна кўпайтирамиз.

Гвардиячи оддий аскар Араб Сатторов

НЕМИС ОФИЦЕРИ ТУТИЛДИ

Гвардиячи младший сержант Лимаренко ўз тўп расчётини рўпарадан отиш учун янги ўт нуктасига ўрнаштирди.

– Энди дам олингиз, – деди у тўпчиларига.

Тўпчилар, одатдагидек, навбатма-навбат тўпни қўриқлаб туришди. Одер бўйи ҳавоси ўзгарди, ёмғир бошланди. Дам олучи тўпчилар землянкага кўчишди.

Навбатчи, гвардиячи оддий аскар Сотволди Раҳматиллаев тўп атрофида айланиб атрофни кузатар эди. У рўпарадан тўппа-тўғри тўпга қараб келаётган 4 кишини кўрди. Милтиғини ўқталиб:

– Тўхта, ким? – деди.

Улар жавоб ўрнига граната ирғитдилар. Раҳматиллаев ерга ётди, граната сағал нарироқда лой парчаларини кўпорди, сачратди. Тўпчи

милтиқдан ўқ уза бошлади. Отишма бошланди. Землянкада дам олаётган тўпчилар Раҳматиллаевга ёрдамга келдилар: автоматдан, милтиқдан ўт очдилар.

Лойга беланган қоровул – Раҳматиллаев азот ўрнидан турди ва четлаб гитлерчилар тепасига тик бостириб борди. Отишма жимиши блан у ердан туриб қочмоқчи бўлган бир гитлерчини ғип бўғиб олди. Уни землянкага келтирдилар. Оддий кўк шинелга ўралган фриц немис разведкачиларининг командири бўлган офицер экан. Ушланган «тил» штабга келтирилди.

Гвардиячи младший сержант Қобил Иброҳимов

«ЙЎЛБАРС» ТЎСИЛДИ

Кўча жангларида ажойиб жасурлик кўрсатгани учун III даражали «Шухрат» ордени блан мукофотланган сапёр Абдулла Ўсаров Одер плацдармида ҳам ўз шухратини оширмоқда. Ўқчиларимиз штурм блан ишғол қилган бир аҳоли пунктига немислар яна осилиб кўрдилар. Кечки пайтда ўзиюрар тўп ва танкларини юбориб қарши атакага ўтдилар.

– Олган еримиз қайтарилмайди, – дейишди совет жангчилари ва каттиқ туриб бири иккинчисидан зўр зарба бердилар.

Ўқчиларнинг олдинги сафида ҳаракат қилаётган қизил аскар Абдулла Ўсаров ўз шериклари блан қишлоқдан чиқаверишдаги паскам ерда писиб ётар эди. Немис танкининг шалдироқ овози эшитилди. Тажрибали жангчи тезда иш бошлади. Йўлнинг уч жойига мина кўмди ва ўз шериклари блан 15 метр наридаги окопчада писиб ётди. Пишқириб келаётган душман танки биринчи минага тегиши блан портлади. Башнядан кўтарилган экипажи сапёрлар автоматининг ўтига дучор бўлди.

(Ўз мухбиримиздан)

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ ЎЗИ ЎҚИГАН МАКТАБИДА

Тошкент. Ховос районида чикқан Совет Иттифоқининг Қахрамони ўртоқ **Жўраҳон Усмонов** яқинда ўзи ўқиб таълим олган Совет қишлоқ советидаги тўлиқсиз ўрта мактабга меҳмон бўлиб келди ва унда ўқувчи болалар ва ўқитучилар блан самимий суҳбатда бўлди.

Қахрамон бу суҳбатда улуг ватан уруши фронтларида ўзи кўрсатган қахрамонлик эпизодларидан ҳикоя қилиб берди.

Совет Иттифоқи Қахрамони Жўраҳон Усмонов ўқитучиларга қаратилган сўзида уларни ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялаш йўлида яна ҳам самарали иш олиб боришга чақирди.

Шу кунги учрашув ғоят руҳли ва самимият блан ўтди. Ўқучилар ўз қахрамон акалари блан хайрлашаркан, мактабда яхши ва аъло баҳода ўқиш ҳамда мустаҳкам интизомли бўлишга ваъда бериб қолдилар.

ДУШМАН МЕРГАНЛАРИГА ҚАРШИ КУРАШ

Немислар аҳоли пунктларини қўриқлашда мерганлардан кенг фойдаланадилар. Одатда, мерганлар марказий кўчаларни, уларга уланган маҳалла ҳам уйларни, ўзларининг таянч пунктлари ҳамда муҳим объектларини ўқ остида тутадилар. Фашист мерганлар уй деразаларидан, девор тешикларида туриб отадилар ва очиқ жойга камдан-кам чиқадиладар.

Бир шаҳарда университет биносига атака қилиш тўғри келди. У ерда кўп немис мергани, автоматчиси ва пулемётчиси жойлашиб олган. Уларнинг ўти бизни бинога яқинлаштирмади. Шунда биз немислар ўти камроқ томондан келмоқчи бўлдик. Шу томонни тўсиб турган тўрт немис мерганига қарши бизнинг энг яхши мерганимиз сержант Зосим чикди. Унинг муваффақиятидан гвардиячи младший лейтенант Балабас яхши фойдаланди. Уста офицер тўрт жангчи блан бирликда душман мудофаасига суқулиб кирди. Қолган беш жангчи эса душман-

нинг қаттиқ ўтини писанд қилмай университет биносига орқадан кирди. Қисқа жангда совет баҳодирлари 20 дан ортиқ гитлерчини ва, шу жумладан, беш мерганини қирдилар. Бу бўлимининг илгарилашига ва бутун маҳаллани гитлерчилардан тозалашига имкон берди.

Шу жанглarda сержант Зосим 18 немис мерганини қирди. Мазкур шаҳарда бўлган кўча жанглирида бронтешучиларимиз ҳам аъло курашдилар.

Қўлимизда бўлган барча воситалар ёрдами билан гитлерчи мерганларга қарши кураш олиб бормоқдамиз.

Гвардиячи капитан Анвар Ҳафизов

Ж.Усмонов Сирдарё областининг Ховос районидаги Сават қишлоғида туғилган. Миллати – ўзбек. Тўлиқсиз ўрта мактабни тугатган. 1942 йилдан Совет Армиясида. 1942 йил мартдан Улуғ Ватан уруши фронтда. 1944 йил 15 январда Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилган. «Ленин» ордени, I даража «Ватан уруши», «Қизил юлдуз» орденлари билан мукофотланган. 1945 йил 14 февралда жароҳатдан вафот этган. Сават қишлоғида дафн этилган. Қишлоқдаги мактаб ва Ховос посёлкасидаги кўча унинг номи билан аталган. Ҳарбий қисм рўйхатида абадий ёзиб қўйилган.

СЕРЖАНТ УМАРОВ 12 ГИТЛЕРЧИНИ ЎЛДИРДИ

Бизнинг бўлима жангчилари қаҳрамонларча курашиб немисларнинг икки қарши атаксини қайтардилар. Сержант Умаров бўлими шу жангда алоҳида маҳорат кўрсатди.

Бу жангда шахсан Умаровнинг жасурлиги, айниқса, бўртиб кўринди. У душман галасига 5 граната ирғитиб 12 гитлерчини яқсон қилди. Унинг бўлимидаги жангчилар ўндан ортиқ фрицни қириб ташладилар.

Сержант Умаров ҳар қачонгидек бу сафар ҳам командир томонидан қўйилган жанговар вазифани аъло даражада бажарди.

Старшина К.Нурмухаммедов

ГРАНАТА БЛАН

Бўлинмамиз бир кўчани душмандан тозалаш ҳақидаги буйрук олди. Биз ҳар бир уйни, ҳар бир подвални немислардан тозалаб олға томон бостириб боравердик. Лекин кўчанинг нариги муйилишидаги ғиштин уй подвалидан душманнинг икки қўл пулемёти ўқ ёғдира бошлади. Бу ҳол бизнинг ҳаракатимизга тўсқинлик қилди. Шу сабабли дастлаб душман пулемётининг овозини ўчириш талаб қилинар эди. Биз бунга тезда киришдик.

Мен бир неча граната олиб жуда ихтиёрлик блан ва яшириниб подвалга қараб жўнадим. Қизил аскарлардан Захаров блан Горбуновлар эса немис пулемётчилари ўрнашган подвалнинг деразаларига ўқ узиб менга мадад бердилар. Шу орада бошқа қуролдош дўстларим ҳам ёрдамга етиб келдилар. Биз подвалга бостириб кирганимизда беш фриц ўлиб ётар, қолган олтитаси эса қўлларини кўтарганча қотиб турар эди.

Қизил аскар Н.Анваров

БИНОГА ШТУРМ

Биз бинога яқинлашганимизда немис автоматчилари деразалардан туриб бизни ўққа тута бошладилар.

Бурчакдан чиқаётган автомат ўти бўлимимиз ҳаракатига тўсқинлик қилар эди. Мен дарахтлар ёнидаги пичан орқасига ўтдим. Шу пайтдан пичан бурқсиб тутун чиқарди. Билишимча, менинг ҳаракатим сезган немис мергани ёндиручи ўқ узган, пичан ёмғирда қолгани сабабли бирдан алангаланмай бурқсиган. Мен тутун панасида деразага яқин қулай бир жойга ўтиб олдим.

Озгина кузатиб тургач автоматчи фрицнинг деразадан секин-секин мўралаб дурбин блан биз томонни кузатаётганини кўриб қолдим ва тезда ўқланган қарабинимдан мерганларча бир ўқ уздим.

Немис автоматчисининг отиб ўлдирилганини пайқаган командиримиз:

– Бинога штурм, ўртоқлар! – деб бирдан команда берди.

Аҳиллик блан атакага кўтарилдик. Бир соат ичида бутун бинони гитлерчилардан тозаладик.

Оддий аскар Тилла Намозов

ТАШАББУСКОР АГИТАТОР

Совет Иттифокининг барча миллат жангчилари рус жангчилари блан елкама-елка туриб кишилиқнинг ёвуз душмани бўлган гитлерчиларга қарши мардона кураш олиб бораётирлар. Ватанимизнинг содиқ фарзандлари немис-фашист босқинчиларни ҳозир ўз уясида дабдала қилмоқдалар ва душман устидан ғалабамиз соатини яқинлаштирмоқдалар.

Рус бўлмаган миллат жангчилари ўзларининг сиёсий савияларини ошириш жиҳатидан кейинда қолмасликлари учун ўртоқ Душкин бўлинмасида улар орасида қўшимча равишда катта ишлар олиб борилаётир. Бу ерда шуни алоҳида қайд этиб ўтиш керакки, мазкур бўлинмадаги рус бўлмаган жангчи ҳамда сержантлар орасидан агитаторликка лаёқатли кишилар танланиб олинган. Улар жангчиларга газеталарни мунтазам ўқиб бериб турмоқдалар, ўртоқ Сталиннинг буйруғини ўрганишда ёрдам бермоқдалар, ўзбек, қozoқ ва татар жангчилар блан ўз она тилларида суҳбатлар ўтказиб турмоқдалар.

Агататор Хўжаев ҳақида сўзлаб ўтмоқчи бўламан. У партия ташкилоти юклаган вазифаларни ўз вақтида ва муваффақиятли бажариб келаётир.

Ўзбек халқининг содиқ фарзанди, коммунист, гвардиячи сержант Хўжаев кўпдан бери шу бўлинмада. Уни ҳамма жангчилар танийди. У бўлинмага газета олиб келиб, турли мақола ва Совет информация бюросининг ахборотларини жангчиларнинг ўз она тилларида ўқиб берганида гвардиячилар жуда диққат бериб тинглайдилар.

Гвардиячи старшина Б.Каримбоев

Агитатор гвардиячи младший сержант Маннон Халилов рус бўлмаган миллат жангчиларига газета ўқиб бераётир.

А.Зенин фотоси

1945 ЙИЛ 28 МАРТ. №24 (229)

ИККИНЧИ ҚАВАТДАН ТУРИБ...

Бўлинмамиз шаҳар кўчасида ҳаракат қилар эди. Биз, икки автоматчи, катта бинога тақашиб бордик. Олдинги штурмчи отрядларимиз бу ерни бир сидириб тозалаб ўтган бўлса ҳамки, немис мерганлари биноларнинг айрим бурчакларига биқиниб олиб кўчадан ўтаётганларни нишонга олаверди.

Эрназаров блан иккинчи қаватнинг деразасидан туриб немис штурмчиларига ўт оча бошладик. Лекин остки қаватдаги деразадан отилаётган ўқ бизнинг жангчилар йўлига рахна солаётганини пайқаб қолдик.

– Шошма, – деди менга Эрназаров, – гап бор. Немис мергани биринчи қаватда туриб тўс-тўполон ичида ўзини яшириб бизга ҳамла қилаётир.

Биз жим турдик. Немис мергани яна ўша деразадан туриб икки ўқ узди. Эрназаров бир гранатани олиб деразадан бошини чиқарди-да, остки қаватдаги деразани пойлаб отди. Граната ойнадан ўтиб уй ичи-

да портлади. Биз тезда ост қаватга тушдик. Уй ичида 6 немис автоматчиси ярадор бўлиб, ҳалиги мерган бутунлай парчаланиб кетган.

Оддий аскар Қ.Раззоқов

ПИСТИРМАДА

У бузилган бир уйнинг гишт печкаси ичига кириб олиб немислар қатнайдиган жин кўчани пойлаб ётди. Гитлерчилар бу ерни пана ва хавфсиз деб асосий ҳаракатни шу кўчадан қилар эдилар. Шамиевнинг автомати бу ерда кимирлаган «жон»ни тирик қўймади. Бир кун ичида немисларнинг 20 солдатини ва 9 та офицерини нишонга олиб урди.

Эртасига бу кўча немислар учун хавфли бўлиб қолди, сра кадам босмай қўйдилар. Автоматчи Бокижон Шамиев ҳам немислар серкатнов кўчага пистирма ясаб, бу ерда ҳам уларнинг адабини берди.

(Ўз мухбиримиздан)

Жонажон Ватанимизда

МУҚАДДАСХОННИНГ МИНАЛАРИ

Ўртоқ Ҳасановани ишдан қўйишга кўзимиз қиймади. У блан станок ёнидаёқ суҳбатлашдик.

– Нормани қанчага етказяпсиз, ўртоқ Ҳасанова?

– Ишкилиб, гвардиячи ёримга берган ваъдамнинг устидан чиқяпман. 200 – 300 процентдан кам эмас.

– Ўртоғингиздан хат-хабар борми?

– Худди беш кун бўлди, хат олдим. Айтгандек, икковимиз мусобака боғлаганмиз. У киши фашистларни тобора кўпроқ ўлдириш, мен бўлсам тобора кўпроқ мина тайёрлаб бериш мажбуриятини олганман.

– Ўртоғингиз миномётчими?

– Ҳа, икковимиз жуфт тушганмиз, биримиз миномётчи, биримиз мина тайёрловчи.

– Армиямиз – деб сўзини давом эттирди ўртоқ Ҳасанова, – илгари силжиб бораётган сари кучимга куч қўшиляпти. Дийдор кўришадиган кунларимиз яқин қолди.

– Уч нормадан ҳам оширмоқчимисиз?

– Шу кунларда 5 норма орқасидан қувляпман.

Мукаддас опанинг ғайрат-махоратига биз ҳам қойил қолдик.

Гитлерчи галалар Ватанимизга хоинлик блан бостириб келганидан кейин ўртоқ Ҳасанова эри Абдуллажонни кўплар қаторида Қизил Армия сафига узатди. Бир 13 яшар ўғли, 9 ва 6 яшар икки қизи бўлса ҳам, уйда ўлтиргиси келмади, юзлаб-минглаб ўзбек хотин-қизларининг корхоналарини кўрди-да, ғайратига чидамади. Халқ бошлаган улуг курашдан четда қолишни ўзига эп кўрмади. Умида бирон корхонанинг дарвозасига қадам қўймаган ва уй иши блангина банд бўлиб юрган Мукаддас опа бир куни Н-нчи заводга оддий ишчи бўлиб кирди. Қиска вақт ичида ҳунар ўрганди. Ўртоқ Ҳасанова энди нозик фрезер станогининг ипидан-игнасиғача билиб олган моҳир стахановчи.

У ҳормай-толмай меҳнат қилиб, улуг ватан уруши фронтларида ёвуз душманга қарши аёвсиз жанг қилаётган эрига, ака-укаларига миналар ясаб беради. Бу миналар эса гитлерчилар бошига ўлим тоши бўлиб ёғилади ва висол соатини яқинлаштиради.

Р.Мурод

ШИРИН СУҲБАТ

Оддий аскар Тилла Намозов бўлимда энг кадрли жангчи ҳисобланади. У ўзининг жангдаги баҳодирлиги ва турмушда одоблилиги блан шуҳратланган. Бўлим жангчилари Тилла Намозовни ҳурмат қиладилар. Ўзаро суҳбатларида унинг номини фахр блан тилга оладилар.

Яқинда бўлиб ўтган бир суҳбатда жангчи Тилла Намозов ўзининг қандай мукофотлангани ҳақида қуролдош ўртоқларига сўзлаб берди.

– Кимки Ватан олдидаги бурчини шараф блан бажарса, – дея сўз бошлади Намозов, – у албатта кадрланади, тақдирланади. Немислар мудофасини ўпиручилар қаторида бориб 5 немисни ўлдирганим учун «Жанговар хизматлари учун» медали блан мукофотландим. Дўстларим ҳам ҳукуматимизнинг олий мукофотига сазовор бўлдилар. Масалан: сержант Абдулла Муҳамадалиев ўз бўлимини душман тепасига усталик блан бостириб боргани ва қўл жангида шахсан ботирлик кўрсатгани учун «Қизил юлдуз» ордени блан тақдирланди.

Сержант Ю.Жалил

«...ОЛДИМГА ТУШ!»

Холдорнинг хушёрлиги

Қоронғи тун. Ёмғир томчиламоқда. Гвардиячи оддий аскар Холдор Усмонов ўз навбати блан постда турган шеригини олмашди. Улар қўриқлаган бу нуқта штабимизга борадиган ва ўрмонга тақалган сўқмоқ йўл эди.

Қоровул жим, лекин хушёр турарди. Экин майдонидан йўлга томон эмаклаб келаётган шарпа қоровул кўзини чалғита олмади. У зийрак жангчи тузоғига илинди. Номаълум киши лойга беланиб сўқмоқ йўлга ўтди, кейин ўзини тўғрилаб тик турди ва атрофини кузатди. Бироқ дарахт панасида автомат ўқталиб турган қоровулни пайқамади. Йўл олди.

– Тўхта, кимсан? – деб тўсатдан кўтарилган овоз оҳиста қадам босиб келаётган кишини саросимага солмай қўймади. Хушёр жангчи фонарини ёритди. Беихтиёр қўли осмонга кўтарилган граждан кийимидаги номаълум кишининг оёғи тагида немис пистолети ётар эди.

– Қани, олдимга туш! – деди Усмонов.

Штабга келтирилган бу номаълум киши ўтакетган «СС»чи бўлиб, ўз қўмондонлигининг махсус топшириғи блан биз томонга келган экан.

Гвардиячи оддий аскар З.Собиров

ИЛИҚ ОҚШОМ ВА ОЙДИН ТУНЛАР

Ефрейтор
Ахад Эргашев

Дилбар баҳорнинг муаттар хиди думокларни яйратиб, куртаклар қўйнига латиф қўлларини солар экан, ҳаёт ишқи юракларда чечак очади.

– Тез, тез! – деб бақиради, оғир танкларимизни паромда ўтказаётган тошкентлик йигит Аҳмад Эргашев.

Шимолий Кавказдан, Грознийдан дарёлар кечиб келаётган бу азаматнинг шу кунларда иши, ишидан ҳам шуҳрати кўп. Унинг аъло понтончи белгиси ёнида ялтираб турган «Қизил юлдуз» ордени, «Кавказ мудофааси учун» медали ёнига

якинда яна бир «Ватан уруши» ордени тақилажаги шуни кўрсатадики, ефрейтор Эргашев илк оқшомлар ва ойдin тунларда душман ёғдириб турган мудҳиш ўтлар ораларида тинмай кишилар ва техникамизни ғарбга, Берлин бўсағаларига ўз қўли, оғир меҳнати блан йўллайди...

КЎКРАГИМДА ҚУВВАТ БЎЛИБ САҚЛАНАДИ

У машғум бинонинг ичидаги газандалари блан биргаликда кўтариб ташламагунча ҳаракатимизда эркинлик бўлмаслиги ҳар бир жангчига маълум эди. Тор ва қисқа ўринда қўл-оёқни йиғиштириб ётишдек беҳузур нарса йўқ. Душманнинг бу мудҳиш инини кўпориб эркин ҳаракат қилишми ё тор ўринда қўл-оёқни йиғиштириб ётишми?!

– Бизни гвардиячи дейдилар! – деди ойдin тунларнинг бирида жангчилар траншеясига биқиниб келган агитатор гвардиячи капитан Абдулла Султонов.

– Тўғри, – дея тасдиқлади гвардиячи сержант Акрам Фозилов. – Қанча-қанча шаҳарлар, қалъаларни олиб келган гвардиячиларнинг бир бино қаршисида тўхтаб қолиши ярашмаган гап. Мана, бугун партия билетини олдим. Шу билет кўкрагимда қувват бўлиб сақланади. Большевик ҳеч қандай ғовдан тап тортмайди. Менинг ва бўлимимнинг ўрни уйни штурм қилучиларнинг олдинги сафида бўлади.

II даражали «Ватан уруши» орденининг кавалери, гвардиячи сержант Фозилов барча жангчилар тилагини ифода этган эди.

УНИНГ ҚЎЛИДА «ФАУСТ» БОР ЭДИ

Гвардиячи сержант Саидов жанговар соқчиликда турганда ҳали тонг отмаган, тун қоронғилиги ер юзини қора бахмал каби ўраб олган эди. Уйқусиз туннинг баданни зирқиратучи совуғи эмас, поёнсиз зулматнинг ич-ичкариларигача тикилишдан кўзлари чарчагани учун ҳам эмас, балки ҳар дақиқада душман атакиси бошланиш эҳтимоли бўлгани учун Саидов тирқ этган ҳар бир шарпага ўдағайланиб қарайди.

– Кимники бўлди? – деди Саидов ўзича танклар наърасини эшитиб. – Бундай мудҳиш қоронғида бино томон келаётгани учун бизларники бўлмаса керак.

Ҳужум жангларида
мардлик ва жасурлик
намуналарини кўрсат-
ган йигитларимиздан
лейтенант А.Неъматов

Гвардиячи сержант Саидов тўғри хулоса чи-
карган эди. Ҳақиқатан ҳам, тунда гумбурлаган
танклар бизники эмас, гитлерчиларники эди.
Саидов дарҳол «Фауст»ни олди ва танк қора-
си кўринишини пойлаб турди. Зулмат қуюқ
эди. Танк 15 метрча яқинлашганидагина хира
гавдаси блан «Йўлбарс» эканлиги аниқланди.
Саидовнинг ён-атрофидан танкка қараб снаряд-
лар отилди. Гвардиячи сержант ҳам қараб тур-
мади. «Фауст»ни нишонга тўғрилади ва:

– Ма, ол, хотинталоқ, ўзинг ишлаган «Фауст»
ўзингга бўлсин! – деди минани отиб.

Танк ёнди. Қайта атака бошлаган гитлерчи-
лар 8 танкдан ажраб, бино ичидаги ҳаромзодала-
рига яна ёрлам беролмай чекиндилар.

БАРАҚАМИЗДА

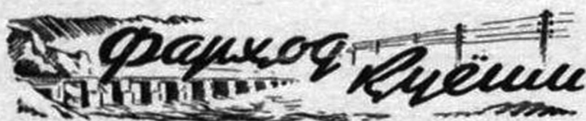
Абдураззоқ Ҳайдаровнинг достони бутун қисмга тарқалди. У бў-
лимимизга келган кунларидаёқ тартиб-интизомда, таълим машқла-
рида илғорлик кўрсатди. Командирларимизгина эмас, ҳатто қурол-
дош ошналаримиз ҳам унга муҳаббат боғлаганлар.

Оддий аскар Абдураззоқ Ҳайдаров жанг майдонига келганимиз-
да ҳам ўрнатилган бўларли баҳодирлик кўрсатмоқда. Унинг баҳодирлиги
тўғрисида ҳар вақт ва ҳар ерда фахрланиб гапирадилар. Яқинда не-
мисларнинг бир таянч пунктига штурм қилдик. Дўстимиз Ҳайдаров
бу ерда яна шуҳратини оширди. Бўлимда чиқарилган варақада унинг
таърифи бундай ёзилган:

«Ўлимдан ҳайикмай, ёв тепасига бостириб боручиларнинг олди-
да яшиндай тез учиб борган ва ёвга бургутдек ҳамла қилган жасур
оддий аскар Абдураззоқ Ҳайдаров бўлди.

Ботир Ҳайдаровга ва унинг енгилмас шерикларига шарафлар
бўлсин!»

Сержант Ў.Султонов

Фарход тер тўкар туни-кун бунда,
Метинлар зарбига чидайолмас тош.
Барқ уриб чикажак меҳнат сўнгинда
Сирдар'ё бўйидан янги бир қуёш.

Водиларни қоплар Ильич чироғи,
Ҳуснига тонг қолур юлдуз тўла кўк.
Гигант заводларнинг мағрур қучоғи —
Бўйлаб оқиб ётар биз яратган ток.

Фарход қуёшидан таралажак нур,
Саноатда очар янги фасллар.
Унинг нурларидан баҳраманд бўлур
Бехисоб асрлар, минглаб насллар.

Фарход ГЭС бўлажак янги бир жаҳон,
Янги бир камолот, янги фазилат.
У, бўлур ўлканинг томирига қон,
Ватаннинг ҳуснига янги бир зийнат.

У, зўр му'жизадир меҳнат бобида,
У, қудратимизнинг порлоқ сафари.
Биздан келажакка нурли обида
Минг йилларга кетар унинг сафари.

Улуғ жанг кунлари ботирлар бунда
Фарход бўлиб дадил қазар экан тош,
Қўтарилар балқиб, шаксиз, яқинда
Сирдар'ё қўйнидан янги бир қуёш.

ЗАРБАМИЗ БОРГАН САРИ КУЧАЙДИ

Катта йўлни тўсиб олган немислар систематик равишда ўқ узиб позициямизга ва ҳаракат бошлашимиз мумкин бўлган участкага ҳамла қилишни кўзлар эди. Тажрибали разведкачимиз гвардиячи сержант Михаил Антонов душманларнинг ҳамма ўт очиш нуқталарини аниқлаганини ва уни бостириш мумкин эканини хабар берди. Шундан сўнг взвод командири, гвардиячи лейтенант Колесников:

– Ҳафизов, сенинг расчётинг чап қанотни кўриқлаши, қарши атакага ўтган гитлерчи солдатларни шафқатсиз қириши керак, – деб аниқ топшириқ берди.

Пулемётчи ташаббусчи бўлиш ва жанг майдонида ғалабани ҳал қилиш учун барча тадбирни кўриши шарт. Биз бунини немисларга қарши қилган кўп жангларимизда синаб кўрганмиз. Шунинг учун ҳам мен ўз расчётимни даставвал тайинланган нуқтага олиб бордим ҳамда запас учун айрим нуқта тайёрладим.

Командиримизга лейтенант Колесников ҳужум учун сигнал берди. Взвод даҳшатли ўт очиб атакага кўтарилганда немислар қаттиқ қаршилиқ кўрсатдилар, сўнгра қарши атакага кўзғалдилар. Мен душманлар кўтарилиши ва келиши мумкин бўлган йўлни ўққа тутиш ниятида дарров «максим»ни янги нуқтага ўрнатдим. Бу ўрин катта йўлга бориб тақаладиган ҳамма тармоқларни ҳам яққол кўрсатар эди ва ўққа тутиш учун жуда ҳам қулай эди.

– Ана, ваболар келяпти, – деди пулемётчи Лапаров.

– Ўт очинг! – дея буйруқ берди командиримиз.

Сра ҳовликмадик, чунки бундай курашларда тажриба орттириб, анча пишиб қолганмиз. Биз гитлерчиларнинг қанча яқин келса, пулемёт ўтига шунча тезроқ тўкнаш келиши ва қаттиқ зарба ейтиши аниқ эканига гумон қилмасдик. Амалда шундай бўлди ҳам. Немислар катта йўлдан эмас, балки биз турган позициядан 50 метр чамаси наридаги арава йўлдан писиб кела бошладилар. Жуда яхши бўлди. Биз ўт очдик. Аввал ҳеч ҳайиқмай кела бошлаган фрицлар «максим» ўтига дучор бўлганларидан кейин ерга ётишга ва келган жойларидан қимирламай қолишга мажбур бўлдилар.

Старшина М.Нурмонов душманга қарши жангларда кўп маҳорат кўрсатгани учун III даражали «Шухрат» ордени билан мукофотланди. Суратда: командир унга мукофотни топшираётир.

А.Зенин фотоси

Ўқчиларимиз қулай фурсатни қўлдан бой бермай хужум жангини кенгайтирдилар. Биз ҳам тезликда анча илгарига – катта тош йўлнинг сўл биқинига ўтиб олдик. Зарбамиз борган сари кучаяверди.

Ефрейтор Абдулхай Ҳафизов

ЭНГ ЯХШИ ЖАНГЧИЛАР ПАРТИЯ САФИГА КИРМОҚДАЛАР

Капитан Гайфуллин сиёсий ишлар бўйича командир ўринбосари бўлиб ишлаётган бўлинмада энг яхши жангчилар партия сафига кирмоқдалар.

Қизил аскар Кузьменко урушнинг биринчи кунидан бошлаб фронтда. У Сталинградни мудофаа қилди ва ўз машинаси билан Волгадан Одергача босиб ўтди.

Старший сержант Панфилович бўлими қўмондонликнинг топшириқларини аъло бажаргани учун қисқа вақт ичида 12 ташаккурнома олди.

Унинг бўлимидаги етти киши, шу жумладан, командирнинг ўзи ҳукумат мукофоти олган.

Кузьменко ва Панфилович ўртоқлар ўзларининг партия сафига кириш учун тайёр ҳолда эканликларини кўрсатдилар. Партия ташкилоты бу жангчиларни ВКП(б) сафига қабул қилди.

Старшина К.Нурмухаммедов

1945 ЙИЛ 11 АПРЕЛЬ. №28 (233)

Газетанинг шу сонида старшина К.Нурмухаммедовнинг «**Ботирга шараф!**» мақоласи берилган. Унда Шокировнинг жанговар фаолияти кўрсатилган:

«Ўртоқ Шокиров – эпчил ва довюррак автоматчи. Сўнгги ҳужум жанглари вақтида у биринчи бўлиб немис траншеясига бостириб борди. Душманнинг кучли ўт ёғдириб туриши ҳам, бошқа тўскинликлари ҳам уни тўхтата олмади. У бутун қаршиликларни енгиб олға боришда давом этди.

Шокиров ғалабага жанг блан эришилажагини яхши англайди. У гранаталар олиб ва автоматини маҳкам қисиб душманнинг орка томонига ўтди ҳамда у ерда немис солдатлари орасида ваҳима солди.

У биринчи марта қаттиқ жанглари бошидан кечирди. Жуда шиддатли шундай жангларнинг бирида у 20 гитлерчини отиб ўлдирди.

Эпчиллик ва довюрраклик блан ҳаракат этган Шокиров душман расчётига томон эмаклаб борди ва автоматидан отиб уни ўлдирди. Лекин у бу блан қаноатланмади. Яширин равишда иккинчи расчёт ёнига келди ва граната улоқтириб бунисини ҳам йўқ қилди.

Шокировнинг довюрраклиги, «Ватанимиз учун олға!» – деб ҳамиша энг олдинги сафда бориши бошқа жангчиларни ҳам қахрамонликка руҳлантирди, ёвуз душманга қарши курашда уларга куч ва мадад берди.

Қўмондонликнинг жанговар топшириқларини намунали қилиб бажаргани ҳамда жанг майдонида ботирлик ва жасурлик кўрсатгани учун СССР Олий Совети Президиуми қизил аскар **Ш.Шокировга** Совет Иттифоқининг Қахрамони унвонини берди». Аммо <http://geroiuzb.narod.ru/sp.htm> сайтида қахрамон Шокиров ҳақида маълумот йўқлиги маълум бўлди. Шунингдек, «Жасоратнома»даги (Тошкент, 1990) Совет Иттифоқи Қахрамонлари ҳақидаги очерклар тўпламида Ш.Шокиров ҳақида ҳеч нарса айтилган эмас.

Ҳижрон кунларида

Эй севгиси азиз, эй сеvimли ёр,
Кетма, асло кетма кўзимдан йироқ!
Гарчи тушимда ҳам сени бир кўриш —
Ҳижрон кунларидан минг бор яхшироқ.

На гўзал тунларки—январь тунлари —
Узун киш тунлари ўзинг тушимда.
Қора кўзларингнинг дилбар нигоҳи,
Кун бўйи яшайди ақлу-хушимда.

Келиб теразамдан боқдинг жилмайиб,
Кўрдиму севинчдан тилим бўлди лол.
Бир нафасга келдим,—дединг,—кўргали;
Қушдай учиб чиқдим олдинга дархол.

Атрофда очилди эрам боғлари,
Биз аста йўл олдик гуллар сайлига,

«Сен учун очилган, сенга деб уздим,
Ол,—дединг,—қўлингга сўлса майлига!»

Севги, хаяжонда ёнингда юриб,
Берган гулларингни дасталаб олдим.
Ҳаёдан юзингга боқолмай тикка,
Ранго-ранг гулларга нигоҳим солдим.

Гулларда учратдим сенинг кўзингни,
Оташин севгингни ўқидим унда;
Уни ўпмак бўлиб юзимни қўйдим...
Қушлар ҳам сайради шул ажиб тунда.

Мен уйғониб қолдим, қалбим безовта,
Сўнгра бедор ўтдим ол тонг отгунча;
Мен-ла бирга яшар гўзал хотирот —
Сен ёвни йўқотиб омон қайтгунча!

РЎПАРАДАН ТУРИБ...

Разведкачининг ҳамда кузатучимизнинг аниқ маълумотига қараганда, қаршимиздаги участкада немисларнинг катта ўт очиш нуқтаси бўлиб, яқин кунларда қарши атакага тайёрланиш ниятида экан.

— Иш бошланг, — деб буйруқ берди батарея командири.

Дастлаб қўшни тўпларнинг арқони тортилди, улар бир қатор душман нуқтасини бостирдилар. Шу пайтда рўпарамизда турган душман тўплари ўт очиб қолди, лекин унинг мўлжалли янглиш эди. Снарядлари биздан анча узоқдаги кенг далада портлар эди.

— Жуда соз, тайёрланинг, навбат бизники, — дедим.

— Ҳамма нарса тахт!

— Ўт оч, ўт оч! — деб команда бердим ва ўзим портлаш нуқтасини кузатдим.

Мўлжалимиз чакки бўлмади, снарядларимиз худди тахминланган координат ўрнига душманларнинг ўт нуқтасига бориб тушар ва

кўпора бошлади. Икки яшик снаряд 10 минут ичида душман ўтини бутунлай босди. Ишимизни кузатган батарея командири биздан миннатдор эканини очиқ изҳор қилди.

Гвардиячи сержант Тўлаган Баҳодиров

МЕРГАН ҲИЙЛАСИ

Кечаси блан окоп қазиб, куни бўйи кузатиб ётдим. Лекин бир немисни ҳам кўрмадим. Бу кунги овим унумсиз чиқди.

Иккинчи куни бундай қилдим. Кечаси блан иккинчи бир ерга окоп қазиб яхшилаб ниқобладим. Тонг отар-отмас жангчи П.Чернизни эргаштириб бориб немисларни яна овлашга киришдим. Эгасиз зонада бир ариқ бор эди. Менинг топширигимга биноан Черниз шу ердан яшириниб бориб нариги томонга ўтди ва автоматидан сидра-сидра ўқ узиб орқасига қараб югурди. Мен бу вақтда душман қаердан ўқ чиқаришини кузатиб турдим. Узоқ кузатишга тўғри келмади. Немис пулемётчиси Чернизнинг ўқиға жавобан ўт очди. Шу пайтда мен унинг бошини кўриб қолдим. Ҳеч шошмасдан яхши мўлжалға олиб отдим. Немис ағдарилиб тушди.

Мен ҳали ёш мерганман. Шундай бўлса ҳам, ҳозир 15 немисни ўлдирдим. Бу муваффақиятға мен зўр чидам орқасида эришдим.

Қизил аскар А.Нуриддинов

ЖАСОРАТ

Жанг қизиб борар эди. Одернинг нариги бетидаги якка тепалик бағрида ини бузилган ковоқаридек уймалашган гитлерчилар тартибсиз суратда қаршилиқ кўрсата бошладилар.

Фақат олдинги отрядларимизгина бу ерга такашиб келдилар. Немислар сон жиҳатидан кўп бўлсалар ҳамки, бизнинг бир группа автоматчиларимиз даҳшатидан ҳайиқар эдилар.

– Бу ерда фақат жасорат керак, – деди Соат Асқаров, – душман ваҳима остида ўтакаси ёрилган.

5 совет автоматчиси тепаликка яқин жойда ўзларига айланма му-
дофаа ясаб душманга тинчлик бермадилар.

Автоматчилар қоронғи тушишини кутдилар. Қош қорая бошла-
гач улар разведка ясадилар. Ўт нуктаси ва нозик участка кидирди-
лар...

Разведкалари ўринли бўлди, нимани излаган бўлсалар, шуни
топдилар. Ойдин кечада қўпориш учун жўнадилар. 5 автоматчи
гранаталар блан қуролланиб ҳар томонга тарқалди. Ой ботмасдан
иш бошланди. Ҳали у ёқда, ҳали бу ёқда портлаш товуши эши-
тилди. Гитлерчилар чувалашиб қолдилар, қуроллари тинмай жав-
ради.

Ўқчиларимиз босиб келди. Асосий ўт нукталаридан маҳрум бўл-
ган гитлерчилар батальон ҳужумини тўхтата олмади, пиёда аскарла-
римиз йўлини тўсолмади. Олдинги отряд сифатида ҳаракат қилган 5
автоматчи ҳаммадан илгари жасорат блан немислар турган тепалик-
ка чирмашиб энг юқорисига чиқдилар.

Душман сойга ағдарилди, саноксиз талафот кўрди.

Гвардиячи лейтенант Ғани Йўлдошев

Батальон комсорги, гвардиячи младший лейтенант М.Алимов (ўнгдан биринчи) жангда
маҳорат кўрсатган ёш жангчилар ва комсомоллар блан суҳбат қилмоқда.

БЎЛИНМА ЖАНГЧИЛАРИНИ ТАРБИЯЛАШ

Бўлинмамизга бир неча ёш жангчилар келди. Қизил аскарлар Абдилҳақ Мўлдабоев ва бошқалар илгари жангларда бўлмаганлар. Биз уларни қизғин кутиб олдик. Бўлинма командири улар блан суҳбатда бўлди.

Бўлинмамизнинг кўпни кўрган жангчилари янги келган ёш жангчиларни ўргатишда, уларни тарбиялашда командирга яқиндан ёрдам бераётирлар. Комсорг Зокиров бўлинманинг жанговарлик қобилияти тўғрисида, бўлиб ўтган жангларда маҳорат кўрсатган бўлинма қаҳрамонлари тўғрисида суҳбат ўтказди. У қизил аскар Куриловичнинг мардлигини мисолга келтирди. Курилович бир жангда милтигидан отиб 4 гитлерчини ўлдирди, бир неча немисни граната блан қириб ташлади. Биз ёш жангчиларга ўзимизнинг жанговар традицияларимиз ҳақида сўзлаб, уларни мардлик кўрсатишга руҳлантирдик.

Бундан ташқари, жангчиларга тез-тез газеталар ўқиб беришни ташкил этганмиз. Шунингдек, ўз она тилларида мунтазам равишда суҳбатлар ўтказмоқдамиз. Бу тадбирлар бўлинманинг ёш жангчиларини тарбиялашда катта ёрдам бераётир.

Сержант Ж.Алимбоев

1945 ЙИЛ 14 АПРЕЛЬ. №29 (234)

ЖАНГЛАРДА ТОБЛАНГАН АГИТАТОР

Ғарбдаги Молотов номли тўлиқсиз ўрта мактабнинг собиқ директори Назар Саидов 1941 йилдан бери немис-фашист итваччаларга қарши курашиб келади. Совет Иттифоқи Қаҳрамони, гвардиячи старший лейтенант Латухин бўлинмасида курашиб Ватан урушининг кўп фронтларида ғалабамиз учун жонбозлик кўрсатган гвардиячи сержант Саидов энди душманни илгаригидек даҳшатли миномёти блангина эмас, рус бўлмаган жангчилар орасидаги оташин агитаторлиги блан маҳв этмоқда.

Саидовнинг жангчилар блан қиладиган суҳбати ўз мавзусини ҳавойи сўзлардан эмас, турмушдан, большевистик ҳақиқат китобидан, фронт ҳаётидан олади. Бу эса суҳбатга нақадар мазмунли, қуюқ тус берса, унинг ҳар бир сўзига жангчиларда мустаҳкам ишонч туғдиради. Илгариги жанглarda қаҳрамонлик кўрсатиб, Ватанимиз озодлиги ва мустақиллиги учун курашда ҳалок бўлган Совет Иттифоқининг Қаҳрамони **Тоштемир Рустамов** ҳақида сўзлаб берди.

– ... Душман мудофаасини ўпириш ҳақида буйруқ берилганда Тоштемир ҳужум йўлимизни тўсиб турган ДОТни емиришга борди. Минг турли хийла-найранг ишлатиб, эмаклаб, судралиб юриб душман окопига етди ва граната ирғитиб 14 гитлерчини ўлдирди. Бу ғулғула душманни ҳаяжонга солди. 3 солдат ва бир офицер Тоштемирни ушлаб олмоқчи бўлганларида қаҳрамон ўзбек йигити яна бўш келмади, уларни ҳам ерга қапиштирди. Энди ДОТ учун йўл очилгандек кўринди. Тоштемир эмаклаб кетаётганда ўқ тегиб оғир жараланди. Юриш у ёқда турсин, қимирлашга ҳам мажоли етмай қолди.

Бу ҳол Тоштемирни ташвишга солди. У «нима қилиш керак?» деб ўйлаб ўтирмади. Унинг қарори тайёр эди. Бутун куч-қувватини тўплаб, ўлим даражасидаги мудҳиш оғриққа ҳам чидаб буюк ватанпарварлик сари сургалиб кетди. У бориб орқаси блан ДОТ амбразурасини тўсди. Пулемёт ўқлари улуғ инсон кўксидан қон ялаб чиқар, лекин совет жангчиларининг ҳужум йўлини ортиқ тўсолмас эдилар...

Назар Саидов тилида суратланган бу кичик, лекин улуғ манзара жангчиларни олға, қасос ва ғалабага чорлади. Ҳар бир совет жангчиси Тоштемир сингари Ватанга муҳаббат ва душманга нафрат блан курашишга интилди.

Душманнинг икки қаттиқ атакасини қайтаришда кўрсатган жонбозлиги туфайли «Жанговар хизматлари учун» ҳамда уч марта жаралангани ва ботирлигига кўра «Жасурлиги учун» медаллари олган тожик йигит Назар Саидов улуғ ғалабамиз йўлида шундай ҳаракат қилмоқда.

Капитан М.Исмоилий

ҒИШТИН УЙДА

Оғир түп мўлжалчиси, гвардиячи младший сержант Х.Бекбоев жангларда ўз түпи блан кўп марта маҳорат кўрсатди.

Н.Цидильковский фотоси

– Абдулла, Абдулла, – дея беихтиёр бақириб юбордим.

– Мен бунда, – деди у ва қаршидаги ғиштин печьканинг орқасидан бошини чиқарди.

Бўлинмамиз шаҳар марказига силжиганида Ҳабибуллин блан мен штурмчи группа қаторида ҳаракат қилдик.

Гвардиячи оддий аскар С.Хўжаев

ЭГАМ АСРАДИ

Душман ўз танклари орқасидан қарши атакага ташланганда старший сержант Эгам Раҳимов ўз түпи қошида тахт турган эди. Ўн чоғли танклардан бири, энг баттарини, олдинги линиямиздан ичкари қараб юрди. Унга отилган танкотар милтиқ ўқлари ё тегмади, ё кор

– Мен унинг додини бераман, – деди автоматчи, гвардиячи старший сержант Абдулла Ҳабибуллин ва бир зумда кўздан ғойиб бўлди.

Немис пулемётчиси ҳамон хуруж қилаверди, ёлғиз кўчадан бизни ўтишга, ҳаракат қилишга қўймади. Биз ғазабланар эдик. Орадан икки соатча вақт ўтди. Ҳабибуллиндан дарак йўқ. Командиримиз: «Қани, ундан хабар ол-чи, сувга чўкдимиз», – деб менга буйруқ берди.

Ғиштин уйлар деворига суяниб хоналардан хоналарга ўтдим. Лекин ҳеч нарсасини фош қила олмадим. На Ҳабибуллин ва на душман пулемётчиси бор. Ҳайрон бўлиб қайтмоқчи бўлиб турганимда мендан анча наридаги бир такча портлаб ағдарилди. Шу пайтда менга таниш бўлган Ҳабибуллиннинг:

– Ҳолинг шу-ку, – деган овози баралла эшитилди.

қилмади. Бу ҳол Эгамни ташвишга солди. У ажратилган участкада фойдасиз тураберишни маъносиз билиб енгил тўпини дўканглатганича олдинга суриб чикди. Йўл-йўлакай отиб келаётган душман танкига панд бериб биринчи ўқни узганда еру қўқнигина эмас, ҳатто унинг кўкрагида осилиб турган иккита «Жасурлиги учун» медалини ҳам ларзага келтирган мудҳиш овоз янгради. Бу овоз снаряд тўп оғзидан учганда чиқадиган гумбурлаш эмас, балки Эгам ўқидан ёнган душман танки ичидаги ўқ-дориларнинг портлаш овози эди.

Эгам ўзи асраб қолган оғир вазиятни шуқуҳ блан эслаб шундай дейди:

– Тўп деганингиз ҳазилакам нарса эмас экан. Қисталоқнинг танкини бир снаряд блан тилка-пора қилганига ўзим ҳам қойил бўлдим.

Сухбатни эшитиб турган расчёт командири Эгамнинг сўзини туғаллади:

– Мўлжалчимиз Эгам тўпни ишлатишни ҳам қойил қилади. Бу «Қизил юлдуз»ини қаранг, уни ўша танкни ургани учун олган.

Старший сержант О.Қурбонов

ПАЗАНДА ОШПАЗ

Қуролдош дўстларнинг жанговар меҳнатларини қадрловчи ва қийин фурсатларни улар блан бирга ўтказучи пазанда Йўлдош Ғуломов зенитчиларни ҳар вақт иссиқ овқатлар блан таъминлайди. Зенитчилар кечга яқин 3 немис аэропланини уриб туширганларида:

– Меҳнатингизга лойиқ маза қиласиз! – деб иссиқ овқат келтирди Йўлдош Ғуломов.

Зенитчилар қўлда қилинган увра ва алоҳида тайёрланган сомсаларни мазза қилиб еганларидан сўнг:

– Қадримизга етган ошпаз минг йиллар яшасин, – дейишди.

Гвардиячи оддий аскар тошкентлик Йўлдош Ғуломов ўз дўстларини сра ранжитмайди. Уларнинг раъйига қараб турли овқатларни тайёрлайди, улардан заказлар олади. Яқинда у зенитчилар закази блан миллий овқатлар тайёрлади ва ўт очиш нуқталарига юриб ҳамма расчётларни ўз вақтида мазали овқатлар блан таъминлади.

Гвардиячи оддий аскар Р.Ҳожимуҳамедов

АТАКАДА

Совет Иттифоқи
Қаҳрамони лейтенант
Қосим Ёкубов.
*Н.Цидильковский
фотоси*

Бўлинма атакага кўтарилганда гвардиячи ефрейтор Лукмон Хўжаев олдингилар қаторида автоматидан сидра-сидра ўқ узиб шиддат блан илгарилаб борар эди. Ўқчиларимиз немисларнинг биринчи траншеясини босиб олдилар, ўт нукталарини емириб жадаллик блан иккинчи линияга ҳужум қилдилар. Душманнинг биринчи линиясида 8 фрицни қириб ташлаган автоматчи гвардиячи ефрейтор Хўжаев бу ерда гитлерчиларнинг ўт нуктасига қарши борди.

У бир секундни ҳам ғанимат биларди. Ҳаялламади, имилламади. Жуда чакқонлик блан пулемёт нуктасининг орқа томонидан яқинлашиб борди. «Мана сенга ўлим!» – деди-да, граната иргитди. Ваҳимали портлаш қора тупрокни осмонга кўтарди. Хўжаев ҳаракатини кузатиб турган гвардиячи старший лейтенант Машин:

– Атакага кўзғал! – дея команда берди ва автоматчилар қаторида ўзи немислар тўдаси устига бостириб борди.

Жанг қизғин тус олди. Ўқчилар, автоматчилар, пулемётчилар душманнинг учинчи траншеясида қўл жанги бошладилар. Бу ерда ҳам ўзбек йигити ефрейтор Лукмон Хўжаев ўз ботирлигини кўрсатди.

Иш кўрган ва қизғин жангларда чиниққан баҳодир гвардиячиларимиз ёвуз душманга мана шу хилда зарба беришни давом эттираётирлар.

Гвардиячи старший лейтенант Б.Бобоев

Ёкубов Қосим Бешимович 1911 йил 15 октябрда Қўқон шаҳрида туғилган, ўзбек, 1942 йилдан КПСС аъзоси, еттинчи синфни битирган, заводда ишлаган, 1942 йил октябрда армияга олинган, 1323-ўқчи полки (Марказий фронт 61-нчи армиянинг 415-ўқчи дивизияси) взвод командири ёрдамчиси, кичик сержант, 1943 йил 27 сентябрда

Чернигов областининг Репки райони Змеи хуторидаги жангда душманнинг ўқлари ёмғири остида Днепрнинг ўнг қирғоғига кечиб ўтган. 3 кун давомида взвод душманнинг 13 қарши ҳужумини қайтарган ва плацдармини сақлаб қолган. 1945 йил 15 январда Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилган, «Ленин» ордени, 3-даража «Шуҳрат» ордени, медаллар билан мукофотланган. 1944 йили кичик лейтенантлар курсини тугатган, 1945 йилдан запасда Фарғонада яшаган. 1947 йил енгил саноат техникумини, 1949 йил Республика енгил саноати раҳбар ходимлари мактабини тугатган, маъмурий-хўжалик ишларида ишлаган. 1954 йил 9 ноябрда вафот этган. Фарғона шаҳридаги кўчага унинг номи берилган.⁸

ТЎПЧИЛАР БЛАН

Ўз взводи блан душман позициясини атака қилган гвардиячи лейтенант Абайдилданов душман траншеялари қаторига келиб қолди.

Офицер Абайдилданов бу жангда ажойиб қаҳрамонлик кўрсатди. У душман траншеясига биринчи бўлиб тушди ва икки гитлерчи блан қўл жанги бошлади. Топпанчаси блан боплаб туриб икки фрицни отиб ўлдирди.

Траншеяда жанг қилаётган Абайдилданов бир немиснинг қўл пулемётини тортиб олди ва бу блан уларнинг ўзини қиришга тутинди.

Гвардиячи старшина И.Темиров

БОТИРЛАР ВЗВОДИ

Гвардиячи лейтенант Убайдуллаев взводи Ватанимизни озод қилиш йўлида жуда кўп оғир фурсатларни бошидан ўтказган, қийин соатларда ишонч блан ғалаба байроғини юксак тутган. Белоруссиянинг қалин ўрмонларини қонли жанглار ичида кезган Пинск ботқоқликларида немис газандалари адабини берган. На кишнинг совуғи ва на кузнинг ёмғирли изғирини Убайдуллаевни тўхтата олган.

Автоматчилар группаси ҳужум маррасига борганларида бир ўқчилар бўлими ўрмон ичидан бориб тайинланган ўринда сигнал кут-

⁸ Жасоратнома. – Тошкент: Ўзбек Совет Энциклопедияси Бош редакцияси, 1990. Б.89 – 90.

ди. Взвод командири ўз команда пунктини аниқ ерга кўчирди ва шу ердан туриб жангни бошқарди.

Убайдуллаев ўз жангчиларига:

– Бу итваччаларни ўраб олинглар, – деди.

Аллақачон тепаликни айланиб ўтган автоматчилар ўқчилар бўлими билан бирлашдилар. Уч томондан қисув бошланди. Чўққида нимадандир нажот кутган гитлерчилар ва автоматчилар шиддат билан чўққига штурм ясадилар. Тонготар пайтида Убайдуллаев тепаликнинг энг чўққисига кўтарилди ва ёппасига хужумга ўтган батальонга йўл очилганини хабар қилди.

Гвардиячи лейтенант Абдуғаффор Убайдуллаев взводи жасорат билан сой йўлидан ҳам душманни изма-из қувиб кетди.

М.Умаров

1945 ЙИЛ 21 АПРЕЛЬ. №31 (236)

ШУҲРАТЛИ БЕКМИРЗА

Ватан уруши кўп минглаб кишилар қаторида Бекмирзанинг ҳам ҳаётига асосли янгиликлар киритди. У ўзининг кечаги ўтмишини ҳозирги ҳаёти билан солиштириб ўртадаги зўр тафовутни кўради-да: «Ажабо, янгидан туғилдимми?» – деб қўяди. Ватан мудофасига оёқланган ҳар бир совет кишисининг ҳаёти сўнгги тўрт йил ичида ўнлаб йилларгина маҳсули бўладиган янгиликлар – ютуқлар билан бойиди.

Уруш оловлари сўниб, дунё кўкида тинчлик навоси тараннум қилганда Бекмирза миллионлаб совет ғолиблари қаторида ўз уйига – **Наманган области Косонсой райони Қорасув қишлоқ советидаги «Байналилал»** колхозига кириб борганда унинг ҳарбийлашган пухта, сарв қоматини кўрган қаллиғи Қундузхон, 8 яшар қизи Муборак ва кичкинтойи Ўғил улар шодлигининг муаттар чечаги билан маст бўлажак.

Сержант Бекмирза Хатамов ҳозир танкотар милтиқ билан душмanning неча бор додини берди. У бу даҳшатли қуролдан душман

танклари, ўзиюрар тўплари ва ўт очиш нуқталарига қаршигина эмас, жойи келганда ўхшатиб туриб фашист пиёда аскарларига қарши ҳам фойдаланади.

Сўнгги жанглардаги фидокорлиги учун орден такиладиган унинг кўкрагидаги «Жасурлиги учун» медали ажойиб бир жанг эсдалигидир.

Ватан уруши фронтида коммунистлар партиясининг ҳақиқий аъзоси каби юқори шарафга эга бўлган кечаги колхозчи Бекмирза ўзининг бахтиёр меҳнати ва ҳурлигини шундай ҳимоя қилмоқда.

Старший сержант Турди Орипов

1945 ЙИЛ 25 АПРЕЛЬ. №32 (237)

«ФАУСТ»НИНГ АБЖАҒИ ЧИҚДИ

Гвардиячи оддий аскар Ҳалим Назаров танк йўлини тозалаб бораётган автоматчилар блан бирга йўлнинг ўнг томонида ҳаракат қилар эди. У буталар орасида окоп бор эканлигини пайкаб қолди. Бироқ окопда писиб ётган гитлерчи ўзини билдирмаслик учун қимир этмади. Жангчи яқин сургалиб борди. Узоқ ўтмай фриц қимирлади. Назаров фурсатни бой бермай граната иргитди. Каска ва парчаланган этлар осмонга кўтарилди. Бу миналанган «Фауст»ли немис эди.

Гвардиячи қизил аскар Назаров бутазордан қочиб бораётган икки «Фауст»чини ҳам автомати блан ер тишлатди.

(Ўз мухбиримиздан)

ПУЛЕМЁТ ЎТИ БЛАН

Гвардиячи старший лейтенант Купаев командирлик қилаётган пулемётчилар ротаси немис-фашист босқинчиларга қарши жангларда зўр шуҳратларга сазовор бўлди. Бу рота ажойиб, қахрамонона мўъжизалар яратдики, бу сўнгги ҳамда ҳал этучи жангларда ҳам жангчиларни порлоқ ғалаба сари илҳомлантирмоқда.

Ротадаги жасур пулемётчилар қаторида гвардиячи ефрейтор Муҳаммадҷон Саидов ҳам завқ блан тилга олинади. У мўлжалчи бўлиб

ишлаб Днепр, Калинковичи, Буг, Висла, Одер дарёларидан ўтишдаги жангларда пиёда аскарларимизга катта мадад кўрсатиб саноксиз гитлерчини кириб ташлади.

Яқинда немислар катта куч блан қўккисдан қарши атака қилдилар. Буни қайтаришда мўлжалчи Муҳаммаджон комсомолларга хос мардлик кўрсатиб 20 немис солдатини ва офицерини пулемётдан отиб ўлдирди. Бундан ташқари, Муҳаммаджон худди шу кунги жангда немисларнинг «Йўлбарс» типдаги бир танкини, улардан ўлжа қилиб олинган «Панцер-Фауст»дан отиб пачақлади ва пиёдаларимиз учун Берлинга йўл очиб берди.

III даражали «Шухрат» ордени кавалери, гвардиячи ефрейтор Муҳаммаджон Саидов қўмондонлик томонидан ҳукумат мукофоти-га тақдим этилди.

Гвардиячи младший сержант Маннон Халилов

Газетанинг шу сонида Мели Жўраевнинг Совет Иттифоқи Қаҳрамони Шодмон Умаров ҳақидаги «Қаҳрамонлар батальони» номли мақоласи эълон қилинган. Уни айнан келтирамыз.

Жанг тобора қизгин тус олди. Тўпчиларимиз зарбаси тобора кучайди. Қисмнинг олдинги отряди ҳисобланган гвардиячи капитан Умаров батальони дарё бўйидаги ғиштин уйга штурм ясади. Немислар бу бинони «дарё қалъаси» атаб кучли айланма мудофаа қурганлар. Душман гарнизони бизнинг ҳаракатимизни шу ерда «қотиб қолар» деб умид қилган. Бироқ совет жангчилари бу ерда ҳам тўхтамадилар, қаттиқ жанг бошладилар.

Гвардиячи капитан Шодмон Умаров батальони гитлерчилар мадорини қуритди. Ҳали олдидан, ҳали ёнбошдан ҳамла қилиб душманга тинчлик бермади. Ҳатто немисларнинг танланган «СС» группаси ҳам гвардиячилар зарбасига бардош беролмади.

Саноқсиз талафот кўрган немис гарнизони бинони ташлаб шармандаларча чекинди. Дарё йўлига тўсиқ бўлган «қалъа» кулади. Муҳим позицияни гвардиячилар қўлга киритдилар.

Серқуёш **Ўзбекистоннинг Китоб райони**дан келган бу йигит Ватан ҳурматиға сазовор бўлмоқда. У жанг майдонида совет офицерига хос усталик кўрсатиб, фашист газандаларини шафқатсиз мағлубиятга учратмоқда. Гвардиячи капитан Шодмон Умаров солдатликнинг барча аччиқ-чучугини

Шодмон Умаров

тотиб кўрган, ҳарбий санъатни севган ва билимини тинмай оширган ўзбек халқининг асл фарзандларидан биридир. У ўз бўлинимасини саноқсиз атакаларга олиб борган, немис-фашист бандитларни ўраб олган, янчиб ташлаган. Унинг гвардиячилари душмандан қасос олиш йўлида ўлимдан ҳам қайтмадилар. Ўтган йил Ковель ёнида катта операция бошланган Қизил байроқли қисмнинг илғор отрядини ҳам, Висла дарёси бўйида душман мудофаасини емиручиларнинг олдинги қисмини ҳам гвардиячи капитан Шодмон Умаров бошқарган эди. Баходир ўзбек йигитининг кўкрагида ёқут каби товланиб турган икки «Қизил байроқ» ордени ўтмиш жангларда ёв устидан қозонган ғалабаларига шоҳиддир.

Ҳозир гвардиячи капитан батальони Одер дарёсининг ул юзида – фашист Германиясининг маркази – Берлин учун шиддат блан жанг қилаётир. У: «Душманни ўз уясида дабдала килмагунимча хумордан чикмайман», – дейди.

Шодмон Умаров батальони Қизил байроқли қисмнинг шон-шавкати ҳисобланади, тарихда фахрли ўрин олади. Ватан олдида ўз муқаддас бурчини шараф блан бажараётган батальон жангчилари ҳукумат тақдирига сазовор бўлдилар. 38 гвардиячи орден ҳамда медаллар блан мукофотланди. Маъсулиятли жанговар операцияни бошқарган офицер **Субботин, Кончин, Шодмон Умаров ва гвардиячи старший сержант Семёнов Совет Иттифоқининг Қахрамони** деган шарафли унвонга муяссар бўлдилар. «Жасоратнома»да Шодмон Умаровнинг сурати блан бирга қуйидаги матн берилган:

1918 йил 27 октябрда Қашқадарё областининг ҳозирги Китоб районидаги Урус қишлоғида туғилган. Миллати – ўзбек. 1941 йилдан

КПСС аъзоси. 6 синфни тугатган. Район комсомол комитетида ишлаган. 1938 йилдан Совет Армиясида. 1942 йил Тбилиси ҳарбий пиёдалар билим юртини тугатган.

1942 йил июндан Улуғ Ватан уруши frontiда. 1944 йил «Вистрел» курсини тугатган. 266-гвардия ўқчи полки батальон командири, гвардиячи капитан Ш.Умаров Польшани озод этишда ўзини кўрсатган. Унинг батальони душмanning Цебилувкадаги мудофаасини ёриб ўтган ва 1945 йил 25 январда Вайссенбург аҳоли пунктида Варта дарёсини кечиб ўтган. Батальон жанг давомида 7 танк, 3 ўзиюар қурилма ва 3 бронетранспортёрни яқсон қилган, душман батареяси ва ўқ-дори омборини эгаллаган, 300 га яқин гитлерчини йўқ қилган. Сўл қирғоқда плацдармни эгаллаган ва уни сақлаб қолган.

1945 йил 24 мартда Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилган. «Ленин» ордени, 2 марта «Қизил байроқ», «Қизил юлдуз», 3-даража «СССР Қуrolли Қучларида Ватанга қилган хизмати учун» орденлари, медаллар блан мукофотланган.

1949 йил М.В.Фрунзе номидаги Ҳарбий академияни тугатган. Полковник Ш.Умаров 1975 йилдан истеъфода, Тошкентда яшаган. Шаҳар граждан мудофааси штаби бошлиғи бўлиб ишлаган.

1984 йил 2 январда вафот этган. Тошкентдаги Ҳарбийлар қабристони ёдгорлигининг қаҳрамонлар хиёбонига дафн этилган. Тошкентдаги кўчалардан бирига унинг номи берилган.⁹

1945 ЙИЛ 23 ИЮНЬ. №48 (253)

ИТТИФОҚЧИЛАРНИНГ ҚЎШИНЛАРИ ГИТЛЕРЧИЛАР ЎҒИРЛАБ ОЛИБ КЕТГАН ЯНГИ ҚИММАТЛИ БУЮМЛАРНИ ТОПДИЛАР

Америка қўшинлари Германияда, Регенсбургдаги рейхсбанк бўлинмаларининг ертўлаларида гитлерчилар европада ўғирлаган янги қимматли буюмларни топганлар. Топилган буюмлар яхлит олтин ва

⁹Жасоратнома. – Тошкент: Ўзбек Совет Энциклопедияси Бош редакцияси, 1990. Б.296 – 267.

кумушлардан, қимматбаҳо қоғозлардан ва асл ашёлардан иборат. Прага шаҳри рус православ черковининг олтин хазинаси, бир неча яшикдан иборат олтин ювелир буюмлари, соатлар, яхлит-яхлит асл металллар бор. Австрия миллий фондига қарашли қимматли қоғозлар ҳам борки, булар Америка доллари блан 3 миллиардни ташкил этади. Олтин ва кумушларнинг, ақчаларнинг қиммати ярим миллиарддан ортади. Ювилер буюмларни гитлерчилар ўлим лагерларидаги маҳбуслардан тортиб олганлар.

Совет Иттифоқининг
Қаҳрамони лейтенант
Қосим Яқубов

1945 ЙИЛ 29 ИЮНЬ. №50 (255)

ТОШКЕНТ КУТУБХОНАСИГА ЭРОНДАН СОВҒА

Чет эл блан маданий алоқа қилучи Бутун Иттифоқ жамияти (ВОКС) советлар Ўзбекистоннинг 20 йиллиги муносабати блан Тошкент давлат кутубхонасига бериш учун Эрондан XV асрда яшаган машҳур эрон тарихчиси Рашид-эт-дин Фазалланинг «Ғазани тарихи» деган асари қўлёзма нусхасини олди.

«Ғазани тарихи» мўғулларнинг Эронга қилган истилосини тасвирлаб беради, бу асар ўша даврни ўрганишда қимматли қурол ҳисобланади. Китоб ўзбек тилига таржима қилинган ва XIX асрнинг охирларида қўлда қайта кўчирилган эди. Ўзбек халқи томонидан эрон халқига изҳор қилинган қардошлиқ ҳислари ва самимий дўстликка миннатдорлик белгиси бўлган бу қўлёзма нусхани эрон инженер-и Аббос Мазда Тошкент кутубхонасига келтириб берди (ТАСС).

ФАРҲОД ГЭС ҚУРИЛИШИГА

*Салом руҳингга, Ширин – ёр-хушёр,
Жаҳон оқиллари ақлингга иқрор,
Ҳама ишқ аҳли ҳуснингга гирифтор,
Элу юрт, асли, мақсудингга тайёр.*

Биёбонни қилурмиз боғи гулзор,
Ҳама ошиқни султони диловар,
Элига меҳрибон, халқига сарвар,
Салом руҳингга биздан, ишқпарвар.
Кесиб тошлар, топармиз завқ бисёр.
Сенинг исминггадир бу катта анҳор.
Тикармиз бу қизил байроқларни,
Кесиб машина блан тоғларни,
Йўқотиб чангалу янтоқларни,
Қурурмиз фабригу гулбоғларни,
Жаҳон равишанлигига нурдан анбар,
Тамомий бахти давлат бизлара ёр.
Жаҳон саҳнида мумтоз Ўзбекистон,
Совет мулкида бўлди боғу бўстон,
Ҳавоси тоза, мева, пахтаю дон,
Ҳаёт ўтмоқда бўстонда фаровон.
Қўмир бирлан темир кони намудор,
Қумуш, олтин маъдани бор.
Электрнинг сими туткай жаҳонни,
Мунаввар айлагай ер-осмонни,
Пиширгай ушбу қувват ошу нонни,
Берар қувват неча миллиард ҳаёни,
Совет халқида ҳозир минг ютуқ бор,
Қилолмас бу ютуқни кимса инкор.
Колхозчилар дарёни боғлар,
Бу эрлар зарбидан титрайди тоғлар,
Еру кўкда электрдан чароғлар,
Элим ер шаҳду шаккар, гўшти-ёғлар.
Сталиндек улуғ саркардамиз бор.
Қамолий, бахтимизни қилдим изҳор.

Кекса шоир Қамолий

ДАЛА МАШҚИДА

Яхши тайёргарликнинг унумли натижаси

Сойнинг нариги бетидаги тепалик «душман» мудофааси эди. Ёш жангчилар ўз командирлари томонидан бўлажак жанг шароитини аниқ тушуниб олишга тиришдилар. Гвардиячи младший сержант Болта Мирзаев ўз бўлимини тайинлаган маррага секин-аста олиб ўтди.

Худди туш пайти эди. Куёш одатдан ташқари қизиб кетди. Бирок совет жангчилари «душман» қаршисига ҳар қандай қийинчиликни ҳам енгиб чиқардилар.

– Сойдан ўтишимиз, тепалик тагигача ўрмалаб боришимиз керак, – деди гвардиячи младший сержант Мирзаев, – «душман» ҳаракатингизни сезмаслиги учун табиатнинг бой тўсиқларидан фойдаланинг, ниқобланинг!

Бўлимда Камол Аъзамовдан бошқа ҳеч ким ҳақиқий жангларда иштирок этмаган. Бўлим командири жанговар топширикни бажариш олдидан: «Барчангиз ефрейтор Камол Аъзамов каби ҳаракат қилишингиз керак», – деб жангчиларни огоҳлантирди.

Даставвал гвардиячи младший сержант Болта Мирзаев ва ефрейтор Камол Аъзамов майда дарахтлар панасидан сойга қараб ўрмалай кетдилар. Улар кетидан бошқа жангчилар ҳам ўрмалаб кетдилар. Сой ёнида бўлим машғулотини кузатиб турган взвод командири лейтенант Комаров Мирзаев жангчиларининг усталик блан ниқобланиб ўрмалаётганини кўриб жуда мамнун бўлди.

Узоқдан синчиклаб қараган кўз ҳам сой бағрида – ўтлар, дарахтлар орасида ўрмалаб кетаётган ўн бир жангчини кўра олмас эди. Ёш жангчилар автоматларини ҳар эҳтимолга ҳозирлаган ва «душман» қаршилигини синдиришга тайёрланган ҳолда тез-тез илгарилар эдилар. 43 минут ичида белгиланган маълум масофани ниқобланган ҳолда ўрмалаб ўтдилар. Хужум маррасига яна озгина қолди: 500 метрлик очиқ майдончадан ўтиш ҳамда кичик анҳорчадан кечиш керак.

– Бу очиқ жойдан чопиб-чопиб ўтиш лозим, – деб таъкидлади бўлим командири.

Бу сафар ҳам ефрейтор Аъзамов ўз бой тажрибасини ёш жангчиларга кўрсатди. У ҳаммадан олдин ўрнидан туриб очик майдончадан чопиб-чопиб ўта бошлади. Бошқалар ҳам унинг орқасидан боравердилар.

Анҳор пишкириб окмокда. Ёш жангчилар бу ерда қизил аскарларга хос ташаббус кўрсатдилар. Автоматларини баланд кўтарганлари ҳолда саёз жойлардан тез-тез кечиб ўта бошладилар.

– Сойни ҳам ўтдик, сувни ҳам кечдик, – деди гвардиячи младший сержант Мирзаев, – энди «душман» қаршисида – унга яқин бир жойда турибмиз. Бу бизнинг хужум марраимиз бўлади. Сигнал берилгач, кўшни бўлимлар қаторида хужумга ташланамиз.

– Биз тайёرمىз.

Йигирма минутдан сўнг хужум сигнали берилди. Бўлим жангчилари аҳиллик блан ўк чиқариб «ура!» кўтардилар ва шамолдек илга-рилаб «душман» мудофаа линиясини ўпириб кириб кетдилар.

Дала машқиға бўлган яхши тайёргарлик унумли натижа берди. Ёш жангчилар устав қоидаларига қаттиқ риоя қилганлари ҳолда ўз командирларининг буйруғини аъло даражада бажардилар.

Гвардиячи ефрейтор Х.Миркаримов

1945 ЙИЛ 7 ИЮЛЬ. №52 (257)

Наманган область Учқўрғон жамоасига қарашли «Қизил куч» колхозида вояга етган мард ўғлон Мамадали Жўраев далада меҳнатнинг айна қизғин тус олган пайтида, уруш, немис-фашист босқинчиларининг Ватанимизга хиёнаткорона хужум қилганлигини англаб мард ўғлонлар қаторида Қизил Армия сафига, урушга отланди.

Мамадали фронтда немис-фашист босқинчилари Москва ёнигача бостириб келган пайтда Ватан ҳимояси учун душманга қарши жанг қилди. У ҳарбий касбнинг бир соҳасида ишлашга – «максим» пулемёти блан жанг қилишга моҳир бўлиб олди. У биринчи жангдаёқ немис-фашист босқинчиларини шафқатсиз қирди. Москва остоналарида ўз ватанига бўлган чексиз муҳаббатини ёрқин намоиш қилди. Бунинг эвазига икки бор ташаккурига сазовор бўлди. Жангларнинг энг қизғин пайтида душман ўқи Мамадалини ярадор

қилди. Қуrolдош дўсти, андижонлик Усмонов Мамадалининг ярасини боғларкан, у:

– Э, аттанг, дўстим, бемахал ярадор бўлдим. Жуда масъулиятли пайтда, – деди қонга беланган ҳолда.

Мамадали госпиталдан тузалиб чиққач запас қисмга тушиб қолди. Бу ерда уни танкчилар тайёрлаш курсига юбордилар. Кўп ўтмай зехнли Мамадали танк ҳайдовчи бўлиб чиқди. У танкчилар блан Сталинградгача ва сўнгра Берлингача ажойиб жанговар йўл босиб ўтди. Берлин учун даҳшатли жанглар бораётган бир пайтда немислар 18 марта шиддатли қарши атакага ўтдилар. Мамадалининг танки немисларнинг 3 оғир танкига қарши яккама-якка жанг қилди. Немисларнинг катта куч блан қилган 19-қарши атакасини қайтаришда Мамадали мардлик ва жасурлик намунасини кўрсатиб, душман танк мудофааларининг 1-, 2-, 3-, 4-эшелонини ўпириб Берлинга босириб кирди. Унинг кўрсатган баҳодирлиги учун кўкрагида «Москва мудофааси учун», «Сталинград мудофааси учун» медаллари ва «Қизил юлдуз» ордени товланиб турипти.

Лейтенант И.Муслимов

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ ҚОРАКЎЛ ТЕРИ ТОПШИРИШ ПЛАНИНИ БАЖАРДИ

Хоразм областининг колхозлари давлатга 1945 йилда қоракўл тери топшириш планини муддатидан олдин бажардилар. Давлатга энг яхши сифатли терилар топширди.

Андижонда (Ўзбекистон) «Андижонгаз» газопроводининг иккинчи навбати қурилиши бошланди. Шаҳар саноат корхоналари ва коммуналъ хўжалиги маҳаллий нефть конларидан табиий газ оладилар.

КОЛХОЗ БОЗОРЛАРИДА

Тошкентнинг колхоз бозорларида бу йилги мева ва сабзавотлар блан савдо қилиш кун сайин қизитилмоқда. Шаҳар атрофидаги колхозлар бозорларда 65 та шийпонча очдилар. Колхозлар ўтган ойнинг беш куни ичида тошкентлиларга 88 тонна янги сабзавот ва 13 тонна

мева сотдилар. Қорасув районининг биргина «Коминтерн-1» колхоз-зи ўз дўконлари орқали 20 тонна сабзавот тарқатди.

1945 ЙИЛ 11 ИЮЛЬ. №53 (258)

КОММУНИСТ ФАЗИЛАТИ

Гвардиячи ефрейтор Қодир Қосимов Ватан урушидан илгари Ўзбекистоннинг Молотов районида ўқитучилик қилар эди. У гарчи бошланғич мактабнинг куйи синфларига дарс берса ҳам, ўз билимини ва сиёсий онгини оширишга алоҳида аҳамият берган эди.

Ватанимиз уфкида тўсатдан хавфли булут пайдо бўлиши ўқитучи Қосимовнинг ҳаётини ҳам ўзгартирди.

Уруш оловлари Кавказ тоғ этакларини ёндирган кунларда кўлига онгли равишда қурол олган собиқ ўқитучи азиз Ватанимизнинг ажралмас қисми бўлган Озарбайжон, Грузия Республикаларига томон ўрмаламоқчи бўлган фашист итваччаларга қарши қаттиқ жанг қилган гвардиячиларнинг илғорлари сафида турди. У ҳарбий устав ва ички қоидаларни ниҳоят ҳурмат қилди ҳамда уни амалга ошириш йўлида жонини ҳам аямай командирига кўмаклашди. Ёш жангчиларни ўз орқасидан боришга ва ҳар ишда ўрнат олишга чақирди.

– Командир буйруғи – қонун, уни жонинг борича аъло бажаришга тириш, – дея тушунтирди бир кун янги келган жангчиларга Қосимов, – командир айтганини қилмадингми, энди сен совет жангчиси ҳуқуқидан четда турасан, урушда душмандан ғолиб чиқмайсан. Командир жангчининг ғамхўри, уни ўргатади, жангга олиб киради. Ватан олдидаги муқаддас бурчни бажаришда қизил аскарга йўлдош бўлади.

Гвардиячилар душман группировкасини тоғ этакларида қуршаб олиб янчиб ташлаганларида оддий аскар Қодир Қосимов жангларда ўзини кўрсатгани туфайли гвардиячи ефрейтор унвонига сазовор бўлди ва II даражали «Ватан уруши» ордени билан мукофотланди.

Ростов дарвозаси ёнида уланиб кетган жангларда гвардиячи ефрейтор Қосимов сафдан чиқиб қолган бўлим командирининг ўрнини босди. Унинг ўқчилар бўлими Керчь ёқасида душманга юзма-юз кел-

ди. Бутун батальон ҳаракатига раҳна солиб турган бир тўда фашист эсэсчиларига қарши икки кун разведка жанги қилган гвардиячи ефрейтор Қосимов бўлими ғолиб чиқди. Душман ғаласи тумтарақай бўлди. Гвардиячилар батальони шиддатли ҳужум бошлади.

Гвардиячи ефрейтор Қодир Қосимов Орёл ёнида бўлган жангларнинг бирида қаттиқ ярадор бўлиб сафдан чиқди, уни госпиталга жўнатарканлар, ўз қуролдош дўстларига бундай деди:

– Қасос жанглари гуриллаган кунлари орангизда бўлмаганим учун афсусланаман. Жон дўстларим, душмандан ҳайиқманг, маккор душманнинг сўнгги ажали бизнинг қўлда! Мен учун ҳам ўч ола туринг, соғайиб сафга қайтгунимча ҳўп!

Учинчи бор ярасини даволаб сафга қўшилган гвардиячи ефрейтор Қодир Қосимов Одер дарёси бўйида эски дўстлари блан яна бир қисмда учрашди. Улар Кавказ тоғлари этақларида қаттиқ ва қонли жанглар ичида қуролдош ҳамроҳ эдилар. Куйбишевдан келган Иван Самсонов у вақтда оддий аскар эди, ҳозир гвардиячи сержант, бўлим командири. Унинг 3 та ордени бор. Петр Скопа эса белоруссиялик, у ҳам қизил аскар эди, ҳозир гвардиячи младший сержант, станокли пулемётда расчёт командири, 4 марта мукофот олган.

– Яна бирга бўлдик, – дея севинди ефрейтор Қосимов, – энди фашистларнинг марказий уяси бўлган Берлинга ғалаба байроғимизни бирга тикамиз.

Улар бирга ўз муқаддас мақсадларига эришдилар. Гвардиячилар қисми Берлин бўсағасида жанг қилганда гвардиячи младший сержант Петр Скопа пулемёти гвардиячи ефрейтор Қосимов ўқчиларига йўл очди, шаҳар ичида бошланган кўча жангида Қосимов бўлими гвардиячи сержант Иван Самсонов автоматчиларига катта мадад берди.

– Биз учаламиз Ватан урушига бир кунда бордик, – дейди гвардиячи сержант Самсонов, – урушнинг ғалаба блан тамомланишини бирга орзу қилдик ва мақсадимизга етдик.

– Гвардиячи ефрейтор Қосимовдан биз жуда кўп нарсани ўргандик, – дейди гвардиячи младший сержант Скопа, – у ўқимишли, ҳар нарсани тез ҳал қила олади. Унинг гапи ҳамма вақт ҳақиқат блан чамбарчас боғланган. Унга қисмдаги ҳамма жангчи – катта-кичик муҳаббат блан боқади. Командирларимиз ҳам уни қадрлайдилар.

Камтар ўзбек йигити Қодир Қосимов ҳарбий билимни тобора ўрганишга ва саводли ҳар бир киши ўз-ўзидан ўқиб кўп нарсани билиши учун ҳамма шароит бор эканини сўзлайди:

– Кимки ўқишни, ўрганишни истар экан, кўли боғлиқ эмас. Уруш оловлари аллақачон сўнган, тинч қурилиш даври кечмоқда. Яқин бир ой ичида ўз вазифамни бажарган ҳолда Лев Толстойнинг «Уруш ва тинчлик» деган романини ҳам ўқиб бўлдим. Ҳозир «ВКП(б) тарихи»ни яна қайтадан ўқиб, тезис туза бошладим.

Гвардиячи старшина Ҳабиб Валиев

ЭРТАЛАБКИ КЎРИҚДА

Дневальный команда берди:

– Эрталабки кўриқка сафланинг!

Рота казарма коридорида сафланди. Бўлим командирлари қаторларни тўғрилар, жангчиларни тезлик блан сафга туришни ўргатар эдилар. Санинструктор гвардиячи старшина Фаттоҳов бир бўлим жангчиларининг қўллари, тирноқлари, юзларини текширар, гимнастёрка ва ич кўйлакларини ечишга буюрар эди, шу сабаб бошқа бўлим жангчиларининг ташқи кўринишларини бузадиган ҳол қочмади. У кимнинг ич ёқаси кирлигини, ким оёқ кийимини тозаламаганлигини ва обмоткани ёмон ўргатганлигини, кимнинг гимнастёркаси ёки шими тартибсиз эканини, кимнинг сочи ўсиб кетганини дарров пайқади.

Старшина ўзинг хонасида шкаф турганлигини, унда игна, ип, тугма, ич ёқа борлигини ҳаммага билдириб, бўлим командирлари ҳар қачон ўз жангчилари учун буларни олишлари ва эрталабки кўриқка, машғулот машқига ҳар бир жангчи камчиликсиз келсинлар деб уқдирди. Хотин яқинда бўлинмага келган саккиз жангчининг юлдузлари йўқлигини, обмоткалари нотўғри ўралганини аниқлади. Старшина уларга обмоткани қандай ўраш кераклигини ўргатди ва уни қилишга буюрди. Жангчилар кундузги таълимдан қайтганларида буларни чақириб янги юлдузчалар берди.

Ҳар бир жангчи тартибли, тоза қаралган, ихчам бўлиши керак. Қизил аскар юз-қўлини ювсину йиртиқ гимнастёрка, тозаланмаган

пойабзал, кир пайтава блан юрсин ёки, аксинча, ташки кўриниши олифта бўлиб, қўл ва бўйинлари тоза бўлмасин. Бундай ношуд жангчи командирнинг буйруғини бажаришда ҳам, жанговар таълимда ҳам уқувсиз, эътиборсиз бўлади.

Рота командири ҳар вақт ўз жангчиларининг қай ҳолда эканликларини билиши керак. Шунинг учун ҳам эрталабки кўрик ўтказилади.

Капитан М.Исоқов

1945 ЙИЛ 14 ИЮЛЬ. №54 (259)

ТЎЛИН ОЙ

(«Москва шеърлари»дан)

*Тўлин ой, толеинг баланд келибдир,
Озод эл кўкида яйра беармон.
Бағрига босади сени кўк денгиз –
Ғалаба осмони, бахтиёр осмон.
Нақадар бахтлисан, тўлин ой, эркам,
Шодона нур блан тўлибдир кўзинг.
Таҳсинлар ўқигин жангчи ўғлингга,
Қузғунлар захмидан озод манзилинг.
Иқболинг чирогин ёқиб ҳар кун
Кремль кўкида сайр этар олов.
Салютлар юзингдан ўпиш олади,
Меҳмонга чиқарлар олиб бир ялов.
Кремль кўкидан кетма, келинчак,
Кўзингга тикилсин йигитлар, қизлар.
Заррин сочларингни ташла уларга –
Ҳижрон кўзгулари бўлсин юлдузлар.
Яна бир кунингда тугилган ҳижрон –
Аламдан дилларда қолмас бир асар:
Музаффар олови чиқиб олдингга
Абадий зафардан хабар етказар.*

Шароф Рашид

АҲОЛИ УЧУН МОЛЛАР

Бухоро корхоналари ўз маҳсулотларининг хилларини кўпайтирмоқда, уларнинг сифатини янада яхшилаш учун бутун тадбирлар кўрилади. Текстильшвейпромсоюзининг артеллари аъло сифатли тўкималар – атлас, тўнлик бекасам ва адрас тўқишга киришди. Куйбишев номидаги артелда бадий буюмлар ишлаб чиқарадиган янги цех очилди, унда гилам дўппилар, турли хилдаги сўзаналар, тўқилган туфлилар чиқарилади. Тельман номидаги артель кўрпа ва адёллер ишлаб чиқаришга кўчди.

Бир қанча трикотаж артелларда қўшимча равишда дастгоҳлар ўрнатилди. Улар аҳоли учун трикотаж ич кийимлар ва устки кийимлар ишлаб чиқаради.

Болалар кийимларининг кўп хилда бўлишига катта эътибор берилмоқда. Жумладан, Куйбишев номидаги артель болалар учун пайпоқ ва ҳар хил рангдаги майкалар ишлаб чиқараётир. Шунингдек, Сталин номи ва «XVIII партсъезд» ва бошқа артелларда ҳам тўқув цехлари очилмоқда.

ХОРАЗМ ТЕАТРИНИНГ ЯНГИ ТОМОШАЛАРИ

Хоразм область музыкали драма театри ўзининг бу йилги репертуарига бир неча янги асарлар киритиш билан ижодий ишни янада кизитиб юборди.

Театр яқинда Пушкиннинг «Бокчасарой фонтани» поэмаси бўйича ёзилган бир пардали балетни сахнага қўйди. Театр коллективи ҳозир драматург К.Яшиннинг «Офтобхон» асарини сахнага қўйишга тайёрланмоқда. Ўзбекистон давлат филармониясидан чақирилган ўртоқ Зухур Қобилов бу асарни сахнага қўйиш йўлида ишламоқда. Офтобхон ролида театрнинг талантили артисти Ўрозгул Ғоибова ва республикада хизмат кўрсатган артист Ражаббиди Бойжонова, Жумабой ролида республикада хизмат кўрсатган артист Рихсибой Шокиров, Дехқонбой ролида Сараймонов ўртоқлар чиқадилар.

ТУРАРЖОЙ ВА РАДИОСТАЦИЯ

Тошкент қишлоқ район Ворошилов қишлоқ советидаги Сталин номли колхозда ободончилик ишлари тобора кенгаймоқда. Колхоз правленияси колхозчилар учун бир неча тураржой қурди. Дастлабки қурилган уйлар битказилиб, колхозчиларга берилди. Бундай уйлардан яна бир нечаси қурилади. Колхозда қурила бошлаган чойхона биноси ҳам битиб, жиҳозланди.

Шу районга қарашли Калинин қишлоқ советидаги Охунбобоев номли колхозда радиостация қурилди. Бу станциядан 40 хўжаликнинг уйига симлар тортилиб, радио точкалари ўрнатилди.

1945 ЙИЛ 18 ИЮЛЬ. №55 (260)

ИПАКЛИК ГАЗМОЛЛАР ЧИҚАРИШ ОРТАЁТИР

Тошкент (ТАСС хабари). Ўзбекшўлкпром корхоналари ипаклик газмоллар чиқаришни ошираётирлар. Марғилон ипак йиғириш комбинатининг тўқимачилик фабрикаси креп-жоржет, креп-парижён, фэй-де-шин ишлаб чиқаришга киришди. Янги ипаклардан баланд навли жучунча-поплин ишлаб чиқарилади.

Самарқанддаги шойи тўқиш фаабрикаси зефир полотноси, йўл-йўл полотнолар ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Бу ерда сийдам ипак атласлар ва юқори навли диагональ жучунчалар ҳам тўқиб чиқарила бошланди. Фабрика йил охиригача шу ипакликлардан 100.000 метрча ишлаб чиқаради.

Самарқанддаги шойи тўқиш фабрикасида миллий тусдаги ипаклар тўқиш учун махсус цех қуриш бошланди.

ИККИ ЎРТОҚ

Ўзбек азамат йигитларидан Аширжон Болтаев блан Чори Азимов 1942 йилнинг бошида шавкатли Қизил Армия сафига чақирилиб, фронтга келганлар. Бу икки ўртоқ дастлабки пайтларда Волхов фронтида немис-фашист босқинчиларига қарши жангга кирдилар. Жангда

Азимов тўпда мўлжалчи бўлиб ишлади. Болтаев эса разведкачилик соҳасида хизмат қилди. Барча жангларда улар Волховдан Берлинга қадар шиддат билан жанг қилиб, командирларидан ташаккур олдилар.

Сўнгги операцияларда Берлин кўча жанглирида Азимов ўз тўпи билан тўғри мўлжал олиб немис-фашист босқинчилар устига ажал ўти очди. Немислар қарши атакага ўтиб бир тўда танк ва пиёда аскарларини бизга қарши ташлаган маҳалда мўлжалчи Азимов гитлерчиларни кириб ташлаш учун командирларидан ижозат сўради. У рухсат этди. Азимов ҳеч шошилмай, панорамани душман танкларига тўғрилаб кетма-кет ўт очди. Танклар тақа-тақ тўхтадилар. Душман қарши атакаси шармандаларча барбод бўлиб, баҳодир совет жангчилари Берлинга бостириб кирдилар. Гвардиячи оддий аскар Азимов шу вақтдаёқ «Жасурлиги учун» медали билан мукофотланди ва оддий аскарликдан младший сержантликка кўтарилди.

Гвардиячи младший сержант Азимов ҳозир ўз қуролдош ўртоқлари билан совет қуролларини янада пухта эгаллаш устида кунт билан ишламоқда. Ҳозир у тўпда уч запас мўлжалчи тайёрлаб етказди. Азимов сиёсий машғулотда аълочи бўлиб, рус бўлмаган миллат жангчиларига ўз она тилларида тушунтирмоқда. Командирлари бу икки жасур жангчидан ҳамиша мамнун бўлиб, улардан ибрат олишга бошқа жангчиларни ҳам даъват этиб келаётирлар.

Абдулла Раҳматов, комсорг

ШОДМАН

Лагердан чиқаверишдаги мевали дарахтлар тагида ёнбошлаб дам олаётган жангчилар бизни кўришлари биланок ўринларидан турдилар ва аскарларча ҳаёт бериб саломлашдилар.

— Яхши дам олинглар, — дедик.

— Ўртоқ офицерлар, сизлардан бирон нарсани сўрашга рухсат этинг, — деди.

— Марҳамат қилинг!

— Улуғ истагимизга етдик, бахтли кунлар келди. Энди ҳаммамиз жонажон она юртимизнинг орзусидамиз. Биз қуёшли Ўзбекистондан келганмиз. У ерда оламшумул ўзгаришлар юз берган дейдилар.

– Шундай, шундай, – дея қўшимча қилди яна бир қизил аскар.

Офицер шеригим жангчиларга гўзал Ўзбекистоннинг ҳозирги қувноқ ҳаётини, ўзбек халқининг ғалабалар блан ортиқ сеvingанини таърифлаб берди.

– Биз ғалаба тантанасини бутун оламда бўлгандек ҳис қилдик. Зотан, шундай ҳам эди. Олам юзини қоплаган қора булут пардаси йиртилди, гўзал куёш абадий нур блан дилларга ором берди. Бутун коинот ясанди, ғалаба тантана қилди.

Ўзбекистон бахмал каби кўкатлар блан ясанган кунлари, ўрик, олма, олча чамандай гуллаган кунлари, бутун ёш-қарилар, қиз-жувонлар ғайрат блан ишлаб, узоқ ғарбга тикилиб ғалаба кутган кунлари улуг орзуларига эришганларини тасаввур қилиб кўринг-чи. Ўйинни, хушчақчақликни, севишни ҳар нарсадан аъло кўрадиган қувноқ халқимиз шундай улуг айём кунларда қандай томошалар кўрмаган дейсиз. Ҳар жабҳаси олтинга барабар гўзал Фарғона водисиди, дунёга донғи кетган Сталин номли катта Фарғона канали бўйларида бўлган шод-хуррамлик, халқ байрами. Улуг Фарҳод тоғи этагида, азим Сирдарё лабида айтилган шодлик қўшиқлари радио эфирларида узоқ элларга эшитилди.

Офицер сўзини тинглаган ўзбек жангчилари кўз ўнгида Ўзбекистон ҳаёти, халқ шодлиги кино лентасидай ўтиб турди. Улар офицердан мамнун бўлдилар.

– Сиз ҳам ўз кураш эпизодларингиздан гапириб берсангиз, – дедик.

Камтарин йигитлар нимани айтамин дегандек бир-бирларига қарашдилар. Лекин уларнинг кўкракларида ялтираб турган орден ҳамда медаллар Сталинградда бошланган улуг жиҳоднинг иштирокчиси, фашизмнинг маркази – Берлинда қилинган жангларнинг қаҳрамонлари эканликларидан хабар берарди.

– Биз Ватан олдида мукаддас бурчимизни адо этдик, – дея жавоб қайтарди энг олдин офицерга мурожаат қилган жангчи-ефрейтор.

– Бу ефрейтор хоразмлик балиқчининг ёлғиз ўғли экан. У 1942 йилнинг бошларида ҳарбий хизматга чақирилган. Сталинград бўсағаларида қатъий жанглар бошланган кунларда уруш оловларида қайнаган, ўнлаб атакаларга борган, юздан ортиқ гитлерчини ўлдирган, қаттиқ ярадор бўлгани ҳолда сафдан чикмай дўстларига мадад берган. Шифохонадан келганидан сўнг Орёл ёнида душман танкига қарши борган. Танкка

қарши тўпи блан танкни пачақлаган. Висладан, Одер дарёсидан кечиб ўтган, Берлин шахрига биринчи босиб кирганлар қаторида бўлган.

Бу йигитнинг таърифини ўзи блан қурулдош шериклари муфассал таърифлаб беришди. У сўнгги қонли жангларда ғолиб чиққани учун I ҳам II даражали «Ватан уруши» ородени блан мукофотланди. Берлин қўчаларида душман атакларини қақшатгани туфайли III даражали «Шухрат» ордени блан тақдирланди.

– Фамилиянгиз нима?

– Мадраимов.

– Исмингиз-чи?

– Шодмон, лекин ўзим ҳаётдан, ғалабамиздан бахтлиман. Ҳозирги қувноқ турмушимиздан шодман, – дея севиниб жавоб берди.

Гвардиячи старший лейтенант М.Жўраев

ПОСТ – МАСЪУЛИЯТЛИ УЧАСТКА

Ватанимиз озодлиги ва мустақиллиги учун шиддатли жанглар бориб турган пайтларда қандай сергаклик блан постда турган бўлсак, ҳозирги – тинч таълим вақтларида ҳам бу вазифани ҳеч ким устимиздан олиб ташлаёлмайди. Лекин бу масалага баъзи ерларда эътибор берилмайди. Бунинг натижасида қўрикланаётган участкада пайдо бўлган номаълум одам ўз қора ишини битириб жўнаб кетишгача боради... мен бир ҳодисани сўзлаб бермокчи бўламан. Яқинда сержант ўртоқ Жўраев қўриқлаб турган объект теварагида ҳарбий формадаги қандайдир бир номаълум киши блан бир аёл файдо бўлди. Бундан олдинроқда яна бир пост бор эди. Шундай бўлса ҳам, Жўраев уларни огоҳлантириб «тўхта!» деди. Улар тўхтамай қоча бошладилар. Аёл қўлга тушди. У эркак одамнинг ҳарбий формадаги немис эканлигини ва маълум шпионлик мақсадида келганликларини сўзлаб берди. Аёл ҳам немис эди.

Мана бундай аҳвол баъзан учраб туради. Лекин постда турган ўртоқларимиз: «энди уруш тугади, биз томонга ким ҳам келар эди? Суриштириб ўлтиришнинг нима кераги бор?» – деб бепарволик блан қарайдилар. Бу аҳвол кечирилмас масъулиятсизликдир. Пост – жавобли участкадир. Буни доим ёдда тутиш керак.

Ефрейтор Ш.Қамчиев

ТЎРТИНЧИ ТАШАККУР

Бўлим командири сержант Ефимов – иш кўрган жангчи. У шуҳратли жанговар йўлларни ўтди ва душманга қарши курашда бир неча марта маҳорат қозонди. Ҳозирги таълим вақтида ҳам сержант ёш жангчиларга ўзининг бой тажрибаларини тинмай ўргатмоқда. У ўзининг бўлимини олдингилар қаторига олиб чиқди. Бу бўлим жангчиларидан Алёштин, Зотов, Светлаев, Васильевлар ўтилаётган барча мавзулар юзасидан аъло баҳолар олмоқдалар.

Аъло иш, шахсий ўрнак ва юқори талабчанлик учун сержант Ефимовга уч марта ташаккур эълон қилинган.

Яқинда рота командири казарма тартибларини текшириб чиқиб, сержантга тўртинчи ташаккурини эълон қилди. Ефимов жангчилари турган уйлар ҳамма вақт озода, йиғиштирилган, намунали тартибда.

Младший сержант Д.Аҳмадиев

ЭЛ-ЮРТДАН ХАТ

Мен жонажон Ватанимизнинг бошига оғир кунлар тушганда, немис-фашист газандалар Москва ёнига яқинлашиб бахт-саодатимизга таҳдид солганда шавкатли Қизил Армия сафига чақирилган эдим.

Севибли Ватанимизнинг ҳар бир қарич ери учун Ватанимиз топширганидек, улуғ доҳийимиз ва саркардамиз Сталин айтганидек, халқимиз васият қилганидек мардона жанг қилдик ва немис-фашист ифлосларини қувиб юбордик.

Бу блангина чегараланмадик. Севибли доҳийимиз бизнинг олдимизга янги, тугалловчи вазифани – немис-фашист йиртқични ўз инида тамоман янчиб ташлаш вазифасини қўйдики, бу йўлда чексиз оғир курашлар бошлаб юбордик. Бу ғолибона йўл бизни Берлингача, сўнгра Эльбага қадар олиб борди.

Мен Ўзбекистоннинг Фарғона область Сўх участкаси Тул қишлоқ советининг «Озод» колхозидан фронтга жўнаётганимда ҳамқишлоқ дўстларим:

Берлин учун
бўлган жанглarda
шуҳрат қозонган гвар-
диячи сержант
Зариф Шарипов

– Солижон, сен довюрак йигитсан. Ичимизда энг билимдон ҳам сенсан. Ғайрат қил. Юзимизни ерга қаратма. Бало-қазодан юртингни сақла! – деб насиҳат қилган эдилар.

Бу ҳамқишлоқларим нақазини эсда қаттиқ тутдим. Оғир жанглар кетаётган пайтларда дўстларим топшириғи қулоғим тагида жаранглаб турди. «Бало-қазодан юртингни сақла!» сўзи мени бир нарсага – душманни кўплаб кириб ташлашга руҳлантирди. Қаттиқ жанглар мени оддий аскарликдан офицерликка қадар кўтарди. Бу давр ичида кўплаб фашистни кириб ташлаб ҳукуматимизнинг олий мукофотига сазовор бўлдим. Менинг қўл остимдаги жангчилар ҳам оғир, жанговар йўлни шараф блан ўтдилар ва Берлинни штурм қилишда ўзларини шуҳрат блан қопладилар.

Шу кунларда, тинч таълим блан шуғулланаётган кунларимизда, мен колхозимиздан хат олдим. Колхозимнинг номи ҳозир «Ленин» номига қўйилибди. Колхоз раиси ўз хатида:

«Фарзандимиз лейтенант **Солижон Алимов!** Бизнинг юрагимизда завқ қайнади бугун. Сенинг қаҳрамонларча курашганинг учун. Кўп раҳматлар айтамин, хайр, меҳрибонимиз, тузимизни оқладинг, юртни ёвдан сақладинг.

Солижон! Биз сен йўқ вақтингда ўз ишимизни яхши бажардик. Колхозимиз кўп даромадли колхозга айланди; биз ҳаммамиз сиҳат ва саломатимиз, сени кутиб турибмиз. Синглинг Хирижонга 120 килограмм шоли ёрдам бердик».

Мен ушбу хатни олган замон юрагим завқларга тўлди ва юзимга қизил югурди. Худди ёр-дўстларимни кўргандай бўлдим. Тезликда хат ёзучи колхоз раиси ўртоқ Бойматовга ва правления аъзоларидан Рустамов, Охунов, Жамолов ва Йўлдошев ўртоқларга хат ёздим.

Мен яна кучимга куч қўшиб Ватан олдидаги бурчимни – жангчиларни пухта ўқитиш вазифасини шараф блан бажараётирман. Севикли Ватаним учун қанча ишласам ҳам оз дейман.

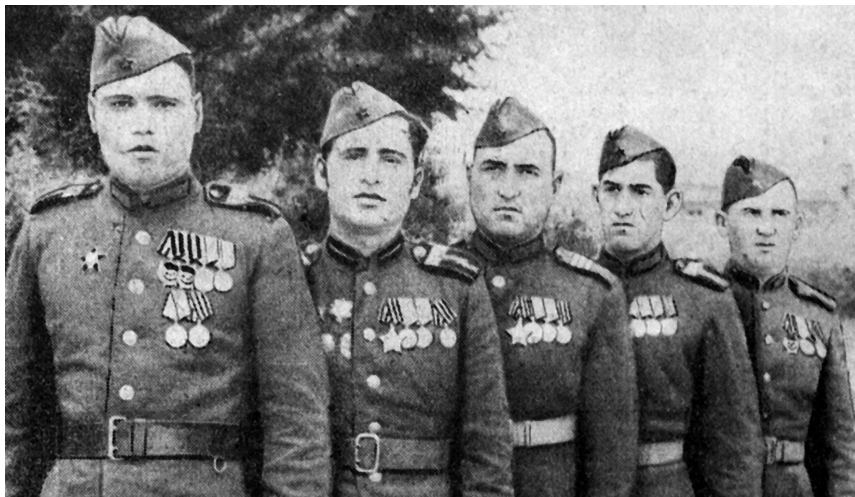
Лейтенант С.Алимов

ДАМ ОЛИШ КУНИ

Ўрмон одатдан ташқари ясанган. Табиат манзаралари ичра кўриниб турган плакатлар, дохийларнинг портретлари ва шиорлар лагерга ажойиб ҳусн бермокда. Тонг жуда эрта ёришди. Бутун атроф жимжит. Фақат онда-сонда сайраган майнанинг ёқимли овози бу жимжитликни бузгандек бўлар эди.

Лагерь ширин уйқуда. Солдатлар ором олмокдалар. Бугун дам олиш куни бўлганлиги сабабли сигналчи «уйқудан туриш» маршини чалишга тараддудланганича йўқ. Жангчилар турар пайтларини билдилар. Сигнал чалиниши блан ирғиб ўринларидан турадилар.

Соат беш яримлардаёқ днивальнийлар лагерь атрофини тозалаб қўйдилар. Майдончадаги сув сепилган машғулот жойи озода қилиб супурилган. Сигналчи ефрейтор Попов, одатдагидек, майдон ёнидаги трибунага кўтарилди ва сигнални тўғрилаб солдатларга таниш

Москвада бўлган Ғалаба парадининг қатнашчилари (чапдан): 1. Старшина Н.Страшко.
2. Гвардиячи старшина В.Терсиков. 3. Сержант Х.Маҳмудов. 4. Старшина А.Бобоев.
5. Младший сержант Г.Ерохин ўртоқлар.

А.Зенин фотоси

бўлган: «Қўзғалинлар» маршини баралла чала бошлади. Тонгда елган енгил шабада «Қўзғалинлар» маршини бутун лагерь ва баланд кайин дарахтларидан ошириб аллақажларга тарқатди.

– Подём, туринглар!

Бир дамда лагерь жонланди. Майдончада ва бутун атрофда ҳаракат бошланди. Ҳар ким ҳар нарса блан банд: кимдир этигини ялтиратади, кимдир сочини тарайди, кимдир ёқасини янгилайди, кимдир тосда ювинади, кимдир ойна ёнида соқолини киради...

Кўп ўтмай солдатлар ўз казармалари ёнида сафга тизилдилар. Маълум команда блан тартибли равишда майдончадан ўтиб ошхонага йўлландилар. Улар шахдам қадам ташлаб қўшиқ бошладилар. Лагерь тўлқинланди.

Барча солдатлар дам олиш куни худди байрамдагидек ясаниб чиқдилар. Палатка олдида тўпланган солдатлар ёнига келиб саломлашган лагерь навбатчиси младший лейтенант Абдуқаҳҳоров:

– Ўртоқлар, истаган киши ўз группаси блан турли ўйин-кулги қилаверсин. Атрофга ўйнашга боручилар дневальнийларга ёздириб кетсин!

Махоркани йўғон килиб ўраб олган солдат Салоҳиддинов қаршида турган кизил аскар Самсоновдан гугурт сўради ва:

– Биз қаерга борамиз? – деди.

– Қайиқда гашт қилсак дейман.

– Бу гапинг ҳам маъкул, ўғлон, – деди ва махоркасини узок тортиб олди.

Нарирокдаги ариқ бўйида учрашиб қолган икки ефрейтор клубда шахмат ўйнашни қўллашди:

– Ўтган сафарги қарзни узмасангиз бўлмас!

– Сиз икки сафар мот бўлганингизда биз 3 марта қолсак айби йўк, – деди иккинчиси.

Улар хоҳлашиб қулишди.

Ўқчилар бўлими командири сержант Коваленко автоматчилар бўлимининг командири, младший сержант Ғиёсов блан икки кун олдин келишиб қўйгани туфайли волейбол майдончасига ўз командасини олиб келди. Младший сержант Ғиёсов ҳам тайинланган соатда бутун состави блан етиб келди. Томошабинлар ҳам майдончага тўлди. Ўйин қизиди.

Бир группа жангчи чопиш мусобақасига қатнашди, яна бир неча қизил аскар санъат ҳаваскорлари олимпиадасига боришга тайёрланди. Лагерьнинг ҳамма атрофида ҳордиқ чиқаручи солдатлар, офицерлар группаси бор, ҳар ким ўз истаган машғулоти билан банд. Ашула ҳеч тинмайди, бири кетидан иккинчиси янграйди.

Тушки овқатдан сўнг яна ўйин-кулги. Маълум план бўйича турли томошалар кўрсатилди. Ҳаваскорлар концерт берди. Кеч кириши билан Москвада бўлган Биринчи май парадининг картинаси кўрсатилди.

Ҳар сафарги дам олиш кунимиз мана шундай кўнгилли ўтди.

Старший сержант Оллоёр Тўйчиев

ҚАҲРАМОН МИЛТИҒИ БЛАН

Ротага келган куним гвардиячи старший сержант Болта Ўролов менга бир милтиқни биркитиб қўйди ва:

– Қўп жанглarning жонли шохиди бўлган бу милтиқни сенга бердим. Бу милтиқ машҳур жангчимиз ефрейтор Коваленконики эди. У бу милтиқ билан Позьнан кўчаларида душманни омонсиз кирди. Одер дарёси бўйида душман атакасини қайтарди. Мюнхенбергда бўлган бир жангда шу милтиқ билан 12 гитлерчини отиб ўлдирди. Берлин кўчаларида ҳам шу милтиқ билан шуҳратланди. Коваленко катта ёшда бўлганлиги учун демобилизация қилинди, у ўз жонажон юртига жўнади, куралини сенга топширдик, – деди.

Мен ортиқ қувондим, каторда туриб гвардиячи старший сержант сўзини тинглаган дўстларим менга бўлган бу ҳурматни табриклагандай бўлдилар, менга бир-бир қарадилар.

– Кекса жангчи ефрейтор Коваленко традициясининг ҳурмати учун ҳар қачон тайёрман, ўртоқ гвардиячи старший сержант! – дедим.

– Ҳамма жангчиларимиз шундай бўлишлари керак, – деди бўлим командири.

Шу кундан бошлаб милтиқни авайлаб тутдим, кўз қорачиғимдай сақлай бошладим. «Милтиқнинг отиш вақтида тихирлик қилмаслиги жангчи учун энг муҳим» деб таъкидлашарди командир-

ларим. Бунинг учун милтиқни ҳар вақт тозалаш ва ўз вақтида ёғлаб, артиш зарур. Мен милтиғимни командирларим ўргатганидай тутдим. Бутун қисмларини қунт блан ўргандим. Ҳозир кўзимни юмганим ҳолда қисмларга ажратиб, яна жой-жойига қўя оладиган бўлдим.

Яқинда биринчи марта отишга чикдик. Менга навбат келмасдан олдин гвардиячи старший сержант:

– Ефрейтор Коваленко милтиғининг кучини кўрамиз, – дея мени огоҳлантирган бўлди.

Мен ўзимга ишонган эдим. Машқларда аъло баҳо олиб келдим. Найзобозликда биринчи бўлдим. Отишда ҳам мерганлар қаторида бўлишимга имоним комил эди.

Айтганимдай бўлди. Отишда сра ошиқмадим, совуққонлик блан мишенни жуда пойлаб отдим. Отган ўқларим мишендаги доиранинг марказига – уч ўқ ҳам бир нуқтага тегди. Текширишдан сўнг бўлим командиримиз:

– Яша, оддий аскар Азим Ҳамраев, – деди.

Оддий аскар А.Ҳамраев

ҲАМРАЕВГА ХАТ

Май ойининг бошларида қизил аскар Азим Ҳамраев Берлиндан Ўзбекистоннинг Бешкет районидаги «Большевик» колхозида ишловчи онаси Араб опага мактуб ёзиб, гитлерчилар устидан қозонилган ғалаба бутун совет Ватанимиз, халқимиз учун тантана эканини тасвирлаган эди. Жангчи: «Севикли онажоним, биз тўғридан-тўғри қонли жанглар ичида қайнаган бўлсак, сиз ва сизнинг ҳамкорларингиз мамлакатимизнинг узоқ ичкарасида туриб қудратли Қизил Армиямизга мадад бердингизлар», – деб ёзиб онасининг ҳам улуғ ғалабамизга тенг шерик эканини таъкидлади.

Онаси ҳам жавоб ёзди, хатга колхознинг кексалари, ёшлари қўл қўйдилар.

Дам олиш куни жангчи Азим Ҳамраев она юртидан келган мактубни ўз дўстлари блан бирга ўқиди. Колхозчилар ҳам улуғ ғалабамизга тенг шерик эканини таъкидлади.

– Колхозимиз, – деб ёзишипти колхозчилар, – яшнаб кетди. Бу баҳор бизга ғалаба шабодасини келтирди. Биз еримизни сифатли ишладик. Чигитимизни эрта экдик, сабзавотларимизни парвариш қилдик. Меваларимиз шовулдай қилди. Ҳозир ғўзаларимиз чопиғини ўтказдик, сувимиз сероб. Экинларимиз бўй бериб, гуркираб ўсиб турипти. Ҳосилимиз мўл бўлади. Ўтган йили ҳам давлат планларини муддатидан анча олдин ортиғи блан бажарган эдик. Бу йил умидимиз ниҳоят катта, давлатимизни мамнун қиламиз, албатта.

Азимжон! Шу кунларда колхоз қишлоғимизнинг юзи бутунлай ўзгариб кетди. Ватан уруши йилларида ўндан ошиқ янги бино қурдик. Сенинг турган аввалги уйинг энди йўқ. Янги уй солинган. Онанг колхозимизда стахановчи, укаларинг мактабда аълочи. Умидимиз сен блан тезда дийдор кўришишдир. Дўстларингга қизгин салом айт!»

Жангчилар Ҳамроевга келган хатни завқ блан ўқидилар ва колхозчиларнинг фидокорона ишларидан мамнун бўлдилар.

Ефрейтор Раҳим Қобилов

ПОЧТА ҚУТИСИ

Гвардиячи старшина Ойжон Қулжонов ташаббуси блан барча взводларда почта қутиси ташкил қилинди. Лагернинг умум тўпланадиган жойларида, клуб ёнида, кироатхона деворида ҳам почта қутиси бор. Қутилар жуда чиройли ишланган ва ғўзал қилиб безалган. Жангчилар ёзган мактубларини истаган пайтларида хоҳлаган почта қутисига ташлайдилар.

Почталаримиз ҳам жуда тартибли ишлайдилар. Ҳар кун икки маҳал хатларни йиғиштириб олиб полк почтальонига топширадилар. Ёзган хатимиз ўз вақтида жўнатилгани каби, жангчиларга келган мактублар ҳам тезда ўз эгаларига топширилади.

Полк агитатори, гвардиячи старший сержант Аҳмедов ротамизга тез-тез келиб туради ва жангчиларга истаган хатини ёзиб беради ҳамда келган хатларни ўқиб эшиттиради.

Гвардиячи оддий аскар Наврўз Умаров

Гвардиячи сержант Бакир Ҳалимов ўз қисмининг кураш традицияларини ёш жангчиларга сўзлаб берди.

ИРОДАМИЗ ЗЎР ЭДИ

Тиғиз кунлар келди. Душман ҳалқаси ичида қолдик. Ҳам осмондан, ҳам гир айланадан тарсиллаб турган ўқлар авж олаверди. Даҳшат кучайди. Биз анча узокдан курашиб келдик. Гитлерчилар зарбамизга чидолмай чекиндилар. Биз оз куч блан жуда ичкарига кириб кетдик. Ўтлар, даҳшатли отишмалар ичида гвардиячи ўқчилар ҳамон илгарилаб бордилар. Катта ўтлокдан ўтганимдан кейин икки анҳорни кечиб ўтишга тўғри келди. 71 километр масофани – ўрмон, ботқоқлик ва чакалакзорларни босиб ўтган гвардиячилар ҳордикни билмас эдилар. Кичик айланани душман ўраб олган. Биз қуршовда қолдик. Жаллодлар ўт очишни яна кучайтирдилар. Босиб келишга уриндилар.

Гвардиячилар асир тушмайди. Ватан учун бутун умримиз фидо бўлсин. Жонимиз борича олишамиз. Қуршовда даҳшатли жанглار бошланди. Душман галаси қутурган итдек ташланди. Пулемётларимиз тинмай сайради, автоматларимиз тарсиллади. Найзаларимиз ишга тушди. Вабодек устимизга ёпирилиб келган душман қалтакланган итдек чекинишга мажбур бўлдилар.

ҚАҲРАМОНЛАРГА ШОН-ШАРАФЛАР

Қисмимиз кўп оғир, лекин шарафли йўллари босиб ўтди. Биз бу шонли курашларда олийжаноб қаҳрамонларни кўрдик. Улар қонли курашларда душманга қақшатқич зарба бериш блан Она Ватанга бўлган чексиз муҳаббатларини намойиш қилдилар. Ўнлаб гвардиячилар Ватанимиз озодлиги ва мустақиллиги йўлида жонларини ҳам аямадилар.

Фарғонадан келган пулемётчи, гвардиячи оддий аскар Салоҳ Қаюмов Польша ерига ўтганимизда қаҳрамонлик кўрсатди. Гитлер-

чилар шаҳар остонасига бизни йўлатмаслик ва ҳужумимизни бутунлай тўхтатиш мақсадида сунъий тўсиқлар қурганлар, баррикадалар ясаганлар.

Гвардиячи Салоҳ Қаюмов қўл пулемётини кўтариб ўқчиларга бош бўлган ва баррикаданинг нозик жойини топиб туриб бирдан зарба берган ҳамда 12 ўқчи блан душман йўлига ғов солган. Шаҳар ичига кирганларида ертўлага ўрнашган душман станокли пулемётини мерганларча пойлаб расчётини ишдан чиқарган ва атакчиларимизга йўл очиб берган.

Берлинг яқин бир шаҳарчада қаттиқ жанг борарди. Мен кўча жангида ярадор бўлган оддий аскар Собиржон Сойибовни учратдим. Унинг елкаси қонга беланган, бироқ ғазаб блан автоматини ўқталган ҳолда дўстларига мадад учун интилар эди. Мен уни бир дам тўхтатдим.

– Қаттиқ ярадор кўринасан, санбатга жўна, – дедим.

– Ҳали жанг тугагани йўқ-ку, – деб жавоб берди.

– Майли, сен бир оз ором ол, жароҳатингни шифола! – дедим.

– Кечиринг, йўлимдан сра қайтолмайман, – деди-да, жанг қизиб кетаётган кўчага томон илдам юриб кетди.

Ёзиб олувчи М.Жўра

ЯХШИ ОДАМ ОЛДИК

Яқинда қисмимизда дам олиш уйи ташкил қилинди. Дам олиш уйига қисмнинг энг яхши ва аълочи жангчилари бир неча кун ҳордик чикариш учун юборилади.

Бизнинг полкдан икки ефрейтор, 4 оддий аскар дам олиш уйига борди. Ҳар қисмимиз 7 кундан туриб келдик. Дам олиш уйи энг яхши жойга ўрнашган, атрофи гулбоғ, чап ёнида ўрмон, пастликда катта анҳор оқади. Курортдан ҳеч фарқи йўқ.

Дам олучилар учун ҳамма шароит мавжуд: адабиётга қизиққанлар истаган бадиий асарларини олиб ўқийдилар, шахматчилар шахмат ўйнайдилар. Физкультурачилар учун яхши майдонча бор. Коллектив ашула ва кўшиқ ўрганучилар учун ва танцага қизикучилар учун маҳсус раҳбарлар ажратилган. Клубок раҳбарлари ўз вазифаларини тиршиб бажарадилар.

Қисм врачлари ва ҳамширалари дам олучилардан кунда хабар оладилар. Даволанучиларга яхши маслаҳатлар берадилар. 7 кун ичида сийҳатим жуда яхши бўлди ва анча семирдим.

Қизил аскар С.Бахтиёр

ҒОЛИБЛАРГА МУКОФОТЛАР

Майор Королев командирлик қилаётган сапёрлар батальони Москвадан Берлинга қадар жанговар йўл босиб ўтди. Батальон ҳужум қилиб боручи қисмларимизга йўл очиб бериб Волгада ва Днепрда, Одер ҳам Шпрееда жанг қилди.

Қўмондонликнинг топшириқларини усталик билан бажаргани учун батальон Александр Невский ордени билан мукофотланди. Батальоннинг энг яхши кишилари ҳам ҳукумат мукофотлари билан тақдирландилар. Ҳаммаси бўлиб 72 киши мукофотланди. Улар орасида сержант Шмятков, старшина Сухов, младший сержант Чикин, қизил аскар Ўтаев ва бошқалар бор.

Жангчилар ва командирлар ҳукумат мукофотига жавобан тинч ўқиш даврида ҳам қўмондонликнинг топшириқларини виждонан бажарамиз деб ваъда бердилар.

Младший лейтенант Ш.Хўжаҳмедов

УЧРАШУВ

Н-чи қисм ўқчилари билан тўпчиларнинг учрашуви бўлиб ўтди. Бу қаҳрамон тўпчилар ўқчилар билан бирликда ҳаракат қилиб уларга ҳар тарафлама мадад берган эдилар.

Тантанали учрашув жуда кўнгилли ўтди. Қуролдош дўстлар душманга қарши курашда ғолиб чиқиш учун қандай моҳирлик кўрсатганликларини ва ўқчилар билан тўпчилар бирга бўлиб ажойиб манёвр ясаганликларини эсладилар. Бир-бирларига ҳамкорлик қилганликлари туфайли жуда кам талафот кўриб душманга қатъий зарба бердилар ва узил-кесил ғалаба қозониб Берлин устига шонли ғолиблар байроғини тикишга сазовор бўлдилар.

Висладан то Берлингача ўқчиларга мадад бериб келган тўп расчё-ти командири, старший сержант Салоҳиддинов учрашувда ўз дўст-лари – ўқчилар жанг майдонида ботирларча курашганликларини сўзлаб берди.

Сержант Х.Каримов

1945 ЙИЛ 28 ИЮЛЬ. №58 (263)

КОЛХОЗЛАРДА ҚУРИЛИШЛАР

Самарқанд область Комсомол районининг «Қизил аскар» колхо-зида катта клуб бинокорлиги тугалланмоқда. Қурилишнинг баҳоси 1 миллион сўмга етди. Клубда кенг томоша зали, яхши жиҳозланти-рилган сахна ва кино будкаси бўлади; хаваскорлик тўғарақларининг мунтазам ишлаши учун махсус хоналар ажратилади. Колхоз тез кун-да ўзининг гидроэлектростациясини қуришга ҳам киришади.

Районнинг бошқа колхозларида ҳам кенг миқёсда қурилиш иш-лари ўтказилмоқда. «Қизил қахрамон» колхозида 125 мол сиғадиган оғилхона қурилаётир. Оржоникадзе номидаги колхозда эса омбор-лар ва мева сақлайдиган махсус жойлар барпо қилинаётир. Барча бинокорлик ишлари колхоз маблағлари блан амалга оширилмоқда.

ЯНГИ КИНОТЕАТР ҚУРИЛИШИ

Тошкентнинг Сталин районида янги ёзги кинотеатр қурилиши бошланди. Район аҳолисининг кучи блан қурилиш майдончаси тоза-ланди, ўн мингларча кубометр тупроқ ташилди. 20 минг дона гишт ҳозирланди. Кинотеатр шу ойда ишга тушади.

ЧАКАЛАКЗОРЛАРДА АВТОМАТЧИЛАР ҲАРАКАТИ

Қисмимизнинг асосий кўчалари «душман» изидан қувиб кетган. Лекин сойнинг нариги томонидаги кенг чакалакзор ва буталар ора-сида писиб қолган «душман»нинг майда группалари кейинда мадад

учун келаётган бўлинмаларга қарата ўт очиб йўлга рахна солмоқдалар. Қўмондонлик буйруқ берди:

– Чакалакзор-буталар ораси тозалансин, бунинг учун кучайтирилган автоматчилар бўлими юборилсин!

Менинг бўлимимга яна беш автоматчи кўшилди. Тонг ёришаётганида сойдан ўтиб, чакалакзорнинг ўнг томонидаги ва орқа томонидаги сўқмоқ йўлларнинг ҳаммасини тўсиб қўйдим. Ўсиқ дарахтлар панасида маълум масофа блан автоматчиларни чизилтирдим. Тонг ёришиб кетиши бланок юришга сигнал бердим.

Ўрмонда ва чакалакзорларда қандай ҳаракат қилиш кераклиги ҳақида автоматчиларга сўзлаб бердим ва Белоруссия ўрмонларида, Польша чакалакзорларида совет автоматчиларининг кўрсатган маҳорати ва жасорати ҳақида бой тажрибаларга эга бўлганимизни ҳамда амалда уларни қўллаш зарурлигини айтдим. Ҳарбий билимини оширишга кизиққан ва ғайрат блан ўз муқаддас бурчини бажаришга киришган автоматчилар биринчи ҳаракатларидаёқ тўғри ҳамда жасорат блан илгарилдилар.

Буталар ораси, дарахтлар панаси автоматчилар кўзидан қочмади. Ҳар бир шубҳали ўрин ҳамда қуршалган ўсиқ майда дарахтлар синчиклаб текширилди. Бу ерда ҳар бир жангчи-автоматчи ўзи якка ташаббус кўрсатиши ва, шу блан бирга, ўз олдига ҳаракат қилиши шарт. Менинг бўлимим худди ўзим ўйлаб-қузатгандек тартибда «душман» устига юриш қилди.

Чакалакзорнинг охирига етар-етмас ўнг ва сўл томондан автомат отишмалари эшитилди. Автоматларнинг тартибсиз отилиши ҳар икки томонда ҳам автомат ишга тушганини билдиради. Шу пайт мен манёврни ўзгартирдим, 3 автоматчини узоқдан айланиб ўтишга буюриб, ёндан тўсатдан зарба беришни кўзладим. «Душман» кучи у қадар кўп эмаслигига ишончим комил эди. Ўйлаган планимни тезлик блан амалга оширдим. Натижа чакки бўлмади: автоматлардан бирдан ўқ узиб даҳшат солдик, орқа томондан борган 3 жангчи ҳам ўзига қулай жой топиб ўт оча бошладилар. Даҳшатимиз кучайиши блан «душман» қаршилиги пасайди. Кейин улар тепасига бостириб бордик, 11 кишини «асир» туширдик.

Сержант Саъдулла Абдуллаев

ЎҚИШ АЪЛОЧИЛАРИ КОМСОМОЛ САФИГА ОЛИНДИЛАР

Жанглarda қаҳрамонлик кўрсатган ва ўқишда ибрат бўлаётган ёш жангчилар комсомол сафига кираётирлар. Сўнгги кунларда бизнинг комсомол ташкилотимиз ўз сафига олти кишини қабул қилди. Қабул қилинганлар орасида қизил аскар Баранов бор. У биринчи кундан бошлаб ишга кизгин киришди, взводда энг яхши агитатор сифатида хизмат қилди. ВЛКСМ каторларига қабул қилинган жангчилардан Толбин ва Ҳалимов ўртоқлар қоровуллик хизмати аъло бажарганлари учун ташаккур олдилар. Улар ташкилотнинг ишига актив қатнашиб келмоқдалар.

Ёш комсомоллар комсомол ҳаётига тездан киришдилар ва ўқишда ибрат кўрсатмоқдалар.

Младший лейтенант Т.Азонов

1945 ЙИЛ 1 АВГУСТ. №59 (264)

ТАНТАНАЛИ УЧРАШУВ

Лагерь тантанали тус олди. Бугун кадрли меҳмонларимиз келади. Атрофлар супурилган, тозаланган. Клуб ва кириш йўллари безатилган. Янги шиорлар ёзилган, қаҳрамонларимиз портретлари осилган. Кираверишдаги майдончага улуг дохийимиз ўртоқ Сталиннинг катта портрети ўрнатилган. Ҳаммаёқ байрамдагидек ясатилган.

Қўшни қисм жангчиларининг вакиллари биз блан учрашув орзусида эдилар. Биз ҳам шу орзуда эдик. Дам олиш куни тантанали учрашув бўлиб ўтди. Қўшни қисм жангчилари блан биз, гвардиячилар, ёнма-ён туриб Висладан Одергача, Одердан Берлингача фашист газандаларга қарши жанг блан ҳаракат қилдик.

Учрашув жуда тантанали ўтди. Гвардиячи сержантимиз Собиржон Абдураимов қўшни қисм жангчиларининг вакилларини табриклаб:

– Аҳиллигимиз абадий бўлажак. Биз қўлни қўлга бериб бир-биримизга мадад кўрсатганимиз туфайли шундай оламшумул ғалабалар тантанасига эришдик, – деди.

Ефрейтор Ё.Тожиёв

ЯШИРИН ПОЗИЦИЯГА!

Гвардиячи
младший сержант
Мадамин Раҳмонқулов.
Н.Цидильковский
фотоси

Бундан бир неча кун илгари яширин позицияга мина ёғдирган эдик. Расчётимиз корректорловчининг маълумотиға мувофиқ ишлади.

Бу сафар батарея командири, гвардиячи капитан Авдиенко раҳбарлигида яна яширин позицияни мўлжалга олиш учун бордик. Бу «уруш» майдони илгари машқ қилган жойимизга қараганда шароити жиҳатидан бутунлай ўзгача, қўйилган вазифа ҳам оғир. Сув тошган 30 метрли даладан миномётни судраб бориш ва миналарни етарлича ташиб ўтиш ҳамда миномётни пана жойга ўрнатиш ҳамда манёвр ясаб ўт нуктасини бир неча жойга кўчириш лозим. Шу блан бирга, «душман»нинг дўлдек ёғиб турган ўкидан расчётни сақлаб қолиш.

Гвардиячи миномётчилар бу жанговар топшириқни бажариш учун астойдил киришдилар. Жуда эпчиллик ва моҳирлик блан манёвр ясадилар. Расчётдан икки киши илгари бориб жой ахтарди ҳамда пистирма қилишга лойиқ жойни топди, тайёрлади. Оз вақт ўтмасдан бутун расчёт янги ўт нуктасига кўчди ва «душман»нинг яширин позициясига тинмай мина ёғдирдик.

Батарея командири аниқлашича, расчётимиз аниқ ва соз ишлаган, «душман» ўт нукталари ишдан чиққан. Яхши тайёргарлик кўрганимиз учун гвардиячи капитан Авдиенко бутун расчётимизга ташаккур эълон қилди.

Гвардиячи младший сержант М.Сафаров

ЖАСОРАТ БЛАН

Даставвал жангчиларимга қийин шароитда қолганимизни, душман кучи бизникидан ортиқ эканини айтдим ҳамда:

– Гвардиячилар ўз уруш тажрибаларида фақат ғолиб чиққанлар, душманга дадил бориб, кучи кўп бўлишига қарамай, уни ваҳимга

солганлар. Биз ҳам дадиллик блан бориб душманни қаттиқ зарбага учратишимиз ва бу шароитдан қутулиб позициямизни яхшилаб олишимиз керак, – деб таъкидладим.

Ўтган хонаки машғулотларда ўқчиларимизнинг айрим хатоларини кўрсатиб қайта-қайта ўрганишга мажбур қилган эдим. Бу сафарги дала машғулотимиз кўнгилдагидек бўлди. Сув-ботқоқликдан ўтиш ҳамда тезоқар анҳордан кечиш, сўнгра «душман» қарши атакасини синдиришимиз керак. Гвардиячиларнинг ҳар қайсиси ўз қуроли блан жуда аниқ ҳаракат қилиши ва жасорат блан илгарига интилиши орқасида бўлим олдиға қўйилган жанговар топшириқ яхши бажарилди. Биз 120 метр узунликдаги ботқоқликни кечдик, сувдан ўтдик, икки тепаликдан ошдик ҳамда дадиллик блан «душман» атакасига қаттиқ зарба бердик.

Агар биз бошдаёқ жангчиларни ўз вазифасига масъулият блан қарашға, ўзига қаттиқ ишонишға ҳамда жасорат блан «душман»ға ташланишға ўргатсак, ҳақиқий жангларда ҳар бир рус солдати душманларининг ҳар қандай «даҳшати»ға бас келади ва уни енгиб чиқади. Бу Ватан уруши жангларида бир неча бор синалган.

Гвардиячи сержант Т.Зоҳидов

ХАТОНИ ҲАЯЛЛАМАЙ ТУЗАТИШ КЕРАК

Машғулот ўтказдинми, кам-кўстингни кўздан кечириб боришинг керак. Хато ёки камчилик сезилдими, уни дарров тузатиш зарур. Агар бир сафар бепарво бўлсанг, «ҳа, иккинчи сафар тузатаманда» деб жангчига ўз хатосини тузатиб олишға буюрмасанг, иккинчи машғулотингда ҳалиги камчилик илгаригисига қараганда каттароқ бўлади ва уни тузатиш анча оғирлашади, жангчи ўзини қайсарликка олади.

Яқинда ўтказган бир машғулотимда гвардиячи оддий аскар Холбоев ўзини тута билмади, ҳатто милтиқни бошқалар каби мустаҳкам ушлаб тик юриш ўрниға ўзи лаллайиб, милтигини осилтириб бораверди. Даставвал индамадим. Чунки ўзи сезиб тузатиб олса керак деб ўйладим. Лекин ўйим тўғри чиқмади. Бўлимни йўл устидаёқ

Берлинни олишда
қатнашган гвардиячи
оддий аскар Маматой
Тиллабоев

тўхтатдим ҳамда унинг камчиликларини кўрсатдим. У норозироқ ҳолда милтигини шерикларига тенглаштирди ҳамда қаддини ростлаб олди. Кейинги бир суҳбатимда гвардиячи оддий аскар Холбоевдан:

– Кеча буйруғимни адо этганингизда юзингизда норозилик аломати сезиларди, – деб сўрадим.

– Бошқа бўлимда эканимда милтиқни шундай кўтарсак, сержантимиз ҳеч нарса демас эди. Сиз мени ҳар сафар огоҳлантирасиз, – деб жавоб қайтарди.

Ҳақиқатан, унинг сўзи тўғри. Айрим бўлим командирларимизнинг бепарволиги жангчини қайсар бўлишга мажбур қилади. Ишимизнинг пишиқ бўлиши, машғулотимизнинг сифатли ўтиши учун хатони, камчиликни ўз вақтида тузатишимиз албатта зарур.

Гвардиячи младший сержант Ф.Захаров

АЪЛО ДАРАЖАДА ОТДИЛАР

Ҳақиқий отиш кунигача кўп ва узоқ вақт тайёргарлик кўрдик. Деярли ҳар куни милтиқни ушлаш, ўқлаш, мўлжалга олиш, тепкисини босиш кабиларни машқ қилдирдим. Қўлланма асосида чакқонлик блан ётиш, туриш ҳамда ўқ-дориларни саранжомлаш кабиларни ҳам қоидага мувофиқ кўрсатиб бордим.

Натижа ёмон бўлмади. Ўтган беш кун ичида икки марта отишга бордик. Ҳар икки сафар ҳам менинг бўлим жангчиларим аъло даражада отдилар. Ҳатто умрида биринчи марта милтиқ ушлаган оддий аскар Сижак ҳам аъло даража блан отди. Отиш машқимиз тугаганидан сўнг рота командиримиз, гвардиячи капитан Самойлов батальон командиримизнинг шахсан менга ва бўлим жангчиларимга раҳмат эълон қилишини умум олдида айтди.

Гвардиячи старший сержант Қ.Саксонбоев

ПУЛЕМЁТЛАРИМИЗ ТИХИРЛИК ҚИЛМАДИ

Станокли пулемёт ўз хусусияти блан жангчини доғда қолдирмайдиган ва энг яхши мададкор курулдир. Пиёда аскарларнинг энг оддий ва дахшатли курулларида ҳам шу станокли пулемёт бўлади. Ҳамма солдат пулемётини севади ва ундан отишга қизиқади. Бу ҳақиқат.

Бироқ пулемёт ҳам, ўз навбатида, солдатдан, пулемётчидан анча нарсга талаб қилади. Солдат ўз вақтида овқат еганидек, пулемёт ҳам ўз вақтида артилишни, мойланишни истайди. Мен ўз пулемётчиларимни «максим»канинг қисмларини ажратиш ва жой-жойига ўрнатишни пухта ўргатишга ҳаракат қилиш блан бирга пулемётга муомила қилишни ҳам таъкидлаб бордим.

Тунги машғулот ўтказилди. Биз ўз участкамизни қаттиқ қўриқлаб, ўқчилар взводига мадад бериб илгарилаб бордик. Жангчилар шундай оломон жангда ўзларини қандай эҳтиёт қилган бўлсалар, пулемётларини ҳам авайлаб бордилар. Пулемётларимиз тинмай сайради, ҳеч қаерда тихирлик қилмади. «Душман» бизнинг зарбамиздан катта талафот кўрди, чекинди.

Гвардиячи ефрейтор С.Қаландаров

БАЙРОҚДА ЖАНГОВАР ОРДЕН

Ўрмон чеккасида Гданьон полкининг жангчилари блан офицерлари сафга тизилдилар. Батальонларнинг жангчи ҳам офицерлари бир текис саф блан қотиб турур эдилар. Қўшилма командири кичик трибунага чикди. У СССР Олий Совети Президиумининг полкни «Қизил байроқ» ордени блан мукофотлаш ҳақидаги фармониини ўқиб эшиттирди. Бирдан кўтарилган олқишлар, солдатларнинг уч марта такрорлаган «ура» садолари бу қувончли хабарни – полкнинг мукофотланганлигини шод-хуррамлик блан кутиб олишини билдиради.

Байроқдорлар Қизил байроқни кўтариб чикдилар. Полкнинг фахри ва шухрати бўлган жанговар Қизил байроқ шамолда ҳилпираб ту-

рар эди. Қўшилма командири байроққа жанговар орденни тақади ва байроқдорлар уни саф олдидан олиб ўтадилар.

Қўшилма командири полкнинг шахсий составини олий мукофот блан табриклади ва жангчилар Ватанимизнинг бу олий мукофотини оклашларига ишонч билдирди. Улар полкнинг шон ва шуҳратини йўқотмаслик, ўз ҳарбий маҳоратларини яна такомиллаштириб бориш, улуғ Ватанимиз постларида зийраклик блан туриш учун қўмондонликни ишонтирдилар ва Ватанимизга, партиямизга, совет ҳукуматимизга, улуғ дохийимиз ва саркардамиз, Совет Иттифоқининг генералиссимуси ўртоқ Сталинга қасамёд қилдилар.

Старший сержант С.Хайруллин

ЎЗ ОНА ТИЛЛАРИДА

Комсомол лейтенант Зайнитдинов рус бўлмаган миллат жангчилари орасида оммавий ишлар олиб боришда актив иштирок этиб келаётир. Ўрта Осиё халқларининг тилларини яхши билгани учун ҳар бир миллатнинг ўз она тилида иш олиб боради. Яқингинада козоқ ҳам ўзбек жангчилари учун ўртоқ Сталиннинг 1-нчи май буйруғи ҳақида суҳбат ўтказди. Ўз она тилларида бўлган бу суҳбатни жангчилар катта қизиқиш блан тингладилар.

Бўлинмамизга миллий тилларда чиқадиған «Қизил армия» газеталари келиб туради. Ўртоқ Зайнитдинов у газеталарни жангчиларга мунтазам равишда ўқиб эшиттиради.

К.Алимов

Газетанинг шу сонидан гвардиячи старший лейтенант **М.Жўраевнинг «Лагерь»** деб номланган мақоласи ҳам ўрин олган. Мақолада жангчилар ва офицерларнинг ҳордиқ чиқариши учун тайёрланган махсус дам олиш оромгоҳи ҳақида баён этилган, бу ерда жангчиларга ҳамма шароитлар яратилгани ва ҳарбий машғулотлар билан шуғулланиш имкониятлари етарли эканлиги ёзилган.

БИЗ ҲАҚЛИМИЗ

Жангчилар ўз курашларининг олийжаноб натижаларини кўриб қувонмоқдалар.

Европада уруш оловларининг сўниши дунёда абадий тинчликнинг равшан гувоҳидир. Айниқса, уч давлатнинг Берлин конференцияси бундан кейин халқлар тинчлиги учун қатъий негиз солди. Авлод-авлодимиз босқинчилар зулмини кўрмасин!

Одамзод бошига фақат кулфат келтиришни кўзлаган немис фашизми ер юзидан супирилди. Энди немис халқи бошқа халқлар қаторида тенг ва демократик ҳукуматга эга бўлиши учун тинмай ишлаши ҳамда бошқалар хунини батамом тўлаши зарур. Халқимиз ҳамда армиямиз Германия фашизмига қарши қатъий жанг олиб боришда ҳақли эди. Ҳақли кураш албатта ғолибликка олиб боради. Биз ҳақ учун курашдик, охирида енгиб чиқдик.

Младший лейтенант Т.Баширов

ЎҚЧИЛАРГА МАДАД БЕРДИК

Миномётчилар дахшати

Жанг майдони. Узоқда кўзга чалишаётган тепаликда «душман» ини бор. Ўқчилар ҳужумга тайёрланмоқдалар. Биз турган участка миномётчилар ҳаракати учун жуда қулай. Менинг расчётим ҳужумчи ўқчилар ротасини қўллаб юбориши керак.

– Расчёт аниқ ва соз ишласин, – дея буюрди гвардиячи лейтенант Соаталиев. – Бугунги «операция» ҳар қачонгидан кўра жиддий!

Батарея командиримиз, одати бўйича, иш бошлаш ёки катта операция ўтказиш олдидан шундай огоҳлантириш қилар эди.

– Буйруғингиз ўз ўрнида бажарилади, ўртоқ гвардиячи лейтенант, – дедим ҳамда честь бериб ишда давом этишимни сўрадим.

– Бажаринг!

Асосий ва сохта ўт нукталари тайёрладик, ўнгдан, чапдан ва олдинроқдан яна бир неча запас нукталар қазидик. Азамат миномёт-

чилар шундай катта ҳажмдаги ишни бир соат ичида аъло даражада тайёрлаб бўлдилар. Тайёргарлигимизни кўздан кечиришга келган гвардиячи лейтенант Соаталиев гвардиячи миномётчилардан ниҳоят мамнун бўлди:

– Мана бу ишларинг гвардиячиларга муносибдир.

Биз командиримизнинг мақтовли сўзи блан ҳовлиқмадик. Чунки ҳали асосий иш битган эмас. Ўқчилар ҳужумга ўтгандан сўнг бизнинг ҳам фаолиятимиз бутунлай равшан кўриниб қолади.

– Уруш майдонларида кўрсатган моҳирликни яна шу ерда бир қайтармасак бўлмайди, дўстлар! – дедим жангчиларимга.

– Албатта, албатта, ўртоқ гвардиячи старший сержант, – дейишди жангчилар.

Қоронги тушиши бланок ўқчилар группаси кимирлай бошлади. Улар ҳамон илгарига сурилиб бориб ҳужум маррасига бормоқдалар. Биз ҳам сергак эдик.

Туни блан қилинган катта тайёргарлик натижасида етарли миналар ташиб олдик ҳамда бутун ориентирларни мўлжалга олиш учун шароит туғдирдик.

Тонг отиши олдидан ўқчилар ҳужум бошладилар. Биз ҳам маълум сигнал бўйича улар блан баравар иш бошладик. Ўқчилар муваффақиятли равишда илгарилаб бордилар ва тахминланган муддатдан 15 минут илгари тепаликка атака қилдилар. Бизнинг расчёт пиёдалардан қолишмади, кўрсатилган масофада тенглашиб бориб, чекинаётган ҳамда қарши атакага уринаётган «душман» галасини мина дўли остида қолдирди. Мададимиз сезиларни бўлганини ҳатто айрим ўқчилар ҳам фаҳмлаганлар. Улар блан учрашиб қолганимизда:

– Баракалла, минангизга қойилмиз, ҳар қандай душман тутдек тўкилади, – дейишди.

Соат 7:30 минутда «душман» қалъасига айланган тепалик қамал қилинди, агрофи «душман» қолдиқларидан батамом тозаланди. Ўқчилар блан биргаликда ўтказган дала машғулотимиз жуда ибратли бўлди. Расчётимдаги янги миномётчилар бу машқдан катта сабоқ олдилар.

Гвардиячи старший сержант Сулаймон Мусаев

ЖАНГЧИЛАР ТАШАББУСИ

Командиримиз, капитан Бахтиёров бизга янги мишенлар тайёрлаш ҳамда отиш участкасини текислаш – тартибга солишни буюрди ва:

– Қизил аскар ташаббускор бўлиши керак. Мен сизларнинг ғайратингизни кўрай-чи, – деди.

Мен ва ефрейтор Салоҳиддинов, оддий аскар Бакиров, младший сержант Кремнев отиш учун ажратилган майдончага бордик. Майин ўт ва буталар блан қопланган, у ерда отиш машқини ўрганиш эмас, ҳатто юриш ҳам маҳол эди.

Мен ва ефрейтор Салоҳиддинов белкурак блан отиш участкасини киришга киришдик, младший сержант Кремнев блан жангчи Бакиров тахта ва ёғочлардан мишень тайёрлай бошладилар. Биз тушки овқат вақтигача ғайрат блан ишладик. Мишень қўйилиши мўлжалланган нуқтадан то отиш еригача 100 ва 200 метр масофани текисладик. Шерикларимиз ҳам қизил аскарларга хос ташаббус кўрсатиб қайдандир фанерь топганлар, уни яхшилаб безаганлар ҳамда пойлаш доиралари ясаганлар.

Ишимизни кўздан кечириш учун майдонга келган капитан Бахтиёров қилинган ишларни кўриб жуда хурсанд бўлади.

Қизил аскар С.Тўлаганов

МЕРГАНЛАРЧА ОТДИК

Тахминан ўн кунча мишенни мўлжалга олиш, милтиққа муомала қилиш, ётиш, туриш ва турли усулда пойлаш йўллари мишенни қилдик. Ундан олдинги ҳафтада эса милтиқнинг қисмларини пухта ўрганган эдик. Взвод командиримиз лейтенант Саксонбоев бўлимдаги ҳамма жангчини бир-бир синаб кўрди.

– Милтиқ қисмларини пухта ўзлаштириб олибсизлар, бундан кейинги машғулоти ҳам шундай жиддий ва астойдил олиб борсаларингиз, ҳеч шубҳасиз, ҳаммангиз қизил аскар аълочилиги бўласиз, – деди.

Биз жуда қувондик. Ғайратимиз тобора ошди. Бўлимда ҳар бир жангчи сержантимиз томонидан кўрсатилган китдек нарсани ҳам

яхши ўқиб олишга ва уни ўз ўрнида бажаришга тиришди. Пойлаш машқимизда милтиқларимиз озода турди, кўзлаган нуқтаимизни хатосиз уришимиз муқаррар эканига сержантимиз ҳам қаноат ҳосил қилди.

Ҳақиқий отишга чиқишимиздан бир кун илгари огоҳлантирилганимиз учун ҳаммамиз отиш жойида керак бўладиган аслаҳаларни олдик. Милтиқларимизни тозалаб артдик. Эртаси эрта блан овқатдан сўнг отиш майдонига бутун батальон блан бирга марш қилиб жўнадик. Анча йўл юрдик. Отиш майдони керакли нарсалар блан етарли жиҳозланган. Мишенлар тайёр. Сигнал бериш ҳамда хавфсизликни сақлаш учун атрофларга қоровуллар қўйилган.

Етарли дам олганимиздан кейин отиш нуқтасига бориш учун навбат кутдик. Бўлимимиздаги ўқчилар ўзларига ишонган эдилар.

– Аъло даражада отмасак, биз учун уят.

– Шунча тайёргарлигимиз беҳуда кетмас.

– Албатта, албатта хатосиз уришимиз керак.

Ҳаммамизнинг гапимиз ишончимиз каби мустаҳкам ва қатъий эди. Навбат бизга келди.

– Ўт очиш нуқтасига боринг!

Команда блан ҳар қайсимиз ўз отиш жойимизга бориб ётдик ва мишенларни пойлаб ота бошладик. Мен ҳаммадан кейинроқ отиб бўлдим. Қаторимизда ётганлар ҳам ўринларидан турдилар ва милтиқларини ростладилар. Яна команда блан ҳар ким ўз мишенига томон юрди. Мен отган уч ўқим бир нуқтага – ўртадаги иккинчи доиранинг ўртасига теккан. Ёнимда шерикларим ҳам ўзларича севинардилар. Текширув меникини келиб кўрди ва «аъло» отибсиз деди.

Ҳаммамиз кейинга қайтдик. Взвод командиримиз ким қандай отганини эълон қилди. Бизнинг бўлимда фақат 2 кишигина яхши отган, қолганларимиз мишенни мерганларча аъло даражада пойлаб урганмиз.

Оддий аскар Наврўз Умаров

ФАРЗАНД

Фарзанд орзуси кишида нақадар кучли бўлади. Бўлажаж ота дунёга келадиган ўз ўғлонининг рустамнамо, мард-довюрак, паҳлавон бўлиб жаҳондан шуҳрат қозонишини, қўрқув нималигини билмай жиҳодларга киришини орзу қилади ва қишнинг узоқ тунларида рафиқаси билан бўладиган суҳбатни шу мавзуларда бошлайди. Бундай сара ўғлонларга ҳақиқатан бепоён Ватанимизнинг эркин бағрида ширин ҳаёт кечирган анчагина кишилар муяссар бўлдилар.

1925 йилда серқуёш Ўзбекистоннинг Тошкент шаҳрида дунёга келган Исмоилхўжа аканинг ўғли Умид кўпдан орзу этган умидтилакларини юзага чиқарди. «Шу ўғлонга Умид деб ном қўяйлик, азамат ўғиллардан бири бўлиб умидимизни бажо келтирсин», – дейишди ота-оналари.

Умид улғайди. Уни кўз қорачиғларидек тарбияладилар. У ёшлик чоғларидаёқ тетик, эпчил, довюрак фарзанд эканлигини кўрсатди. Унинг зийраклиги, укувчанлиги ҳатто қўшниларни ҳам ҳайратда қолдирарди. У совет мактабларида илғор ўқучи сифатида танилди.

Ёш Умид Исмоиловни 7-нчи алоҳида ўқчилар полкига ўқишга олганларида қўмондонлик унинг зеҳни ўткирлигига қойил бўлган эди. Умид бу мактабни аъло баҳо билан битириб чиқди, унга старший сержант унвони берилди.

1943 йилнинг февраль ойи. Улуғ Ватанимизнинг озодлиги ва мустақиллиги учун қизгин жанглар кетиб турган пайт. Умид Исмоилов ҳам шу пайтда Ватан уруши фронтига келди. Дастлаб уни Запорожьедаги запас полкдан взвод командири қилиб 1-нчи Белоруссия фронтига юбордилар.

Қаттиқ мустаҳкамланган Дзуть дрёси... Атрофда немис-фашист босқинчилар қаршилиги борган сайин кучаймоқда. Йўлакай келиб мудофаа маррасини эгаллаган Умид взводи бир суткадаёқ ўз позициясини жуда мустаҳкамлаб олди. Бу ишни ташкил этиш, жанг майдонига биринчи киришига қарамай, Умид учун у қадар оғир сезилмади. У, ўзига одат бўлиб қолганидек, уйку нималигини билмас, жангчиларни душманнынг ҳар бир ҳамласига тайёр тутар эди. Унинг бундай эпчил ва баҳодирлигини яхши баҳолаган қўмондон-

лик Умидни разведкачилар командири қилиб разведкага жўнатди. Бу унга тамом янги иш. Биринчи разведкага сержант Юсуф Қаҳҳоров, сержант Александр Иванов ва бошқалар блан бирга жўнади. Умид бошчилигидаги разведкачилар Друть дарёси ёнидаги немисларнинг 1-нчи траншеясини разведка қилиб немислар турган жойни, постларини, ўт очиш нуқталарини аниқладилар. Бу разведка натижасида қўмондонликка қимматли маълумотлар келтирилди.

Бир кун иккинчи разведкадан сўнг Умид Исмоилов бошчилигидаги группа «тил» келтирди. Бу «тил»ни – постда турган немис часовойини шахсан Умиднинг ўзи бориб гиппа бўғиб олган эди. Бу «тил» қисмга келтирилгач, жангчилар ҳужумга ўтган ва разведканинг тўғрилиги амалда исбот этилган эди. Бунда қўмондонлик Умидни III даражали «Шухрат» ордени, шериги Қаҳҳоровни эса «Жасурлиги учун» медали блан мукофотлади.

Жанг шароитида Умиднинг касби ўзгариб, у сўнгги ҳал қилуши жангларда – Нарев дарёсида плацдарм эгаллаш жангларида миномётда мўлжалчи бўлиб хизмат қилди. Биринчи миномётда артиллерия тайёргарлиги вақтида ўртоклари сафдан чикиб, бир ўзи қолди. Лекин Умид қўркув нималигини билмади. Гитлерчи галалар устига ажал ўти сочи. Немисларнинг бир батальондан иборат куч блан қилган қарши атакасини қайтаришда мардлик намуналарини кўрсатиб жангчиларга мадад берди. Бунда, ниҳоят, жангчиларимиз энгиб чиқдилар. Бу жангда баҳодир Умид 50 га яқин гитлерчи солдат ва офицерларни қириб ташлади.

... Ўрмонлардан бири. Кечаси ўт очиш позициясини алмаштириш чоғида 20 кишига 120 га яқин гитлерчи тўсатдан ҳужум қилиб қолди. Бунда Умид Исмоилов автомат блан, бошқалар 2 та қўл пулемёти ва милтиқлар, гранаталар блан оғир жангга кирдилар. Орқадан 76 миллиметрли тўп мадад бериб турди. Мард йигитлар ичида младший сержант Водолазов, ефрейтор Лазаренко, старшина Меншиков, старший лейтенант Давидкин (взвод командири) ва бошқалар бор эди. Жанг тонготаргача чўзилди. Эрта блан жанг майдонида 50 лаб гитлерчиларнинг ўлиги қолган эди.

Қўмондонлик Умиднинг бу жангдаги маҳоратини тақдирлаб, уни «Қизил юлдуз» ордени блан мукофотлади.

Умид Исмоилов, бундан ташқари, Шарқий Пруссияда жанг қилиб, Болтик денгизига чикучиларнинг биринчи каторида борди ва Берлин учун қилинган жангларда ажойиб мардлик кўрсатди.

Ҳозир Умид Исмоилов қўл остидаги жангчилар ҳарбий-сиёсий тайёргарликда батальонда биринчи. Жангчилар ўз қуролларини жуда пухта ўрганганлар. Бўлинма командири майор Насибуллин бошқа жангчиларни ҳамиша Умиднинг жангчиларидан ибрат олишга чақиради.

Командир ҳурматиға сазовор бўлган жангчи ота-онаси учун, жонажон совет Ватани учун ҳам ҳурматли фарзанддир.

Лейтенант И.Муслимов

Гвардиячи оддий аскар
Эргаш Бўрибоев.

*Н.Цидильковский
фотоси*

Газетамизнинг мана шу сонининг тўртинчи саҳифасида гвардиячи старший лейтенант **М.Жўраевнинг «Ҳурматли доктор»** мақола-си ўрин олган бўлиб, мақолада доктор Ваҳоб Эшматовнинг ўз касби-ға бўлган садоқати ва Улуғ Ватан урушида фронтдаги жангчиларга кўрсатган катта ёрдами ҳақида ёзилган. Бундан ташқари, мақоладан унинг қўлидан шифо топган жангчиларнинг айрим мактублари ҳам келтирилган.

БАЙРОҒИМ

*Ғалаба парадига
Байроқдор бўлиб келдим.
Гул каби хандон қулиб,
Шодликка тўлиб келдим.
Бағрига босди мени
Москва – пойтахтим,
Қучоғида яйрадим,
Ҳар ёнда қулиб бахтим.
Байроғимда орденлар
Қуёш каби порлади.*

*Севганим қўмондоним
Кремлга чорлади.
Байроғимни тутиб мен
Бўлдим Эльба бўйида,
Яна бугун биргамиз
Ғалабанинг тўйида.
Олиб ўтдим мен уни,
Қутди Ленин дахмаси.
Байроғим-ла безанди
Ғалабанинг саҳнаси.
Доҳийимиз олқишлади
Байроғимни ҳам мени.
Табриклади ҳам қучди
Ғалаба-парад куни.
Тарихда қолар мангу
Севинчларга тўлганим.
Ғолиблар қаторида
Москвада бўлганим.*

А.Ҳамдам

1945 ЙИЛ 11 АВГУСТ. №62 (267)

ҲОСИЛНИ ЙИҒИШТИРИШ ВА ҒАЛЛА ТОПШИРИШ

Тошкент. 8 август (ТАСС). Ўзбекистонда донларни ёппасига йиғиштириш ва янчиш ишлари қизғинлашди. Далаларда минглаб ўроқчилар, юзлаб лобогрейка ва 500 дан ортиқ комбайн ишламоқда. Республикадаги Ғузор, Ховос ва бошқа районларнинг энг яхши ўроқчилари украин мингчиларидан Ульяна Сабокардан ўрнак олиб, ҳар куни 2 – 3 норма бажармоқдалар. Кейинги кунларда республиканинг тўкиш пунктларига 3 миллион пуддан ортиқ буғдой ва арпа келтирилди. Қашқадарё областининг колхозлари белгиланган жадвалдан ташқари 325.000 пуд ғалла топширдилар.

ТУНГИ ПАТРУЛДА

Бизнинг бўлимга шахарчанинг катта бир участкасини қўриқлаш топширилди. Сержант Меретов ўз жангчиларини участкага олиб келаркан:

– Ўрток жангчилар, биз шу участкани кечаси блан қўриқлаймиз. Ҳаммангиз ҳам бу соҳада анчагина тажрибага эгасизлар. Ҳар бир патруль ўз бурчини устав қоидаларига, командир кўрсатмасига асосан бажарса, бўлинмамиз ҳар сафаргидек бу жанговар топшириқни ҳам аъло даражада бажаради, – деди.

Иккинчи смена ярим кечага тўғри келди. Мен сержант Меретов блан бирга асосий участканинг патрулини алмашдик. Шу кеча ҳаво булут бўлганлигидан атрофни зим-зиё қоронғи қоплаган эди. Киши ўзидан озгина нарироқдаги нарсани кўра олмайди.

– Фақат зийрак бўлмоқ керак! – деди сержант Меретов.

Атрофни секин кузатиб бориб заводга буриладиган кўчанинг муйилишида бирдам тўхтадик. Қоронғу борган сари куюқлашди. Мен автоматимни ростламоқчи бўлиб турганимда рўпарамиздаги жин кўчадан оёқ товуши эшитилди. Мен ва сержант Меретов автоматларимизни шарпа томонга ўқталиб жим қотиб турдик. Оёқ товуши тобора яқинроқдан ва яққолроқ эшитила бошлади. Афтидан, келаётган кимса бу атрофда патруль бўлишини хаёл қилмаган.

Сержант менга секин шивирлади:

– Жим! Кимдир келаётир.

Оёқ товуши энди бемалол эшитилди. Сержант Меретов бирдан:

– Стой, кто идёт? – деб қичқирди.

– Свои, – дея овоз чикди ундан.

– Ким бу, берирок кел, қўлингни кўтар!

Мен сағал олдинга силжидим. Номалум «свои» киши ҳам яқин келди. Сержант Меретов ҳам қўл фонарини ёқди ва унинг юзига тутди. Қўли осмонга кўтарилган киши жавобсиз қотиб қолди. Сержант ундан хужжат суриштирди. Ҳеч қандай хужжат кўрсатолмади. Шимининг орқа томонидан немис пистолети топилди.

Номалум киши комендатурага топширилди.

Сержант Ҳакимбой Ҳасанов

СЕРЖАНТНИНГ СУҲБАТИ

Сержант Олтмишбой илгари пулемётчилар бўлимига командирлик қилар эди. Унинг бўлими Ватан уруши жангларида катта шухрат қозонди. Кўп пулемётчи жангчилар орденлар ва медаллар блан мукофотландилар, қисмимизнинг тарих китобидан шарафли ўрин олдилар.

Яқинда сержант Олтмишбоев бизнинг бўлимга командир қилиб тайинланди. Биз ҳаммамиз ортиқ севиндик. Ичимизда янги пулемётчилар ва ёш жангчилар ҳам бор. Ҳурматли сержант биринчи кундаёқ бўлим жангчилари блан танишди ва бўш вақтимиздан фойдаланиб қисқача суҳбат ўтказди.

– Пулемёт яхши қаралса ва яхши ўрганиб олинса, жангда энг яхши қурол бўлади, – деди сержант. – Бизнинг ҳар қайсимиз «максим»ни аъло даражада билар эдик. Унинг жанг майдонида ёки машқ пайтларида тихирлик қилишига йўл бермас эдик. Пулемётимиз расчёти душман ўтидан сақланиши учун жанг майдонида усталик блан манёвр ясадик. Пулемётчи ғайратли, кўрқмас ва жасоратли бўлиши керак. Чунки урушда пиёда аскарнинг асосий ва биринчи қуроли пулемётдир. Пулемётчи ўтга қиради, сувдан кечади.

– Мен сизларга пулемётчи ефрейтор Абилқосимовнинг баҳодирлигини айтиб берай, – деди Олтмишбоев. – Ўқчилар ротасига ёнбошдан мадад бериб бораётган пулемёт расчёти душман минасига дуч келиб шикастланди. Пулемётчи Абилқосимов елкасидан ярадор бўлгани ҳолда бир ўзи станокли пулемётни судраб ҳужумчилар қаторида илгарилаган ва душманга даҳшат солган. Яна бир жангда ўровда қолган ўқчилар душман ҳалқасини ёриб ўтишда унинг пулемёти катта ёрдам берган, 80 гитлерчини қириб ташлаган. Бундай довюрак пулемётчилар қисмимизда анчагина бор. Улар ўз шухратларини яна баланд кўтармоқдалар.

Сержантнинг суҳбати ҳаммамизга ёқди, уни мароқ блан тингладик. Айниқса, пулемётчиликка янги ўтган ёш жангчиларга сержантимиз катта сабоқ бўларлик гапларни айтди.

Ефрейтор С.Пирмуҳаммедов

ҚУРОЛДОШ ДЎСТЛАР

Дунёда ҳар хил дўстлар бор. Уларнинг бири биридан кўнгиллироқ ва аълороқ. Баъзилар ўз дўстлари учун ҳар нарсасига тайёр турсалар, баъзилар дўстлари учун қасос оладилар. Ўз дўсти учун дорга осилишга, қонли жангларга киришга тайёр турган минглаб олийжаноб кишилар борки, уларнинг тарихи олтин саҳифаларда минг йиллар яшаяжак. Авлодлар улардан ибрат олиб дўстликни мустаҳкамлаяжак.

Бизнинг кунларда дўстлик тобора юксалди. Рус, украин, белорус, ўзбек, тожик, туркман, эстон, молдован ва бошқа миллат жангчилари елкама-елка туриб душманга қарши озод Ватанимиз – СССРнинг мустаҳкам бирлиги учун курашдилар, бир оиланинг фарзанди сифатида жанг қилдилар.

Н-чи қисм тарихини ёзган авторлар андижонлик Ойжон блан ленинградлик Николайнинг жанг майдонида пайдо бўлган дўстлигининг ёрқин намуналарини кўрсатучи эпизодларни тасвирлаганлар. Уларнинг иккаласи автоматчи эди. Белоруссия ўрмонлари душман инига айланган дамларда бу автоматчиларнинг жанговар фаолияти юксалди. Ўрмон ва ботқоқликда жанг қилиш ҳар бир жангчидан катта чидам, зўр жасорат ва ҳарбий моҳирликни талаб қилади. Бу икки совет аскарлари ўрмон жангида шухрат қозонди. Ойжон блан Николай поёнсиз ўрмон ичига биринчи бўлиб разведкага бордилар. Вазифа анча оғир, лекин қатъий. Уни бажариш керак. Улар зим-зиё қоронғуда ўрмонга кириб кетдилар. Қалин чангаллар орасини ёриб бориб 7 километр наридаги душман зонасидан биқиниб ўтдилар. Узоқда милтиллаган чироқ Николайни ўзига жалб қилди.

– Ойжон, ўша йилтираб турган кўзни кўр қилмасак бўлмайди, – деди шивирлаб.

– Ҳар ҳолда, эҳтиётлик керак, – деб жавоб берди.

Николай ўрмалаб кетганида Ойжон автоматини ўқталиб дўстини душман хуружидан ҳимоя қилишга тайёрланиб турди. Николай жуда илдам юрди, чироқ милтиллаган нуктани равшан кўриб аниқлади. У ер землянка экан. Икки-уч немис офицери картага тикилиб ниманидир маслаҳатлашмоқда. Яна бир офицер телефонда шошиб-пишиб, қаттиқ-қаттиқ гапирмоқда. Николай землянкага яқин бир дарахт орқасида биқиниб офицерларнинг ҳаракатларини анча кузатиб тур-

ди. Землянкага кираверишда бир немис солдати – часовой турарди. Николай бир дам хаёлга толди, ўйлади. Дастлаб часовойни ҳал қилайми ёки гранаталаримни отиб шу штабни қўпорайми? Менга энг муҳими ҳужжатларни қўлга тушириш, агар портлов бўлса, ўзимиз ҳам қуршовда қолишимиз аниқ. Йўқ, часовойни боқлайман!

У ўз орқасида ҳамроҳи мадад беражагини яхши биларди. Землянка ёнидаги чўқкида ўтирган часовой кимирламай қолди. Николай орқа томондан бориб ғип бўғди. Унинг забардаст қўлига бутун қуввати тўпланди. Қаттиқ бўғганича овозини чиқаришга қўймай ўрмон ичига судради. Дўсти Ойжон немис часовойнинг жонини олди. Николай дадиллик блан землянкага йўлланди. Автоматини ўқлаб бирдан ичкарига кирган совет жангчиси ўз орқасида катта мадад тургандек ўзини ҳис қилиб, совуққонлик блан:

– Хэндэ хох! – деди.

Саросимага тушган уч немис офицери олдин қўл кўтарди. Кейин бири қаршилиқ кўрсатишни ўйлаб ўз қуролини олишга уринган эди, Николай чаққонлик блан автоматини сидра-сидра сайратди. Бир немис офицери пистолети блан ҳамла қилиб Николайни ҳам қаттиқ ярадор қилди. Лекин уч немис офицери землянкада ер тишлади. Ертўлада бўлган отишмалар катта айюҳаннос бўлмади. Гўё ўрмон худди одатдагидек гарнизон тинчлигида эди. Чунки олдинги линия анча нарида.

Дўстидан узоқ дарак бўлмагач, Ойжон «отишмалар натижаси яхши бўлмади, шекилли» деб секин-секин землянкага борди, ғазаб блан эшикни очди. Николай қонга бўялган ҳолда мадорсиз ётар эди. У даставвал дўстининг ярасини боғлади, сўнгра офицерларнинг ва штабнинг ҳужжатларини олди. Энди қайтиш керак. Оғир ва машаққатли йўлларни босиши ҳамда душман линиясидан ўз чегарасига ўтиб олиши лозим. Автоматни бўйнига осди, дўстини орқасига опичиб олди ва жасорат блан землянкадан чикиб зим-зиё ўрмон қоронғилигига кириб кетди.

Тонг отмасданок ўз чегарасига омон-эсон ўтиб олди ва дўстини ҳам соғ олиб келди. Бу икки дўстнинг биринчи жанговар иши эди. Сўнгги жангларда улар ажойиб ишларни қилдилар. Қисм тарихида, мана, нималар ёзилган:

«Қисмда ўз жанговар шуҳратлари блан танилган Николай Со-
болеву Ойжон Ашурматовларнинг душманга қарши олиб борган
курашлари ҳамма жангчиларимиз учун ўрнак бўлмоғи зарур. Оддий
аскар Николай блан ефрейтор Ойжон қўмондонлик томонидан бую-
рилган энг қийин ва оғир жанговар топшириқларни ҳам ўз вақтида
ҳамда аъло даражада бажардилар. Одер дарёсидан биринчи сузиб
ўтиб, плацдармни 3 соатгача ушлаб турган қаҳрамонларнинг ша-
рафли рўйхатида ҳам шу икки қаҳрамоннинг таниш фамилиялари
бор. Уларнинг кўча жангларида кўрсатган қаҳрамонликлари ва ажой-
иб ҳарбий маҳоратлари ҳаммамиз учун сабоқдир. **Икки ҳурматли
жангчимизга шон ва шараф!»**

Кўкраклари орденлар блан безанган икки дўст қисмда кат-
та обрўй блан ўз ҳарбий бурчларини ўтамоқдалар. Уларнинг ҳар
иккиси ҳам энди сержант унвонига эга бўлган ва ўқчилар бўли-
мига командирлик қиладилар. Ўз жангчиларини Ватан олдидаги
муқаддас бурчни ҳалол бажаришга ундайдилар, ҳарбий таълим-
ни оширишга, интизомли бўлишга, дўстликни мустаҳкамлашга
ўргатадилар.

Гвардиячи старший лейтенант М.Жўраев

АЪЛОЧИ ЖАНГЧИ

Оддий аскар Назирқосим Ашурув ротамизда энг яхши интизомли
ва аълочи ҳисобланади. Қисмимиз немис-фашист газандаларга қар-
ши қатъий кураш қилаётган қизгин кунларда ротамизга келган бу
ўзбек йигити ҳарбий таълимни ўتماган ҳамда рус тилини мутлақо
билмас эди. Лекин у ўз ғайрати орқасида, иш кўрган жангчиларнинг,
командирларнинг яқин ёрдами соясида тез орада илғор жангчилар
қаторига ўтди, жангда жасурлик кўрсатди.

Қизил аскар Ашурув Ватан уруши жангларида 2 бор ярадор бўл-
ди ва шифоланиб яна шериклари қаторида то душман устидан узил-
кесил ғалаба қозонганимизча курашиб келди.

Сержант Қ.Бозоров

ЎЗБЕКИСТОН БЮДЖЕТИ

Июнь ойида ЎзССР Олий Советининг VII сессияси бўлиб ўтди. Сессияда Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг 1945 йилги давлат бюджети тасдиқланди. Янги бюджет социалистик хўжаликни янада кенгайтириш, республика маданияти ва меҳнаткашлар фаровонлигини янада юксалтиришга қаратилган. Бу эса ленинча-сталинча доно сиёсатнинг ёрқин ва яққол намунасидир. Бюджет даромад ва харажатлар бўйича икки миллиард бир юз етмиш миллион бир юз ўн беш минг сўмни ташкил этади. Бу 1944 йил бюджетининг кутилган ижросидан 31,4 процент ортиқ. Саноатга ажратиладиган маблағлар тўрт хисса кўпайди. Озиқ-овқат саноатига ўтган йилги 3 миллион 800 минг сўм ўрнига 55 миллион 100 минг сўм миқдорида катта маблағ ажратиш мўлжалланди. Қишлоқ хўжалигига 144 миллион 500 минг сўм, яъни ўтган йилга нисбатан 33 процент ортиқ ажратилади. Янги бюджетда ижтимоий-маданий тадбирларга энг кўп маблағ – 1 миллиард 385 миллион сўм ёки бутун бюджетнинг 63,8 проценти ажратилади. Фақат маориф эҳтиёжларига ажратиладиган маблағлар 27,3 процент оширилади. Бу йил 4.556 мактаб ишлайди, буларда бир миллиондан ортиқ ўқучи таълим олади.

Соғлиқни сақлаш учун ажратилган маблағлар касалхоналарда қўшимча 1.800 ўрин, яслиларда қўшимча 4.600 ўринни ташкил этишга, 15 тропик стацияси ва 17 безак пунктини очишга имкон беради.

Сессияда сўзга чиққан ЎзССР Халқ Комиссарлари Советининг Раиси депутат А.Абдурахмонов, депутатлардан С.К.Емцов, М.Жуманиёзов, М.И.Кичанов, А.Исамухаммедов, М.Рахмонов, А.Ашуров ва бошқалар Ўзбекистон ССРнинг 1945 йилги давлат бюджетини қизгин маъқулладилар. Улар республика меҳнаткашларининг бу йил бир миллион тонна пахта ҳосили олиш учун курашаётганлиги ҳақида сўзлаб бердилар.

ЎзССР Олий Советининг VII сессияси республиканинг 1945 йилги давлат бюджети ҳақидаги қонунни яқдиллик блан қабул қилди.

Сессия бутун ўзбек халқи номидан баланд руҳ блан ўртоқ Сталинга табрикнома қабул қилди.

АВТОБУС ҲАРАКАТИНИНГ ЯНГИ ЙЎЛЛАРИ

Самарқанд. Вокзал блан Регистон майдони ўртасида автобуслар қатнай бошлади. Самарқанд автобус базасининг машиналари эрта-лабдан кечкурунгача қатнаб туради. Тез кунларда яқин районлар орасида автобус ҳаракати тикланади.

БИРИНЧИ УЗУМ

Термиз. Бу ерда олдин пишган узумлар сотила бошлади. Термиз районидаги «Намуна» колхозининг аъзолари эртанги узумларни сотишга киришдилар.

1945 ЙИЛ 18 АВГУСТ. №63 (268)

Газетанинг ушбу сонининг биринчи саҳифасида «**Интизом – ҳарбий куч ва зафар гаровидир**» номли мақола бўлиб, унда ўзбек баҳодир жангчиси, старший сержант **Ҳакимбек Тожиевнинг** ҳарбий хизмат давридаги интизومي ва бошқа жангчи ўртоқларига кўрсатган намунали ишлари тўғрисида баён этилган бўлиб, ўзи ҳам ҳарбий интизом ҳақида шундай дейди:

«Жангчининг энг биринчи ва энг муқаддас бурчларидан бири интизомли ва тартибли бўлишдир, чунки интизом ҳарбий куч ва ғалаба гаровидир».

Ватанга чексиз муҳаббат ва душманга чексиз нафрат туйғуси Ҳакимбек Тожиевда жуда юксак бўлган.

ВАТАН ЎЗ ҚАҲРАМОНЛАРИНИ МУКОФОТЛАЙДИ

Берлинни штурм қилишда маҳорат кўрсатган жангчиларга қисмимизда орденлар ва медаллар топшириш маросими бўлиб ўтди.

Жанглarda жасурлик ва ботирлик кўрсатган пулемётчи Воронеж блан разведкачи Мурзинга «Қизил байроқ» орденлари топширилди.

Старшина Логунов блан қизил аскар Загороднев I даражали «Ватан уруши» орденлари олдилар. Шу куни бўлинмамиздаги кўп офицерлар ва жангчиларнинг кўкраклари янги орденлар ҳам медаллар блан яркиради.

Старшина В.Қамбаров

Разведкачи гвардиячи
оддий аскар
Г.Шокиров.
*Н.Цидильковский
фотоси*

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ ЁЗУЧИЛАРИ СОЮЗИДА

Ўзбекистон Совет Ёзучилари союзи шу йилнинг охиригача учта бадий альманах чикарди.

Бу альманахларда Ўзбекистон ёзучиларининг кейинги вақтларда ёзган янги асарлари – шеър ва дostonлар, очерк ва ҳикоялар, повест ва романлар, драматик асарлар ва илмий-адабий мақолалар босилади.

Альманахларга орденли шоир ўрток Уйғун редактор қилиб белгиланди. Редколлегия аъзолигига Ойбек, Шайхзода, Абдулла Қаҳҳор, Темур Фаттоҳ ўртоклар тасдиқландилар.

ЖАНГЧИНИ ШУНДАЙ ТАЙЁРЛАШ КЕРАК

Машғулот яхши ташкил этилди.

Сержант Исҳоқов бўлимидаги жангчилар бўлим командири бошчилигида тиззалаб отиш учун дарсга ҳозирланиш мавзусини ўргандилар. Бу мавзу тез ўзлаштирилди. Фақат жангчи Поялоцкий ўзлаштира олмади, командаларни устав талаб этганидек ўтай олмади. Сержант Исҳоқов уни сафдан олдинга чиқарди ва:

– Дўстларингизнинг қандай ҳозирланганликларини кўринг, – деди.

Бўлимнинг қолмиш жангчилари сержантнинг командаси бўйича тиззалаб отиш учун ҳозирлик кўришни такрорладилар.

Шундан сўнг Поялоцкий отишга тайёрланиш командасини такрорлади, бу сафар яхшироқ бажарди. Лекин камчилиги бор эди.

Сержант Исоҳоқов қолмиш жангчилар блан машғулоти давом этиришни ўринбосари Сленцовга топшириб, ўзи Поялоцкийни пухта ўргатишга киришди. Қандай ҳаракат қилиш кераклигини унга алоҳида кўрсатди, дуруст такрорлашини талаб қилди, хатоларини вақтида тузатди. Натижада оддий аскар Поялоцкий мавзунини «яхши» баҳо блан тугатди.

АЪЛО ОТДИ

Автоматдан отишнинг иккинчи машини биринчисига қараганда кўп қийин. Бунда вақт чегараланган бўлади, шунинг устига, ўтнинг уч мўлжалга кўчириб олиб боришга тўғри келади. Аммо ҳаракат қилган киши тилагига эришмай қолмайди.

Қизил аскар Содиқов отиш маррасига келди. Унинг ўқ узгани эшитилди. Кўп ўтмай у старший лейтенант Латишев ёнига келиб ўзининг аъло отганини билдирди.

Қизил аскар А.Ҳакимуллин

КОМАНДИРНИНГ ИШОНЧЛИ ТАЯНЧИ

1942 йилнинг куз пайти эди. Душман кўшинлари Кавказ тоғлари этакларига ёриб кирдилар. Қисмларимиздан бири оғир аҳволда қолди. Ёш офицер Исаевга бир группа автоматчилар блан душман қуршовини ўпириш ва қуршовдан чиқиб олиш учун қисмга ёрдам кўрсатиш буюрилган эди.

Жанг қисқа, лекин шиддатли бўлди. Группа командири ярадор бўлишига қарамай, душман қуршови ўпирилмагунча жанг майдонидан кетмади. Қисм автоматчилар блан қўшилди. Жанглари райони немисларнинг ўлиги блан тўлиб кетди. Тезда жанг майдонига фронт қўмондони ва Ҳарбий Совет аъзоси етиб келди. Исаев:

– Фақат коммунистлар ва партиясиз большевиклар, ўзларини ҳозирдан бошлаб коммунистлар деб ҳисоблаган кишиларгина шундай жанг қила оладилар, – деди.

Сўнгра янги жанглари бўлди. Батальон командири капитан Исаев олдинда ҳамон коммунистлар борганликларини кўрди. Улар жангчиларни мардона жанг қилишга доим руҳлантириб бордилар ва батальон

он ўз олдидаги бурчни шараф блан бажарди. Жанглар бориб турган вақтлардаги бу мардона ҳаракат ҳозир ҳам қонун бўлиб қолди.

Батальонга узоқ марш ўтказиш вазифаси юклатилди. Капитан Исаев батальон коммунистлари блан комсомолларини тўплаб уларга вазифаларини тушунтирди. У душман территориясида қисмининг ҳаракати жуда масъулиятли иш эканини кўрсатди. Юксак интизом, уюшқоқлик ва ҳарбий сирни мустаҳкам сақлаш маршда энг зарур шартдир.

Марш кутилганидек бўлиб чиқди. Бунда коммунистлар блан комсомоллар чидам кўрсатиб ибрат бўлдилар. Улар тўхтаб дам олинадиган ерларда жангчиларга янги газеталарни, сўнгги хабарларни ўқиб эшиттирилди. Ҳар бир взводда иккитадан «Жанговар варақа»лар чиқарилди.

Янги жойда ҳам ўқиш-таълим ишлари қизитиб юборилди. Батальон командири таклифи блан коммунистларнинг ҳамда комсомолларнинг мажлислари ўтказилди. Бунда жанговар ҳам сиёсий тайёргарликда батальонни биринчи ўринга қўтариш учун кураш масаласи муҳокама қилинди. Аълочилар тахтаси ташкил этишга қарор қилинди. Энг биринчи аълочи сифатида бу тахтага қизил аскар Гукнинг номини ёздилар. У батальон ветерани, кўп жангларнинг қатнашчиси. Шавкат ва мардлик кўрсатгани учун Гук «Шуҳрат» ордени, иккита «Жасурлиги учун» медали ва «Ленинград мудофаси учун» медали блан мукофотланган. Иш кўрган жангчи-пулемётчи ўқишда бошқаларга ҳам тинмай ёрдам бермоқда.

Аълочилар тахтасига батальоннинг энг ботир жангчиларидан сержант Темирбоев, қизил аскар Ҳамидов ва бошқаларнинг ҳам номлари ёзилди.

Аълочилар тахтаси батальоннинг энг яхши кишиларини танитишда катта роль ўйнади.

Коммунистлар блан комсомоллар интизом учун курашда ибрат кўрсатаётирлар, интизомдан четга чикучиларни танбехлаб, уларни тузатишда командирга ёрдам бермоқдалар.

Иш кўрган жангчилар – коммунистлар ва комсомоллар – командир атрофидаги активлар жанговар таълимни ўтказишда унга ёрдам беручилар ҳисобланадилар. Младший сержант Кузовников – тажрибали разведкачи, младший сержант Савельев – иш кўрган пулемётчи. Булар бой тажрибаларини жангчиларга қунт блан ўргатмоқдалар.

Бўлинмада жангчиларнинг дам олиш вақтлари ҳам яхши ташкил этилган. Бадий хаваскорлар тўғараклари, спорт ўйинлари, нафис адабиётларни ўқиб эшиттириш ишлари яхши йўлга қўйилган. Буларнинг ҳаммаси интизомни мустаҳкамлашга ёрдам бераётир.

Батальон командири капитан Исаев ўз ишида батальон парторги, младший лейтенант Храповга, комсорг, младший лейтенант Чаусга таянади ва учови, ўз навбатида, партиячилар ҳамда партиясизларнинг кенг активига таяниб иш кўрадилар. Шу туфайли батальон полкдагина эмас, балки дивизияда ҳам энг яхши батальон даражасига кўтарилди.

Майор К.Сибирцев

МУҲИМ ВАЗИФА

Оддий жангчи бўлиб хизмат қилган давримда командирларимнинг тартиб ва ҳарбий интизом учун қаттиқ эътибор берганликларини сезар эдим. Агар бирор жангчи интизомдан озгина бўлса ҳам четга чиқар экан, уни дарров тартибга чақирар ва тегишли чорани кўрар эдилар. Натижада бутун ротамиз ҳарбий таълимда биринчиликни олди, жангда илғор бўлди ва қўмондонликнинг жанговар топшириғини намунали қилиб бажарди. Бу ҳаммамиз учун кўнгилли, шу блан бирга, сабоқ бўлди.

Мен бўлим командири этиб тайинланган кунимдаёқ ўз сабоқларимни эсимга олдим ва муҳим вазифа сифатида ҳарбий интизомни сақлашга ҳаракат қилдим. Дастлаб қизил аскарларимиз Тартиб-интизом уставини жангчиларга ўргата бошладим ҳамда шу ҳарбий интизомга амалда риоя қилишга чақирдим. Бир кун Яҳё Мирбобоев деган оддий аскарга штабга бориб келишни буюрдим ва маълум вақт белгиладим. Мирбобоев буйруғимни бажо қилиш учун кетган бўлса ҳам, лекин қайтишда ўз шахсий иши блан банд бўлиб мен айтган муддатдан анча кечроқ келди. Бу амалда ҳарбий интизомни бузиш эди. Мен тезда чора кўрдим, бўлим саф бўлганда оддий аскар Яҳё Мирбобоевга бир наряд бердим. Бу унгагина эмас, балки бошқа жангчиларга ҳам ибрат бўларли сабоқ бўлди. Эртаси ефрейтор Самсоновга бир топшириқ берган эдим, у худди вақтида ва айтганимдан зиёдроқ бажариб келди.

Мен жангчини пухта бўлишга ва берилган топшириқни ўз ўрнида тўғри бажаришга ундайман. Интизомнинг мустаҳкам бўлиши бўлимда жанговар вазифанинг яхши бажарилишини таъминламоқда. Менинг ўқчиларимда беш киши рота командири томондан ташақкур олди.

Сержант Сотимбой Абдувалиев

«Интизомни мустаҳкамлаш – ҳарбий ва сиёсий тайёргарликнинг аъло сифати учун гаровдир» рукни остида, бундан ташқари, гвардиячи сержант **Г.Сучковнинг «Таълимнинг аъло сифати учун»** ва старший сержант **Ҳакимбек Тожибоевнинг «Интизомли бўлиш – қизил аскар учун шон ва шарафдир»** мақолалари ҳам ўрин олган, ушбу мақолаларда ҳам жангчиларнинг ҳарбий ва сиёсий таълим олишда яхши ҳаракат қилиши кераклиги ҳақида ёзилган.

1945 йил 22 АВГУСТ. №64 (269)

ДАЛА МАШҚИМИЗ

Кейинги ўн кун ичида машғулотимиз фақат далада бўлди. Биз пулемётчилар ўқчиларга мадад беришимиз керак. Менинг расчё-тимга ҳужумчиларнинг сўл қанотини қувватлаб бориш топширилди. «Душман» мудофаа линиясига яқин участкалар ДОТ ва ДЗОТлардан иборат бўлиб, унда анчагина пулемёт нукталари ҳам бор эди.

Биз тайинлаган ҳужум марраимизга бориб ячейка курдик. Ҳар эҳтимолга қарши, запас ўринлар ҳам тайёрладик. Сигнал берилиши блан ҳамма номер ўз ишини усталик блан бажаришга киришди. Мўлжалчи Абубакиров, ўқ-дорилар ташучи оддий аскар Самсонов ҳамда иккинчи номер Ҳайтовлар жуда эпчиллик блан пулемётни жойдан жойга кўчирдилар.

Станокли пулемётимиз жуда соз ишлади. Жанг шароитининг оғирлигига қарамай, пулемётимизни ҳар нарсадан авайладик, шунинг учун ҳам у ҳеч тихирлик қилмади. Машқда ўз жанговар вазифамизни яхши бажара олдик.

Младший сержант М.Маҳкамов

БИЗНИНГ ТҮЙ

Гвардиячиларимиз немис-фашистларга қарши курашда кўп оғир, лекин шонли йўлларни босиб ўтди. Ҳукуматимиз ҳамда қўмондонлик қисмимизни бир неча бор орденлар билан тақдирлади. Ҳозир шонли қизил байроғимизда «Суворов» ордени ҳамда икки «Қизил байроқ» ордени бор.

Яқинда қисмимизнинг 5 йиллик тўйини нишонладик. Лагеримиз чамандек очилди, бутун атроф байрамдагидек ясатилди. Умум тўп-ланадиган майдончамизда катта витрина осилган. Унда жанг майдонида шуҳрат қозонган ажойиб кишиларимизнинг таниш номлари чиройли қилиб ёзилган. Майдонга кираверишда улуг ғалабамизнинг ташкилотчиси, Совет Иттифоқининг генералиссимуси ўрток Сталиннинг гўзал портрети қўйилган. Ҳамма шу улуг раҳбар сиймосига тикилиб ортиқ қувонади.

Тантанали йиғилишда ҳаммамиз ўз қисмимизнинг ва айрим атоқли кишиларимизнинг порлоқ тарихларини яна бир марта эслаб ўтди.

Оддий аскар И.Рўзиқулов

ЙЎЛБАРС

Фарғоналик Ашур деҳқон йўлбарсни ҳеч кўрмаган ва уни тасаввур ҳам қилолмас экан. Кунлардан бир кун шаҳар теварагида «от ўйин» кўрсатилди. Ашур деҳқон ўз ҳамроҳлари билан «от ўйин»га кирди. Унда турли-туман хангомаларни кўрди, кушдек учиб кетаётган от устида шамол сингари айланиб ҳар хил ўйинлар қилаётган ёш болага қизиқди. Умида эшитмаган қизиқ сўзларни эшитди, суратларда учратмаган ҳайвонларни ўз кўзи билан кўрди.

Ашур деҳқонни ҳайратда қолдирган нарса йўлбарс бўлди. Катта ва салмоқли кадам ташлаб доира ўртасига келган йўлбарс Ашур деҳқонга қарагандек, «мана, мендек паҳлавон бўл, тоғ ҳам, тош ҳам сендан зирилласин» деб сўз отгандек бўлди. Кейин йўлбарс ўз ҳунарини кўрсатди. Катта бир харсангни ўн-ўн беш киши аранг кўтариб унинг бошига қўйдилар. Йўлбарс ҳеч нарса сезмагандек пинагини бузмасдан турди. Унинг ёнига келган хирсдек бир ҳайвон панжаси остида кимирламай қолди.

– Киши йўлбарсдек кучли бўлса, – деди ўзига ўзи Ашур деҳқон.

Бошқалар ҳам худди шу деҳқон фикрида эдилар. Қайтаётганлар кўрган тамошалари ҳақида, кимни нима хайратда қолдирганлиги, кимни нима, айниқса, қизиқтирганлиги, кимга нима ёққанлиги ҳақида сўзлашдилар. Ашур деҳқон ўша йўлбарсни таърифлади:

– Ҳаммасидан ҳам йўлбарс паҳлавони ўтиб кетди. Мен ўшанга қойил қолдим.

– У ўз оти блан йўлбарс, Ашурвой, – деди бир деҳқон.

– Дунёда энг зўр махлуқ ўша-да!

Ашур деҳқон уйига етиб олгунча хаёлида ва кўз ўнгида йўлбарс гавдаланиб турди.

Ҳосилни йиғиб олган кезлари Ашур деҳқоннинг хотини Қамбархон ўғил туғди. Унга ном қўйиш учун у қадар қийналмадилар. Ашур деҳқон «тўнғич ўғлимнинг номи Йўлбарс бўлади» деб илгариданок айтиб қўйган эди. Шу-шу Қамбархоннинг тўнғич ўғлига Йўлбарс номи қўйилди.

Ашур деҳқон колхоз даласида ишлаб пахта устаси ва ажойиб стахановчи номини олган йилларда Йўлбарс каттагина бола бўлиб қолди. У гўзал колхоз қишлоғининг сара болалари қатори яшнади, улғайди. Қишлоқ мактабларида таҳсил кўрди, ўрта мактабни битирди. Йўлбарс чин йўлбарсдек гавдали бўлиши блан бирга физкультура машқларида ҳам ўз паҳлавонлигида турди. Боксларда кўпларни кулатди, курашларда йикитди. Ўғлидан хурсанд бўлган Ашур деҳқон таом олдидан «ҳар балодан ўзинг сақла» деб дуо ҳам ўқир эди.

18 ёшли навқирон йигит – Йўлбарс 1941 йилда университет дарвозаси тагидан қайтди. У қурилиш инженери бўлмоқчи эди. Бироқ тақдир унинг катта умидлари йўлини тўсди. Йўлбарсни балоғатга етказган, хушчақчақ ҳаёт берган совет Ватанига ёвлар чангал солган, ҳозир бутун мамлакатимиз халқи ёвга қарши отланган. Йўлбарсдек йигитларимиз қўлига қурол олмаса, душманларни гўзал еримиздан улоқтирмаса, охириги тақдиримиз нима бўлади? Ҳаётимиз, хушчақчақ турмушимиз, қолаверса, оламда бирдан-бир бўлган жонажон Ватанимиз йиртқишлар оёғи остида топталар эди.

Қўлига қурол олган Ашур деҳқоннинг Йўлбарси ҳарбий таълим кўрди. 1942 йил ёзида немис босқинчилар озод Ватанимизнинг гў-

зал шахридан бири бўлган Сталинградни вайрон қилаётган ёз кунлари кўплар қаторида Йўлбарс ҳам жанг майдониغا йўлланди. Оддий ўқчи Йўлбарс Ватан душманларига қарши жон-жаҳди билан курашди. Кўча ва заводлар ёнида бўлган жангларда Ашур деҳқоннинг ўғли фашист солдатларига қарши ҳақиқий йўлбарслардек олишди. Бир кўл жангида душманнинг олти солдати енгди, бир офицернинг бошини танидан жудо қилиб, энг муҳим ҳужжатларни кўлга туширди. Йўлбарснинг жанговар кураши уруш майдонида тақдирланди. Қўмондонлик уни II даражали «Ватан уруши» ордени билан мукофотлади.

Сталинграддан Курск ёнигача жанг билан ўтган қисмнинг иш кўрган солдатлари бу ерда бўлган жиҳодларга катта маҳорат билан душман қаршилигини синдирдилар. Йўлбарс бу қонли жиҳодда ҳам шуҳратини оширди. Жанглар жараёнида ҳарбий маҳоратини мустаҳкамлаган совет солдати ўзига хос жасурлик билан душманларини қайтарди. Душман ўтакетган хиралик билан бизнинг позициямизга бостириб келаверди, танклари ва ўзиюлар тўплари ўрмалайверди. Ўқчилар душманнинг қарши атаксини қайтаришга астойдил киришдилар. Бироқ душман танки ва тўпи ёриб ўтиб илгарилашга интилди. Йўлбарс энди душман техникасига қарши олишиб кўрди. Ўзи бош бўлган бир группа жангчи билан йўлга пистирма ясади. Танк бостириб келиши мумкин бўлган маълум хавfli йўللарга бориб олдилар. Танкка қарши граната ҳамда ёнилғи шишалари билан қуролланган совет жангчилари қўмондонлик топиширини аъло даражада бажардилар – бир кунги жангда душманнинг 13 техникасини пачақладилар ва 5 қарши атаксини барбод қилдилар. Йўлбарслар тўсган душман йўлидан бизникилар атакага ўтдилар. Шаддатли жангларда чиникқан, ҳарбий ҳийлани яхши ўрганган совет жангчилари душман мудофаасини яқсон қилдилар. Операциянинг муваффақиятли чиқишида ўз жанговарлигини кўрсатганлиги туфайли Йўлбарс иккинчи марта орден билан мукофотланди ҳамда младший сержант унвонига сазовор бўлди.

Днепр дарёсининг ўнг қирғоғида бўлган оғир ва ҳал қилучи жангларда иштирок этган Йўлбарс каттиқ ярадор бўлди. Аммо у командирлик қилган ўқчилар бўлими ўз зиммасига юкланган жан-

говар топширикни шараф блан бажарди. Госпиталга жўнаётганида ўз курулдош ўртоқларига қараб: «Дўстларим, жанговар анъанамиз Берлин кўчаларида ҳам ўз шухратини оширсин, мен яқин орада шифо топиб қаторда бўламан», – деди.

Тўрт ойда бутунлай соғайган Йўлбарс Ашуров яна ўз қисмига қайтишга муваффақ бўлди. Энди унинг шериклари Белоруссияни озод қилиш учун жанг қилмоқда эдилар. Йўлбарс ўрмонларда, бот-кокликларда немис босқинчиларни қакшаткич зарбаларга учратганларнинг илғорлари қаторида турди. Совет Ватанимизнинг тупроғи душман панжасидан батамом озод бўлди. Шонли Қизил Армиямиз Польша тупроғида ҳам душманни яксон қилди. Йўлбарс Польша тупроғини ҳам озод қилиш жангларида катта шухратга эга бўлди. Висла дарёсидан қахрамонларча ўтган қисмнинг фахрли кишилари қаторидан Йўлбарс ҳам жой олди. Ҳукуматимизнинг учинчи ордени блан мукофотланган Йўлбарс Ашуров: «Мен Ватаним ишончига муносиб иш қилган эканман, бу менинг муқаддас ва шарафли бурчим эди. Мени ўстирган ва менга таълим бергани Ватан учун жонимни ҳам аямайман», – дейди.

Ватан йўлида жонини аямай, улуғ ғалабамизни таъминлаган миллионлар қаторида ўзбек йигити Йўлбарс ҳам фахрли ўринни олди. У йиртқич фашистларнинг ини – Германияда ҳам катта курашларда қайнади. Берлин кўчаларида ўз қисмининг ва шухратли дўстларининг анъаналарини қўллади. Улуғ доҳийимиз Сталиннинг душманни ўз инида мажаклаш ҳақидаги буйруғини бажариш ниятида астойдил жанг қилди. Йўлбарс ўз тилагига эришди. Шавкатли Қизил Армиямиз кўшинлари зарбасига бардош беролмай душман тиз чўкди, таслим бўлди. Бутун мамлакатимиз ғалаба тўйини тантана қилди.

Фарғонали Ашур деҳқон ўз ўғлининг улуғ ғалабалар тўйини табриклар билан бир хатида бундай депти:

«Қўзим Йўлбарс! Мен сен туфайли жаҳонда энг фахрли кексалардан ҳисобланаман. Сен ўз Йўлбарс номингнигина оқламай, балки мендек ҳозирги замон кексасининг ва Она Ватаним ҳурмати учун ҳалол хизмат қилдинг. Раҳмат, ўғлим, Йўлбарсим!»

М.Жўраев

Газетанинг 4-саҳифасида оддий аскар **Мурод Зокиров**нинг «**Хушчақчақ дамлар**» деб номланган мақоласи ҳам ўрин олган. Мақолада Берлин лагерлардан бирида ҳарбий хизматдаги оддий аскар Кулжанов, ефрейтор Гулматов ва оддий аскар Собиржон Сотволдиевларнинг дам олиш кунларини қандай мароқ билан ўтказганликлари тўғрисида баён этилган.

ОТАНИНГ НАСИҲАТИНИ БАЖО ҚИЛДИМ

Серқуёш Ўзбекистонимизнинг Китоб районидаги «Ўрнак» колхозида оддий кетмончи эдим. Азиз отам ва меҳрибон онам ҳам мана шу жонажон колхозимизнинг аъзосидир. Мен фронтга жўнаётган пайтимда отажоним:

«Сен менинг севиқли фарзандимсан. Сен бизнинг суянган тоғимиз ва чаман гулзоримизсан. Фронт деган нарса осон эмас, сен Ватаннинг барча фидокорлари каторида душманимизга қарши қонли жанглар майдониغا кирасан. Рустамдек паҳлавонлар жанг майдонида ўз жасоратлари билан душмanning лак-лак лашкарларини ер билан яксон қилганлар. Ҳозирги замон бутунлай ўзгача. Ҳар қандай қаҳрамонлик учун кенг йўл бор. Юзимизни ерга қаратма, ўғлим!» – деб насиҳат қилган эди.

Озгина ҳарбий таълим кўрганимдан сўнг ватанпарвар йигитлар каторида улуғ Ватанимиз ҳимоясига – жанглар қизиган жойларга келдим. Брянск ўрмонларида кўплар каторида ўз курашимнинг кучини кўрсатдим. Ўрмон жанглирида кўп қийин шароитда душманларни енгиш манёврини уқиб олдим. Моҳирлик билан жанг қилганимиз туфайли Орёл ёнида, Белоруссия далаларида, Варшава бўсағасида, фашизмнинг бижғиб кетган уяси – Берлин шаҳрида бўлган жангларда қизил аскарга хос шуҳратли ном олдим, илғорлар рўйхатидан сра тушмадим. Моҳирлик билан жанг қилишим бутун полкимизга дoston бўлди. Отам насиҳатини бажо келтирган бўлсам-да, камтарлик билан унга хабар қилганимча йўқ. Чунки ғалабамиз ойдиндек оламга равшан.

Ҳозирги кунда ўқчилар бўлимига командирлик қиламан. Ватан уруши жанглирида орттирган бой жанговар тажрибаларимни ёш жангчиларга ўргатмоқдаман.

Армияга олинган пайтларимда улуғ рус тилини заррача билмас эдим. 3 йил мобайнида фақат рус тилида оддий муомаланигина эмас, балки бутун команда тилини ҳам мукаммал ўзлаштириб олдим. Ҳозир қисмда мени иш кўрган жангчи сифатида ҳурмат қилишади. Яқинда ўқчилар бўлимига командир этиб тайинландим.

Сержант Э.Эшназаров

Жонажон Ватанимизда

АНДИЖОНДА ГАЗОПРОВОД ҚУРУЧИЛАРИ УЧУН УЙЛАР

Андижоннинг нефт конлари районида Андижон газопровод қурилишининг стахановчи ва инженер-техник ходимлари учун иккита янги бино қурила бошланди.

Бу уйлар қурилиши 3 миллион сўмдан ортиқроққа тушди. Ҳар бир квартира 3 хона ва 1 айвончадан иборат бўлди.

Янги уйлар электрлаштирилади ва газопровод блан таъминланади.

ТЕМИРЎЎЛДА ЯКШАНБАЛИК

Каттақўрғон шаҳар меҳнаткашлари темирўўлни тозалаш ва ремонт қилиш юзасидан оммавий якшанбалик ўтказдилар. Якшанбаликда темирўўл, ёғ заводи ва шаҳар муассасаларининг ишчи, хизматчиларидан 500 киши қатнашди. Шу куни меҳнаткашлар кучи блан темирўўлнинг 3 изи, 12 та стрелкаси ремонт қилинди. Ўўл ва станция тозаланди.

ИККИНЧИ БОБ

УЗОҚ ШАРҚ ФРОНТИДА ЎЗБЕК ТИЛИДА ЧИҚҚАН «БОНГ» НОМЛИ ГАЗЕТА

1944 йил 4 январдан 14 майгача Узоқ Шарқ fronti газетаси «БОНГ»нинг 32 та сони эълон қилинган. Газетада Ўзбекистон халқининг фронтда ва фронт орқасидаги қаҳрамонона фаолиятини акс эттиручи хабар ва мақолалар келтирилади.

Газетанинг масъул муҳаррири **С.С.Устинов**, унинг муовини **Н.Жабборов** бўлган.

«Йиллик планни муддатидан илгари бажардилар» хабарида қуйидаги маълумотлар келтирилган: «Наманган (ЎзТАГ). Наманган гўшт комбинатининг коллективи яхши ишлаётир. Бу йил корхона анчагина кенгайтирилди, ёғ эритиш ва ферма цехлари шу кунларда эксплуатацияга топширилди. Муваффақият блан амалга оширилган бир қанча чоралар ишлаб чиқариш чиқиндиларидан кенг фойдаланишга имкон берди. Комбинат 10 ой ичида каттагина маблағ тежади.

Маҳсулот чиқариш анча ошди. Иш сифати яна ҳам яхшиланди. Комбинат йиллик ишлаб чиқариш программасини муддатидан илгари тугаллади».

ФАРҒОНА ШАҲРИ ОБОД БЎЛМОҚДА

Фарғона (ЎзТАГ). Мингларча меҳнаткашлар ишдан бўшаган вақтларида шаҳарни кўкаламзорлаш ва обод қилишга актив қатнашмоқдалар. Озгина бир вақтнинг ичида шаҳардаги бешта кўча туппа-тузук обод қилинди. Бу кўчаларда 29 минг квадрат метр жойга шағал солинди. Ариқ қазиш ва ботқоқ жойларни қуритиш ҳам қизитиб юборилди.

Уй-жой қурилишига ҳам катта эътибор берилмоқда. 3 та уй би-тиб, одамлар жойлаштирилди. Яна бир уй яқинда битай деб қолди. Уй-жой қуриш вақтида халқ қурилишлари усуллари-дан кенг миқёс-да фойдаланилди. Бунинг натижасида 200 минг сўмга яқин маблағ тежалди.

МОСКВАДА ЎЗБЕК АДАБИЁТИ САНЪАТИ ЁН КУНЛИГИ

Москвадаги ёзувчилар клубида 4 декабрда ўзбек адабиёти ва санъ-ати ён кунлиги зўр бадиий кеча блан бошланди.

Тантанали мажлис президиумида Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Бильбас, Ўзбекистон халқ комис-сарлари совети раисининг ўринбосари Раззоков ва Гукасов ўртоқ-лар, Ўзбекистоннинг атоқли ёзувчилари Ҳамид Олимжон, Ғафур Ғулом, Алиев, Ойбек, Яшин, Султонов, СССР халқ артисти Ҳалима Носирова, ёзувчилардан А.Толстой, И.Эренбург, А.Фадеев, Новиков Прибой, М.Рильский, Я.Колас, Барбарус, Корсакас, В.Катаев, хизмат кўрсатган санъат арбоби И.Н.Берсенев ва бошқалар бор.

А.Фадеев СССР совет ёзувчилари союзи президиуми номидан гапириб Ўзбекистон адабиёт ва санъат арбобларига ва улар орқали бутун ўзбек халқига самимий табрик сўзини айтди. Шоир Ҳамид Олимжоннинг «Ўзбекистон адабиёти» деган темада қилган доклади зўр мароқ блан тингланди. Докладчи уруш кунларида Ўзбекистон адабиёти ва санъатида зўр ижодий юксалиш юз берганини, ватани-мизнинг мустақиллиги учун курашувчиларнинг мардлигини, Совет Иттифоқи халқларининг ватанпарварлигини, уларнинг душманга

қарши курашдаги дўстлик ва бирлигини ифода қилучи янги асарлар яратилганини айтди.

Кечада шоирлардан Зулфия, Миртемир, Чустий, Ғафур Ғулом ва бошқалар сўзладилар. Концерт бўлимида Сталин мукофоти лауреатлари Ҳалима Носирова, Мухтор Ашрафий, Ўзбекистон ССР халқ артистларидан Мукаррама Турғунбоева, Карим Зокиров, Абдуқодир Исмоилов, халқ музика асбоблари ансамбли катнашди.

Москвада ўзбек адабиёти ва санъати ўн кунлигининг биринчи кечаси зўр муваффақият блан ўтди.

(ТАСС)

1944 ЙИЛ 7 ЯНВАРЬ. №2 (82)

МЕРГАНЛИК ИШИНИ ЭГАЛЛАМОҚДАМАН

Менинг асосий касбим – бронебойчи, биринчи номер. Фашист танкларини яксон қилишга ўқимоқдаман. Аллақачонлар тўрт машқни бажардим. Бироқ командир кунлардан бир кун менга мерганлик ишини ўрганиш лозимлигини айтди. «Кўзингиз ўткир, қўлингиз маҳкам, кайфиятингиз хотиржам. Сиз яхши мерган бўласиз», – деди. Мен бўлсам яхши мерган ҳам бўлган бронебойчиларимизга фронтда танкка қарши милтиқдан фақат немис танкларини ишдан чиқоришгина эмас, балки мерганлик милтиғидан танк экипажини, танк десантининг ишини тўғрилашга, қараш туйнугига қараб ўт очишга ва шунга ўхшаганларга тез-тез тўғри келганини ўқидим. «Мерганлик илми жангда менга ҳам яраб қолар», – деб ўйладим.

Командир блан бўлган суҳбатимиздан кейин тез орада бўлинмага қисмимиздан машҳур бўлган мерган, младший лейтенант Григорьев қўлида оптикави мўлжалли милтиқ кўтариб келди. Бу милтиқнинг менга аталгани кўринди.

Ва мана бизга мерганлик машқини жанговар ўқ блан бажаришга ишондилар. Биринчи навбатда мен ва сержант Когов отиши керак эди. Ҳар биримизга 8 тадан ўқ бердилар, уни тўртта нишонга текказиш керак эди. Улардан учтасини мен тўрт ўқ блан ишдан чиқаздим,

600 метр масофага қайилган тўртинчи нишон – «станокли пулемёт»-га икки ўқ сарф қилдим. Икки ўқни тежадим. Сержант Когов бу сарф битта ўқ тежади.

Ҳозир биз ўз олдимизга ҳар бир нишонни биринчи узилган ўқ блан ишдан чиқариш вазифасини қўйдик. Ўртоқ Сталиннинг тинмай жанговар усталикни мукаммаллаштириш ҳақидаги буйруғини бажариб янада ғайрат блан мерганлик ишини ўрганамиз.

Қизил аскар Г.Қамбаров

1944 ЙИЛ 11 ЯНВАРЬ. №3 (83)

*Кекса Сирдарё янги изга бурилди!
Ўзбек халқининг асрлар бўйи қилиб келган орзуси
юзага чиқаётир!*

ХАЛҚНИНГ БУЮК КУЧИ

Ўзбек халқи қадимги Фарход тоғларининг этагида йил бўйи қилган меҳнатининг гўзал мевасини ўтган йил 19 декабрда бутун оламни тантана қилди. Асрлар бўйи пишқириб оқиб келаётган кекса Сирдарё халқ қазиган янги изга бурилди. Энди у ўз энергетик қуввати блан халққа, Ўзбекистон халқ хўжалигига хизмат қилади.

Республикамизни электрлаштириш учун бошланган умумхалқ юришида Ўзбекистоннинг ўн мингларча колхозчилари, ишчилари ва меҳнаткаш интеллигенцияси қатнашмоқда. Улар бу юришда ўзларининг энг яхши ватанпарварлик ҳисларини амалда кўрсатдилар, манфур душман устидан ғалаба қозониш учун қурол-аслаҳа тайёрлаётган энг йирик саноат корхоналарининг қудратли энергетика базасини вужудга келтираётган халқнинг буюк кучи нималарга қодир эканлигини исбот этдилар.

Бугун, колхозчиларнинг трассага ёппасига чиққанига 10 ойдан ошган кунда, қурилишнинг энг муҳим объекти – тўғоннинг сув ўтказучи қисми асосан тайёр бўлди, пишқириб оқаётган Сирдарёнинг суви янги изга буриб юборилди.

Ўтган 10 ой мобайнида қурилишда 6 миллион кубометрдан кўпроқ ер ва 75 минг кубометр харсанг тош қазилди. 52 минг кубометрга яқин бетон ётқизилди. Бу рақамлар фарҳодчилар қандай улуғвор ишлар қилганини кўрсатади.

Тўғон майдончасида 16 мингдан ортиқ киши ишлади. Ўзбек халқи қаҳрамонлик кўрсатиб Сирдарёнинг йўлини бўғди.

1944 йилда Фарҳод ГЭС қурилиши трассасида янада зўр ишлар олиб борилади. 200 минг кубометрга яқин бетон ётқизилади, 6 миллионга яқин ғишт ўрнатилади ва бошқа ишлар қилинади.

**А.Саркисов, Фарҳод ГЭС
қурилишининг бошлиғи**

БУЮК ИНШООТ

Фарҳод ГЭС бунёдкорлари жанговар вазифа олдилар: оддий ша-роитда беш-олти йил мобайнида қуриладиган катта гидроэлектрос-танцияни икки йилдан камроқ вақт ичида барпо этиш керак.

20 ой мобайнида 16 миллион кубометрга яқин ер қазишимиз, 300 минг кубометрча бетон ва темирбетон ётқизишимиз, биринчи даражадаги бирмунча мураккаб иншоотлар қуришимиз: 4 минг тонна металл конструкцияларни, бақувват турбина ва генераторларни мон-таж қилишимиз, қурилиш майдончасида мураккаб электр хўжалиги яратиб, юқори вольтли қувват беручи кўп километрга чўзилган линия ўтказишимиз зарур эди.

Ўзбекистон Республикаси бу мураккаб иншоотни халқ иштиро-кида жадаллик методлари билан қуришдек ғоят масъулиятли ва чин-дан ҳам улуғвор вазифани ўз зиммасига олди. Фарҳод ГЭСдек ни-ҳоят катта иншоот гидроэлектростанциялар қуриш тарихида биринчи марта жадаллик методлари билан қурилаётир.

Фарҳод гидроэлектростанциясининг схемаси, содда қилиб айт-ганда, шулардан иборат: Сирдарё Фарҳод тоғи этагида катта тўғон билан тўсилади. Тўғон бошида диревация каналини сув билан таъ-минловчи бош регулятор ўрнатилади. ГЭСнинг канали қарийб 14 километрдан иборат бўлиб, у дунёдаги энг буюк каналлардан бири ҳисобланади. Канал темирбетон қопланган напор ҳавзаси билан ту-

тайди. Канал устига учта кўприк қурилади, булардан биттаси темирйўл ўтадиган кўприк.

Напор ҳавзасида Жанубий каналнинг регуляри барпо этилади. Бу регулятор 150 – 170 минг гектар янги ерни суғориш учун сув бериб туради. Турбиналардан чиқиб кетадиган сув махсус канал бўйлаб оқиб беш километр йўл босгач алоҳида регулятор орқали Мирзачўл каналларига бўлиниб кетади. Бу эса 200 минг гектардан кўпроқ янги ерларни суғоришга имкон беради. Шундай қилиб, Фарҳод ГЭС энергетика базаси сифатидагина ғоят катта аҳамиятга эга бўлиб қолишидан ташқари ирригация соҳасида ҳам буюк роль ўйнайжак.

Маълумки, дарёлардан барпо этиладиган гидроэлектростанцияларда бош тўғонни қуриш ишининг энг муҳим соҳаси ҳисобланади. Фарҳод ГЭС бинокорлари 10 ой ичида бу қийин вазифани асосан уддаладилар. Тўғонимиз бетон ва тупроқ блан қурилади. Тўғоннинг бетон қисми ўнг қирғоқдаги харсанг тошларга ёндашган, ички қисми эса дарёнинг ҳозирги оқимини тўсиши керак.

Тўғоннинг ички қисмини қуриш учун Сирдарёнинг сувини янги изга солиш ва бўшаган майдонда тўғоннинг энг масъулиятли қисмини вужудга келтириш керак. Сирдарёнинг суви тош, шағал ва қум блан тўсилди.

Тўғоннинг бетон қисми геология жиҳатидан мураккаб ер қатламларида қурилди. Бу ҳол лойиҳачи ва бинокорлар зиммасига тўғон қуришда бутун жаҳонда орттирилган тажрибаларни ҳисобга олиш; тўғон учун мустаҳкам жой танлаш, бундай типдаги иншоотларни қуришда талаб қилинадиган ҳамма техника шартларига риоя қилишдек масъулиятли вазифа юкланди.

Фарҳод ГЭС қурилишида энг масъулиятли даврни ўтказдик. Дадил айтиш мумкинки, республикамизнинг меҳнаткашлари катта гидроэлектростанция қурилишининг катнашчилари ўн ой мобайнида оддий шароитларда камида 30 – 35 ойда қилинадиган зўр қўламдаги ишни бажардилар.

Янги йил улуғвор халқ қурилишининг коллективидан ижодий ғайрат ва социалистик мусобақани янги босқичга кўтаришни талаб қилади. Инженер, техник ходимлар олдида катта ва мураккаб

вазифалар турипти. Дамбалар куриш, темирбетон ётқизиш, металл конструкцияларни монтаж қилиш; қурилаётган ГЭСнинг механика ва электрик ускуналарини монтаж қилиш соҳасида кўп меҳнат сарф этишга тўғри келади.

Ўз ишига энг юқори баҳо олиб Давлат Мудофаа Комитетининг кўчма қизил байроғини кўлга киритишга муяссар бўлган бинокорлар коллективи жанговар топширикни муваффақият блан уда-лайди ва давримизнинг энг буюк гидротехника иншоотини барпо этади.

**И.Каминский, Фарход ГЭС
қурилишининг бош инженери**

КОММУНИСТЛАР ИЛҒОР ОТРЯД

Фарход тоғлари этагида меҳнат соҳасида ғоят катта ютуқларни кўлга киритишимизга сабаб республикаимиз меҳнаткашларининг ватанпарварлик бурчларининг турли ҳис қилишлари натижасидир. Фарход гидроэлектростанцияси қурилишига келган ҳар бир колхозчи электрлаштириш учун бошланган умумхалқ юришида қатнашиб, янги электростанциялар қуриш блан Ўзбекистонда саноат қурилишининг янада ривожланишига, немис-фашист босқинчиларни тор-мор этишда шавкатли Қизил Армиямизга ёрдам беражагини билар эди.

Коммунист ва комсомоллар большевистик ҳаққоний сўз ва шахсан намуна кўрсатиш йўли блан бинокорларни қаҳрамонона ишларга илҳомлантирдилар. Наманган район «Дехқонобод» колхозининг аъзоси коммунист Эргаш Тўрабоев уруш вақтида халқ қурилишида қандай ишлаш кераклигини яққол кўрсатиб берди. У ва унинг звеноси деярли ҳар куни 20 нормагача ишлади.

Электростанциялар халқ комиссарлиги ва ВЦСПОнинг қаро-рига мувофиқ Фарход ГЭС қурилишига Давлат Мудофаа Коми-тетининг кўчма қизил байроғи берилди. Шунингдек, қурилиш қаҳрамонона ишлари учун ЎзК(б)П Марказий Комитети ва Ўзбекистон Халқ Комиссарлари Советининг кўчма қизил байро-ғини ҳам олди.

Кекса Сирдарёнинг пухталаниб, янги изга солиниши ўзбек халқининг зўр ғалабасидир. Қизил Армия ғалабаларидан, ўртоқ Сталиндан илҳомланган қаҳрамон ўзбек халқи Иттифокдаги энг йирик гидроэлектростанция – Фарҳод ГЭСни ўз вақтида ишга туширажақдир.

**Ҳ.Қориев, ВК(б)П Марказий Комитетининг
Фарҳод ГЭС қурилишидаги партия ташкилотчиси**

РАҚАМЛАР ВА ФАКТЛАР

Фарҳод ГЭС қурилишида катта транспорт хўжалиги барпо қилинди. 10 ой мобайнида 35 километрли кенг изли темирйўл қурилди. Фарҳод қурилиши ўз паравоз, вагон паркларига ва ҳар хил темирйўл техникавий воситаларига эга. Бутун участкалар бир-бирига кенг тош йўл билан боғланган.

1944 ЙИЛ 14 ЯНВАРЬ. №4 (84)

МОСКВАДА ЎЗБЕК АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ КЕЧАЛАРИ

Ўртоқ Л.М.Каганович билан учрашув

МОСКВА (ЎзТАГ махсус мухбиридан). 19 декабрда СССР Олий Советининг Тошкент сайлов округидан сайланган депутати, йўллар халқ комиссари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Лазар Монсеевич Каганович Ўзбекистон ёзувчилар ва артистларини қабул қилди. Қарийб икки соат давом этган самимий суҳбатда хилма-хил масалалар муҳокама қилинди. Ҳамид Олимжон, А.Фадеев ўзбек адабиётининг янги асарлари тўғрисида сўзладилар. Лазар Монсеевич Ўзбекистон адабиёти ва санъати билан, етакчи артистлардан Ҳалима Носирова, Мукаррама Турғунбоева, Карим Зокировларнинг ижодий муваффақиятлари билан жуда қизиқди. Ўртоқ Каганович бу артистларни Москвада ўтказилган ўзбек санъати ўн кунлиги вақтиданоқ яхши эсда тутди. Шоир-академик Ғафур Ғулом ўзининг «Шарқдан

келаётир» номли шеърлар тўпламини Лазар Мосеевичга тақдим этганида ўртоқ Каганович бундай деди:

– Бу шеърларнинг кўпини ўқиганман. Яхши шеърлар.

Лазар Мосеевич Ўзбекистонда 1920 – 1921 йилларда бўлган чоғларини эслаб ўтди. У душман устидан ғалабани уюштиришда Ўзбекистоннинг катта роль ўйнашини айтди, Ватан уруши фронтларида жанг қилаётган ўзбек жангчилари ва офицерларини тақдирлаб гапирди. Ўртоқ Каганович фронтда ўзбек генерали Собир Раҳимов блан бўлган учрашувларини ҳикоя қилиб берди.

– Генерал Раҳимов, – дейди ўртоқ Каганович, – ботирлиги, жанговарлиги, маҳорати блан ҳамманинг мухаббатига сазовор бўлди. Руслар, украинлар, бошқа кўп миллатларнинг жангчилари уни севдилар ва ҳурматлайдилар. Бу халқлар ўртасидаги чинакам сталинча дўстликнинг намунасидир.

Ўртоқ Каганович фронтда икки дўст блан – рус ва ўзбек жангчиси блан учрашганлиги тўғрисида, Йўллар халқ комиссарлигининг Москва атрофидаги заводларидан бирида ўзбекларнинг қилаётган ишлари тўғрисида сўзлади. Лазар Мосеевич бу заводнинг энг яхши намуна кўрсатган ўзбек ишчиларидан баъзиларини яқинда «Фахрий таъмирийўлчига» деган нишон блан мукофотлаган.

– Уруш вақтида, – дейди ўртоқ Каганович, – ўзбеклар қаҳрамонлардек ҳаракат қилдилар. Шу тўғрида кўпроқ материал тўплаш, бунини шеърлар, дostonлар, романлар, пьесалар ва музикада акс эттириш лозим. Уруш кунларида ғалабани таъминлаш учун Ўзбекистон қандай яшаб, қандай меҳнат қилаётганлигини, шунингдек, фронтдаги ҳаёт ва қаҳрамонона жанглари тасвирлаб бериш ёзувчиларнинг бурчидир. Душманлар СССР халқлари ўртасида келишмовчилик юз беради деб ўйлаган эдилар. Улар янглишдилар. Халқларнинг сталинча дўстлиги мустаҳкам ва сра бузилмас дўстликдир!

* * *

19 декабрда Москвадаги консерватория залида ўзбек адабиёти ва санъатининг сўнгги кечаси бўлади. Ана шу тўққизинчи кечага икки мингдан ортиқ москвали келди. Президиумда ўзбек ёзувчи ва артистлари, СССР халқ артисти Михоэлс, ёзувчилардан Фадеев, Скосирев,

Вирта, Бородинлар ўтирар эди. А.А.Фадеевнинг кириш сўзидан кейин С.М.Михоэлс нутқ сўзлади.

– Бизлар, – деди у, – ўзбеклар билан ёнма-ён ўтирганимиз ҳозирги пайтда мамлакатимиз халқларининг дўстлигини, айниқса, яққол сезамиз. Фашизмга зарба бераётган ва уни йўқ қилиб ташлаяжак қудратимизнинг сири ҳам ана шунда.

Ўзбек шоирларидан Ғафур Ғулом, Ҳамид Олимжон, Чустий, Зулфия ўз асарларини ўқиб бердилар, таржимонлардан Державин, Сомова, артистлардан В.Яхонтова, В.Всёволодовлар эса ўзбек ёзувчиларининг асарларини рус тилида ўқидилар.

Кеча катта концерт билан тамом бўлди. Бу концертда Москвага келган ўзбек артистларининг ҳаммаси қатнашди.

Ўзбек адабиёти ва санъатининг сўнгги кечаларида Қизил Армия сафида бўлган ўзбек ёзувчилари – капитан Мирзакалон Исмоилий ва старший лейтенант Адхам Раҳматовлар ҳам ҳозир бўлдилар.

Ўзбекистонда

ФАРҲОДЧИЛАР КОЛЛЕКТИВИ ЙИЛЛИК ПЛАНИ БАЖАРДИ

ФАРҲОД ҚУРИЛИШИ. Фарҳод гидроэлектростанциясини қуришчилар коллективи доҳийнинг фронтга ёрдамни кучайтириш тўғрисидаги қақриғини ўрганиб, йиллик программани муддатидан илгари бажарди. 15 ой ичида қурилишда бажарилган ишларнинг қиммати 125 миллион сўмдан ортиқ.

(ЎзТАҒ)

ЎЗБЕКИСТОН ВИНО ЗАВОДИ ЙИЛЛИК ПЛАНИНИ МУДДАТИДАН ОЛДИН БАЖАРДИ

«Ўзбеквино» трести 24 декабргача йиллик ишлаб чиқариш планини бажарди. Бу йил трест ўтган йилга қараганда 230 декалитр кўпроқ вино ишлаб чиқарилди.

Деновдаги 8-нчи завод (директори ўртоқ Шутов, вино устаси ўртоқ Азимов) бу йил узум тайёрлаш ва вино ишлаб чиқаришни бошқа заводларга қараганда ҳам яхши ўтказди: ишлаб чиқариш планини 131 процент бажарди. Самарқанддаги 1-нчи ва Китобдаги 3-нчи заводлар бу йил ҳар хил мевадан вино ишлаб чиқаришни йўлга қўйдилар.

(ЎзТАГ)

НЕФТЧИЛАРНИНГ СОВҒАСИ

Ўзбекистонда илғор ҳисобланган Оржоникидзе номли нефть конининг коллективи ишлаб чиқаришда янги ғалабага эришди. Бу бригада минг метр чуқурликдаги нефть қудугини 42 кун ичида пармалаб бўлди. Социалистик мусобақада пармаловчи Запальшоев, Александров ўртоқлар алоҳида маҳорат кўрсатдилар. Улар ойлик пармалаш планини 250 процент бажардилар.

АНДИЖОН (ЎзТАГ)

Суратда: Аълочи пулемётчи қизил аскар ўзбек Юнус Аҳмедов.

А.Муштареев фотоси

МЕТАЛЛУРГИЯ ЗАВОДИГА МЕТАЛЛ ПАРЧАЛАР ТЎПЛАНМОҚДА

Қарши станциясининг темирйўлчилари Ўзбекистоннинг тўнғич металлургия заводи учун темир-терсак йиғишни кучайтирдилар. Коллектив уч кун ичида 26 тонна металл йиғди.

Қашқадарё область Косон районининг колхозчилари ва мактаб болалари ҳам бу ишда актив қатнашмоқдалар. Район меҳнаткашлари бир кунда 16 тонна темир парчалари металлургия заводида пайдар-пай жўнатилиб турибди. Металл тўплаш давом этмоқда.

1944 ЙИЛ 18 ЯНВАРЬ. №5 (85)

АГИТАТОР ТОЖИ ИСҲОҚОВ

Тожи Исҳоқов

Агитатор коммунист Тожи Исҳоқов тўрт тилни – ўзбекча, русча, қозоқча ва озорбай-жонча тилларни билади. Кенг уй кўп бўлмаган жангчилар блан тўлади. Уларнинг ҳаммаси Исҳоқовнинг сўзларини диққат блан тинглайди.

Мана, у ўтказилмоқчи бўлган тактика таълимида бўлинма олдида қандай вазифалар турганини тушунтираётир, кўпроқ билим олиш учун жангчи машғулотларда ўзини қандай тутиши кераклигини сўзлаб бераётир.

Далага чиқиш вақтида вазиятни жангчиларга етказишда у командирга ёрдам беради, ўзи ғайрат блан ва ташаббус кўрсатиб ҳаракат қилади ва ўртоқларини ҳам шундай қилишга чақиради.

Таълим тамом бўлди. Генерал якун ясади. Шу вақт унинг Исҳоқовга айтган сўзлари эшитилди:

– Сизга ташаккур эълон қиламан, старший сержант унвони бераман.

Тожи Исҳоқов жуда қувонди. Генералдан рағбатлангач у ўқишга янада зўр ғайрат блан киришди. Тез вақт ичида у қисм командиридан ҳам ташаккур олди.

Тожи Исҳоқов ўз ҳарбий ва сиёсий билимини ошириш устида кўп ўқийди, сабот блан ишлайди. Чарчамас агитатор ҳар вақт жангчилар ўртасида бўлади, намунали хизмати, большевистик ҳақиқат сўзларини кенг оммага ташигани учун жангчилар уни севадилар ва ҳурмат қиладилар.

Тожи катта партия иши олиб бораётир. У қисм партия бюросининг аъзоси ва қўшилма партия комиссиясининг ҳам аъзоси. Уни жангчилар яхши биладилар, омманинг ҳақиқий большевистик етакчиси деб ҳисоблайдилар.

Старший лейтенант И.Якушев

Ўзбекистонда

МАРТЕН ПЕЧИ ДЕВОРЛАРИНИНГ МОНТАЖИ ТУГАДИ

Союз монтажстрой участкасининг стахановчилар коллективи биринчи мартен печи деворларининг монтажини тугатди. Печнинг бош қисми бир ойда монтаж қилиниши мўлжалланган эди, монтаж рекорд даражада қисқа муддатда – 7 кун мобайнида тугалланди.

Инженер ўртоқ Казовский раҳбарлигидаги участканинг монтажчилари ғоят зўр ғайрат блан ишладилар. Ажойиб мастер – монтажчи ўртоқ Конопаленко, бригадирлардан Оденцов, Шитов, комсомол ишларидан Якушин ўртоқлар меҳнатда чинакам қаҳрамонлик кўрсатаётирлар. Электросваркачилардан ўртоқ Хашибашянц икки-уч нормадан ишламоқда. Ўртоқ Политика бир сменада 75 ўрнига 180 – 200 болт қоқмоқда.

Ҳозир завод бинокорлари металл тўкучи аравагани монтаж қилиш ва иккита кўтарма кранни ўрнатиш ишини олиб бораётирлар.

**Металлургия заводининг қурилиш
майдончаси (ЎзТАГ).**

Жангчи Аминжон Зарипов Ватан олдидаги бурчини бажариш учун ўз мерганлик касбини мукамаллаштириб ўрганаётир. У ўз қуроли – мерганлик милтиғини яхши эгаллаган. Аминжоннинг кўзи ўткир, қўли маҳкамдир. Мерган Аминжон Зарипов яқинда бўлиб ўтган текширишда отиш топшириғини аъло даражада бажарди.

А.Муштареев фотоси

ЙИЛЛИК ПЛАНДАН ТАШҚАРИ ГАЗЛАМА

Тошкентдаги Сталин номли тўқимачилик комбинати газлама чиқариш йиллик планини муддатидан илгари бажарди. Йигириш плани ҳам бажарилди. Кўп материал тежалди. 11 ой ичида тежалган электр қуввати 2 миллион киловатт соатдан кўпроқ.

Тошкент тўқимачилари 1 январгача йиллик пландан ташқари 200 тонна калава ва бир ярим миллион метр газлама чиқардилар.

ЎТГАН МАВСУМДАГИДАН УЧ ҲИССА КЎП ҚАНД ПИШИРИЛДИ

Ўзбекистоннинг қанд заводлари миллион центнер қанд лавлагини ишлаб бўлдилар. Ҳолбуки, улар ўтган мавсумда 723 минг центнер лавлаги ишлатган эдилар. 1942 – 1943 йил мавсумидан уч ҳисса кўп қанд олинди. Лавлагидан қанд чиқиш проценти ўтган йилдагидан икки марта кўпайди. Илғор Қўкон заводида бу йил қанд чиқишининг ўртача миқдори қарийб 10 процентни ташкил қилади.

Тайёрлов пунктларига қанд лавлаги топшириш давом этмоқда. Заводлар яна бир ярим ойга яқин ишлаяжақлар. Улар бу даврда бир неча юз минг пуд қанд пишириб берадилар.

(ЎзТАГ).

ХРОНИКА

Ишлаб чиқаришда аъло даражада ишлаганликлари ва давлат топшириқларини ошириб бажарганликлари учун Самарқанд шаҳридаги бир қанча корхоналарнинг ходимларидан 295 киши Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 43 йил 9 декабрда чиқарган фармонига мувофиқ ЎзССР Олий Советининг фахрий ёрлиқлари билан мукофотландилар.

1944 ЙИЛ 21 ЯНВАРЬ. №8 (88)

Ўзбекистонда

ТИКУЧИЛАРНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

БУХОРО (ЎзТАГ). Бухородаги ВЛКСМ XX йиллиги номли тикучилик фабрикаси ноябрда ЎзК(б)П Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Халқ Комиссарлари Советининг кўчма қизил байроғини олган эди. Фабрика йиллик ишлаб чиқариш программасини тугаллади. Фабрика коллективи йил охирига қадар яна 100 минг сўмлик маҳсулот тикиб бериш мажбуриятини олди.

ФРОНТ УЧУН КОНСЕРВАЛАР

САМАРҚАНД (ЎзТАГ). Мева консерва заводи йиллик планни муддатидан илгари бажарди. Завод бу йил фронт ва госпиталлар эҳтиёжи учун ишлатиладиган алоҳида витамин қиёми чиқаришни кенг миқёсда йўлга қўйди. Завод декабрнинг охирига қадар Қизил Армия бош қўмондонлиги фондига атаб анчагина мева консервалари ишлаб берди.

ЙИЛЛИК ПЛАН ИККИ ҲИССА БАЖАРИЛДИ

АНДИЖОН (ЎзТАГ). Область кооператив союзининг корхоналари йиллик топшириқни 200 процентга етказишга яқинлашиб қолдилар. Артелларда ип газлама ва ипакли буюмлар тўкиш ўзлаштирил-

ди. Кулф, тугма ва бошқа ашёлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Мусобақада «Победа» ва «Янги турмуш» артеллари, айникса, олдинда бормоқдалар.

СОДА ЗАВОДИ ИШ БОШЛАДИ

Бухоро областининг районларидан бирида ЎзССР Маҳаллий саноат халқ комиссарлигининг республикадаги ягона сода заводи курилиб бўлди. Завод ускуналарини монтаж қилиш тугай деб қолди.

Иш бошлаш олдида турган завод январда биринчи маҳсулот беради. Завод республика совун саноатини каустик сода блан таъминлайди.

(ЎзТАГ)

1944 ЙИЛ 28 ЯНВАРЬ. №9 (89)

ЎЗБЕК ЖАНГЧИЛАРИ ЎРТОҚ СТАЛИННИНГ БУЙРУҒИНИ САБОТ БЛАН БАЖАРМОҚДАЛАР

Бўлинмамизнинг ўзбек жангчилари ўртоқ Сталиннинг ўз ишининг ҳақиқий усталари бўлсин деган талабини шараф блан бажармоқдалар.

Қизил аскар Карим Султонов илгари фақат зенит тўпининг иккинчи наводчиклик вазифасинигина биларди. Ҳозир бўлса у расчёт командири вазифасини ҳам эгалламоқда. Младший сержант ўртоқ Евсеев Султоновга кўпроқ расчётга командирлик қилишни топширди ва жангчи уни яхши бажарди.

Яқинда бўлган машғулотда расчёт «душман» танкларининг хужумини қайтарди. «Расчёт командири ярадор бўлди» деб тушунча берилди. Командир ўрнига тезда кизил аскар Султонов турди. У аниқ команда берди. Тўпдан 400 метр узоқликда бўлган бош танк яксон қилинди.

Султонов юкори ўт очиш малакасига эга бўлиши, кийимларни озода, бежирим кийиши, интизомлилиги, соқчининг вазифасини аъло билиши, постда хушёр туриши билан, умуман, ҳар бир нарсада ўзи-

ни кўрсатади. Батареянинг шахсий составининг ётоғида «Қоровул хизматини барча худди қизил аскар Карим Султоновдек адо этиши керак!» деган чақириқ бекорга илиниб қўйилмаган. Жангчи йигирмадан ортиқ ташаккурга бекорга эга бўлмаган.

Артиллерия разведчиги вазифасини қизил аскар ўзбек Эшқулов аъло бажаради. Унга «ефрейтор» унвони берилди. У ҳозирги замон самолётларининг барчасининг кўринишини пухта билади, ўз вақтида нишонни пайқай олади ва бу ҳақда командирга аниқ хабар қилади.

Бир вақт тунда, қор бўрони вақтида Эшқулов бир группа жангчилар блан батареяни тунги ўт очиш позициясига ўтказиш учун йўл разведка қилди. Ефрейтор ҳеч қандай қийинчиликлар блан ҳисоблашмай ташаббускорлик блан ҳаракат қилди. Йўлида кўприк учради. Ундан ўтиш мумкин эмас эди. Эшқулов батареянинг ўтиши мумкин бўлган жойни топди ва ўз кучи блан ўтиш жойини қордан тозалади.

Қизил аскар ўзбек Қаюмовни ҳам расчёт командири интизомли, топширилган ишни астойдил бажарадиган жангчи сифатида бошқаларга намуна қилиб кўрсатади. Қаюмов буйруқни аниқ бажаради, ҳар қандай командада тез ҳаракат қилади. 30 секунд ичида Қаюмов тўпни ўқлайди. Илгарилар бўлса у ўқлашни бир неча минут сарф қиларди ва шу блан отишда бутун расчётни тутиб қоларди. Ўрток Сталиннинг ноябрь доклади ва буйруғини ўқигандан кейин Қаюмов ўқишда кескин равишда бурилиш ясади.

Ўзбек жангчилари Олий бош қўмондоннинг буйруғини сабот блан бажармоқдалар.

Старший сержант И.Кравченко

Советлар Иттифоқида

ЎРТА ОСИЁДАГИ МЕТАЛЛУРГИЯ ЗАВОДЛАРИ ҚУРИЛИШИДА

Ўзбекистондаги биринчи металлургия заводининг янги корпуслари бино қилинмоқда. Механика цехи ишга солинди, унинг кетидан қуйиш ва темирчилик қозон цехлари ишга тушади. Яқин орада биринчи мартен печи иш бошлайди.

Қозоғистонда ҳам металлургия заводи қурилмоқда. Бу завод қурилиши билан республиканинг ўз металлургия базаси барпо этилади. Янги корхоналарнинг ишчилари Қора металлургия халқ комиссарлигининг ишлаб турган заводларида ишлаб чиқариш таълимини оладилар.

(ТАСС)

«МЕҲНАТ ШУҲРАТИ КИТОБИ»

Закавказье темирйўлчилари Давлат Мудофаа Комитетининг қизил байроғини бир неча ойдан буён ўз қўлларида сақлаб келмоқдалар. Закавказье темирйўли бошқармасида ана шу байроқ ёнида «Меҳнат шуҳрати китоби» сақланиб келмоқда. Бу китобга меҳнат соҳасида шавкат ва фидокорлик кўрсатган, ишда ижобий ташаббус кўрсатган илғор кишиларнинг номлари ёзилади. Жанговар ишлари билан шуҳрат қозонган темирйўлчиларнинг суратлари билан бир қаторда уларнинг меҳнат соҳасидаги зафарлари ёзилган хат ҳам қўйилган.

(ТАСС)

ҚИЗИЛ КОНВЕРТ

**(Совет Иттифоқи Қаҳрамони
Аҳмаджон Шукуровнинг блокнотидан)**

Ҳайитбой Бадалбоев ҳарбий қисмга янги келган чоғларида уруш илмига тезда уқуви кела бермаган эди: юрганда олдиндаги кишининг оёғини ҳадеб боса беради; газ ниқобни икки-уч минутда зўрға қияди, милтиқ отганда худди тиши билан данак чакқандай ҳаракат қилиб нишонга уролмайди. Шунинг учун ҳазилкаш ўртоқларидан бири «бизнинг Ҳайитбой оддий жангчи эмас, энг оддий жангчи» деб лақаб қўйган эди.

Қисмда Финландия урушини кўрган Федоров деган бир йигит бор эди. Ҳайитбойга авваллари унинг уруш тўғрисидаги ҳикоялари, кейинчалик унинг ўзи жуда ёқиб қолди. Шу йигит уни командирларнинг дашноmidан, ўртоқларининг баъзан малол келадиган қаттиқ ҳазилларидан қутказди. Ҳайитбой фронтга яхши автоматчи бўлиб келди. Лекин Федоров уни ҳануз «энг оддий жангчи» деб тегишар эди.

Бўлинма командири лейтенант Маматқулов немислар турган жойни дурбин блан текширмоқда эди. Нима бўлиб қўли силкиндию сойнинг бу юзидаги буталар орасида турган бир қизил аскар дурбинга тушиб қолди. Қизил аскар икки қўлини баланд кўтарган ҳолда илжайиб турар эди. Маматқулов дурбинини кўзидан олди, беихтиёр ойнагини артиб бошқатдан қаради. Қизил аскардан ўн қадамча нарида бир оёқлаб чўкка тушиб турган немисни кўрди. Немис ҳам илжайиб турарди.

– Старшина! Федоров!

– Лаббай, ўртоқ лейтенант!

Лейтенант дурбини старшинага бериб:

– Кузатиб тулинг, – деди ва ўзи траншеяга тушиб кетди.

Старшина Федоров аҳволни кўриб эси чиқиб кетаёзди. Ҳайитбой салкам бир йиллик кадрдони, ўша «энг оддий жангчи» Ҳайитбой Бадалбоев чўнтагидан бир қизил қоғозни чиқариб немисга узатди.

Федоровнинг юраги орзиқиб кетди; бундан уч кун бурун Бадалбоевнинг қўлида қизил конвертлик бир хат кўрган эди. Бадалбоев бу хатни дам-бадам ўқир, гоҳ қоғозини солар, гоҳ кулар эди, Федоров унинг ёнига бориб «Кимдан? Нима депти?» деб сўраганида Бадалбоев жавоб бермай ўрнидан туриб кетган эди. Немисга узатган қизил қоғози ўша хат эмасмикин? У хатда нима сир бор экан?

Лейтенант қайтиб чиқди. Старшинанинг рапортини эшитиб ранги ўзгарди. Дарҳол дурбинни олиб қаради. Ҳалиги ерда ҳеч ким йўқ эди. Минут ўтмай ўша томонда автомат тириллади, устма-уст иккита граната портлади. Лейтенант буйруқ берган кишилар у ерга етиб бормасдан туриб рўй берган бу ҳодисага тушуниб бўлмас эди.

Бир неча минутдан кейин сержант келиб рапорт берди:

– Ўртоқ лейтенант, жангчи Бадалбоев икки немисни олдига солиб сойликдан келаётипти.

Лейтенант югурганича сойликка тушди. Бадалбоев етиб келди ва рапорт бериб икки асирини топширди. Асирларнинг бири солдат, иккинчиси ефрейтор эди. Солдат ўнг елкасидан ярадор бўлган ефрейторнинг эса қаншари мажақланиб кетган эди. Старшина Федоров Ҳайитбойни кучоқлаб ўпди.

А.Қаҳҳор

ҚИЗИЛ КОНВЕРТ

(Совет Иттифоқи Қаҳрамони
Аҳмаджон Шукуровнинг блокнотидан)

– Немисга қизил қоғоз узатганингни дурбиндан кўриб турган эдим.

Хат Хайитбойнинг ёдидан кўтарилган экан, бориб ефрейторнинг кўкрак чўнтагидан олди.

Ҳар кимнинг хати ўзида турсин... Бу хат менинг жонимга ора кирди.

Асирлар штабга жўнатилгандан кейин «энг оддий жангчи» Хайитбой Бадалбоев бўлган воқеани ўртоқларига хикоя қилиб берди:

– Сув олиб келгани булоққа борган эдим. Қарасам, булоқдан юз метрча наридаги бутада шинель осилиб турипти. Хайрон бўлдим. Ўзимизнинг шинель. Тўғри боргани кўрқдимۇ пастдан айланиб ўтмоқчи бўлдим. Буталарни оралаб секин кетаётган эдим, бирдан «Халъ!» деган товушни эшитиб қолдим. Қарасам, ҳалиги ефрейтор автомат ўқталиб турипти. Қимирласам отади. Ўлим муқаррар бўлиб қолди, сабабки, асир тушмоқчи эмасман. Шу пайтда мана шу хатни ёзган хотиним, қавм-қариндошим, бутун қишлоқ томга чиқиб менга қараб тургандай бўлди. Бир нарсага жазм қилдимۇ автоматимни ташладим, иккала қўлимни баланд кўтариб ефрейторга қараб илжайдим. Ефрейтор ҳам илжайди. Мурсамиз чиқишгандан кейин кўкрак чўнтагимдан шу қизил конвертни олиб узатдим. Билмадим, ефрейтор нима деб ўйладики, хурсанд бўлиб автоматини елкасига осди ва «пастга тушамиз» деб имлади. Биламанки, ефрейтор ёлғиз эмас. Агар мени шерикларининг олдига бошлаб борса, иш тамом. Фурсат ғанимат. Бир илож қилиб уни ўзимга қаратишим керак эди. «Пишт!» дедим. Ефрейтор ялт этиб менга қараши бланок калла уриб ағдариб ташладим. Шундай қаттиқ урибманки, ўзимнинг ҳам кўзим тиниб кетди. Унинг автоматини олиб дарров ерга ётдим. Ётишим блан пастда автомат тариллади. Бутанинг орасидан яшил шинелни

кўриб устма-уст иккита граната улоқтирдим. Чанг босилгандан кейин қарасам, ҳалиги солдат қўлини кўтариб турипти. Учтаси ўлип-ти. Бўлган гап шу.

Федоров қизил конвертни қўлга олиб у ёк-бу ёғига қаради ва хатни ўқишга ижозат сўради. Ҳайитбой кулиб ўзи ўқиб берди. Хотини Хуморхон дуойи саломдан кейин шундай депти:

... Баҳринисо хуштори урушда 13 немисни ўлдиргандан бери ҳеч кимга гап бермай қўйди. Бугун Қосимжон акам қизил аскар оилаларини чақиртирган эдилар, борсам, Баҳринисо ҳам ўтирипти. Бирам кеккайган, бирам ғалати... Салом берсам, илжайди. «Ҳе, ўл!» дедим ичимда... Қизил аскар оилаларидан яна тўрт кишига сигир чиққан экан, Қосимжон акам шуни топширдилар; кейин кишлоғимиздан урушга кетган йигитларнинг қилган ишларидан гапириб бердилар. Шунда Баҳринисо бир гап айтди, жон-жонимдан ўтиб кетди: «Ҳажга каптар ҳам бориб кела беради, лекин каптар ҳожи бўлмайди» деб Қосимжон акам урушиб бердилар. У кишининг олдиларида индамадим-у, кўчага чиққанemizдан кейин: «Ҳой Баҳринисо, ўртоқжон, кишининг кўнглига тегади ҳам демадингиз-а! Хушторга бунча бино қўйишлик? Эрингиз эмас-ку!» дедим. Шунақа десам, «Эрим! Дод десангиз ҳам ўшанга тегаман, вой десангиз ҳам ўшанга тегаман. Аҳду поймон қилганмиз!» дейди. Мана бу гапи ундан ҳам ошиб тушди. Вой, худо кўрсатсин, мен нега дод дер эканман, тегсанг тегавермайсанми!.. Бу гапларни сизга ёзмас эдим-у, асти ичимга сиғдира олмадим...»

А.Қаххор

1944 ЙИЛ 15 ФЕВРАЛЬ. №13 (93)

ЎЗ УСТАЛИКЛАРИНИ ТИНМАЙ МУКАММАЛЛАШТИРМОҚДАЛАР

Лейтенант Чумаков бўлинмасида қозок, ўзбек, озарбайжон, тожик жангчилари кўп. Улар ўзларининг жанговар малакаларини тинмай мукаммаллаштирмоқдалар. Командирлар, агитаторлар, ўқиш илғорлари ўқишда уларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатмоқдалар.

Яқинда бўлинмамиз қишги лагерга чикди. У ерда милтик, қўл пулемёти, мерган милтиғидан жанговар отиш ўтказилди. Мамедов, Қароев, Сафаров, Чернух ўртоқлар беҳато отдилар. Бутун бўлинма машқни муваффақият блан бажарди.

Қизил аскар Зокир Мўминов

1944 ЙИЛ 18 ФЕВРАЛЬ. №14 (94)

РУС БЎЛМАГАН МИЛЛАТ ЖАНГЧИЛАРИ СССР ОЛИЙ СОВЕТИ X СЕССИЯСИ МАТЕРИАЛЛАРИНИ ЎРГАНМОҚДАЛАР

Бизнинг бўлинмамизда кўпгина рус бўлмаган жангчилар хизмат қиладилар. Ҳозир улар агитаторлар ёрдами блан СССР Олий Совети X сессияси материалларини ўрганмоқдалар.

Ўзбек агитаторларидан Қамбаров ва Асқаровлар, кирғизлардан Сукаев ва Алижоновлар, козоқ Тюлекин, татар Ҳабибуллин ва бошқалар ўз ўртоқларига Молотов ва Зверев ўртоқларнинг докладларини ўқиб, сессия томонидан қабул қилинган қонунлар тўғрисида сўзлаб бердилар.

Днепр учун бўлган тарихий жанглار баҳодири – Совет Иттифоқи Қаҳрамони Илдам Саидович Ҳабибов

Суратда: Қишқи тактика ўқишида яхши намуна кўрсатгани учун сапёр қизил аскар А.Раҳмонов бўлинма командири томонидан ташаккур олди. Раҳмонов интизомдан ва бошқа ҳамма фандан аъло баҳога эга.

Суратчи: А. Чернецкий.

Агитаторлар жангчиларга миллий газеталардан мақолалар ўқиб бердилар, СССРнинг ва иттифокчи республикаларнинг 1944 йилги бюджетлари устида гапириб бердилар.

С.Яфасев

ОНТ

*Сен амин бўлгил, сени мен хору зор этсам ўлай,
Сенга қулфат, қайғу, ғам, ҳасратни ёр этсам ўлай.*

*Беҳаё малъунга эрк берсам сени қул қилгали,
Кенг жаҳонни кўзларингга тангу тор этсам ўлай.*

*Судратиб қўйсам сочингдан ёвга, ер ютсин мени,
Хўрлатиб кўз ёшларингни шоиқатор этсам ўлай.*

*Юз ўғирсам лолазорингдан, ўзинг ўлдир мени,
Ёвга берсам гулшонимни, гулни хор этсам ўлай.*

*Жангда душман устига мардона от солдирмасам,
Ё чекинсам, ёки қўрқиб шармисор этсам ўлай.*

*Тўғри келган чоғда иблис бошини шарт узмайин
Додига солсам қулоқ ё эътибор этсам ўлай.*

*Бор экан юртимда ёв, қонини тўкмакдин бўлак
Ўзга савдо айласам ё бошқа кор этсам ўлай.*

*Тупроғим энг сўнгги ёвдан бир йўла бўлганда пок
Шодлигимдан ер ўпиб йиглашдан ор этсам ўлай.*

*Жанг тугаб олтин зафар бизларга гул тутган замон
Қуш бўлиб ёнингга учмай интизор этсам ўлай.*

Уйғун

«ШУҲРАТ» ОРДЕНИНИНГ КАВАЛЕРИ

Командирнинг «олға!» командаси янгради. Оппоқ қор бағридан узилган жангчилар пойгага ташланган тулпорлардек қишлоққа қараб югурдилар. Жангчиларнинг чап қанотида ўқдек учиб бораётган Абдиолим қишлоқ четидаги саройда пистирма бўлиб ётган немис автоматчилари бирдан ўққа тутганларида ҳам тўхтамади. Командирнинг «ёт!» деган командаси эшитилгунча душман ўқлари га панд бериб ҳамон олға югурди. Кейин кичик бир чуқурчага ўзини ташлаб янги командани кутиб ётди.

Гитлерчиларнинг саройдан отиб турган шиддатли ўқлари командирни кескин қарорга келтирди. У ҳужум йўлида тўғон бўлиб турган бу хавфли ғовни олиб ташламоқчи бўлди ва бу масъул вазифани кимга юкласам экан деб жангчиларни бир-бир кўздан кечира бошлади. У кимнидир қидирар эди. Қидирган кишисини топмади, шекилли, жангчиларни яна бир-бир қараб чиқди. Кейин:

– Қаршиев қани? – деб старшинадан сўради.

Старшина қизил аскар Қаршиевни чақирди. У ўйдим-чуқур ерлардан эмаклаб командир олдига келди.

– Қаршиев, саройда пистирма бўлиб ётган гитлерчиларни қириб ташлаш керак, – деди командир ётган ерида. Кейин: – Удалай ола-санми? – деб сўради.

– Удалай олмасам Абдиолим отимни бошқа қўйганим бўлсин! – деди у.

– Яхши, кўпроқ граната ол ва буйрукни бажар!

– Есть, буйрукни бажараман! – деди Абдиолим ва умр орзусига эришган бахтиёр киши қувончи блан сарой томон эмаклади.

Гитлерчилар тинмай отишмоқда. Қаршиев ҳам турли манёврлар қилиб ҳамон олға эмаклаб бормоқда. Немис ўқлари довулдек ёғилган кезларда тўхтайди ва ўқ тинган заҳоти яна эмаклайди.

Немисларга қўринмаслик учун бутун бадани блан ерга ёпишиб қорлар ичига кўмилиб бориш орқасида Абдиолим терлаб-пишиб чарчади. Пешонасидан оқиб тушган терлари кўзларини ачиштирди. Шундай бўлса ҳам, ер бағирлаб сурғалишдан тўхтамади.

У ўз қўнглида: «Дадил бўл, Абдиолим, дадил киши дард қолмайди. Яна бир оз зўр берсанг мақсадинга етасан!» – деб ўзига далда

берар, яна ва яна олға сургалар эди. Не-не азоб блан сарой муйилишига етиб олганда дадил ўрнидан турди ва оёқ учида юриб эшикка келди. Қахрамон совет жангчисининг юраги севинчдан ўйнар эди. Қия ёпилган эшикдан сарой ичидаги гитлерчилар бахузур кўриниб турарди: немислар амбразураларга ёпишиб олиб Қаршиевнинг ўртоқларига ўқ ёғдирмоқдалар. Эҳтимол, унинг қуролдош дўстларидан баъзиларини ўлдиргандирлар ҳам.

Бу фикр Қаршиевнинг ғазабини қайнатди. Эшикни шартта очиб ичкарига граната ирғитди.

– Ол насибангни, итваччалар! – деди.

Бирин-кетин ташланган гранаталар сарой ичидаги гитлерчиларнинг овозини ўчирди: автомат, пулемёт ўқлари тинди. Қаршиев ичкарига кирди ва тўққиз немиснинг ўлиб ётганини кўрди.

Буйруқни бажаргани ҳақида командирига рапорт бериш учун саройдан югуриб чиққанда эса қўшни уйнинг бурчагида яшириниб турган бир немис уни отиб яралади. Чўғдек куйдириб ўтган ўқ бутун баданини бўшаштирди. Тизғираб чиқаётган қон оппоқ қорни кизартди. Абдиолимнинг кўзларини туман босди. Лекин у ўзини маҳкам ушлаб муйилишда ажалдек илжайиб турган немисни кўрди ва автоматидан бир қатор узиб уни ҳам ўлдирди.

Рота қишлоққа қаршиликсиз кириб келди. Унга йўл очиб берган ўзбек халқининг қахрамон ўғли Абдиолим Қаршиев бўлди.

Шу жангда ўн гитлерчини ўлдиргани ва командирнинг буйруғини қахрамонлик блан бажариб ротага хужум йўлини очиб бергани учун қўмондонлик қахрамон Абдиолимни «Шухрат» ордени блан мукофотлади.

М.Калон («Қизил Армия» газетасидан)

1944 ЙИЛ 23 ФЕВРАЛЬ. №15 (95)

ТИНМАЙ ЎЗ БИЛИМИНИ ОШИРМОҚДА

Қисм командирининг сиёсий ишлар бўйича ўринбосари кабинетига бежирим ва ихчам кийинган младший сержант ижозат олгач ҳарбийларча қадам ташлаб кириб келди. У саф устави талаб қилга-

нидек ҳаракат қилиб старший лейтенантга мурожаат қилиш учун майордан рухсат сўради. Младший сержантнинг ташқи қиёфаси, хатти-ҳаракати шиддатли муомаласи армияда унинг кўп ҳарбий таълим олганидан дарак бериб турарди.

Бу младший сержант, старший лейтенант Чиснаков бўлинмасида отделение командири бўлиб хизмат қилучи ўзбек халқининг содиқ фарзанди Абдиқаюм Қуқанов эди.

У армия сафига келгач ҳарбий ишни ўрганиш, ватаннинг муносиб ҳимоячиси бўлиш учун ўқишга зўр ғайрат блан киришди. Аъло ўқигани, ўз хизматини виждонан адо этаётгани учун командирлари томонидан кўп марталаб рағбатлантирилди. Ҳаракатчан ва ўз ишининг моҳири Қуқановга младший сержант ҳарбий унвони бердилар. Бу унинг ҳаётида қувончли воқеа бўлди.

Тез орада уни отделение командири қилиб тайинладилар. Дастлабки вақтларда отделенияга командирлик қилиш Абдиқаюм учун қийин бўлди. Лекин у руҳан тушмай ўз жангчиларига таълим бера бошлади.

Бир неча ойлар ўтди. Бўлинмада жанговар тайёргарликдан текшириш ўтказилди. Текширишда Қуқанов отделенияси юқори кўрсаткичларга эришди. Унинг жангчилари 1-нчи ва 2-нчи отиш машкидан фақат аъло ва яхши баҳо олдилар. Абдиқаюмни ўзи бошқаларга намуна бўлиб 2-нчи отиш машқини аъло бажарди. Юқори отиш тайёргарлиги учун отделение бўлинма командиридан ташаккур олди.

Младший сержант Қуқанов кўпгина моҳир жангчиларни тайёрлаб етказди. Илгари унинг отделениясида таълим олган қизил аскар Кабанов фронтчилар оиласида хизмат қилаётир. Кабанов фронтдан младший сержантга ёзган мактубида яхши таълим бергани учун унга миннатдорлик билдиради, собиқ командирига мерганлик милтиғи олишга муяссар бўлганини, жангга кирган тақдирда уятга қўймай, фашист аблахларни аямай қиражагини айтади.

Абдиқаюм Қуқанов ўртоқ Сталин буйруғини бажариб жанговар ўқишда кўп муваффақиятларга эришди, қисмда ўз ишининг устаси бўлиб танилди.

Старший лейтенант Н.Жабборов

ҲАЁТИМИЗ ҚОНУНИ

Олий бош қўмондон, Совет Иттифоқи маршали ўртоқ Сталиннинг Қизил Армия йигирма олти йиллигига бағишланган 16-нчи сонли буйруғини зўр қувонч ва ҳаяжонланиш блан тингладим. Ўртоқ Сталин ўзининг буйруғида Қизил Армиянинг ғолибона ҳужуми натижасида эришган ютуқларини кўрсатиб ўтиш блан душман устидан узил-кесил ғалаба қилиш учун Қизил Армия ва совет халқи олдида жанговар вазифалар қўйди.

Мен младший лейтенант Черкашиннинг батареяга ўқ-дори етказиб бериш взводида жангчиман. Вазифамни ва граната ҳам снарядларнинг турларини, уларнинг қандай ишлатилишини яхши биламан. Батареянинг муваффақияти бизнинг ўз вақтида ўқ-дори етказиб беришимизга боғлиқ эканини яхши англайман. Ўртоқ Сталиннинг буйруғи ҳаётимиз қонунидир. Уни сўзсиз бажариб ватанимизнинг муносиб ҳимоячиси бўлиш учун бутун куч ва қувватимни бераман.

Қизил аскар С.Бойбобоев

Суратда: Қизил аскар И.Нурматов младший сержант Московкининг илғор тўп расчётида қулфловчи бўлиб ишлайди. У ўртоқ Сталиннинг 16-сонли буйруғининг текстини руҳлангани ҳолда қизил аскар Айбетов блан биргаликда диққат бериб ўқимоқда.

Г.Лошкин фотоси

ЖОНАЖОН ВАТАНГА ХИЗМАТ ҚИЛАМАН

Мен ўзбек миллатидан бўлиб, оддий пиёда аскарман. Узоқ Шарқ фронтининг қисмларида уч йилдан буён хизмат қиламан.

Мен қахрамон Қизил Армиянинг жангчиси бўлиш билан фахрланаман. Бу ўтганда ҳаёти муҳтожликлар билан тўлган ва ҳар бир нарсадан маҳрум бўлган, совет давлати вақтидагина қувончли ва фаровон ҳаёт кўрган кишининг фахридир.

Ғафуржон: «Отам менга осмонга қара – бизнинг бошимиз устида катта қуш, биз бўлсак унинг тагида совиқ ҳаёт кечирамиз деб гапирган эди», – деди.

Бу 1912 йилнинг охирида бўлган эди.

Мана, мен армияга хизмат қилиш учун кетар олдимда онам менга хайрлашиб шу сўзларни айтди.

– Кунни кўряпсанми? – деди у. – Булутсиз кунларда уни булут қоплаши мумкин. У кечаси биздан кетади. Бироқ Сталин бор, у бизнинг ҳақимизда кечаю кундуз ўйлайди, абадий қоронғилик бўлмаслиги улуғ ишдир. Сталин ёрқин қуёшдир. Унга содиқ бўл, армияга жўна, сенинг ҳимоя қиладиган нарсанг бор.

Мени ҳимоя қиладиган нарсам бор. Совет давлатида мен педагогика институтини тамомладим ва ўрта мактабда тил-адабиёт дарси бердим. Бирдан мамлакатимизга енгидан ўлим тамғаси билан немис келди. У биздан бахт-саодатни тортиб олишни истади. Бу ҳеч қачон бўлмаяжак! Қаттиқ жангларда душманни савалашга ўрганиш учун мен бутун кучимни бераман.

Менинг акам Исроил душманга қарши фронтда жанг қилмоқда. Мен, виждонли жангчи, коммунист сифатида ўз меҳнатим, аъло ўқишим билан умумий иш – душманни узил-кесил тор-мор қилишга ёрдам бераман. Мен командирлардан 26 ташақкур олдим. Жонажон ватанимга ҳамма вақт садоқат ва ҳаққоният билан хизмат қиламан.

Қизил аскар Ғ.Абдуллаев

Ўқиш аълочилари, қўл пулемётчиси, қизил аскар
Худайберди Бердиев ва Раҳматулла Турғунбоевлар
ўт очиш позициясида.

А.Муштареев фотоси

Оддий жангчи
Султон-Маҳмуд
Бойбобоев.

Г.Лошкин фотоси

АКТИВ МУДОФАА

Бизнинг олдимизга янги маррага чекиниш блан мудофаанинг олдинги қисми бўсағасида «душман» кучларини қуритиш, унинг ён томонларига қисмларимиз зарбасини бериш вазифаси қўйилди.

Отделения кўрсатилган позицияни эгаллайди, ҳаялламай окоп қазигиша киришади. Ҳар бир жангчи тезроқ окоп қазигиш ва уни пухта ниқоблаш учун зўр бериб меҳнат қилади. Младший сержант Климентьев отделенияси тепаликнинг жанубий ён бағрида позиция ишғол қилиб, яхлаб қолган ерда тезда окоп қазигиша киришди. Миномётчиларга анча қийин бўлади, старший сержант Жагипаров позициясини баландлик орқасидан тўғри танлади, бу ерда ер жуда қаттиқ бўлиб чикди.

Қизил аскарлар чўқмал ва ломлар блан зўр бериб ер казидилар.

Эрта азонда рота командири окопларни кўздан кечирди. У қулай позиция танланганини маъқуллади, лекин ҳамма қизил аскарлар ҳам яхши ниқобланмаганини топди. Ниқобланиш яхшиланди.

Тонг ёришди. Уйқу қисмокда, лекин биз ўзимизни дадил тутиб «душман»ни кутмоқдамиз. У кўринган пайтда пана ердан ўт очамиз, «душман»ни ерга ётишга мажбур қиламиз.

Бўлинма «душман»га қарши атака қилди, сўнгра тезда иккинчи позицияга ўтди. Бу ерда биз ҳужум қилучи томонни тўсатдан бўладиган ўт блан кутиб олиш учун яна ҳозирлана бошладик.

Қизил аскар К.Салимов

ЎЗБЕК ҚИЗИНИНГ БОТИРЛИГИ

Раҳима Алимова совет Украинаси учун бўлаётган жангларда маҳорат кўрсатмоқда

Улуғ Ватан уруши майдонларида руслар, украинлар, белоруслар, қозоклар, грузинлар, ўзбеклар, тожиклар, туркманлар, қирғизлар ва бошқа қардош халқларнинг довурак ўғиллари блан бир қаторда бу халқларнинг кўпгина жасур қизларини ҳам тез-тез учратиб туриш мумкин. Ватанимизнинг бу оташин ватанпарварлари ҳам немис-фашист босқинчиларга қарши олиб борилаётган мардона курашимизда яқиндан иштирок этмоқдалар.

Мен командирлик қилаётган полкда ўз номларини шон-шараф блан қоплаган ўзбек йигитлари орасида бир неча ўзбек қизлари ҳам бор.

Украина учун олиб борилаётган ҳужум жангларимизда Бухородан келган Раҳима Алимова деган комсомол қиз, айниқса, қаҳрамонлик кўрсатмоқда.

Ўқчи ротанинг санитария инструктори бўлиб хизмат этаётган бу жасур ўзбек қизи на ҳаводан қилинган ҳужумдан, на душман томонидан учган автомат ўқидан, на минадан кўрқади. Унга ҳеч нарса писанд эмас.

1943 йилнинг 18 июлидан 28 июлгача Шимолий Донец дарёси қирғоқларида Донбасс учун ўн кунлаб жанг бўлди. Ана шу вақтда Раҳима Алимова пулемёт ҳам миномёт ўти остида ярадор жангчи ва офицерга шошилиш медицина ёрдами кўрсатди ва уларнинг кўпини жанг майдонларидан хавфсиз ерга олиб чиқди. Ҳаёт қолган бу жанг-

чи офицерлар Раҳима Алимовага ҳали-ҳали ўз миннатдорчиликларини билдирадилар.

Бу жанглар вақтида кўрсатган қаҳрамонлиги учун Раҳима Алимова «Жасурлиги учун» медали блан мукофотланди.

1 сентябрдан 21 сентябргача давом этган 20 кунлик ҳужум жанглари вақтида ҳам Раҳима Алимова ана шундай мардона ҳаракат қилди. Бу сафар у 30 ярадор жангчи ва офицерни қурол-яроғи блан жанг майдонларидан олиб чиқиб зарур бўлган медицина ёрдами кўрсатди. Шундай пайтлар ҳам бўлдики, Раҳимахон, айна замонда, ҳам санитар, ҳам санитария инструктори, ҳам фельдшер вазифаларини бажонидил бажарди. Полкимиздаги ҳамма жангчи ва офицерларнинг Раҳимахонни чин қалбларидан севишларига, самимий суҳбат куришларига сабаб ана шудир.

Ўрток Раҳима Алимова жанг майдонларида фақат медицина ходими сифатидагина эмас, балки оддий жангчи сифатида ҳам ном чиқарди. Алимова бир тўда разведкачилар блан бирга душманнинг орқа томонига ўтди. Совет разведкачиларининг келишини сезиб фашистлар жанг бошлаб юбордилар. Ана шу жангда жасур қиз автоматидан отиб ўнга яқин фашистни қириб ташлади. Яна бир жангда немислар қарши атакага ўтди. Шунда Раҳимахон олдинги сафга чиқиб жангчиларни илгари бошлади ва немисларни қиришда ҳаммага намуна бўлди. Бу жангдан кейин ўрток Алимова «Қизил байроқ» ордени блан мукофотланишга тақдим қилинди.

Раҳима Алимованинг қалби улуғ она Ватанга, йўлбошчимиз ўрток Сталинга оташин меҳр-муҳаббат туйғуси блан, душманга қарши чексиз ғазаб ва нафрат ҳисси блан тўлган. У жонажон Ўзбекистон учун, серкуёш республиканинг бахтиёр халқи учун, ёр ва биродарларимиз учун жанг қилмоқда, янада порлоқ келажак учун немисларни беаёв қирмоқда.

**Подполковник Саввин, Н-чи полк командири
(Қизил аскарларнинг «Қизил Армия» газетасидан)**

БОТИР ФАРЗАНД

Ўзбек халқининг асл фарзанди Эргаш Рўзиев Фарғона область Бағдод район Мадаминбек қишлоқлик. У Қизил Армия сафига чақирилгунча Ленинободнинг Ёвва қишлоғида ўқитучи эди. Армия сафига кетгач 1939 йилда Ғарбий Белоруссияни озод қилишда иштирок этди. Ҳозир эса улуғ ватан уруши фронтларида мардона курашмоқда, немис-фашист ёвларни омонсиз қирмоқда.

Ефрейтор Эргаш Рўзиев ўзбек халқининг ўз фарзандларига ёзган мактубига жавобан фронтдаги ўзбек жангчилари номидан ёзилган хатни Ўзбекистонга олиб келган вакиллардан бири эди. У Ўзбекистонга Ватан уруши фронтларида кўрсатган шижоатлари учун икки орден, бир медаль блан мукофотланиб келган эди. У вақтда унинг счётида немисларнинг вайрон қилинган 153 блиндажи, 5 кузатиш нуқтаси, ўлдирилган 67 гитлерчи бор эди. Рўзиев Ўзбекистонга келиб меҳмон бўлиб кетганида ўз халқига немис-фашист аблаҳларни ер юзидан тамомила йўқ қилгунча қахрамонона курашишга ваъда берган эди. Мард йигит ўз ваъдасини бажармоқда, у йиртқич фашистларни тобора кўпроқ қириб ташлаб, кўпроқ совет граждандарини гитлерчилар чангалидан озод қилишда фаоллик блан қатнашмоқда.

Рўзиев фронтдан ёзган хатида бундай дейди:

«Ўзбек халқининг муқаддас топшириғи ҳамиша эсимда. Жонимни ҳам аямай бу топшириқларни бажармоқдаман, немис босқинчиларни қириб ташлаётирман.

Қўл пулемётининг устаси, ўзбек халқининг фарзанди ефрейтор Наби Муротов.

А.Муштареев фотоси

Қисмимиз ҳужумга ўтиб Белоруссия ерларини немис-фашист галалардан тозаламоқда. Шу ҳужумлар вақтида мен 25 немис солдат ва офицерини ўлдирдим. Душмanning ўқ-дори, милтик, мина, снаряд қўйилган бир омборини, озиқ-овқат ҳамда кийим-кечак қўйилган бир омборини портлатдим. Ҳозир менинг счётимга 118 ўлдирилган ва 21 ярадор қилинган немис солдат ва офицери

ёзиб қўйилган. Мен бир ярим йил ичида 51 мерган тайёрладим. Улар бўлса 1.200 немисни ўлдирдилар. Шогирдларим ҳам ҳукумат орден ва медаллари блан ҳам мукофотландилар. Жанг майдонида кўрсатаётган жасурлигим учун ҳукумат мени яқинда «Қизил байроқ» ордени блан ҳам мукофотлади. Ўз халқимни ишонтириб айтаманки, мен ёвуз душманни узил-кесил тор-мор келтириш, ватанимизнинг тўла ғалаба қозониши учун янада мардона курашажакман».

(ЎзТАГ)

1944 ЙИЛ 10 МАРТ. №21 (101)

«ШУҲРАТ» ОРДЕНИНИНГ КАВАЛЕРИ

«Шахсан ўзи ташаббус кўрсатиб, дадиллик блан душман позициясига ўтиб олган, унинг пулемёт ёки миномётини яксон қилган аскар «Шуҳрат» ордени блан мукофотланади».

(«Шуҳрат» ордени низомидан)

Хужум қилиб бораётган бўлинма жангчилари бирдан ерга ётиб олишга мажбур бўлдилар. Чунки ён томон тепаликдаги ДЗОТга ўрнатилган немис пулемёти кутириб ўт ёғдираётган эди.

Хужумда ярим йўлда тўхтаб қолишдай ҳалокатли ҳодиса йўқлигини кўпни кўрган гвардия оддий аскарлари Аваз Ортиқов яхши тушунарди. Айниқса, ҳозирги аҳволда бу ерда тўхтаб қолиш асло мумкин эмас. Бир томондан, жой сайҳонлик, иккинчидан, атака маррасига етиш учун атиги бир неча ўн метр қолган, холос. Қандай бўлса-да фашист ўт очиш уясини емириш керак! Бир зумда шу фикр Ортиқовнинг вужудини ўраб олди.

– Ўртоқ командир, рухсат этинг, мен бориб фашистнинг ишини саранжомлайин, – деди командирга мурожаат қилиб Ортиқов.

– Яхши, бирорта жангчини ҳам қаватингга ол, – деди командир.

– Менга яна иккита граната керак, холос, ўртоқ командир, бошқасини ўзим эплайман.

Ортиқов бир неча гранатани жойлаб, найзани винтовкага илиб қорни блан сургалиб илгарилаб кетди.

Командир ҳам, кўп жангчилар ҳам тишни тишга босиб Ортиқовнинг ҳаракатини диққат блан кузатиб турадилар.

Ҳеч сездирмасдан ДЗОТ тепасига борган Ортиқов найзани ўқталиб окопга шундай сакрадики, лаънати гитлерчи ҳатто «ох» дейишга ҳам улгурмади. Фашист пулемётининг овози абадий ўчди. Ортиқов ўз найзасини қора қонига беланган немиснинг гавдасидан суғуриб олмасданоқ шу окопда сал нарида бўлган икки фашист унга қараб автоматдан ўт очди. Ортиқов окопда усталик блан ҳаракат қилди ва ғазаб блан автоматчилар устига шердек ташланди, бирини отиб ташлади, иккинчиси эса зўрға қочиб кутулди.

– Олга, ўртоқлар! – деб қичқирди немис окопидан бошини чиқариб азамат Ортиқов.

Бўлинма илгари босди. Жанговар топшириқ муваффақият блан бажарилди.

Қўмондонлик ташаббускор ва жасур жангчи Аваз Ортиқовни III даражали «Шухрат» ордени блан мукофотлади.

Суратда: Ўзбек халқининг фарзандлари комсомол М.Сайдазимов ва Х.Бердиев ўртоқлар ўз она тилларида газета ўқимоқдалар.

А.Муштареев фотоси

«ВАТАН УРУШИНИНГ ҚАҲРАМОНЛАРИ»

Совет Иттифоқининг Қаҳрамони Камол Пўлатов

Фронтизмизнинг қисмларига ўзбек тилида «Ватан урушининг қаҳрамонлари» деган серияли тўрт бетли варақалар кела бошлади. Варақалар Қизил Армия бош сиёсий бошқармаси томонидан нашр қилиниб, Қизил Армия қаторларида хизмат қилаётган ўзбек жангчилари, сержантлари учун аталиб чиқарилгандир.

Варақалар Ватанизмизнинг озодлиги ва мустақиллиги учун СССРдаги бошқа қардош халқларнинг фарзандлари билан қўлни қўлга бериб немис-фашист босқинчиларга қарши мардона қурашаётган ўзбек халқи паҳлавон ўғлонларининг қаҳрамонлиги, мардлиги, ботирлиги, жасурлиги тўғрисида бизга ҳикоя қилиб беради.

Биринчи варақа ўзбек халқининг асл фарзанди, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Камол Пўлатовнинг кўрсатган ажойиб қаҳрамонлигига бағишланган.

Мисли қўрилмаган Сталинград жанглирида бронтешар Камол ҳам баҳодирона жанг қилди. У совет жангчисига хос қаҳрамонлик кўрсатди. Бу қаҳрамонлик уни бутун Ватанизмизга машҳур қилди.

... Душманнинг Т-тиз олтита танки бизнинг кичик, лекин муҳим тепалигимизга бостириб келмоқда. Бўлинмага командирлик қилаётган капитан Никитин телефон трупкасини олиб ўт очишга буйруқ берди. Камол ҳам шу бўлинмада эди.

Ана, бир танкни ўт олди. Камолнинг иккинчи ўқи билан яна бир танк ўрнидан қимирламай қолди.

Тепалик орқасидан янги танк кўринди. Ҳадемай у ўтиб кетиши мумкин. Камол қандай қилиб бўлса ҳам уни ўтказмасликка қарор қилди. Бронтешар ўқ тугади... Танк яқинлашмоқда. Ортиқ кутиб туриш мумкин эмас. Камол граната ирғитди, бироқ фойдасиз. Масофа қисқармоқда. Камол тўрт гранатани кўкрагига қаттиқ босиб танкка қараб югирди.

– Ўтолмайсан! – деб қичқирди ва граната боғлами билан ўзини танк остига ташлади... Фашист танки портлаб жойидан қимирламай қолди.

Камол Пўлатов

Баҳодир Камол қаҳрамонона ҳалок бўлди. Лекин душман ўтолмади. Унга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди. У қалбимизда абадий яшаяжак!

Камол Пулатовнинг бу қаҳрамонлиги биз учун ажойиб намунадир. Аммо *warheroes.ru* сайтида Камол Пулатов ҳақида қуйидаги маълумот келтирилган. Уни рус тилида айнан келтирамыз:

Камал Пулатов

Пулатов Камал – заряжающий 13-го отдельного конно-артиллерийского дивизиона (61-я кавалерийская дивизия, 4-й кавалерийский корпус, Южный фронт), красноармеец.

Родился в 1918 году в кишлаке Аттарак, ныне Ромитанского, района Бухарской области Республика Узбекистан, в крестьянской семье. Узбек. До войны трудился в колхозе имени Ленина.

В 1938 году был призван в Красную Армию Ромитанским райвоенкоматом. Участник Великой Отечественной войны с ноября 1942 года.

На фронт прибыл в составе 61-й кавалерийской дивизии, сформированной в Таджикистане. Дивизия должна была после прорыва линии фронта повернуть на юг и занять оборону на внешнем фронте окружения. С рассвета 21 ноября передовые эскадроны дивизии на широком фланге сбили прикрывающие части румынских войск и дерзкой атакой, с шашками наголо, в конном строю овладела селом Абганерово (Октябрьский район Волгоградской области). В боях под селом Абганерово, у колхоза «Красный герой» красноармеец Пулатов в составе расчета уничтожил пулемет противника с прислугой.

26 ноября 1942 года под селением Шарнutowский (ныне – поселок Шарнут Срапинского района Калмыкии) кавалеристы встретили упорное сопротивление врага, который ввел в бой до 35 танков. Согласно журналу боевых действий, было отбито две атаки танков противника, в третьей врагу удалось вклиниться в наши боевые порядки. В результате неравного боя 7 танков было подожжено, а 222-й кавалерийский полк и 13-й отдельный офицеры были представлены к наградам, а двое красноармейцев Камал Пулатов и Карсыбай Спатаев представлены к званию Герой Советского Союза.

Из наградного листа Камала Пулатова: «Юна батарею или с 3-х сторон 36 танков противника, когда танки своим огнем вывели из строя расчет, т. Пулатов один у орудия не прекращал вести огонь до последнего момента, а когда танк шел на его орудие, чтобы преградить путь танку и спасти орудие, с лотком снарядов бросился под танк. Так героически погиб Т.Пулатов».

Родные получили письмо от земляка-ополчанина с описанием последнего боя и похорон погибшего солдата.

Указом Президиума Верховного Совета СССР от 21 апреля 1943 года красноармейцу Пулатову Камалу присвоено звание Герой Советского Союза (посмертно).

На фронте и на родине были выпущены листовки о его подвиге. Именем героя-земляка были названы родное село, колхозы и улицы. О нем сочиняли стихи и песни.

Но в том бою красноармеец Пулатов остался жив. Он попал в плен и был освобожден 3 мая 1945 года. После проверок в органах НКВД был направлен для прохождения службы в 353-й стрелковую дивизию. В конце мая 1945 года был демобилизован.

Вернулся на родину. Жил и работал в колхозе им. Ленина Камал-Пулатовского сельсовета Рометанского района Бухарской области.

В сентябре 1946 года Бухарский облисполком обратился с ходатайством в Президиум Верховного совета СССР об отмене Указа от 21 апреля 1943 года: «... так как Пулатов Камала героических подвигов не совершал, под танк с гранатами не бросался. Он жив». Одновременно спрашивалось разрешение на переименование улиц, колхозов и сельсоветов и т.д., которым были присвоены имена в честь Пулатова Камала.

Постановлением Президиума Верховного Совета СССР от 14 октября 1947 года Указ от 21 апреля 1943 года в части присвоении звания Героя Советского Союза Пулатову Камалу был отменен с формулировкой «в связи с необоснованным представлением».

Был награжден орденом Ленина (21.04.1943, награды не вручались). Жил и работал в колхозе им. Ленина Рометанского района Бухарской области. Сведений о дальнейшей судьбе нет.¹⁰

¹⁰ http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=23363

ДОЗОР

Комол Жалилов лейтенант Сердюк бўлинмасининг энг яхши жангчиларидан биридир. Ўз олдига қўйилган вазифани серҳаракат ва сабот блан бажариб ҳар бир машғулотда ўзини кўрсатди. Қисқа муддат ичида Жалилов ўз қуролини эгаллади, мохир отучи бўлди. Тактика таълимларида у жанговар устав талабларини билиши, уни усталик блан бажариши ва жойдан сунъий равишда фойдаланиши ва фаросатлилиги блан бошқалардан ажралади.

Мана, сўнгги машғулотлардан бирида Камол Жалилов бош дозор-да ҳаракат қилди. Унинг олдига «душман»га ўзини сездирмай, уни биринчи галда пайқаш ва бу ҳақда ўз вақтида командирга хабар бериш вазифаси турарди. Ўз вазифасининг шунчалик жавобгарлик эканлигини тушуниб Жалилов бошқаларга қараганда яхшироқ тайёрланди: қуролини кўздан кечирди, аслаҳаларини ҳаракатига ҳалал бермайдиган ва ҳаракат вақтида тақилламайдиган қилиб ўзига мослади.

Дозорлар олдинда ҳаракат қилиб жойларни диққат блан кўздан кечирдилар, водини кесиб ўтдилар. Жой яланг эди ва улар калта-калта югириб ўтиш блан илгари ҳаракат қилдилар, пана бўладиган нарсалар орқасида тўхтаб кузатиш олиб бордилар. Мана, Жалилов ён томонда зовурни кўриб қолди. У шу ондаёқ уни яширин равишда ҳаракат қилиш учун фойдаланишга қарор қилди. Дозорлар зовурга тушдилар, уларни энди кўриш мумкин эмас эди, ўзлари бўлса эҳтиётлик блан пана жойлардан қараб кузатишни давом эттирдилар.

Олдинда – аҳоли яшайдиган пункт четида қўра кўринди. Бу қандай қўра? Жалилов у блан бирликда ҳаракат қилаётган иккинчи дозорни тўхтатди ва унга жангга тайёрланишга буюрди, ўзи бўлса эҳтиётлик блан қўрага яқинлашди, диққат блан уни кўздан кечирди ва уни айланиб ўтди. Бу ерда «душман»нинг йўқлиги аниқланди, фақат шу вақтдагина жангчи отделенияга йўл очиқ деб сигнал берди.

Дозорлик вазифасини Жалилов аъло бажарди. Йўлда у биронта нарсани ёки паналикни кўздан кечирмай ўтмади. Барча шубҳаланганлари ҳақида ўз вақтида командирига сигнал берди.

Қизил аскар Комол Жалилов машгулотларда ҳамма вақт шундай усталик ва тиришқоқлик блан ҳаракат қилади. У ўртоқ Сталиннинг жанговар усталикни тинмай мукаммаллаштириш ҳақидаги буйруғини сабот блан бажармоқда, ҳарбий санъатни эгаллаш учун ҳар кунни зўр бериб машқ қилиб бир қадам олға ташламоқда.

Лейтенант У.Хўжаев

1944 ЙИЛ 24 МАРТ. №25 (105)

КУЧЛАРИНИ АЯМАЙ ЎҚИМОҚДАЛАР

Қизил аскар Асқаров ва Кенжаевлар ҳарбий ишни виждон блан ўрганиш устида тантанали равишда ичган қасамларини ҳеч вақт эсдан чиқармайдилар. Ўзларининг муқаддас қасамларига содиқ жангчилар уни шараф блан бажармоқдалар. Уларга танкка отадиган милтиқ топширилганда улар бу ажойиб курулни ғайрат блан ўрганишга киришдилар.

Текшириш вақти ҳам келди. Тўхтасин Асқаров материал қисми юзасидан берилган барча сўроқларга аниқ, муфассал жавоб берди. Командир унинг билимига юқори баҳо берди.

Сўнгра бўлинма отиш майдонига чикди. Асқаров умрида биринчи марта отди. Бу сафар у ўртача баҳо олди. Командир унга унинг камчиликларини кўрсатди. Жангчи зўр сабот блан уларни тузатишни бошлади. Иккинчи марта у анча яхши отди.

Яқинда у учинчи марта отди. Ва бунда Асқаров юқори ўт очиш малакасига эга эканлигини кўрсатди. Тўртта бронтешучи ўқ блан 500 метр масофага отиб у уч нишоннинг барчасига текказди.

Қизил аскар Исроил Кенжаев ҳам ўзининг брон тешучилик ихтисосини муваффақият блан эгалламоқда. Ҳар икки жангчи Олий бош қўмондоннинг февраль буйруғини бажариб кучларини аямай ўқимокдалар.

Қизил аскар Х.Ғойибназаров

ҲАКИМЖОН ЮСУПОВ ДОҲИЙНИНГ БУЙРУҒИНИ ШАРАФ БЛАН БАЖАРМОҚДА

Ҳақимжон Юсупов Қизил Армияда хизмат қилган вақтида аълочи жангчи бўлиб ҳисобланган эди. Сўнгги вақтларда у Қизил Армиядан озод қилинган эди. Мана, Ҳақимжон яна армия хизматига чақирилди. У бўлинмага келган вақтда дастлабки вақтларда Қизил Армиядан олган билимига ишонди.

Шунга кўра бўлинманинг жангчилари милтиқдан жанговар отишга диққат блан тайёрланиб, отишга тайёрланиш, мўлжаллаш, ўқ узишга машқ қилганларида Ҳақимжон машғулотга бепарволик блан қаради. Мана, ўт очиш маррасида унда шармандалик ҳодисаси юз берди. Отганларнинг қарийб барчаси яхши ва аъло баҳо олдилар, Ҳақимжон бўлса зўрға «ўрта» баҳога илинди.

Бу Ҳақимжон учун катта дарс бўлди. У ўз хатосини тушунди ва ўқишга бошқачароқ муносабатда бўла бошлади: барча машғулотларда тиришқоқлик, саботлилик кўрсатди ва натижада у тез орада кўзга кўринди. Кўп вақт ўтмади, у отиш машқини бажаришда яхши ва аъло баҳога эришди.

Командир Юсуповга қўл пулемёти топширди. Янги куролни эгаллашга жангчи ғайрат блан киришди. У пулемётнинг материал қисмини ўрганди, ундан беҳато ўт очишни билди. Кунлардан бир кун отиш вақтида Ҳақимжоннинг пулемёти отилмай қолди. Отишга раҳбарлик қилучи:

– Отилмай қолиш нимадан бўлади? – деб жангчига савол берди.

Ҳақимжон муфассал жавоб берди.

Берилган жавобдан раҳбар мамнун бўлди ва ўз куралини яхши билиши ҳам аъло отгани учун Ҳақимжонга ташаккур билдирди.

Яқинда Ҳақимжонни станокли пулемётнинг наводчиги ва отделения командирининг ўринбосари қилиб тайинладилар. Наводчининг бутун ғайрати унга кўрсатилган ишончни оқлаш учун, станокли пулемётни мукаммаллаштириб эгаллаш учун ўртоқ Сталиннинг февраль буйруғини шараф блан бажаришга қаратилган.

Мана, ўзбек халқининг содиқ фарзанди Ҳақимжон Юсупов тантанали равишда қабул қилган ҳарбий онтни шундай шараф блан бажармоқда.

Старший лейтенант Н.Жабборов

1944 ЙИЛ 28 МАРТ. №28 (106)

«ЎЗ ЎҒЛИНГИЗ БЛАН ФАХРЛАНСАНГИЗ АРЗИЙДИ»

Бутун бўлинма оддий разведкачи Низомжон Раҳимов блан фахр қилади. Интизомлилик, командирларнинг буйруқларини бажариш вақтида ижрочилик, машғулотларда эпчиллик, аҳамият беришлик, дадил ҳаракат қилиш – Раҳимовнинг армияда қилган хизмати даврида олган сифатлари мана шулардан иборатдир.

Яқинда взвод командири лейтенант Сабин Ўзбекистонга дадил жангчининг ота-онасига қуйидаги мактубни юборди. Мана мактубда нималар дейилади:

«Қимматли Раҳим Исмоилов ва Саодат Мамажонова!

Сизларга жангчи ўғлингизнинг командири салом юборади. Сизлар Низомжонни ўз ватанининг муносиб ҳимоячиси қилиб, намунали жангчи қилиб тарбияладингиз ва ўстирдингиз.

Ўғлингиз ватанга шараф блан хизмат қилаётир. Аъло ўқиши учун, буйруқларни пухта бажаргани учун қўмондонликдан бир қанча ташаккур олган.

Низомжон аъло ўқимокда, сизнинг ишончингизни, ўзбек халқининг ишончини шараф блан оқлаётир. Агар талаб қилинса, у ҳамма вақт душманга қарши жанг қилишга тайёр.

Сизларга соғлиқ ва ишингизда муваффақият тилайман.

Салом блан: Лейтенант САБИН».

Лейтенант Сабин мактубни саф олдида ўқиб эшиттирди ва уни Ўзбекистонга юборди. Раҳимов шундан кейин янада зўр бериб, ғайрат блан ўқий бошлади.

Старший сержант Х.Маҳкамов

Аълочи пулемётчи Аббосали Ибрагимов ўз қўл пулемётининг аёло даражада эгаллагани учун қўмондонлик яқинда унга «ефрейтор» унвони берди.

А.Муштареев фотоси

Ўзбек жангчиси Болта Охунов милтиқларни отишга тайёрламоқда.

А.Муштареев фотоси

«УЗОҚ ШАРҚ ЧИНИҚИШИ КЎП ФОЙДА БЕРАДИ»

Ўзбек жангчиларига фронтдан хат

Қизил аскар Қурбон Бекчаев фронтдан ўз дўстлари – илгари Узоқ Шарқда хизмат қилган гвардия оддий аскарлари Ҳаким Исоқов ва Собир Юлдашевлардан хат олди. Зўр бериб ўқиш кунлари уларни мохир, чидамли ва чиниққан жангчилар қилиб етиштирди.

Гвардиячи жангчилар ўз жанговар ишлари тўғрисида, Узоқ Шарқ чиниқиши фрицларни савалашда уларга қандай ёрдам бераётганлигини қисқа сўзлаб берадилар. Улар куйидагиларни ёзадилар:

«Қимматли дўстимиз Қурбон! Мана, Ватанимиз мустақиллиги учун немисларга қарши курашиш бизга ҳам насиб бўлди. Биз ҳозирданоқ жангларга бир неча марта қатнашдик, ҳар биримиз ўлдирилган фрицлар учун ҳисоб дафтари очдик. Биз фронт ҳаётига кўникиб кетдик, бизда фақат битта истак бор – у ҳам бўлса немисларни кўпроқ кириб ташлаш, тўла ғалаба қозониш соатини яқинлаштиришдан иборатдир.

Суратда: Ўзбек халқининг фарзанди ефрейтор Бозоров ўзбек жангчиларига ўз она тилида газета ўқиб бермоқда.

А.Муштареев фотоси

Биз бу ерда ўз жанговар муваффақиятларимиз устида ўзаро сўз юритганимизда беихтиёр ўз жонажон қисмимизни, ўз командирларимизни эсга оламиз. Бу ерда, фронтда, Узоқ Шарқ чиникиши нимадан иборат эканлигини яхши тушундик. Қурбон, сенга шуларни маслаҳат берамиз: ўқиш учун, ўз жанговар усталигингни ошириш учун кучингни ҳам, ҳаракатингни ҳам аяма».

Ўртоқ Бекчаев гвардиячи фронтчиларнинг хатини барча қизил аскарларга ўқиб эшиттирди. Гвардиячиларнинг нақази уларга катта таъсир қилди. Қурбон Бекчаев ва бўлинманинг бошқа барча жангчилари бутун кучлари блан зўр бериб ўқимоқдалар.

Лейтенант У.Хўжаев

СНАЙПЕР БОЙМАТОВНИНГ АНИҚ ОТИШИ

Турли масофада бирин-кетин 3 нишон кўринади: ўт нуктаси шинак блан 150 метрда, сўнгра кузатучининг боши 200 метр, ниқобланган қўл пулемёти 400 метр узоқликда. Жангчи ҳамма нишонга текказиш учун 6 ўқ олди. Бу снайперларнинг 12-нчи отиш машқи эди. Яқинда снайперлар йиғилишининг қатнашчилари бу машқни бажардилар.

Бу машқнинг қийинлиги шундаки, снайпер ниқобланган нишонларни тез топиб ўтни бир нишондан иккинчи нишонга аниқ кўчира билиши керак. Бу отишга снайперларимиз тайёрландилар.

Қизил аскар Ҳамра Бойматов бу машқни ҳаммадан яхши бажарди. У лейтенант Сафронов бўлинмасининг энг саботли ва илғор жангчиларидан ҳисобланиб, снайперлар йиғилишига юборилган эди. Бойматов фахр блан ишонилган снайперлик ишини зўр муҳаббат блан ўрганишга киришди. Мана, у отиш майдонида. Унинг кўз олдида бирин-кетин 3 нишон кўринди. Ўткир кўзли жангчи бутун нишонни тез кўрди ва кўз очиб юмгунча аниқ ўт очди. У 3 нишон учун 6 ўқ эмас, балки 3 ўқ сарф қилди. Ҳар бир ўқ нишонни тешиб ўтди. Ҳақиқий снайперлар мана шундай беҳато мўлжаллаб отадилар.

Аъло отгани учун жангчи Бойматов қисм командиридан ташақкур олди.

Моҳир снайперчи эришган муваффақиятлари блан тинчланмай, ўзининг жанговар малакасини мукаммаллаштириб ўртоқ Сталиннинг февраль буйруғини бажараётир. Бойматов снайпер бўлиб олгач ўзининг билимини ва отиш усталигини эгаллаш тажрибаларини ўзбек жангчи ўртоқлари Жўраев, Умаров, Қамчибеков ва бошқаларга бермоқда.

Старший лейтенант Ш.Маликов

ЖАНГЧИ АКБАРОВ ВАТАНГА БЕРГАН ЎЗ ҚАСАМЁДИНИ БАЖАРАЁТИР

Яқинда ўзбек жангчиси Ҳамдам Акбаровнинг Қизил Армия са-
фига келганига бир йил бўлади. У лейтенант Криклянинг пулемёт
бўлинмасига қабул этилган эди.

У қисқа муддат ичида жанговар ва сиёсий ўқишдан катта муваф-
фақиятларга эришди. Акбаров қоровул хизматини аъло бажаргани
учун, юришда юксак чидамлилиқ кўрсатгани учун, аъло жанговар
отишлари учун ва тактика машғулотларидаги аъло ҳаракатлари учун
ҳозирдаёқ 8 ташаккурга эга.

Ҳозир Акбаров илғорлардан бўлиб, ўзининг билим ва тажриба-
ларини ўзбек жангчи ўртоқлари Саидов, Шоназаров, Ҳасаналиев ва
бошқаларга бераётир. Уларга жанговар усталикларни ўрганишда ёр-
дам кўрсатаётир.

Бўлинма командири ўртоқ Акбаровни бошқа жангчиларга мисол
қилиб кўрсатади.

Старший лейтенант Ш.Маликов

Ўқиш аълочиси наводчи қизил аскар Худайназар Ғойибназаров ўт
очиш позициясига ўқлар келтирмоқда.

А.Муштареев фотоси

СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ ҚАҲРАМОНИ СОДИҚ АЛИНАЗАРОВНИНГ ҲИКОЯСИ

... Бу воқеа тунда юз берди. Биз аллақачон Днепрнинг ўнг қирғоғига ўтиб олган эдик. Немислар тўхтовсиз қарши атака қилар эдилар. Биз жуда оз, кичик штурмчи отряддан иборат эдик. Шунга қарамай, босиб олган маррага жуда маҳкам тирмашиб олдик. Ўқимиз тугаб қолди. Жангнинг энг шиддатли пайти келди: найзабозлик – қўл жанги бошланди. Бу ерда ботирлик ва моҳирлик блан ҳаракат қилмоқ керак.

Уруш даврида куракча блан ҳаракат қилишни яхши ўрганиб олган эдим. Бу фойда берди. Мен куракчани маҳкам ушлаб олиб у блан ўнгдан ва сўлдан, олдиндан ва орқадан келган немисларнинг миясига қарсиллатиб сола бердим. Куракча блан немисларнинг найзаларини ҳам қайтардим. Бир ҳўкиздай фриц найзасини тўғри кўкрагимга ўқталиб келди. У узун укол блан найза санчиб менинг кунимни калта қилмоқчи бўлди. Мен унинг найзасини ўнгга қайтариб, куракча блан бошини ёриб ташладим. Дўстларим ҳам фрицларни найза блан санчиб, кўндоқ ва куракча блан адабини берар эдилар. Жанг майдони фашистларнинг ўлиги блан қопланди. Немислар чекиндилар.

Ўнг томонимизда ниқобланган немис станокли пулемёти борлигини сезиб қолдим. Бу запасдагиси бўлса керак деб ўйладим, тонг отиши блан немислар бу пулемётдан тўсатдан ўт очмоқчи. Плостунчасига, товуш чиқармай пулемёт турган жойга эмаклаб бордим. Қарасам, икки немис солдати мудраб ўтиришипти. Биттасининг қўлида тўппонча бор. Чакқонлик блан бир иргидимда, зарб блан бошига уриб ҳалиги немисни кулатдим. Унинг қўлидаги тўппончасини тортиб олиб иккинчи немисни ҳам отиб ўлдирдим.

Ўлжа пулемёт блан немисларнинг қарши атакаларини яна қайтара бердик. Патрон тўлдирилган ленталар етарлик эди. Тонг отиши блан бизнинг бўлинмаларимиз дарёдан кечиб ўта бошлаганларида тўсатдан чап томондан яна бир немис станокли пулемёти ўқ ёғдириб қолди.

– Содиқ! – деб қичқирди менга командир. – Бу сенинг «ризқинг». Душман пулемётчиларининг кунини тез калта қилишга сен устасан. Бор!

Бир неча минутдан сўнг душман станокли пулемёти мажақланди. Бу сафар фашист пулемётчисини бўғиб ўлдирдим. Ўлжа қилиб олинган иккинчи пулемётнинг ўти ҳам немисларга томон жўнатилди. Бизнинг қисмларимиз Днепрдан муваффақиятли ўтиб хужумни давом эттирдилар.

Биз Днепр ўнг қирғоғидаги украин қишлоғига кирдик. Ёниб кул бўлган уйларни, ранги заъфарон оқ соч хотинни ва унинг қўлидаги ўласи бўлиб қолган гўдакни кўрганимда халқимнинг наказы ёдимга тушди:

«Руснинг уйи – сенинг уйинг, украин ва белоруснинг уйи сенинг уйингдир! Чунки СССР шундай бир иттифок оиладирки, бу оиланинг ҳар бир аъзоси ўз хонасида турса ҳам ховли, тирикчилик ва рўзгор жиҳатидан шерикдир... Бу ховлида биронта уй қуйиб, бирон биродаримиз ўз хонасидан маҳрум бўлган бўлса, бу кетган ва йўқолган уйни қардошларимизга қайтариб бериш, оила аъзоларининг сонини камситмаслик сенинг вазифангдир, эй ўзбек жангчиси!»

Биз, Ўзбекистон ўғиллари, ўз халқимизнинг наказыни бажариб бутун совет халқининг озодлиги ва бахти учун жанг қилаётирмиз, ҳаммамизники бўлган умумий еримизни фашист ваҳшийлардан тозалаётимиз. Биз жонажон украин ери бўйлаб ғарбга бормокдамиз, бизга ғалла-нон берган ва бундан кейин ҳам беражак кадрдон еримизни душмандан озод этаётимиз. Биз минглаб тракторлари Ўзбекистон пахта далаларида ишлаётган Харьковни озод қилдик. Озодлиги ва бахтига биз ҳам шерик бўлган украин ва белорус қардошларимизни қутқараётимиз. Мана шу олийжаноб мақсад мени ботир қилди ва қаҳрамонлигим ҳам шу мақсаднинг самараси бўлди.

«Жасоратнома»да (21 – 22-бетлар) Алиназаров Содиқ ҳақида сурати билан қуйидаги матн берилган:

Али Назаров Содик

Совет Иттифоқи
Қаҳрамони
Али Назаров Содик
(1914 – 1969)

1914 йил Пишпак (ҳозирги Бишкек) шаҳрида туғилган. Миллати – ўзбек. Бошланғич маълумотли. 1942 йилдан Совет Армиясида.

1943 йил августдан Улуғ Ватан уруши фронтида. 1031-ўқчи полки (Марказий фронт 60-армиясининг 280-ўқчи дивизияси) пулемётчиси, оддий аскар С.Али Назаров 1943 йил 25 сентябрда ўтар кечаси Чернигов областининг Козелец районидаги Окуниново қишлоғи жануби-ғарбида биринчилардан бўлиб Днепр дарёсини кечиб ўтди, душманга қарши ўт очиб полк қисмларининг плацдармга тушишиларини таъминлади. Кейинги 2 кун давомида душман пийда аскарларининг 5 танк ёрдамидаги 12 қарши ҳужумини қайтаришида қатнашди, кўпгина немис солдатларини йўқ қилди. 1943 йил 17 октябрда Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилган. «Ленин» ордени, медаллар билан мукофотланган. Урушдан кейин Фрунзе шаҳрида яшаган ва ишлаган. 1969 йил вафот этган. Адабиётлар: ЦАМО СССР, ф-33, оп-793-756, д-2, л-56; 59/22-23; 159/31-34; 142/30-33.

1944 ЙИЛ 21 АПРЕЛЬ. №33 (113)

ЎЗ ҚУРОЛЛАРИНИ ЯХШИ КЎРАДИЛАР

Жангчи Тожиев ва Ҳошимовлар ўз қуроллари станокли пулемётни яхши кўриб кадрлайдилар. Шунинг учун ҳам улар пулемётнинг материал қисмини аъло биладилар ва уни тоза тутадилар.

Яқинда командир бу жангчиларнинг билимларини текшириб чиққач Тожиев ва Ҳошимовларнинг пулемётнинг материал қисмларини яхши ўзлаштирганликларини айтди ва энди улар усталик билан ўт оча билишлари керак деди. Текширишдан сўнг бу ўртоқлар ҳар бир минутдан фойдаланиб отишдан жиддий равишда машқ қилаётирлар.

Ефрейтор Абдуназаров

ТОШКЕНТ ОБОД БЎЛМОҚДА

Тошкентдаги парклар ва бульварлар кўм-кўк бўлиб қолди. Шаҳарнинг 100 мингга яқин меҳнаткашлари кўчаларни кўкаламлашда иштирок этдилар. Ўн минглаб мева дарахтлари ўтказилди. 3,5 миллион туп гул ўтказиш учун тайёрланиб қўйилди.

Кўчалар яна асфальтлана бошлади. Бу йил 25 километр узунликда канализация қувири ўтказилади. Шаҳарда еттига чуқур артезиан қудукдан қазилгандан кейин шаҳар водопроводининг аҳолини сув билан таъмин этиш имконияти янада кенгайди. Москва районида маданият ва истироҳат парки барпо қилинади.

Бу йил Ўзбекистон пойтахтини обод қилиш учун сарфланадиган капитал харажатлар ўтган йилдагига қараганда беш ҳисса ошади.

(ЎзТАГ)

1944 ЙИЛ 25 АПРЕЛЬ. №34 (114)

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ ТЎХТАСИН БОБОВ

Ҳаракатдаги армия (2-нчи Белоруссия fronti Кўқон шаҳридаги (Ўзбекистон) тикув устахонасининг ишчиси, она, ўз ўғли Тўхтасин Бобоевни фронтга жўнатиб туриб унга шундай наказ берди:

– Урушдан қаҳрамон бўлиб қайт.

Сержант Тўхтасин Бобоев онасининг нақзини бажарди. 1942 йил октябридан фронтда бўлиб, у кўп шухратли ишлар қилди. Биринчи мукофот – «Жасурлиги учун» медалини у икки гитлерчини қириб ташлагани ва бир «тил»ни тутиб келтиргани учун олди. Разведкачи Бобоев ўз ўртоғи билан иккаласи тўрт гитлерчини асир олгани ва 20 тасини қириб ташлагани учун 2-нчи даража «Ватан уруши» ордени билан мукофотланди.

Сержант Тўхтасин
Бобоев

Улуғ Ватан урушининг қаҳрамони, гвардия ефрейтори Амир Ҳолтўраев.

*А.Штейнгардт фотоси
(ТАСС фотохроникаси)*

Комсомол аъзоси қизил аскар Холматжон Мўминов Қизил Армиянинг муваффақиятли ҳужуми ҳақида ўзбек ўртоқлари блан ўз она тилида суҳбат ўтказмоқда.

А.Муштареев фотоси

Кунлардан бир кун Бобоев разведкага юборилди. У тиконли сим тўсиғидан ўтиш учун жой белгилади, граната блан тўрт гитлерчини кириб ташлади, бирини бўлса асир олди. Жасур жангчининг кўкрагини 3-нчи даража «Шухрат» ордени безатди.

Энди сержант Бобоев Совет Иттифоқи Қаҳрамонидир. 7 кишидан иборат бўлган разведкачилар группасида у Днепрни биринчи кечиб ўтучилардан бири бўлгани учун унга бу юқори унвонни бердилар. Группа душманни траншеядан уриб чиқазди, шу блан 20 гитлерчини кириб ташлади ва икки станокли пулемётни унинг расчётлари блан яксон қилди (П.Сотников фотоси (ТАСС фотохроникаси)).

МОҲИР ВА ТАШАББУСКОР ПУЛЕМЁТЧИ

Қизил аскар Додабой Жўраевни старший сержант Ефимовнинг пулемёт отделениясига ўқ ташучи қилиб тайинладилар. Пулемётнинг тузилиши Додабойга қийин кўринди, лекин у сабот блан ўқишга киришди. Отделения командири Жўраевнинг рус тилини бўш билиши ва қурол блан таниш эмаслигини ҳисобга олгани холда унга алоҳида

диққат бера бошлади. У жангчини амалий равишда кўрсатиб ўргатди, пулемётни бўлақларга ажратди, унинг қисмларининг вазифаларини ва ўз ора ҳаракатини содда ҳамда тушунарли қилиб сўзлашга ҳаракат қилди, пулемётни қандай ўқлаш ва отишга тайёрлашни кўрсатди.

Бундан ташқари, бўш вақтларда Жўраевга ўқишдан Бугадзе, сержант Симотин, младший сержант Вагановлар ёрдам бердилар. Бу ёрдамлар натижасида ва ўзининг тиришқоклиги блан Додабой пулемётни тез эгаллаб олди, пулемётнинг материал қисмини билишдан бўлган текширишда у имтиҳонни «яхши»га топширди. Пулемётдан отишнинг 1-, 2- ва 3-машқларини «аъло» ва «яхши» бажарди.

Жўраев барча машғулотларда ғайрат блан ҳаракат қилади. Сўнгги тактика таълимида бўлинма аҳоли пунктини мудофаа қиларди. Старший сержант Ефимовнинг пулемёт отделенияси кўчаларнинг туташган жойида ўт очиш позициясини эгаллади. Жангчилар яхши қазиб пулемётни пухта ниқобладилар.

Отделения командири ўт очиш учун маълумотлар тайёрлади ва ўкчи карточкасини тузди.

Ҳаракат шиддатли бўлди, пулемётчилар тўхтовсиз ўт очиб турдилар, шартли ҳолатга йўл қўйилмади – ўқларнинг сарф қилиниши ва қўшимча тўлдирилишини аниқ ҳисобга олиш уюштирилди. Жўраевда иш қизиди. У қийинчиликларга қарамай, расчётни ўқлар блан тўхтовсиз таъминлаб турди. «Душман»нинг ўқ ташучини кузатиш орқали пулемёт нуктасини кўриб қолмаслиги учун Жўраев жуда эҳтиётлик блан ҳаракат қилди, ҳар бир паналикдан ўзини кўрсатмасликка фойдаланди, тез ҳаракат қилишга интилиб позицияга пластунчасига ўрмалаб бориб-келиб турди.

У чарчамади, худди жанговар вазиятдагидек ҳаракат қилди.

Текширучи: «Расчётнинг биринчи номери ҳалок бўлди», – деб вазифа қўйди. Қизил аскар Жўраев биринчи номернинг ўрнини дадиллик блан эгаллади ва отишнинг барча усулларини моҳирлик блан бажарди.

Пулемётчилар ҳаракатини кузатиб туручи қисм командири ҳаракатчан, эпчил, ташаббускор қизил аскар ўзбек Жўраевни барчага намуна қилиб кўрсатди.

Старший лейтенант Н.Жабборов

У УСТА ТЎПЧИ БЎЛИБ ЕТИШАЁТИР

Ефрейтор Мамажон Мирзажонов яқинда ўқчи бўлинмада лейтенант Ключнийнинг танкка қарши курашучи бўлинмасига ўтказилди. Ўртоқ Сталиннинг ҳар ким ўз ишининг устаси бўлиши керак деган талабини бажариш учун у тўпни зўр сабот блан ўрганишга киришди.

Мирзажонов мустақил равишда кўп ишлайди. Ўзининг расчёти командири, старший сержант Жадковдан ёрдам сўраб тез-тез мурожаат қилиб туради. Аълочи кизил аскар Ашихин ҳам Мирзажоновнинг ўқишига ёрдам бераётир. Ўртоғини тўп ёнига олиб келиб, ҳар бир қисмни кўрсатиб унинг қандай вазифани адо этишини ва ҳаракат усулларини тушунтирди.

Мирзажонов биринчи синовда 45 мм тўпнинг материал қисмларини билишдан аъло топшириб ўз командиридан ташаккур олди.

Ефрейтор Мирзажонов ўқишда янада катта муваффақиятларга эришиш учун курашмоқда.

Старший лейтенант Ш.Маликов

БОРАМАН

*Кел дебон нома ёзибсан, ёру жоним, бораман,
Бораман, кутгил, нигорим, гулжаҳоним, бораман.*

*Ёрни қўмсаб интизорлик тортганинг менга аён,
Ёшлама хуммор кўзинг, қоши камоним, бораман.*

*Келмади деб шубҳаланма, ҳеч қачон қилма гумон,
Гул юзинг сарғаймасин, руҳи равоним, бораман.*

*Дўстларим озод бўлур, сабр айлагил, фурсатни кут,
Даста-даста гул тутиб, дўстлик нишоним, бораман.*

*Қиш ўтиб кўклам келур, богингда гуллар очилур,
Яшнагай гулгун бўлиб жаннат маконим, бораман.*

*Зар қуёшим барқ уриб, оламга нурлар сочилур,
Тантана қилгай яна ҳурлик замоним, бораман.*

*Бораман ёнингга мен Рустам каби голиб бўлиб,
Қариши олгайсан чиқиб, э меҳрибоним, бораман.*

Рустам Абдурахмонов

МАНА ШУНДАЙ ОТИШ КЕРАК

Яқинда бизда бўлиб ўтган жанговар отишларда тўп командирлари старший сержант Сулаймонов, сержант Ибрагимов ва наводчи оддий жангчи Потеряхинлар яхши натижаларга эришдилар. Отишлар тамом бўлиши бланок Сулаймонов ва Потеряхин ўртоқлар «Аълочи артиллериячи» нишони блан мукофотландилар, илгари шу нишонни олган Ибрагимовга бўлса старший сержант унвони берилди.

Отишда бу артиллериячилар нима блан ўзларини кўрсатдилар?

Сулаймоновнинг ўт очиш позициясига тўпни жуда тез ва яширин равишда олиб борди, уни диққат блан ниқоблади, айни замонда, командир ўт очиш учун маълумотлар тайёрлади, командани эшитиши бланок тезда ўт очди. Икки ўқ узилгандан кейин «мусбат» ва «манфий»ни олиб бирдан ўртоқ Сулаймонов нишонни ишдан чиқазишга команда берди. Ва учинчи снаряд блан «душман»нинг тўпи парчаланиб ташланди.

«Расчёт, ўзини панага олсин», – деб команда берди Сулаймонов, бироқ разведкачи Кочетков: «Ориентир 2, ўнга 20, «душман» танки», – деб доклад қилди. Ва яна расчёт тезлик блан ўт очиш позициясини ишғол қилди, наводчи Санков нишонни панорамани кесишига тўғрилади ва биринчи снаряд бланок танкни ишдан чиқазди. Бу вақтдан ДОТнинг бу тўп расчётига қараб «душман» станокли пулемёти ўт очди. Қўшни тўпнинг командири – сержант Ибрагимов хавфни қайтариш учун ўртоғига ёрдамга борди ва ўз наводчиги Спичкинга «душман» ДОТига қараб ўт очишни буюрди. Бу нишон ҳам бир ўқ блан ишдан чиқазилди.

Наводчи қизил аскар Потеряхин отишда жуда моҳирлик кўрсатди. Унинг тўпи ДОТга қараб икки мартаба отди ва текширучи иккаласининг тўппа-тўғри текканини қайд қилди.

Келинг, бутун артиллериячилар учун Сулаймонов ва Ибрагимовлар тўпларининг, наводчи Потеряхин ва Спичкинларнинг ажойиб отишлари намуна бўлсин. Улар ўртоқ Сталиннинг буйруғини шараф билан бажармоқдалар. Уларнинг қўлидаги курол урушда тўлиқ фойдаланилади.

Сержант В.Горбенко

1944 ЙИЛ 28 АПРЕЛЬ. №35 (115)

УНИНГ ОТА-ОНАСИ ЎЗ ФАРЗАНДИ БЛАН ФАХРЛАНСИН

Қизил аскар Низомжон Раҳимов тинмай ўзининг жанговар таяёргарлигини оширмоқда, ватанга виждон билан хизмат қилмоқда. Яқинда бўлиб ўткан тактика таълимида ёш жангчи нимага эришганини кўрсатди.

Кунлардан бир кун у бош дозорда ҳаракат қилди. Бу машғулотда у интилучанлик, топқирлик ва эҳтиётлик кўрсатди. Сунъий равишда жойдан фойдаланди, жангчи ўзининг бутун атрофини диққат билан кўздан кечирди ва барча сезилганлар ҳақида ўз командирига доклад қилди.

Бўлинма командири усталик билан ҳаракат қилгани учун Раҳимовга ташаккур билдирди.

Комсомол Раҳимов ҳар ерда ва ҳар нарсада ҳамма вақт намунали жангчидир. У ҳамма нарсани пухта ва ўз вақтида бажаручидир, ўз командирларининг барча буйруқларини виждон билан бажаради. Яқинда бўлинма командири Раҳимовнинг ота-онасига хат юборди, унда шундай дейилади. Низомжон ўз онтига содиқдир, у жанговар ва сиёсий ўқиш аълочиси ҳисобланади, бир неча ташаккурларга эга. Низомжоннинг бу хизматлари учун, келинг, унинг ота-онаси ўз фарзанди билан фахрлансин.

Қизил аскар Ж.Қосимов

3 НЕМИСНИ ЮЗТУБАН КЕЛТИРДИМ

Мен ўртоқ Ермолаев взводидаги сержант Раҳимжонов отделениясида қўл пулемётчи бўлиб хизмат қилардим. Шу йилнинг 10 февра-

лида бўлинма хужумга ўтди. Мен хужум қилиб бораётган отделения жангчиларини пулемётдан ўт очиб қўллаб бордим.

Шу йўсинда жангчилар хужум қилиб душманни аҳоли яшайдиган 5 пунктдан суриб чиқардик. Немислар ҳамон қочар, биз қувишда давом этардик. Кўп немисларни қириб ташладик. Аблахлар қочиб бориб-бориб илгаридан тайёрлаб қўйилган таянч мудофаа маррасига суяниб бизни каттиқ ўққа тутиб контратакага ўтишди.

Жангчиларимиз душманни ҳамма турдаги қуроолларни ишга солиб қарши олишди. Натижада довяурак жангчиларимизнинг дўл каби ёғдирган ўтига бардош бералмай немислар кўп талафот кўриб чекиндилар. Мен хужум пайтида ўлдирганимдан ташқари яна 3 немисни отиб ўлдирдим.

Қизил аскар Тожибой Эрназаров

МАҲҚАМ ТУРИБ ҚИЛИНГАН МЕҲНАТ ЎЗ САМАРАСИНИ КЎРСАТДИ

– Энди Жалил Ҳожиёв илгариги эмас, – деди жангчи тўғрисида пулемёт отделениясининг командири, старший сержант Ефимов. – У отделенияда энг яхшилардан бири ҳисобланади, у олға томон зўр қадам ташлади.

Бу ҳақиқатан ҳам шундай вақтлар бўлган эдики, у вақтда Жалил пулемёт ҳақида аниқ тушунчага эга эмас эди, булар ўқишда қийинчилик туғдирди. Бироқ унда пулемёт ихтисосини эгаллаш учун зўр орзуси бор эди, 16-нчи сонли Сталин буйруғида жангчилардан қилинган талабни тушунди. Шунинг учун Жалил ғайрат блан машғулот қилди, командирларнинг айтганларини диққат блан тинглади, бор кучи блан тиришди. Маҳкам туриб қилинган меҳнат ўз самарасини кўрсатди. Ҳожиёв аълочилардан бири бўлди.

Бўлинма станокли пулемётдан жанговар отишга тайёрланди. Жалил тинмай машқ қилди, бунинг учун ҳар бир бўш минутдан фойдаланди. Ўт очиш маррасига чиққанда жангчи нишонга текказиши учун ишонган эди. Ва унга аъло баҳо блан текказди, берилган вақтни бўлса иқтисод қилди.

Қизил аскар Жалил Ҳожиев 1-нчи май байрамини ўқишда юқори кўрсаткичлар блан кутиб олади.

Старший лейтенант Н.Жабборов

1944 ЙИЛ 1 МАЙ. №36 (116)

ҚЎШ МЕДАЛЛИ МИНОМЁТЧИ

Оддий колхозчи Эргашев Ватан чақирғи блан немис-фашист босқинчиларга қарши жангга отланди. Уруш Бобораҳмат Эргашевни тарбиялади, чиниқтирди.

Эргашев кўпдан буён миномёт расчётида учинчи номер жангчи бўлиб хизмат қилади. У Дон чўлларини босиб ўтди. Донбасда жанг қилди. Ҳозир Днепрнинг нариги ёғида жанг қилмоқда. У ўзидан ва ўз жанговар дўстларидан ҳар вақт жасур ва чаққон бўлишни талаб этади.

Н. шахри учун бўлган жангда бу миномёт расчёти пиёда аскарларимиз хужумини қувватлаб кўп гитлерчиларни қириб ташлади. Бу жангда Эргашев ҳақиқатан ҳам чаққонлик кўрсатди. Наводкачилар олдига минани ғамлаб қўйди, душман ўти остида мина яшиқларини позицияга етказиб турди.

Ўртоқ Эргашев миномёт техникасини ва уни ишлатишни яхши билади. У вақти келганда биринчи номернинг вазифасини ҳам дадиллик блан адо эта беради. Эргашевнинг бу хизматлари яхши натижалар берди.

Қўмондонлик Бобораҳмат Эргашевни иккинчи марта «Жасурлиги учун» медали блан мукофотлади.

Латифжон Ҳайитов ҳам дўсти Эргашевдек ўз бурчини аъло даражада адо этади.

Аҳоли яшайдиган Н. пункти учун бўлган жангда Латифжон мина ташучи бўлди. Эргашев эса биринчи номер жангчи вазифасини бажарди. Ҳайитов ўлимни ҳам писанд қилмади, пластунчасига сирғиб миномётчиларимизни зарур миқдордаги миналар блан ўз вақтида таъминлаб турди. Бу эса душманнинг мағлубиятга учрашини яна тезлаштирди.

Иккинчи бор жангда Латифжон автоматни қўлга олиб олдинга дадил ҳаракат қилди ва шу боришда икки фашистни отиб ўлдирди.

Ўзбек ўғлонлари ёвуз душманга қарши мана шу хилда жанг қилмоқдалар.

Младший сержант А.Ражабов

УЧ ОРДЕНЛИ ЙИГИТ

Сўнги ҳужум жанглирида автоматчи Мамажон Йўлдошев ботирлик, зийраклик блан ном чиқарди.

Йўлдошев етакчилигидаги разведкачилар кундуз кунлари ҳам ҳаракат қилиб «тил» олиб келдилар.

Йўлдошев душман мудофаасининг орқа томонига биринчи бўлиб ўтиб гитлерчиларни ваҳимага солди ва қочишга мажбур эди.

Ботир йигит Мамажон Йўлдошевнинг кўкрагида «Қизил юлдуз», «Ватан уруши» орденлари ва «Жасурлиги учун» медали яшнаб турипти.

Қизил аскар С.Тохиров

Қизил аскар Азимов миномётни
нишонга тўғрилаётир.

А.Муштарева фотоси

Аълочи разведкачи, комсомол аъзо-
си Низомжон Раҳимов разведкада.

А.Муштарева фотоси

ЯНА ЯНГИ МУВАФФАҚИЯТЛАР УЧУН

Лейтенант Медведов взводининг жангчилари улуғ 1-нчи май байрамини жанговар совғалар блан кутиб олди. Олиш бош кўмондон ўртоқ Сталиннинг 16-нчи сонли буйруғини бажариб улар ўз усталикларини мукаммаллаштиришда катта муваффақиятларга эришдилар.

Сержант Ғафур Юсуповнинг отделенияси олдинда бормоқда. Милтиқдан жанговар отиш бўлди. Отделениянинг жангчилари нишонга «яхши», «аъло» баҳо блан текказдилар.

Юсупов отделениясининг жангчилари ўз қурулларини яхши билишлари, усталик блан тактика таълимида ҳаракат қилишлари блан ҳам ўзларини кўрсатдилар. Сержант Юсуповнинг ўзи бўлинманинг илғорларидан бири ҳисобланади.

Ўқиш илғорлари Руденко, Блохин, Бидула, Приходько, Муродов ва бошқалар ўртача баҳога эга бўлган ўз ўртоқларига ёрдам бермоқдалар. Улар бу ўртоқларга отиш машқини бажаришга қандай тайёрланиш ва ўт очиш маррасида ўзларини қандай тутишлари кераклиги ҳақида сўзлаб бердилар.

Взвод командирининг ёрдамчиси, старший сержант Адҳам Аҳмедов лейтенант Медведовнинг кўрсатиши ва ўз ташаббуси блан қизиқарли машғулотлар ташкил қилиб, ўз қарамоғидагиларни Ватан уруши тажрибалари блан ўқитмоқда. Ўртоқ Аҳмедовнинг ўзи ҳарбий усталигини тинмай мукаммаллаштирмоқда.

Взвод жангчилари яна янги муваффақиятларга эришиш учун зўр бериб курашмоқдалар.

Қизил аскар Ю.Аҳмедов

Ўзбекистонда

ЎЗБЕКИСТОН ПЎЛАТИ

БЕКОБОД (ЎзТАГ). Ўзбекистоннинг биринчи тўнғич мартен печи ишга тушганига бир ой бўлди. Пўлат қуювчилар ишлаб чиқаришни ўзлаштиришдаги қийинчиликларни муваффақият блан енгиб пўлат эритиш ишини кундан-кунга такомиллаштираётирлар. Цехда печнинг ишлаб чиқариш қуввати батамом ўзлаштирилди.

Мартен цехининг коллективи 1-нчи майолди социалистик мусобақасига қўшилиб апрель ойида пўлат куйиш планини 105 процент бажариш мажбуриятини олди. Тажибадор шогирдлардан Ҳакимов, Аҳмедов ва Чернявский ўртоқлар ўз мастерларининг раҳбарлиги остида ҳозирданок биринчи даража шогирднинг вазифасини ўтаётирлар. Цехда смена бошлиғи Терехов ва инженер мастер Гордеевнинг раҳбарлигида комсомол ёшлар бригадаси тузилди.

– Ватан ва фронтга кўпроқ пўлат қуйиб берамиз! – Ўзбекистон металлургияларининг коллективи ана шу фикр билан яшамокда.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ ГУРУЧ

СССР маҳсулот тайёрлаш халқ комиссарлигининг Тошкент об-ласть Қорасув районидаги 3-нчи гуруч заводи коллективи 1 май олдидан бошланган социалистик мусобақани қизитиш натижасида шу йил 26 мартда биринчи квартал шоли оқлаш планини бажарди. Планга кўра, 2.550 тонна шоли оқланиши керак эди. Аслида эса 2.617 тонна шоли оқланди. Квартал охирига қадар яна 100 тонна гуруч тайёрлаб бериш мажбуриятини оламиз.

Завод директори Ғ.Мўминов.

Партия ташкилотчининг секретари Ғ.Стародубов.

Завком раиси М.Попов

ҚЎҚОНДА ЯНГИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИ

Қўқоннинг эски шаҳар қисмида янги маданият ва истироҳат парки қурила бошлади. Шу кунда шаҳар меҳнаткашлари, колхозчилар ва студентлар қурилишда катта ғайрат билан ишламоқдалар.

Парк ёнида театр ва кино бинолари ҳам солинаётир.

Парк Биринчи май куни очилиши керак.

(ЎзТАГ)

ЎЗБЕК ОТЛИҚЛАРИ

Ю.Юратов

1

Ўсганмиз бўронларда,
Синалганмиз жангларда,
Биз – Сталин авлодлари,
Қиймат бизга шон!
Бизнинг ишимиз ҳақдир!
Шараф-шон чин ўртоқдир!
Ҳар зарбимиз чақмоқдир!
Мардлар, ёв томон!

2

Учар бизнинг отлиқлар:
Шамол ҳам йўлда қолар.
Йўлдан чекилар ёвлар...
Жанг қизгин бўлар!
Совет чавандозлари,
Юртимиз шаввоzlари,
Ўлка қиличбозлари
Немисни қирар.

Миртемир таржимаси

ФИДО БЎЛСИН ЖОНИМИЗ

Биз ватанни севамиз,
Унда мағрур юрамыз.
Ҳамла қилди душманлар,
Аямасдан қирамыз.

Осмонда кўп самолёт,
Денгиздаги зўр флот
Ёвга қариши курашда
Бизга бўлажак қанот.

Совет юрти шонимиз,
Фидо бўлсин жонимиз!

Кучли бизнинг найзамиз,
Фашистларни санчамиз.
Ҳар фронтда доимо
Бир тан, бир жон юрамыз.

Ҳақдир бизнинг ишимиз,
Кучли ҳар бир кишимиз,
Енгиб келдик, енгамиз,
Аниқдир енгишимиз!

Совет халқи шонимиз,
Фидо бўлсин жонимиз!

Мадамин Даврон

ЙИГИТНИНГ САРАСИ

Фронтнинг бу участкаси «Кичик Сталинград» деб аталар эди.

Бу ҳақиқий ном эди.

Бу ердаги ҳар бир кишининг қалбида Сталинград руҳи жўш урар эди. Бу сталинградчилар ҳал қилучи жанг фурсатини орзу қилар ва унга ойлар мобайнида тер тўкиб тайёрланар эдилар.

Жанг олдидаги тун. Ой ғарбга томон сузмокда. Унинг шуълалари борликни ёритган. Майин эсган шабада танларни қитиклайди, япроқлар чапак чалиб еллар блан ўйнашади. Отиш овозлари эндигина тинчиган, оромбахш кеча эди.

– Ухлангиз! – деб огоҳлантирса ҳам, ҳеч кимда уйқу йўқ.

Аҳмаджон Юсупов автоматини тозалаб бўлди-да, кейин ёнбошлаган ҳолда қандайдир узоқ хаёл сура кетди. Баъзан у нималарни деб ўзича ғурунглайди, муштини тугади, юзларида нафрат ва ғазаб акс этади, баъзан мийиғида кулади. Бу йигитнинг хаёли қайларда кезиб юрганини ким билсин? Эҳтимол, эл-юртини, чаман-чаман пахтазор даласини, эҳтимол, севган ёрини ёки оқ сочли кекса онасини соғингандир, эҳтимол, у бугунги жангга якун ясаб, эртанги жанг ҳақида ўйланаётгандир. Ҳар ҳолда, унинг юрагида «сир»ни билмасдан туриб бирор нарса деб бўлмас эди.

Рота командири окоплар бўйлаб юрар ва жангчиларнинг ҳол-аҳволларидан хабар олар эди. У Аҳмаджон Юсуповнинг олдига келди ва ёнидан жой олди.

– Нега хаёл суриясан? – деди командир.

Аҳмаджон очиқ чехра блан қисқагина жавоб берди:

– Менинг хаёлим битта, у ҳам бўлса немисни тезроқ йўқ қилиш, юрагим ҳам шунга қараб тепади.

– Баракалла, – деди командир унинг елкасини қоқиб, – немисни уришимиз керак, уни тамомила қириб ташламагунча тинчимаймиз.

Тун ярим бўлганда жангчиларимиз артиллериямизнинг даҳшатли садоси остида бирдан кўтарилдилар.

Жангчиларимиз шодликларидан кичкиришар, немисларга беомон даҳшат солаётган қудратли артиллериямизни қутлашиб тўп ўқ-

лари ортидан узоқ-узоқ қараб қолишарди. Артиллериямиз даҳшати ер блан кўкни шу қадар ларзага келтирдик, ҳатто дарахтлар ҳам силкина бошлади.

Ҳақиқатан, ер ҳам ўз елкасидан зулук каби зараркунанда немисларни улоқтириб ташлаётгандек силкина бошлади.

Тонг ёришиб келар эди. Мингларча тўпларимизнинг садоси, юзларча самолётларимизнинг гувуллаши остида барча жангчилар бошларидан каскаларини олиб озодлик ва бахт гимни куйлай бошладилар.

— Олга! — деган команда янгради. Жангчиларимиз улуғ Сталиннинг номини тилга олиб ҳужумга кириб кетдилар.

* * *

Рота немисларнинг таянч пунктига ҳужум қилди. Немислар бу ерни «мустаҳкам темир қўрғон» деб ҳисоблар эдилар. Лекин уларнинг «темир қўрғон»лари жангчиларимизнинг йўлини тўсолмади. Душманнинг селдай ёғдирган ўқлари жангчиларимизнинг атрофига тушар, тупроқларни осмонга соғулар, уларнинг ёнбошлари устидан учиб юрар, каскаларига тегиб тушар эди. Жангчиларимиз душманнинг бу кучли ўт бўронига асло парво қилмай душман устига даҳшат блан босиб борар эдилар.

Аҳмаджон Юсупов бу жангда мардликнинг ажойиб намуналарини кўрсатди. У бир тепаликдан иккинчи тепаликка қараб эпчиллик блан чоғиб борар, автоматдан кучли ўт очар, шерикларига далда берар, битта ҳам ўқни хато кетдирмай немисларни боғлаб қирар эди. Шу кунги жангда Аҳмаджоннинг ўнг қўлига ўқ тегди. Энди у чап қўли блан ота бошлади. Лекин Аҳмаджоннинг холи борган сайин оғирлашди, кўз ўнги қоронғилашди, юзларидан томган қонлар гимнастёркасини булғар эди. У автоматда қолган охириги ўқни ҳам отиб битирди ва ҳушсизланиб йиқилди. Шу он санитар келиб унинг яраларини боғлади ва дала госпиталига юборди.

* * *

Орадан кўп вақт ўтмади. Аҳмаджон Юсупов тузалиб яна фронтга – ўз дўстларининг ёнига келди.

Бир душман пулемёти жангчиларимизнинг олдинга силжишларига халақит берар эди. Қандай бўлмасин буни яқсон қилиб ташлаш керак эди. Аҳмаджон эмаклаб бориб душман пулемётчисининг чап ёнбошига ўтди ва автоматдан отиб душман пулемётчисининг абжанини чиқарди. Шундан кейин бўлинма яна олға силжиди.

Аҳмаджон бир сафар бир группа жангчилар билан разведкага борди. У биринчи бўлиб душман траншеясига граната иргитди ва бостириб кирди. У бир офицерни отиб ағдарди, бир немиснинг қорнига найза санчди ва 13 немисни асир қилиб, пода ҳайдагандек уларни штабга ҳайдаб келди.

Аҳмаджоннинг бу мардлигини генерал ҳам эшитди. Генерал уни ўз ҳузурига чақириб унга ташаккур эълон қилди ва «Қизил юлдуз» ордени билан мукофотланганини билдирди.

Старший лейтенант Тоштемир Тошбоев

1944 ЙИЛ 5 МАЙ. №37 (117)

ЭРИШИЛГАН МУВАФФАҚИЯТЛАР БЛАН ТИНЧЛАНМАЙЛИК

Лейтенант Писаченко бўлинмасининг миномётчилари ўртоқ Сталиннинг Биринчи май буйруғини зўр руҳланиш билан радио орқали эшитдилар ва газетадан ўкидилар. Доҳийнинг сўзлари жангчиларни жанговар ўқишда янги муваффақиятларга илҳомлантирди.

Коммунист Назар Каримов тарихий буйруқни эшитгач шундай деди:

– Сталин сўзлари душман устидан узил-кесил ғалаба қозониш учун қалбимизда янги қувонч ва букилмас ишонч туғдирди. Қизил Армия немислар томонидан босиб олинган совет ерининг $\frac{3}{4}$ қисмидан кўпроғини озод қилди, бизнинг давлат чегараларимизга чиқди ва ҳозир Руминия тупроғида жанг олиб бормоқда. Локин эришилган муваффақиятлар билан тинчланиб қолиш ярамайди. Душмани қувиб

бориб уни ўз ваҳшийлар уясида ўлдириш керак. Биз янада яхшироқ ўқишимиз керак, жанговар усталигимизни янада мустаҳкамроқ оширишимиз лозим.

– Биз, узоқ шарқилар, – деди младший сержант Шешуков, – фронтчиларга аъло ўқиш, ўз хизматимизни хушёрлик кўрсатиб бажариш блан ёрдам берамиз.

Сўзга чиққанларнинг ҳаммаси бир фикрни ифода қилиб – бутун кучимизни сталинча талабни бажариш учун берамиз, тартиб ва интизомни мустаҳкамлаймиз, гвардиячиларнинг тажрибаларини ўзлаштирамиз дедилар.

Ефрейтор Бозор Нарзиев

УЗОҚ ШАРҚ ЖАНГЧИЛАРИНИНГ ҚАСАМЁДИ

Лейтенант Сафронов бўлинмасининг жангчилари, сержант ва офицерлари Олий бош қўмондон, Совет Иттифоқи маршали ўртоқ Сталиннинг Биринчи май тарихий буйруғини зўр кўтаринкилик блан кутиб олдилар.

Бўлинмада митинг бўлиб ўтди. Севикли доҳийимизнинг буйруғини эшитиб жангчилар икки-уч ҳисса куч сарф қилиб жанговар ўқишлари тўғрисида қасамёд қилдилар.

Қизил аскар Қулмирза Ўрмонов сўз олади. У айтади:

– Вақт келадики, фашист қарақчилар тугатилади ва ер юзидан супирилиб ташланади. Бироқ ғалабанинг ўзи келмайди, уни курашиб қўлга киритиш керак. Муваффақиятларимизнинг гарави ўртоқ Сталиннинг буйруғини тўла ва ўз вақтида бажаришдан иборатдир. Буйрукни бажариш манфур душман устидан ғалабага эришиш демакдир.

Жанговар усталикни тинмай мукамаллаштириш ҳақида бошқа кўп жангчилар ва командирлар ҳам гапирдилар. Уларнинг барчаси немис-фашист ғалаларига гвардиячилар каби қирон келтириш учун кучларини аямай ўқишга, фронтга ёрдам бериш ишига бутун ҳаракатларини бағишлашга қасамёд қилдилар.

Старший лейтенант Ш.Маликов

Ўзбек жангчилари А.Ҳайтов, Д.Мадумаров, ефрейтор Н.Каримов ва Ш.Эшматовлар
ўртоқ Сталиннинг 70-нчи сонли буйруғини ўз она тилларида ўқимоқдалар.

А.Муштареев фотоси

КОММУНИСТЧАСИГА КУРАШАМАН

Улуғ саркардамиз ўртоқ Сталиннинг буйруғига мувофиқ мен ўз милтиғимни яхши ўргандим ва мерганлик ҳунарини ҳам оширдим.

Ҳозирча 25 тагина немисни ерга қапиштирдим. Бу, албатта, соз. Бундан кейин ҳам душманни яна аёвсиз қийратиш менинг Ватан олдидаги шарафли бурчимдир. Дастлабки муваффақиятим «Жанговар хизматлари учун» медали ва аълочи мерган нишони қайд қилинган экан, бу менинг зиммамга душманни яна ҳам шафқатсиз қийратиш вазифасини юклайди.

Фронтга келганимда Ленин комсомолига аъзо эдим, ҳозир шонли коммунистлар партияси сафига қабул қилиндим. Бу эса жанг майдонида бошқаларга ибрат бўлишим кераклигини далолат қилади. Мен буни англайман ва бошқаларга ибрат бўлиш учун курашаман.

Оддий аскар М.Орипов

ЖАНГЧИНИНГ ФИДОКОРЛИГИ

Ўқиш аълочиси Ҳамрали Исматов минани отишга тайёрламоқда. У ўз вазифасини яхши билади ва уни ҳамма вақт аъло бажаради.

А.Муштареев фотоси

Хужумга ўтиш олдидан бўлинмада митинг бўлди. Митингда оддий аскар **Аббос Пиржонов** ҳам сўзга чикди.

– Мен яқинда комсомол сафига кирдим, – деди у, – комсомол билетини олганимда ўртоқларим олдида қасам ичиб уларнинг ишончини жанговар ишлар блан оқлашга ваъда бердим.

Жанг авжига чиққанда гвардиячи Пиржонов ўз қасамига содиқ бўлиб хужумга ўтганларнинг биринчи қаторида борди. Ўша куни у тўртта гитлерчини беомон кириб, бир немисни тириклайин қўлга туширди.

ВАТАН МАРШИ

1

*Эй гулианим, жоним, меҳрибоним,
Кўз қораси каби азизсан.
Ҳаёт, гулгун, ёрдир эрк, армоним,
Умрим абад шундай лазизсан.*

Нақорат:

*Мангу чўпон нурли бўстон,
Истиқбол порлоқ зафар.
Бўлгил омон, марди майдон,
Хайрлидир шонли сафар!*

2

*Эй баҳодир, мардлар, паҳлавонлар,
Эл юраги сизга деб уради.
Маҳв айлангиз: қўқда бу замонлар
Қора булут кезиб юради.*

Нақорат:

3

*Мардлар, боринг шонли майдонларга,
Сизга қойил қолсин дунёлар.
Сизни ўраб шараф ва шонларга
Доим тилга олсин дунёлар.*

Нақорат:

4

*Азиз ўртоқ, ватан бизга жондир,
Ватан бизга она доимо.
Ватан бурчи бизга улуг шондир,
Бурчимизни айлаймиз адо!*

Нақорат:

Ҳ.Ғулом

У ЎҚ ОТДИМИ, НИШОНГА ТЕГАДИ

Ҳожикул Қораевга мерган милтиғи топширди. Жангчи олдида катта ва масъулиятли вазифа кўндаланг бўлиб турди. Мерган бўлиш осон иш эмас. Биринчи ўқ узиш блан душманга текказиш учун билим, қуролни моҳирона эгаллаш керак. Шунингдек, санъаткорона ниқобланиш, ўткир кўзлик блан кузатишни билиш лозим.

Мерганлик ихтисосини эгаллаш учун Ҳожикул кўп тер тўкди. Жангчи милтиқнинг материал қисмини, ундан ўт очиш қоидаларини, пиёда аскарлар жанговар уставида ёзилган мерганнинг вазифасини тинмай ўрганди. Бир қанча вақт ўтгандан кейин милтиқнинг материал қисмини билишдан жангчи аъло баҳо олди.

– Бироқ материал қисмини билишлик етарли эмас. Шунингдек, ўз қуролини усталик блан фойдаланишни ҳам билиш керак, – деди Қораев ўзига ўзи.

Шундай деди у ва яна зўр сабот блан ўқишга киришди. Ҳар бир машғулотда мерган малакасининг кундан-кунга ошаётгани кўриниб турарди. У энди нишонни тезда топади ва унга беҳато текказа олади.

Сўнгги жанговар отишда у, айниқса, ўзини кўрсатди. Тўрт ўқ узиб 400 метр масофадаги яширин нишонга ўқларни 7 сантиметр кенглик ичига жойлаштириш блан текказиш вазифаси турарди.

Қораев бутун қоидаларга риоя қилиб ўт очиш позициясини ишғол қилди ва нишоннинг пайдо бўлишини диққат блан кузатди. Мана, нишон пайдо бўлди. Жуда тезлик блан ўқлар отилди. Қораев томонидан узилган ўқларнинг барчаси нишонга текканини кўриш қувончли эди.

Бу тасодифий равишда тегмади. Қораев отган вақтда ҳеч вақт теккиза олмай қолган эмас. У шундай отадики, отган ўқи нишонга албатта тегди.

Қораев кўп муваффақиятларга эришди. Бироқ ўқишда чегара йўқ. Буни Ҳожикул тушунади. У мен эришган муваффақиятлар мени тинчлантириши мумкин эмас деб завқланиб айтади. Мен ўқ мерганлик милтиғи блан 195 фрицни қириб ташлаган машҳур фронтчи Мамадали Мадаминовдек мерган бўлишни истайман. Бундан кейинги ўқишда ўз кучимни аямайман. Ватан олдидаги бурчимни бажараман. Менинг ўқимдан немис тирик қутулиб кета олмаяжак.

Қизил аскар К.Мовланов

Гвардиячилар тажрибасидан

ГВАРДИЯЧИЛАРНИНГ ШИДДАТЛИ АТАКАСИ

Соат тўртлар эди. Рота командири мени олдига чақирди. Мен бориб эшикдан киришим блан стол устида букланиб ётган харитани очди-да, менга Н. қишлоғини қўлидаги қизил қалами блан чизиб кўрсата бошлади. У қишлоққа қайси томондан ҳужум қилиш, қаерлардан бориш йўлини ҳам кўрсатди. Вазифани пухта тушунтирди. Қишлоқни эгаллашга буйруқ берди.

Бу маҳал соат тўрт яримлар. Рота командири блан хайрлашдимۇ буйруқни бажариш учун чиқиб кетдим. Взводга келишим бланок дарҳол машиналарни кўздан кечириб чиқиб вазифани жангчиларга тушунтирдим. Танклар устига автоматчиларни миндириб артиллерия тайёрлигидан сўнг ҳужумга бошладик.

Бу маҳал соат 5 лар бўлган эди. Немислар танкларимизни қаттиқ ўққа тутди. Биз ҳам навбати блан артиллерия ва пулемётлардан ўт очиб боравердик. Қишлоққа яқинлашганимизда бир танкамиз шикаст-

ланди. Қолган икки танк блан душман мудофаасини ёриб ўтиб қишлоққа бостириб кирдик. Душман мудофаасига яқинлашганда танкдан сакраб тушиб, танк орқасида ҳаракат қилиб келаётган автоматчилар ваҳимага тушиб қочган немисларнинг кўпини қириб юборди.

Биз ҳам улардан қолишмадик. Танк ғилдираклари блан аблаҳларнинг кўпини янчиб юбордик. Немисларни қишлоқдан улоқтириб ташладик. Бу жангда шундай, гвардиячи танкчилар қишлоқни эгаллаш тўғрисида берилган буйруқни икки соатда бажардилар. Қўмондонлик бир қанча орден ва медаллар блан мукофотлади. Шулар каторида мени ҳам «Қизил юлдуз» ордени блан мукофотлади.

Эртаси куни эрталаб соат 6 лар чамасида икки қишлоқнинг ўнг ва чап томонидан немислар 6 танк, унинг ҳимоясида батальон чамасида пиёдалари блан контратака қилди. Танкнинг 3 тасини артиллериячилар уриб ишдан чиқаришди, 3 тасини эса танкчилар ёндириб юборди. Пиёдаларини пулемёт ва винтовкалардан ўт очишиб қириб ташладилар. Айрим немисларгина қочиб қутулишга улгура олди.

У ўтган жанглардан бир неча кунлардан кейин менинг взводимга Н. қишлоғини эгаллаш учун яна буйруқ берилди. Бу ерда ҳам биз душман мудофаасини ёриб ўтиб пиёдаларимизнинг илгари силжиши учун йўл очиб бердик ва қишлоқни эгалладик. Бу гал мени иккинчи бор «Қизил юлдуз» ордени блан мукофотлашди.

Н. қишлоғи учун бўлган жангда ҳам немисларнинг мудофаасини ёриб ўтиб пиёдаларимизга йўл очиб бердик, аблаҳлар артиллериядан ўт очиб икки танкка шикаст етказди. Бу гал 3-бор «Қизил юлдуз» ордени блан мукофотлашди.

Мен уруш бошланганидан буён сурункасига немис босмачиларга қарши курашиб келаётирман. 1943 йилнинг май ойлари. Самахвал деган станция учун қаттиқ жанг борар эди. Бизнинг ротага станцияни эгаллаш тўғрисида буйруқ берилди. Гвардиячилар шиддат блан атакага жўнади. Душман артиллериясининг қаттиқ ўт очишиб қарши олишди. Лекин гвардиячи танкчиларнинг иродасини синдира олмади. Ўлимни писанд қилмай танкчилар ҳамон илгари силжишда давом этдилар. Душман мудофаасини ёриб ўтиб станцияга бостириб кирди. Бу жангда 40 немис солдат, офицерини асир олдик. Кўп миқдорда қурол-яроғ, аслаҳаларни қўлга киритдик.

Бундан ташқари, ўша кунги жангда бир муҳим тепалик ва яна бир қишлоқни ҳам эгалладик. Бу сафар мени 4-маратаба «Қизил юлдуз» ордени билан мукофотлашди. Ундан илгари бўлиб ўтган жанглардаги ишларимни эътиборга олиб икки медаль билан мукофотланган эдим.

Гвардия лейтенанти Я.Б.Аҳмедов, ордени

1944 ЙИЛ 9 МАЙ. №38 (118)

РАДИО КАРНАЙИ ЁНИДА

Москвадан ўртоқ Сталиннинг 70-сонли буйруғини эшиттирганларида бўлинмамиз жангчилари радио карнайи ёнига тўпландилар. Жангчилар ва уларнинг қалблари қаҳрамон Қизил Армия учун, ўз енгилмас ватани учун фахр билан тўлди.

Радио тўхтагач старший сержант Лешаков сўз олди. У бўлинма шахсий составининг фикрини баён қилиб шундай деди:

– Улуғ Сталин сўзлари бизга янги куч беради, севиқли ватан шуҳрати учун қаҳрамонликларга илҳомлантиради. Улуғ Сталин талаб қилганидек ўқиймиз, жангга кирган вақтимизда гвардиячилар каби жанг қиламиз.

Қизил аскар И.Назаров

ЁРИНГ КЕЛУР

*Гул юзинг сўлдирма зинҳор, севгили ёринг келур,
Гулишанингга яйратучи ялла гул ёринг келур.*

*Ёвни янчиб, тоза гулишан кўксига нур ёғдириб,
Кўргали ҳуснингни, бил, ёнингга хушторинг келур.*

*Кенг жаҳон аҳли этиб шод кўрсатиб мардоналик,
Кўкда ҳам душманни қирган жангчи шунқоринг келур.*

*Сен қувон, бахтинг чароғон, толеинг ёр то абад,
Шавкатинг-шонинг келур, ёринг, мададкоринг келур.*

*Эл учун, номус учун, бўстон учун зўр жанг қилиб
Ул шараф майдонидан шонли вафодоринг келур.*

*Бундайин мард ёр вафою аҳдидан олам Ризо,
Согиниб қошингга жангда ул ҳаридоринг келур.*

Абдулхай Ризо

МЕН ЎТ ОЧИШ НУҚТАСИНИ ҚАНДАЙ ТОПДИМ

Рота тоғлик – тайгалик жойларда ҳужум олиб борди. Ҳаракат бошлаш маррасида лейтенант Иванов взвод командирларига буйруқ берди ва мени ўз ёнига кузатучи қилиб чақириб олди.

– Кузатишда, – деди у, – бу жой шароитида, айниқса, диққатни жалб қилиш керак. Сизга сарғайган дарахтлар районидаги «душман»ни кузатишни буюраман. У ерда яширинган ўт очиш нуқтаси бўлиши эҳтимол, уни топиш зарур.

Рота ҳужум бошлади. Мен олдинга ўтдим, узлуксиз кузатиш олиб бордим ва «жанг» майдонидаги бутун кўрганларимнинг аҳамияти ҳақида командирга доклад қилдим.

Катта бўлмаган тепаликка етдим, мен у ерда тўхтадим, нафасимни ростладим ва дарахтлар қаторини диққат блан кўздан кечира бошладим. Кузатишим бекорга кетмади. Тез орада югуриб ўтаётган жангчиларга қараб икки марта калта навбат блан ўт очилди. Мен кузатишни кучайтирдим. Дарахтлар кимиради. Ва худди шу жойда мен дарахтзор олдида тозаланган доирани пайқадим. «Отиш доираси», – деб мен фикр қилдим ва пайқаганларим ҳақида тезда командирга доклад қилдим.

Докладнинг оқибати аниқ кўринди. «Душман»нинг яширин ўт очиш нуқтаси миномёт ўти блан яксон қилинди. Бу машғулотда мен кузатучига нишонни пайқайдиган аломатларни билиш ва уларни пайкаши учун ёрдам берадиган бирорта ҳам детални хаёлдан фаромуш қилмаслик қанчалик муҳим аҳамиятга эга эканига яна бир марта ишондим.

Қизил аскар И.Алиев

«ВАТАН УЧУН»

Ашулалар тўплами. Мудофаа халқ комиссарлигининг ҳарбий нашриёти. 1944 йил

Мудофаа халқ комиссарлигининг ҳарбий нашриёти ўзбек тилида **«Ватан учун»** деган ашулалар тўплами босиб чиқарди. Тўпلامга атоқли шоирларнинг Улуғ Ватан уруши кунларида ёзган жанговар шеърлари, ўзбек халқ шоирлари Муқимий, Фирқат ва Ҳамза Ҳакимзодаларнинг жозибали ватанпарвар қўшиқлари киритилган.

Тараққийпарвар кишиликнинг энг ёвуз душманлари бўлган немис-фашист босқинчиларга қарши ҳозирги улуғвор курашда Ватан учун, унинг ҳурлиги, бахти-саодати учун жанг қилишни ҳар бир софдил совет кишиси ўзининг энг олийжаноб бурчи деб билади, бунинг учун жон фидо қилади. Фарҳодсимон совет кишиларининг олмос қиличлари жанг майдонларида малъунларнинг бошини кесиш блан бирга уларнинг ёв устидан ғалабага бўлган ирода қўшиқлари фронтда ҳам, қахрамон мамлакатимиз ичкарасида ҳам жаранглаб эшитилаётир.

Халқимизнинг ўз Ленин-Сталин партиясига, улуғ дохий ва саркарда Сталинга оташин муҳаббати, катра қолгунча ўз жонажон юрти учун курашишга тайёрлиги ва курашаётганлиги қўлга ҳам қурол, ҳам қалам олган шоирларимизнинг мисраларида ўз ифодасини топгандир...

Атоқли ўзбек ёзувчиси академик Ойбек ўзининг «Жангчилар» деган қўшиғида бутун совет халқи ўз паҳлавон ўғлонлари Қизил Армия жангчиларидан минглар марта миннатдор эканлигини айтиш блан Ватаннинг ўз ҳимоячилари олдига қўйган талабини:

*«Сизга Ватан қурол берди ёвни ургали,
Далалардан, бўстонлардан ёвни сургали», –*

деб баён қилади.

Ўзбек жангчилари шоир Чустийнинг ширали ва ўйноқи қўшиқларини севиб айтадилар. Тўпلامда шоирнинг кенг тарқалган «Сени

дерман», «Васият», «Қайтманг, чекинманг», «Жоним фидо сенга», «Кут», «Кел», «Отим бурай» ва яна бир қанча қўшиқлари бор.

Биз ҳимоя қилаётган улуг Ватанимизнинг бир бўлаги бўлган совет Ўзбекистонига бағишлаган шеърида Чустий баҳодир ўзбек йигити Ватан учун, шу жумладан, гуллар, сумбуллар ўлкаси бўлган Ўзбекистон учун фашистларга қарши жанг қилаётганини, Совет Ўзбекистони ҳозирги Ватан урушида бошқа қардошларидан кейинда қолмай, актив иштирок қилаётганини бадийийлик блан сўзлаб беради:

*Диёримиз баҳористон,
Сунбулистон, чин
гулистон.
Осмонимиз юлдузистон,
Нурли юртим Ўзбекистон.
Ўзбек ўғли шўх баҳодир,
Ўзбек ўғли кучли ботир,
Ўзбек ўғли чаққон моҳир,
Ғолиб юртим Ўзбекистон.
Бўздек йиртар аждаҳони,
Қойил бўлур жанг
майдони,
То қолгунча қатра қони
Қайтмас юртим
Ўзбекистон.*

Тўпламда жанговар қўшиқлар яна кўпдир. Уларни куйга солиб, коллектив бўлиб жўр қилиб, шахдам қадамлар ташлаб айтмоқ керак.

Лейтенант У.Хўжаев

АРАВАКАШ БАҲРОМОВ ЖАНГГА ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Отлар кўриқдан ўтказилаётир. Текширучи ва бўлинма командири турган майдонга аравакашлар бирин-кетин отларини келтирмоқдалар. Текширучи отларни диққат блан кўздан кечирмоқда, уларнинг тозалиги ва семизлиги, тақасининг аҳволига баҳо бермоқда.

Қизил аскар Баҳромовга ҳам навбат келди. Пишиқ, қора кўзли, офтобда қорайган ўзбек йигити кўкрак кериб, отларни жиловларини каттиқ ушлагани ҳолда, шахдам қадамлар блан олға юриб келди.

Текширучининг ёнига келгач отлар «Румба» ва «Проспект», аравакаш қизил аскар Баҳромов деб кескин доклад қилди.

Отлар «Румба» ва «Проспект»нинг уст юнглари ялтираган ҳолда тетик борар эдилар.

– Баракалла, аравакаш! – деди текширучи.

Баҳромов фахрланиб қадам ташлаб, ишониб берилган отларини ўз жойига етаклаб олиб борди ва муҳаббат блан отларнинг ёлини силаб қўйди.

Ўз меҳнатлари учун аравакаш Баҳромов биринчи марта аъло баҳо олаётгани йўқ. Ҳар бир кўриқда унга биркитилган отлар ўз озодаликлари ва семизликлари блан бошқа отлардан ажралиб туради. Бу ютуқларга Баҳромов отларга муҳаббат блан қараши, ўз вазифасини чуқур тушунганлиги натижасида эришди. Баҳромов қандай шаброитда бўлмасин, қандай топшириқни бажаришга тўғри келмасин, у жанговар дўстлари бўлган отларини эсидан чиқармайди. У ҳар доим уларни ўз вақтида овқатлантириш, суғориш ва дам олдиришга ҳаракат қилади.

– Лекин улар ҳам менинг олдимга бурчларини бажаришда орқада қолаётгани йўқ, – деди Баҳромов, – ҳали шундай воқеа бўлгани йўқки, отлар ярим йўлда тўхтаган ёки колоннадан орқада қолган, мени уялтирган бўлсин. Ўйлайманки, жангда ҳам улар мени уятга қўймай-жаклар.

Қизил аскар Баҳромов сабот блан жангга ҳозирланаётир. Хўжалик ишларини ўз вақтида бажариш блан ўзининг кўп вақтини курулларнинг материал қисмларини ўрганиш учун ажратмоқда ва ундан аъло отишни ўрганаётир. Баҳромов яқинда навбатдаги машқни милтик блан аъло бажарди.

Старший лейтенант Ш.Маликов

1944 ЙИЛ 16 МАЙ. №40 (120)

БИТТА ҲАМ ЎРТАЧА БАҲО ЙЎҚ

Дохийнинг Биринчи май буйруғини эшитишим блан мен ўз билимимни янада мукаммаллаштиришга ва ўртоқ Сталиннинг жанговар малакани тинмай мукаммаллаштириш ҳақидаги талабини шараф блан бажариш учун бутун кучимни беришга қасамёд қилдим.

Ўртоқ Сталиннинг 16-нчи сонли буйруғини бажариб мен ўз малакамни оширдим, барча фанлар бўйича фақат аъло ва яхши баҳоларга эга бўлдим. Бироқ менда қисман камчилик содир бўлди – мен айрим тўсиқлардан ўтишда, жумладан, ҳужум майдончасидаги девордан эпчиллик блан ўта олмадим.

Мана, мен яна машқ қила бошладим. Ва ўртоқ Сталиннинг Биринчи май буйруғи чиққандан уч кун кейин мен ҳужум майдончасидаги барча тўсиқларни муваффақият блан босиб ўтиб аъло баҳо олдим. Энди менда ўртача баҳо йўқ.

Қизил аскар К.Илёсов

МИНА ТАШУЧИ НАВОДЧИ ЎРНИДА

Тактика машғулотларида сержант Корочкиннинг миномёт расчёти ўз ўти блан ўқчи бўлинманинг ҳужумига ёрдам берди. Ўт очиш позициясини ўзгартира туриб расчёт тўсатдан «душман» қўл пулемётининг ўти остида қолди.

– Наводчи қатордан чиқди! – деб тушунтириш берди востачи.

– Қизил аскар Жойкулов, наводчи вазифасини адо эт! – деб команда берди сержант.

– Хўп, наводчининг вазифасини адо этаман! – деб пухта жавоб берди мина ташучи Жойкулов.

У ерга қапишган ҳолда қизил аскар наводчи Олиндиевнинг ёнига ўрмалаб борди, ундан кути блан мўлжални олди ва илгари силжиди.

Жойкулов наводчи вазифасида охирига қадар ҳаракат қилди. Бунда у ўз ишини аъло даражада билишини кўрсатди: командаларни тезда қабул қилди, кўрсатилган прицелларни аниқ ўрнатди.

Жойкулов расчётга яқиндагина келган. Илгари у миномёт блан таниш эмас эди.

Уни янги жангчи ҳисоблаб мина ташучи этиб тайинладилар. Жойкулов расчётида мина ташучининг вазифаси муҳимлигини яхши тушунарди ва бу ихтисосини мукаммаллаштириб ўрганишга тиришди, бироқ у миномётнинг тузилишини, унинг ўт очиш қоидаларини билишни ва наводчи вазифасида ҳаракат қилишни ўрганишни истар эди.

Миномётни ўрганиш учун Холмат Жойкулов ҳеч нарсани аямади. Уни кўпроқ бўш минутларда қўллангани ўқиган ҳолда, ўртоқлари блан миномётнинг тузилиши тўғрисида суҳбатлашиб ўлтирган ҳолда кўриш мумкин эди. Миномётнинг асосий наводчиси, қизил аскар Олинцев Жойкуловга катта ёрдам кўрсатди. У муҳаббат ва ғамхўрлик блан Жойкуловга ўз билимини берди, мўлжалдан фойдаланиш, миномётни мўлжаллаш нуктасига тўғрилашни ўргатди.

Олинцевнинг берган ёрдами ва Жойкуловнинг ҳаракати тезда аъло натижалар кўрсатди. Ҳозир Жойкулов наводчи ўрнида кам-кўстсиз ишлай олади. У нормада кўрсатилган муддатдан 10 секунд илгари миномётни нишонга тўғрилай олади.

Бундан ташқари, Жойкулов, иккинчи номер – ўқловчи хунарини ҳам эгаллади. Ҳозир Жойкулов олган билимларини чуқурлаштирмоқда. Ўртоқ Сталиннинг 70-нчи сонли буйруғи унга янги кучлар берди, у уни жанговар усталигини янада мукаммаллаштиришга сарф қилмоқда. Жойкуловни энг яхши ва намунали жангчи сифатида яқинда ВЛКСМ аъзолигига қабул қилдилар.

Старший лейтенант Ж.Маликов

Совет Ўзбекистонида

ФРОНТЧИЛАРНИНГ ОИЛАЛАРИГА ҒАМХЎРЛИК

Сарай-Қўрғон қишлоқ советидаги Каганович номли артель правленияси ҳарбий хизматчилар оилаларининг маиший шароитлари ҳақида катта ғамхўрлик кўрсатмоқда. Орденли фронтчи Шоди Худойкулов оиласининг уйини яқинда ремонт қилдилар, ёқилғи ва моли учун ем-хашак бердилар. Жангчининг қари онаси Тўхтаҳон Худойкуловага соғиладиган сигир бердилар. Том орқасида участкасида жангчининг оиласи сабзавотдан мўл ҳосил олди.

Қизил аскарнинг хотини Ҳакимовага колхоз правленияси 50 килограмм дон ва 1.000 сўм пул берди. Жангчилар ва командирларнинг оилаларига колхоз махсус фондидан бепул 25 центнерга яқин дон, 5 центнер картошка ва бир неча минг сўм пул берди.

– Қизил Армия жангчиларининг оилаларига ғамхўрлик қилиш – умумхалқ ишидир, – деди артель раиси Шомурод Ҳамраев. Бу бизнинг муқаддас бурчимиздир.

Катта-Қўрғон (ЎзТАГ)

ЁШЛАР ФРОНТЧИЛАРНИНГ ОИЛАЛАРИГА ЁРДАМ БЕРМОҚДАЛАР

«Иккинчи беш йиллик» колхоз комсомолларидан Нурали Аликулов, Худойберди Жалилов ва Норқўзи Содиковлар ўз кучлари блан фронтчиларнинг хотинлари Бобохонова ва Ҳидоятваларнинг уйларини ремонт қилдилар, уларни ёқилғи блан таъминладилар, пул ёрдами кўрсатдилар.

«Иккинчи беш йиллик» колхоз комсомолларининг олийжаноб ташаббусларига Бекобод районидаги барча колхоз ёшлари қўшилдилар. Фақат сўнгги вақт ичида комсомоллар ва ёшлар ўз кучлари ва ўз сармоялари блан 295 ҳарбий хизматчи оиласининг уйини ремонт қилдилар, Қизил Армия жангчиларининг оилаларига 25 бош мол бердилар.

БЕКОБОД (ЎзТАГ)

«ТАРОБИ» ОПЕРАСИ

Орденли композитор О.Чишко ўз халқининг озодлиги ва мустақиллиги учун курашган, ўрта аср даврининг ўзбек миллий қаҳрамони Маҳмуд Тароби ҳақида «Тароби» деган янги опера ёзди.

Тошкентнинг музика ва театр жамоатчилиги янги асарни тинглади ва маъқуллади. «Тароби» операси «Меҳнат Қизил байроқ» орденли ўзбек опера ва балет театрида қўйилишга қабул қилинди.

(ЎзТАГ)

МАНГУ ЯШАЙДИ

Совет Иттифоқи Қаҳрамони Тўйчи Эрийгитов жанги

Тўйчи Эрийгитовнинг комсомолга қабул қилиб олган кунни батальон комсомоллари сра унутмайдилар. Автоматчи Тўйчи ўзининг куролдош ўртоқларига ўзи ҳақида, босиб ўтган жанговар йўли тўғрисида ҳикоя қилиб берди. Жангчилардан бири комсомол аъзосининг бурчини биласизми деб савол берганда Тўйчи:

– Менинг бурчим ҳамма вақт олдинда бўлиш, – деб жавоб берди.

У бу гапни шундай айтдики, йиғилишдагиларнинг ҳар бири Эрийгитов чиндан ҳам ҳамма вақт олдинда бўлади деган қатъий фикрга келди. Тўйчи ўз хизматини аъло даражада бажарарди, милитик, автомат пулемётни яхши эгаллаган эди ва Тўйчининг келажак жангларида арслондай олишажагига ҳеч ким шубҳа қилмасди.

* * *

Жангга кириш олдидан батальон комсомолларининг йиғилиши бўлди. Жанг олдидан бўладиган барча йиғилишлар каби бу мажлис ҳам қисқа бўлди. Комсомол аъзолари ўринларидан туриб қисқа-қисқа гапирдилар. Ҳар бир киши ўзининг юрагидаги гапни айтди. Орқароқдаги қаторда ўтирган жангчи Тўйчи ўрнидан туриб факат икки оғиз сўзлади ва бу сўзлар ҳали ҳам батальон жангчиларининг ёдидан чиққани йўқ.

– Мен ўз командиримнинг буйруғини бажариш учун жонимни ҳам аямайман!

... Жанг бошланди... Хужум қилиб боручилар блан душманнинг олдинги сафлари орасида 800 метрлик бўш дала ётар ва бу бўшлиққа ўқлар дўлдай ёғиларди.

Бизнинг артиллериямиз душманнинг ўт очиш нуқталарига қараб уриб берди. Пиёдалар тўп ўтини пана қилиб олға ташландилар. Лекин улар бир ташланишда бутун майдонни босиб ўтолмадилар. Немислар ҳар бир қорага қараб ўт очардилар. Қисм ерга ётиб қолди.

Чап қанотда эса кичкинагина бир тепа бор эди. У душманнинг ДЗОТи бўлиб, унинг ичидан немис пулемёти ўт очиб турарди. Ерга ётган бизнинг қисмимиз ДЗОТнинг тешигидан чиқиб турган сарик алангани кўриб турарди.

Ўпиб тепасини янчиб ташлаш, пулемётининг овозини ўчириш керак эди. Ўтган ҳар бир секунд Тўйчининг ўртоқларига ҳалокат келтириши ва атакани барбод қилиши мумкин эди.

Мана шу ҳаяжонли сукунатда кўз очиб юмгунча Тўйчи Эрйигитов ҳамма нарсани ҳал қилиб қўйди. Шу вақтда у бир нарсани – командир буйруғини ва ўзининг бурчи блан қасамини эслади. Қаҳрамон Александр Матросовнинг порлоқ образи унга кўриниб кетди. Шунда Тўйчи ўзини олға ташлади. Соҳилдан ўзини сувга ташлаётган одамдай у бир сакраб ўз гавдаси блан ДЗОТнинг тешигини беркитди.

Пулемёт тиниб қолди. Отилиб чиқаётган маъдан вулкони тўхтади. Шунда бизнинг жангчиларимиз атакага ташландилар. Улар душман траншеяларига қараб югириб эмас, балки учиб борар эдилар. Интиқом ва қаҳру ғазаб арслонлари немисларни эзиб, янчиб ташладилар. Шавкатли совет пиёдалари қаҳрамоннинг ўлими учун душмандан қонли қасос олдилар.

* * *

Батальонда муқаддас деб билинган анъана бўйича, комсомоллар жангдан кейин Тўйчининг ўлими, унинг мангу ўлмаслиги ва улуғ қаҳрамонлиги ҳақида узоқ қишлоққа бир хат ёзиб юбордилар. Улар гўзал Фарғона водийсининг содиқ фарзанди қандай қилиб улуғ советлар мамлакатининг асло ўлмайдиган қаҳрамони бўлиб қолганини содда ва юрак сўзлари блан ҳикоя қилиб бердилар.

Тўйчи Эрийгитовга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди. Қаҳрамон комсомол аъзосининг ёруғ чехраси ҳеч вақт унутилмайди ва унинг порлоқ образи улуг ватан уруши тарихига абадий ёдгор бўлиб қиради.

Майор М.Днепровский

Эрийгитов Тўйчи

Эрийгитов Тўйчи

1921 йил 10 ноябрда ҳозирги Ленинобод областининг Ашт районидаги Булоқ қишлоғида туғилган. Миллати – ўзбек, бошланғич маълумотли, чўпон. Катта Фарғона канали қурилишида ишчи бўлиб ишлаган. 1941 йил декабрдан Совет Армиясида. 1942 йил июндан Улуг Ватан уруши frontiда. 1064-ўқчи полки (Волхов fronti 54-армиянинг 281-ўқчи дивизияси) автоматчиси, комсомол аъзоси оддий аскар Т.Эрийгитов 1943 йил 5 октябрда Смердиня қишлоғи (Ленинград областининг Тосно райони)да рота ҳужумига йўл бермаётган душман ДЗОТи инагини ўз танаси билан тўсган. Ўртоғининг қаҳрамонлигидан руҳланган жангчилар ҳужумга ўтиб душман хандагига бостириб кирганлар.

1944 йил 21 февралда (вафотидан сўнг) Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилган. «Ленин» ордени билан мукофотланган. Ленинград областининг Любань шаҳридаги биродарлик қабристонига дафн этилган. Любандаги кўча, Ашт районидаги совхоз ва мактаб, Тошкентдаги 165-мактабга унинг номи берилган. Булоқ қишлоғида бюсти ўрнатилган. У ҳақда «Она ернинг бир сиқим тупроғи» фильми яратилган.

Адабиётлар: ЦАМО СССР, ф-33, оп-793756, д-57, л-8; 48/372; 109/482-489; 129/294-301; 164/203-206; 66/372-384; 142/240-243; 153/57-79.¹¹

¹¹ Жасоратнома. – Тошкент: Ўзбек Совет Энциклопедияси Бош редакцияси, 1990. Б.335 – 336.

ҲАЁТБАХШ ҚИЗ

Совет замонасида ўқиб вояга етган ўзбек кизи — тошкентлик врач Собира Мажидова қарийб Ватан урушининг бошидан буён даҳшатли кураш майдонларида жанговар иш олиб бораётир.

Собира Мажидова медицина институти даргоҳидан чиқиб тўғри фронтга йўл олди. Курашчиларнинг жанговар ҳаёти, тўплар гум-бурлаши, миналарнинг чинқириб учиши Собира учун асло ёт эмас эди. У ана шундай оташлар ичида иш кўришни, олган билими бундай даҳ-шатли онларда катта фойдалар келтиришини би-ларди.

Собира Мажидова

Биз солдатча этик ва шинель кийиб олган бу қувноқ қизни 1942 йилнинг қаҳратон қишида Ильмен кўлидан узоқ бўлмаган жойдаги ертўлаларда ярадор жангчиларнинг жароҳатига моҳирлик блан мал-хам қўйганликларини, 1943 йилнинг ёзида Курск бўсағаларида бўлган даҳшатли жангларда жавлон урганини, Десна соҳилларида, Брянск ўрмонзорларида жангчилар блан бир қаторда ботқоқликлар кечганини билар эдик. Биз бу шерюрак кизни қадимги рус шахри муқаддас Киев учун қаттиқ жанглар бораётганида кекса Днепр бўйларида олдинги қаторларда кўрган эдик. Биз бу сафар ўнг қирғоқдаги Украинанинг муқаддас тупроғини немис-фашист газандалардан батамом тозалаш учун қатъий ва шиддатли ҳужум олиб бораётган кунларда оқ фартук кийган, камтар, хуштабассум бу қизни Н-нчи қўшилманинг кўчма дала медпунктида учратдик. У ўқ ёмғирлари, ўт алангаларига кара-май, ватан учун қон тўккан азамат жангчи ва командирларнинг жа-роҳатига малҳам қўяр, мураккаб операциялар ўтказар, пешаналарини меҳрибон ҳамшира каби силаб уларга ҳаёт бағишлар эди.

У жуда кўп жангчиларни даволади, қайтадан яшаш қувончи блан тўлган бу довюраклар меҳрибон врачга битмас-туганмас офаринлар айтиб яна жанг майдонларига кириб кетардилар.

Қўмондонлик Собира Мажидованинг фидокорона хизматини биринчи марта Днепр бўйида қайд қилган – «Жанговар хизматлари учун» медали блан тақдирланган. Ҳозир у яна ҳукумат мукофотига тақдим этилди.

Ленин комсомоли тарбиялаган старший лейтенант Собира Мажидова қизғин жанг кунларида коммунист большевиклар партиясининг аъзолигига кандидат этиб қабул қилинди.

Ўзбек халқи бутун куч ва билимини жонажон ватан, серқуёш Ўзбекистон ва совет кишилариининг бахтиёр ҳаёти йўлида сарф қилаётган ўз жанговар Собира Мажидовалари блан ҳар қанча фахрланса бўлади.

**Капитан Тўлаган Соатий.
1-нчи Украина фронти, 1944 йил**

ФРОНТЧИЛАРНИНГ БОЛАЛАРИГА ЁРДАМ

Лейтенант Восколовичларнинг бўлинмасида фронтчиларнинг болаларига ёрдам фондига сармоя тўплаш муваффақиятли ўтди. Бир неча соат ичида 5.600 сўм нақд пул ва 29.775 сўмли давлат заёмлари облигацияси тўпланди.

Старший сержант Мастипанов 700 сўм, старший сержант Бавгуш 1000 сўм, қизил аскар Отажонов 500 сўм топширди.

Сармоя тўплаш давом этмоқда.

Младший сержант А.Назаров

ЮРИБ ТУРИБ ИРҒИТИБ ОТИШ

Қизил аскар Мустафо Қулиев баҳорги инспектор текширишга диққат блан тайёрланди. Ўтканларни такрорлади, ўт очиш дарсла-рида зўр бериб машқ қилди. Текшириш куниди жангчи милтиқдан яккама-якка отишнинг олтинчи машқини бажарди. Унга 14-нчи номерли (югуриб отучи) нишонга қараб юриб туриб милтиқни ирғитиб отишга тўғри келди.

Командирнинг буйруғи блан Мустафо Қулиев нишондан 150 метр нарида ҳаракат бошлаш маррасини ишғол қилди, милтикни ўқлади, милтик тепкисини сақлагич взводига қўйди ва ўт очишга тайёрлиги ҳақида командирга доклад қилди.

Отишга раҳбарлик қилучи: «Атака учун олға!» – деб команда берди, Мустафо ўрнидан турди ва йўлида учраган тўсиқларни енгиб тез қадам блан илгари ҳаракат қилди. Жангчи 20 – 30 метр йўл босди. Нишон кўринди. Мустафо 5 – 6 қадам илгари чошиб бориб тўхтади ва милтикни бир ирғитиб киптига тираб ўқ узди. Тезлик блан милтикни қайтадан ўқлади ва тез қадам ташлаб яна илгари интилди. Қулиев уч марта ўқ узди. Нишонга қадар 40 – 50 метр қолганда «ура» деб қичкириб «душман» устига ташланди ва 30 – 35 метр масофада юриб туриб окопга қараб бири кетидан иккинчи икки ўқув гранатаси ирғитди. Машкни аёло бажарди. Уч ўқнинг барчаси нишонга тегди.

Ўзбек халқининг содиқ фарзанди Совет Иттифоқининг Қаҳрамони Бойс Эргашев.

Старший лейтенант Н.Жабборов

Совет Иттифоқида

100 МИЛЛИОН СЎМ ЮТУҚ ПУЛИ

Ўзбекистон меҳнаткашлари давлат заёмларидан жуда катта ютуқ пуллари олмоқдалар. Республикамизнинг омонат кассалари уруш давом этаётган вақт ичидагина давлат заёмларининг облигациялари ва пул-буюм билетларига чиққан 100 миллион сўмдан ортиқ ютуқ пули тўладилар.

(ЎЗТАГ).

Суратда: Қизил аскар С.Алиев Совет Иттифоқи қаҳрамони Хази Асланов ҳақидаги варақани ўқимоқда.

А.Муштареев фотоси

МУНДАРИЖА

Кириш.....	3
------------	---

БИРИНЧИ БОБ

«Қизил Армия» газетаси

1944 йил 4 январь. №2 (107)	10
1944 йил 9 январь. №3 (108)	12
1944 йил 14 январь. №5 (110).....	14
1944 йил 23 январь. №8 (113).....	17
1944 йил 28 январь. №9 (114).....	18
1944 йил 11 февраль. №12 (117)	19
1944 йил 18 февраль. №14 (119).....	22
1944 йил 21 февраль. №15 (120).....	22
1944 йил 29 февраль. №18 (123).....	24
1944 йил 3 март. №19 (124)	36
1944 йил 7 март. №20 (125)	41
1944 йил 17 март. №23 (128)	45
1944 йил 21 март. №24 (129)	49
1944 йил 28 март. №26 (131)	53
1944 йил 31 март. №27 (132)	57
1944 йил 4 апрель. №28 (133)	61
1944 йил 7 апрель. №29 (134)	62
1944 йил 11 апрель. №30 (135)	66
1944 йил 13 апрель. №31 (136)	69
1944 йил 21 апрель. №32 (137)	74
1944 йил 1 май. №35 (140)	77
1944 йил 4 май. №36 (141)	83
1944 йил 6 май. №37 (142)	84
1944 йил 9 май. №38 (143)	85
1944 йил 12 май. №39 (144)	86
1944 йил 15 май. №40 (145)	91
1944 йил 25 май. №42 (147)	107
1944 йил 31 май. №43 (148)	114
1944 йил 4 июнь. №44 (149).....	120
1944 йил 7 июнь. №45 (150).....	123
1944 йил 17 август. №64 (169).....	126
1944 йил 3 сентябрь. №69 (174).....	132
1944 йил 7 сентябрь. №70 (175).....	138
1944 йил 10 сентябрь. №71 (176).....	141
1944 йил 14 сентябрь. №72 (177).....	147
1944 йил 17 сентябрь. №73 (178).....	150
1944 йил 28 сентябрь. №76 (181).....	152
1944 йил 5 октябрь. №78 (183).....	158

1944 йил 8 октябрь. №79 (184).....	168
1944 йил 15 октябрь. №81 (186).....	172
1944 йил 19 октябрь. №82 (187).....	173
1944 йил 22 октябрь. №83 (188).....	176
1944 йил 26 октябрь. №84 (189).....	182
1944 йил 29 октябрь. №85 (190).....	184
1944 йил 5 ноябрь. №87 (192).....	188
1944 йил 10 ноябрь. №89 (194).....	191
1944 йил 2 декабрь. №94 (199).....	195
1944 йил 6 декабрь. №95 (200).....	201
1944 йил 9 декабрь. №96 (201).....	204
1944 йил 13 декабрь. №97 (202).....	209
1944 йил 16 декабрь. №98 (203).....	214
1944 йил 20 декабрь. №99 (204).....	218
1944 йил 24 декабрь. №100 (205).....	221
1944 йил 29 декабрь. №101 (206).....	224
1945 йил 6 январь. №1 (207).....	226
1945 йил 13 январь. №3 (209).....	229
1945 йил 17 январь. №4 (210).....	231
1945 йил 27 январь. №7 (213).....	235
1945 йил 31 январь. №8 (214).....	237
1945 йил 3 февраль. №9 (215).....	239
1945 йил 7 февраль. №11 (217).....	243
1945 йил 10 февраль. №12 (218).....	248
1945 йил 14 февраль. №13 (219).....	251
1945 йил 22 февраль. №14 (220).....	251
1945 йил 28 февраль. №16 (221).....	253
1945 йил 3 март. №17 (222).....	261
1945 йил 10 март. №19 (224).....	265
1945 йил 14 март. №20 (225).....	268
1945 йил 17 март. №21 (226).....	270
1945 йил 21 март. №22 (227).....	273
1945 йил 24 март. №23 (228).....	275
1945 йил 28 март. №24 (229).....	279
1945 йил 31 март. №25 (230).....	282
1945 йил 4 апрель. №26 (231).....	286
1945 йил 11 апрель. №28 (233).....	288
1945 йил 14 апрель. №29 (234).....	292
1945 йил 18 апрель. №30 (235).....	296
1945 йил 21 апрель. №31 (236).....	298
1945 йил 25 апрель. №32 (237).....	299
1945 йил 23 июнь. №48 (253).....	302
1945 йил 29 июнь. №50 (255).....	303
1945 йил 7 июль. №52 (257).....	306

1945 йил 11 июль. №53 (258).....	308
1945 йил 14 июль. №54 (259).....	311
1945 йил 18 июль. №55 (260).....	313
1945 йил 21 июль. №56 (261).....	319
1945 йил 25 июль. №57 (262).....	324
1945 йил 28 июль. №58 (263).....	327
1945 йил 1 август. №59 (264).....	329
1945 йил 8 август. №61 (266).....	335
1945 йил 11 август. №62 (267).....	342
1945 йил 18 август. №63 (268).....	349
1945 йил 22 август. №64 (269).....	354

ИККИНЧИ БОБ

Узоқ Шарқ frontiда ўзбек тилида чиққан «БОНГ» номли газета

1944 йил 7 январь. №2 (82).....	363
1944 йил 11 январь. №3 (83).....	364
1944 йил 14 январь. №4 (84).....	368
1944 йил 18 январь. №5 (85).....	372
1944 йил 21 январь. №8 (88).....	375
1944 йил 28 январь. №9 (89).....	376
1944 йил 1 февраль. №10 (90).....	380
1944 йил 15 февраль. №13 (93).....	381
1944 йил 18 февраль. №14 (94).....	382
1944 йил 23 февраль. №15 (95).....	385
1944 йил 24 февраль. №16 (96).....	387
1944 йил 29 февраль. №18 (98).....	388
1944 йил 3 март. №19 (99).....	392
1944 йил 10 март. №21 (101).....	393
1944 йил 21 март. №24 (104).....	398
1944 йил 24 март. №25 (105).....	399
1944 йил 28 март. №28 (106).....	401
1944 йил 14 апрель. №31 (111).....	404
1944 йил 21 апрель. №33 (113).....	408
1944 йил 25 апрель. №34 (114).....	409
1944 йил 28 апрель. №35 (115).....	414
1944 йил 1 май. №36 (116).....	416
1944 йил 5 май. №37 (117).....	423
1944 йил 9 май. №38 (118).....	430
1944 йил 12 май. №39 (119).....	434
1944 йил 16 май. №40 (120).....	435
1944 йил 19 май. №41 (121).....	441

Илмий-оммабон нашр

Рустамбек ШАМСУТДИНОВ

**ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ ВА
ФРОНТ ГАЗЕТАЛАРИ**

Учинчи китоб

Мухаррир: Абдулла ШАРОПОВ

Бадий муҳаррир: Баҳриддин БОЗОРОВ

Техник муҳаррир: Дилшод НАЗАРОВ

Саҳифаловчи: Иномжон ЎСАРОВ

Мусахҳих: Элбек ЖУМАНОВ

Нашриёт лицензияси: АИ №134, 27.04.2009
Теришга берилди: 22.06.2017 й.
Босишга рухсат этилди: 31.07.2017 й.
Офсета қоғози. Қоғоз бичими: 60x84 $\frac{1}{16}$.
Times гарнитураси. Офсет босма.
Ҳисоб-нашриёт т.: 20,4. Шартли б.т.: 23,5.
Адади: 1000 нусха.
Буюртма № 92

«Akademnashr» нашриётида тайёрланди.
100156, Тошкент шаҳри Чилонзор тумани 20^А-мавзе 42-уй.

Тел.: (+99871) 217-16-77
e-mail: info@akademnashr.uz
web: www.akademnashr.uz

«Print Media» МЧЖ босмахонасида чоп этилди.
Тошкент шаҳри Ўзбекистон овози кўчаси 32-уй.